Cihanı Titreten Türk Koca Yusuf

Halil Delice

halildelice.com

Kispet Giyme Töreni

Yusuf ve Tosun Bey, Karlıova'ya doğru yola çıktılar. Atlarını serbest bırakmışlardı. İkisinin de yönü Karlıova'ydı ama gönülleri, çok farklı yollardaydı.

Tosun Bey, son bir aydır yaşadıklarını düşünüyor, bunları anlamakta güçlük çekiyordu. Filipe, Kızanlık ve Tatarpazarcık gibi güzelim güller diyarlarında neler oluyordu böyle? Niçin gül alıp gül vermek yerine, kan, kin ve düşmanlık alınıp veriliyordu?

Yüzlerce yıldır Müslümanlarla kardeş kardeşe yaşayan Bulgarlar, nasıl bu kadar acımasız oluyorlardı? Bunlar gibi nice soru Tosun Bey'in beyninde birbirleriyle çarpışıyor, cevap denen çıkış yolunu arıyordu.

Yusuf da Tosun Bey gibi, "Bulgarlar niçin ayaklanıyor, günahsız insanlar, acımasızca niçin öldürülüyor?" diyor, beynindeki sorulara cevap arıyordu. Bu soruları Tosun Bey'e sormak istedi. Anladı ki onun hali kendinden farklı değildi. Kime sorsaydı, ninesine mi, yoksa hocası İsmail Pehlivan'a mı? Yusuf, "Ya Rabbi, beynimdeki cevapsız suallerin, cevabına kavuşmamı nasip et" diye dua ediyordu. Üstelik Yusuf'un hali Tosun Bey'den daha fenaydı. O, daha hayatın gerçek güzelliklerini tanımadan, küçük acılarıyla karşılaşmadan, çok büyük, çok yıkıcı, pek çok akıllı kimsenin dahi cevap bulamadığı acılarla karşı karşıya kalmıştı.

Demir Baba'nın, "Güle üç defa yenildikten sonra, gerçek pehlivan olacaksın" sözleri, bir an olsun aklından çıkmıyordu. Bu sözlerden sonra, Yusuf'un rüyaları ve hayalleri hep güllerle dolmuştu. Ancak, son zamanlarda, güllere kan da bulaşmıştı. Gül deyince Nadya'yı, onun al kanlar içinde yere düşüşünü ve "Yusif, Yusif" diye can verişini hatırladı. Hatırlamasıyla birlikte, yüreği acı acı sızladı.

Nadya, bir bahar şenliğinde, niyet çömleğinden, ona zorla çekim

yaptırmış ve o da Nadya'nın gülünü çekmişti. Sonra da, Nadya'dan bir türlü kurtulamamıştı. Hatta, onu ateşten kurtarmak için ölümü göze alarak, alevlerin içine dalmıştı. Acaba, bu güle ilk yenilişi miydi? Herhalde, değildi. Nadya'nın isteklerini kabul etmemişti, ölümüyle yolları ebedi olarak ayrılmıştı.

Yusuf, Demir Baba'nın, "Güle üç defa yenilince gerçek pehlivan olacaksın" sözünden sonra hep, güle yenilmenin nasıl olacağını düşünmüştü. Ve güle yenilmenin yollarını aramıştı. Aklı bir türlü almıyordu, pehlivanlığa soyunan bir kimsenin, yenilmek için çare aramasını.

Karaok yürüyor, Yusuf mesafeler aşıyor, güller kokuyor, kan dökülüyordu. Kimi bayrak rengini şehitlerin, kimi bayraksa mazlumların kanından alıyordu. Ve Yusuf, Karaok'un sırtında mesafeler aşarken, gülün, güle yenilmenin sırrını arıyordu.

* * *

Bütün Deliorman, Yavuz Sultan Selim'in başpehlivanı Demir Baba tarafından yaptırılan dergaha koşmuştu. Ortalık, ana baba günüydü. Cihan devleti Osmanlı'ya nice pehlivanlar yetiştiren dergahta, Yusuf'un kispet giyme töreni yapılacaktı. Deli İsmail Pehlivan, "Oğlum Yusuf kispet giyecek" diye bütün Deliorman'ı, Filipe'yi, Karlıova'yı, Kızanlık'ı Demir Baba Dergahı'na davet etmişti.

Tosun Bey de oradaydı. Mayıs ayındaki yaşadıkları, Yusuf'u Tosun Bey'e iyice bağlamıştı. Tosun Bey, onun için ikinci bir baba, hoca ve iyi bir arkadaş olmuştu. Tosun Bey ile birlikte Tatar Pazarcık Kaymakamı da gelmişti. Kaymakam, Aziz Paşa'nın kendisine teslim ettiği ve İstanbul'dan, Yusuf için gönderilen Aziziye Nişanı'nı getirmişti.

1876 Haziran ayının üçü, günlerden cumaydı. Filipe ve yöresindeki ihtilalin bastırılmasından sonra Yusuf, birkaç gün Karlıova'da, Tosun Bey'in yanında kalmış, kispet giyme töreni için gül yağı ve gül suyu aldıktan sonra hemen Razgırad sancağının Kemaller kazasına bağlı Mumcular Köyü'nün yakınındaki Demir Baba Dergahı'na gitmiş, başından geçenleri, katliamlarla ilgili

kafasındaki soru işaretlerini hocası İsmail Pehlivan'a anlatmıştı.

Hocasıyla uzun uzun görüşmüşlerdi. Hocası, ilk önce Yusuf'un kafasındaki sorulara cevap vermeye çalışmış, "Bu soruların gerçek cevabını sana bir gönül ehli verir; gün gelir inşallah onunla karşılaşırsın" demişti. Kispet giyme merasiminin nasıl olacağını, tarihini ve yapılması gereken hazırlıkları İsmail Pehlivan, Yusuf'a anlatmıştı. Yusuf, oradan da hemen köyü Karalar'a1 dönmüştü.

İhtilal sırasında, Filipe'de yaşananları duyan anne babası ve diğer yakınları, Yusuf'u Karaok'un sırtında karşılarında görünce, mezardan kalkıp da gelmiş gibi sevinmişlerdi. Özellikle annesi Ayşe Gelin, ne yapacağını şaşırmış, Çavuş Ana'nın ve eşi İsmail Pehlivan'ın yanında sevincini pek belli edememiş, ancak, yalnız kaldıklarında hem ağlamış hem de Yusuf'u doyasıya göğsüne bastırarak sevmişti. Akşam Yusuf yatıp uyuduktan sonra da, Ayşe Gelin başı ucuna gelmiş, saatlerce uyuyan oğlunu seyretmişti.

Bütün Karalar Köyü, Demir Baba Dergahı'na akmıştı. Yusuf'un babası İsmail Pehlivan, ninesi Çavuş Ana, annesi, kardeşleri, kısacası bütün köy, hatta Şumnu'nun da yarısı gelmişti. Baba İsmail Pehlivan, kesmek için on tane boğa getirmişti. Başta, Filiz Nurullah olmak üzere, Yusuf'un bütün arkadaşları koşturuyorlardı. Bütün bunların heyecanındaki Yusuf, Filiz Nurullah'ın sesiyle irkildi:

"Bre Yusuf Aga'm! Hocamız İsmail Pelvan seni istiyor."

Hocası onu niçin çağırmıştı acaba...

Yusuf, hocasını, odasında buldu. Hocası odasına çekildiğine göre, demek ki, söyleyeceklerini başkasının işitmesini istemiyordu. Kapıyı tıklattı, "Gel!" sesiyle içeri girdi. İsmail Pehlivan, köşesinde, duvar yastığına dayanmış, şiltenin üzerinde oturuyordu.

Demir Baba Dergahı'ndaki bütün öğrenciler, hocanın odasına girmek için can atarlardı. Çünkü bu odada, Demir Baba'ya ait demir ayakkababılar, kispet, kılıç, ok ve içinde kimsenin ne olduğunu bilmediği esrarengiz bir sandık vardı. Yusuf, heyecandan bunların hiçbirine bakamadı, selam verdi ve bekledi. Selamı alan hocası

gülümsedi:

"Yusuf evladım. Hele yakın gel. Şüle karşıma otur. Sana birkaç sözüm var."

Yusuf, hocasının işaret ettiği yere edeple iki dizi üzerine oturdu.

"Eee Yusuf! Kispet giyme cemiyetin çok güzel olacağa benziyor. Hemen hemen bütün Deliorman gelmiş ba. Sana çok önemli bi şey sülemem ilazım. Sen de duymuşsundur ya. Kispet giyme cemiyetlerinin hepsinde, ilk defa kispet giyen pelvanlara, Demir Buba'nın kispeti giydirilir, Demir Buba'nın pelvanlıkla ilgili vasiyetlerini tutmaları, onun yolundan ayrılmamaları için. Sonra, Demir Buba'nın kispetini çıkarırlar ve kendi kispetlerini giyerler. Ama senin durumun farklı."

Yusuf, korkmuştu. Yoksa Demir Baba'nın kispetini giyemeyecek miydi?

İsmail Pehlivan, Yusuf'un telaşını ve korkusunu hissederek güldü:

"Evladım... Senin, Demir Buba'nın kispetini devamlı giyme şansın doğdu."

Yusuf anlayamamıştı.
"Devamlı giyme şansı mı efendim? Nası olacak?"
Yusuf'un heyecanı İsmail Pehlivan'ı da etkilemişti:

"Şimdi beni iyi dinle. Bu anlattıklarım aramızda sır olarak kalacak."

Yusuf, iyice meraklanmıştı. İsmail Pehlivan sevgiyle Yusuf'a baktı. Yusuf'u zaten severdi, ama son Bulgar ihtilalinde yaptıklarından sonra daha çok sevmişti. Onu oğlundan ileri biliyordu:

"Evladım. Demir Buba'nın vasiyeti var. Vasiyetinde, 'Fındık kırma taşını kim kaldırır ve kispet kimin bedenine tam otururşa, kispetin devamlı sahibi olur' diyor."

Yusuf, kıpkırmızı kesildi. Demek ki hocası İsmail Pehlivan,

fındık kırma taşını onun kaldırdığını biliyordu ha...

"Şimdi hocam. Ben mi yani?"

Yusuf'un şaşkınlığına ve itiraz etmek isteyip de edemeyişine İsmail Pehlivan gülümsedi:

"Bre Yusuf! Fındık kırma taşının kaldırıldığı gece ne olduğunu, Demir Buba'yla aranda hâsıl olan manevî irtibatı bilmez miyiz sanırsın?"

Yusuf, boynunu büktü ve bir şey diyemedi. İsmail Pehlivan da daha fazla üstelemedi:

"Cuma namazından hemen sonra, kispet giyme cemiyeti yapılacak. Eğer, bedenine uyar da kispeti hak edersen, Demir Buba'nın kispetinin senin olduğunu kimse bilmesin. Onu, ancak başpelvan olduğunda giyersin. Adi şimdi, gül yağını ve gül suyunu getir de, kispeti hazırlayalım."

"Peki hocam" diyen Yusuf, büyük bir mahcubiyet ve heyecan içinde hocasının yanından ayrıldı. Hemen gül suyu ve gül yağını getirmeye koştu.

Cuma namazı kılındıktan sonra hep birlikte, Demir Baba'nın türbesine gittiler. Ortalık ana baba günüydü. Kazanlar kaynıyor, yemekler pişiyordu. Kesilen on boğanın eti karıştırılmış buğdaydan yapılan keşkek yemeği yenecek hale gelmişti.

Bir köşede, Çavuş Ana ve Ayşe Gelin, gözleri yaşlı, kispet giyme merasimini bekliyorlardı.

Yusuf, hocası, babası, Tosun Bey, kaymakam ve diğer ileri gelenler, Demir Baba'nın türbesinde dua ettiler. Daha sonra, İsmail Pehlivan'ın yardımcısı, Demir Baba'nın kispetini getirdi. O sırada da, Yusuf, yaka ve yen kenarları annesi tarafından işlenmiş, ayaklarına kadar uzanan beyaz gömleğini giymiş halde geldi. Yusuf, kefenini giymiş gibi hissediyordu kendini. Zaten bu beyaz gömlek geleneğiyle, Malazgirt Savaşı'ndan önce beyaz bir gömlek giyerek, "Bu benim kefenimdir, ölürsem beni bununla gömün" diyen

Alparslan ile Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan ve güreşirken ölüp şehitlik mertebesine kavuşan iki yiğidin hatırası yaşatılmaya çalışılırdı.

"Bre Yusuf! Hele davran!"

Yusuf, hemen yanından gelen ses ile daldığı kendi âleminden, bulunduğu zaman ve mekana döndü. Hocası İsmail Pehlivan, kispeti uzatmış, giymesini bekliyordu.

Demir Baba'nın kispetini gören Yusuf, heyecanlandı; hocasının kispetle ilgili söylediklerini hatırladı. Kispeti giydi, paçalar bağlandı. Kispeti giydiğinde kendini demirden daha sağlam, ipekten daha yumuşak bir giysiyi giymiş, görünmez manevî zırhlarla sarılmış gibi hissetti. Kispet bedenine epey büyük gelmişti. Yusuf'u bir korku aldı. Ya kalfayla yapacağı güreş sonunda, kispet bedenine uygun hale gelmezse ne yapardı? Hocasının yüzüne nasıl bakardı.

Hocası İsmail Pehlivan, ellerini açtı ve "Ya Rabbi! Bu kispeti giyen kuluna, en büyük rakibi olarak kendi nefsini bilmeyi, pelvanlığın yedi şartına, pirimiz Demir Buba'nın vasiyetine uygun hareket etmeyi, pelvanlığı, alperenlerin hatırası olarak bilmeyi ve alperenler gibi hareket edebilmeyi, pelvanlığı sana kavuşturan yolda araç görmeyi, maksat bilmemeyi nasip et" şeklinde başlayan uzun bir dua etti.

Bu duaya başta Yusuf olmak üzere orada bulunan herkes cân-ı gönülden amin dediler. Yusuf'un anne babası ve Çavuş Ninesi, kendilerine bu günü gösterdikleri için gözyaşları içinde dua ediyorlardı.

İsmail Hoca, Yusuf'u yanına çağırdı. Yusuf, utancından iyice terlemişti. Hocası, sol eliyle onun kispet kasnağından tuttu, sağ elini de kalbinin üstüne koydu. Gül yağı ve gül suyuyla yıkanmış kispetten çok güzel bir koku yayılıyordu. Yusuf'a sordu:

"Yusuf! Hayatının sonuna kadar, Demir Buba'nın koyduğu pelvanlığın yedi şartına, ele, bele, dile, ayağa, göze, kulağa ve kalbe sahip çıkma şartına uyacağına buradakilerin huzurunda yemin

ediyor musun?"

Yusuf, gözlerini kapadı ve hocasına cevap verdi:

"Ediyorum. Hem vallahi hem de billahi Demir Buba'nın koyduğu pelvanlığın yedi şartına uyacağım. Bunun için elimden gelen gayreti göstereceğim."

"Evladım Yusuf! Giydiğin beyaz gömlek, dünya isteklerinden sıyrılmanın, şehitliğin ve Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan iki alperenin güleşirken şehit olmasının işaretidir. Bunu hiçbir zaman aklından çıkarma. Allah, kispet giymeni hepimiz için hayırlara vesile kılsın. Hadi öp büyüklerinin ellerini de hayır dualarını al. Sonra da kahyayla şüle bi güleş yapın da görelim nice yiğit, nice pelvan olmuşsun."

Yusuf, hemen hocasının eline sarıldı. Büyük bir saygıyla öptü. Hocası, da, "Allahü Teâlâ muvaffak etsin, utandırmasın" diyerek yeni pehlivanı alnından öptü. Yusuf, daha sonra Çavuş Nine'sinin yanına koştu, kırış kırış ellerine sarıldı. Nineciği, "Hay bre! Yusuf'um büyümüş de, kispet giymiş. Rabbime şükürler olsun. Bu günleri gürdüm. İnşallah başpelvan olduğun günleri de görürüm" diyerek Yusuf'u doyasıya sevdi. Hemen yanındaki Ayşe Gelin, sıranın kendisine gelmesini bekliyor, büyüklerinin yanında sevincini belli edememenin burukluğunu yaşıyordu.

Yusuf, ninesinden sonra babasının elini öptü. Deli İsmail Pehlivan, Yusuf başpehlivan olmuş gibi sevinçliydi. Öyle bir kucakladı ki, Yusuf, kemikleri kırılıyor zannetti. "Yusuf'um, senden razıyım, Allah da razı olsun. Daha ne diyeyim" diye dua eden Deli İsmail gözyaşlarına mani olamamıştı.

Yusuf, babasının elini öperken yan gözle sırası gelen anacığına baktı. Garip, cefakâr anası, canından bir parça oğlunu kucaklamak için bekliyordu, kalbi sevinçten bir kuş gibi pır pır ede ede. Anasının elini öptü. Ayşe Gelin, aslan gibi oğlunu bağrına bastı, doyamadı tekrar bastı. Elinden gelse göğsünde eritecek, dünyanın kötülüklerinden etkilenmemesi için kıyamete kadar orada

saklayacaktı. Yusuf da ana kucağında, göğsünün genişlediğini, bütün Deliorman'ı, bağrına bastığını hissetti. Yusuf'un, anasının yanında fazla kalması, babası Deli İsmail'i huzursuz etti. Hemen parmağıyla Yusuf'a dokundu. Babasının işaretiyle, anasından ayrıldı, diğer misafirlerin eline öpmek için koştu.

Ayşe Gelin, mahzun mahzun, sanki Yusuf'tan devamlı ayrılacakmış gibi, arkasından bakakaldı. Kaç tane evladı vardı, ama nedense ona bir türlü doyamıyordu. Ona baktığında hep bir daha kavuşmamak üzere ayrılacaklarmış gibi geliyordu kendisine.

Yusuf, misafirlerin elini öptükten sonra, Pazarcık Kaymakamı'nın yanına geldi. Kaymakam, Yusuf'a, Filipe Valisi Aziz Paşa'nın selam ve dualarını ilettikten sonra, İstanbul'dan, Sultan Abdülaziz tarafından gönderilen Aziziye Nişanı'nı taktı. Törende bulunanlar gözyaşlarını tutamamışlardı. Halifenin, Osmanlı padişahının Deliormanlı bir gence nişan göndermesi ahali için ne büyük şerefti.

Kaymakam, tam bir şeyler söyleyecekti ki, cemiyetin yapıldığı alana dört nala giren bir atlı herkesin dikkatini çekti. Bu gelen, bir zaptiye onbaşısıydı. Ağzından köpükler saçan atından indi. Kaymakamın karşısına geldi ve selam verdikten sonra elindeki kâğıdı kaymakama teslim etti. Kaymakam dahil herkes şaşırmıştı. Herkes merak içindeydi. Zaptiye, bu kadar telaş içinde ne haberi getirmişti acaba?

Kaymakam, kendine uzatılan kâğıdı aldı. Bu bir telgraftı. Avrupa'nın birçok yerinde daha telgraf nedir bilinmezken Osmanlı Devleti, Rumeli'deki bütün vilayetleriyle telgraf bağlantısı sağlamıştı.

Telgrafı okudukça kaymakamın yüz ifadesi değişti, elleri titremeye, yüzü sararmaya başladı. Herkes, büyük bir merak içindeydi. Kaymakamı bu kadar etkileyen haber neydi? Gelen telgrafı okumayı bitiren kaymakam, iki damla gözyaşının akmasına mani olamadı. Herkes, merakla, Kaymakama bakıyor, onun söyleyeceklerini bekliyordu. Kaymakam, titrek bir sesle konuştu:

"Efendiler! Çok üzücü bir haber aldım. 30 Mayıs'ta Sultan

Abdülaziz tahttan indirilmiş. Yerine yeğeni, kardeşi Abdülmecit Han'ın oğlu Murat Han, padişah olmuş. Ben, hemen Pazarcık'a dönmek mecburiyetindeyim. Siz cemiyetinize devam edin."

Yusuf'un kispet giyme töreni için gelenler şok olmuştu. Deliormanlılar, Sultan Abdülaziz'i çok severlerdi. Pehlivanları çok seven, kendisi de güreşen Sultan Abdülaziz'in yaptıkları, Deliorman'da destan gibi anlatılırdı. Aliço ile güreş yaptığı ve Aliço'yu yendiği söylenir, buna şeksiz şüphesiz inanılır ve efsane gibi anlatılırdı.

Kavasoğlu İbrahim, Aliço, Arnavutoğlu, Yörük Ali gibi Rumelili pehlivanları saraya alması, onlara sarayda görev vermesi, güreşe vurgun, güreşten başka güzel tanımayan Deliormanlıları, Sultan Abdülaziz'e sevdalandırmıştı. Duyduklarına inanamıyorlardı:

"Te be niçin pelvan padişahımızı tahttan indirmişler?"

"A be niçin büle yaparlar? Müslümanların halifesi hiç tahttan indirilir mi?"

"Halifeyi tahtından indirmek hayır getirmez."
"Hak süledin. Başımıza çeşitli felaketlerin gelmesi yakındır."
"A be! İslambol'da ne oluyor büle?"

Yusuf da göğsünde Sultan Aziz'in nişanıyla ortada kala kalmıştı. Bu ne işti, büyük bir sevinçle Aziziye Nişanı'nı göğsüne taktığında, pehlivanlar pehlivanı Sultan Abdülaziz'in tahttan indirildiğini işitiyordu.

Bu haberden en fazla etkilenenlerden biri de, Yusuf'un hocası İsmail Pehlivan'dı. Sultan Abdülaziz, Demir Baba Dergahı'na her fırsatta yardım ederdi. Rumeli'deki gelişmelerle ilgili dergahla devamlı temas halinde bulunurdu. İsmail Pehlivan çok üzgündü, ancak her şeye rağmen hayat devam ediyordu. Kispet giyme cemiyeti bitmeliydi. Hemen kahyasına seslendi:

"Hey kahya! Haydi hazırlanın."

İsmail Pehlivan'ın işaretiyle birlikte, kahya ve Yusuf, harekete

geçtiler. Yusuf, üzerindeki beyaz gömleği çıkardı. Yusuf'un beyaz gömleği altından bembeyaz vücudu meydana çıktı. Yusuf, tam bir delikanlı olmuştu. Henüz 17 yaşında olmasına rağmen, ataları rüzgarın oğlu akıncılara benziyordu. Bu haliyle rahat 90 okka çeker gibiydi. Güreşçiden iyi anlayan Deliormanlılar, hayranlıklarını gizleyemediler:

"Maşallah diyin şu yiğide!"

"Breh! Breh! Analar ne yiğitler doğururmuş bre!"

"Allah nazarlardan saklasın! Şimdiden tam bir başpelvan gibi olmuş ba!"

Yusuf, heyecanlanmıştı. Beyaz tenli olduğu için, yüzünün kızarması hemen belli oluyordu. Bir eliyle kispetini tutarak hocası İsmail Pehlivan'ın karşısına geldi. Demir Baba'nın kispeti, Yusuf'a bayağı bol gelmişti. Hocası, bol gelen kispete bakıp Yusuf'a mânâlı mânâlı gülümsedi.

Az sonra kahya da, kispetini giymiş halde geldi. Kahya ile Yusuf, İsmail Pehlivan'ın karşısında kıbleye karşı birbirleriyle el bağlayıp, sağ elle rakibinin sağ elini, sol elle sol elini tutup, duayı beklemeye başladılar. Bu hareketleri, "Güreşimiz, bütün işimiz Hak içindir, Hak karşısında boynumuz kıldan incedir" mânâsınaydı.

Güreşçiler el bağladıklarında, Deliormanlı ihtiyarlar, kendilerini tutamazlar, sanki ermeydanına kendileri çıkmış gibi heyecanlanırlardı.

İsmail Pehlivan, "Hani Ali, hani Veli, nerede pelvanların evveli?" diye başlayan ve "Vur sarmayı kündeden at, getir Hazreti Muhammed Mustafa'ya salavat, Allah! Allah! İllallah! Dualarla hep birlikte şu yiğitlere diyelim maşallah" diye biten duasını okudu. Duanın bitmesiyle birlikte her iki pehlivan, yağlı güreşin ısınma hareketi olan ve her bölümü ciltlerle anlatılamayacak güzelliklere, mânâlara işaret eden peşreve başladılar.

Yusuf, çok heyecanlıydı. Yere mi basıyordu, yoksa havada mı uçuyordu, farkında değildi. Kartal gibi çırpınırken zaman zaman da bir eliyle düşmemesi için kispetini tutmaya çalışıyordu.

Fakat, güreş ilerledikçe tuhaf şeyler yaşanmaya başladı. Yusuf şaşkındı; olanlara anlam veremiyordu. Düşmemesi için bir eliyle tutmak mecburiyetinde kaldığı Demir Baba'nın kispeti, peşrev hareketiyle beraber, vücuduna oturmaya başlamıştı. Sevincinden ne yapacağını şaşırdı. Demek ki, Demir Baba'nın kispetini giymeye hak kazanmıştı. Bundan büyük sevinç, bundan büyük şeref olur muydu?

Kispetin vücuduna oturmaya başlamasıyla birlikte Yusuf, daha büyük aşk ve şevkle peşrev yapmaya başlamıştı. Farkında olmadan öyle güzel peşrev çıkarıyordu ki, oradakilerin hepsi hayretler içinde kalmışlardı:

"Te be, şu Yusuf'un peşrevinin güzelliğine bakın!"

"A be bu kızancık bu kadar güzel peşrevi nerden ürenmiş?"

"Mübarek evlat! Sanki Sultan Abdülaziz'in önünde huzur peşrevi yapıyor."

"Maşallah deyin be şu aslana!"

Yusuf, heyecandan nasıl peşrev çıkardığının farkında bile değildi. Peşrev bitip kalfa ile ense bağladıklarında, elinin heyecandan titrediğini fark etti. Kalfa yavaş sesle Yusuf'u tebrik etti:

"Evladım Yusuf. Hadi mübarek olsun. Demir Buba'nın kispetiyle Kırkpınar'da nice dillere destan güreşler yaparsın. Adi bakalım. Senle şüle güzel bir güreş ziyafeti çekelim misafirlere."

Yusuf ve kalfa, sanki Kırkpınar'da başpehlivanlık birinciliği için güreşiyorlarmış gibi kıran kırana bir güreş tuttular, seyredenlerin ağzı açık kaldı:

"Te be bu Yusuf, hepten de pelvan olmuş."

"Maşallah deyin be kızancağıza."

Yusuf'un hocası İsmail Pehlivan da, kispetin Yusuf'un vücuduna tam oturduğunu görmüş ve Demir Baba'nın emanetine layık bir talebeye hoca olduğu için sevinmişti.

Yusuf, kalfayla, alt alta üst üste tıpkı bir başpehlivan gibi güreştikçe babası Deli İsmail Ağa, dünyalar kendisine verilmiş gibi

seviniyor, oğlunun Kırkpınar'da başpehlivan birincisi olduğu günlerin rüyasını görüyordu. Annesi de, oğlunun başpehlivan olduğunu görmeyi kısmet etmesi için dua ediyordu. Çavuş Nine'yse, torunu Kırkpınar birincisi olmuş gibi sevinçlerde ve şükür dualarındaydı.

Büyük bir heyecan içinde kalfa ile kispet giyme güreşini yapan Yusuf, elbiselerini giydikten sonra hocası İsmail Pehlivan tarafından çağrıldı. Yusuf, koşarak hocasının yanına gitti. Babası, hocası ve güreşi yakın zamanda bırakan köylerinin başpehlivanı Dursun Pehlivan, birlikteydiler. Koyu bir sohbete dalmışlardı. Sohbetin koyuluğuna bakılırsa herhalde güreşti. Deliorman'da koyu sohbetler ancak güreş için olurdu.

Yusuf'un güreş sevgisinde Dursun Pehlivan'ın rolü büyüktü. Yusuf, Dursun Pehlivan'ın güreşlerini seyrede seyrede büyümüştü. Yanlarına gelince hocası İsmail Pehlivan, Yusuf'u omzundan tuttu:

"Oğlum Yusuf! Bu gün çok güzel peşrev ve güleş çıkardın. Ama güleş, mektepte öğrenilmez. Mektepte ancak, güleşçinin nası olacağı öğretilir. Güleşçi olmak için, er meydanı olan çayırlarda güleş kovalamak lazım. Senin de artık yuvadan uçma zamanın geldi."

Yusuf, şaşırdı, kispet giydim diye sevinirken çok sevdiği Demir Baba Dergahı'ndan uzaklaştırılıyor muydu:

"Efendim. Yuvadan uçmak mı? Ama... hocam... şeyy..."

İsmail Pehlivan, Yusuf'un telaşına güldü:

"Bre Yusuf! Ne telaşlanırsın? Uçmak dedikse, dönmemek üzere değil. Seni kışladan savaş meydanlarına, ermeydanına salarız ki, tam bir yiğit, güleşçi olasın. Öp bakalım Dursun Pelvan'ın elini. Bundan sonra. hocan odur. Etin, kemiğin, gönlün ve yüreğinle onunsun."

Yusuf, hemen Dursun Pelvan'ın elini öptü, mahcup bir halde yanında kala kaldı. Dursun Pehlivan, mahzun mahzun duran Yusuf'a takılmadan edemedi:

"Eee Yusuf! Görcez bakalım, ne derece pelvan olmuşsun.

Bakalım, güleş, Bulgar çetecilere karşı savaşmaya benziyor mu?"

Yusuf, bir şey diyemedi. Dursun Pehlivan, Yusuf'un babası İsmail Ağa'nın sırtına şaplağı patlattı:

"Te be İsmail Ağa! Benim de senden istediğim var."

Bugün İsmail Ağa'nın neşesi yerindeydi. Oğlu Sultan Aziz nişanı almış, kispet giymişti. Ondan dünyaları isteseler verirdi:

"İste be Dursun Pelvan! Bu gün benden ne istersen iste."

"Ben emeğimin boşa gitmesini istemem. Yusuf'un Şumnu'nun başpelvanı olduğunu görmek isterin. Onun için de yalnız benim çalıştırmam yetmez. Senin onun boğazına bakman lazım. Ben ona üle idman ettireceğim ki eve geldiği zaman danalar gibi yiyecek. Niye demişler, 'Samanlığı tüketen danadır' diye. Dana yer boğa olur, kızan yer pelvan olur be İsmail Ağa. Sen bunu benden iyi bilirsin bre. Yemezse ileri gideceğine hepten geri gider be. Yazık ulur sonra kızancağıza be ağa."

Bu sözler, İsmail Ağa'yı uyandırmıştı:

"Ne yapmamı istersin be Dursun Pelvan?"

"Yapacağın şu. Yusuf tam büyüme çağında. Bi de sıkı idmanlara başladı mı boğa gibi yemeye başlar. Kuvvetli gıda alması lazım. Kuvvetli gıda deyince, aklına yalnız et, makarna, pilav gelmesin. Bilhassa bol peynir, süt, yoğurt, sebze, çeşitli meyve, bal ve pekmez yemesi şart. Bunları temin edeceğine söz verirsen ben de yarından itibaren Yusuf'u çalıştırmaya başların."

İsmail Ağa, sevinçle, Dursun Pehlivan'ın sırtına bir tokat indirdi:

"Sağ ol be Dursun Pelvan. Bu süleđiklerinin hepsi bizde var. Ben bununla kalmam. Yusuf'un için ta Edirne'den Saray Bosna'dan en kuvvetli gıdaları getiririm."

Yusuf'un hocası İsmail Pehlivan, babası İsmail Ağa'ya,

"Pelvanın en önemli silahı kispettir, dedi. Yusuf'a acil olarak bi kispet lazım" dedi.

İsmail Ağa, güldü:

"Te be hocam. Sizden kispet için bir haber alamayınca ben de Şumnu'da Hüsmen Usta'ya kispet siparişi verdim."

Bu İsmail Hoca'nın hoşuna gitmişti:

"Yaman adamsın bre İsmeyil Aga."

Bitmez tükenmez pehlivanlık muhabbeti devam ederken ortalık birdenbire karıştı, kispet giyme töreninin yapıldığı alan hareketlendi. Ne olmuştu?

Yusuf, hareketlenmenin bulunduğu yöne baktı. Önce Tosun Bey'i gördü, ama yanında tanımadığı birisi vardı. Tosun Bey, kırk yaşlarında boylu boslu, burma bıyıklı, 90 kilo kadar gözüken bu kişiyle yanlarına geliyordu. Gelenleri hocası İsmail Pehlivan, Dursun Pehlivan ve babası görmüşlerdi. Hepsi ayağa fırladılar, karşılamak için koştular. Yusuf, şaşırmıştı, bu gelen kimdi ki herkes büyük bir heyecanla ayağa fırlamıştı.

Hocası İsmail Pehlivan büyük bir sevinçle Tosun Bey'in yanındakinin boynuna sarıldı:

"Vay Yörük Pelvan'ım vay! Hoş geldin bre! Geçmiş olsun."

Yörük Ali Pehlivan da gözlerinin içi gülerek İsmail Pehlivan'ı kucakladı:

"Hoş bulduk. İsmeyil Pelvan. Sağ ol."

Yusuf, Yörük Ali ismini duyunca heyecandan baştan ayağa titredi. Çocukluk günlerinin kahramanı, efsanevi Yörük Ali Pehlivan buydu ha. Yusuf, defalarca hem ninesi Çavuş Ana'dan hem de babasından Yörük Ali'nin güreşlerini, özellikle de Rusçuk'ta Makarnacı Halil Pehlivan ile yaptığı güreşi ve çete savaşlarını dinlemiş ve bunlarla büyümüş, bir gün Yörük Ali Pehlivan gibi olmanın hayaliyle yaşamıştı. İşte o kahraman şimdi karşısındaydı.

Romanya'da hazırlanıp Hristo Kamedonski kumandasında Vidin tarafından Bulgaristan'a geçen çete, Yörük Ali tarafından darma duman edilmişti. 1864 yılındaki bu hadise günlerce Deliorman'da

anlatılmıştı. Yusuf, bu sırada 6 yaşındaydı.

"Bu delikanlı da bugün kispet giyme cemiyeti yapılan Yusuf Pelvan."

Hocasının, kendisini Yusuf Pehlivan olarak takdim etmesiyle dünyalar Yusuf'un olmuştu. Yörük Ali'yi görme sevincinin üzerine bir de bu sevinç eklenmişti. Yörük Ali Yusuf'a döndü:

"Demek Yusuf Pelvan sensin ha! Tosun Bey ve İsmeyil Pelvan senden çok bahsettiler. Seni anlattıklarından da iyi buldum. Eğer kısmet ulursa, bi gün ne derece pelvan olduğunu görmek isterim. Çok çalışır gayret edersen Aliço ile dahi baş edersin."

Yörük Pehlivan'ın bu iltifatı, hem Yusuf'u hem de babası İsmail Ağa'yı çok sevindirmişti:

"Sağol bre Yörük Pelvan. İnşallah Yusuf dediğin gibi bir pelvan olur. Yusuf, benim değil sizin evladınız. Onun her şeyden önce iyi bir insan, sonra da iyi bir pelvan, iyi bi Osmanlı olması için hiçbir fedakarlıktan kaçınmam. Malım mülküm bunun için feda olsun."

İsmail Ağa'nın bu coşkunluğuna Yörük Ali güldü:

"Yusuf'u evladımız bilir, evladımızdan öte severiz. O da inşallah hocalarının, babasının gayretini ve ona ümit bağlayanların dualarını boşa çıkarmaz."

Yusuf da Yörük Ali'nin bu duasına canı gönülden sessizce, "Amin" demişti. Yörük Ali Pehlivan'ın kendisini beğenmesiyle dünyalar Yusuf'un olmuştu.

O gün törenler bittikten sonra, Yusuf'un babası İsmail Ağa, Tosun Bey, Yörük Ali ve Yusuf, birlikte Razgrad'a geçmişler, geceyi burada, İsmail Ağa'nın tanıdığı Karaman Mehmet Ağa'nın konağında geçirmişlerdi. Bu dördüne Mehmet Ağa da katılmış ve sabaha kadar sohbet etmişler, uyumamışlardı. Güreş ve savaş sohbeti sabaha kadar devam etmişti.

Odalarına çekilmelerinden biraz sonra Yusuf'un kaldığı odanın kapısı hafifçe vuruldu.

"Kimdir o?"
Kapı arkasından hafif bir ses geldi:
"Yusuf! Benim. Ali Pelvan."

Yusuf, heyecanlanmıştı. Bu saatte, Yörük Ali Pehlivan niçin gelmişti, sabahı niçin bekleyememişti? Kapıyı açtı. Ali Pehlivan, karşısında gülümseyerek duruyordu:

"Kusura kalma Yusuf. Bu saatte rahatsız ettim."

Yusuf telaşlandı:

"Ne rahatsızlığı Ali Agam? Sizinle görüşmek, sizinle konuşmak kadar beni dünyada rahatlatacak başka şey çok azdır herhalde. Lütfen içeri buyrun."

Odaya geçen Yörük Ali gülümsedi:

"Te be Yusuf! Bileğin ve yüreğin gibi sözün de kuvvetliymiş. Eee ne de olsa Demir Buba Dergahı'nda yetiştin. Baban, sana bi şeyler öğretmem için köye davet etti ya. Ben de mazeret süleyip kabul itmedim. Ama bundan çok rahatsız oldum be Yusuf. Gönlüm rahat itmedi. Şüle Yusuf ile kimse görmeden bir görüşeyim, ona emaneti vereyim, kısaca da olsa tecrübelerimi aktarayım dedim."

Yusuf, Yörük Ali Pehlivan'ın söyledikleri karşısında çok heyecanlanmıştı.

Yörük Ali Pehlivan, yer yatağının hemen karşısındaki sedire oturdu:

"Sen de şüle otur bakalım Yusuf Pelvan! Seninle iki laf edelim. Pelvanlık için ideal bi vücuda sahipsin. Kolların uzun. Boyun ve okkan da yerinde. Demir Buba Dergahı'nda yetiştiğine ve kispet giymeyi hak ettiğine göre, gönlün ve yüreğin de mutlaka pelvanlık için uygun vaziyette. Çünkü, Demir Buba Dergahı'nda, özelikle de İsmeyil Pelvan'ın hocalığı zamanında kispet giyme izni almak kolay değildir. Burada, kispet giyme izni alan küçükorta pelvanı başka yerlerin başpelvanlarına eşittir. Ha aklımdayken şu emaneti de sana vereyim."

Yörük Ali, boynuna asılı bir şeyi çıkardı ve Yusuf'a verdi:

"Yusuf'um. Bunu al. Boynuna tak ve hiç çıkarma. Allahü teâlâ, gani gani rahmet eylesin, bana da nineciğim, 'Bunu boynundan hiç çıkarma, ta ki kendi yerini alacak bi pelvan buluncaya kadar. Eğer büle birisini bulursan ona verirsin' diyerek vermişti. Pelvanlıkta benim yerimi tutacağına inanıyorum, bunun için bunu sana veriyorum.

Yusuf, elleri titreyerek muskayı aldı, gözleri dolu dolu olmuştu. Demek ki, Yörük Ali Pehlivan, kendisini yerini dolduracak biri olarak görüyordu. Yusuf, büyük bir saygıyla Yörük Ali Pehlivan'ın verdiği muskayı boynuna taktıktan sonra, hemen Yörük Ali'nin ellerine sarıldı doyasıya öptü:

"Allah razı olsun. İnşallah güveninize layık olurum. "

Yörük Ali de Yusuf'u gözlerinden öptü.

"Evladım Yusuf, benim değil, Demir Buba'nın pelvanlar için koyduğu ve senin de pek iyi bildiğin düsturlarına layık olmaya çalış. Urumeli'ni çok zor günler bekliyor. Rus'un saldırması ve Bulgarların topyekün ayaklanması çok yakındır. Filipe ayaklanmasında kavmiyetçilikle gözleri körleşen Bulgarların ne ka acımasızlaştığını çok yakından gördün, nice bin acıyı tattın. Osmanlı olarak çok güçlü, çok uyanık olmamız gereken bi zamandayız. Pelvanım diyenlere çok iş düşecek. Yükümüz çok ağır bre Yusuf Pelvan."

Yörük Ali Pehlivan'ın "Pelvan" sözü Yusuf'u heyecanlandırdı:
"Pelvan mı, ben mi?"
"Tabii sen."

Yörük Ali gibi efsane bir başpehlivanın, "Yusuf Pelvan" demesi, Yusuf'u dünyalar verilmiş gibi sevindirmişti. Yusuf'un sevincini fark eden Yörük Ali, takıldı:

"Te be Yusuf Pelvan, Demir Buba'nın kispetinin, güreştikçe vücuduna nası oturduğunu duymadım mı sanırsın. Sen Demir Buba tarafından pelvanlığa seçilmiş birisin."

Yusuf, hayretler içindeydi. Yörük Ali, kispetin güreştikçe vücuduna tam oturduğunu nasıl anlamıştı. Yusuf, kispetin bedenine tam uyduğunu yalnızca hocası İsmail Pehlivan ve kalfa biliyor zannediyordu. Yusuf, Yörük Ali Pehlivan'ın daha fazlasını da bildiğini söyleyeceğinden korktu.

Yörük Ali, Yusuf'u zorlamak istemedi, müsaade istedi, ayağa kalktı:

"Yusuf'um. Sana son sözlerim şudur: Sakın ola kuvvetinle gururlanma. Kuvvet, nimet arttıkça, mesuliyet de artar. Çok çalış. Demir Buba'nın düsturlarına sıkı sıkı sarıl, İsmail Hoca'nın sözünden sakın ola çıkma, Dursun Pelvan'dan öğreneceğin çok şey var. Ama sana öğretecekleri sınırlıdır. Ustanın da ustasının olduğunu unutma. El elden üstündür ta arşa kadar. Hakkını helal et, az da olsa beraberliğimiz oldu, mutlaka hak hukuk geçmiştir."

"Helal olsun."

Yörük Ali Pehlivan, Yusuf'un iki gözlerinden öptü, kucakladı ve sıktı. Yusuf, kemiklerinin birbirine geçtiğini hissetti:

"Hadi hoşça kal."

Yörük Ali Pehlivan, geldiği gibi sessizce ayrılmıştı. Yusuf, arkasından bakakaldı. Yörük Ali'nin kendisini ziyaret ettiğine bir türlü inanamıyordu. Yoksa rüya mı görmüştü. Elini boynuna götürdü. Yörük Ali'nin verdiği muska boynundaydı. Demek ki rüya değildi.

Yörük Ali'nin Yusuf için söyledikleri, başta Yusuf'un köyü Karalar olmak üzere, Şumnu, Razgrad ve bütün Deliorman'da duyulmuştu. Yusuf'un Aliço ayarında bir pehlivan olmasını, hatta onu yenmesini en fazla onlar istiyorlardı. Çünkü Sultan Abdülaziz'in başpehlivanları senelerdir, Kavasoğlu İbrahim, Aliço, Şamdancıbaşı İbrahim gibi Plevne yöresinden Pomak pehlivanlardı.

Razgrad'dan Şumnu'ya bütün Deliormanlılar, kendi yöresi pehlivanlarının Pomakların er meydanındaki hakimiyetine son vermesini istiyorlardı. Yörük Ali Pehlivan'ın, Yusuf hakkındaki sözleri, pehlivanlar yatağı Deliorman'ı mesken tutan yiğitliğe sevdalıları ümitlendirmişti.

Karalar Köyü, sakin bir akşam sonrası yaşıyordu. Deli İsmail Ağa'ya, Yusuf'un yeni ustası Dursun Pehlivan sıkı sıkı tembihte bulundu:

"Bak Deli Aga! Yarın Cuma. Ordular cuma günü sefere çıkıyor. Sabahleyin sığırlar bayıra salındıktan hemen sonra Yusuf'la birlikte Tatlı Çeşme yanındaki çayırlığa gelin. Biz de idmanlara bu mübarek günde başlayalım."

"Tamam Dursun Hocam."

"Ha gelirken bi şişe zeytin yağı getirmeyi de unutma ha. İdman için de olsa güleş çalışmamız zeytin yağı ile olmalı. Zeytin yağı iyi kalite olsun ha. Bi de yalnızca tarana çorbası içsin, fazla bi şey yemesin. Tok karnına güleş olmaz."

"Tamam bre Dursun Pelvan. Bunları biz de biliriz. Bizim pelvanlığımızı kabul etmiyor musun yoksa."

Dursun Pehlivan güldü:

"O nası söz İsmail Aga. Senin nası bi başpelvan olduğunu bütün Deliorman bilir. Eğer mecbur kalıp güleşi bırakmasaydın şimdi meydan Aliço'ya kalmazdı. Sözlerimi heyecanıma ver. Yörük Ali'nin Yusuf için süledikleri beni de aşka getirdi."

İsmail Ağa da güldü:

"Yahu ben senden farklı mıyım? Sanki kendim güleş tutacak gibi heyecanlıyım."

Dursun Pehlivan

Yusuf, elinde zeytinyağı şişesi, babasıyla birlikte Tatlı Çeşme'nin yanındaki çayıra geldiklerinde Dursun Pehlivan'ı kendilerini bekliyor buldular. Yusuf, babasına biraz kızgın gibiydi. O, Demir Baba Dergahı'nda çok güreşmiş, İsmail Pehlivan'dan nice dersler almıştı. Yalnızca bir köy başpehlivanı olan Dursun Pehlivan kimdi ki, Yusuf'a ders verecekti. Ama babasına bir şey diyememişti.

O ki, doğumunda nice harikulade şeyler yaşanmış, Hızır'ın duasına kavuşmuş, Demir Baba ile görüşmüş, fındık kırma taşını kaldırmış, Tosun Bey ile çetecilere karşı savaşmış ve Demir Baba'nın kispetini devamlı giymeyi hak etmiş, Yörük Ali Pehlivan tarafından beğenilmiş bir pehlivandı. Şimdi nasıl olur da bir köy başpehlivanından ders alırdı. Bugün Dursun Pehlivan'ı bir güzel yensin de babası ondan alacağı ders olmadığını anlasındı.

Dursun Pehlivan gülerek onları karşıladı. Büyükçe bir tencere getirmişti. Yusuf'un getirdiği zeytin yağını buraya boşalttı. Kispetlerini giyen pehlivanlar, karşı karşıya geçip yağlanmaya başladılar. Yusuf'un biraz gönülsüz yağlandığını gören Dursun Pehlivan, bir şey sezer gibi oldu:

"Yusuf oğlum. Ne o rahatsızlandın mı, biraz keyifsiz gibisin."

Yusuf, kızardı, Dursun Pehlivan bir şey mi farketmişti?

"Hayır hocam. Hiç bi şeyim yok. Heyecandandır, Demir Buba Dergahı dışında ilk defa kispetle güreşçem de."

Dursun Pehlivan güldü:

"Peki Yusuf! Dediğin gibi olsun."

Dursun Pehlivan, nasıl yağlanılacağını, ilk önce nereden başlanılacağını söylüyor, kendisi yaparak gösteriyor sonra da Yusuf'a yaptırıyordu. Yusuf, Dursun Pehlivan'ın kendisini tam bir

acemi gibi görmesine gücenmişti. Acemi kimmiş, ona gösterecekti. Yağlanma bittikten sonra, Dursun Pehlivan İsmail Ağa'ya seslendi:

"Bre Ağa! Gel de bizi salavatla."

Dursun Pehlivan, Yusuf'u elinden tuttu birlikte kıbleye doğru döndüler. Sağ dizlerini yere koyup başlarını önüne eğip duayı beklemeye başladılar. Dursun Pehlivan, idmanın da ciddi olması gerektiğini anlatmak ve güreşe nasıl başlanacağını göstermek için normalde idman güreşinde dua okunmasa da böyle bir istekte bulunmuştu. Deliorman'da, "İdman güreşi de ciddi tutulur, güreşte oynaş olmaz" denirdi. Babası arkalarına geçip, bir elini Dursun Pehlivan'ın, diğerini de Yusuf'un sırtına koyarak dua okudu:

Besmele ile çıkın meydana,
Uymayın hiçbir vakit kör şeytana,
Bu dünya kalmamıştır Hazreti Süleyman'a
Sizlere de kalmaz, bizlere de pehlivanlarım,
...

Dua bitince İsmail Ağa, ikisini de ileri doğru itip meydana saldı. İsmail Ağa, kendisi güreşiyor gibi heyecanlıydı. Yirmi yıl öncesini, kendisinin çayırlarda güreştiği günleri hatırlamıştı.

Ama asıl heyecanlı olan Yusuf'tu. Dursun Pehlivan'ı hemen yeneceğinden emindi. Dursun Pehlivan kilo ve boy olarak onun yanında çocuk gibi kalmıştı. Fakat eski bir başpehlivandı, dikkatli olmalıydı.

Peşreve başladılar. Dursun Pehlivan, Yusuf'un peşrevini beğenmişti, belli ki peşreve çok çalışmıştı. Kısa bir süre dolaştıktan sonra Dursun Pehlivan, elini dizine vurup, Yusuf'a doğru yürümeye başladı. Karşı karşıya geldiklerinde, Dursun Pehlivan tokalaşmak için elini uzatınca, Yusuf, sarılıp elini öptü. Dursun Pehlivan, Yusuf'un terbiyesinden memnun olmuştu. O da çırağının alnından öptü.

Peşrev bittikten sonra, Dursun Pehlivan'ın, "Haydi be kızanım" narası ve el çırpmasıyla güreş başladı. Yusuf, boğa gibi saldırdı,

Dursun Pehlivan şaşırmıştı. Yusuf'un niçin hemen saldırıya geçtiğini anlayamadı, heyecanına verdi. Yusuf, 'İdman için de olsa burası er meydanıdır. Rakip kişi insanın babası da olsa gözünün yaşına bakmamalı; ciddi güreşmeli. Güreşin hemen başında Dursun Pehlivan'ı yenerek onun bana usta olamayacağını göstermeliyim' diye düşünüyordu.

Dursun Pehlivan, Yusuf'un niyetini ve düşüncesini anlamış gibiydi. Boğa gibi üzerine gelen Yusuf'un ilk hamlesini, kollarını budayarak boşa çıkardıktan sonra, Yusuf'un üzerine gelmesini bekledi. Dursun Pehlivan'ı hemen güreşin başında kucaklayıp yenmeyi düşünen Yusuf, ilk teşebbüsü boşa çıkanca, bu sefer, ense bağladı, o iri pençesini hocasının ensesine dayadı. Fakat ne olduysa işte o anda oldu ve Yusuf, bir anda yüzü koyun kendini yerde buldu. Ne olduğunu anlayamamıştı. Herhalde ayağı kaymıştı.

Hemen doğruldu, tekrar hocasının ensesine yapıştı. Yapışmasıyla birlikte tekrar kendini yerde buldu. Ne olduğunu yine anlayamamıştı. Dursun Pehlivan'a baktı, hiçbir şey olmamış gibi kendisine gülümsüyordu. Sinirlenen Yusuf, hırsla doğrularak hamle yaptı ama yine kendini yerde buldu. Hemen ayağa kalkmak için davrandı, ancak başaramadı. Hocası bu sefer kalkmasını beklememişti. Toparlanıp daha dizleri üstüne gelmeden ustası arkasına geçip beline sarılmıştı bile...

Yusuf, gençliğin verdiği çeviklikle hemen ayaklanıp kalkmaya çalıştı. Onun kalkmasına ustası da yardımcı oluyor, bastırmak için kuvvet sarf etmiyor ve ağırlığını sırtına vermiyordu. Yusuf, henüz acemi olduğu için bunun farkında değildi. Tam doğrulmuştu ki, ustası Yusuf'un belinden sıkıca kavrayıp kucağına alarak bir bohça taşır gibi ayaklarını yerden kesti ve güreşi seyretmekte olan babasının yanına kadar götürüp orada yere bıraktı. Yusuf, donup kalmıştı. Babasının gülerek kendine baktığını görünce kıpkırmızı kesildi. Nasıl olmuştu, bir türlü anlayamamıştı. Yenmeyi düşünürken, ne olduğunu anlayamadan Dursun Pehlivan üç defa yeri öptürdükten sonra Yusuf'u kucaklayıp yenmişti. Aliço ile güreşecek duruma geldiğini hayal ederken, kendisinin yarı iriliğinde, yaşlı bir köy başpehlivanına yenilmişti. Hem de nasıl

yenilme, kucakta taşınıp babasının önüne bırakılarak. Yusuf, böyle bir yenilginin utancına ve ağırlığına dayanamadı. Koşarak uzaklaştı, derede kayboldu.

İsmail Ağa ve Dursun Pehlivan şaşırıp kalmışlardı.

Yusuf'un babası Deli İsmail Ağa, Yusuf'un ağlayarak kaçmasından bir şey anlayamamıştı. İnsan, ustasının yenmesiyle bu kadar üzülür müydü? Gerçi, Dursun Pehlivan da Yusuf'u kucaklayıp kendisinin önüne bırakmakla pek doğru bir hareket yapmamıştı. Ancak Dursun Pehlivan'ı yakından tanıyordu, böyle davranmışsa mutlaka haklı bir sebebi vardı. İsmail Ağa, Yusuf'un arkasından üzgün bir halde bakan Dursun Pehlivan'a sordu:

"Yahu usta! N'oldu bizim delikanlıya? Bi şey anlamış değilim."
Dursun Pehlivan suçlu suçlu gülümsedi:
"Ben anladım galiba."
"Anladınsa süle de biz öğrenelim."

"Bak İsmeyil Aga'm. Yusuf'un gözü beni pek tutmadı. Yörük Ali'nin, çok çalışırsan Aliço ile baş edebilirsin sözlerinden sonra, kendini tam bi başpelvan gibi görmeye başladı. İdmanın başında hemen beni yenerek, ona usta olamayacağımı sana göstermeye çalıştı. Da doğrusu ben büle zannediyorum. Ben de ona ufak bir ders vermek istedim. Ama görünüşe bakılırsa dersi biraz fazla kaçırdık."

İsmail Ağa, Dursun Pehlivan'ın açıklamasıyla rahatlamıştı:

"Ben de aynı şeyleri sezmiştim. Çok iyi yaptın. Bülece pelvanlıktaki en büyük, en lazım dersi, kendini büyük, rakibini de karınca bile olsa küçük görmeme dersini almış oldu. Hem pelvan olması için da çok çalışması gerektiğini de anlamış olur. Sen sakın üzülme, Yusuf üzerindeki hakimiyetini de sakın gevşetme. Şimdi ben gidiyorum. Yusuf'u iyi tanıyorum, benim yanımda artık güleşemez. Git onu bul ve çalışmanıza devam edin."

Dursun Pehlivan, meseleye bu kadar sıhhatli yaklaşması karşısında İsmail Ağa'ya hayran olmuştu:

"Bre İsmeyil Aga'm çok güzel süledin. Ben şimdi onu bulur,

gerekli açıklamayı yaparım."

"Tamam ustam, hadi sana kolay gelsin."

Dursun Pelvan, Yusuf'u dere içinde yüzünü yıkarken gördü. Yüreği cız etti, "Keşke kucaklayıp babasının yanına götürmeseydim. Ya tahmin ettiğim gibi düşünmemişse, ya yanılmışsam. O zaman Yusuf'un gönlünü almalıyım" diye düşündü.

Yanına yaklaştığı halde Yusuf, geldiğini fark etmemişti. Çok dalgın gözüküyordu. Selam verdi. Hocasının sesini duyan Yusuf, irkildi, mahcup mahcup ustasına baktı, hemen gözlerini kaçırdı. Gözleri ağlamaktan kıpkırmızı olmuştu. Yusuf'un ağlamaktan kızarmış gözlerini gören Dursun Pehlivan, üzüldü, ders vermekte aşırıya mı gittim diye düşündü. İstikbalde çok şey bekledikleri Yusuf'u, güreşten soğutmaktan, küstürmekten endişelendi. Yusuf'un yanına çöktü:

"Yusuf, oğlum! Özür dilerim"
Yusuf, şaşırdı:
"Özür mü?"
Dursun Pehlivan, elini Yusuf'un omzuna attı:

"Oğlum. Senin, beni küçük gördüğünü, hoca diye kabullenmediğini zannettim. Bunun için sana bi ders vereyim dedim. Hakkında kötü düşündüm. İşte bu sebepten özür diliyorum."

Yusuf, hocasının bu ince düşüncesi karşısında iyice duygulandı, ellerine sarıldı:

"Hocam, asıl ben özür dilerim. Doğru düşünmüşsünüz. Sizi küçük gördüm. Pelvan olduğumu, Aliço ile güleşçek hâle geldiğimi zannettim. Ama dersimi aldım."

Şefkatle ellerini Yusuf'un omzuna koyan Dursun Pehlivan, gülümseyerek, "Hadi, şimdi çayıra gidelim" dedi. Yusuf, garip garip boynunu büktü:

"Hocam, ben bu halde bubamın yanına gidemem."
"Evladım. Buban eve döndü, hadi yürü bakam."

Yusuf ve hocası çayıra gittiler.

Yusuf'un bütün şevki kırılmıştı. Ölürcesine sevdiği güreşi bırakmayı bile düşünüyordu. Sırçadan köşkü bir darbeyle tuz buz olmuş, başpehlivanlık hayalleri uçmuştu. Hocasına yalvardı:

"Hocam. Bu işi bırakalım. Benden güleşçi müleşçi olmaz. İyisi mi ben çoban olam."

Yusuf'un sözleriyle Dursun Ağa'nın üzüntüsü daha da arttı. Yusuf'u ve babasını iyi tanıyordu, meseleyi sıcağı sıcağına halletmezse, Deliormanlı Deli İsmail Ağa'nın oğlu Yusuf'a bir daha güreş yaptıramazlardı:

"Evladım Yusuf! Sana Demir Buba Dergahı'nda İsmeyil Pehlivan büle mi öğretti? İlk güçlükte hemen pes etmeni mi süledi? Hocan Dursun Pelvan'a yenilmek seni niçin bu kadar üzer. Sen, Dursun Pelvan'ın bu günkü hale gelmek için tam 30 sene çalıştığını biliyor musun? Köy başpehlivanı diye niçin bizi bu kadar küçük görürsün?"

"Estağfirullah hocam."

"Dinle oğlum. Sende kabiliyet görmesem, seni hiç çırak alır mıydım? Ancak, Dursun Pelvan'ı yenmen için çok çalışman lazım. Aliço'ya yetişmen için ise en az 10 sene geçmesi gerek. Her işte bi hayır vardır demişler. Bütün hayatın boyunca sana lazım olacak ve unutmaman gereken ilk dersini aldın. Süle bakam Yusuf, bu ilk ders neymiş?"

Yusuf, mahcup mahcup cevap verdi:

"Karınca da olsa rakibini küçük görmemek, hedefe ulaşmak için çok çalışmak."

"Afferin oğlum. Şimdi gelelim ikinci derse."

Dursun Hoca, baktı ki soru cevaplarla Yusuf'un küskünlüğü kalkıyor, derse devam etti:

"Sen kendini pelvan sanıyordun ama, gördün ki daha hiç bi şey bilmiyorsun. Mektepte öğretilen, ermeydanında tatbik edilmedikçe hiçbir şeye yaramaz. Eğer pelvan olmak, Aliço'ya yetişmek

istiyorsan, şu ana kadar güleşle ilgili kulaktan dolma öğrendiğin şeyleri unutacaksın. Hiçbir şey bilmediğini kabul etçen ve gözlerini dört açıp, benim göstereceklerimi, hareketlerimi dikkatle seyredecek, ona güre güleşçeksin. Şimdi sana ufak bir el enseyle niçin yere kapaklandığını göstereceğim."

Dursun Pehlivan Yusuf'u karşısına aldı, "El ense deyip geçme. El ense bilmeden güleşçi olunmaz. Çoğu pelvan, el enseyi güleşi başlamak, savunma yapmak için başvurur. Halbuki el ense en yenici oyundur. Yeter ki, ne zaman nası çekeceğini bil. Şimdi sana nası el ense bağlanır, nasıl çekilir onu göstereceğim" diyerek Yusuf'un ensesinden yapıştı. Yusuf da ustasının ensesinden tuttu. Ustası, "Şimdi ayaklarıma bak. Nası birini ilerde öbürünü geride ve birbirinden açık tutuyorum. Sen de büle yap. Sakın ayakların birbirine yakın gelmesin. Sakın ileri geri giderken iki topuğun bi hizada bulunmasın" deyip dengeli durmayı gösterdi.

Dursun Pehlivan, Yusuf'a el ensenin nasıl yapılacağını göstererek, "Şimdi dikkat et. Ensenden çekip seni ileriye doğru adım attırmak isticem. Bu vaziyette sen, ya gerideki ayağını öne atcaksın ya da geri gitmek için öndeki ayağını geriye çekeceksin. Hangisi olursa olsun bir an tek ayak üstünde kalacaksın. Bu an çok kısadır. İşte hasmın tam bi ayak üstünde kaldığı o an, ensedeki elinle boş tarafına doğru çekeceksin. Hasmın yere düşerken de hiç vakit kaybetmeden arkaya geçip sarmayı vuracaksın" dedi ve hafifçe el ense çekti. Yusuf, sendeleyip ileri doğru adım atınca ikaz etti:

"Olmadı Yusuf. Dikkat et."

Yusuf, büyük bir dikkatle hocasının dediğini yapmaya çalışıyordu.

Dursun Pehlivan, yapılan hatayı göstererek açıkladı:

"Bak sağ ayağını ileri atıyorsun. İşte şimdi bi an sol ayak üzerinde kaldın."

Dursun Pehlivan bunu söylemesiyle birlikte ikinci ama kuvvetli el enseyi sağ taraftan çekti. Geride kalan sağ ayağı tarafından Yusuf'u kuvvetle öne çekerek tekrar yüzü koyun yere düşürdü:

"Ya evladım. Leylek gibi tek ayak üzerinde yakalanırsan işte büle ihtiyar, zayıf Dursun Pelvan'ın el ensesiyle bile yüzüstü düşersin."

Yusuf, hocasının leylek benzetmesine gülümsedi, zayıf pelvan sözüyle utandı. Hafifçe dokundurarak ders vermeye devam eden hocasının inceliğine hayran oldu. Dursun Pehlivan, Yusuf'un gülümsediğini görünce neşelendi, sabahki fırtına sırasında gönlünde ve beyninde oluşan buzlar çözülmeye başlamıştı.

"Hayda bre Yusuf! Sıkı dur! Bir el ense daha geliyor."

Dursun Pehlivan bir el ense daha çekti. Fakat, Yusuf bu sefer gafil avlanmamış, çekilen el enseye rağmen yerinden kıpırdamamıştı. Yusuf, çok çabuk öğreniyordu. Dursun Pehlivan aşka geldi:

"Afferin be kızanım. Bu şekilde gidersen Aliço ile güleşmek için çok beklemezsin."

Yusuf da neşelenmişti:

"Hocam, siz beni kanatlarım tam gelişmeden mi uçurmak istiyorsunuz?"

Cevap, Dursun Pehlivan'ın hoşuna gitmişti:

"Merak etme. Beynin, gönlün ve bileğin tam hazır olmadan seni kurtlar sofrasına oturtmayız. Yalnızca çalışma şevkin yerine gelsin diye süledim. Hadi bakalım çalışmaya devam."

Dursun Pehlivan, el ense oyununu Yusuf'a defalarca tekrarlattı. O gün hep ayakta el ense bağlamanın, rakibiyle kafa kafaya gelmenin ve yağlı güreşin en güç oyunu el ense çekmenin incelikleri üzerinde duruldu. Öğle güneşi insanı yakmaya başlayınca, Dursun Pehlivan, ertesi gün aynı saatte buluşma üzere Yusuf'a izin verdi.

Sabah yaşananlardan sonra Yusuf'un canı bir türlü eve gitmek istemiyordu. Ya babası kendisine "somun pehlivanı" diye takılırsa ne yapardı. Hocası Dursun Pehlivan, hayatı boyunca unutamayacağı bir ders vermişti.

Babası İsmail Ağa, Yusuf'un hocası tarafından kucakta taşınarak yenilmesinden kimseye bahsetmemiş, Yusuf'a da bu konuda en ufak bir imâda bulunmamıştı. Yine de Yusuf, uzun müddet babasının yüzüne bakamamış, onunla yalnız kalmamaya gayret etmişti. İsmail Ağa da hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi davranmıştı.

Dursun Pehlivan, her gün Yusuf'a değişik bir oyun gösteriyor, bazen bir oyun üzerinde günlerce çalışıyorlardı. İdmanlarda, yalnızca oyun göstermekle kalmıyor, kıyasıya güreşiyorlardı. Dursun Pehlivan, ayrıca Yusuf'u her gün tek başına koşturuyordu. Yusuf'un koşu çalışması şöyle oluyordu: Karalar Köyü yakınında, bir derenin dik yamaçlarından birini yavaş yavaş koşarak iniyor, öbür yamacından koşarak çıkıyordu. Bu iniş ve çıkış, her gün bir sayı artırılıyordu. Koşu bittikten ve biraz dinlendikten sonra yaş ağaçlara el ense çekme ve birkaç adım geriden hız alıp sağ ve sol omuzla yüklenme idmanları başlıyordu. On veya on beş santim kalınlığındaki gövdesi budaksız ağaca bir kere sağ, bir kere sol omuzla yüklenerek eğmeye çalışıyordu. Bu çalışma da her gün biraz daha artırılıyordu.

İdman bunlarla da bitmiyordu. Keçi kılından dokunmuş ve içi toprak doldurulmuş bir çuvalı kucaklayıp harman yerinde dolaştırıyordu. Bu dolaşma da haftada bir sayı yükseltiliyordu. Ayrıca Yusuf, önceden hazırlanmış balçık çamurunu, hamur yoğurur gibi parmaklarıyla mıncıklıyordu. Bu çamur idmanı parmakları hem irileştiriyor hem de derisini sertleştiriyordu. Çünkü cılız, kuvvetsiz parmaklarla kispetin paçasına girmek, girilse de silkmelerde zaptetmek mümkün değildi. Yusuf, idmanlardan boşta kalan zamanda da, elinden balmumunu hiç eksik etmiyor, avucunun içinde devamlı yoğuruyordu. Bu sayede, demirden pençelere sahip oluyordu.

Yusuf'la hocası Dursun Pehlivan'ın günlük idmanları bu şekilde öğleye kadar devam ediyordu. İdman sonrası Yusuf, eve giderek anasının hazırladığı bir çamaşır kazanı sıcak su ile güzelce ovuna ovuna yıkanıyordu. Daha sonra, Çavuş Ana'nın hazırlattığı çok kuvvetli gıdalardan pişmiş yemeğini yiyor, ardından öğle uykusuna

yatıyordu. Çavuş Ana, Yusuf'un her şeyiyle çok yakından ilgileniyor, Dursun Pehlivan'dan idmanıyla ilgili günlük bilgi alıyordu.

Yusuf'la ilgilenen yalnızca Çavuş Ana değildi. O, bütün Karalar Köyü'nün evladı olmuştu. Herkes, bıldırcın yumurtasından arı sütüne, kuvvetli gıda olduğuna inandıkları yiyecekleri yemesi için Yusuf'ların evine getiriyordu. Çavuş Ana, köyün nineleriyle saatlerce oturup Yusuf'un nasıl daha kuvvetli besleneceğinin sohbetini yapıyordu.

Karalar Köyü tarafından besiye çekilen ve ustası Dursun Pehlivan tarafından çok sıkı bir idman programına tabi tutulan Yusuf, bir ay içinde bambaşka biri olup çıkmıştı. Enine ve boyuna gözle görülür bir gelişme vardı. Görenler, hayretler içinde kalıyorlardı.

Yusuf'un ciğerleri açılmış, vücudu ayaklarının üzerinde sanki hafiflemiş gibiydi. Uçmak, mandalara, boğalara saldırmak istiyordu. Ciddi bir güreş tutmaya can atıyordu, ama ustası bu gelişmeyi az buluyordu.

Yusuf'ların eşeğinin yavrusu dahi yaşananlardan payına düşeni alıyordu. Çavuş Ana, Yusuf'tan sıpayı sulamasını isteyince, Yusuf, sıpayı omuzuna alıp bağırta bağırta çeşmeye götürüyordu. Çileden çıkan Çavuş Ana, "Hayvana niçin eziyet ediyorsun" diyerek elinde kamçı Yusuf'u kovalıyordu. Omuzunda eşekle koşan Yusuf'u ve elinde kamçıyla onu kovalayan Çavuş Ana'yı görenler gülmekten kırılıyorlardı.

Yusuf'un bir ayda gösterdiği gelişme, bütün Karalar köylülerini son derece memnun ediyor, herkes bu durumu kendisinin götürdüğü yiyeceklere bağlıyordu:

"Maşallah bre Yusuf'a. Benim getirdiğim bıldırcın yumurtaları nası da yaramış..."

"Hadi be susak ağızlı. Senin yumurtalarından n'olcak. O asıl benim götürdüğüm pekmezle büle oldu."

"Bıldırcın yumurtasıyla pekmezle pelvan yetişir mi be! Yusuf,

benim götürdüğüm koca Balkan balıyla boğaları bile geçti."

Yusuf ve ustası çok sıkı bir idman programına üç ay hiç ara vermeden ve hiç ciddi güreş yapmadan devam ettiler. Yusuf, ciddi güreş tutmak için ustasına ısrar edip duruyordu. Eylül ayının başında idman sonrası ustası Dursun Pehlivan, Yusuf'a beklediği müjdeyi verdi:

"Yusuf Pelvan! Yarın sabah hazır ol. Ciddi güleş tutcaz."

Yusuf, heyecanlanmıştı, duyduğuna inanamadı. Ustası onunla şaka yapıyor olmalıydı:

"Hocam, hakikaten ciddi mi tutcaz?"

Yusuf'un heyecanını gören Dursun Pehlivan takılmadan edemedi:

"Ne o, inanamadın galiba? Çok heyecanlandın. Biliyorum, beni yenmek, ilk günün intikamını almak için sabırsızlanıyorsun."

Yusuf, hocasının takılmasını ciddiye aldı, kızardı:
"Olur mu hocam! O nası söz?"
Dursun Pelvan güldü:

"Te be Yusuf, hemen ciddiye alma. Biraz takılayım dedim. Görcez bakalım. Vücudun gibi beynin de gelişti mi, gösterdiğim oyunları öğrendin mi? Bakam, güleşmek eşeği omzunda taşımaya benziyor mu? Yarın yanında zeytinyağı getirmeyi unutma, tamam mı?"

Yusuf, boynunu büktü:

"Peki hocam."

Yusuf, sabahı zor etmişti. Ustasına karşı nasıl güreşeceğinin planlarını yapıp durmuştu. Ustası karşısında üç ay önceki duruma düşmek istemiyordu. Yusuf'un kuvvetinden şüphesi yoktu. Ancak ustasının bildiği oyunlara karşı çaresizdi. Ustası, onu hep kendi oyunuyla vuruyor, Yusuf'un kuvvetini, Yusuf'un aleyhinde kullanıyordu.

Yağlanıp karşı karşıya geldiklerinde Yusuf, heyecanlıydı. Ustasıyla el ense bağlamamaya dikkat ediyordu. Ustası üzerine geldikçe o, geri geri kaçıyordu. Dursun Pehlivan durumu fark etti:

"Hayda bre Yusuf! Güleşe gir. Akşama ka seni mi kovalıcam?"

Yusuf, daha ense bağlarken, ustasına bir el ense çekti. Ustasının dizleri yere değdi. Yusuf, bastırmak için koştu. Dursun Pehlivan, emekleyerek zor kurtuldu. Yarım saate yakın güleştiler. Dursun Pehlivan, ancak ustalığıyla Yusuf'un acı kuvvetine karşı koyabiliyordu. Yusuf, ustasının uygulamak istediği oyunlara, ondan öğrendiği şekilde karşılık veriyor, bilmediklerini de kuvvetiyle bozuyordu.

Dursun Pehlivan, "Zor, oyunu bozar" atasözünün ne anlama geldiğini, Yusuf'un karşısında çok güzel şekilde anlamıştı. Yusuf, ustasını zorladığını fark etmiş, açık düşürmek, yenmek için saldırdıkça saldırıyordu. İdman güreşi iyice ciddileşmişti.

Yusuf, Yaradan'a sığınıp çapraz topladı. Ellerini ustasının koltuk altlarından geçirip sırtında kilitledi ve sürmeye (geri geri itmeye) başladı. Dursun Pehlivan, direnmeye çalıştı, ancak karşı koyamadı. Yusuf'un kuvvetine karşı konulmuyordu. Yusuf da ustasının kendisine karşı koyamadığını fark etmiş, iyice aşka gelmiş, ustasını alabildiğine sürüyordu. Hız iyice artmıştı, Yusuf, bir taraftan ustasını sürüyor, diğer taraftan da, ayağını ustasının ayağına takmaya, basmaya gayret ederek, çengel oyununu yapmaya çalışıyordu.

Yusuf'u normal yoldan yenemeyeceğini anlayan Dursun Pehlivan, bir de kurnazlık dersi vermeye niyetlendi. Yusuf, tam hızını almış sürerken birden bire ortalık karıştı. Ustası bir anda elleri arasından kayboldu ve Yusuf, önce havada uçtu, sonra sırtüstü yere düştü. Ne olduğunu, nasıl olduğunu anlayamamıştı. Ustası bir anda kollarının arasından nasıl kaybolmuş, tam, "Ustamı yeniyorum" derken sırtüstü nasıl yenilmişti?

Yusuf, ağlamaklı bir halde doğruldu, kıpkırmızı olmuştu. Hırsından kendini yiyecek gibiydi. Nasıl böyle yenilmişti? Ne

yapacağını şaşırmışken, ustası ise karşısında gülümseyerek duruyordu. Olmamıştı, Yusuf, yine Dursun Pehlivan'ı yenememişti. Hem de tam yeniyorum dediği anda, çok kötü bir şekilde yenilmişti. Hâlâ nasıl yenildiğini anlamayan Yusuf, dokunsalar ağlayacaktı. Dursun Pehlivan'ın elini öptü. Ağlamamak için kendini zor tutan Yusuf'un haline bakan Dursun Pehlivan güldü:

"Te be Yusuf! Üzülme, sevin bre!"

Yusuf, şaşırdı:

"Sevinmek mi hocam! Nası sevineyim. Kaz gibi havada uçtum, merkep gibi sırtüstü yenildim. Nası yenildiğimi bile anlamış değilim. Bu haldeyken nası sevineyim?"

"Sevin evladım sevin. Hemen hemen beni yeniyordun. Sana artık kuvvet yoluyla karşı koymak hepten imkânsız. Oyun ile de zor karşılık veriyorum. Seni son anda ancak kendi oyununla, kuvvetini senin aleyhine kullanarak yendim."

"Anlayamadım hocam. Kuvvetimi aleyhime nasıl kullandınız?"

"Anlayamazsın tabii. Gel anlatayım. Şimdi sen, beni iyice çapraz toplayıp sürmeye başladın mı?"

"Evet hocam."
"Eğer bu arada çengel yetiştirseydin yenecek miydin?"
"Evet hocam."

"İşte ben bu arada işi ustalığa döktüm. Sen beni sürerken ben de sana fark ettirmeden hızımı artırdım. Sen, beni bu kadar hızlı kendinin sürdüğünü zannediyordun. Ama ben de senin hızına hız kattım. Sen fark etmeden kontrolü kaybettiğin anda, ben, kollarının arasından sıyrılıp yere çöktüm. Ancak, bu anda senin sağ kolunu bırakmadığım için bana çarpıp havada ters dönerek sırt üstü yenildin. Buna, çaprazdan kurtulma ve kılçıkla rakibini yenme denir. Yaa evladım işte büle yenildin. Yoksa beni yeniyordun ba. Napam, kırk oyun biliyorsak birini öğretmeyip kendimize saklıyoruz. Artık üzülmeyi bırak. Hem vücut hem de güleş bilgisi olarak çok hızlı gelişme gösterdin. Yalnız bi kusurun va. Oyunları birbiri peşi sıra uygulayamıyorsun. Bu da zamana ve çok çalışmaya

bağlı. Hadi bakam, şimdi biraz kılçık çalışalım."

Yusuf, boynunu büktü, iyi bir güreşçi olmak için daha ne kadar çok çalışması, gayret etmesi gerektiğini, sırt üstü yenilerek daha iyi anlamıştı.

İlk Ödül

1876'nın Eylül ayı ortalarında harmanlar kalkmış, Deliorman şenlenmiş, evlilik ve sünnet düğünleri başlamıştı. Düğünlerle birlikte atlar hedefe koşma, pehlivanlar da ermeydanında naralanma gayretindeydi. Sonbahar, geldiğinde Deliormanlılar, dünyayı unuturlardı. Düğün, güreş ve at yarışlarından başka bir şey düşünmezlerdi.

İsyan sonrası Bulgar'ın kıpırdanışları ve bu isyanın İstanbul, Londra, Rusya ve ABD'deki yankıları büyüyerek devam ediyordu. Ama Deliorman'da fazla hissedilmiyordu. Niçin mi?

Şumnu'da Bulgar kıpırdanması hissedilmiyordu. Çünkü, Deliorman'daki nüfus yüzde yüz Türklerden meydana geliyordu. Aynı zamanda Osmanlı Tuna Ordusu'nun merkezi Şumnu olduğu için Bulgarlar buralarda isyan çıkarmaya cesaret edememişlerdi. Bazen, Türk köyleri arasına sızan Bulgar çeteleri oluyorsa da, bunlar birkaç Türk'e zarar verdikten sonra ya Deliormanlılar tarafından yok edilmiş ya da kaçmışlardı.

Yusuf ile ustası Dursun Pehlivan, kıyasıya çalışıyorlardı. Yusuf, düğünlerde güreşmek için can atıyordu, ancak ustası izin vermiyordu. "Hele bekle, zamansız öten horozun başını keserler" diyordu.

Babası, Yusuf'tan başka hiçbir iş istemiyordu. O istese bile Karalar köylüleri, "Yahu, Yusuf'un yapacağı işleri biz yaparız, o güleş çalışsın" diyerek mani oluyorlar ve İsmail Ağa'ya yardımcı olmak için birbirleriyle yarışıyorlardı.

Bir gün idman sonrası ustası, Yusuf'a tembihte bulundu:
"Yusuf, yarın hazır ol."
"Hocam, yarın neye hazır olayın?"

Ustası güldü:

"Te be bilmece gibi mi kunuştum? Abe güleşmek için can atmıyor muydun? Hadi bakaam. Hazır ol. Yarın Oluklu Köyü'nde düğün var. Oraya gidiyoruz. Görcez bakalım, ne kadar pelvan olmuşsun, gençlerle güleşmek ihtiyar ustanla güleşmeye benziyor mu?"

Yusuf, ermeydanına salınacağı günü o kadar sabırsızlıkla bekliyordu ki, bu müjdeyi alınca hemen ustasının ellerine sarıldı:

"Allah razı olsun hocam. İnşallah yüzünü kara çıkarmıcam."

"İnşallah evladım, inşallah. Sen yine de fazla büyük konuşma. Allah büyük konuşanları sevmez."

Düğün güreşlerinin yapılacağı Oluklu Köyü, Yusuf'un köyü Karalar'a komşu bir köydü. Oluklu köylüleri yeni yetişen pehlivanları Kel Mehmet ile övünüp duruyorlardı. Onun ilerde Deliorman'ın başpehlivanı olacağını söylüyorlar, Karalar köylülerine, "Hani sizin Yusuf'unuz nerde? Güleşmek, Bulgar eşkıyası kovalamaya benzemez" diye sataşıp duruyorlardı.

Ertesi gün, Yusuf, babası, ustası ve köylüleriyle birlikte erkenden yola çıktılar. Yusuf çok heyecanlıydı. Küçük yaşta, pırpıtla yaptığı güreşler sayılmazsa, ilk defa kispetle ciddi güreş tutacaktı. Hem de hocasının, babasının ve köylülerinin önünde.

Oluklu Köyü, civar köylerden, hatta Şumnu şehrinden gelenlerle tam bir bayram yerine dönmüştü. Oluklu köylüleri gelen misafirleri evlerine almak, yedirip içirmek için birbirleriyle yarışıyorlardı. Dursun Pehlivan, Yusuf'a ikazda bulundu:

"Evladım. Sen hafif bi çorbadan başka bi şey yeme. Güleşirken midenin boş olması lazım."

Ustası'na, "Peki hocam" diyen Yusuf, zaten heyecandan bir şey yiyemiyordu.

Aynı köyden olanlar grup olarak geliyorlardı. Kafilenin önünde, tepesine bayrak, altına hediyelik kumaşlar bağlanmış uzun mu uzun

sopayı taşıyan bir delikanlı yürüyordu. Düğün sahibine dana, koyun gibi hediyeleri yedekleyen diğer delikanlılar da kendisine eşlik ediyor, arkadan da diğer misafirler, atlı ve yayalar geliyorlardı. Sanki sefere gidiyorlardı. Karalar Köyü kafilesinin Oluklu Köyü'ne girişi göz kamaştırmıştı.

Oluklu Köyü'ndeki düğünde güreşler, öğleden sonra ağaçlık ve çimenlik bir yerde davul zurna eşliğinde başladı.

Yusuf, çok heyecanlıydı. Bulgar çetecilerle savaşırken bile bu kadar heyecanlanmamıştı. Ustasına, hangi boyda güreşeceğini sorduğunda ustası, "Hele sabret, zamanı gelince sülerim" demişti. Yusuf, 'Ustam acaba hangi boyda güreştirecek' diye düşünüyor, Kel Mehmet ile hesaplaşmak için büyükortada güreşmeye can atıyordu. Kel Mehmet'in köylülerinin söyledikleri onun da kulağına gelmiş ve çok kızmıştı. Gösterecekti onlara, Deli İsmail'in oğlu, Tosun Bey'in çete arkadaşı Yusuf'un kim olduğunu.

Seyirciler, güreş yerini çepeçevre doldurunca, düğün sahibi ile güveyi, yaşlı pehlivanlar ve ağalarla birlikte gelip, renkli kilimlerin üzerine serilmiş döşeklere oturdular. Allı, morlu, sarılı, renk renk, beşer arşın uzunluğundaki basmalar, donluklar,2 ağaçtan ağaca gerilmiş iplere asılmış, altına da bir keçi, bir koç ve alacalı bir tosun bağlanmıştı. Yusuf, bu ödülleri görünce daha da heyecanlandı, acaba bunlardan hangisi kendisine kısmet olacaktı?

Biraz sonra, güreşleri idare edecek, pehlivanları dua ile çayıra salacak ihtiyar cazgır ortaya çıkıp bağırdı:

"Güleşler başlıyor. Önayaka çıkacak minik pelvanlar, minik aslanlar hazır olsun!"

Cazgırın sesiyle birlikte, meydanın dört bir yanından 10-13 yaş arası yarının başpehlivanları çayıra koştu. Kimisi pırpıtlıydı; bazılarının ise pırpıtı bile yoktu, donlarının paçalarını bağlayarak güreşe çıkmışlardı.

Güreşlerin başlamasıyla birlikte Yürük atları da meydana girmeye başlamıştı. Deliorman'daki güreşlerde, güreş ve at yarışları birlikte yürürdü. Küçük boylar güreşirken, küçüklerin bindiği taylar

meydana girer, baş güreşler yapılırken de baş Yürük atları meydana gelir, iki büyük heyecan birlikte yaşanırdı.

Cazgır, bu küçük pehlivanları sıraya dizip, boylarına, vücut yapılarına bakarak eşlendirdi ve şu duayı okudu:

Yirmi yiğit çıktı meydâne,
Hepsi birbirinden merdâne,
Analar çeker zahmeti,
Babalar bilmez kıymeti,
Boğa olur danadan,
Yiğit olur anadan,
Küçük görmeyin bu kızanları,
Onlar yarının başpehlivanları,
Allah Allah illallah Muhammedür resulullah,
Dualarla bu küçük pehlivanlara diyelim maşallah.

Cazgır, duanın arkasından küçük yiğitleri meydana saldı. Küçük leventlerle birlikte meydan şenlenmişti. Rakiplerini yenebilmek için birbirlerine kaplan gibi saldıran, yenildiği halde yenilmedim diyerek ağlayan bu küçük pehlivanların güreşleri, hakikaten görülmeye değer güzellikteydi.

Küçük yiğitlerin cansiperâne güreşleri ve davul zurnanın yürekleri gümbürdeten sesiyle coşan Deliormanlı ihtiyarların, çocukların dedelerinin gözyaşları, ak sakallarından süzüle süzüle göğüslerine doğru akıyordu.

Rakiplerini yenen küçük pehlivanlar, çalım sata sata düğün sahibinin önüne geliyor, pat çakıp sağ eliyle sağ dizine vurup büyüklerini selamlıyor, bahşişini alıyor, tekrar meydana gelerek ilk galip gelecek ile güreşmek üzere bekliyordu.

Kıran kırana geçen önayak müsabakalarında birinci olan güreşçinin boynuna basma sarıldı. Birinci pehlivan, alkışlar, aferinler arasında babasının yanına gitti ve elini öptü, asıl bahşişi de babasından aldı; bir sarı lira.

Önayak güreşleri devam ederken, Yusuf'un ustası güreşe gelen

pehlivanları soruşturunca, Kel Mehmet'in büyükortaya güreşeceğini öğrenmişti. Daha ilk güreşinde, üç dört yıldır büyükortada güreşen ve Yusuf'tan üç veya dört yaş büyük Kel Mehmet'in karşısına Yusuf'u çıkarmanın uygun olmayacağını düşündü. Çünkü, Kel Mehmet, çok iyi bir güreşçiydi ve tecrübeliydi. Gerçi çırağına güveni vardı, onun bugünkü haliyle büyükortayı rahat kurtaracağına inanıyordu; ancak tecrübesi yoktu. Tecrübesizliği yüzünden daha ilk güreşinde yenilerek köye dönmesi, maneviyatını kırıp güreşten soğumasına sebep olabilirdi.

Cazgır, "Küçükorta pehlivanları hazırlansın" dediğinde ustası, kispetini ve ayaklara kadar uzanan güreş gömleğini giymiş halde hazır bekleyen Yusuf'a seslendi:

"Yusuf, hadi davran! Gömleğini çıkar! Meydana çık."

Yusuf, hem büyük sevinç hem de heyecan içindeydi. İşte beklediği, ona Kırkpınar'ın yolunu açacak an gelmişti. Telaş içinde gömleğini çıkardı. Ustası kendi elleriyle kispetin paça bağlarını çok sıkı şekilde bağladı:

"Evladım Yusuf. Yağlı güleşte paçaları sıkı bağlamak çok mühimdir. Eğer paçaları sıkı bağlamayıp rakibin parmaklarını paçadan geçirirse yenildiğinin habercisidir."

Yusuf'un gözleri Kel Mehmet'i arıyordu. Onun soyunmadığını, beklediğini gördü:

"Hocam! Mehmet niçin soyunmamış, hasta mı acaba?"

"Hasta değil büyükortada güleşçekmiş."

Yusuf'un bütün neşesi gitmişti, o, Mehmet'le güreşip onu yenmenin ve ağzının payını vermenin hayallerini kuruyordu:

"Hocam! Ben de büyükortada güleşsem. Mehmet ile güleşmek istiyorum. Sağda solda benim için, o da pelvan mı diye konuşuyormuş? Ona cevabı meydanda vermek istiyorum."

"Evladım, Mehmet ile güleşçen günler de gelcek. Hele sabret. O çok zorlu bir pelvan. İhtiyar ustanı zorluyorum diye hepten pelvan olduğunu mu sanıyorsun?"

Hocasının, Kel Mehmet'in büyükortada güreşmesi sebebiyle bu boyda güreşmesine müsaade etmemesi, Yusuf'un bütün neşesini

kaçırmıştı. Dursun Pehlivan, Yusuf'un içinde bulunduğu ruh halini fark etmişti:

"Evladım! Sabret. Vakitsiz, bir üst boyda güleşirsen ezilirsin. Sen Deliorman'da, ermeydanında güleşmeyi bu kadar kolay mı sanıyorsun? Buradaki büyükorta pehlivanları, başka yerlerdeki başpehlivanlar ayarındadır. Hadi şimdi git güleşini yap. Allah yardımcın olsun. Hasmından korkma. Ama öğrettiğim gibi, bırak ilk hamleyi hasmın yapsın. İkinci hamleyi sen yap. Sonra oyunları peş peşe yaparak sonuca git."

Yusuf, hocasının, "Hasmından korkma" sözüne bozulmuştu. O, dev olsa yine hasmından korkmazdı. 'Hasmını küçük gürme! deseydi daha yakışık kalırdı' diye düşündü, ama düşündüklerini söylemedi, "Peki hocam" deyip meydana yürüdü.

Yusuf'tan başka, yedi pehlivan daha vardı. Cazgır, Yusuf'u, kısa boylu, enine geniş bir gençle eşleştirdi. Pehlivanlar, cazgırın duasını bitirmesinden sonra davul zurnanın çaldığı güreş havasıyla birlikte meydana yürüdüler. Peşrev çıkarmaya başladılar.

Davul zurnanın vurduğu Rumeli havasıyla coşan Deliormanlı ak sakallı bir ihtiyar, yanındaki torununa büyük bir heyecanla anlatıyordu:

"Evladım, Rumeli güleş havası, Deliorman, Plevne, Filipe, Üsküp, Rodoplar, Trakya, Batı Anadolu ve Kırkpınar'da çalınır. Estergon'u durak yeri yapan akıncı serdengeçtilerinin içli duygularını yansıtır. Anadolu havası dediğimiz havalarda da, orta, doğu, kuzey, güney ve güneydoğu Anadolu'da çalınan Köroğlu ile Sepetçioğlu çeşitlemeleri çalınır. Bunlar, Rumeli havalarına göre daha hareketli, daha gürültülü ve coşturucu bir ritim ile çalınır. Kastamonu yöresinde uşşak makamı ile güleş tutulur. Bu yörenin güreşçileri, Rumeli ve Köroğlu havası ile güleşemezler."

Yusuf, peşrev sırasında, keklik gibi seke seke yürüyordu. Yürümüyor, sanki uçuyordu. Kollarını açtıkça, avının üzerine çöreklenen bir kartalı andırıyordu. Seyredenler, maşallah demekten

kendilerini alamadılar:

"Te be kim bu delikanlı? Hepten de güzel peşrev çıkarıyor."
"Karalar'dan İsmeyil Ağa'nın evladı Yusuf."
"Maşallah diyin be kızana!"

Peşrev biter bitmez, Yusuf ve hasmı birbirlerinin sırtlarını sıvazlayarak helalleştiler ve güreşe girdiler. Hasmı, Yusuf'un boyunun uzun olmasını fırsat bilip, hemen tekten dalıp bir ayağını kapmak istedi. Fakat Yusuf, hasmının ne yapmak istediğini daha önceden sezdiği için, rakibi ileri eğilince ustasının öğrettiği gibi bir el ense çekip yüzü koyun yere düşürdü. Bir elini arka taraftan rakibin bacakları arasından sokarak kasnağı, kispetin bel kısmını ön taraftan yakaladı ve diğer elle ensesinden bastırarak şak kündesiyle, hemen aşırıp yeniverdi.

Yenilen çocuk da nasıl yenildiğini anlayamamıştı. Çünkü güreş çok kısa sürmüş, her şey bir anda bitmişti. Yusuf, hemen eliyle kispetine vurarak galibiyet temannasını çaktı, seyircileri selamladı. Zavallı hasmı hâlâ yerde gerçekten yenildim mi diye alık alık bakıyordu. Cazgır da bu kadar çabuk bir galibiyet beklemediği için Yusuf'un nasıl yendiğini görmemişti. Düğün güreşi gibi fazla güreşçinin katılmadığı güreşlerde cazgır aynı zamanda hakemlik görevi yapıyordu. Ama seyirciler bu güzel galibiyeti kaçırmamıştı:

"Afferin sarışın delikanlıya. Maşallah yıldırım gibi çarptı."
"Ne güzel yendi. Allah nazardan saklasın."
"Kim bu delikanlı bre!"
"Karalar'dan İsmeyil Ağa'nın oğlu."

Yusuf, hâlâ şaşkın şaşkın yerde oturan hasmının elinden tutarak yerden doğrulmasına yardım etti, koltuk altlarından tutup havaya kaldırarak helalleşti, hakem heyetinin yanına giderek bahşişini alıp, babası ile ustasının yanına geldi. Ellerini öptü. Babasının memnuniyeti, sırtını okşamasından belliydi. Ustası da hem tebrik etti hem de tavsiyelerde bulundu:

"Afferin Yusuf. Tam istediğim gibi güleştin. Ama ikinci güleşinde

da dikkatli hareket et. Hasmını yere düşürür düşürmez hemen kündeye geç. Aşıramazsan bi daha dene. Yine olmazsa, ayaklarınla iyice zaptet, sarmaya geç ve beklemeden çevir."

"Peki hocam."

Yusuf, o gün bütün rakiplerini çok kolay ve çok kısa zamanlarda yendi. Böylece küçükorta ödülünü kurtardı. Ve üç donluk basmayla ödül keçiyi aldı. Güreşlerde hiç zorlanmamıştı. Küçükorta pehlivanları çok hafif gelmişti. Hiç yorulmamıştı. Ustasından izin istedi:

"Hocam! Hiç yorulmadım. İzin verirsen büyükortada da güleşmek istiyorum."

Hocası gülerek Yusuf'a takıldı:

"Sabır oğlum, sabır. Bi günde hemen başpelvan olup bütün ödülleri toplama."

Az önce oğlunun ödülü almasıyla sevinen İsmail Ağa'nın, Yusuf'un sözleriyle hemen deliliği tutmuştu:

"Otur bre yerine! Hocandan da iyi mi biliyorsun. Hemencecik kendini başpelvan mı sanıyorsun?"

Yusuf, bir şeyler söylemek istedi, ancak boğazına bir şeyler tıkandığı için konuşamadı ve bir şey demeden yanlarından ayrıldı. Bir kenara oturup güreşleri seyretmeye başladı. Ödül olarak kazandığı keçinin bile yanına gitmemişti. Dursun Pehlivan, İsmail Ağa'ya, "Yusuf'un şevkini kırdık galiba" dedi. İsmail Ağa, sertçe, "Haddini bilsin, ustasından iyi mi bilecek" şeklinde cevap verdi.

Güreşlerde büyükortada Oluklulu Kel Mehmet birinciliğe ulaşmıştı. Oluklu köylülerinin sevincine diyecek yoktu. İsmail Ağa'ya takıldılar:

"Hadi İsmeyil Ağa. Yusuf'u Mehmet'in karşısında görmek istiyoruz. Bakalım, Mehmet'in karşısında da bugünkü kadar hızlı olacak mı?"

İsmail Ağa, "Yakında görcez!" diye kızgınca cevap verdi.

Güreşler biter bitmez, atlara binip köye dönmek üzere yola çıktılar. Yusuf'un kazandığı donluk basmalar, atı Karaok'un boynuna bağlanmıştı. Ödül keçi de Yusuf'un kucağındaydı. Yusuf, babasının terslemesi yüzünden biraz kırgın gibiydi. Ama yine de ilk ödülü sebebiyle için için seviniyordu. Bir Karaok'un boynunda dalgalanan basmalara, bir de kucağındaki keçiye bakıyordu. "Yahu, ilk ödülümüz keçi oldu. İnşallah keçi gibi aşılmaz dağ zirvelerinde koşturmak zorunda kalmayız. Şu keçi eve kadar sabretse de üzerime pislemese" diye düşünürken korktuğu başına geldi ve biraz sonra keçi, Yusuf'un poturunu pisledi. Çok kızan Yusuf, tam kucağından keçiyi atacakken babasının ve hocasının yanında bulunduğunu hatırladı ve "Ya sabır, ödülün de sıkıntısı büyük olurmuş" diyerek vazgeçti.

Yusuf'un ustası, babası ve köylüleri, şakalaşarak köye doğru yol alıyorlardı. Yusuf ise sanki ödülü kazanmış değil de kaybetmiş gibiydi; hâlâ babasının kendisini terslemesinin tesirinden kurtulamamıştı.

Evlerinin önüne yaklaştıkları sırada bir uğultu işitmeye, gürültüler duymaya başladılar Yaklaştıkça bir kalabalık olduğunu fark ediyorlardı. Bu kalabalık da neyin nesiydi, hem de davul zurnalı? Neyi kutluyorlardı acaba? Yusuf, davul zurnalı kalabalığın kendisine doğru geldiğini görünce şaşırdı. "Afferin Yusuf", "Başpelvan olman yakındır" şeklindeki bağrışmaları duyunca durumu fark etti. Demek ki küçükorta ödülünü aldığını duymuşlardı. Ama nasıl? Yusuf, kalabalığın içinde halasının oğlu Ali'yi görünce durumu anladı. Ali de o gün güreşlerdeydi. Demek ki, atını onlara fark ettirmeden hızlı sürerek Çavuş Nine'sine ve annesine müjdeyi vermiş, tabii bahşişi de almıştı.

Kendisini serhat türküleriyle karşılayan ve tebrik eden köylüleri, Yusuf'un üzüntüsünü alıp götürdüler. Köylülerinin sevinci, Yusuf'u Kırkpınar'da başpehlivan birincisi olmuş gibi coşturmuştu. Karalar köylüleri, övünecekleri ve geleceği parlak bir pehlivana kavuştukları için sevinç içindeydiler. Köylüler, akşama kadar Yusuf'u bırakmadılar. Fırsat bulup eve geldiğinde, en büyük ödülü, ninesi Çavuş Ana ve annesi Ayşe Gelin'den aldı. Onların ödülü, ta gönülden kopan sevinç gözyaşlarıydı.

Düğün güreşinin ertesi günü, Yusuf'la ustası yine çalışmaya

başlamışlardı. Dursun Pehlivan'ın, "Yorgunsundur istersen bi gün çalışmaya ara verelim" teklifine Yusuf, "Yorgun değilim" diyerek karşı çıkmıştı. Yusuf, ustasını üzgün gördü:

"Hocam, hayır olsun, sizi üzgün görüyorum."

Dursun Pehlivan'ın gözleri yaşlıydı:

"Sorma be Yusuf, çok üzüntülüyüm. Padişahımız Abdülaziz Han vefat etmiş."

Yusuf, duyduklarına inanamamıştı:

"Vefat mı etmiş? Abdülaziz Han ha? Hasta mıymış?"

"Hayır. Onu tahttan indirenler, bileklerini keserek intihar ettiğini sülemişler ama kimse inanmıyor. Hüseyin Avni ve Mithat Paşalar tarafından satın alınan birkaç saray pelvanı tarafından öldürüldüğü söyleniyor."

Yusuf'un şaşkınlığı ve üzüntüsü iyice artmıştı:

"Hem de saray pelvanları tarafından ha! Pelvanları ve güleşi bu ka çok seven velinimetine karşı bunu hangi pelvanlar yapabilmiş?"

"Cezayirli Mustafa Pelvan'ın olduğu söyleniyor."

"Vay şerefsizler vay."

"Onun öldürdüğüne dair henüz kesin bi şey yok. Bu bakımdan günahını almamak lazım. Ama kesin olan bi şey va, o da koca pelvan padişahımız artık aramızda yok."

Yusuf, Sultan Abdülaziz'in, Kavasoğlu, Aliço, Arnavutoğlu, Sicimoğlu ve Şamdancıbaşı İbrahim'le ilgili o kadar çok hikayesini dinlemişti ki, kendini tutamadı, hüngür hüngür ağlamaya başladı. O günkü çalışmayı iptal ettiler. Sultan Abdülaziz'in ölüm haberi, Karalar Köyü'ne ancak üç ay sonra gelmişti. Bütün Karalar Köyü, Sultan Abdülaziz için ağladı, bütün evlerde mevlitler okundu, hatimler indirildi.

Ustası, "Güleş, güleşirken öğrenilir, güleştikçe ustalaşılır" diyerek Yusuf'u uzak, yakın bütün düğün güreşlerine götürüyordu. Yusuf, küçükortada katıldığı bütün güreşleri hiç zorlanmadan alıyordu.

Yusuf'ların evi, ödül getirdiği koyun ve keçilerle dolmuştu. Ama bütün bunların içinde, Yusuf'un ilk ödülü kara keçinin yeri başkaydı. Kara keçi, Yusuf'un gelmesini bekler, eve geldiğinde ondan ayrılmazdı. Yusuf da, bir taraftan devamlı balmumu yoğururken diğer taraftan da keçiyle tos çalışarak avuçlarını kuvvetlendirirdi. Ancak Yusuf'u, artık ödül olarak aldığı keçi ve koyunlar tatmin etmez olmuştu, onun gözü boğalarda, taylardaydı.

Yusuf'ta, çok büyük çalışma gayreti vardı. Hiç boş durmuyor, gece gündüz idman yapıyor, kilometrelerce koşuyordu. Devamlı ağırlık kaldırıyor, pençeleriyle balmumu yoğuruyordu. Babası gibi demirpençeli diye anılmaya, tuttuğunu koparmaya başlamıştı.

Yusuf, büyükortada fırtına gibi esmişti. Ancak, Kel Mehmet ile güreşmeleri yine kısmet olmadı. Kel Mehmet başaltında güreşmeye başlamıştı. Yusuf, büyükortada kalmayıp başaltında güreşmek istediyse de hocası, biraz daha pişmesi için müsaade etmedi.

Artık hocası ona hafif geliyordu. İdmanını hiç aksatmayan Yusuf'un güreşe sevgisi, karasevda derecesindeydi. Diğer taraftan nice kızlar, Yusuf'un sevdasıyla yanıyordu, ancak onun güreş güzelinden başka bir şey gördüğü yoktu.

Kasım ayı gelmiş, havalar serinlemişti. Yusuf, Filipe'den gelen bir haberle, Sultan Abdülaziz'in vefatı hadisesinden sonra bir defa daha sarsıldı. 1876 Mayıs ayındaki Bulgar isyanının bastırılmasında büyük gayretleri olan, sivillerin katledilmesine mani olan efsanevi halk kahramanları Tosun Bey ve Yörük Ali'nin tutuklanıp Filipe Hapishanesi'ne konduğu, cani Nikofski'nin ise salıverildiği haberi gelmişti Şumnu'dan. Yusuf, duyduklarına inanamadı. Kahramanlar hapsedilirken, caniler nasıl salıverilirdi? Haberi aldığında hocası da yanındaydı:

"Hocam nası olur da kahramanları tutuklarlar, canileri salarlar?"

Dursun Pelvan, acı acı gülümsedi:

"A be evladım. Buna dış siyaset derler. Zayıf oldun mu, güçlü ülkeler sana istediğini yaptırırlar. Başta Rusya olmak üzere İngiltere, Almanya ve Fransa, Bulgarların devlet kurması, Osmanlı'nın parçalanması için çalışıyor."

Hocasının bu açıklamalarına rağmen, Yusuf, tatmin olmamış, sakinleşmemişti:

"Ama hocam neden? Koca Osmanlı Devleti buna nası rıza gösteriyor?"

"Ah be oğlum. Osmanlı yeteri kadar güçlü olsa hiç bunlara rıza gösterir mi? Haklı olmak için güçlü olmak gerekir. Kırkpınar, güleşleri niçin yapılıyor? Güzelliklerimize, milletimize ve devletimize sahip çıkabilmek, haksızlıklara dur diyebilmek, güçlü olmak gerektiğini göstermek için değil mi? Sana, Demir Buba Dergahı'nda güleşimizin, kuru benlik davası, güç kuvvet gösterisi olmadığını anlatmışlardır."

"Anlattılar hocam, anlatılar da... Dayanamıyorum, bi türlü kabullenemiyorum, yaşadıklarımı anlamakta güçlük çekiyorum."

"Evladım, çare isyan itmek değil. Çare, çalışmakta ve güçlü olmakta."

Yusuf, hocasından ve babasından izin alarak hemen ertesi gün Filipe'ye Tosun Bey'i ve Yörük Ali'yi ziyaret etmeye gitti. Bulgar ihtilali sırasında tanıştığı ve kendisini çok seven Filipe Mutasarrıfı Aziz Paşa'ya çıktı, Tosun Bey ve Yörük Ali'nin niçin hapsedildiğini sordu. Aziz Paşa da Osmanlı Devleti'nin çaresizliğini, içleri kan ağlaya ağlaya nasıl onları hapsetmek mecburiyetinde kaldıklarını anlattı:

"İsyanda Bulgarlara karşı çarpışan ve onların katliam yapmasını önleyen Türk gönüllülere karşı, 'başıbozuk' suçlamasıyla İngiltere ve Rusya'da büyük kampanya başlatıldı. Gazetelerde, Türklerin binlerce Bulgarı katlettikleri yazıyor, bu konuda bayraktarlığı Londra'da yayınlanan Daily News gazetesi ve bu gazetenin Bulgaristan muhabiri Mac Gahac yapıyordu. İngiltere Dışişleri Bakanı Derby, İstanbul Büyükeçisi Elliot vasıtasıyla Osmanlı hükümetine büyük baskı yapıp, Türkiye'yi Rusya karşısında yalnız bırakmakla tehdit ederek Tosun Bey ve Yörük Ali'nin tutuklanmasını, Dospatlı Ahmet Ağa'nın asılmasını, en acısı da Bulgar isyanının elebaşılarının da salınmasını sağladı."

Aziz Paşa, Yusuf'a fazla ortalarda dolaşmamasını, özellikle de Bulgarlara, Nikofski'ye gözükmemesini söylemişti. Nikofski'nin salınmasıyla zaten çılgına dönen Yusuf, Paşa'nın sözleriyle adeta vuruldu. "Hey gidi hey koca Osmanlı, mülkünde bu durumlara da düşecektin ha! Katil Bulgar çorbacısı göğsünü gere gere dolaşacak, Yusuf da ondan saklanacak ha? Bre büle bi şeye nası katlanırım? Hele Nikofski kâfiri karşıma çıksın da gösterim ona savunmasız insanlara zulüm etmek neymiş" diye düşündü. Ama Paşa'ya birşey diyemedi. Nikofski'yi görecekti, ama o kanlı katil, onu gördükten sonra bu dünyada bir daha birşey göremeyecek, Yusuf'u gördükten sonra ilk göreceği, Cehennem ateşi olacaktı. Yusuf, Nikofski ile hesaplaşmakta kesin kararlıydı. Devletin yapamadığını o yapacak, binlerce insanın intikamını alacaktı.

Yusuf, Aziz Paşa'nın gayretiyle Filipe Hapishanesi'ne girdi ve Tosun Bey ve Yörük Ali'yle görüştü. Büyük hayranlık duyduğu efsanevi kahramanları demir parmaklıklar arasında görüp, onlar için bir şey yapamamakla bir daha kahroldu. Tosun Bey, yıkılmıştı, ama belli etmek istemiyordu. Büyük bir tevekkülle, "Üzülme Yusuf. Yeter ki milletimiz ve devletimiz da fazla zarar görmesin. Bu uğurda binlerce Tosun Bey feda olsun" diyordu.

Yörük Ali de, sanki Yusuf'un Nikofski'yi öldürme niyetini anlamış gibi, "Bre Yusuf'um. Pelvan adam, büle günlerde belli olur. Sakın ola bi çılgınlık yapma. Bu devlete, demir parmaklıklar ardında faydan olmaz. Sen sözünü er meydanlarında süleceksin" demişti.

Yusuf, Tosun Bey ve Yörük Ali gibi kahramanların hapsedilmesini, Nikofski gibi canilerin de serbest bırakılmasını bir türlü kabullenemiyordu. "Niçin" diyordu, "Niçin, koca Osmanlı bu kadar mı güçsüz düştü?"

Tosun Bey, "Ne yazık ki doğru. Eğer, Osmanlı bu kadar güçsüz olmasaydı, İngilizler bunları yaptırabilir miydi?" dedi.

Yusuf, iyice dolmuştu, daha fazla dayanamadı, Tosun Bey'in göğsüne yaslandı, "Dayanamıyorum" diye diye doyasıya ağladı. Yörük Ali'nin Yusuf'u tesellisi biraz sertçe oldu:

"Ağla Yusuf ağla! Bizim için de ağla. Zamanında erkekler gibi çalışmayan bizlere şimdi karılar gibi ağlamak yaraşır. Bu sözüm

sana değil Yusuf, bize ve bizden öncekilerine. Eğer yeteri kadar çalışsaydık bugünkü durumda olmazdık."

Yusuf, Tosun Bey ve Yörük Ali'ye, onları hapishaneden kaçırmayı teklif etti, ancak ikisi de, "Büle bi şeyi duymamış olalım. Her şeye rağmen devlete karşı boynumuz kıldan incedir. Eğer, Despotlu Ahmet Ağa gibi bizi de asarlarsa sakın ola devlete küsme. İşlerin düzelmesi için sana düşeni yap" diyerek karşı çıktılar.

Yusuf, birşey yapamamanın çaresizliği, en sevdiği iki kişiyi hapishanede bırakmanın kızgınlığıyla Filipe'den ayrıldı. Tam bir bunalım içindeydi. Sorular beynini zonklatıyordu. Dayanılmaz baş ağrıları ve gönül sızıları içindeydi. "Niçin günahsızlar zulümle öldürülüyor, niçin zalimler dışarda geziyor, Osmanlı bu hallere niçin düştü?" diyordu.

Yusuf, atı Karaok'u bildiğince salmış, Karlıova'ya doğru gidiyordu. Karlıova'da, Tosun Bey'in ailesini görecek, oradan Razgrad'a, 1388 yılında Osmanlı topraklarına katılan Tuna'ya yakın Deliorman şehrine uğrayacak, oradan da Demir Baba Dergahı'na gidip hocası İsmail Pehlivan'ı görecek, beynindeki ve gönlündeki niçinlere cevap arayacaktı.

Karlıova'ya uğrayan Yusuf, Tosun Bey'in ailesini ziyaret etti. Aile fertleri büyük bir tevekkül içindeydiler. "Devletimiz bizden daha iyi bilir, bize düşen sabretmektir" deyip kadere rıza göstermişler, bu haksız tutuklanma karşısında devlete kırılmamışlardı.

Haksızlık karşısında dayanamayan, hemen tepki gösteren ve çok atak bir yaradılışa sahip Yusuf, Rumeli insanının Osmanlı Devleti'ne karşı olan itimat ve sadâkatini anlamakta zorlanıyor, "Haksızlık kim tarafından yapılırsa yapılsın hesabı sorulmalı, haksızlığa isyan edilmeli" diye düşünüyordu.

Yusuf, atı Karaok'u Karlıova'dan Razgrad'a, Demir Baba Dergahı'na doğru sürdü. Kafasında binlerce sual dolaşıyordu. Demir Baba'nın söyledikleri, güle üç defa yenilmek, günahsız kimselerin zulümle öldürülmesi, Tosun Bey gibi kahramanların içeri atılması,

Nikofski gibi zalimlerin salınmasına bir türlü anlam veremiyordu. Yaşadıklarını anlamakta zorlanan Yusuf, Osmanlı'ya, İstanbul'a bağlılığının sarsılmasından korkuyordu. Bu düşüncelerle iyice bunalarak, hocasından suallerine cevap, gönül yaralarına şifa bulabilmek ümidiyle Karaok'u topukladı.

Karlıova'dan Razgrad'a aralıksız 18 saat yol gitti. Demir Baba Dergahı'na vardığında at sırtında zor duruyordu. Yusuf'u beklemedikleri bir anda karşılarında bitkin vaziyette gören arkadaşları hem sevindiler hem de şaşırdılar. Onu hemen içeri götürüp bir yatağa yatabilmesini sağladılar ve Demir Baba Dergahı'nın baş hocası İsmail Pehlivan'a haber verdiler.

İsmail Pehlivan geldiğinde Yusuf, yeni yeni kendine geliyordu. Hocasının geldiğini görünce, kalkmak için davrandı, ama başaramadı. Vücudu beynini dinlememişti. İsmail Pehlivan, Yusuf'a bakıp gülümsedi:

"Yat evladım. Senin gibi bir pelvanı bile bu hale düşürecek kadar niçin zorladın kendini? Sen hep büle kendini zorlayacak, beynine ve gönlüne taşıyamayacağı yükler mi yükleyeceksin? Akşama kadar dinlen, sonra odama gel. Hele dinleyelim. Seni bu kadar zorlayan neymiş."

Deliksiz uyuyan Yusuf, yorgunluğunu üstünden atmıştı. İsmail Hoca'nın odasına giderken her zamanki gibi heyecanlıydı. Yusuf'un bu odaya üçüncü girişiydi. Duvarda asılı Demir Baba'nın hatıraları ve daima kilitli sandık, sanki Yusuf'u Demir Baba'nın yaşadığı günlere götürürdü. Yusuf, Demir Baba'nın silahlarını görünce, fındık kırma taşını kaldırdığı ve Demir Baba'yı görme şerefine eriştiği geceyi hatırladı. O günden bugüne yalnızca 7 ay geçmişti, fakat Yusuf, bu yedi ayda çok şeyler yaşamıştı. Sonra isyan günlerini hatırladı. Filipe ve Filipe-Sofya yolu üzerinde 1485'te Türkler tarafından kurulan şirin Türk şehri Tatarpazarcığı'nda yaşanan isyan günlerini... Türk insanının en büyük kusurlarından biri değil miydi; geçmişe dalarak yaşadığı anı unutmak, geçmişin hatırası içinde kalıp gelecek için çalışmaktan geri kalmak...

"Yusuf! Otur hele."

Yusuf, hocası İsmail Pehlivan'ın sesiyle bulunduğu ana döndü. Uzak köşede belli belirsiz olan hocasının gösterdiği yere oturdu.

"Bre Yusuf, dalıp gitmişsin."

"Efendim! Demir Buba'nın yâdigarlarını duvarda gürünce bi an dalmışım."

İsmail Hoca gülümsedi, Yusuf'un omuzunu okşadı:

"Yusuf'um. Geçmiş, yüz akımız veya yüz karamızdır, ancak geçmiştir. Ders almamız lazım. Gelecek, önümüzdedir, kavuşup kavuşmayacağımız belli değil. Gelecek için çalışacağız, gayret edeceğiz, ama ona saplanıp kalmayacağız. Kıymetini bilmemiz gereken, sahip olduğumuz, içinde bulunduğumuz andır. Onu değerlendirmemiz lazım. Gelelim şimdi sana, içinde bulunduğumuz ana, süle bakam, seni bu kadar yıkan, perişan iden nedir?"

Yusuf, gönlündeki şifa bulmaz yaralara, beynindeki sorulara cevap bulmak ümidiyle başladı sormaya:

"Hocam. Son Bulgar isyanında nice suçsuzlar öldürüldü. Bunların günahı neydi?"

İsmail Hoca, Yusuf'un sualinden işinin zor olduğunu anladı:

"Yusuf'um, her zulme uğrayan günahkâr ve suçlu olur diye bi şey yok. Asıl acınması gerekenler, mazlumlar değil, zulme mani olmak için çalışması gerekenler, yani bizleriz. Eğer, biz Müslüman olarak, zulmün önlenmesi için gerektiği gibi çalışmamışsak vay bizim alimize."

İsmail Hoca, dilinin yettiğince misaller vererek anlattı. Hocasının sözlerinden sonra Yusuf, zulme uğrayanlara değil, zulmü önlemeyenlere acınması gerektiğine, Yüce Yaradan'ın her işinin adalet ve ihsan üzere olduğuna kanaat getirmişti.

Yusuf, hocası İsmail Pehlivan'ın suçsuz kimselerin uğradığı zulümler konusundaki açıklamasıyla, rahatlamıştı, ama, Tosun Bey ve Yörük Ali pehlivanın hapsedilmesini ve cani Nikofski'nin salınmasını hâlâ kabullenemiyordu. Osmanlı hükümetine ve

padişaha güveni sarsılmıştı.

"Hocam, Bulgar isyanında çok büyük kahramanlık gösteren Tosun Bey ve Yörük Ali Pelvanı nası hapsederler, buna karşılık da cani Nikofski'yi nası salarlar... Bunu bi türlü anlamış değilim. Bunu bi türlü kabullenemiyorum. Koca Osmanlı Devleti bunu nası yapar?"

İsmail Pehlivan acı acı güldü:

"A Yusuf evladım. Bazı şeyleri anlamak için yaşın çok genç. Devletler arası ilişkilerde haklı haksız değil, güçlü güçsüz vardır. Bugünlerde, koca Osmanlı yorgun. Abdülaziz Han, şehit idildi, Murat Han, hastalığı sebebiyle tahttan indirildi. Abdülhamit Han ise tahtta daha çok yeni. İşte İngiliz gavuru Osmanlı'yı büle bi zamanda yakaladı. Bütün bu sülediklerin İngiliz gavurunun başı altından çıkıyor."

İsmail Pehlivan'ın açıklamaları Yusuf'u pek tatmin etmemişti. İsmail Hoca anlatmaya devam etti:

"Evladım. Dinimizde, genel kaidedir. Büyük zarara mani olmak için küçük zarar tercih edilir. Burada da Osmanlı'yı, İngiliz ve Moskof gavurlarının vereceği zarardan ve yeni bir savaştan korumak için büle yapıldı. Osmanlı Devleti, İngiliz'in isteklerine peki diyerek Tosun Bey ve Yörük Ali Pelvanı içeri atmak, Nikofski canisini de salmak mecburiyetinde kalmıştır. İşin özü bu. Kısacası, güçlü değilsen büle zelil durumlara düşersin. Kırkpınar güleşlerinin niçin yapıldığını zannediyorsun? Size bunu kaç defa anlattık. Kırkpınar güleşlerini yapmaktan maksat, sahip bulunduğumuz güzellikleri korumak için, maddi manevi güçlü olmanın misalleştirilmesidir. Son zamanlarda, Kırkpınar'da misalleştirilen şekilde güçlü olmadık ki bu durumlara düştük. İşte bu sebepten senin Kırkpınar'da bileği bükülmez bir yiğit olmanı istiyoruz. Nasıl anlatabildim mi?"

Yusuf, hocasıyla uzun uzun konuştuktan, kafasındaki soru işaretlerine cevap bulduktan sonra, dergahtaki arkadaşlarıyla hasret

giderdi. Filiz Nurullah, "Yusuf Aga'm" diyor başka birşey demiyor, bir an olsun onu yalnız bırakmıyordu.

Yusuf, köye döner dönmez çalışmalara başlamıştı. Hocası Dursun Pehlivan'a bir şey anlatmamış, hemen çalışmaya başlamıştı. Çalışmalarına aralıksız devam eden Yusuf, yakın köylerde yapılan bütün güreşlere ustasıyla birlikte katıldı. İşi olmadığı sürece babası İsmail Ağa da onları yalnız bırakmıyordu. Sanki düğün güreşlerinde güreşen Yusuf değil de kendisiydi. Çavuş Ana da fırsat buldukça yakın köylerdeki güreşlere giderek torununun güreşlerini seyrediyor, "Ya Rabbi, torunumun başpelvan olduğunu görmeden canımı alma" diye dua ediyordu.

Çıraklıktan Kalfalığa

Kasım ayında Yusuf, artık büyükortada, Kel Mehmet ise başaltında güreşmeye başlamıştı. Dursun Pehlivan, artık Yusuf'a öğreteceği fazla bir şeyin kalmadığını düşünüyordu.

Bu arada hem Rumeli hem de İstanbul kaynamaya devam ediyordu. İstanbul'da, Rumeli'yle ilgili karar alınmaya çalışılıyordu. Başta Rusya ve İngiltere, Rumeli ve özellikle de Bulgaristan konusunda İstanbul hükümetinden taleplerde bulunuyorlar, Fransa, Avusturya, İtalya ve ABD de buna destek veriyordu. Söz konusu istekler, Rumeli'nin elden gitmesi mânâsına geliyordu. Üstelik bu talepler Şumnu'da, ardından da Karalar Köyü'nde duyulunca Yusuf, çıldıracak hale geliyordu. Osmanlı Devleti'nin içine düştüğü durumu bir türlü kabullenemiyordu. Yusuf gibi Deliorman'dakiler, İstanbul'un dertleriyle yakın, yardımlarıyla uzak olduğunu düşünüyorlardı.

Kasım ayının başında Karalar Köyü'ne bir haber ulaştı. Şumnu Mutasarrıfı, Sancak Mülki Amiri Daniş Efendi ve Belediye Başkanı Ahmet Rıza Efendi, eğitim öğretim yararına at yarışları ve güreş tertip etmişlerdi. Şumnu Mutasarrıflığı'nın ve Belediye Başkanlığı'nın, eğitim öğretim yararına birlikte düzenlemiş olduğu güreşte para ödülü verileceği, Razgırad gibi çevre şehir, kasaba ve köylerde duyurulmuştu. Güreş haberini işiten birçok pehlivan ve

atlarına güvenen akıncı torunları, güreş gününden önce Şumnu'ya gelip hanlara yerleştiler. Yusuf'un köyü Karalar, Şumnu'ya üç saatlik mesafedeydi. Bunun için onlar da güreş gününden bir gün önce ustası ve babasıyla birlikte Şumnu'ya gittiler ve aile dostları Zahireci Hüseyin Ağa'ya misafir oldular. Hüseyin Ağa, onları görünce çok sevindi. Yusuf'u ilk başta çıkaramayınca, kendisiyle çok samimi olan Yusuf'un babası İsmail Ağa, takıldı:

"Te be! Ne öyle şaşkın şaşkın bakıyorsun, tanıyamadın mı?"

"Tanıyamadım ba! Kim bu aslan parçası?"

İsmail Ağa, Hüseyin Ağa'nın daha altı ay önce gördüğü Yusuf'u tanıyamamasından son derece keyiflenmişti:

"İyi bak bre! Bana benziyor mu?"

Yusuf'a dikkatli dikkatli bakan Hüseyin Ağa, Yusuf'un çakır gözlerine bakınca şaşkınlığı iyice arttı:

"A be bu Yusuf mu?"
Yusuf, mahçuptu. Babasının ise ağzı kulaklarına varmıştı:
"Yusuf tabii."
"Olamaz! Bi insan altı ayda bu kadar değişemez."

Hüseyin Ağa ve misafirleri öğle yemeğini yedikten sonra hemen güreş sohbetine başlamışlardı. Dursun Pehlivan müsaade istedi:

"Biz Yusuf'la gidip güleş meydanını görelim."

Bu istek, Hüseyin Ağaya gülünç gelmişti:

"Te be Dursun Pelvan! Güleş günü yolu bulamayacağından mı korkuyorsun? Merak etme, ben sizi götürürüm?"

Dursun Pelvan güldü:

"A be Hüseyin Aga'm sen benden iyi bilirsin ya yine de süleyeyim. Ordular için muharebe meydanı neyse, güleşçiler için de güleş meydanı odur. Nası muharebe meydanını tanımayan bi ordu muvaffak olamazsa, ermeydanı olan güleş meydanını iyi tanımayan güleşçi de başarılı olamaz. Bunun için biz Yusuf'la gidip görelim bakalım, meydanın neresi kumlu, neresi sert, neresi yumuşak, engebeli."

Hüseyin Ağa da gülerek karşılık verdi:

"Te be bu güleşlerin Kosova Meydan Muharebesi'nden farkı yokmuş da biz bilmiyormuşuz."

"Ne sanıyordunuz ya!"

Hep birlikte gülüştüler. Güreşler eğitim öğretim yararına olduğu için büyük askeri kışlanın orta bahçesinde yapılacak, seyircilerden giriş ücreti alınacaktı. Akşam yemeğinden sonra, ustası Dursun Pehlivan, "Yarın güleş yapacaksın, senin erken uyuman lazım" diyerek Yusuf'u yatmaya göndermiş ama Yusuf gitmek istememişti. İyi biliyordu ki, babası ve diğerleri sabaha kadar güreş konuşacaklar, Sarı Saltuk'tan Er Sultan'a, Kazıkçı Karabekir'den Kavasoğlu'na nice efasene pehlivanların hikayelerini anlatacaklardı. Dinlemek için neler vermezdi. Yusuf, yatağa girdi, ancak, uyumak ne mümkün. Gidip gizlice anlatılanları dinlemek istedi, fakat yakalanırsa çok ayıp olurdu. Yatağın içinde döndü durdu. Heyecanlıydı. İlk defa Şumnu gibi büyük bir yerde güreş tutacak, paşalar, Şumnu'nun ileri gelenleri orada olacaklardı. Yusuf, kendisine güveniyordu, ancak yine de heyecanlanmaktan kendini alamıyordu.

Ay ışığı ile aydınlanan odada çekirge seslerini dinlerken gözlerini kapatan Yusuf, Kırkpınar'da Aliço ile güreştiği hayalini kurdu. Onun delikanlılığa yeni adım attığı bu yıllarda, Aliço, Kırkpınar'da rakipsizdi. Çoğu zaman güreşmeden başpehlivanlık ödülünü alıp gidiyordu. Aliço'nun yine güreşmeden ödülü aldığı haberi Deliorman'a gelince bütün Deliormanlılar kızıyor, "Ey Aliço, sana Kırkpınar'ı dar getirecek bi yiğit inşallah Deliorman'dan çıkacak" diyorlardı. Yusuf da bunları işittikçe, Aliço'ya Kırpınar'ı dar getirme ateşiyle yanıyordu.

Yusuf, Dursun Hoca'nın kendisine artık öğretecek bir şeyi kalmadığını, kendisiyle birlikte güreş kovalayabilecek, halen güreşmekte olan bir hocayla birlikte olması gerektiğini düşünüyordu. Bu düşüncelerle uyuyakaldı. Rüyasında Kırkpınar'daydı, Aliço ile güreş tutuyordu.

Cuma namazından sonra, bütün Deliorman, Kışla Meydanı'na koşmuştu. Tuna Orduları Başkumandanı Abdülkerim Nadir Paşa'nın güreşlere gelmesi ortalığı daha da heyecanlandırmıştı.

Ustası, Yusuf'un büyükortada güreşmesini istemişti. Kel Mehmet'in de başaltına çıkacağı haberini almışlardı. Yusuf'un heyecanla beklediği an gelmişti. Cazgırın, "Büyükorta pelvanları meydana!" diye bağırmasıyla Yusuf, üzerindeki beyaz gömleği çıkarıp yağ kazanına yürüdü. Yusuf'tan başka dört pehlivan daha soyunmuştu. Bu dört pehlivan, büyükortanın meşhur pehlivanlarıydı. Seyirciler bunları tanıyordu, ancak Yusuf'u ilk defa büyükortada görüyorlardı. Yusuf, her ne kadar boylu poslu olsa da, her halinden 17 yaşında bir genç olduğu belliydi. Özellikle bembeyaz teniyle dikkat çekiyordu. Seyircilerin tepkisi değişik oldu:

"Kim bu beyaz tenli sarışın?"
"İlk defa görüyoruz?"
"Abe epten tecrübesize benziyor."
"Büyükorta pelvanları ezer bunu."
"Te be bunun ustası nerde. Nası salmışlar büyükortaya?"
"Yalnız boyla posla pelvanlık olur mu? Tecrübe de lazım."

Seyircilerin tepkisi, Yusuf'u endişelendirir gibi oldu. Ama ustası, çırağını ve çıkan pehlivanları iyi bildiği için hiç endişeli değildi, Yusuf'a son tavsiyelerde bulundu:

"Evladım. Bu pelvanların, senden yaşça büyük ve tecrübeli oldukları muhakkak. Ama pelvanlık yaşla başla olmaz. O çok çalışma ile olur. Hiç korkma! Senin pelvanlığın da kuvvetin de onlardan aşağı değil, bana güre daha fazla. Ama sen, rakibin karınca da olsa kendini büyük görmicen. Her zaman karşında en birinci pelvan varmış gibi güleşçen. Sana öğrettiğim güleş tarzı bunların hiçbirinde yoktur. Bu pelvanlar hep yavaş güleşmeye alışıktırlar. Senin hızlı güleşine ayak uyduramazlar. Yeter ki sen benim öğrettiğim gibi güleş. Hadi Allah kolaylık versin."

Güreşler başlayıp da Yusuf, çabuk çabuk hasımlarını yenerek büyükortayı kurtardığında, ortalığı büyük bir şaşkınlık aldı:

"Te be kim bu kızan? Epten de fırtına gibi esti ba."

"Karalar Köyü'nden İsmail Ağa'nın kızanıymış be!"

"Otluk isyanında kahramanlık gösterdiği için kendisine Aziziye Nişanı verilmiş."

İsmail Ağa'yı tanıyanlar hemen tebrike koşmuşlardı:
"Te be İsmeyil Aga, hadi gene iyisin."
"Maşallah! Aslan gibi bi pelvan bubası olmuşsun!"
"Te be şu Pomaklardan Kırkpınar başpelvanlığını alalım artık."

"Senin Kırkpınar'da baş güleşini göremedik ama bunu görcez galiba."

İsmail Ağa, kendisine dünyalar verilseydi bu kadar sevinmez, memnun olmazdı. Bu sırada, Yusuf'u, babası ve ustasını, Tuna Orduları Komutanı Abdülkadir Nadir Paşa'nın çağırdığı yaveri tarafından bildirildi. Büyük heyecanla Paşa'nın yanına gittiler. Paşa, Yusuf'un güreşlerini çok beğendiğini söyleyerek, her üçünü de tebrik etti. Tuna boyundan bir başpehlivan çıkması için her türlü desteği vermeye hazır olduğunu söyledi. Ve Yusuf'a altın köstekli saatini hediye etti. Yusuf, Osmanlı padişahının huzuruna çıkmış gibi heyecanlanmıştı. Tuna Orduları Komutanı ile görüşeceğini rüyada görse inanmazdı. Teşekkür ederek paşanın yanından ayrıldılar.

Yusuf, ödül olarak verilen 5 sarı lira altını almış, babası ve ustasıyla birlikte güreşleri seyrediyordu. Ustası, güreşçiler ve oyunlarıyla ilgili ona bilgi veriyordu. Yusuf için en güzel hediye, paşanın onu kabul etmesi ve saatini vermesiydi. Bir ara ustası heyecanlandı:

"Yusuf, işte Kel İsmeyil Pelvan. Onun güleşine çok dikkat et."

Yusuf, ustasının işaret ettiği kişiye baktı. Kara kuru, saçının çoğu dökülmüş, yetmiş okka kadar ağırlıkta, gösterişsiz bir kişiydi. Yusuf'un pek gözü tutmamıştı. Dursun Pehlivan, Yusuf'un Kel İsmail Pehlivan'ı beğenmediğini fark etmişti, bir şey söyleyecekken vazgeçmişti.

Akşam olmuş, güreşler bitmişti. Tam yol hazırlıkları yapılırken, Dursun Pehlivan ve babası Yusuf'u yanlarına çağırdılar. Yusuf, bir an önce köye dönmek, köstekli saatini ve ödül olarak kazandığı beş adet sarı lira altını Çavuş Ninesi'ne ve annesine göstermek için can atıyordu. Dursun Pehlivan, Yusuf'u kolundan tutup babasının yanına götürdü. Yusuf'un omzunu okşayan Dursun Pehlivan, şefkatle konuştu:

"Evladım Yusuf. Benim, sana artık pek öğretecek bi şeyim kalmadı. Sana hafif geliyorum."

Yusuf, hocasının sanki akşamki düşüncelerinden haberdarmış gibi konuşması karşısında kızardı:

"Estağfurullah hocam. O nası söz. Ben sizin ayağınızın tozu bile olamam."

Dursun Pelvan, güldü:

"Te be evladım. Kimin ne ka pelvan olduğunu benden iyi mi bilcen. O balyoz gibi el enseleri yiyen benim. Bundan sonra sana, hep birlikte güleş kovalayacağınız, hep birlikte Kırkpınarlara gidip güleş tutcanız bi usta lazım. Atalarımız, 'El elden üstündür ta arşa ka' demişler. Ne kadar usta olursak olalım mutlaka bizden da usta biri vardır. Bunu hiç bi zaman unutmamak lazım. Ne diyorsun?"

Yusuf, boynunu büktü:

"Siz nası uygun görürseniz."

"Biz ustayı bulduk. Eğer sen ve bulduğumuz usta kabul ederseniz mesele hal olcak. Hadi şimdi ustanın yanına gidelim."

Yusuf meraklanmıştı. Yeni ustası kim olacaktı acaba. Üçü birlikte meydanın ağaçlar arasındaki uzak bir köşesine gittiler. Yusuf şaşırmıştı. "Bu nası başpelvan. Bu ka okkasız kimseden başpelvan olur mu?" diye dudak büküp beğenmediği Kel İsmail Pehlivan, orada giyinmek için hazırlık yapmaktaydı.

Hal hatır faslından sonra Dursun Pehlivan, konuya girdi:

"Bu Yusuf, benim çıram. Bu gün büyükortayı kurtardı, ödülü aldı. Ben artık ona hafif geliyorum. Birlikte güleş tutacağı senin gibi bir ustaya ihtiyacı var. Bubasıyla birlikte sana çırak olsun istedik. Eğer sen de uygun görürsen."

Kel İsmail, şöyle bir Yusuf'a baktı. Yusuf, utanmıştı:
"Peki bu işe Yusuf ne diyor?"
"Bizim sözümüzden çıkmaz, severek kabul ide."

"Olmaz. Kendi rızasıyla, zorlamadan kabul etmesi lazım. Ne diyorsun Yusuf, beni ustalığa kabul ediyor musun?"

Yusuf, hemen Kel İsmail'in eline sarıldı ve öptü:

"Size talebe olabilmek, benim için büyük şeref."

Yusuf'un bu hareketi ve sözleri İsmail Pehlivan'ın hoşuna gitmişti:

"Benim de iki şartım var!"
Dursun Pehlivan hemen atıldı:
"Buyur pelvan başımız güzümüz üzerine."

"Birincisi Yusuf, benim kel başımdan öpecek. Baştan kel başımdan öpsün de sonra kelliğime takılıp kalmasın."

Sanki Yusuf'un gözünün pek kendisini tutmadığını farketmiş gibi İsmail Pehlivan, talebeliğine namzet Yusuf'a kelini öptürmekle işe başlıyordu. "Ustam! Yeter ki siz beni talebeliğe kabul edin, bi değil bin defa başınızdan öperim" diyen Yusuf, İsmail Pehlivan'ın karşı koymasına meydan bırakmadan kel başından öptü. Yusuf'un nasıl dik başlı biri olduğunu iyi bilen babası ve ustası, Kel İsmail hakkında ne düşündüğünü bilmedikleri için bu hareketine şaşırmış kalmışlardı. Kel İsmail Pehlivan ise Yusuf'un bu ani atağına bıyık altından güldü. Yusuf, ilk imtihanı kazanmıştı, sıra ikincisine gelmişti.

"İkinci şartıma gelince. Yusuf, ense bağlamış vaziyette bi dakika bana yenilmeden dayanmalı."

İsmail Pehlivan'ın bu şartına şaşırmışlardı, ancak Yusuf'un hoşuna gitmişti. Demek ki yeni hocası böylesine zorlu bir kimseydi. Kendini göstermek ve bir dakika boyunca yerinden bile kıpırdamamak arzusuyla yandı. İsmail Pehlivan'a kim olduğunu göstermeliydi.

Yusuf ve İsmail Pehlivan, hemen kispetlerini giydiler ve karşı karşıya geldiler. Yusuf, İsmail Pehlivan'a nasıl bir pehlivan olduğunu göstermeye kararlıydı.

Dursun Pehlivan'ın elinde, Yusuf'a Abdülkerim Nadir Paşa'nın verdiği saat vardı. Yusuf ve İsmail Pehlivan ense bağladılar. İşaretin verilmesiyle beraber, Yusuf, İsmail Pehlivan'ın yıldırım hızıyla iki paçasını birden kaptığını hissetti. Can havliyle ancak yüzü koyun kendini yere atabildi. Kaçamadan İsmail Pehlivan bastırdı. Bastırmasıyla beraber dış kazığı vurdu, paçayı kaptı ve Yusuf'u çevirmek için zorlamaya başladı.Yusuf da demir pençeleriyle İsmail Pehlivan'ın paçasını yakalamış, bütün gücüyle çevrilmemek için direniyordu. İsmail Pehlivan zorladı, Yusuf zorladı. İki kuvvet arasında gerilen kispetin paçası tam yırtılmak üzereyken, Dursun Pehlivan bir dakikanın dolduğunu haber verdi.

İsmail Pehlivan ve Yusuf, doğruldular. Her ikisi de nefes nefeseydi. Yusuf, İsmail Pehlivan'ın elinden, O da Yusuf'u alnından öptü ve Dursun Pehlivan'a takıldı:

"Dursun Pelvan, çok zorlu bi çırak yetiştirmişsin. Te be az kalsın kispetim yırtılıyordu. Yusuf'un bu gün yaptığı güleşleri de seyrettim. Büle korkusuzca güleş atan, büle şimşek gibi dalış yapan pelvan ender yetişir. Zeki bi kızana benziyor. İnşallah ilerde büyük bi pelvan olur. Ancak bunun için güleş kovalaması lazım. Yalnızca Şumnu etrafından güleşmekle bu iş olmaz. Yusuf'u beğendim. Onu çırak almayı kabul ettim. Benden de artık güleş geçmek üzere. Üç beş seneye kalmaz güleşi bırakırım. Bildiklerimi Yusuf'a öğreteyim de hiç olmazsa ismim yaşasın. Yusuf'un başarılarını görenler bu

Nasuhçulu İsmeyil Pelvan'ın çırağı desinler."

Yusuf, İsmail Pehlivan'ın bu sözlerine çok sevinmişti. Hemen davrandı ve İsmail Pehlivan'ın önce elini sonra da kel başını öptü. Yusuf'un bu hareketi, hepsinin gülmesine sebep olmuştu. Kel İsmail'in kabul etmesiyle Yusuf, kalfalığa yükselmiş oldu.

Kel İsmail Pehlivan, babasından ve Dursun Pehlivan'dan, bir hafta sonra Yusuf'u, köyü Nasuhçulu'ya getirmelerini istedi. Yusuf, köye döndükten sonra bu bir haftayı boş geçirmedi. İlk ustası Dursun Pehlivan ile sıkı sıkıya çalıştı. Dursun Pehlivan, uzun süren güreş hayatında edindiği tecrübeleri, "En iyi mektep, hayattır, tecrübedir" diyerek Yusuf'a öğretti. Bir hafta sonra, babası ve Dursun Pehlivan, Yusuf'u Nasuhçulu Köyü'ne götürüp yeni ustasına, "Eti de kemiği de senin" diyerek teslim ettiler.

Yusuf'un yeni ustası Kel İsmail Pehlivan, Dursun Pehlivanı ve İsmail Ağa'yı yolcu ettikten sonra, Yusuf'la uzun uzun konuştu. Ondan beklediklerini, yapması gerekenleri, idmanlarda nelere dikkat edeceğini anlattı.

İsmail Pehlivan, bir hafta kadar Yusuf ile sıkı idman yaparak çırağını denedi. Çırağını beğenmiş, onu beklediğinden daha iyi bulmuştu. Daha çok çalışması gerektiğini de söylemeyi ihmal etmemişti.

Artık zamanı gelmişti. İsmail Pehlivan, "Evet pelvan evladım. Hele şüle zembillerimizi raftan indirelim, içine kispetlerimizi koyalım ve Silistre'ye doğru yola çıkalım. Silistre, akıncılar torunu zorlu pelvanlar diyarıdır. Orada güleş hiç eksik olmaz" diyerek Yusuf'a hazır olmasını söyledi.

Silistre, kuzeydoğu Bulgaristan'da, Tuna nehri kıyısında askeri açıdan çok önemli bir mevkideydi. Razgırad'a uzaklığı üç konaktı. Cuma gününe kadar Silistre'ye varmak için Yusuf ve yeni hocası Kel İsmail Pehlivan hemen yola çıktılar. Yusuf, büyük bir heyecan içindeydi. Rumeli'nin gözde şehri, akıncıların mekan tuttuğu Silistre'yi, Rumeli Türkü'nün derya diyerek büyük denizlerle bir

tuttuğu Tuna'yı ilk defa görecekti. Ninesi Çavuş Ana'dan ve babası Deli İsmail Pehlivan'dan defalarca Silistre'yi dinlemişti. Silistre, rüyalarının şehriydi.

Yusuf, ustası İsmail Pehlivan yanında olmasa, atı Karaok'u topuklayıp bir an önce Silistre'ye gidecek ve rüyalarının şehrini görecekti. Ama ustasının at sürüşüne ayak uydurmak mecburiyetindeydi. Silistre'ye doğru yaklaştıkça, havanın kokusu değişmişti. Yusuf, kokunun, ne kokusu olduğunu bulmaya çalışıyordu. Gül dese değil, toprak dese değil, su dese değildi. Sanki, gül, toprak ve su karışımı bir kokuydu. Ustası Yusuf'un halini farketmişti:

"Havadaki kokuyu mu merak ediyorsun?"

Yusuf, ustasının sualiyle daldığı hayal âleminden çıktı:

"Evet ustam. Bu kokuyu merak ediyorum. Ne kokusu olduğunu bi türlü çıkaramadım."

İsmail Pehlivan derin derin iç geçirdi, karasevdalısını hatırlamış biri gibi:

"Tuna kokusudur bu Yusuf'um, Tuna kokusu. Bi defa koklayan sevdalanır, nereye giderse gitsin bu kokuyu unutmaz. Hele bi de Tuna'yı Silistre'de görürsen, sevdan, karasevdaya döner. Sıkı dur bre Yusuf, senin işin zor."

Yusuf, şaşırdı:

"İşim zor mu?"

"Zor bre zor, hem de çok zor. Tuna'nın kokusunu çok erken aldın. Genelde koku, şu tepe aşılınca duyulur. Sense çok beriden duydun. Bu, senin, Tuna'nın delisi, karasevdalısı olacağına işaret. Tuna, seni kendine çağırıyor. Yandın bre Yusuf, yandın ki ne yandın. Tuna sevdası, insanı bi defa yaktı mı, artık şifası yoktur. Akıncılar gibi akmak, hep yeni diyarlara gitmek, nice bin güzelliklere kanat açmak ister. Bir yerde duramaz. Odalar onu sıkar. Hep kırlara kaçmak, yıldızların altında gecelemek ister. Tuna, onunla konuşur."

İsmail Pehlivan'ın bu şekildeki açıklaması Yusuf'un hoşuna gitmiş, "Tuna onunla konuşur" sözünden çok heyecanlanmıştı:

"Te be ustam! Yanarsak Tuna sevdasıyla yanalım. Keşke büle bi sevdaya yakalansam, hem de karasevda derecesinde. Yüzyıllarca akıncılar hep bu sevdayla yanmamışlar mı? Büle bi sevda, benim için en büyük şereftir. İnşallah kısmet olur."

Yusuf'un heyecanlı halini fark eden İsmail Pehlivan, onu oyalamak istemedi:

"Yusuf! Benim at biraz yaşlı, istersen sen önden gidebilirsin."

Yusuf, neşe içinde Karaok'u topukladı ve göz açıp kapayıncaya kadar tepeyi tırmandı. Tırmanmasıyla beraber gözleri kamaştı. Gördüklerine inanamadı. Karşısında, altın bir şehir, hemen yanında da kocaman, çok kocaman altın bir su uzanıyordu. Yusuf'un sanki dili tutulmuştu. Batmakta olan güneş, bir kuğu gibi süzülen Tuna'yı ve kubbeleri, minareleri, selvi ağaçlarıyla masallar şehrini andıran Silistre'yi altın rengine boyamıştı. Yusuf hayran hayran manzarayı seyrederken, Kel İsmail Pehlivan'ın sesiyle irkildi:

"Eh bre Yusuf. Tuna ve Silistre'yi bu şekilde görmen hem şansın hem de şanssızlığın."

İsmail Pehlivan'ın söyledikleri Yusuf'u şaşırtmıştı:
"Bu nası oluyor ustam."
Ustası tebessüm etti, öyle bir iç geçirdi ki anlatılır değil:

"Şanslısın, Tuna ve Silistre'yi bu güzellikte gördün. Şansızsın çünkü, bu güzellikleri bi da unutamıcan. Gözünü yumdukça hep bu altın şehri ve altın suyu hatırlıcan. Buralardan ayrı kaldıkca ayrılık ateşiyle, Tuna ve Silistre sevdasıyla yancan."

"Te be ustam. Büle bi ateşte, büle bi sevdayla yanmaya razıyım."

"Sen razı isen mesele yok. Şimdi hemen bir hana gidelim. Yarın saba erken kalkalım da sana Silitsre'yi gezdireyim."

Atlarını tepeden aşağı Silistre'ye doğru sürdüler.

Yusuf Başa Güreşiyor

İsmail Pehlivan, Yusuf'u ilk önce Silistre kalesine, buradan da Mecidiye tabyasına götürdü. Tabya'ya geldiklerinde, İsmail Pehlivan, Tabya'nın Tuna'ya açılan kapısını görünce ağlamaya başladı. Yusuf, şaşırdı, ustasına ne olmuştu. İsmail Pehlivan, bir müddet ağladıktan sonra konuştu:

"Kusura kalma Yusuf! Bu kapıyı görünce arkadaşım Kızılcıklı Halil'i hatırladım. Yirmi yıl önce, tam burada, hemen yanı başına düşen bi gülleyle şehit olmuştu."

"Siz Kırım Harbi'ne katıldınız mı?"

"Katıldım evlat. Silistre zor günler geçirince, Silistreliler, askerlerin yanında savaşa girdiler. Biz de Deliormanlılar olarak yardıma koştuk. Buban ve Çavuş Nine'n buradan Kırım'a doğru devam etmişler, bizse Silistre'de kalmıştık."

Yusuf, ustasından o günleri dinlemek istedi, ama bir şey diyemedi.

İsmail Pehlivan, kaleden sonra, Yusuf'a Silistre'nin görülecek diğer yerlerini de gezdirmişti. İskender Paşa hamamında temizlendikten sonra Yıldırım Beyazıt Han'ın yaptırdığı Kale Camii'nde Cuma namazını kıldılar. Güreş yerine geldiklerinde, meydanın ana baba günü olduğunu gördüler. Yusuf, o gün yine büyükortada güreşti ve hiç zorlanmadan ödülü aldı. Ustası İsmail Pehlivan da başta birinci olmuştu.

Yaz günleri her cuma, Paşa Çayırı, Karaağaç ve Namazgâh mesirelerinde güreşler yapılırdı. Bu yüzden, Silistre, Tuna'nın denize döküldüğü iki tarafta yer alan Dobruca ve Deliorman yöresinde çok ünlü pehlivanlar yetişirirdi. Avrupa'dan Silistere'ye kışın gelen sirklerde de çoğu zaman Türk, Romen ve Avrupalı pehlivanlar arasında güreşler yapılırdı.

Silistre ve çevresinde düğün güreşleri de hiç eksik olmuyordu. Düğün güreşlerinde ödüller güzel, düğün sahipleri de cömert olduğu için panayır güreşleri gibi çok sayıda pehlivan güreşlere geliyordu. Dobruca'dan, Romanya'dan hatta Kırım'dan pehlivanlar gelir bu güreşlere katılırdı. İsmail Pehlivan işte bu sebepten, Yusuf'u

denemek ve tecrübesini artırmak için ilk önce Silistre'ye getirmişti.

Kel İsmail ve Yusuf, bir aya yakın Silistre ve köylerinde güreş yaptılar ve hiç yenilmeyip ödülleri topladılar. Yusuf, artık başaltında güreşmeye başlamıştı. Kel İsmail, büyük bir hayretle, Yusuf'a başaltı pehlivanlarının da hafif gelmeye başladığını görüyordu. Böyle bir şey olamazdı. Yusuf, Demir Baba Dergahı'nda ayrılıp dışarıda güreş kovalamaya başlayalı daha altı ay olmuştu. Ancak, bu altı ay içinde hem vücudu hem de güreş bilgisi ve tecrübesi büyük gelişme göstermişti. Küçükortadan başladığı güreş hayatını başaltında devam ettiriyordu.

Bu kadar kısa bir zaman içinde böyle inanılmaz bir gelişmeyi bir Demir Baba göstermişti; şimdi de Yusuf tekrarlıyordu. Yusuf'ta karşı konulmaz bir güç vardı. Bu güç, bir de ustalık ve tecrübeyle birleşirse, kimse ona karşı koyamazdı. İşte şimdi Yusuf, acı kuvvetine ustalığı ve tecrübeyi de ekliyordu. Bunları aklından geçiren Kel İsmail Pehlivan, yine de tereddütlüydü. 'Yusuf'a başaltında güreşmeye izin vermekte acele mi ettim?' diye düşünüyordu. Ama Yusuf'a başaltında da karşı koyan pehlivan yoktu. Kel İsmail Pehlivan, ne yapacağını şaşırmıştı.

Yusuf ve ustası, mevsimin son güreşleri için yine yollardaydı. Öyle son güreşler ki Yusuf'a başpehlivanlık yolunda son imtihan olacaktı. Eğer Yusuf, bu güreşlerde başarılı olursa, ustası bundan sonra başa güreşmesine müsaade edecekti.

1876 sonbaharın son günlerinde Silistre ve Deliorman çevresinde bağımsızlık isteyen Bulgarlar da, çete kurup dağlara çıkmışlardı. Gerçi Deliorman ve Silistre'de barınmaları imkânsızdı, ama yine de ihtiyatlı olmak lazımdı. Vur kaç yoluyla Türk köylerine saldırıyorlardı.

Yusuf ve ustası da silahlıydılar. Yusuf, kuşağının arasında babasının vermiş olduğu piştovu ve Çavuş Nine'sinin hatırası hançeri hiç eksik etmiyordu. Atının eğerinde de Otluk Köyü isyanında Tosun Bey'in verdiği martini asılıydı.

Kel İsmail ve Yusuf, ekim ayı sonuna doğru yeni bir güreş haberini aldılar. Kızılcık Köyü'nde büyük bir düğün güreşi olacaktı ve bütün pehlivanlar davetliydi. Ödüller de dolguncaydı. Zaten Silistre yöresindeki güreşlerde ödüller göz alıcı oluyordu. Bu da akıncı torunu Silistrelilerin güreş sevgisine bağlanıyordu. Her zengin mutlaka bir veya daha fazla pehlivana bakıyor, destekliyordu. Zenginler arasındaki rekabet, pehlivanlar vasıtasıyla ermeydanına taşınmıştı. Rekabet olunca güreşlere ve güreşçilere ilgi de artmıştı.

Düğün güreşinin yapılacağı Kızılcık Köyü, 1876 yılında, Silistre'nin 30 kilometre doğusunda dört mahalleli büyükçe ve halkı zengin bir köydü. Kızılcık Köyü'nün bir mahallesinin adı Göçenler olup, halkı 400 sene önce Konya tarafından gelip yerleşmiş yörüklerdi.

Kızılcık Köyü'nün Göçenler Mahallesi'nden Mahmut Ağa, on beş sene İstanbul'da Süleymaniye Medresesi'nde okuyup köyüne dönen oğlu Salih Efendi'yi evlendiriyordu. Büyük bir düğün yapıyordu, güreş ve at yarışları da vardı.

Kızılcık Köyü'nün Yusuf gibi yeni yetişen Adil adlı bir başpehlivanı vardı. Silistre yöresindeki güreşlerde bazen başaltına, bazen de başa çıkıyordu. Bütün Kızılcıklılar başpehlivanlarının birinci gelmesini bekliyorlardı.

Kel İsmail ve Yusuf, güreşlerden birkaç gün önce Kızılcık'a geldiler. Köylerdeki düğünlerde, gelen konuklar, köy halkı tarafından misafir edilirdi. Hele gelen pehlivansa, misafiri almak için yarışılırdı. Ancak İsmail Pehlivan, düğün sahibi Mahmut Ağa'nın eski dostuydu. Onları kimseye vermedi, konağının en güzel odasına yerleştirdi.

Düğün evinde misafir edilmeye en çok Yusuf sevindi. Çünkü Yusuf, İstanbul'u çok merak ediyordu. Damadı bulup İstanbul'u dinlemek, Kırkpınar'da rüzgârlaşıp estikten sonra, İstanbul ermeydanlarında şimşek olup çakmak istiyordu.

İstanbul, bütün Rumeli insanının rüyalarını süslerdi. Rumeli insanı için, İstanbul'u görmek ayrıcalıktı. İstanbul, hem Osmanlı Devleti'nin başkenti hem de Müslümanların halifesinin oturduğu

şehirdi. 1870'li yıllarda İstanbul'un dünyanın en güzel şehri olduğu, hem Müslümanlar hem de Hristiyanlar tarafından kabul ediliyordu. Avrupa'daki bütün Rumeli şehirlerinin İstanbul Kapısı vardı. Ve gözleri, gönülleri devamlı bu kapıdan girenlerdeydi.

Yusuf, hemen, damat Salih Efendi'yi yakaladı, tanıştıktan, muhabbeti koyulaştırdıktan sonra sözü İstanbul'a getirdi:

"Ee Salih Efendi! Anlat bakam. İstanbul'u, Topkapı'yı, Süleymaniye'yi, Sultan Ahmet'i, Ayasofya'yı, Eyüp Sultanı ve Dolmabaçe Sarayı'nı."

Salih Efendi, anlattı İstanbul'u, rüyalar şehrini. Yusuf dinledi, ama asıl öğrenmek istediği başka bir şey vardı. Salih Efendi'nin sözü oraya getirmesini bekliyordu. Ancak söz beklediği yere gelmeyince dayanamayıp sordu:

"Bre Salih Efendi! Saray başpelvanlarını, Aliço'yu, Şamdancıbaşı İbraamı gördün mü?"

Salih Efendi gülümsedi:

"Te be Yusuf! İstanbul deyince pelvanlık damarın kabardı değil mi? Gördüm bre gördüm."

Yusuf, saray başpehlivanlarının saraydaki huzur güreşleri dışında yaptığı güreşleri, Aliço'yu, Şamdancıbaşı'nı, Arnavutoğlu'nu, Oğuz Kağan, Sarı Saltuk destanını dinler gibi dinledi Salih Efendi'den. Güreş gününe kadar Yusuf, Salih Efendi'den hiç ayrılmadı. Hep İstanbul'u ve güreş konuştular.

Güreş günü geldi ve çifte davullar eşliğinde güreşler başladı. Güreşlerin başlamasıyla birlikte yarış atları da güreş meydanına girmeye başladı. Cazgırın, "Başaltı pelvanları hazır olsun" ünlemesiyle Yusuf, soyunmaya başladı. Fakat, ustası soyunmamasını söyledi. Ustasının başaltında güreşmeye niçin müsaade etmediğini bir türlü anlamamıştı. Gördüğü kadarıyla çok rahat yeneceği birinin başaltı ödülü olan danayı almasıyla iyice üzüldü.

Bu sırada, cazgır başpelvanlar hazır olsun, diye bağırdı. Ustası, kendinden uzak bir yerde oturan Yusuf'a gülümseyerek baktı ve

seslendi:

"Te be Yusuf!"

Yusuf, dalgındı duymamıştı. Ustası sesini biraz daha yükseltti:

"Te be Yusuf! Sana derim! Nerelere dalıp gittin üle? Yoksam İstanbul'a mı?"

Yusuf, bu sefer duymuştu, telaşlandı, hemen ustasının yanına geldi:

"Buyur ustam."

Yusuf'un bu telaşına ustası gülümsedi. Yusuf, çabuk kızıyor, çok çabuk alınıyordu ama her şeye rağmen saygıda kusur etmiyordu. Yusuf'a takıldı:

"Düğünde gördüğün hangi güzeli düşünüyordun üle. Dalıp gitmişsin! Çok derinlere düşmeseydin balay."

Yusuf, kızardı:

"Ustam, benim düşündüğüm tek güzel, tek sevdalım güleştir. Basettiğiniz güzeller gönlüme giremez."

İsmail Pehlivan güldü:

"Te be Yusuf! Üle iddialı konuşma. Başa gelmeyince bilinmez. Bahsettiğim güzeller üle güzellerdir ki, gönül ne seni dinler ne de başkasını."

"Ustam, pelvan olan gönlüne de söz geçirmeli değil mi?"

"A benim gül Yusuf'um. Gönül bu, değil pelvanın, sultanın bile fermanını dinlemez."

Yusuf, ustasının sözlerine rağmen pehlivan kişinin gönlüne söz geçireceğine, kendisinin güreşten başka güzel tanımayacağına inanıyordu. Ama ustasına muhalefet etmedi:

"Haklısın ustam, bizimkisi yeni yetme cüreti."

İsmail Pehlivan, Yusuf'un, sözlerinden pek tatmin olmadığını anlamıştı, ama içinden, "Zamanı gelince seni de görürüz" diyerek

ses çıkarmadı. Konuyu değiştirdi:

"Hadi Yusuf! Soyun bakalım!"
Yusuf, şaşırmıştı:
"Ben mi ustam?"

"Tabii ki sen! Sen güleşçi değil misin! Yoksa başta güleşmeye korkuyor musun?"

Yusuf, iyice şaşırmıştı, duyduklarına inanamıyordu:
"Başa mı? Ustam! Maytap geçmiyorsun değil mi?"
İsmail Pehlivan güldü:

"Te be Yusuf, hepten şaşkın ördeklere döndün bre! Hadi çabuk soyun. Artık başa güleşme vaktin geldi. Görelim bakam nice başpelvan olmuşsun."

Yusuf'un, sevinçten eli ayağına dolaşmıştı, hemen ustasının ellerine sarılıp öptü.

"Te be! Fazla sevinme. Üst boy, daha fazla mesuliyet, daha fazla çalışma demek. Çabuk, kispetini giyin bakam. Bak rakiplerin meydana çıkıyor."

Yusuf, büyük bir heyecan içinde, aceleyle hemen kispetini giymeye koştu. İşte beklediği gün gelmişti. O, kendisini başaltında güreştirmedi diye kızarken, hocası ona başta güreşme izni veriyordu. Bir taraftan da, ustasına karşı mahçup olmamak, başta başarılı olmak için dua ediyordu.

Yusuf, giyinmesini tamamladıktan sonra, meydanın ortasına yürüdü. Ustası soyunmamıştı. Çırağının yalnız başına başta ne yapabileceğini merak ediyordu. Yusuf, ustasının soyunmadığını görünce, savaş meydanında yalnız kalmış gibi oldu. İlk defa başa güreştiği için biraz heyecanlıydı. Yağ kazanının başında, Yusuf'tan başka düğün sahibinin pehlivanı Kızılcık Köylü Adil Pehlivan, Silistre köylerinden Deli Murat ve bir de Dobruca köylerinden gelmiş bir Tatar pehlivan vardı.

Yağlanma bittikten sonra cazgır, Yusuf ile Adil Pehlivan'ı, Deli

Murat ile de Tatar pehlivanı eşleştirdi. Yusuf, hasmıyla ense enseye geldiğinde şöyle bir yoklayıp sarstı. Rakibinin ayaklarının dengesinin bozulmasından fazla tecrübeli olmadığını anlayıp içi rahat etti. Yine de acele etmedi, ustasının öğrettiği gibi ilk hücumu rakibinden bekledi.

Adil Pehlivan, Yusuf'un çekindiğini sanıp, tekten kapmak için eğildiğinde, Yusuf, en büyük silahını devreye sokup, sıkı bir el ense ile rakibini yere kapaklandırdı. Adil Pehlivan, ayağa kalkmak için dizleri üzerine doğrulurken Yusuf, yetişti hemen diz kündesine geçti. Adil Pehlivan, künde vermemek için karşı koymaya çalıştı ama Yusuf'un korkunç kuvveti karşısında çaresiz kaldı. Yusuf, diz kündesini aldı, rakibi dizleri üzerindeyken, ellerini rakibinin bacakları arasından geçirip önde birleştirdi. Adil Pehlivan, kündeden kurtulmak, Yusuf'un paçalarından yakalamak için çırpınıyordu, fakat faydasızdı. Yusuf, şöyle bir nefeslendi ve rakibini diz kündesiyle çevirerek sırt üstü yendi.

Kimse ne olduğunu anlamamıştı. Yusuf, galibiyet temennasını çekip, ustasının yanına doğru yürüdü. Ancak, Adil Pehlivan, Kızılcıklı Köyü'nün pehlivanıydı. Köylüleri, pehlivanlarının yenildiğini kabul etmediler:

"Göbeği tam açılmadı."
"Yenilmede bre!"
"Göbeği yıldız görmedi!"
"Cazgır! Güleşi tekrar başlat!"

Adil Pehlivan'ın babası da ortaya fırlamış, ağlamaklı bir sesle, "Adil yenilmedi. Meydandan kaçma" diyerek Yusuf'u güreş meydanına çekmeye çalışıyordu. Belli ki, Adil Pehilvan'ın, köyündeki güreşte birinci gelmesini çok istiyordu. Diğer Kızılcık köylüler de cazgırın etrafını çevirmişler, ısrarla yenilmediğini söylüyorlardı. Cazgır, Adil Pehlivan'ın yenildiğini görmüştü ama ne yapabilirdi? Yenilen düğün sahibinin pehlivanıydı. Bir çözüm bulun gibilerden Yusuf ve ustasına baktı.

Kispetini Adil Pehlivan'ın babasından kurtaran Yusuf, çaresizce, ustasına döndü.

İsmail Pehlivan da güreşi dikkatle izlemişti. Çırağı tam istediği ve öğrettiği gibi güreşmiş ve hakkıyla yenmişti. Adil, teknik ve kuvvet yönünden Yusuf'tan zayıftı. On defa güreşseler on defa da yenilirdi.

"Yusuf! Madem itiraz ediyorlar, ülese güleş. Ne de olsa düğün sahiplerinin, bu köyün pelvanı. Gönülleri kalmasın. Ama bu sefer, çift dalarak yen de kimse itiraz edemesin."

Yusuf, bocaladı, kızdı, göz göre göre hakkını yiyecekler miydi?

"Te be ustam da nası yenceğiz? Güleş, er kişilerin işidir, bu itiraz niye?"

Ustası Yusuf'un kızmasına güldü:

"Evladım. Güleş her ne kadar mertlik imtihanıysa da, buna benzer durumlarla çok karşılaşacaksın. Özellikle de güreştiğin bölgenin pelvanlarını yenince. Buna alışman lazım. Hadi, tekrar güleş."

Yusuf'a kalsa, ölse de bir daha güreşmeyi kabul etmezdi. Ama ustası güleş demişti. "Başüstüne ustam" deyip meydana yürüdü.

Yeniden tutuşup ense bağladılar. İlk tutuşlarında nasıl yenildiğini anlayamayan Adil Pehlivan, bu sefer çok ihtiyatlıydı. Yusuf'la mümkün olduğunca ense enseye gelmemeye çalışıyor, el ense yememek için de dik duruyordu. Ama Yusuf'un kollar uzundu. Uzun kollarıyla yine Adil Pehlivan'ı enseden sarsmaya başladı. Fakat Adil Pehlivan, bütün dikkatini el ense yememeye vermişti. Bu maksatla dikildiği bir anda Yusuf, yıldırım hızıyla paçalara indi, iki paçayı birden kaptı ve omuzlarıyla da yüklenince, Adil Pehlivan, sırt üstü, ekmek teknesi gibi devrildi. Yusuf, itirazı önlemek için hemen paçaları bırakıp Adil Pehlivan'ı göğsünden bastırıp, sırtüstü vaziyette tuttu ve bu sefer oldu mu der gibilerden, cazgıra baktı. Cazgır, "Tamam evladım tamam. Az ünce de yenmiştin, ama naparsın, bu köyün pelvanı" deyince Yusuf, Adil Pehlivan'ı bırakıp galibiyet temennasını çaktı. Eliyle tutup, Adil Pehlivan'ı yerden kaldırdı. Birbirlerini kucaklayıp kaldırarak helalleştiler. Adil Pehlivan, kendi köyünde bu şekilde yenildiği için çok üzgündü.

Çabucak, suçlu suçlu meydandan ayrıldı. Arkasından baka kalan Yusuf'un yüreği cız etti. Ama ermeydanıydı, gereği yapılmalıydı.

Bağırarak pehlivanlarını teşvik eden Kızılcık köylüler, Adil Pehlivan'ın bu kadar açık bir şekilde yenilmesi karşısında şaşırıp kaldılar, seslerini kestiler. Ortalığı sessizlik kapladı. Yüzlerce seyirciden hiçbir ses çıkmadı. Neden sonra, birkaç kişi bağırdı:

"Afferin delikanlıya ba! Hakkıyla yendi!"
"Maşallah kızana! Şimşek gibi daldı!"
"Te be Adil Pelvan! Hepten de somun pelvanıymışsın!"
Yusuf, ustasının yanına gitip, oturdu, ustası sırtını sıvazladı:

"Allah nazardan saklasın evladım. Tam istediğim gibi güleştin. İkinci rakibin Deli Murat olacak galiba. Çok deli dolu ve dikkatsiz güreşiyor. Çok açık veriyor. Çapraz alabilirsen, rahat yenersin."

Bu sırada, Deli Murat da Tatar rakibini yenmişti. Deli Murat'a bir müddet nefeslenmesi için müsaade eden cazgır, baş birinciliği için Yusuf ile Deli Murat'ı meydana çağırdı:

"Baş birinciliği için Karalarlı Yusuf ve Deli Murat hazır olsunlar!"

Yusuf, ustası Kel İsmail Pehlivan'ın son tavsiyelerini aldıktan sonra, besmeleyle yağ kazanı başına yürüdü. Deli Murat'a selam verdi. Deli Murat, selamı ağzının ucuyla aldı. Daha önce, bırakın başta, daha küçük boylarda bile güreşirken görmediği bu isimsiz pehlivan kimdi? Hangi cesaretle karşısına çıkıyordu. O süt kuzusu Adil Pehlivan'a benzemezdi. Yenmeden önce iyice ezecek, ona Deli Murat'ın nasıl bir deli, nasıl bir pehlivan olduğunu gösterecekti. Yusuf ise Deli Murat'ın hakkındaki düşüncelerinden habersiz, kendisine niçin soğuk davrandığını merak ediyordu.

Yağlandıktan sonra, cazgırın yanına yürüdüler. Cazgır, kısa bir duadan sonra, onları meydana saldı. Seyircilerin tepkisi değişikti:

"Te be bakam! Karalar köylü, Deli Murat karşısında napcak?"
"Deli Murat, bizim Adil Pelvan'a benzemez."
"A be üle sülemeyin! Bu Karalarlı çok zorlu birine benziyor."

Deli Murat, gerçekten delidolu, cesur ve atılgan bir pehlivandı. Yusuf'tan epey yaşlıydı. Güreş başlar başlamaz dolu dizgin güreşe girdi, el enseleri birbirin ardına patlatmaya başladı. Sağlı sollu el enselerle Yusuf'u yıldırmak, onu ezmek istiyordu. Fırtına gibi eserken de bacaklarını korumak, çapraza karşı tedbir almak hiç aklından bile geçmiyordu. Belli ki Yusuf'u küçük görüyordu. Yusuf, on dakika kadar, Deli Murat'ın sağlı sollu el enselerine karşı koyarak, onun güreş tarzını iyice anladı. Çok açık güreşiyor, hiç dikkat etmiyordu. Yusuf, ustasına baktı, ondan tamam işaretini alınca harekete geçti. Deli Murat, el ense çekmek için elini kaldırdığı anda tek çapraza girip, tek kolunu rakibin koltuk altına geçirerek sürmeye başladı. Yusuf'tan böyle bir acarlık beklemeyen Deli Murat, direnmeye, geri geri sürülmemeye çalıştı. Ancak, Yusuf'un acı kuvvetine karşı koyamadı. Yusuf, birkaç adım sürdükten sonra, Deli Murat'ı çengelleyip, ayağını Murat'ın topuk kemiğine takarak sırt üstü yer vurdu. Hemen doğrulup galibiyet temennasını, selamını çaktı. Bu arada Deli Murat da doğrulmuştu. Yusuf'u kasnağından tutup çekti:

"Ne temennası çakıyorsun üle! Yenilmedim! Sen kim beni yenmek kim? Hadi güleşe devam!"

Yusuf, gülümsedi ve cazgıra döndü. Tecrübeli cazgır yanlarına gelmişti:

"Te be Allah'ın Delisi! Daa nası yenilcen! Göbeğin yıldızları gürdü, sırtın yerdeki otları yoldu. Tuna boyunda seyrana çıkmış gibi, ayaklarını hiç kollamadan güleşirsin tabii ki yenilirsin. Hadi itiraz istemez. Çekil meydandan."

Seyirciler de tepki gösterdi:
"Gidinin Delisi da nası yenilcen! Sırtından kan çıkmış ba!"
"İstersen bi de göbeğine sor bakalım, kaç tane yıldız görmüş."

Deli Murat daha fazla ısrar etmedi, Yusuf'un helalleşmek için kucaklaşma istediğini reddederek meydandan ayrıldı. Kucaklaşmaması seyirciyi kızdırmıştı:

"Bre Deli! Yaptığın ayıptır!"
"Törelere niçin uymuyorsun!"
"Burada yenilmek de şereftir bre!"

Yusuf, ustasının elini öptü. Ustası, kendisi başı kurtarmış gibi sevinçliydi:

"Afferin sana Yusuf. Çok akıllı güleştin. O nası çapraz, o nası çengeldi üle? Karşında dağ olsa devirecek gibiydin."

Seyirciler de Yusuf'u alkışladı:
"Afferin Karalarlı! Gösterdin nası bi güleşçi olduğunu."
"Bu Yusuf, çok zorlu bi pelvan olacağa benziyor."

"İnşallah! Üle olur da Pomakların elinden Kırkpınar başpelvanlığını alır."

Gül, Mendil ve Kömür

Güreşlerden sonra, Yusuf ve ustası iki gün daha Kızılcık Köyü'nde kalmışlardı. Mahmut Ağa ve yeni damat Salih Efendi, onları salmamıştı. Yusuf, kendi başpehlivanlarını yenmiş olmasına rağmen, ona nasıl ikramda bulunacaklarını şaşırmışlardı. Bol bol güreşten bahsetmişlerdi. Kızılcıklılar, pehlivandan anlardı. Yusuf'taki cevheri görmüşlerdi. O bütün Deliorman'ın güreşçisi olacaktı. Severek, benimseyerek Yusuf'u bağırlarına basmışlardı. Yusuf ise her fırsatta Salih Efendi'ye İstanbul'u anlattırmıştı. Bu arada kendisine yenilen Adil Pehlivan ile de dost olmuşlardı. Adil Pehlivan, Yusuf'a, "Çok iyi bi güleşçisin. Demir Buba Dergahı'nda yetiştiğin belli oluyor. Yakın zamanda buralarda kimse sa karşı duramaz" demişti.

Yusuf ve ustası, pazartesi günü erken saatte, düğün sahibi Mahmut Ağa ve oğlu yeni damat Salih Efendi'yle vedalaşıp, Kızılcıklı Köyü'nden ayrıldılar. Yusuf ile Salih Efendi, birbirlerini çok sevmişlerdi. İkisi de devamlı haberleşmeye, fırsat buldukça biraraya gelmeye karar verdiler.

Kızılcıklı Köyü'nün harmanlıklarını geçtiklerinde arkalarından cılız bir ses geldi:

"Yusuf Aga! Yusuf Aga!"

Sekiz yaşlarında bir oğlan çocuğu arkalarından koşuyordu. Beklediler. Çocuk, nefes nefese onlara yetişti. Tatlı yüzünden ter damlaları sızıyordu.

Elinde işlemeli bir mendil tutan çocuk, boncuk boncuk gözlerle Yusuf'a baktı:

"Yusuf Aga sen misin?"

Yusuf, şaşkındı, bu çocuğun kendisiyle ne işi olabilirdi. Durumu, biraz anlar gibi olan İsmail Pehlivan, Yusuf'a takılmadan edemedi:

"Te be Yusuf! Ne şaşırıyorsun. Elinde işlemeli bi mendil taşıyan bi çocuk, benim gibi kafası kele, içi geçmişe gelecek değil ya. Tabii ki sen gibi yakışıklı ve genç birine gelecek."

Yusuf gibi zor gülen birisi bile, ustasının bu sözlerine gülümsedi:

"Estağfurullah ustam. O nası söz. Siz bizim gibi nice delikanlıları cebinizden çıkarısınız. Saçsızlık da size yakışıyor."

"Ona saçsızlık değil, kellik denir bre Yusuf kellik! Çocuğu da fazla bekletme!"

Yusuf, çocuğunun, uzattığı nice güllerle işlenmiş, kar beyazlığındaki mendili aldı:

"Kızanım kim gönderdi bunu?"

"Şumnu'nun Yörükler Köyü'nden bi abla gönderdi. Salih Efendi'nin düğününe gelmiş. Sizden cevap bekliyer."

Yusuf, iyice şaşırdı. Yörükler Köyü, kendi köyü Karalar'a çok yakındı. Acaba, o köye kendisiyle bir emanet mi göndermek istemişlerdi? Çocuğun, bi abla gönderdi sözü üzerine, mendil bir kor gibi Yusuf'un avucunu yakmaya başlamıştı. Elleri titreyerek mendili açtı. Şaşırdı, mendilin içinde kömür parçası vardı. Bu ne demek istercesine ustasına baktı. Kömür parçasını gören ustası güldü:

"A benim gönül işlerinden iç anlamaz, güleşten başka güzel tanımaz Yusuf'um. Bu kömür parçasını sana gül işlemeli mendil içinde gönderen, senin için yanıyorum, sana kara sevdalıyım demek istiyor. Kömür sevdadan yanmaya, güllü mendil de, gönüle işarettir be evladım."

Ustasının açıklaması üzerine, Yusuf, güllü oyalarla işlenmiş mendil içindeki kömürün akkor hale gelip avucunu yaktığını,

sıcaklığın oradan bütün vücuduna yayıldığını hissetti. Yusuf, bir genç kız gibi kızarmış bozarmış halde çaresizce ustasına baktı. Ustası güldü:

"Te be Yusuf! Bi kız kömür göndererek haber salmışsa ve o kız hem de Yörük kızıysa bence he demeli, cevap olarak kuru ot göndermeli, yani 'Ben de senin gönül ateşinde, sevdanda yanmaya hazırım' demeli."

Yusuf, ustasının cevabıyla hepten şaşırdı:

"Ustam, kızı hiç görmeden, yakınlarım onu iç tanımadan bi kömür göndermeyle, nası he denir."

"A benim gönül işlerinden anlamaz evladım. Bi genç kızın kömür göndermesinin mânâsını bilseydin büle konuşmazdın. Kömür göndermek demek, bi defa beni gör, eğer beğenirsen yakınlarını gönder, onlar da beğenirse, ömrüm boyunca senin için yanayım, demektir."

"Ama ustam. Ben daa evlenmek istemiyorum. Evlenmek pelvanlar için zararlıymış."

İsmail Pehlivan güldü:

"Çakır gözlüm. Çok yanlış bi düşünce. Tam tersi, evlenmek pelvanların hem bedeni hem de ruhu için çok faydalıdır. İnsanın, koruyacak ne kadar çok kıymetli varlığı varsa onlar için savaşta bu kadar çok gayret ide. Güleş de savaş olduğuna göre. Güllerden bi gülün, özellikle de kömür göndererek karasevdasını bildiren bi gülün, evde yolunu beklediğini bilen pelvan, değil rakibini, Ferhat gibi dağları deler be Yusuf'um."

Yusuf, ne yapacağını şaşırmıştı. Nasıl hareket etmesi gerektiğini bilemiyordu:

"Ustam, ben şimdi napcam, nası hareket etcem?"

En zorlu rakipleri karşısında bile kılı kıpırdamayan Yusuf'un telaşlı, çaresiz hali, İsmail Pehlivan'ı tebessüm ettirdi:

"Te be kızanım, niçin telaşlanıyorsun, tam tersine sevin! Deliorman'da bütün erkekler bi kızdan güllü mendil içinde kömür

alabilmek için canını verilee be. Kömür gönderen kız, 'Hayatım boyunca, benim isteğim yok, senin isteğin var' demek istiyor. Sen büle bi fırsatı kaçırma. Şu kızcağızı bi gör, beğenirsen, annenler de görsünler ve sonra da büle bi şeye vesile olduğum için bana hayatın boyunca dua et."

Yusuf, boynunu büktü:

"Te be ustam. Ben, pelvanlığın, bana yüklediği yük altında ezilirken bi de arzun arzumdur, istediğin istediğim, sevdiğin, sevdiğimdir diyenin dağlar dayanmaz yükünü nasıl omuzlarım? Büle bi yükün, altına giremem. Güleş peşinde bi diyardan ötekine koşarken, bi karasevdalıyı boynu bükük pencere önlerinde koyamam. Gel ustam, bi çare süle de şu mendil sahibine, 'Şu an evlenemem, dünya ahiret bacımsın' mânâsında bi cevap gönderelim."

Yusuf'un sözleri, İsmail Pehlivan'ı hançer saplanmış gibi yaraladı:

"Evladım. Hayır cevabında kararlı mısın?"
"Kararlıyım ustam."
"Üle olsun be oğlum. Ama ne kaçırdığını bi bilebilsen."

İsmail Pehlivan, sağa sola, hatta üstüne baktı, belli ki bir şeyler arıyordu. Epey araştırmadan sonra, aradığını yerde buldu. Bu, küçük, beyaz bir taş paçasıydı. Yusuf'tan çocuğun getirdiği mendili istedi. Kömürün yanına taş parçasını koyup, mendille güzelce sararak çocuğa verdi:

"Çocuğum! Bunu seni gönderen ablaya ver."

Mendili alan çocuk hemen geri döndü. Güllü mendil içindeki kömürün yanında beyaz taşı gören kızın nasıl üzüleceğini düşünen İsmail Pehlivan, kendi kızı karasevdalara düşmüş de sevdiceği tarafından reddedilmiş ve günden güne erimiş gibi üzüldü. O iyi bilirdi, karasevdalara düşenin halini, sevdalarını kimseye söyleyemeden nasıl eridiklerini.

Yusuf bilmiyordu, kömür gönderen bir karasevdalıyı reddetmenin ne sonuçlar doğuracağını, reddedilen kızın günden güne eriyeceğini ve başka kimseyle de evlenemeyeceğini.

Karasevdanın ferman dinlemediğini, bir anda, ateş gibi gönle düşüp, seveni her şeyiyle esir aldığını, tek ilacının sevgiliye kavuşmak olduğunu... Deliorman diyarında, karasevdalılara hak aşığı gözüyle bakıldığını ve onlara çok hürmet gösterildiğini de bilmiyordu. Bir bilebilseydi... Acaba o zaman da beyaz bir taş gönderir miydi?

İsmail Pehlivan, 'Bütün bunları Yusuf'a anlatsam mı?' diye aklından geçirdi. Eğer anlatsa, Yusuf'un Yörük kızını reddetmeyeceğini düşündü. Sonra, 'Şartları zorlamaya gelmez, bunda da bir hayır vardır' kararına vararak hiçbir şey demedi. Ama yüreği Yörük kızı, onun geleceği için sızlıyordu.

Yusuf'un ise güreşten, Bulgarların ayaklanmasından başka düşündüğü bir şey yoktu. Ustasının cevap olarak beyaz taş göndermesine bir mânâ verememişti, ama fazla üstünde durmadı. Aklı fikri, Rusçuk tarafında yapacakları güreşlerdeydi.

İsmail Usta ve Yusuf, Silistre'ye doğru yola koyuldular. Yusuf ve ustasının yanından ayrılan çocuk, koşarak 500 metre uzaklıktaki bir kayanın yanına gitti. Kendisini bekleyene mendili verdi. Bu, allı-güllü elbiseler içinde, başındaki başlıkta, sıra sıra altınlar parlayan bir Yörük kızıydı. Heyecanla, güllü mendili açtı. Kömürün yanındaki beyaz taşı görünce olduğu yere yığıldı. Sevdalı gözlerinden inci gibi gözyaşları dökülmeye başladılar. Yusuf ve ustası ise, Silistre'ye doğru at sürdüler; arkalarından gönlü kırık, ümitleri beyaz kayaya çarpmış bir karasevdalıyı bırakarak...

Yusuf ve ustası, Silistre'ye döndükten sonra, güreşlerde kazandıkları, koyun ve tosun gibi ödülleri Silistre pazarında sattılar. İsmail Pehlivan, atları da satıp, vapurla Rusçuk'a gitmeyi teklif etti. Yusuf, şaşırmıştı:

"Atları satmak mı? Ustam, siz benden Karaok'u satmamı mı istiyorsunuz?"

Kel İsmail Pehlivan, Yusuf'un tepkisine hayret etti:

"Evet, Karaok güzel bi at. İyi para verirler. Buradan vapurla, Urusçuk'a geçeriz. Atlar bize ayak bağı ulur. Bundan sonra, Edirne, İstanbul gibi çok uzak yerlere gitçez."

Yusuf'un şaşkınlığı hâlâ geçmemişti:
"Ama ustam, Karaok satılır mı?"
Ustası güldü:

"Te be Yusuf, niçin satılmasın? Atlar, satılmak, gücünden faydalanmak içindir."

Ustasının bu cevabı Yusuf'u gönlünden vurmuştu, demek ustası atları böyle görüyordu ha:

"Ustam, ben Karaok'u satamam. O satılmak için değil, arkadaş olsun diye yetiştirildi. O benim can yoldaşım. Bize, yiğit yiğidin yoldaşı, at yiğidin öz kardeşi diye öğrettiler. Dünyaları verseler de onu vermem. Eğer, çok isterseniz Rusçuk'a yalnız gidin."

Yusuf'un son sözleri ve çok üzülmesi, ustasını uyandırdı:

"Te be evladım. Hakkını helal it. Senin Karaok'u benim uyuz atla karıştırdım. Dalgınlığıma ver. Benim de Karaok gibi bi atım olsa ben de satmam. Ben sensiz iç bi yere gitmem. Urusçuk'a atla gideriz. Bülece yol üstündeki köy ve kasabalarda da güleş tutarız. Sen gönlünü hoş tut bre."

Yusuf'un neşesi yerine gelir gibi oldu, ama ustama sert mi söyledim endişesine düştü:

"Sağ ol ustam. Özür dilerim, biraz dikine konuştuğum için. Karaok'a olan sevgime ver."

İsmail Pehlivan güldü:

"Hep birlikte sağ olalım bre. Sen yine insaflı davrandın Yusuf'um. Ben olsam, atımı satmamı söyleyenle bir daha konuşmazdım."

Ustasının inceliği, Yusuf'u ona daha fazla bağladı.

Hafız Pehlivan'la Kapışma

Rusçuk, 1393 yılında Yıldırım Beyazıt Han zamanında, Osmanlı topraklarına katılan, Tuna kıyısında kalan çok güzel bir Osmanlı şehriydi. Tuna eyaleti kurulunca bu eyaletin merkezi olmuştu.

Silistre'den Rusçuk'a doğru Tuna boyunca yaptıkları yolculuk,

Yusuf'u büyüledi. Rumeli insanının niçin Tuna'ya sevdalandığını, Tuna'ya niçin derya ismini verdiğini daha iyi anladı. Tuna, günün her vaktinde ayrı güzeldi. Her yerden ayrı bir can alıcılıkta gözüküyordu. Rusçuk'a geldiklerinde, Yusuf'un aklı gidiyordu. Silistre derken şimdi de Rusçuk onun aklını başından almıştı. İki güzel arasında tercih yapmakta zorlanıyordu. Gönlü, Silistre diyordu ne de olsa ilk göz ağrısıydı. Tuna'yı Silistre'de tanımış, Tuna'yı Silistre'de sevmişti.

Yusuf ve ustası, Rusçuk ve yöresinde bir süre güreş kovaladıktan, ortalığı toza dumana kattıktan sonra, Şumnu'ya dönmeye karar verdiler. Rusçuk-Razgırad-Şumnu-Varna tren hattı yapılmıştı. Ama onlar, atlarıyla gitmeyi tercih ettiler. Razgırad, Rusçuk-Şumnu yolu üzerindeydi. Yusuf ve ustasının yolu, Razgırad'ın Torlak Köyü'nden geçiyordu. Bir gece burada konaklamaya, yollarına ertesi günü devam etmeye karar verdiler. Deliorman'ın her tarafında olduğu gibi burada da güreş çok sevilirdi. Bütün herkes güreşçiydi. Güreşemeyenlerse, güreşenlere destek olurdu.

Bütün Deliorman'daki gibi Torlak Köyü'nde de her fırsatta, düğündür, Ramazan'dır, bayramdır, cumadır, misafir var deyip güreşler yapılırdı. Şumnulu iki pehlivanın Torlak Köyü'ne gelişi bütün köyde hemen duyulmuştu. Torlaklılar bu fırsatı kaçırmak istemediler. Deliorman'ın bütün köylerinde olduğu gibi Torlak köylülerinin de çok zorlu bir pehlivanları vardı. Torlak Köylü Hafız diye bilinirdi. 1876 senesindeki son Kırkpınar'da küçükortada birinci olmuş ve ünü şimdiden Şumnu'ya kadar yayılmıştı. Torlak köylüleri, hemen bir güreş tertip etmek için harekete geçtiler. Köy ağaları biraraya gelerek ikişer altın verip bir güreş düzenlediler. Civar köylere de haber salıp, Cuma günü, Torlak'ta bol ödüllü bir güreş yapılacağını duyurdular. İsmail Pehlivan ve Yusuf da, bu hazırlık karşısında hayır diyemediler. Güreş gününü köyde beklemeye karar verdiler. Cuma gününe kadar, Torlak köylüleri, onları el üstünde tuttular, kuş sütüyle beslediler. Onlar da bol bol idman yaparak güreşe hazırlandılar.

Nihayet cuma günü geldi, sabahtan itibaren davul zurma çalmaya, davul zurna sesiyle de Torlak köylüler yediden yetmişe erkeğinden kadınına, güreş meydanına koşmaya başladı. Güreşlerin

başlamasından saatler önce çayırlık dolmuştu.

Güreşmek ve seyretmek için civar köylerden, hatta trenle Razgırad ve Rusçuk'tan gelenler vardı. Gelenler arasında, Torlak'a iki saat mesafedeki Umur Köyü'nden Uzunların Ali Ağa da vardı. Ali Ağa, güreşe çok meraklı olduğu için beraberinde beş yaşındaki oğlu Ahmet'i de getirmişti. Ahmet, esmer tenli, ablak yüzlü, tos toparlak, yaşıtlarından daha iri, zekice gülen gözleriyle sevimli, cin gibi bir çocuktu. Her halinde güreşe sevdalı olduğu belli oluyordu. Duruşuyla, sanki ben ilerde cihan pehlivanı olacağım diyordu.

Köy ağaları topladıkları paraların 5 altın sarı lirasını bir yağılığa sarıp, önlerine dikdikleri sırığın ucuna bağladılar. Bunu, başı alacak pehlivana vereceklerini duyurdular. Başa 5 lira gibi büyük bir ödül koymalarının maksadı; çok güvendikleri ve Kırkpınar'da Küçükorta birincisi ve kendi pehlivanları olan Hafız Pehlivan'ın birinci olacağına kesin gözüyle baktıkları içindi. Böylelikle, kendi pehlivanlarına destek olmak istiyorlardı.

O zamanki Deliorman ve yörelerinde, her zenginin ve her köyün himaye ettiği bir pehlivan mutlaka olurdu. Çünkü köyler, kasabalar ve şehirler arası rekabet, güreşçiler vasıtasıyla gerçekleşiyordu. Yusuf ile ustasının da katıldığı Torlak Köyü'ndeki güreşlerde, Ezelce Köyü'nden cılız ama sırım gibi ve delikanlılığa yeni yeni adım atmakta olan İbrahim isimli bir çocuk, köyün himayesindeydi. Bu çocuk, köyün hergelelerine, atlarına baktığı için daha şimdiden Hergeleci İbrahim diye anılıyordu.

Ali Ağa'nın oğlu Ahmet, Ezelce köylü İbrahim'in güreşini çok beğenmişti. Babasıyla birlikte, İbrahim'in yanına gittiler, Ahmet hayran gözlerle İbrahim'i süzerken, Ali Ağa da oğlunun desteklediği genç İbrahim'e bol bol bahşiş verdi.

Orta güreşleri bitip de, sıra baş güreşlerine gelince cazgır bağırdı:

"Başta güleşçek yiğitler hazır olsun. Duyduk duymadık demeyin. Kazanana çil çil beş sarı lira Osmanlı altını verilecek. Kaybedenlereyse cazgırdan bi bardak soğuk su. Hadi bakalım,

davranın bre!"

Yusuf, besmeleyle soyunmaya başladı. Yan gözle ustasına bakıyordu. Acaba ustası da güreşecek miydi? Yusuf, ne de olsa, başta yeniydi. Ustasını da yanında görmek istiyordu. Gurbette güreş kovalayan pehlivanlar, ezilmemek için yalnız başına gezmezlerdi, yalnız başına güreşe çıkmazlardı.

İsmail Pehlivan, güreşe kendisi de çıkmaya kararlıydı. Hafız, ne de olsa Kırkpınar'da küçükortayı alacak kadar tecrübeli bir pehlivandı, Yusuf'u, onun karşısında yalnız bırakamazdı. Yusuf'un böyle tecrübeli bir güreşçiyle güreşmesi onun için çok önemliydi. Çünkü, Yusuf'u seneye Kırkpınar'a götürmeyi düşünüyordu. Bu sebeple, Torlak Köyü'nde yapacağı güreşler ölçü olacaktı.

Önde İsmail Pehlivan, arkasında Yusuf, meydana çıktılar. Doğruca yağ kazanının başına gidip yağlanmaya başladılar. Biraz sonra, köylülerinin büyük tezahüratı altında çalım sata sata Hafız Pehlivan ortaya çıktı:

"Haydi Hafız! Bugün meydan senin!"
"Te be göster bakalım Torlak Köyü'nden nasıl pelvan çıkarmış!"
"Maşallah deyin, Torlak Köyü'nün aslanına ba!"

Hafız Pehlivan, köylülerinin tezahüratına gülerek, ellerini kaldırarak karşılık verdi. Tam havaya girmiş, daha şimdiden 5 altını kazanmış gibi yürüyordu. Yağ kazanının başına geldi, selam verdi:

"Hojj geldin İsmeyil Pelvan. İnşallah bizim köylüler sana iyi bakmıştır, rahat ettirmişlerdir."

Bu sözleri öyle söyledi ki, sanki yenilince mazeret arama der gibiydi. Yusuf'a hiç bakmadı, orada yokmuş gibi davrandı. Hafız Pehlivan'ın kendisini hiç görmemiş gibi davranması, Yusuf'un çok zoruna gitti. Tam, "Bre, bizi insandan mı saymıyorsun" diye tepki gösterecekken, Demir Baba Dergahı'nda, hocasının, "Evladım, başkasının değil, kendinizin ne yaptığınıza bakın, kendiniz için kimseyle kavga etmeyin. Kavganız kendinizle ve başkalarının hakkını yiyen ve zulmedenlerle olsun" sözleri aklına geldi ve

yapılan hareketi sineye çekti.

İsmail Pehlivan da, Hafız Pehlivan'ın hareketinden rahatsız olmuştu, ancak hiçbir şey demedi. Hafız'ın, "Size iyi baktılar mı" sözüyle, 'İhtiyar pelvan. Seni nası olsa yencem. Yenilince, bana iyi bakmadılar, yorgundum gibi bahaneler bulma' demek istediğini çok iyi biliyordu. Hafıza tatlı tatlı gülümsedi:

"Allah razı olsun. Sizin köylüler, bize çok ikramda bulundular. Kendi evimizde böyle rahat edemezdim. Altımıza çift döşek serdiler. Üle baktılar ki, sanki gençleştim. Yusuf da hepten tutulmaz oldu. Bizim karşımıza çıkan pelvanlar yandı."

İsmail Pehlivan'ın cevabı, Hafız'ı kızdırdı:

"Güleş meydanında görcez bakalım, İsmail Usta, ne kadar tutulmaz olmuşsunuz."

"Kısmetse, sağ olursak görcez be oğlum görcez bakalım, bu köyün ekmeği kime yaramış kime yaramamış."

Hafız, pehlivan cevap vermedi, hırsla yağlanmaya devam etti. Bu sırada, Ezelce köylü bir pehlivan daha gelerek selam verip yağlanmaya başladı. Böylece başta dört güreşçi olmuşlardı.

Hafız, kispetinin paçalarının altına çok dikkatlice keçeleri sardı, paçaların üzerinden sıkıca bağladı, sonra vücudunun yağlanması gereken yerlerini çok güzel yağladı. İsmail Pehlivan, Hafız'ın her hareketini göz ucuyla izliyordu. Beğenmişti, "Kim yetiştirmişse, Allah için bu pelvanı iyi yetiştirmiş. Biri ona en yenici oyunların paçalardan alındığını iyi öğretmiş. Ne güzel ne de dikkatle paçalarını ve kispetin kasnağını yağladı" diye düşünerek, Yusuf'a, göz ucuyla işaret etti, "Nası yağlandığına, paçaları nası bağladığına dikkat et" diye.

İsmail Pehlivan, yağlanma bitip meydanda cazgırın yanına giderken Yusuf'a çok yavaş sesle son öğütlerini verdi:

"Cazgır eğer Hafız'ı sana eş olarak verirse, çok dikkatli güleş. Acele itme. Onu iyice tart. Bir müddet güleşe girme. El ense ile

kendinden uzak tut. Seni çok acemi görüyor. Bunun için seninle güleşirken dikkatli olmayacak. Bir güleşçi için en büyük tehlike rakibini küçük görmesidir."

Cazgırın yanına doğru giderlerken, nasihatlerine devam etti:

"Yusuf'um. Hafız tecrübeli bi pelvan. Güleşe girmek için benim işaretimi bekle. Ben sana gir işareti verince hiç çekinmeden çift dal, tekten kap ve kündele. Sakın çapraz gireyim deme. Boyu senden kısa, çaprazı tam dolduramazsın. Yanbaş ile senin kolunu koltuk altına sıkıştırıp yan döner ve çengeli yetiştirir, böylece açık düşersin. Hadi Allah işini rast getirsin."

Başa soyunan dört pehlivan, cazgırın yanına gelip kıbleye karşı yanyana durdular. Cazgırın eşlendirme yapmasını merakla bekliyorlardı.

Cazgır, Ezelceli Pehlivanla İsmail Pehlivan'ı, Yusuf ile de Hafız Pehlivan'ı eşleştirdi. Bu şekilde iki usta pehlivanın, İsmail Pehlivan ile Hafız Pehlivan'ın son güreşi yapmasını sağlamak istemişti.

Sakallarını ermeydanlarında ağartan cazgır, çok güzel bir dua okuyup, pehlivanları meydana saldı. Hafız, gerçekten çok kıvrak bir peşrev çıkarıyordu. Ellerini oyluklarına vururken sağa sola selam verir gibi başını çeviriyor, kâh ileri, kâh geri giderek çok âhenkli bir şekilde çırpınıyordu. Onun bu güzel peşrevi, usta ve çırağın da çok hoşuna gitmişti, Yusuf ve ustası kendi peşrevlerini bırakmışlar, Hafız Pehlivan'ın peşrevini seyrediyorlardı. Yusuf, "Güleşi de peşrevi gibiyse yandık" diye düşündü.

Peşrev bitip, helalleşildikten sonra güreşler başladı. İlk saldırıya geçen Hafız oldu. Fırtına gibiydi. Kendini korumadan sağlı sollu el enselerle saldırıyordu. Yusuf'un uzun boyunu çapraz için uygun görmüştü. Fırsatını bulduğu anda, çaprazı topladı. Sürmeye başladı, Yusuf da böyle bir hücumu beklediği için gafil yakalanmadı, hemen yanbaşla savuşturdu. Ama, Hafız'ı yere düşüremedi. Hafız, yanbaştan kolay kurtulmuştu.

Tekrar ense enseye geldiklerinde, Yusuf da karşı hücuma geçti. Hafız'ın tekrar çapraz toplamasına fırsat vermeden uzun kollarıyla

el ense çekmeye başladı. Yusuf, uzun kolları sayesinde Hafız'ı yanına yaklaştırmıyordu. Yusuf'un balyemez toplarına benzeyen el enseleri karşısında şaşırır gibi oldu. Yusuf, el enselerden birini tam oturtup sağlam çekince, Hafız, yere düşer gibi oldu, ancak, hemen toparlanıp Yusuf'tan uzaklaştı.

Hafız, uzaktan Yusuf'un gözlerine bakarak yaklaştığı anda, aniden Yusuf'un paçalarına daldı. Bu kadar ani bir dalış beklemeyen Yusuf, Hafız'ın iki paçasını da kaptığını ve omzuyla yüklendiğini hissetti. Daha güreşin başında yeniliyor muydu? Ustası İsmail Pehlivan da, Hafız'ın ani dalışını ve iki paçayı birden ele geçirişini görmüştü, "Gitti bizim çırak" diye düşündü.

Hafız Pehlivan'ın iki paçayı ele geçirmesi karşısında, Yusuf, hemen can havliyle, bir kolunu hasmının koltuk altından geçirdi ve Hafız'ın kafasını koltuk altına alıp iki elini gırtlak hizasında kenetleyerek boyunduruk oyununu yetiştirdi. İçinden de, Hafız Pehlivan'ı takdir etmekten kendini alamadı, nasıl da bir anda şimşek gibi dalmış, iki paçasını birden ele geçirmişti.

İki paçasını birden Hafız Pehlivan gibi usta bir pehlivana kaptıran çırağının, sırtüstü yenilmesini bekleyen İsmail Pehlivan, hâlâ ayakta kaldığını görünce şaşırdı. Boyunduruk aldığını görünce, "Şu bizim çırağa afferin. Bu şimşek gibi dalışa nası boyunduruk yetiştirdi, bizim kızanda çok iş var" diye düşündü.

Hafız Pehlivan da, Yusuf'un boyunduruğu ne zaman yetiştirdiğini bir türlü anlayamadı. Yusuf'u sırt üstü devirmek için her iki paçaya birden yüklenmeye devam etti. Etmesiyle beraber, nefesinin kesilmesi, gözlerinin kararması bir oldu. Şaşırdı, inanamadı, tekrar yüklendi. Bu sefer, nefesi tam kesildi, hemen hemen boğuluyordu. Yusuf'un kollarında ne kadar korkunç bir kuvvet vardı. Bir daha yüklenmeye cesaret edemedi ve paçaları bıraktı. Hafız Pehlivan'ın paçaları bırakmasıyla birlikte Yusuf da hemen boyunduruğu boşalttı. Boşaltmayıp cazgır görmeden biraz daha boğabilirdi, ama yapmadı. Ve narayı patlattı:

"Davran bre Hafız Pelvan!"

Nefes nefese ayağa kalkan Hafız Pehlivan, hiç önemsemediği

birinden böylesine zorlu bir boyunduruk yemesi dolayısıyla kızmıştı. Ense enseye gelip, biraz nefeslendikten sonra, bir boğa gibi tekrar Yusuf'a saldırdı. Ama kontrolsüz saldırması onun aleyhine oldu. Yusuf, el ense mesafesine girer girmez yine çok sağlam bir el ense, arkasından da tırpan yetiştirdi. Hafız, yere düşmüştü. Fakat Yusuf, bastırmak için harekete geçmedi. Hafız'ın kalkmasına müsaade etti. Hafız iyice çıldırdı. Acemi gördüğü Yusuf'tan böyle bir el ense yemek, üstüne üstlük, Yusuf'un bastırmak için üzerine gelmemesi ona iyice dokunmuştu.

Yusuf, bilerek el enseyle düşen Hafız'ın üzerine gitmemişti. Hafız, Kırkpınar'da güreşmiş bir pehlivandı, ustaya benziyordu, böyle bir pehlivana karşı yerde oyun almaya çalışmak tehlikeliydi. En iyisi ayakta güreşi uzatarak ustasının işaretini beklemekti. Diğer tarafta, İsmail Pehlivan, işi yavaştan alıp el ense bağlayarak güreşe girmeden göz ucuyla çırağının güreşini bekliyordu. Karşısındaki, İsmail Pehlivan'ın ününü duymuş, otuz yaşlarında tecrübeli bir pehlivandı. O da güreşi uzatıp bu Şumnulu yaşlı pehlivana kısa zamanda yenilmek istemiyordu. Nitekim, İsmail Pehlivan'ın Aliço ile yaptığı güreşler bir efsane gibi Deliorman'da anlatılırdı.

Yusuf, uzun kollarından istifade ederek rakibi Hafız'ı, yanına sokmayarak, ustasından gelecek işareti beklerken dakikalar geçiyordu. Güreşin uzaması, Yusuf'a bir şey yapamaması Hafız'ı kızdırmıştı. Hafız da, sabırsızlık alametleri görülmeye başlamıştı. Hafız'ın hemşehrileri olan Torlaklılar da sabırsızlanmıştı:

"Adi be Hafız ne beklersin?"
"İşi hepten de uzattın ba!"
"Breh breh! Şu kızana bakın hele."
"Te be bu Yusuf hepten de zorlu çıktı?"

Güreşler başlayalı, yaklaşık 15 dakika olmuştu. İsmail Pehlivan bu zamanı yeterli görüp aniden tekten kaparak hasmını kolayca bastırdı ve sarmayı vurarak, ayağını rakibin ayağının iç tarafına sokup dolayarak altında zaptetti. Fakat kündeye geçmeyip beklemeyi uygun gördü. Maksadı, Yusuf'un güreşini rahatça izlemekti. Ezelceli pehlivan, İsmail Pehlivan'ın demir kelepçe gibi sarmasını sökmek için bir iki gayret etti, başaramayınca zorlamayı bırakıp beklemeye başladı.

Güreş, başlayalı yarım saat olmuştu. Hafız, hâlâ Yusuf'u yenememişti. Bu kendini hem kızdırdı hem de hırslandırdı. Yine deli gibi saldırıyordu, ancak, Yusuf, uzun kollarıyla çektiği el enselerle ve elini alnına dayayarak Hafız'ın saldırılarını boşa çıkarıyordu. Hafız, yalçın kayalara çarpan dalgalar gibiydi.

"Benden korkuyor, bunun için güreşe girmez. Kolları uzun olduğu için yanına yaklaştırmıyor. Bir kere altıma alsam ona el ense nası çekilirmiş gösteririm. Öyle bir künde atayım da beş arşın havada uçsun" diye düşünen Hafız, saldırı üstüne saldırı yaparak çapraz toplamaya, Yusuf'u el ense ve tırpanla düşürmeye çalışıyordu. Yusuf, ise uzun kollarıyla Hafız'ı yanına sokmuyor, fırsat buldukça da zehir gibi el enseleri yetiştiriyordu.

Bu esnada Yusuf, zaman zaman ustasına bakıp ondan işaret bekliyordu ve sonunda 'Tamam, güreşe girebilirsin' işaretini aldı. Hafız, yine paçaları yakalamak için eğilip daldığında, o meşhur el ensesini, ustasından öğrendiği şekilde Hafız'ın küçükbaşına, ensenin şişkin olan yukarı kısmına vurunca, Hafız yüzü koyun kapaklandı ve hemen dizlenip ileriye doğru kaçmak istedi. Yusuf'un beklediği de buydu. Hemen arkasına geçip, rakibinin ayakları arasından elini geçirerek kispetin ön kasnağından tutup, diğer eliyle ensesinden bastırarak, şak yarma kündesini aldı. Hafız, şaşırdı, kurtulmak için çırpındı. Ama Yusuf'un demir pençelerinden kurtulmak ne mümkün. Yusuf, biraz nefeslendikten sonra aniden aşırarak Hafız'ı sırt üstü yendi. Ve hemen doğrulup elini kispetine vurarak, pat çaktı, seyircileri selamladı.

Hafız ise şaşkın şaşkın yerde oturuyordu, ne olduğunu bir türlü anlamamıştı. Anlamayan yalnız Hafız değildi seyirciler de olanın bitenin farkına varamamıştı:

"Te be bu kızan Hafız nası yendi?"
"A be ben de göremedim. Yalnızca havada çevrildiğini gördüm."
"Bizim Hafız, şaşkın ördek gibi kala kaldı ba."

Hafız'ın şaşkın şaşkın yerde oturması Yusuf'a dokundu. Elini uzattı, Hafız, birden yerden fırladı. Hem Yusuf hem de cazgır telaşlanmıştı. Hafız, yenilgiyi hazmedemeyip, kendi köyünde

güreşmesini fırsat bilip kavga mı çıkarmak istiyordu. Hafız, Yusuf'un telaşını görünce acı acı gülümsedi:

"Bre Yusuf, niyetim kavga değil. Seni tebrik etmek. Zorlu pelvanmışsın. Seni küçük gördüm. Ama sen şak kündesiyle bana çok güzel bir cevap verdin. İnşallah, çok yakın zamanda Pomak pelvanlar karşısında Deliorman'ın yüzü akı olacaksın. Hafız Aga'nı her zaman yanında bil."

Hafız, Yusuf'a sarıldı, onu hafifçe kaldırıp helalleşip boynu bükük vaziyette meydandan ayrıldı. Kendi köyünde, çok kötü bir şekilde hem de isimsiz bir pehlivana yenilmişti.

Hafız'ın son davranışı, Yusuf'u duygulandırmıştı. Hafız ne de olsa Deliormanlı'ydı. Güreş esnasında o kadar kızmasına rağmen, her şeyi güreş içinde bırakıp, çok mertçe, yağlı güreş ve Kırkpınar geleneğinin gerektirdiği gibi davranmıştı. Yusuf, kendi köylülerinin ve anne babasının önünde, Hafız'ı şak kündesiyle yenmekten dolayı üzüntülüydü, ama burası ermeydanıydı. Hisle değil, akılla hareket edilmeli. Ermeydanında babası dahi olsa, kıran kırana güreşip törelerin gereği yerine getirilmeliydi.

Cazgır, Yusuf'un güreşini çok beğenmişti:

"Aferin oğlum. Hafız'ı kolay yendin. Kuvvetin yerinde. Ustan da seni iyi yetiştirmiş, güzel ahlaklı bi gence benziyorsun. İyi bir pelvan olmak için her şeye sahipsin. Allah nazardan saklasın."

Yusuf, bir genç kız gibi kızardı:

"Amin, ustam, maşallah, Hafız da çok iyi bir pelvan. Bugün tesadüfen ben yendim, kısmet banaymış, o da beni yenebilirdi."

Cazgır, güldü:

"Te be oğlum! Biz bu sakalı değirmende ağartmadık, bu meydanlarda ağarttık. Ustanın sana nası işaret verdiğini ve senin hemen harekete geçerek Hafız'ı nası yendiğini görmedim mi sanıyorsun?"

Yusuf, mahçup bir şekilde meydandan ayrıldı. Hafız'ın

hemşehrisi Torlaklılar da her şeye rağmen Yusuf'un hakkını vermekte gecikmediler:

"Te be bu Şumnulu pelvanda istikbal var!"
"O nası şak kündesiydi üle? Nası da attı koca Hafız'ı."
"Allah nazardan saklasın ba."

"Birden bire meydanlara çıktı. Daha önce hiç güleşini görmemiştik."

Yusuf'un galip geldiğini ve kimsenin itiraz etmediğini gören ve rakibini sarmada tutan İsmail Pehlivan, hasmının dış taraftaki ayağını içeri doğru büküp, önce oturmasını sağladı, sonra da, omzu tarafına vücudunun bütün ağırlığını vererek kolayca yaydı. Bir an nefeslenip rakibinin doğrulamadığını görünce, tek kapan takıp sırt üstü çevirerek yendi.

İki Şumnulu'nun, iki Razgıradlı pehlivanı yenmesi seyircileri çok üzmüştü. Ama en çok üzülen de, Umur Köyü'nden küçük, kara bir Ahmet'ti. Hıçkıra hıçkıra, "Buba bizim pelvanlar yenildi, buba bizim pelvanlar yenildi. Ben büyüyünce pelvan olcam ve hiç yenilmicem" diye ağlıyordu. Ahmet'in babası Ali Ağa, şaşırıp kalmıştı, 5 yaşındaki çocuk, hangi duyguyla gözyaşları içinde kalmıştı?

Torlak Köyü'ndeki güreşte usta-çırak, İsmail Pehlivan ile Yusuf, baş güreşlerde sona kalmışlardı, birincilik için ikisinin güreşmesi gerekiyordu. Cazgır, son güreş için meydana çağırdığında, Yusuf, ustasının elinden, ustası da onu alnından öptü, bu şekilde güreşi ustasına bırakmış oldu. Yağlı güreş geleneğinde, usta ve çırak meydanda birbirlerine düştüklerinde, çırak ustasının elini öperek güreşi ustasına bırakır. Eğer, seyirciler, çok ısrar ederlerse usta çırak arasında oynaş güreş yapılır.

Torlaklı ağalar, pehlivanlarının yenilmesine üzülmüşlerdi, ama, "El elden üstündür, ta arşa kadar" ata sözündeki hikmeti hatırlayıp, teselli bulmuşlardı. Yenenler de Deliormanlı pehlivanlardı.

Şumnulular da bu vatanın evladıydı, onlar da Türk, onlar da

Müslümandı. Pehlivanlık aşkıyla dağ tepe demeden dolaşıp güreş kovalamışlar, haklı olarak galip gelmişlerdi. Yapacak birşey yoktu. Onlara düşen ve yakışan bu pehlivanları, en güzel şekilde ağırlamaktı. Torlak köylüleri, İsmail Pehlivan'ı ve Yusuf'u o gece salmadılar. En önemlisi de, bütün Deliormanlılar gibi Torlaklılar, güreşten çok iyi anlıyorlardı. Yusuf'taki müthiş cevheri görmüşler, onun Pomakların, Aliço ve çıraklarının elinden Kırkpınar başpehlivanlığını alabileceğini fark etmişlerdi. Deli Hafız Pehlivan da aynı şeyi söyleyince buna iyice inanmışlar ve sebeple de Yusuf'u kendi pehlivanları gibi sevmişlerdi.

Torlak Köylü ağalar, İsmail Pehlivan ve Deli Hafız Pehlivan, eski güreşlerden, Pomak pehlivanların Kırkpınar hakimiyetinden, Tuna boyuna kuvvet yığan Ruslardan konuştular. İstanbul'da, Osmanlı Devleti ile Rusya, İngiltere, Fransa ve Almanya gibi devletler arasında, Rumeli'deki Bulgar, Sırp gibi Hıristiyan azınlıklara bağımsızlık verilmesi konusunda yapılan görüşmelerden bahsedip, "Hey bre Koca Osmanlı, sen bu hallere nası düştün?" diye dertlendiler.

Yusuf ve ustası, ertesi gün, Torlaklılar'dan müsaade istediler, ısrarlara rağmen yaklaşan Ramazan ayını köylerinde geçirmek istediklerini belirtip yola çıktılar.

Razgırad'a gelince, ağaçlar arasında havadar bir han bulup, odalarını ayırttıktan sonra hemen Paşa Hamamı'na gidip bir güzel keselendiler. İyice rahatlamış ve hafiflemişlerdi. İki ayın yorgunluğunu üzerlerinden atmış gibiydiler. Daha sonra güzel bir akşam yemeği yediler. Tabii ki, koca bir tencere çorba, arkasından da hoşaf ile birlikte iki kaz götürdüler. Sabah uyandıklarında yorgunlukları kalmamıştı.

İsmail Pehlivan, daha önce defalarca Razgırad'a geldiği için pehlivanlar kahvesini biliyordu. Buradaki pehlivanlar kahvesi de, tıpkı Edirne ve İstanbul'dakiler gibi pehlivanların, güreşe, mertliğe, yiğitliğe sevdalıların uğrak yeriydi. Destanlar burada söylenir, burada yazılırdı. İsmail Pehlivan ve Yusuf'un pehlivanlar kahvesine girmesiyle beraber herkes ayağa kalkmıştı. Daha kapıdan girer girmez, karşılaştıkları sorular onları çok şaşırtmıştı:

"Ooo İsmeyil Pelvan! Oj geldiniz bre!"
"Senin çırak Deli Hafız Pelvan'ı yenmiş ha!"
"Breh! Breh!"

"Bre bu çırağı ne zaman bulup ne zaman yetiştirdin de Hafız'ı yencek hale getirdin?"

"Hele oturun şüle de anlatın bize bu iş nası oldu?"

İsmail Pehlivan ve Yusuf'un yaptıkları güreşlerin haberleri, kendilerinden önce Razgrad'a ulaşmıştı. İsmail Pehlivan, güreşle ilgili sorularak sıkılarak cevaplandırdı, yaptığı güreşleri anlatmaktan hoşlanmazdı, sonra da isteğini söyledi:

"Ağalar! Benim bir koç adağım var. Koçu kesip Demir Buba Dergahı'ndaki fakir fukaraya dağıtacağım diye adakta bulunmuştum. Eğer bugünlerde oraya giden varsa birlikte gidelim diye düşünmüştüm."

Kahvede, dergaha adak için gidecek birkaç kişi daha çıktı, ertesi gün yola çıkmaya karar verdiler. Demir Baba Dergahı'na gitmek isteyenlerle ertesi gün sabah, Kanuni Sultan Süleyman'ın Sadrazamı Damat İbrahim Paşa'nın yaptırdığı camide buluşmak üzere sözleştiler. Yemekten sonra tanıdıklarıyla sohbeti koyulaştıran İsmail Pehlivan, Yusuf'un akranı bir pehlivanı çağırdı:

"Evladım! Yusufla birlikte Razgırad'ı gezin. Akşama Yusuf'u hana bırakırsın."

Yusuf ve pehlivan arkadaşı çıktılar. İsmail Pehlivan'sa Razgıradlı arkadaşlarıyla güreş ve Ruslar ile Bulgarların Rumeli'deki faaliyetleri konusunda sohbete devam etti. O günlerde, 1876 sonbaharının son günlerinde, güreşten arta kalan zamanda konuşulan konu, Rumeli'ye saldırmaya bahane arayan Ruslar ve ayaklanmak için fırsat kollayan Bulgarlardı.

İsmail Pehlivan, akşam hana geldiğinde, Yusuf'u kendisini beklerken buldu. Usta-çırak son güreşlerden bahsettiler. İsmail Pehlivan, sert görünüşünün altında Yusuf'un edebine, terbiyesine ve büyüklerine saygısına hayrandı. Yatmaya yakın Yusuf'a takıldı:

"Evladım, adağımın ne sebeple olduğunu biliyor musun?"
Yusuf, boynunu büktü:
"Bilmiyorum hocam?"

İsmail Pehlivan, hancının çırağına kahveleri söyledi, kahveler geldikten sonra, şöyle derin bir hüp çekti, neşesi iyice yerine gelmişti:

"Evladım Yusuf! İyi dinle! Her yiğidin gönlünde bi aslan yatar. Bu ecdad yadigârı güleşin çok ekmeğini yedim. Gecem gündüzüm her şeyim güleş oldu. Hatta evlenmeye bile vaktim olmadı. Kısacası güleşle evlendim. Sözü fazla uzatmayayım Benim adağıma sebep sensin."

Yusuf, şaşırmıştı:
"Anlayamadım ustam."
İsmail Pehlivan, güldü:

"Anlayamazsın tabii. Hele sen de usta bir pelvan ol ve ihtiyarla o zaman anlarsın ne demek istediğimi. Şimdi iyi dinle. Saçlarıma ak düştükten sonra, 'Ya Rabbim evladım yok. Bana hiç olmazsa, yetiştirip adımı sanımı yaşatacak, Kırkpınar törelerine sahip çıkacak bi çırak nasip et' diye senelerce dua ettim. Eğer bu dileğim kabul olursa, Allah rızası için Demir Buba Dergahı'nda bir koç kesip, etini buradaki fakirlere, talebelere dağıtacağım diye adakta bulunmuştum. Senin Şumnu'daki güleşini görünceye kadar kimseyi beğenmedim. Kiminin pelvanlığına, kiminin terbiyesine, kiminin vücut yapısına, bazısının kaşına, gözüne bahane bulup ısınamadım. Ama seni görünce, 'İşte tam benim aradığım, emeğimi boşa çıkarmayacak, Kıkpınar'da Aliço'nun karşısına çıkıp da başpelvan olacak kızan' dedim. Tam, bubanın ve Dursun Pelvan'ın yanına gidip seni yanıma isteyeceğim zaman siz çıkıp geldiniz. Ve bubanla Dursun Pelvan, seni bana çırak vermek istediklerini süslediler. Hem çok şaşırdım hem de sevindim. İstediğim kendiliğinden gerçekleşmişti. Yaptığım imtihanı da kazanınca, yanıma çırak olarak aldım."

Bunları anlatırken, eski günlere gidip gelen Kel İsmail Pehlivan, iç geçirip Yusuf'un omuzuna şöyle bir vurdu:

"Ya Yusuf oğlum. Sen bana üle durup dururken çırak olmadın. Bir şeye kavuşmak için çok isteyip dua itmek ve çok çalışmak lazım."

Ustasından bütün bunları dinleyen Yusuf, 'Acaba ustam, benden memnun mu, aradığını bulabildi mi?' diye düşündü, bunu ustasına sormak istedi, ama edebe uygun düşmez diye soramadı. Ustası konuşmasına devam etti:

"Allah için sen de benim beklentimi boşa çıkarmadın. Hatta sende beklediğimden çok daha fazlasını buldum, hem pelvanlık hem de insanlık olarak. Eğer çalışmaya devam edersen, inşallah ileride çok büyük bir pelvan ve iyi bir insan olursun. İnşallah Demir Buba'ya gidip adağımı yerine getirdikten sonra, seni köyüne gönderirim, artık güleş mevsimi geçti, Ramazan da yaklaşıyor."

Bir müddet sohbetlerine devam eden Yusuf'la ustası, sabah yola çıkacakları için erken yattılar.

Karalar Köyü'ne Dönüş

Yusuf ve eski dostu Kel İsmail Pehlivan'ı iki ay sonra karşısında gören Demir Baba Dergahı'nın baş hocası İsmail Pehlivan, çok sevinmişti. Yusuf'un arkadaşlarının yanına gitmesine izin verdikten sonra iki arkadaş, hemen lafı, çırakları Yusuf'un güreşlerine getirdiler. Kel İsmail Pehlivan, Yusuf'un iki aylık güreşleri hakkındaki intibalarını anlattı. Bundan sonra, Yusuf'un daha iyi yetişmesi için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini tartıştılar ve 1877 baharında Yusuf'un Kırkpınar'a katılmasına ve burada güreşmesine karar verdiler.

Yusuf, hocasına ve arkadaşlarına kavuştuğu için sevinçliydi. Gece, bütün misafirler, dergahın büyük salonunda, ocağın etrafında toplanmışlardı. Bütün gözler, Baş Hoca İsmail Pehlivan'daydı. Kel İsmail Pehlivan, İsmail Hoca'ya döndü:

"Ee adaş. Burada bu dergahla ilgili yeterli bilgisi olmayan nice kimse var. Demir Buba kimdir bize bir anlatırsan çok makbule geçer."

İsmail Hoca, adaşına bakarak gülümsedi, yine taşı gediğe koymuştu:

"Anlatayım bari. Demir Hasan Buba, aslen Deliormanlı bir pelvandır. Hocası, Anadolu'nun ortasında yer alan ve zamanında

Ahilere merkezlik yapan, büyük evliya Hacı Bayram Veli'nin de kabrinin bulunduğu Engürü'de, Kalealtı'daki Odunpazarı'nda türbesi bulunan Er Sultan'dır. Er Sultan, Sarı Satluk'un talebelerindendir. Hacı Bektaş-ı Veli hazretlerinin talebelerinin talebeleriyle görüşmüş, Makedonya bölgesindeki Manastır'ın Eğri Bucak Köyü'ndeki Memi Baba'dan, icazet almıştır. Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim, şehzadeyken Trabzon'dan gemilerle Urumeli'ye geçtiğinde, Demir Buba ona yardım itmiş. Yavuz Sultan Selim padişah ulunca, onu İstanbul'a getirtmiştir. Demir Hasan Pehlivan, Yavuz'un huzurunda, Şah İsmail'in dört aslanıyla dövüşmüş ve öldürmüştür. Padişah da onun bu hizmet ve başarılarına mükafat olarak İstanbul'da Zeyrek'ten Küçük Pazar'a doğru inen yerde Güreşçiler Dergahı'nı yaptırmış ve baş hocalığını Demir Buba'ya vermiş. Ayrıca, onu Osmanlı mülkünün başpelvanı ilân etmiş.

Yavuz Sultan Selim, Süleymaniye Camii ile Eskisaray arasındaki küçük meydanı da pelivanların idman yapmasına tahsis itmiş. Burası hâlâ Pelvan Demir Hasan Meydanı diye anılır.

Demir Hasan Buba, yaşlanıncaya kadar İstanbul'da kaldıktan sonra, Kanuni Sultan Süleyman'ın Sadrazamı Razgıradlı İbram Paşa'nın vezirazamlığı zamanında buraya gelip şu anda içinde bulunduğumuz dergahı açmış. Demir Buba'nın kerametleri o kadar çok ki, anlatılmakla bitmez. 1829 yılında Osmanlı-Rus Harbi'nde Osmanlı ordusuna nice yardımları olmuş."

İsmail Pehlivan, Demir Baba'yı ve onun kerametlerini anlattıkça Yusuf ve oradakilerin hayranlığı arttı.

"İki sene önce bir Alman buraya geldi. Elinde Sultan Aziz'in fermanı vardı. İsmi Kanitz'miş. Tuna Bulgarları ve Balkanlar diye bir kitap hazırlıyormuş, onun için buralara gelmiş."

İsmail Pehlivan'ın en son söylediği Kel İsmail Pehlivan'ı şaşırttı:

"Te be Alman'ın buralarda ne işi varmış? Ona ne, Tuna boyundaki Bulgarlar'dan. A be Bulgarı, Sırbı, Urumu hepimiz Osmanlı'yız."

"Bulgarlarla ilgilenen yalnız Almanlar değil. Başta Urus gavurları, İngiliz ve Fransızlar da ilgileniyor. Herhalde bunu Osmanlı'nın hayrı için yapmıyorlar. İnşallah devlet büyüklerimiz bu konuda tedbir alırlar. Biz gelişmelerden devletimizi haberdar ittik.

Alman gavuru, bol bol resmimizi çizdi, buralarda yaşayan Bulgar çorbacılarla ilgili sualler sordu. Biz de kendisine ikramda kusur etmedik."

Kel İsmail Pehlivan, şaşkındı:

"Bugünlerde de buralarda gezen Alman, Urus, Fransız ve İtalyanlar eksik olmuyor. Güleş için gittiğimiz yerlerde karşılaşıyoruz. Bir şeyler çeviriyorlar ama, tam anlamış değilim."

Kel İsmail Pehlivan'ın sözlerini Baş Hoca İsmail Pehlivan da tastik etti:

"Doğru söylüyorsun be adaşım. Buraya da sık sık uğruyorlar. Yalnız bu kadar da değil. Bulgar gençleri, tahsil için Viyana, Petesburg, Paris, Berlin gibi Avrupa şehirlerine götürülüyor. Buralarda okuyup, muallim olarak dönüyorlar ve Bulgar okullarında çalışıyorlar. Amma bundan acısı da var be adaş."

Kel İsmail Pehlivan iyice meraklanmıştı:
"Te be adaşım. Daha acı olan işler de nedir?"
İsmail Hoca, derin bir ah çekti:

"Yaramız çok derin bre adaşım. Bizi içimizden vurmaya çalışıyorlar. Bizi, Urus'un topu, Bulgar'ın mavzeri bu topraklardan atamaz, bizi yıkamaz. Ama bölünürsek, birbirimize düşersek, özellikle de yüce dinimizi yanlış bilenlerin ellerine kalırsa işte o zaman korkmak lazım. Ne olduysa medreselerden fen derslerinin kaldırılmasıyla oldu. Medreselerden Reşit Paşa tarafından fen dersleri kaldırılınca buralardan fen yobazları yetişmeye başladı. Bu fen yobazlarının din adamı kılığına giren Urus, İngiliz ve Alman casuslarının tuzaklarına kolayca düştüğünü görüyoruz. Bu hocaların sağda solda, 'Artık Urumeli'nde tutunmamız zor, bize Şam yolları görünüyor' diye konuşup bozgunculuk yaptığını işitiyoruz. 'Evveli Şam, ahiri Şam', yani 'Şam'dan geldik yine Şam'a döneceğiz' diyorlarmış. İşte asıl acı olanı bu. Sahte din adamlarının karıştığı bozgunculuğun önünde durmak zor. Buna çare bulmak, lazım. Din adamlarımız mutlaka, dinî ilimlerin bir kolu olan fen ilimlerini de iyi bilmeli. Yoksa Urumeli'ni zor günler bekliyor."

Kel İsmail Pehlivan ve Yusuf, İsmail Hoca'nın anlattıkları karşısında donup kalmışlar, duyduklarına inanamıyorlardı. İkisi de, "Çare ne hocam" dediler.

İsmail Hoca'nın çarenin çok çalışmaktan, ilk önce din adamlarını, arkasından bütün halkı bilgilendirmekten, en ücra köşelere kadar okul açmaktan geçtiğini, Bulgarların okul açtığı için çok mesafe kat ettiğini söyledi.

O gece geç vakitlere kadar sohbete devam ettiler, Urumeli'nde çok hızlı değişen şartlar, bağımsızlık için yanıp tutuşan Bulgar ve Sırplar, topraklarını genişletmek için her türlü çareye başvuran Yunanlılar ve bunları kullanan Rus, Alman, Fransız ve İngilizler karşısında neler yapılabileceğini konuştular.

Yatağa yattığında Yusuf, bir türlü uyuyamadı. Duyduklarına, son altı aydır yaşadıklarına bir türlü inanamıyordu. "İstanbul'daki padişahın, halifemizin bütün bunlardan haberi nası olmaz?" diye düşünen Yusuf'un beyninde, güller, hilaller, İstanbul, Sultan Abdülaziz, Sultan Abdülhamit, Balkanların karlı zirveleri, hapse atılan Tosun Bey, siyaset gereği serbest bırakılan kâtil Nikofski koşturup durdu. "Bütün bunların arasında benim yerim neresi?" diyen Yusuf, cevapsız soruların altında ezildi.

Uyuyamayan yalnız Yusuf değildi. Osmanlı mülkünün yükü omuzlarına binmiş, bunun altında ezilmemek için beynini çatlatırcasına düşünen biri daha uyuyamamıştı. Dolmabahçe Sarayı'nın üst katındaki çalışma odasında Boğaz'ın sularını seyreden, "Niçin alet oldular. Amcamın çok sevdiği, el üstünde tuttuğu pehlivanlar, onun canının kıyılmasına nasıl alet oldular?" diyordu kendi kendine. Bir gün sormuştu amcasına, "Sultanım, niçin bu saray adabını bilmez pehlivanları Saray'da tutarsınız?" diye. Gülmüştü amcası Sultan Abdülaziz. "Pehlivanlar, misaldir. Pehlivanlara baktıkça, kendimin, Osmanlı mülkünün ve bütün İslâm âleminin başpehlivanı olduğumu, bu ikisini korumak için çok gayret etmek lüzumunu hatırlıyorum. Pehlivanları gördükçe, onların temsil ettiği, bize Avrupa'yı vatan kılan alperenleri, onlar gibi çok çalışmak lazım olduğunu, sahip bulunduğumuz maddî ve

manevî değerleri savunmak için gecemizi gündüzümüze katma mecburiyetinde olduğumuzu düşünüyorum" şeklinde beklemediği bir cevap almıştı.

Boğaz'ın ay ışığında pırıl pırıl yanan sularına bakan Sultan Abdülhamit, "Demek ki, şimdi Osmanlı mülkünün başpehlivanı ben oldum. Bu dayanılmaz yük, bu zayıf omuzlarıma yüklendi ha. Amcam Abdülaziz Han gibi bedenen başpehlivan olmama imkân yok. Ancak, en değerli hazine bilgiye kavuşmak, tebaamı, halkımı mutlu etmek için çok çalışacağım. Bütün Osmanlı tebaasını evladım bileceğim, sahip bulunduğumuz maddî ve manevî değerlerimizi korumak için tam bir başpehlivan ve Avrupa'yı bize vatan kılan alperenler gibi olacağım" diye kendi kendine söz verdi. Tahta geçeli daha bir ay olmayan yeni hakan, hayatı boyunca gerçek bir başpehlivan gibi bu sözünde durmakta kararlıydı. Osmanlı mülkünü ve kendisini çok zor günler beklediğini biliyordu. Amcası Sultan Abdülaziz gibi güçlü kuvvetli biri değildi, ama bu açığını, bilgi, cesaret, sabır, metanet gibi ruhi kuvvetlerle kapatmak azmindeydi.

Deliorman'da, Demir Baba Dergahı'nda Yusuf, İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı'nda Sultan Abdülhamit, her ikisi de Osmanlı'nın birer ferdiydi. İkisi de kararlıydı başpehlivan olmakta. Zaman bakalım neler gösterecekti?

Savaşın Ayak Sesleri

Ertesi gün, İsmail Pehlivan, Yusuf ve beraberindekiler, Demir Baba Dergahı'ndan ayrıldılar. Razgırad'a geldiklerinde akşam olmuştu. O gece, İsmail Pehlivan'ın bir tanıdığında misafir kaldılar. Yusuf, hemen hemen bütün gece uyuyamadı, heyecanlıydı. İki aylık ayrılıktan sonra, tekrar sevdiklerine kavuşacaktı. Büyükorta pehlivanı olarak ayrıldığı köyüne başpehlivan unvanıyla dönüyordu. Deliorman'ın meşhur pehlivanı Deli Hafız'ı yenmişti.

Yusuf ve ustası sabah erkenden atların sırtında yola çıktılar. Karaok, sanki Karalar Köyü'ne döndüklerini hissetmişti. Yusuf, Karaok'un kanatlanıp gitmesine, ancak dizginlerle mani olabiliyordu. Kel İsmail Pehlivan, Yusuf'a takıldı: "Bre Yusuf, bu

Karaok'un sakın ola Karalar Köyü'nde bir sevdiceği olmasın?" Yusuf, Karaok'u dizginlemekten ustasına cevap veremedi.

Uzun bir yolculuktan sonra, Karalar Köyü'ne vardılar. Bütün köylüler davul zurna ile köy girişinde kendilerine bekliyordu. Görünmeleriyle birlikte davul zurnalar vurmaya başlamış, feryatlar yükselmişti. Şu Deliormanı anlamak mümkün değildi. Gelişlerini kim, nasıl haber vermişti. Güreş haberleri nasıl böyle yayılıyordu?

Yusuf, ninesi, anne babası ve kardeşleriyle hasret giderirken, Karaok da nazlı nazlı kişneyip burnuyla kucaklaşma sahnelerine katılarak ben de sizleri özledim, diyordu sanki. Yusuf'un dönüşü, bütün köyde bir bayram havasının esmesine sebep olmuştu. Yusuf ile ustasının yaptığı güreşlerin haberi, onlardan çok önce köye ulaşmış, destan gibi söylenir olmuştu. Yusuf, güreşlerinin bu kadar tafsilatıyla nasıl buralarda duyulduğunu anlayamadı.

Kel İsmail Pehlivan, birkaç gün Yusuf'ların köyü Karalar'da kaldıktan sonra, Yusuf'un babasından kendi köyüne dönmek için müsaade istedi. Ramazan yaklaşmıştı, hazırlık yapması lazımdı. İsmail Pehlivan, Yusuf'la vedalaşırken, kışın nasıl idman yapması gerektiğini açıkladı, çalışmalarını yine Dursun Pehlivan, nezaretinde sürdürmesini söyledi.

1877'nin Nisan ayında buluşmak üzere sözleştiler. İsmail Pehlivan ayrılırken, Yusuf'un bir parçasını da beraber götürdü. Yusuf'un gönlü, aklı, fikri hep güreşteydi. Koca kış, güreşmeden nasıl duracağını bilemiyordu. Yusuf, güreşememenin verdiği can sıkıntısıyla kendisini dağlara vurdu, sabahtan çıkıp akşama kadar koşuyor, ağaç ve kayalarla idman yapıyordu.

Bu arada, Rumeli'yi karıştırmak, buralardan Türkoğlunu ve Müslüman nüfusu sürmek isteyenler, başta Rusya olmak üzere boş durmuyordu. Bulgarların yoğun olduğu Tuna ve Edirne ile Bosna'daki isyanlarda Rusya, Türklerin Hıristiyan Osmanlı tebaasına zulmettiğine, Avrupa basınını çok iyi kullanarak Avrupalıları inandırmıştı. Bununla da yetinmedi, Osmanlı'ya tâbi iki Ortodoks Sırp prensliği olan Sırbistan ve Karadağ prensliklerini

de isyana sürükledi. Küçük bir krallık olan Yunanistan bile, Girit vilayetindeki Rumları ayaklandırdı. Binlerce Müslüman katledildi.

Sırp ordusu, tamamen Rus silahları ve subayları ile donatılmıştı. Başında bile Rus generali Çernayef bulunuyordu. 29 Ekim 1876'da yapılan Aleksinaç meydan muharebesinde, Çernayef'in kumanda ettiği Sırp ordusunu Tokatlı Osman Paşa, kolayca dağıttı. Osmanlı ordusu, Belgrad'a girmek üzereyken, Rusya, Osmanlı hükümetine ültimatom verdi. Savaşı göze alamayan Osmanlı hükümeti, Sırbistan ve Karadağlıların, nefes almasını ve toparlanmasını sağlayacak iki aylık bir mütareke imzaladı.

İsyanlar ve Osman Paşa'nın Belgrad'a girmesine müsaade edilmemesi haberi Şumnu'ya, oradan da Yusuf'ların köyüne geldikçe, Yusuf çıldıracak gibi oluyor, Osmanlı Devleti'nin bütün bunlara nasıl razı olduğunu bir türlü anlayamıyor, kendini daha fazla dağlara vuruyor, "Niçin, niçin" diyerek kendi kendini yiyordu.

Rusya, Bulgarların çok korktuğu Çerkezlerin Tuna ve Edirne eyaletlerinden gönderilmesi ve Bulgarlara tam bağımsızlık verilmesi gibi Osmanlı bakımından kabulü imkânsız o kadar garip isteklerde bulunuyordu ki, çıldırmamak elde değildi. Rusya'nın bu küstahça istekleri, Bulgarları son derece cesaretlendirmişti. Açık açık her yerde bağımsızlıktan bahsetmeye, kurdukları çetelerle Tuna ve Edirne'deki Türkleri, Müslümanları taciz etmeye başlamışlardı. Bu tacizde de en büyük kışkırtıcı Bulgar papazlardı.

Yusuf için kış geçmek bilmiyordu. Bir an önce baharın gelmesini, yeniden güreş meydanlarına çıkmayı istiyordu. İdman yaparak günlerin geçiren Yusuf'a, Karalar Köyü'nün ileri gelenleri bir ricada bulundular:

"Te be kızanım Yusuf, başpelvan oldun ama şüle doyasıya bir güleşini göremedik. Kış gelmeden, Ramazan girmeden senin bir güleşini görelim dedik."

Yusuf güldü:

"A be amcalar. Daha önümüzde çok seneler var inşallah. Baharda

güleşler yeniden başlayacak. O zaman güleşlerimi görüsünüz".

Heyetteki ihtiyarlar küçük, kimsesiz çocuklar gibi boyunlarını büktüler:

"Yusuf, kızanım. Artık bir ayağımız mezarda. Bu kışı ya çıkarız ya çıkamayız. Senin güleşini doyasıya seyretmeden ölmekten korkarız bre, anla bizi. Köyümüzden çıkmış ve Deli Hafız Pelvanı yenmiş bir pelvanı seyretmeden ölürsek gözümüz açık gideriz be. Öteki dünyadaki Deliormanlılar, senin güleşlerini sual edelerse ne cevap veririz?"

Yusuf, içlerinde en yaşlı Hacı Keklik Ömer Dede'nin elini öptü:
"Ricanız benim için emirdir, ölün deyim öleyim."
Yusuf'un bu sözleri ihtiyarları çok sevindirmişti:

"Sağ ol be kızanım. Sünnet düğünü tertip edeceğiz. Biz, bizi kırmazsın diye düşünüp her şeyi hazırladık. Başa Deli İsmail Pelvanla sen soyuncaksın."

Deli İsmail Pehlivan ismini duyunca, Yusuf irkildi. Deli İsmail Pehlivan, Bulgaristan Yenipazar kasabasının 12 kilometre doğusundaki Türk Arnavutlar Köyü'ndendi. Yaptığı güreşler ve acı kuvveti efsane gibi anlatılırdı. Bir defasında, altı pehlivan Deli İsmail Pehlivan üzerinde en iyi bildikleri oyunu almışlar, kimisi sarma, kimisi boyunduruk vurmuştu. Altı kişinin altında kaybolan Deli İsmail Pehlivan, "Tamam mı" diye seslenmiş, "Tamam" cevabını almasıyla birlikte, "Ya Allah" diye bir silkinmiş ve pehlivanların her biri ayrı bir tarafa fırlamıştı. Pehlivanlar, "Eğer tuttuğumuz yerleri bırakmasaydık, kollarımız kırılırdı" demişlerdi.

Karalar Köylü ihtiyarlarının Deli İsmail Pehlivan ile güreşeceksin sözü Yusuf'u endişelendirmişti:

"Deli İsmeyil Pelvan mı?"
"Evet Deli İsmeyil Pelvan. Bir sakıncası mı var?"
Yusuf, hemen kendisini toparladı:

"Yok yok ne sakıncası olsun ki. Ama o güleşi bırakmadı mı, yaşı

elliyi geçmiş olmalı."

"Ne yapalım be oğlum. Bu yakınlarda başka pelvan bulamadık. Ona süledik o da bizi kırmadı."

Açıkçası, Yusuf, Deli İsmail Pehlivan deyince, heyecanlanmıştı. Bu destansı pehlivanla güreşecek olması onu tedirgin etmişti. Kendi köyünde, Çavuş Nine'si, babası ve anasının huzurunda yapılacak bir güreşte yenilmek istemiyordu. Elli yaşında da olsa karşısındaki Deli İsmail Pehlivan'dı. İsmi bile insanı heyecanlandırmaya yetiyordu.

Güreş günü geldiğinde sanki yer yerinden oynamıştı. Yalnızca Karalar Köyü ve çevresi değil, bütün Deliorman güreşe koşmuştu. Kalabalıktan Karalar Köyü'ne girilmiyordu. İğne atsan yere düşmez bir kalabalıktı. Bir tarafta, ustalar ustası Deli İsmail Pehlivan, diğer tarafta, yeni yetişen ve ortalıkta fırtına gibi esen Yusuf. Deliormanlı olup da böyle bir güreşi kim görmek istemezdi.

İleri gelenler ve hakem heyeti için çardak kurulmuştu. Biraz sonra onlar da geldiler. Yürüklerin binicilerine talimat verilmiş olduğundan onlar, koşuya başlayacakları yerlere gitmişlerdi. Az sonra elinde değnek, belinde şal, cazgır ortaya çıktı ve yüksek sesle bağırdı:

"Deste pelvanları hazır olsunlar!"

Soyunan küçük pehlivanlar, meydana koşuşurken, bir talika sesi geldi. Atlar kişniyordu. "Deli İsmeyil Pelvan geliyor" sedaları ortalığı kapladı. Talika, hakem heyeti için kurulmuş çadırın yanında durdu. İçinden, sakallarına ak düşmüş dev gibi bir ihtiyar çıktı.

Deli İsmail Pehlivan'ı gören Yusuf, sapsarı kesildi.

Yusuf'un hali, hemen yanındaki eski ustası Dursun Pehlivan'ın dikkatini çekmişti:

"Hayır olsun be Yusuf, noldu?"

Yusuf yapısında birisi kendisi için dünyanın en zor şeyini, yüzü sarıdan kırmızıya dönerek söyledi:

"Te be ustam. Çekiniyorum. Görmüyor musun, İsmeyil Pelvan

tam bir dev. Bir de dillere destan kuvvetini, ustalığını hesaba katarsak. Ben korkmayayım da kim korksun. Çavuş Nine'min huzurunda yenilmek istemiyorum be."

Dursun Pehlivan, Yusuf için güreşten çekindiğini söylemenin ölüm demek olduğunu biliyordu. Söylediğine göre, İsmail Pehlivan'a kendi köyünde yenilmekten hakikaten korkuyor demekti. Yusuf gibi, dağlar üstüne gelse, şu anda Aliço'nun karşısına çıkarsalar kılı kıpırdamayacak birisinin İsmail Pehlivan'la güreşmekten çekindiğini rüyasında söyleseler inanmazdı. Elini Yusuf'un omuzuna attı:

"A be Yusuf'um. Ne çekiniyorsun! Karşındaki efsanevi pelvan Deli İsmeyil. Onunla güleşmek şerefi sana yeter. Ona yenilmek de şereftir. Şüle karşısında bi müddet dayandın mı yedi sülalene destan diye anlat bre. Başa çıkmaya başladığın ta üç ay olmadı. Yenildin diye seni kimse ayıplamaz. Köylülerin yalnızca senin güleşini görmek istiyorlar. Senin bize çok güzel bir güreş seyrettireceğine inanıyorum."

Dursun Pehlivan'ın sözleri Yusuf'u biraz olsun rahatlatmıştı. Küçük boylardaki güreşler bitmiş, sıra herkesin merakla beklediği, güreşe gelmişti. Cazgırın seslenmesiyle yere kadar uzanan beyaz gömleklerini çıkaran Yusuf ve Deli İsmail Pehlivan cazgırın önüne yürüdüler. Deli İsmail Pehlivan, ilerlemiş yaşına rağmen ne kadar da heybetliydi, Vücudunda yağdan eser yoktu. Yusuf, hemen İsmail Pehlivan'ın elini öptü, o da şöyle bir Yusuf'a baktı ve "Te be Yusuf, maşallah vücudun, epten de pelvan vücudu olmuş, bakalım güleşin de Kırkpınar'a yakışır olmuş mu? Bize Kırkpınar'da güleşmek kısmet olmadı. Sen o mübarek meydanda inşallah Deliorman'ı temsil eder, Pomaklara dur dersin" diyerek iltifat etti. Yusuf, "Nedir bu İsmeyillerin hayatımdaki yeri" diye düşündü. Babası İsmail Ağa, hocası İsmail Pehlivan, son ustası Kel İsmail Pehlivan'dan sonra şimdi de Deli İsmail Pehlivan.

Yusuf, bu güleç yüzlü ihtiyara ısınmıştı. İki pehlivan yanyana, sağ ayakları dizden bükülü vaziyette önde, sol ayakları dizden yere

dayalı olarak arkada cazgırın önünde durdular. Cazgır, sağ baştaki Deli İsmail Pehlivan'ın kispetini arkasından tutarak kurt duasına başladı. Deliorman'da peşrev ve kurt duası yalnızca başpehlivanlara mahsustu.

Besmele ile çıkın meydana,
Uymayın hiçbir vakit kör şeytana,
Bu dünya kalmamıştır Hazreti Süleyman'a,
Sizlere de kalmaz bizlere de pehlivanlarım.
Hani Ali hani Veli,
Hazreti Hamza'dır pehlivanların piri belli,
Onlara da kalmamış bu dünya.
Alta geldim diye yerinmeyin, Üste çıktım diye sevinmeyin,
Hasmınız karınca bile olsa,
Karıncadan küçük tutun kendinizi hep pehlivanlarım.
Bugün sünnet düğünüdür düğünümüz,
Hasahırlı kara kısraktır baş yürüğümüz,
İşte bu yiğitlerdir bizim başpehlivanlarımız.
Bunlara hep beraber diyelim maşallah,
Bunlarla bitiririz baş güreşi inşallah.

Dua bitince cazgır İsmail Pehlivan'ı hafifçe ileriye itti. O anda peşrev başladı. Sanki iki kartal kanatlandı. Bir müddet kanat çırptıktan, gökyüzünün sonsuz maviliklerinde uçtuktan sonra, yüce dağlara konup bir kurt gibi kayadan kayaya atlamışlar, çayıra varıp at gibi şaha kalkmışlardı.

Pehlivanların peşrevi hakikaten görülecek şeydi. Dağlar birbirine kavuşuyor, denizler kabarıyor, Tuna, Karadeniz'e akıyor gibiydi. Güreşten anlayan birçok ihtiyar daha şimdiden ağlamaya başlamışlardı. Peşrevden sonra, iki pehlivan aylarca kapalı tutulduktan sonra ahırdan yeni salınmış boğa gibi birbirlerine saldırmışlardı. Kuvvetler denkti, birinin gençliği diğerininse tecrübesi vardı. Yusuf, saldırıyor, Deli İsmail Pehlivan, büyük bir ustalıkla bu saldırıları boşa çıkarıyordu. Güreşi seyredenlerden ağlamayan kalmamış gibiydi. Her iki pehlivana da durmadan maşallah çekiliyordu.

Yusuf'un acı kuvvete dayanan oyunlarını İsmail Pehlivan,

ustalığıyla, İsmail Pehlivan'ın ustalığa dayanan oyunlarını da Yusuf, gençliğin verdiği enerjiyle boşa çıkarıyordu.

Karalar köylülerinin keyfine diyecek yoktu. Gencecik pehlivanları, Deliorman'ın en usta pehlivanına karşı koyuyor, onun karşısında ezilmiyor, bazen onu zor durumlara düşürüyordu. Onlar sevinmesinde kim sevinsindi:

"Afferin bre Yusuf'a!"
"Te be tam bi başpelvan olmuş ba!"
"Gözlerime inanamıyorum. Deli İsmeyil'e zor anlar yaşatıyor ba!"
Misafirler ise şaşkındı:
"A be bu Yusuf ne olmuş büle!"
"İnanılır gibi değil!"
"Artık Karalar köylülerinin havalarından yanlarına varılmaz."

Bir ara nasıl olduysa Yusuf yıldırım gibi çift dalıp iki paçayı birden ele geçirdi, ama karşısındaki eski kurttu. O da hemen boyunduruğu yetiştirdi. Yusuf, demir pençeleriyle paçaları çekiyordu, Deli İsmail Pehlivan da, boğaları bile çökertecek boyunduruğu çekiyor, bir yandan da, "Te be kızanım, ne olur paçaları bırak da, boyunduruğu bırakayım" diye Yusuf'a sesleniyordu. Ancak Yusuf, duymuyordu, kulakları uğuldamaya, nefesi kesilmeye başlamıştı. Bakalım üç kuvvetten hangisi önce pes edecekti, Deli İsmail mi, Yusuf mu, yoksa manda derisinden yapılan kispet mi?

Ve biri 'pes' dedi.

Pes diyen, iki acı kuvvet arasında kalan Deli İsmail Pehlivan'ın kispeti olmuştu. Kispet, Yusuf ve İsmail Pehlivan arasındaki korkunç kuvvet kavgasına dayanamamış ve ta kasığa kadar yırtılmıştı. Bunun üzerine İsmail Pehlivan hemen boyunduruğu boşaltmıştı, çünkü, kispeti dizden yukarıya yırtılan pehlivan yenik sayılırdı. Yusuf da doğrulup galibiyet temennasını, selamını çakıp çakmamakta tereddüt eti.

50 yaşındaki bir efsaneyi kispetinin yırtılması sebebiyle yenmiş

sayılmayı mertliğe yakıştıramadı ve galibiyet temennasını çakmadı. Seyirciler önünde kispetinin yırtılması, avret yerlerinin gözükmesi sebebiyle büyük bir üzüntü içindeki Deli İsmail Pehlivan'ın elini öptü. İsmail Pehlivan da, "Te be oğlum Yusuf, sen, hepten de zorlu pelvan olmuşsun ba! Aliço ve Pomaklar sıkı dursun bre!" diyerek Yusuf'un alnından öptü.

Başta, Çavuş Ana, Yusuf'un baba, anne, kardeşleri ve hocası Dursun Pehlivan olmak üzere bütün Karalar Köyü ağlıyordu. Karalar köylüleri, daha ne isterlerdi ki. Köylerinden Deli İsmail Pehlivan'ı, Deli Hafız'ı yenen bir pehlivan çıkmıştı. Hemen meydana fırladılar, Yusuf'un çevresini sardılar.

İhtiyar aslan Deli İsmail Pehlivan ise boynunu bükmüş, bir eliyle yırtılan kispetten gözüken baldırlarını kapatmaya çalışarak çok üzgün bir vaziyette eşyalarını bıraktığı köşeye gidiyordu. Onda nasıl bir güç kuvvet vardı ki, elli yaşında olduğu halde Yusuf gibi 18 yaşındaki bir delikanlıyla 2 saate yakın boğuşmuş yine bana mısın dememişti.

Herkes, Yusuf'la meşgul olduğu için hiç kimse, giyinen İsmail Pehlivan'ın talikaya binip gitmek üzere olduğunu fark etmemişti. Yusuf'un galibiyet coşkusundan kurtulan Çavuş Ana, İsmail Pehlivan'a baktı, onu göremeyince araştırdı ve hareket etmek üzere bulunan talikayı gördü. Hemen oğlu, İsmail Ağa'ya seslendi:

"Ahh bre oğlum! Biz n'aptık? Yusuf'un sevincinden İsmeyil Pelvanı hepten unuttuk. En fazla teselliye muhtaç zamanında onu yalnız bıraktık. Davran bre! İsmeyil Pelvan'ı yakala, bu akşam misafirimizdir."

İsmail Ağa, hemen koştu. Hareket eden talikayı durdurdu ve uzun konuşmadan sonra, İsmail Pehlivan'ı ikna etmeyi başararak talikadan indirdi. Giyinen Yusuf, etrafını çeviren köylülerinden binbir güçlükle kurtularak sıcak bir banyo yapmak üzere hemen eve gitmişti. Oldum olası kalabalık içinde bulunmaktan ve kendisinin övülmesinden hoşlanmaz, yaptığı güreşleri, özellikle de galip geldiklerini katiyen anlatmazdı, çok ısrar edenlere birer kelimelik cevap verirdi, ısrar devam ederse oradan kalkıp giderdi.

Karalar köylüleri hâlâ rüyada gibiydiler. Bir türlü Yusuf'un kispeti ta kasıklara kadar yırttığına inanamıyorlardı:

"Te be nası başardı bu işi? Yoksam İsmeyil Pelvan'ın kispeti çürümüş müydü?"

"Hadi be susak ağızlı? Ne çürümesi? Yusuf'un acı kuvvetine dayanamadı. Sen, Yusuf'un çamur ve balmamu ile yaptığı pençe kuvvetlendirme idmanını bilmiyor musun? Yusuf, güreşe başladığı ilk günden beri, özel bir çamurla her gün parmaklarını kuvvetlendirme idmanı yapıyor. Gezerken de avuçlarında devamlı balmumu yoğuruyor, bu idmanlar sayesinde pençeleri ve parmakları tam çelik gibi oldu."

Yusuf'un köylüleri arasında Yusuf, tartışması kızışmıştı:

"Bilir de bilmezlikten gelir o. Pelvanım diye geçinirdi, ama Yusuf'a hep yenilince pelvanlıktan vazgeçti, şimdi Yusuf'un başarısına kulp takmaya çalışıyor."

"Ne diyorsun sen ba! Şu kalabalığın arasında çık da üle konuş!"

"Hoop hop! Durun bakam! Size ne oluyor. Yusuf galip geliyor, kavgası da size düşüyor ha!"

Araya girenler ortalığı yatıştırdılar. Yusuf ve Deli İsmail'in güreşi günlerce Karalar Köyü'nde hatta Şumnu ve çevresinde, Deliorman'da konuşuldu.

Gizli Vazife

Ramazan ayı gelmişti. Bütün Osmanlı mülküyle birlikte, Rumeli'de ve Şumnu'nun Karalar Köyü'nde de çok tatlı bir telaş başlamıştı. Ramazan sohbetleri geç vakitlere kadar devam ediyor, köye misafir gelenler üç dört gün en güzel şekilde ağırlanmadan salınmıyordu. Karalar Köyü'nde köy odaları vardı. Bu köy odalarında gençler ayrı bir yerde, yaşlılar ayrı bir yerde toplanır, sohbetler yapılırdı. Ancak Ramazan'da ihtiyar genç bir arada toplanır, sohbetler birlikte dinlenirdi.

1876 yılının Ramazan'ına İstanbul ve padişah çok sancılı

girmişti. Rusya, sıcak denizlere inebilmek için Bulgarları kullanmak istiyor, bağımsız bir Bulgar devletinin kurulması için her türlü tehdidi yapıyordu. Sultan Abdülhamit savaş istemiyordu. Ancak, Sultan Abdülaziz'i öldürenlere karşı henüz dizginleri eline alamamıştı. Savaşı en fazla Sadrazam Mithat Paşa, istiyordu. İngiltere'nin yardımıyla savaşın kazanılacağını, bu sayede kendisinin de yarın Osmanlı Devleti'ni ele geçirecek kadar güçleneceğini düşünüyordu. Mithat Paşa ve diğer savaş isteyenler, "Vatanın bir karış toprağını vermeyiz, memleketi Urus'a teslim etmeyiz, kaz çobanı Bulgarlara Osmanlı'yı ezdirmeyiz" şeklinde meseleyi çarpıtarak halkı, savaş, lehine kışkırtmışlardı. Şummu'dan İstanbul'a herkes, savaş, diyordu. Yusuf da, "Urus'a baş eğmeyiz" diyerek savaş isteyenler arasındaydı.

Rusya ile Osmanlı'nın arasında anlaşma sağlamak için Sultan Abdülhamit'in gayretleriyle 23 Aralık 1876'ta İstanbul'da Tersane Konferansı toplandı. Rus Çarı İkinci Aleksandr da Sultan Abdülhamit gibi savaş istemiyordu. Memleketindeki Slav milliyetçilerini tatmin için, Osmanlı ülkesindeki Ortodokslar lehine iyileştirme istiyordu. Ancak, Mithat Paşa ve taraftarları savaşta kararlıydı. Meclis-i Mebusan'dan harp kararı çıktı. Mithat Paşa'nın teşvikiyle medrese talebeleri sokaklara döküldü ve padişahın penceresi altına kadar giderek, "Harp" diye bağırdılar.

Savaş taraftarları, Sultan Abdülhamit'i sindirmek ve harbe razı etmek için, Beşinci Murat'ın iyileştiği haberini yayıyor, padişahın Rus dostu olduğunu söylüyorlardı. Türk basını da halkı lüzumsuz şekilde Rusya aleyhine kışkırtan, savaş taraftarı bir kampanya başlatmıştı. Basını yöneten gazeteciler, Mithat Paşı'yı tutan, Türk toplumunun en tanınmış fikir ve kalem adamlarıydı.

İstanbul'daki "Abdülhamit Han, Rusya taraftarı" şeklindeki dedikodular, Şumnu'ya, Deliorman'a gelinceye kadar "Abdülhamit Han, Tuna, Selanik ve Edirne vilayetlerini Rusya'ya, Çar'a sattı" şekline dönüşüyordu. Bu sebepten, Yusuf da Sultan Abdülhamit'e düşman olmuştu. "Bir padişah Urus ile nası işbirliği yapar?" diyerek kendini yiyordu. Bir gün Çavuş Ana, Yusuf'a sordu:

"A benim pelvan torunum. Seni günlerdir üzgün görüyorum. Gönülceğizin bir güle mi konmuştur? Kimdir o talihli gül? Süle de, hemen isteyelim. Kırkpınar'da başpelvan olunca da düğününü

yaparım."

Yusuf, elinde olmadan acı acı güldü, o hangi düşüncelerin içinde yüzüyordu, Çavuş Nine'si ise neler düşünüyordu. Ninesinin pörsümüş yanaklarından öptü:

"A benim gül yüzlü ninem, benim tek gülüm sensin, derdim büyüktür, dermanı da yok gibidir."

Çavuş Nine, yumruğu Yusuf'un sırtına indirdi:

"Benimle maytap geçme! Yüzümün güllüğü mü kalmış? Muşmulaya dönmüş bre. Dermansız dert olmaz. Derdi veren Rabbim mutlaka dermanını da verir!"

Yusuf, yine güldü, şu Çavuş Nine'si ne yaman bir Osmanlı kadınıydı. Lafını gediğine nasıl da koyuyordu:

"Te be ninem! Sen, benim için, her mevsim açan, hiç solmayan bi gülsün."

Bu sefer gülme sırası Çavuş Nine'deydi:

"Breh, breh! Senin pelvanlık kadar ağzın da laf yaparmış bre! Süle bakalım, günlerdir niçin üzgünsün?"

"A gül yüzlü ninem. Duymaz mısın, Sultan Abdülhamit Han, bizi Urusa satıyormuş?"

Çavuş Nine, duyduklarına inanamadı:
"Sen ne diyorsun be. Ne süylediğini kulağın duyuyor mu?"
"Padişah, bizi satmış ninem."
Çavuş Nine, çıldırmış gibiydi, tokadı Yusuf'un yüzüne patlattı:

"Sus bre terbiyesiz, sus! Padişahın, halifemizin ismini, abdestsiz ağzına almaman gerekirken, ona nası hain dersin?"

Çavuş Nine'nin tepkisi Yusuf'u, çok şaşırtmıştı:

"Ama ninem, herkes üle diyor!"

"Te be akılsız oğlum. Size dergahta büle mi öğrettiler. Her söylenene hemen inanın mı dediler? Osmanlı sultanının memleketini satacağına nası inanırsın bre! İnsan evladını satar mı?

Osmanlı memleketi sultanın evladıdır! Sen, Birinci Abdülhamit Han'ı işitmedin mi? Sivastopal'daki katliam haberi geldiğinde felç olmuştu. İnsan, dileyerek ölüme gider, şehit olur, kahramanlık gösterir. Ancak, kimse dileyerek felç olamaz. Felç olmak için binlerce senede oluşan vicdan, şuur, mesuliyet, utanma duygusu gerekir."

Yusuf, hâlâ ikna olmamıştı:
"Herkes üle söylüyor."
Çavuş Ana, oturdu, ağlamaya başladı:

"Vah Osmanlı memleketi vah! Bu hallere düştün ha? Demek herkes, bi padişahın memleketini sattığına inanıyor. Biz bu kadar da bozulduk mu? Evladım, bu millet hakikaten buna inanıyorsa, bizim artık Urumeli'nde tutunmamız imkânsız gibi. Bizi geldiğimiz yere, Anadolu'ya kovalarlar. Hem de öldüre öldüre. Eğer, büle düşünenler çokluksa orada da tutunamayız. Padişaha, halifeye olan bağlılık bitmişse, padişahın vatanı sattığına inanılıyorsa, biz çoktan ölmüşüz demektir torunum."

Çavuş Nine, bastonuna dayandı, Yusuf'a hiçbir şey söylemeden küçük çocuk gibi içini çeke çeke gitti.

Yusuf, dona kalmıştı. Çavuş Nine'sinin söyledikleri hançer gibi kalbine saplanmış, hele vah Osmanlı vah diye çocuk gibi ağlaması ona çok dokunmuştu.

Çavuş Nine'sine hak veriyordu. Fatih'lerin, Yavuz'ların, Kanuni'lerin torunları, doğumuyla birlikte, saraylarda, devletine ve milletine sahip çıkmak üzere yetiştirilen, bütün Osmanlı halkını evladı bilecek şekilde eğitilen kimse, nasıl devletini milletini satardı?

"Eh Yusuf! Bu sefer baltayı tam taşa vurdun. Bakalım Çavuş Nine'nin yüzüne nası bakacaksın. Büle bir gaflete nası düştün. Padişah hakkında sülenenlere çabucak nası inandın?" diye kafasını duvara vuran Yusuf, evlerinin dış kapısından babasıyla birlikte geleni görünce gözlerine inanamadı. Babası, Demir Baba Dergahı'ndaki hocası İsmail Pehlivan'ın koluna girmiş eve getiriyordu. Yusuf'un bir an aklına Çavuş Nine'si geldi. Çavuş

Nine'si, aralarında geçen konuşmayı hocasına söylerse ne yapardı? Derdini nasıl anlatırdı?

Babasının elinde ağır bir yük vardı, zor taşıyordu. Yusuf, hemen onlara doğru koştu. "Hoş geldiniz" deyip hocasının elini öptü, babasının elindeki yükü aldı.

Yusuf'u görmek sevinci, İsmail Hoca'nın yüzünü aydınlatmıştı:
"Hoş bulduk be Yusuf'um. Nassın iyi misin?"
Yusuf, boynunu büktü:
"Allah razı olsun hocam, iyiyim. Sizi gördüm da iyi oldum."
İsmail Hoca, Yusuf'un omzundan okşadı:

"Te be Yusuf evladım. Hep sen dergaha gelecek değilsin ya, bir defa da biz sana gelelim dedik. Sana yine işimiz düştü. Naparsın güleşçi olmak kolay değil."

Birlikte, misafir odasına geçtiler. Yusuf'un babası onları yalnız bıraktı. Az sonra şerbetler geldi. Bir müddet havadan sudan konuştuktan sonra, İsmail Hoca, edeple kerevete oturan Yusuf'a gülümsedi, babasının getirdiği çuvalı işaret etti:

"Yusuf, bak bakalım. Çuvalın içindekiler sana bi şey hatırlatacak mı?"

Yusuf, heyecan içinde, çuvalın içindekileri çıkardı. Görmesiyle birlikte tepeden tırnağa titredi. Çuvalın içinde iki çift demir ayakkabı vardı. Yusuf'un şaşkınlığını gören İsmail Pehlivan, güldü.

"Ne o Yusuf, demir ayakkabılar seni ürküttü mü?"

Demir ayakkabıların ne mânâya geldiğini çok iyi bilen Yusuf, nasıl ürkütmez dercesine ellerini açtı:

"Şu Urumeli'nde bunları görüp de, hatırlattıkları karşısında ürkmeyen kaç kişi var."

"İnşallah, bu bi kaç kişiden biri de sen olursun oğlum. Bunlardan bi çifti sana, diğer çifti de sultanımız Abdülhamit Han için."

Yusuf, şaşırmıştı:

"Abdülhamit Han'a mı?"

"Evet evladım. Bu demir ayakkabılara, onun hatırlattıklarına en çok onun ihtiyacı var. Koca Osmanlı mülkünün yükü binmiş omuzlarına. Buna demir ayakkabılar bile dayanmaz. O, şimdi öyle bir pehlivan ki, bütün Osmanlıların canından, ırzından ve malından, hem dünyasından hem de ahiretinden sorumlu. Oğlum, bu ayakkabılardan senin olanı, baş ucuna asacaksın... Her an nefis, şeytan ve çevremiz denen üç çok kuvvetli, çok aldatıcı pelvanla ölünceye kadar güleşmek mecburiyetinde olduğunu hatırlayacaksın! Bunu başarabilmek için de, eline, beline, diline, gönlüne, ayaklarına, gözlerine ve kulaklarına sahip çıkmak gerektiğini unutmayacaksın."

Yusuf, can kulağıyla ve büyük bir merak içinde hocasını dinliyordu. Hocası devam etti:

"Yusuf'um! Şimdi gelelim asıl meseleye. Urumeli'nde kurulan dergahların, yol üzerindeki tehlikeli yerlerde inşa edilen ve yolcuların sağ salim yolculuk yapmalarını sağlayan ileri karakol olan derbent gibi mekanların, vazgeçilmez vazifeleri, buradaki resmî görevlilerin farkında olamadığı ve çeşitli hesaplarla bildiremediği gelişmeleri, İstanbul'daki padişaha ulaştırmaktır. Bugünlerde, Urumeli'nde çok önemli gelişmeler yaşanıyor. Ne yazık ki, gerek Urumeli'ndeki gerekse İstanbul'daki idareciler ve halk bu gelişmelere karşı gaflet içinde. Hatta bazı idareciler ihanet içinde gözüküyor. Bütün bunları tahta yeni oturan Abdülhamit Han'a iletmemiz lazım."

İsmail Hoca'nın söyledikleri Yusuf'u heyecanlandırmıştı. Acaba hocası, tahmin ettiği o şerefli işi ona teklif mi edecekti?

İsmail Pehlivan, koynundan mühürlü bir zarf çıkardı. Bunu ceylan derisinden bir kese içine koyarak Yusuf'a verdi:

"Yusuf'um. Bu mektup, Abdülhamit Han'a verilecek. İstanbul'a varınca, Unkapanı Zeyrek Küçükpazar'daki Pehlivanlar Dergahı Baş Hocası Rüstem Pelvan'ı göreceksin. O seni padişaha ulaştıracak. Padişahın sorularına hiç çekinmeden doğru cevap ver. Osmanlı padişahları, Demir Baba Dergahı'ndan gelenler, ne kadar acı da olsa doğruları sülemek mecburiyetinde oldukları için onların söylediklerine kızamazlar. Biz doğruları sülemek mecburiyetindeyiz. Türkoğlu, binlerce yıldır 'devleti-i ebed müddet'

fikrini, Türk devletinin kıyamete kadar yaşaması idealini yaşatır, bu idealin yaşaması için hiçbir fedakarlıktan kaçınmaz. İşte bizim dahil olduğumuz teşkilat, devlet adamlarına karşı bile devleti korumak için kurulmuştur. Onları yanlış yolda gördüğünde, ikaz eder, gerçekleri açıklar; Türk devletinin kıyamete kadar devam etmesi için her türlü tedbiri alır. İşte, bu inançla, Türkler tarih boyunca hiç devletsiz kalmamışlardır. Yıkılanın küllerinden hemen yeni bir Türk devleti doğmuştur."

Duydukları karşısında Yusuf'un dudakları uçukladı. Hiçbir şey diyemedi, ne kadar zor bir görev üstlendiklerini daha iyi anladı.

İsmail Hoca, Yusuf'un şaşkınlığını geçmesini bekledikten sonra, açıklamasını sürdürdü:

"Evladım! Ser vereceksin, ama sırrını asla. Yarın, hemen yola çıkman gerek. Şumnu'dan trenle Karadeniz kıyısındaki Varna'ya, oradan da gemiyle İstanbul'a ulaşacaksın. Evladım, iyi düşün. He dedikten sonra, artık istesen de geri dönemezsin, ta ki ölünceye kadar. Vazifelerinden en yakınının dahi haberi olmayacak."

Varna, limanına geldiğinde Yusuf, şaşkına döndü. Karadeniz, onu tam mânâsıyla vurmuştu. Denizi ilk görüşüydü. Bu nasıl bir suydu ya Rabbi! Birden bire köyden ayrılması karşısında sevdikleri perişan olmuşlardı. Yusuf, yalnızca, İsmail Hoca'nın onu İstanbul'a gönderdiğini söylemiş, daha fazlasını açıklayamamıştı, onlar da daha fazlasını sormamışlardı. Eğer gönderen hocasıysa onlara bir şey demek düşer miydi? Çavuş Nine'si, elini öpmesine izin vermiş, ancak hiç konuşmamıştı.

Yusuf, Varna'dan İstanbul'a doğru giderken, hükümet, halk ve Meclis tarafından Rusya ile savaş konusunda çok büyük baskı altına alınan Sultan Abdülhamit, Meclis-i Mebusan'ın, Tersane Konferansı tekliflerini reddeden kararını tasdik etmek mecburiyetinde kalmıştı. Bunun üzerine konferans dağıldı. İngiltere, Almanya, Fransa gibi büyük ülkelerin büyükelçileri, yerlerine maslahatgüzar bırakarak İstanbul'dan ayrıldılar. Bu durum bile Rusya'ya karşı zafer rüyaları görenleri uyandırmamıştı. Savaş, kapıya dayanmış gibiydi.

İlk defa gemiye binen Yusuf, şaşırıp kalmış, dalgalar üzerinde devamlı sallanan gemide ayakları üzerinde durmakta zorlanmıştı. Ucu bucağı gözükmez deniz, beşik gibi sallanan gemi onu korkutmuştu. İçi dışına çıkmıştı. Tayfalar, "Aslanım seni deniz tutmuş, telaşlanma bi müddet sonra geçer" diyorlardı. Yusuf, "Bu deniz nası şey ki tuttuğunun içini dışına getiriyor!" deyince tayfalar gülüşmüşlerdi.

Karadeniz'den Boğaziçi'ne girip bir müddet yol aldıktan sonra, "İşte İstanbul" diye bağırdıklarında Yusuf, hemen güverteye koştu. Gördüklerine inanamadı. Böyle bir şey olamazdı. Denizin bittiği yerde, tepeler yükseliyordu, bu tepelerde de ağaçlar içinde kubbeler, minareler, semaya kanat açmıştı.

Hocasından bir gün,
"Bu şehr-i Stanbul ki bî misli behâdır

Bir sengine yekpâre acem mülkü fedadır"

beytini işitince, "Hocam, şair de abartmış. Tamam, İstanbul güzeldir ancak, bi parçasına bütün bir memleket feda olur mu?" demiş, hocası da, "Evladım, buna İstanbul'u görünce karar ver" diye cevap vermişti.

Yusuf, şimdi, hocasının ne kadar doğru söylediğini daha iyi anlıyordu.

Sultan Abdülhamit'le Tanışma

Rüyada gibi yaşayan Yusuf'a, "Efendi buyrun! Devletlü hünkarımız sizi beklemektedir" denildiğinde, rüyadan uyanmak yerine, sanki daha fazla rüyalara daldı. Nasıl kalktığını, atlas perdenin altından nasıl geçtiğini bilemedi. Tarif edildiği şekilde gözlerini yerden kaldırmadan, ilerleyip, dizlerin üstünde gözüken eli öpmek için eğildi. Ancak eller, buna müsaade etmedi. Onu omuzlarından tutarak doğrulttu ve hemen yan taraftaki sandalyeye oturttu. O anda, Yusuf'un gözleriyle, Sultan'ın gözleri karşılaştı. Yusuf, bu gözlerdeki derinlik karşısında titredi, hüzün karşısındaysa şaşırdı. Sultan çok heybetliydi ama ağabeyi olsa, ancak bu kadar ısınabilirdi ona. Mabeyn Baş Katibi, Yusuf'un getirdiği mektubu Sultan Abdülhamit'e verdi. O da şöyle bir baktıktan sonra tekrar kâtibe verdi, okumasını işaret etti. Yusuf, devamlı yere bakıyordu.

Ve kâtip mektubu okudu:

"(...) Devletlü Hünkarım, Tuna ve Edirne vilayetlerinde gelişmeler endişe vericidir. Urus gavurunun bu seferki saldırısı tamamen sivil Müslüman ahaliyi imha etmeye, bu olmazsa mutlak surette bu topraklardan hicrete zorlamaya yönelik olacaktır. Buna karşılık, buradaki ordu komutanları arasında tam bir birlik bulunmamaktadır. Genç yaşlı komutan ayrımı had safhaya ulaşmıştır. Bazı sahtekâr din adamlarının, 'Urumeli artık bize vatan olmaktan çıktı, yönümüz Anadolu'ya dönük olmalı' şeklinde konuştukları işitilmektedir. Müslüman ahali de, en ufak bir hadisede paniklemeye hazırdır. Osmanlı askeri bozulursa, Rus

askerine karşı koyacak ruh halinden çok uzaklar (...)"

Yusuf, kâtip okumaya devam ettikçe, Sultan Abdülhamit'in üzüntüsünün gitgide arttığını hissediyordu. Sanki koca Osmanlı Devleti, gözbebeklerine yerleşmişti. Koca sultan sanki ağlamak üzereydi. Yusuf, sultanın mektubu dinledikçe ne kadar çok üzüldüğünü görünce, Osmanlı'ya sultan olmanın ne kadar zor olduğunu daha iyi anladı ve "Padişah, Urumeli'ni Urus gavuruna satmış" sözlerine inanması sebebiyle kendinden utandı, Çavuş Nine'sine hak verdi.

Sultan İkinci Abdülhamit, bir el işaretiyle okumayı kestirdi ve Yusuf'a döndü, ne iş yaptığını, nasıl yaşadıklarını, ne ekip ne biçtiklerini ayrıntılarıyla sordu. Yusuf, Koca Osmanlı Sultanı'nın kendisiyle tıpkı bir baba gibi ilgilenmesi karşısında duygulandı. Elinde olmadan, Çavuş Nine'si ile arasında geçen son tartışmayı anlattı.

Padişah, Çavuş Nine'nin tokadı nasıl patlattığını işitince güldü. Onun gülmesiyle, sanki koca Osmanlı mülkü de güldü, Yusuf, içinin genişlediğini hissetti. Padişah, Çavuş Nine'yi sordu, Yusuf, anlattı, Çavuş Nine'sinin Kırım Savaşı'na nasıl katıldığını, eşek sıpasını omuzlayıp götürünce kendisini değnekle nasıl kovaladığını... Padişah, seslice güldü, çok hoşuna gitmişti şehrin, siyasetin iki yüzlülüğüne bulaşmamış, aslan yapılı, yüzünden gönlünün temizliği okunan bu Deliormanlı delikanlı. Sevmişti Yusuf'u; onda hasret kaldığı samimiyeti bulmuştu. Yusuf'un da pehlivan olduğunu anlayınca, yaptığı güreşleri, Demir Baba Dergahı'nı anlattırdı.

Padişahın çevresindekiler, Yusuf'un, sultanın huzurunda, eşekli sıpalı şeyler anlatmasından huzursuz oldular. Ancak, padişah, Yusuf'a müdahale etmemeleri için işaret verince, ses çıkaramadılar. Padişah sordu, Yusuf cevapladı. Herkes şaşkındı, Osmanlı padişahının, Deliormanlı bir gençle bu kadar tatlı tatlı sohbet etmesinden.

Ayrılırken, Sultan Abdülhamit, Yusuf'a çok sanatlı bir hançer, ninesine de çok güzel bir tesbih hediye etti. Görüşme bittiğinde

Yusuf hâlâ yaşadıklarına inanamıyordu. Sultan, Yusuf'a, demir ayakkabıları baş ucuna asacağını, her gece yatmadan önce onlara uzun uzun bakacağını söyledi ve her İstanbul'a gelişinde mutlaka kendisine uğramasını sıkı sıkı tembihledi.

* * *

İstanbul'dan döndükten sonra, Yusuf, çalışmalarına büyük bir hızla devam etti. Rus birliklerinin Tuna'nın kuzey kıyılarına yığınak yaptığı işitildikçe, Deliorman'da da huzursuzluk artıyordu. Yusuf, bazı Deliormanlıların, erkek çocuklarını askerden kaçırmak için yalan beyanda bulunduklarını işittiğinde duyduklarına bir türlü inanamadı. Akıncıların torunları bu hale düşeceklerdi ha. Düşmana karşı kadın erkek, ihtiyar çocuk yediden yetmişe koşanlar, şimdi askerden kaçar hale mi gelmişlerdi. Yarın, düşman Osmanlı mülküne girdiğinde, malım, canım, deyip kaçacaklar mıydı?

Yusuf, İstanbul'daki gelişmeleri yakından takip edebilmek için fırsat buldukça, özellikle de Cuma günleri Şumnu şehrine iniyor, Cuma namazını Tombul Camii diye bilinen ve 1745 yılında yaptırılan Şerif Paşa Camii'nde kılarak, hem eşi dostu görüyor hem de taze haberleri alıyordu.

1877'nin soğuk bir Mart gününde, Yusuf, yine Tombul Camii'ndeydi. Cuma namazı öncesi kürsüdeki vaizi dinliyordu. Vaize bir türlü yüreği ısınamamıştı, Yusuf'a batan bir şeyler vardı, ama ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu. Dalgın dalgın dinleyen Yusuf, vaizin son sözüyle kalbine hançer saplanmış gibi oldu, duyduklarına inanamadı. Vaiz, kürsüden, "Artık buraları Türk'e vatan olmaktan çıkıyor. Evvelimiz Şam, ahirimiz yine Şam. Yani, Şam tarafından Anadolu'ya, Anadolu'dan da buralara geldik. Dönüşümüz yine oraya olacak. Ne zaman ki İsa Aleyhisselam gökten Şam'daki Ümeyye Camii'nin minaresine inecek. İşte o zaman Müslümanlar, tekrar dünyaya hakim olcaklar. Bütün ilahi işaretler, buraların Müslümanlara yaşanmaz hale geleceğini gösteriyor. Herkes, Anandolu'ya dönmenin, çoluk çocuğunu sağ salim buralardan götürmenin hazırlığını yapmalı" diyordu.

Yusuf, vurulmuşa döndü, sanki Tombul Camii başına yıkılmıştı.

"Bre! Sen ne dersin" diye boğazı yırtılırcasına bir top gibi patlayan Yusuf, yerinden fırladı, kimsenin kendisine mani olmasına imkân bırakmadan, kürsüye ulaştı. Ulaşmasıyla, vaizi iki eliyle yakalayıp bir bohça gibi kaldırdı ve yere yatırdı. Yatırmasıyla birlikte gömleğini yırttı. Herkes şaşırmıştı. Vaiz ise tir tir titriyordu. Yusuf, vaizin boynunda bir şeyi tutarak bağırdı:

"Görün işte! Bize vaaz eden kimmiş?"

Yusuf'un elinde tuttuğu, kalın bir ipe bağlanmış bir haçtı. Herkes şaşkınlık içindeydi. Gördüklerine inanamıyorlardı. Nerden geldiği anlaşılamayan bir ses ortalığı karıştırdı:

"Vurun casusa! Yaşatmayın!"
Bu sesi hemen diğerleri takip etti:
"Yaşatmayalım haini!"
"Vay domuz vay! Bizi nası da aldatmış!"

İnsanlar, aldatılmanın hıncıyla vaizin üstüne doğru yürüdüler. Yumruklar kalktı ancak inemedi. Çünkü karşılarında Yusuf vardı:

"Durun bre! İşi mahkemeye bırakın. Onun ölüsü değil, dirisi bize lazım. Görelim bakalım bu işin arkasında kimler varmış."

Yusuf'un söylediklerine cemaatin aklı yatmıştı:

"Doğru süler be bu delikanlı. Onu öldürürsek, gerçek suçluları bulamayız."

Hemen, zaptiyeye haber verildi. Vaiz, kadıya teslim edildi. Cuma günü, Şumnu'da hep bu konuşuldu. Akşam üstü, kadılıktan açıklama geldi. Vaiz, Ortodoks Rus papazıymış. Şumnulular, duyduklarına inanamıyorlardı. Bir Ortodoks papazın, nasıl olup da Müslümanlara vaiz edecek vaziyete geldiğini bir türlü anlayamamışlardı. Yusuf, Şumnu Mutasarrıfı tarafından makamına çağrıldı. Hassasiyeti sebebiyle teşekkür edildi.

Daha sonraki günler, yapılan araştırmalar sonucunda, din adamları arasına vaiz gibi karışmış yedi kişi daha tespit edildi. Bütün bu gelişmeler, başta Şumnulular olmak üzere bütün Deliormanlıları çok etkilemişti. Hepsi her ne olursa olsun Rumeli'yi terk etmemek üzere yemin ettiler. Siviller silahlanmaya, askeri bir

bozgun durumunda memleketlerini savunmak için teşkilatlanmaya başladılar. Herkes, "Deliorman vatanımız. Ölmek var, terk etmek yok" diyordu.

Deliorman'da, Deliormanlılar, Rus ve Bulgarlara karşı her ne olursa olsun ata yurtlarını savunmak için yemin ederken, İstanbul'da Mithat Paşa azledilmiş, yerine Ethem Paşa sadrazam olmuştu. Sadrazam değişmişti ama İstanbul'da, Osmanlı'nın kalbinde, değişen fazla bir şey yoktu. Padişah İkinci Abdülhamit hariç herkes, "harp" diye çığlık atıyordu.

Rusya için büyük fedakarlıklar icap ettiren Osmanlı ile savaşı Çar İkinci Aleksandr da istemiyordu. Ancak nasıl İstanbul'da savaşı isteyen devlet adamları ve zümre varsa, Rusya'nın başşehri Petersburg'da da aynı tip adamlar mevcuttu.

31 Mart 1877'de, Osmanlı ile Rusya arasında Londra Protokolü imzalandı. Protokolün başlıca şartları, Karadağ'a, Hersek Sancağı'nda Ortodokslarla meskûn iki kazanın verilmesi, Karadağ'ın yine Osmanlı'ya tabi olmakta devam etmesi, Bulgaristan ve Bosna-Hersek'te, Osmanlı tarafından Hıristiyanlar lehine iyileştirmeler yapılmasıydı.

Aynı zamanda, Tuna boylarında son zamanlarda toplanan Türk ordularının sulh zamanındaki mevcudunda indirime gidilmesi isteniyordu. Buna karşılık Rusya da, son sene silaha aldığı birliklerini terhis edecek ve kuvvetlerini Osmanlı sınırlarından uzaklaştırılacaktı.

İstanbul'da Osmanlı hükümeti Londra Protokolü'nü tartışıyor, Sultan Abdülhamit, savaşın çıkmaması için son ümit olan bu protokolün kabulünü istiyordu.

Yusuf, sahte vaiz hadisesinden sonra, Şumnu ve çevresinde eli silah tutanları teşkilatlandırmak için çalışıyordu. Deliormanlı Türklerin, Ruslar ve savaş hakkındaki görüşlerini yakından öğrenen Yusuf, Sultan Abdülhamit'in savaş istememekte ne kadar haklı olduğunu daha iyi anlamıştı.

10 Nisan 1877'de hükümet, Londra Protokolü'nü reddettiğinde,

İstanbul'da, herkes sokaklara çıkıp, "Yaşasın harp", "Kahrolsun Rusya", "Kahrolsun Avrupa" diye bağırıyorlardı. Hükümete sözünü dinletemeyen İkinci Abdühamit, sarayın hemen yakınından yükselen bu sesleri, büyük bir üzüntü içinde dinliyordu.

Biri daha, savaş çığlıklarından rahatsız oluyordu: İstanbul'a gidip geldikten sonra, Yusuf'un olaylara bakış açısı değişmişti. Yüreğinde, Otlukköy ve çevresinde yaşadığı Filipe isyanının acıları hâlâ tazeydi. Bugün sakin sakin duran Osmanlı'nın Bulgar tebaasının nasıl insanlıktan çıkıp canavarlaştığını görmüştü. Onun asıl korktuğu Ruslar değil, iç içe yaşadıkları Bulgarlardı. İnsan içindeki düşmana karşı nasıl korunurdu? Deliormanlılara bunu anlatmaya çalışıyordu, ancak, Deliormanlı Türkler, "Te be bizim kaz çobanları mı bize karşı koyacak" diyerek yaklaşan tehlikeyi hafife alıyorlardı.

Londra Protokolü'nün reddi üzerine, Sultan Abdülhamit gibi savaşı istemeyen Çar, Karadağ'a sadece Nikşik kazası bırakılırsa savaşı önleyebileceğini, Nikşik'i Karadağ'a katmaksızın muhalefeti susturamayacağını Osmanlı hükümetine bildirdi. Sadrazam İbrahim Ethem Paşa, Çar'ın bu son teklifini de, "Osmanlı'nın kimseye verilecek bir karış toprağı yoktur" diyerek reddetti.

Ret haberi kendisine ulaşan Sultan Abdülhamit, "İnşallah bir kasaba yerine, binlerce kasaba, yüzbinlerce can vermeyiz" temennisinde bulundu.

Çar'ın son teklifinin reddedilmesi üzerine Rusya'nın İstanbul Maslahatgüzarı Nelidov, Hariciye Nazırı Saffet Paşa'ya, İkinci Aleksandr'ın harp ilânı notasını verdi. Aynı gün Petersburg'daki Osmanlı Büyükelçilik Maslahatgüzarı Tevfik Bey'e pasaportları verilerek Rusya'yı terk etmesi istendi.

24 Nisan 1877 günü Rusya, Osmanlı Devleti'ne resmen savaş ilân etti. Hicri 1293 senesine rastladığı için 93 Harbi diye bilinen harp resmen başlamış oldu. Böylece, Osmanlı Devleti, çok zor bir döneminde, az bir gayretle önlenebilecek bir savaşa, Sultan Abdülhamit'e rağmen girmişti.

Savaş başladığında ilk etapta, düşman çizmesi altında kalacak

Deliorman'da ise akıncı torunları, beş aylık ayrılıktan sonra tekrar başlayacak güreşlerin heyecanındaydı. Deliormanlılar, "Urus, Osmanlı'ya savaş açmış" haberi gelince fazla endişelenmemişlerdi. Bugüne kadar Rusya ile savaşlar, hep Tuna'nın kuzeyinde olmuştu. Rusya, yalnızca 1829'da Tuna'nın güneyine inebilmişti. Bunda da, Karadeniz kıyısından, sağa sola pek dokunmadan Edirne'ye doğru geçmişti. Deliormanlılar, Rus'un yine Tuna'yı geçemeyeceğini düşünüyorlardı. 24 Nisan 1877'deki savaş ilânı onları pek endişelendirmiyordu. Onlar, gelen baharın, yaklaşan güreşlerin telaşındaydılar. Ama, Deliormanlılar ve Tuna ile Edirne vilayetindeki Türkler, Osmanlı'nın ve Rusya'nın çok değiştiğinin farkında değillerdi.

Rusya, dünyanın en güçlü devletleri sıralamasında, İngiltere ve Almanya'dan sonra üçüncüydü. Fransa, dördüncü, Osmanlı ise artık ancak beşinciydi. İşte böyle bir dünyada, Osmanlı-Rus Harbi patlak vermişti. Romanya, toraklarını Rus ordusuna açmış, Rus ordusu, Osmanlı sınırına dayanmıştı.

Nisan ayının sonlarında Yusuf ve ustası Kel İsmail Pehlivan, beş aylık ayrılıktan sonra yine buluşmuşlardı. Ustası, Yusuf'u şöyle bir yoklamış, onun idmanını hiç bırakmadığını görerek sevinmişti. 1877 yılının Nisan ayının yirmialtısında, Oluklu Köyü'nde düğün güreşi yapılacağı dalga dalga bütün Deliorman'da duyuldu. Yusuf ve ustası da bu güreşe davet edildi.

Deliormanlıların bekledikleri gün gelmişti. Beş aylık ayrılıktan sonra yine güreşler başlıyordu. Rusya'nın savaş ilân etmesi, ordusunu Tuna boyuna yığması onları endişelendirmiyordu. Osmanlı'nın Rumeli'de savaşsız geçen günü var mıydı kı?

Her yerde güreş konuşuluyordu. 1877'in ilk güreşinde, Osmanlı ordusunun sefere çıktığı gün yapılacak Kırkpınar güreşleri öncesi, yiğitler birbirleriyle kıyasıya güreşeceklerdi.

Oluklu Köyü'nün iki yıldır başa güreşen başpehlivanları vardı. Kel Mehmet diye şöhret bulan 20-21 yaşlarındaki bu delikanlı, çok çevik, çok kurnaz ve aynı zamanda kuvvetli bir gençti. Yusuf'un Kel Mehmet ile yarım kalan bir hesabı vardı. İlk ödülünü küçükortada aldığı güreşlerde Kel Mehmet büyükortada birinci olmuş, ustası Dursun Pehlivan Kel Mehmet ile aynı kategoride güreştirmemişti.

Oluklu köylüleri, Karalılar köylülerine kendi pehlivanlarını överek bir nevi meydan okumuşlardı. Oluklu köylüleri, düğün güreşlerine Yusuf ve ustasını, birer mendilden ibaret okunduyla davet etmişlerdi. Bunun mânâsı gayet açıktı: "Düğün güreşimize mutlaka sizi bekliyoruz, gelirken de mendilleri unutmayın, çünkü yenilip ağlayınca mendillere ihtiyacınız olacak." Bir düğüne okundu ile davet edilenin iki eli kanda olsa, mutlaka o davete hem de iyi bir hediyeyle gitmesi, Deliorman adetlerindendi.

Yusuf, babası ve köylüleriyle birlikte Oluklu Köyü'ne gitti ve fazla zorlanmadan Kel Mehmet'i yenerek başaltında birinci oldu. Karalarlılar çok neşeliydiler. Pehlivanları galip gelmiş, padişahın başpehlivanının güreşini seyretmişlerdi. Dünyalar onların olmuştu. Şu anda, onları, ne Urus'un Tuna boyuna yığılması ne de tarlada bekleyen işler ilgilendiriyordu. Onlar, bir hafta boyunca yalnızca Oluklu Köyü'ndeki güreşleri, Yusuf'un Mehmet'i nasıl yendiğini konuşacaklardı. Yüzlerce yıldır, topraklarında savaş görmeyen Deliorman, Filipe, Plevne, Yeni Zağra, Eski Zağra, Osman Pazarı, Eski Cuma, Tırnova, Ziştovi, Vidin, Tatar Pazarcık, Kızanlık, Rusçuk, Razgırad Türkü, düşmanın Tuna'yı geçip, Osmanlı Ordusu'nu aşıp güzel memleketlerine girebileceğine inanmıyorlardı.

Akıncıların, evlad-ı fatihanın torunları, inanmıyorlardı; ancak, Avrupa devletleri ile Rusya ve Osmanlı mülkünde, Tuna ve Edirne vilayetlerinde yüzlerce yıldır Türklerle iç içe yaşayan Bulgarlar inanıyorlardı. İnanmakla kalmayıp bunu gerçekleştirmek için geceli gündüzlü çalışıyorlardı.

Güle İlk Yeniliş

Edirne

Dergaha benzeyen bir binanın önünde toplanan göçmenler, bağırışıyor, zorla içeri girmeye çalışıyorlardı. Bazıları, işi zorbalığa dökmüş, kapıdaki görevliyi tartaklıyorlardı. Yusuf, işi zorbalığa dökenlerin, Rus'a, silahla karşı koymaya itiraz ederek yurtlarından kaçan bozguncular olduğunu gördü.

"Durun bre? Sıkılmaz mısınız?"

Yusuf'un sesini duyan zorbalar, kendilerine müdahale

edilmesinden hoşlanmamışlardı:

"Sana ne oluyor? Kaşınıyor musun ba?"

"Kaşınıyor musun?" sözleriyle çıldıran Yusuf, "Şindicik gösteririn size kim kaşınıyormuş!" diyerek, zorbaların arasına daldı. Birkaç, Osmanlı tokadı, el ense ve tırpanla, zorbaları çil yavrusu gibi dağıttı.

Kapının önü bir anda boşalmıştı. Kapıdaki görevliler, hemen Yusuf'u içeri aldılar. Meğer, burası Gülşeni Dergahı imiş. Dışarıdaki kalabalık da, dağıtılan yemek ve ekmeği almak için toplanan muhacirler, göçmenlermiş. Zorbalar da, daha fazla iaşe almak için bağrışıyorlarmış. Dergahın içindeki şadırvanda yüzünü yıkayan Yusuf, oturmuş sinirinin geçmesini bekliyordu.

"Yiğidim, meseleleleri hep böyle, tokatla mı çözersin?"

Yusuf, sese döndü. Sakalına ak düşmüş çok sevimli bakışlara sahip, gül yüzlü bir kimse, tatlı tatlı bakıp kendisine gülümsüyordu. Gülümsemenin ve yumuşak bakışların sinirli halini alıp götürdüğünü, ılık sularda yıkanmış gibi rahatladığını hissetti. Ne cevap vereceğini bilemedi. Gül yüzlü kişi, müsaade isteyerek yanına oturdu. Elini omzuna attı. Belki de pehlivan olduğundan, başkalarının kendisine temasından çok rahatsız olan Yusuf, bu elden hiç rahatsızlık duymadı, tam tersine rahatladı.

"Ee yiğidim. Allah razı olsun. Bizi büyük bir dertten kurtardın. Bizim dilimizden anlamadılar. Demek ki senin tokatlarınmış onların anladığı dil. Boşuna dememişler, herkese anladığı dilden konuşmak lazım diye."

Yusuf, kızarmış, bozarmış bir an önce gitmek için can atıyordu, yaptığı işin övülmesi onu çok sıkardı:

"Şeyy, ... Müsaade etseniz de gitsem."

Omuzundaki el sırtını sıvazladı:

"Olmaz yiğidim olmaz. Akşamın bu vakti, yemek yedirmeden nasıl salarız? Gülşeni Dergahı'nın gülleri görülmeden gidilir mi?"

Yusuf, şaşırdı:

"Güller mi?"

Ortada gül falan yoktu, ancak güllerden bahsediliyordu. Yusuf'un şaşkınlığını gören gül yüzlü kişi gülümsedi:

"Gülleri göremedin mi evladım. Bir de şu tarafa bak."

Gül yüzlü kişi, sağ tarafı işaret ediyordu. Yusuf, işaret edilen yere baktığında gözlerine inanamadı. Etraf, binbir çeşit gülle donanmıştı. Elini uzatsa tutabileceği kadar kendisine yakın ve gerçekti. Gül yüzlü kişininse, hayal mi gerçek mi olduğu belli değildi, Yusuf'a gülümsemeye devam ediyordu:

"Hele bu akşam misafirimiz ol. Sonrasını sabahleyin konuşuruz. Atalarımız, 'Sabah ola hayrola, gün doğmadan neler doğar' diye ne güzel söylemişler. Bakarsın gün doğmadan, senin gönlünde de nice güller açar.

"Bülbüller ötüyor seher vaktidir
Gülbâde içelim bahar vaktidir,
Hazır olan erler gaza vaktidir,
Destur saldıralım düşman üstüne"

Yusuf, sabahın seher vaktinde, yürüyordu. Meriç ile Tunca nehirleri arasındaki Bülbül Adası'nda, bülbül sesleri arasında yürüyor, bir taraftan da, çok sevdiği, "Bülbüller ötüyor..." türküsünü çok hafif sesle söylüyordu, bülbülleri ürkütmekten korkarak. Öldürseler, başkasının yanında türkü söyleyemezdi. Ona sorarsan, sesi kargaları aratır cinstendi. Ancak onu dinleyenler, Yusuf'un, insanın içine işleyen tok bir sesi olduğunu söylüyorlardı.

Yusuf, huzursuzdu. Gülşeni Dergahı'nın hocası İbrahim Efendi'nin izin vermemesi sebebiyle Urus ve Bulgar zulmü altında inleyen memleketine dönememişti. Evet yenilmişti, Gülşeni Dergahı'nın hocası İbrahim Efendi'ye yenilmişti. Yusuf, sevinsin mi üzülsün mü bilemiyordu. Demir Baba'nın, "Güle üç defa yenilince gerçek pehlivan olacaksın" haberindeki ilk yenilgi gerçekleşmişti. Güle yenilmişti. İbrahim Efendi'yle her görüşmesinde, gönlünde nice güzellik ve nice yüzbin gül açmış, cevapsız suallerine cevap bulmuş, onun işaretiyle okuduğu,

"Hak şerleri hayreyler
Zannetme ki gayreyler
Arif anı seyreyler
Mevla görelim neyler
Neylerse güzel eyler"

şiiriyle gerçekleri daha iyi anlamıştı. 'İbrahim Hakkı hazretleri, ne güzel söylemiş' diye düşündü. Ama yine de, gönlü, aklı, savaş alevleri içinde yanan Rumeli'deydi, düşman silahları altında, yollarda telef olan yüzbinlerin yanındaydı. Bir an önce onlara ulaşmak, onlara yardım etmek istiyordu. Yardıma gidememenin verdiği suçluluk duygusu onu yiyip bitiriyordu.

Memleketi, geldiği, doğduğu topraklar, yaşadıkları, Yusuf'un bir an olsun aklından çıkmıyordu. Gazi Osman Paşa'nın Plevne'deki başarılarını duyunca, bir an önce oralara gidip, savaşmak için can atıyordu. O sıralarda, Gazi Osman Paşa'ya, yardım götürecek bir gönüllü birliğinin kurulduğunu haber almış, hemen gidip yazılmıştı. Ancak, Plevne'ye ulaşmanın imkânsız olması sebebiyle bu teşebbüs hayata geçirilememişti.

Yusuf, kaç defa durumu İbrahim Efendi'ye anlatmıştı, fakat her defasında, "Seninle işimiz daha bitmedi" denilerek gitmesine müsaade edilmemişti.

Yusuf, artık dayanamıyordu, "Gitmeliyim" diye düşünüyor ama bir türlü gidemiyordu. Bu düşünceler içinde sabahın ilk ışıklarıyla, güneş Selimiye üzerinde merhaba derken, Gülşeni Dergahı'na ulaştığında, kendisini İbrahim Efendi'nin beklediğini söylediler. Yusuf, İbrahim Efendi'nin yanına girdi.

İbrahim Efendi gülümsüyordu:

"Gel bakalım Yusuf'um. Geldiğin ilk günden beri, bir an önce Şumnu'ya gidip, yakınlarının durumunu görmek, oradan da hemen cepheye koşmak istersin. Seni burada tuttuk ki, gülü yakından tanıyasın, güle yenilmenin, asıl pehlivanlığın ne demek olduğunu anlayasın. Görülen o ki maksat hasıl olmuştur. Bugün yola çıkabilirsin, ama bir şartla."

İznin çıkmasıyla sevinen Yusuf, "ama bir şartla" sözüyle endeşilenmişti.

"Şart mı? Ne şartı efendim?"

Yusuf'un endişesini farkeden İbrahim Efendi güldü:

"Endişelenme bre Yusuf. Şart dediysek o kadar uzun boylu değil. Edirne'nin güllerini unutmayacak, Edirne'ye geldikte bize uğrayacaksın."

* * *

24 Nisan 1877'de başlayan 93 Harbi, 31 Ocak 1878 Edirne Mütarekesi ile sona erdi. 3 Mart 1878'de Ayastafanos Antlaşması imzalandı. Ancak Sultan Abdülhamit'in siyasi ve diplomatik

kıvraklığı sebebiyle yürürlüğe girmedi. Avrupa devletlerinin de iştirakiyle 13 Temmuz 1878'de akdedilen Berlin Antlaşması'yla daha önceki antlaşmanın şartları hafifletildi. Ancak buna rağmen Osmanlı Devleti büyük toprak kaybına uğradı. Sırbistan, Karadağ ve Romanya birer bağımsız devlet oldular. Harbin bütün şiddetiyle hüküm sürdüğü topraklar üzerinde dış işlerinde Osmanlı'ya bağlı, iç işlerinde hür ve imtiyaz sahibi Bulgaristan prensliği kuruldu.

Osmanlı'nın kaybı sadece toprak ile sınırlı kalmadı. 9 ay 7 gün süren 93 Harbi, Türk tarihinin en büyük felaketlerinden biri oldu. Bir milyonun üzerinde göçmen, Bulgaristan'dan İstanbul'a doğru aktı. Bulgaristan'da yaşayan Rumeli insanı çok zayiat verdi. Rus askerleri, ayaklandırdıkları Bulgarlarla birlikte Rumeli halkına dehşetli zulmler yaptılar. On binlercesini kılıçtan geçirdiler. Bulgaristan nüfusunun yarısını teşkil eden Türkler bir anda azınlık durumuna düştü.

Yusuf'un 1877 Haziranı Lofça'da başlayan acılı günleri, Ezki Zağra, Edirne, Harmanlı, Haskova, Filipe, Eski Cuma, Karlıova, Tatar Pazarcığı, Sofya, Plevne, Kırcaali Rodoplar'da devam etmişti. 5 sene boyunca, elde silah oradan oraya koşmuş, yollardaki, köylerdeki ve kasabalardaki savunmasız insanları İstanbul'a ulaştırmak için koşturmuş, koşturmuştu. Rus ve Bulgarlarla sayısız çatışmaya girmişti. Tosun Bey ile birlikte, Rodop dağlarında Ruslara karşı yürütülen ve Rusları Rodoplara yaklaştırmayan şanlı direnişe katılmış, burada nice günler açlık çekmiş, bebeklerin ağlaya ağlaya açlıktan ölmelerine şahit olmuştu.

Neler görmemişti neler. 50 bin kadın, çocuk ve ihtiyarın Harmanlı'da Ruslar tarafından katledilişine, on binlerce kişinin açlık ve soğuktan yollarda donuşuna, evlerini terketmeyen yüz binlerin, Rus ve Bulgarlar tarafından öldürülüşüne, güle akan kan damlalarına şahit olmuştu...

Boğa ile Güreş
1881 Eylül ayı... 93 Harbi'nden beş sene sonra.
"Olmaz bre Yusuf Aga'm olmaz."
"Ne diyorusun sen be? Ne olmazmış?"
"Güleşi bırakmak olmaz be Yusuf Aga'm."

"Deli itme bre beni Filiz. Beş senedir yaşadığımız korkunç sıkıntılardan sonra, nasıl güleşiriz? Pelvanız diye hangi yüzle ortaya çıkarız bre? Biz gerçek pelvan olsaydık, büle olur muydu? Biz hayattayken Urus kafiri taa İstanbul'un kapılarına dayanabilir miydi? Bitti Filiz Nurullah, bitti benim için güleş, bitti."

Filiz Nurullah, çok kısa zamanda Kırkpınar'da başpehlivan birincisi olarak görebileceği Yusuf Aga'sının güreşi bırakmasını bir türlü kabullenemiyordu. Ona söz geçirebilecek iki kişiden biri olan Çavuş Nine vefat etmiş, Yusuf'un babası Deli İsmail Ağa ise, son beş yıldır yaşadıklarından sonra aklını kaybetmiş, o koskoca, dağlara hükmeden, arslan gibi kükreyen adam çocuk gibi olmuştu. Yalnızca söyleneni yapıyor, evin işlerine koşturup duruyordu. Filiz Nurullah'ın pes etmeye niyeti yoktu:

"Yusuf Aga'm hem benim için güleş bitti dersin hem de yine dağda bayırda idman yaparsın."

Yusuf, acı acı güldü:

"Te be Filiz naparsın? Hep, şu son beş yıldır yaşadıklarımı unutmak için. Urus ve Bulgar kafirinin kadına, kıza, çocuklara yaptıkları aklıma geldikçe çıldıracak gibi oluyorum. Ben de bubam gibi aklımı kaçırmaktan korkuyorum. İdman yapınca biraz olsun dertlerimi unutuyorum."

Yusuf, Karalar Köyü ile Yörükler Köyü arasındaki çayırda sessizce akan pınarbaşındaydı. Hemen yanında onu gölge gibi takip eden, bir an peşinden ayrılmayan Filiz Nurullah vardı. Gözleri, pınarın akışında, kulakları Filiz Nurullah'ın sesindeydi. Pınar aktıkça, sanki dertleri de pınarla birlikte akıyordu. Yusuf, ne yapsa bir türlü unutamıyordu beş yıldır yaşadıklarını.

Bu zaman zarfında çok sevdiği Çavuş Nine'si ve iki kız kardeşi vefat etmiş, onların ölümüne bile ağlayamamıştı. Gözlerinde akacak gözyaşı kalmamıştı. Sanki duygusuzlaşmış, taş gibi katılaşmıştı.

Geçen beş sene içinde, Demir Baba Dergahı'ndan arkadaşı, komşu Bıyıklı Köyü'nden Filiz Nurullah, bir dev olmuştu. Boyu iki metreyi geçmiş, kilosu da 150'ye yaklaşmıştı. Yusuf bile yanında

çocuk gibi kalıyordu. Filiz Nurallah, Yusuf Aga'sının, gönlündeki buzların hâlâ biraz olsun erime noktasına gelmediğini farketti. Onun haline çok üzülüyordu. Yalnız kalmak istediğini anlayınca, usulca yanından ayrıldı.

Baharda kara toprağın bağrını delerek, güneşe merhaba diyen çiğdemler, menekşeler, Yusuf'un gönlünde de tomurcuklanmaya çalışıyordu. Ama hâlâ buzları çözülmemiş o diyarda hayat bulmaları çok zor gibiydi.

Son beş seneyi yaşamamış olmak için Yusuf, her şeyini, canını vermeye hazırdı. Ama yaşanmıştı. Kimdi suçlular? Bulgar mı, Rus mu, birbirine düşen Osmanlı komutanları mı? Bugünleri görerek gerekli tedbirleri almayan Osmanlı Devleti mi? Şu an, Osmanlı'nın başında bulunan Sultan Abdülhamit mi?

Bütün bu sorular Yusuf'un beyninde ve gönlünde cevapsızdı. Bu duruma sebep olanları ne olursa olsun affetmeyecekti. Gerçi, Edirne'de tanıştığı ve kendisine güle karşı ilk yenilgisini tattıran Gülşeni Dergahı Hocası İbrahim Efendi, "Abdülhamit Han, bu savaşın çıkmaması için çok gayret etti. Mani olamayacağını anlayınca da savaşın kazanılması için hiçbir fedakarlıktan kaçınmadı. Ancak, paşaların birbirine düşmesi, ilk anda, büyük bir gaflet neticesi düşmanın elini kolunu sallaya sallaya Tuna'dan geçmesi, sivil karşı koymanın sağlanamaması, korkunç bozgunu hazırlayan sebepler oldu. Bütün bunlar, Osmanlı bünyesinde onlarca senedir yapılan tahribatın, bozulmanın neticesi" şeklinde açıklamada bulunmuştu.

Yusuf, savaştan önce Sultan Abdülhamit ile yüzyüze görüşmüş ve o zaman gönlü ona ısınmıştı. Ancak bütün bunlara rağmen, beyni ve gönlü "Niçin", "Niçin" diyor ve cevap arıyordu.

"Aliş'imin kaşları kare,
Sen açtın sineme yare,
Bulamadım derdime çare
Görmedin mi ah civan Aliş'imi Tuna boyunda
Sarmadın mı ah aslan Aliş'imi Tuna boyunda"

Yusuf'un yanık gönlü bir daha yandı. Kor oldu, bütün bedenini kavradı. Filiz, Aliş'imin kaşları kare türküsünü yanık yanık söylüyordu. Her söz, Yusuf'u, derinden vuruyor, kapanmamış gönül yaralarını hançerliyordu.

Aliş ile Zeynep'in aşkını anlatan, "Aliş'imin kaşları kare" türküsü, bu türküdeki Zeynep'in, "Aliş'imi gördünümüz mü Tuna boyunda" feryadı, 93 Harbi diye bilinen 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde, felaketlerin en inanılmazıyla karşı karşıya kalan Rumeli Türkü'nün dilinden düşmez olmuştu. Ruslar ve Bulgarlar karşısında zulümlerin en korkuncuna uğrayan Rumeli insanı, beklediği imdat gelmeyince, Edirne'ye, İstanbul'a doğru, yalın ayak, başı kabak, kış kıyamette yollara düşmüştü; dilinde ve gönlünde, "Görmediniz mi Aliş'imi" feryatlarıyla...

Aliş'imin kaşları kare türküsü, milyonların yürekler yakan haline tercüman olmuştu. Rumeli Türkleri, Aliş'lerini, Osmanlı'yı, imdatlarına koşacak Osman Paşa gibi yiğitleri aramışlar,

"Yürürüm yürürüm Balkan tükenmez

Arkama bakarım imdat gelmez"

feryadıyla yolları gözlemişler, düşmana meydanı dar getiren Aliş'leri gelmeyince, her gördüklerine, "Aliş'imi gördünüz mü" diye sormuşlardı.

Yusuf, ne zaman bu türküyü dinlese, göç yolunda can veren beş yüz binleri hatırlar, Aliş'in, Türkoğluna Rumeli'yi vatan kılan, yörük evlatlarını bu topraklara yerleştiren Osmanlı'nın niçin imdada gelmediğini sorardı, ancak cevap bulamazdı. O da, Aliş'ini arar, Aliş'ini beklerdi.

Yusuf, Filiz Nurullah'ın yanık yanık söylediği Aliş türküsünü daha fazla dinlememek için oturduğu yerden ayrıldı. Ormanın içine doğru yürüdü. Bu ormanın büyük kısmı Yörükler Köyü'ne aitti. Buraya, Anadolu'nun Ege bölgesinden gelen Yörükler yerleşmişti. Aradan geçen yüzlerce seneye rağmen örf ve adetlerini devam ettiriyorlardı. Yusuf, bu köyü çok beğeniyordu. Kızlarının güzelliği, delikanlılarının yiğitliği dillere destandı, efsane gibi söylenirdi.

İnsanları, çok mert, yardımsever, namuslarına çok düşkündüler. Yusuf, ormanda Sarıçalı denilen mevkiye geldiğinde duyduğu çığlıklarla irkildi:

"İmdaat!"
"Yetişin!"
"Yetişin kızımı öldürecek."

Yusuf'un eli ayağı birbirine dolaştı. Son beş yıldır yaşadıklarını, Türk kadınlarına, kızlarına ve çocuklara acımasızca saldıran, tecavüz eden Bulgarları, Rus askerlerini hatırladı. Şumnu ve çevresi Osmanlı'dan koparılmıştı. Bulgarlar, zulümlerine, kadın ve kızlara, savunmasız kimselere karşı saldırılara devam ediyorlardı. Tüfeğini kaptığı gibi fırladı. Öyle öfkeyle fırladı ki, karşısına koca bir ordu çıksa gözünü kırpmadan içlerine dalacak gibiydi. Orman içinde küçük bir meydanlığına geldiğinde gördüklerine inanamadı. Üç dört tane kadın, kocaman bir kayanın üstüne çıkmışlar, çırpınarak çığlık atıyorlardı. Kocaman bir boğa, kızılcık ağacının gövdesine çıldırmış gibi tosluyor, ağacı kökünden sarsıyordu. Ağacın üzerinde, başından eşarbı düşmüş bir kız vardı. Bir dala sıkı sıkıya sarılmış ha düştü ha düşecekti.

Kara gözleri korkudan irileşmiş, yanakları al olmuş kızcağız, düşmemek için çok gayret ediyordu, ancak dayanacak gücü kalmamıştı. Ah ne vardı, kızılcık ağacına çıkacak. Kızılcık zamanı da değildi. Sırf yaramazlık olsun, annesi heyecanlansın diye çıkmıştı. İlk başta ağacın tepesinde olması güven vermişti, korkmamıştı. Ancak boğanın bu kadar azgın çıkacağını düşünememişti. Kolları kopacak gibiydi. Dalı sıkmaktan, avuçları parçalanacaktı. Bağırmak istiyor, bağıramıyordu. İşte, geri geri giderek hız kazanan boğa, burnunda alevler fışkıra fışkıra yine geliyordu. Ninesinin masallarda anlatığı ejderhaya benziyordu. Kızcağız gözlerini kapadı, son bir gayretle dala sıkıca sarıldı.

Ve boğa, bütün kızgınlığıyla kızılcık ağacına vurdu. Ağaç bir beşik gibi sallandı. Kızcağız, daldan kopmamak için çok direndi, ancak kan içinde kalan elleri, anasından zorla ayrılan yavru gibi daldan çözüldü. Karagözlü kız üç metre yükseklikten yere düştü.

Son gördüğü, boğanın ateş saçan gözleriydi.

Yusuf, var gücüyle koştu, boğa son defa vurmadan yetişmek için. Ama yetişememişti. Boğa vurmuş ve ağaçtaki kız yere düşmüştü. Boğa, kıza doğru gidiyordu. Yusuf, Bulgar ve Ruslar tarafından katledilen kadın ve çocukların al kanlara bürünmüş hallerini görünce duyduğu çaresizliği tekrar yaşadı.

Boğa, hızla ve büyük bir kızgınlıkla yerdeki kadına yaklaştı. Yusuf, yetişememişti. "Ne olur Rabbim, kadına bi şey olmasın. Yaşadıklarımdan sonra gözümün önünde bir kadının boynuzlanmasına dayanamam" diye dua ediyordu.

Kayanın üstündeki kadınlar dehşet içindeydi. "Gitti Gülçehre. Öldürecek kızımı. Solacak gülüm!" çığlıkları, ormanı tutmuş, Yusuf'un ciğerini yakıyor, beynini alevler içinde bırakıyordu.

Boğa, kadına iyice yaklaşmıştı. Yusuf, bağırmak istedi bağıramadı, boynuzlamayı görmemek için gözlerini kapadı. Arada beş metre ya var ya yoktu. Yusuf, kuvvetli bir fıskırma sesiyle gözlerini açtığında gördüğüne inanamadı. Boğa, kadını ilk anda boynuzlamamış, şöyle bir koklamış ve geri geri çekilmişti. Ön ayaklarıyla toprağı kazıyor, burnundan kuvvetle soluyarak, darbeyi vurmaya hazırlanıyordu. Yusuf, hemen koştu. Hiç düşünmeden boğayı kuyruğundan yakaladı. Boğa, kuyruğunu kurtarmak için hemen zorlamaya başladı. Ancak, kurtaramadı. Kızgınlıkla Yusuf'a doğru dönmek isteyen boğa başaramayınca tekrar kuyruğunu kurtarmak için zorladı. Yine başaramadı.

Yusuf, zorlayarak, boğayı genç kızın yanından uzaklaştırdı. Boğa, kuyruğunun kopmaması için Yusuf'a itaat etti. Yusuf, genç kızın yanından uzaklaştıkarını anlayınca, boğanın kuyruğunu saldı. Yusuf'un elinden kurtulan boğa çalıların üstüne doğru sendeledi. Yusuf da hemen arkasından gitti ve boğayı boynuzlarından yakaladı. Boğa kalkmak için çabaladıkça, Yusuf, kalkmasına izin vermedi, boynunu sağa ve sola kıvırarak dengesini bozdu.

Kayanın üzerindeki kadınlar, dilleri tutulmuş bir vaziyette, boğa

ile Yusuf arasındaki inanılmaz mücadeleyi seyrediyorlardı. 5 dakika kadar süren bir mücadelen sonra boğa, nefes nefese kalmıştı. Bunu farkeden Yusuf, boğanın boynuzlarını bıraktı. Hemen geri çekildi, öne doğru eğilip, güreşe başlama vaziyetinde boğayı beklemeye başladı.

Kayanın tepesindeki kadınlar ve gürültüye gelen Filiz Nurullah şaşkın şaşkın olanları seyrediyorlardı. Biri daha vardı ki, o herkesten daha fazla şaşırmıştı. Ağaçtan düşen kızcağız, kendine gelmiş, bir boğaya bir de boğanın karşısında duran Yusuf'a bakıyordu. Kızcağız, boğayı falan unutmuş, "Bu o! Bu o! Bu Yusuf! Kızılcıklı Köyü'nde gördüğüm pelvan, Yusuf. Gönderdiğim kömüre, beyaz bir taşla cevap veren Yusuf. Gönlümü yakan, ama onu söndürmeyen Yusuf" diye sayıklıyordu.

Ayağa kalkan boğa, bağırarak hızla uzaklaştı. Hadiseyi büyük bir heyecanla izleyen Filiz Nurullah, hem koşuyor hem de bağırıyordu:

"Helal olsun be Yusuf Aga'm. Nası da kaçırdın koca boğayı."

Yusuf, boynuna sarılan Filiz'e gülümsedi:

"Te be Filiz. Mert boğaymış. Mağlup olduğunu efendice kabul etti, hiç itiraz etmedi."

"Te be agam. Pelvandan anlıyormuş, senin karşında hiçbir şey yapamayacağını anladı da onun için üle tıpış tıpış, kuyruğunu kıstırıp gitti. Hadi agam durmayalım. Biz burada olduğumuz için kayanın üstündeki kadınlar, bu ablaya yardım için gelemiyorlar."

Yusuf, boğa ile güreşi esnasında, ağaçtan yere düşen kızı tamamen unutmuştu. Filiz'in söylemesiyle, kızın düştüğü yere baktı. Ve... kırmızı al yanakların üstünde ona bakan simsiyah gözleri gördü. Görmesiyle beraber, gönlüne yıldırım düştü, ruhunu yaktı, bedenini hareketsiz hale getirdi, ayakları yürümez, dudakları söylemez oldu.

Filiz Nurullah, durumu farketti:

"Te be Yusuf Aga'm. Sana diyorum. Boğadan kimi kurtardığını mı anlamak istiyorsun? Ben sana sülerim kim olduğunu..."

Filiz Nurullah'ın sözleriyle kendine gelen Yusuf, halinin

farkedilmesine bozuldu:

"Hadi be zevzek? Sen ne diyorsun? Şamarı yemeden yürü bakalım."

Filiz Nurullah, bir şey demedi, mânâlı mânâlı tebessüm ederek, Yusuf'un koluna girdi ve yürüdü. Filiz Nurullah ve Yusuf yürüdüler, arkalarında, bir şaşkın boğa, yaşadıkları heyecan ve korkudan akılları başından gitmiş kadınlar ve "Oydu, Yusuf'tu..." diye sayıklayan bir yanık gönül.

Yusuf, yemeden içmeden kesilmişti. İçinde bulunduğu duruma bir türlü isim koyamıyordu. Deliler gibi dağ bayır dolaşıp duruyordu. Filiz Nurullah, "Yusuf Aga'm, sen sevdalanmışsın. Hem de kara sevdaya tutulmuşsun" dedikçe, "Git bre zevzek. Ne sevdalanması. Bizim tek sevdamız vardı o da güleşti. Urus ve Bulgar zulmü o sevdamızı öldürdü. Başka sevdaya gönlümüzde yer yok" açıklamasında bulunmaya çalışıyor, ancak, Filiz'in, "Te be Yusuf ağam büle konuşma. Gönül ferman dinlemez" sözleri karşısında fazla bir şey söyleyemiyordu.

Yusuf, Karalar Köyü'nde insanların içine çıkamaz olmuştu. Boğa ile güreşi, bırakın köyü bütün Deliorman'da herkes tarafından duyulmuş, herkes Yusuf'u konuşuyor, Yusuf'u görenler hayranlıklarını göstermek, onu biraz daha yakından görebilmek için etrafını çeviriyorlar, çocuklar ona dokunabilmek için birbirlerini çiğniyorlardı. Zaten Deliorman insanı, güce, yiğitliğe aşıktı. Bir süre sonra bu hadise Deliorman'ı aşıp, bütün Tuna vilayetinde duyuldu. Zaten kalabalıkları pek sevmeyen Yusuf, hepten insanlardan kaçar olmuştu. Bütün bunların üzerine, bir de ahu gözlü bir dilber işin içine girince, Yusuf'un mekanı, ormanlar olmuştu.

Günler geçiyor, ancak Yusuf'un gönül yarası geçmiyor, daha şifa bulmaz hale geliyordu. Susuzluktan yanan kimsenin tuzlu su içerek daha fazla susaması gibi, Yusuf da, unutmak için çare diye bir şeylere başvurdukça, hararetten kavrulacak hale gelmişti. Nereye baksa, kendisine bakan bir çift kömür göz görüyor, gözlerini kapasa gönlü, beyni kömür gözlerle kanat çırpıyordu.

Bir an, gönlünden çıkmayan kömür gözler, Hocası İsmail Pehlivan'la, beş sene önce Razgrad'ın Kızılcıklı Köyü'nde, yaşadıklarını hatırlatmıştı.

Yusuf, o gün konuşulanları kelime kelime hatırlıyordu:

Ustası, takılmıştı:

"Te be Yusuf! Sana derim! Nerelere dalıp gittin üle? Yoksam İstanbul'a mı?"

Yusuf, telaşla cevap vermişti:
"Buyur ustam."
Yusuf'un bu telaşına ustası gülümsemiş ve ona takılmıştı:.

"Düğünde gördüğün hangi güzeli düşünüyorsun büle. Dalıp gitmişsin! Çok derinlere, düşmeseydin balay."

Yusuf, kızarmış ve "Ustam, benim düşündüğüm tek güzel, tek sevdalım güleştir. Senin bahsettiğin güzeller benim gönlüme giremez" cevabını vermişti.

İsmail Pehlivan gülerek, "Te be Yusuf! Üle iddialı konuşma. Başa gelmeyince bilinmez. Bahsettiğim güzeller üle güzellerdir ki, gönül ne seni dinler ne de başkasını. Onlar gönüle düşünce, gönül ferman bile dinlemez. Sonra benim gibi yanar durusun" demişti.

Yusuf, üstelemiş ve "Ustam, pelvan olan gönlüne de söz geçirmeli değil mi?" diye biraz fazla iddialı konuşmuştu.

Ustasının sözlerine rağmen pehlivan kişinin gönlüne söz geçireceğine, kendisinin güreşten başka güzel tanımayacağına inanmış, ustasının sözlerine dudak büker gibi olmuştu.

Şimdi, o gün, ustasına söylediklerini hatırladıkça, "Ah kafa ah. Büyük konuşursun ha. Benim için tek güzel, güleştir. Gerçek pelvan, gönlüne söz geçirir dersin ha? Anladın mı, güleşten başka güzellerin de olduğunu, gönlün pelvan falan dinlemediğini. Kaç gündür unutmak için neler neler yapıyorsun, unutabildin mi? Unutmak istedikçe, daha çok sevdalandın, bi an aklından çıkaramaz oldun. Hadi bakam, unutabilirsen unut, aklından çıkarabilirsen çıkar bakalım" diye hayıflanıyordu.

Aklından çıkarmak için gayret eden, yalnızca Yusuf değildi. Yörükler Köyü'nde ahu gözlü bir güzel de birini aklından ve gönlünde çıkarmak için uğraşıyor, başaramayınca da kendine kızıp hırçınlaşıyordu.

Annesinin, "Gül yüzlü kızım, Gülçehre'm" diye sevdiği, ahu gözlü

dilber, ablasından Yusuf'un kendisini boğadan nasıl kurtardığını, gözünü kırpmadan boğanın önüne, ölüme nasıl atladığını dinlemişti. Boğanın Yusuf'un önünden nasıl kaçtığına kendisi de şahit olmuştu.

Yusuf, hayatını kurtarmıştı. Ama Gülçehre, 5 yıl önce 15 yaşındayken, Kızılcıklı Köyü'nde yaşadığı hayal kırıklığını bir türlü unutamıyordu.

Yusuf'a, işlemeli mendil içinde kömür göndermiş, "Sana kara sevdayla tutuldum, arzun arzum, dileğin dileğim olsun, bundan sonra ben yokum yalnızca sen varsın" demek istemişti. Fakat Yusuf, kendisine beyaz bir taşla cevap vermiş, "Sana karşı taş gibi hissizim" mesajını iletmişti.

Gülçehre, intihar bile etmeyi düşünmüş, ama ablası durumunu fark ederek ona yardımcı olmuştu. Gülçehre, çok zor günler yaşamıştı. O beyaz taşı atmamış, ona her bakışında ateşler içinde yanmıştı.

Tam unuttum derken, kader, kendisine beyaz taş göndereni yine karşına çıkarmıştı. Hem de hayatını tehlikeye atarak, hayatını kurtaran kişi olarak. İsminin Yusuf olduğunu ve komşu Karalar köyünde yaşadığını 5 yıl sonra öğrendiği o taş kalpli insan, hayatını kurtaran kahraman olarak karşısına çıkmış, küllenir gibi olan kara sevdası yeniden alevlenmişti.

Unutmak için çabaladıkça, her anı beyaz taş gönderen taş kalpli insanla dolmuştu. Ağlıyor, ağlıyor, ya canını alması ya da onu unutturması için Rabbine yalvarıyordu.

* * *

Yusuf, bütün ısrarına rağmen, kendisine neler olduğunu, insanlardan niçin kaçtığını, niçin dağa, taşa ormana sığındığını annesine söylememişti. Yusuf'un haline dayanamayan annesi Ayşe Hanım, Filiz Nurullah'ı sıkıştırmış, o da olanı biteni anlatmıştı. Bunun üzerine annesi, Yusuf'a kızı isteyeceğini söylemiş, o da ses çıkarmamıştı. Annesi de sessiz kalmak, kabul etmek mânâsına gelir diyerek, Yörük Köyü'nden bir geline durumu anlatmış ve

Gülçehre'nin ağzını aramasını söylemişti.

Komşu gelini, Gülçehre'den, beyaz bir taş getirmiş ve Gülçehre'nin, "Eğer oğlu Yusuf, bu beyaz taşın ne mânâya geldiğini bilirse, evlilik durumunu konuşurum" demişti.

Günlerce kovalamadan, takipten sonra, Ayşe Hanım, Filiz Nurullah'ın büyük gayretleriyle oğlunu eve getirmeyi başarmıştı. Şimdi Yusuf 'un odasında, Ayşe Hanım elinde taşla soruyordu:

"Te be oğlum. Kızcağız bu taşı göndermiş. Yusuf'a varmam için bu taşın ne mânâya geldiğini hatırlaması lazım demiş. Hele bak şu taşa."

Anasının karşısında düştüğü durum, Yusuf yapısındaki biri için ölüm demekti. "Hey ya Rabbim. Ben bu hallere düşecek adam mıydım? Beş yıl, Urus ve Bulgar zulmüne şahit olduktan sonra, bir gönül işi için büle hesap verecek, bu kadar rezil mi olacaktım?" diye kendi kendini yiyordu.

Yusuf, annesinin uzattığı taşı almadı ve cevap da vermedi. Ayşe Hanım kızdı:

"Bre oğlum. Al şu taşı da bak. Eğer, konuşmaz, bakmazsan sana analık hakkımı helal etmem."

Yusuf, "Ah, şimdi Çavuş Nine'm hayatta olsaydı, ben bu hallere düşmezdim" diye düşündü, boynunu büktü, çaresiz taşı eline aldı, almasıyla birlikte, kor tutmuş gibi eli yandı. Sanki gönül yangınları, taşa vurmuştu. Sıcaklık taştan mı eline, elinden mi taşa geçti anlayamadı. Kendi kendine, "Yusuf, sen istediğin kadar inkar et, ondan gelen taşa dokununca nasıl da ateş bastı" diye söylendi. Taşa baktı, baktı ve bir şey demeden annesine verdi. Ayşe Hanım, Yusuf'un bir şey dememesine üzülmüştü:

"Te oğlum. Hepten de taş gibi sessiz oldun. Ne olur anana derdini sülesen."

Yusuf, irkildi:

"Ne dedin ana?"

Annesi, günlerdir taş gibi sessiz olan Yusuf'un konuşmasına sevindi:

"Te be oğlum. Ne diyeceğim, hepten taş gibi sessiz oldun, dedim."

Yusuf, kafasına vurdu:

"A benim güzel anam. Taş gibi sessiz oldun sözü, benim taş kafama vurunca aklım başıma geldi. Bundan tam beş sene önceydi. Kızılcıklı Köyü'nde güreşteydik..."

Ve Yusuf, anasına anlattı. Kendisine nasıl gülle oyalanmış beyaz bir mendil içinde kömürün geldiğini ve kendisinin de cevap olarak beyaz bir taş gönderdiğini, hocasının ikaz etmesi üzerine de, "Tek sevdalım, güleştir, güleşten başka güzel tanımam" dediğini...

"İşte anam. Bu taş, o taş... Sana karşı taş gibiyim, ilgisizim mânâsına gelirmiş, bilirsin."

Ayşe Hanım, duydukları karşısında çok şaşırmış, çok da üzülmüştü

"Yusuf, sen neden bahsediyorsun? Hiç kömür gönderen bi kız, taş göndererek reddedilir mi? Sen ne yaptın üle?"

Ayşe Hanım, öz kızı sevda ateşlerinde yanmış gibi yanmıştı, ana yüreği, kadın gönlü, sevdalarda yanmanın ne demek olduğunu çok iyi bilirdi.

Yusuf, cevap vermeden odayı terketti.

Güle İkinci Yeniliş

Ayşe Hanım, Gülçehre'yi karşısına almış ve Yusuf'tan dinlediklerini anlatmıştı. Gülçehre, aşk ateşiyle yaralı, sevdalı garip gönlünün, sevinçli mi üzüntülü mü olduğunu bilemedi; Ayşe Hanım'a bir cevap veremedi.

Ayşe Hanım, Gülçehre'yi seyrediyor, içinde bulunduğu hali çözmeye çalışıyordu. Kadın gönlü, anne kalbi, Gülçehre'nin Yusuf'u ölesiye sevdiğini, ama, gönderilen beyaz taşa çok kırıldığını anlamıştı. Billurdan bir gönül kırılmış, bin bir parçaya ayrılmıştı. Parçaları tekrar bir araya getirmek imkânsız gibiydi. Belki sevda, bu kırılan gönlü tamir edebilirdi. Sevda, nelere kadir değildi ki...

Yalnızca Yusuf tamir edebilirdi bu kırılan gönlü, sevdasıyla. Yalnızca sevda, kırgınlıkları unutturabilirdi. Ayşe Hanım, dayanamadı; Gülçehre'yı kucakladı, göğsüne bastırdı, kendi öz kızını severcesene konuştu:

"Te benim, güzel kızım, kırmızı gülüm, Gülçehre'm, de hele. He diyor musun? Şu Ayşe kadını anan bilip sevindiriyor musun? Yusuf'um ile bir yastığa baş koyuyor musun? Yusuf'umun mürüvvetini görecek miyim?"

Gülçehre, Ayşe Hanım'ın elini öptü, yanakları al al olmuş bir halde konuştu:

"Size anam diyebilmek benim için en büyük şeref. Yusuf'a çok kırıldım. Beni ölümden kurtarmasına rağmen gönül kırıklığım geçmedi. Aslında ona evet demeden, bir ömür boyu onun sevgisiyle yaşamayı, hiç evlenmemeyi düşünüyordum. Ancak, Yusuf'un güleşi bıraktığını işittim. Büyüklerimden işitiğime göre, onun gibi bi pelvan dünyaya bi daha zor gelirmiş. Bu sebepten evlenmek için tek şartım var."

Şart sözü Ayşe Hanım'ı tedirgin etti:

"Güzel kızım, işi yokuşa sürmeseydin. Taşa bile binbir zorlukla baktırdım. Yusuf'u bilirim. Şart falan dinlemez. Şart deyince daha da inatlaşır. Şart diyerek hem sana hem de Yusuf'a yazık itme."

Gülçehre başını eğdi:

"Efendim, şartım, kendim için değil. Yusuf, tek sevdalım güleştir demiş. Ama güleşi bıraktı. Onun gibi birisinin güleşi bırakmaya hakkı yoktur. Evlenmek için tek şartım, Yusuf'un Kırkpınar'da başpehlivan birincisi olmasıdır. Onunla ancak, başpelvan olduktan sonra evlenirim. Onu bekleyeceğim. Yusuf'tan başkasıyla aynı yastığa baş koymam. Yusuf, başpelvan olduktan sonra ister beni alsın, isterse almasın hiç önemli değil. Yusuf'a sevgim, benimle birlikte mezara gidecektir."

Gülçehre, utanarak, büyük bir zorlukla söylediği son sözlerinden sonra, kendini daha fazla tutamadı. İçini çeke çeke ağlamaya başladı. Odadan kaçtı.

* * *

"Hayır anam olmaz. Olmaz diyorum. Katiyen olmaz. Birisinin istemesiyle güleşe nasıl başlarım?"

Ayşe Hanım, büyük bir endişe içinde, Gülçehre'nin sözlerini Yusuf'a anlatmış ve korktuğu başına gelmişti. Yusuf, çok kızmıştı. Sinirinden yerinde duramıyordu. Biraz olsun sakinleştirmek istedi:

"Te be oğlum, bunu isteyen herhangi birisi değil ki? Sevdalın, Gülçehre. Hem de kötü bir şey istemiyor. Güleşe başlamanı, Kırkpınar'da başpelvan olmanı istiyor."

"Olmaz bre anam. Bana şart koşamaz. Hem de bi kad..."

Yusuf, tam, "kadın" diyeceği sırada, anasının da kadın olduğu aklına geldi ve sözünü tamamlayamadı. Fakat, anası Ayşe Hanım, ne demek istediğini anladı ve Yusuf'un kafasına eline geçen yastığı fırlattı:

"Süle süle. Lafını yarım bırakma. Hiçbir kadın bana şart koşamaz de. Şartı, ancak siz erkekler koşarsınız değil mi? Sizin her türlü yükünüzü çekeceğiz. Ama hiçbir şey istemeyeceğiz. Kadınlar sizin köleniz. Söz hakkı yok üle mi? Nerede Peygamberimizin siz erkeklere emaneti olan biz kadınların analık, bacılık, eş ve yar hakkı? Siz büle mi iki cihanın serverine ümmetlik yapıyorsunuz?"

Yusuf, kıpkırmızı olmuş, bir şey diyemiyordu. Ayşe Hanım konuştukça daha çok kızıyordu:

"Şunu kalın kafana sok. Seven kimse için, sevdiğinin şartı, en büyük mükâfattır. Gerçek seven, sevdiği yâri, ölmesini istese, seve seve ölüme gider. Ferhat, Şirin için dağları delmişti. Demek ki, senin sevgin yalanmış. Hem Gülçehre'yi sevdiğini süleceksin hem de şart koşmasını gurur meselesi yapacaksın. Bu nasıl sevgi. Kır şu gururunu. Pelvan adama gurur, kibir, kendini beğenmek yakışmaz bre. Sen nası pelvansın? Sana büle mi öğretti ustaların, hocaların? Seven kişi, sevdiğim benden bi şey istedi diye düğün bayram yapar bre!"

Yusuf, daha fazla annesini dinleyemedi ve usulca odadan çıktı.

Annesiyle, tartışmasında sonra Yusuf, yine kendini dağlara vurmuştu. Bir pınar başına oturmuş, 'Pınar başı ben olayım vay vay, bulanırsam bulanayım vay vay' diye düşünüyor, pınarın aktığı gibi akmak ve bilinmeyen diyarlarda toprağa karışmak için dua ediyordu.

Düşündükçe, Yusuf'un, Gülçehre'nin şartına ilk tepkisi gitmişti. Özellikle annesinin, "Seven kimse için, sevdiğinin şartı, en büyük mükafattır. Gerçek seven, sevdiği yari, ölmesini istese seve seve ölüme gider. Ferhat, Şirin için dağları delmişti. Demek ki, senin sevgin yalanmış" sözleri beyninde çınlayıp duruyordu.

Annesi haklıydı, Gülçehre'nin şartına isyan eden, nefsiydi. Doğrunun başkası tarafından söylenmesine, başkasının, bu sevdiği kimse bile olsa şart koymasını kabullenemiyordu. Enine boyuna değerlendirdikçe, Gülçehre'nin, güreşe başlama şartını koyması hoşuna dahi gitmeye başlamıştı:

'Bu Gülçehre, mert kızmış. Kara sevdayla yanmasına rağmen, onu istettiğimde hemen evet demedi ve benim tekrar güleşe başlamamı, Kırkpınar'da başpelvan birincisi olmamı şart koştu. Eee, ben güleşten başka sevda tanımam diyene bundan güzel şart olmazdı...'

Yusuf, bunları düşünüyor, ama yine de, Gülçehre'nin sözüyle güleşe başlamayı kendine bir türlü yediremiyordu. Nefsi, 'Bre Yusuf, sen, bir kadın sözüyle mi güleşe başlayacaksın? Sen güleşi niçin bıraktın, yapılan zulümlere isyan ettiğin için. Şimdi bütün bunları unutup da bir kadın şart koştu diye güleşe nasıl başlarsın? Pelvanlık bu mu?' diyordu. Yusuf, nefsiyle gönlü arasında çırpınıp duruyordu.

Gülçehreli ve güleşli düşünceler içinde bocalayan Yusuf, güvercinin hû hû sesiyle düşüncelerinden bir nebze olsun kurtuldu. Güvercin sesini duyunca, elinde olmadan gülümsedi. Bu yine, Filiz Nurullah'ın bir şaklabanlığı olmalıydı. Filiz Nurullah, Yusuf'un efkarlı zamanlarında en olmadık şakalar, taklitler yaparak, onu

güldürürdü. Güvercin sesi, yalnızca ikisinin bildikleri bir işaretti, "Buradayım, asayiş berkemal" demekti.

Bütün kızmasına ve karşı çıkmasına rağmen, Filiz Nurullah, bir gölge gibi kendisini takip ediyordu. Herhalde annesi tembihlemiş olmalıydı.

Yusuf, yanılmamıştı, "Hani benim Yusuf Aga'm. Ben görmeyeli ne kadar da büyümüş, tüh tüh maşallah" diyerek şen şakrak bi halde, Filiz Nurullah ortaya çıktı. Hiçbir şey yokmuş gibi, hemen Yusuf'un yanına oturdu ve onu konuşturmak, rahatlatmak için çeşitli şakalar yapmaya başladı.

Filiz Nurullah'a kızmak istiyor, ancak bir türlü başaramıyordu. Çok sert tabiatlı olan Yusuf, Filiz Nurullah'ın karşısında bir türlü sert olamıyor, ona kızamıyordu. Filiz Nurullah takıldı:

"Te be Yusuf Aga'm. Demirci Buba Dergahı'ndayken İsmeyil Hoca'nın bi sözü vardı, hatırladın mı?"

Yusuf, elinde olmadan güldü:

"Hadi be zevzek. İsmeyil Hoca'nın binlerce sözü vardı? Hangi sözünden bahsediyorsun?"

Filiz'in istediği olmuş, Yusuf'u konuşturmayı başarmıştı, devam etti:

"Hocamız her zaman derdi ya..."
Yusuf, kızar gibi yaptı:
"Uzatma Filiz. Süle hele, ne derdi?"

Yusuf Aga'sını konuşturmaktan, ilgisini çekmekten memnun Filiz söyledi:

"Gerçek pelvan, nefsini yenen pelvandır diye sülerdi hocamız. Senin de nefsine, höst bre deme zamanın gelmedi mi Yusuf Aga'm? Hadi he de de, anacığın sevinsin, Gühçehre ablam sevinsin. Sen sevin. En önemlisi de senin gönül kuşun kanatlansın..."

Yusuf meraklandı:

"Bre Filiz! Nefsime hangi konuda höst demeliyim?"

"Gülçehre ablam konusunda. Güllerin en güzeli Gülçehre ablama yenilmeyi nefsine yediremiyorsun be Yusuf Aga'm. İnsanın sevdiğine yenilmesinden güzel galibiyet olur mu?"

Filiz'in "Güllerin en güzeli Gülçehre ablama yenilme" sözü Yusuf'u sanki beyninden vurdu:

"Ne dedin sen ne dedin? Güle yenilmeden mi bahsettin?"
Filiz Nurullah bilgiç bilgiç başını salladı:
"Evet güle, güllerin en güzeline yenilmekten bahsettim."

Yusuf, "Vay benim akılsız kafam. Nasıl da anlayamadım" diyerek eliyle kafasına vurdu ve Filiz'i kolundan tutatarak sürüklemeye başladı:

"Kalk Filiz gidiyoruz."
Şaşırma sırası Filiz'deydi.
"Gidiyoruz mu, nereye?"
Yusuf, aylar sonra ilk defa gülümsedi:
"Anama bre Filiz, anama. Müjdeyi vermeye."

* * *

Filiz'in bütün sıkıştırmasına rağmen Yusuf, söylememişti Filiz'in, "Güllerin en güzeli Gülçehre ablama yenilmeyi nefsine yediremiyorsun" demesi üzerine niçin heyecanlandığını ve bu hadiseden sonra, Gülçehre'nin şartını niçin kabul ettiğini.

'Nasıl anlatırım? Demir Buba'nın, güle üç defa yenildiğinde gerçek pelvan olacaksın, dediğini; Edirne'de, Gülşeni Dergahı'nın hocası İbahim Efendi'nin sözünden çıkamayarak güle karşı ilk yenilgiyi tattığımı, Gülçehre'nin şartını kabul ederek de güle ikinci defa yenildiğimi; her iki yenilginin de gönlümde nice güzel ufuklar açtığını ve şimdi heyecanla güle üçüncü yenilişimi, gerçek pehlivan olacağım günü heyecanla beklediğimi nasıl anlatırdım?' diye düşünüyordu Yusuf, arkasını, Gülçehre'ye boğanın saldırdığı yeri rahatça gören bir ağaca dayamış, yorgunluğunu atmaya çalışırken.

Yusuf, bütün hızıyla idmanlara başlamıştı. Gece gündüz demeden durmadan çalışıyor, nefes, koşu, ağırlık kaldırma idmanlarını, Gülçehre'yi gördüğü Sarıçalı mevkiinde yapıyordu. Yusuf, 5 yıl önce, Razgırad'ın Kızılcıklı Köyü'nde, Gülçehre'nin kendisine gönderdiği kömürü reddedişini hatırladıkça, üzülüyor, Gülçehre'yi boğadan kurtarışını hatırladıkça da, heyecanların en güzeliyle sarsılıyordu.

Yusuf, düşündükçe, hislerinin tesirinden kurtulup aklı başına geldikçe, Gülçehre'nin evlenebilmeleri için, güreşe tekrar başlama ve Kırkpınar'da birinci olma şartını koşmasına hak vermiş, böyle bir şart sürmesi sebebiyle, Gülçehre'ye olan sevgisi ve hayranlığı daha da fazlalaşmıştı.

'Güzel olduğu kadar, çok akıllı, cesur, mert bir kızmış. Kara sevdaya rağmen, onu istetince hemen evet demedi, şart koştu' şeklindeki düşünceler, Yusuf'un içini ısıtıyordu.

Yusuf, baktığı her yerde, Gülçehre'nin siyah gözlerini görürken, Yörükler Köyü'nde o güzelin her anı da, erkek güzeli bir yiğit ile doluydu. Gülçehre yaşadıklarına, Yusuf yapısındaki bir kişinin şartını kabul ettiğine bir türlü inanamıyordu. İki şeye seviniyordu, kara sevdayla tutulduğu Yusuf, kendisiyle evlenmeyi kabul etmiş ve tekrar güreşe dönmüştü.

Gülçehre, sanki elinde, kor tutuyordu. Yusuf'tan, sevdiceğinden mektup gelmişti, hem de içinde simsiyah bir kömür çıkmıştı, kömür, gül yapraklarının içine sarılmıştı. Gül yaprağı içindeki kömürün ne mânâya geldiğini çıkaramayan Gühçehre, hemen sırdaşı, dert ortağı ninesine koşmuş ve sormuştu.

Ninesi, "Te be benim gül yüzlü torunum. Sen ne şanslı bi kızsın. Deliorman'da bi genç kızın ömründe, bi erkekten kavuşabilceği en güzel, en mânâlı hediye budur; gül yaprağı içinde gönderilen kömürdür. Bu, 'Bütün varlığım senin için fedadır, her anım senin ile doludur. Sana olan sevgimi, ebedi güzelliğe götüren sebep olarak görüyorum. Sana olan sevgim, Mecnun'un Leyla'ya olan sevgisi gibidir, Leyla'dan Mevla'ya birlikte kavuşmak dileğimdir' demektir" diye kömür ve gül yapraklarını mânâlandırmış, zaten kara sevda

ateşleri içinde yanan torununu bu ateşte kül eylemişti.

"Gülçehre'm,

Hakkını helal et. Beş sene önce bilemedim, güllü mendil içinde gönderilen kömürün neler söylediğini. Sevdana cevap veremedim. O zaman aklım havalardaydı, gerçek sevdayı tatmamıştım; güleşten başka güzel, sevda bilmiyordum. Gönlün kırdım, beş sene seni ateşler içinde kodum. Ne kadar hayret etsem az. Ne hikmetler var bilemem. Beni vuran ceylan gözlerini görmeme bir azgın boğa sebep oldu. Sahibi kabul ederse, bu azgın boğayı satın alıp, bütün hayatım boyunca en iyi şekilde beslemek isterim.

Evliliğimiz için, güleşe başlamamı ve Kırkpınar'da başpehlivan birincisi olmamı şart koşmanı çok beğendim. Senin gibi yiğit bir kıza yakışan bir şart. Rabbim izin verirse, inşallah, karşına Aliço ile berabere kalmış bir pehlivan olarak gelcem.

Senin sevgin, bu yolda en büyük gücüm olcak.

Senden tek isteğim, bana hakkını helal etmen. Hakkını helal ettiğini işittiğimde, karşımda dağlar olsa duramaz.

Yüce Rabbimden, gül çehrende, hep, ebedi olarak güller açması için dua ediyor, dualarını bekliyorum."

Gülçehre, belki yüzüncü defadır Yusuf'tan gelen mektubu okuyordu, artık mektubu ezberlemişti. Mektup geldikten hemen sonra, Yusuf'a ninesiyle haber göndermiş, gelmiş gelecek bütün hakkını teslim ettiğini söylemişti.

İşte, şimdi, Gülçehre'ye boğanın saldırdığı meydanı gören bir ağaca sırtını dayamış, Gülçehre'yi düşünen Yusuf, kendini dağları devirecek gibi hissediyordu. Özellikle de, Gülçehre'nin çok tatlı ninesinden, Derman Nine'den torunu Gülçehre'nin gelmiş gelecek bütün hakkını helal ettiğini duyunca, Yusuf tutulmaz olmuştu. Yusuf'un vefat eden Çavuş Nine'sinden sonra şimdi Derman Nine'si olmuştu. Yusuf, koşuyor, koşuyor, koşuyordu. Rakibi pehlivanların niyetine, ağaçlara, taşlara el ense atıyor, tırpan vuruyordu.

Bir an önce Kırkpınar'da güreşip, başa çıkmak, başpehlivan olup, Gülçehre'ye kavuşmak için sabırsızlanıyordu.

Kırkpınar Heyecanı

Yusuf, 1882 kışını aralıksız çalışarak geçirmişti. 93 Harbi denilen 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi sebebiyle, 1878, 1879, 1880 ve 1881 yıllarında Kırpınar yapılamamıştı.

Kış boyunca, Edirne'den gelenlere hep haber sorup sordu, "Kırkıpınar güleşleri bu sene yapılacak mı?" diye.

1882'nin Nisan başlarıydı. Deliorman'da, eriyen karlarla coşan dereler delicesine akıyordu. Derelerle birlikte biri daha akıyordu, hem de hiç engel tanımadan, dağ taş dinlemeden, delice değil, gönüle düşen kara sevda gibi...

Dağlardan düşen derelerle yarışarak çalışmaya devam ederken, Yusuf'un kulağının dibinde bir top patladı. Yusuf, irkilerek döndü, patlayanı görünce kızsın, gülsün mü bilemedi. Patlayan, "Hoyda" diye naralanan Filiz Nurullah'tı. Filiz, soluk soluğa Yusuf'un yanına geldi:

"Müjdemi isterim Yusuf Aga'm, müjdemi."

Yusuf, Filiz Nurullah'ın bu telaşlı haline güldü, Nurullah için her haber değerli ve müjdelikti:

"Te be Filiz ne oldu? Yoksa bizim sarı kız mı buzağıladı?"
Çok şakacı olan Filiz, Yusuf'un takılmasına bozuldu:
"Sen dalga geç bakalım. Bir mecidiye vermezsen, haberi sülemem."

Yusuf, Filiz'in üzülmesine hiç dayanamazdı, elbiselerinin yanına gitti, bir mecidiye çıkarıp Filiz'e verdi:

"Hadi süle bakalım. Verdiğin haber bir mecidiyelik olmasın da ben sana sorarım."

Filiz çok heyacanlıydı:

"Te be agam. Bu habere, istesem dünyalık neyin varsa hepsini verirsin. Ama ben istemiyorum. Seni sevdiğim için bir mecidiyeye

razı geldim."

Yusuf, kızar gibi oldu:

"Hadi be uzatma. Yoksa tokadı yiyeceksin."

Filiz, Yusuf Aga'sının fazla şakaya gelmediğini en iyi bilenlerdendi. Eğer daha fazla uzatırsa Yusuf Aga'sının bir mandayı deviren şaplağını yiyebilirdi:

"Kızma be agam, işte söylüyorum, sıkı durasın. Bu sene Kırkpınar güleşleri yapılacakmış?"

Yusuf, duyduklarına inanamadı:
"Ne diyorsun sen bre Filiz? Sülediğin gerçek mi?"
Filiz memnun memnun başını salladı:

"Evet agam yapılacakmış. Şumnu Hükümet Konağı'na yazı gelmiş, yazı ilân tahtasına asılmış."

Yusuf, yerinden fırladı. Henüz 16 yaşında olmasına rağmen, yüz okka çeken Filiz Nurullah'ı omuzlarına alıp, çoçuk gibi çevirmeye başladı. Filiz, "Ne olur Yusuf Aga'm indir beni. Başım dönüyor" diye bağırıyordu. İlk heyecanı geçtikten sonra, Yusuf, Filiz'i omuzlarından indirdi, yanında ne kadar para varsa verdi. Çok sevdiği, Razgırad işi kamayı da hediye etti.

"Verdiğin habere karşılık bunlar az gelir ama, yanımda bu kadar vardı. Dünyalık neyim varsa versem, yine bu müjdene karşılık vermiş olamam. Amma, bi de verdiğin haber doğru çıkmazsa dünyanın neresine kaçarsan kaç seni bulurum!"

Filiz, halinden çok memnundu:

"Te be Yusuf Aga'm ben deli miyim? Güleş, Kırkpınar konusunda sana yalan haber verilir mi, bu konuda seninle şaka yapılır mı? Tamam, şakayı çok seviyorum ama, sana büle bir şaka yapacak kadar da deli değilim."

Yusuf, hemen Şumnu'ya inmiş, Filiz'in verdiği haberin doğruluğunu araştırmıştı. Haber doğruydu. Hükümet konağından çıkan Yusuf, Osmanlı bayrağının yerinde dalgalanan Bulgar Krallığı bayrağını görünce öfkelendi, tüyleri diken diken oldu. Öfkelenmenin bir çare olmadığını bütün acılığıyla bir daha hissettiği için hemen oradan ayrıldı. Sırf bu acı manzarayı görmemek için dört senedir mecbur olmadıkça Şumnu'ya inmezdi. 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi sırasında Şumnu, Osmanlı ordu merkezi olduğu için işgal edilmemişti. Ancak, 1878'de yapılan Berlin Antlaşması'yla birlikte, Şumnu, Razgırad, Plevne, Niğbolu, Sofya ve Silistre gibi nice Osmanlı şehirleri, Tuna ile Balkanlar arasındaki bölge Bulgarlara kalmıştı. Filipe merkezli, Varna, Burgaz, Yanbolu gibi şehirleri içine alan Doğu Rumeli Eyaleti kurulmuştu. Başına da Bulgar vali getirilmişti. Osmanlı askeri bu eyaletten de ayrılmıştı. Yalnızca görünüşte Osmanlı'ya bağlıydı.

Yusuf, dört sene öncesini bir türlü unutamamıştı. Osmanlı bayrağının, hükümet konağından indirilip, yerine Bulgar bayrağının çekilmesine şahit olmuştu. O gün ne acı, ne utanç verici bir gündü, Osmanlı için, Rumeli Türkü için, özellikle de Deliormanlılar, yani akıncı torunları için.

Gönderden Osmanlı bayrağını indirecek Türk askeri bulunamamış, Bulgarlar da illa Osmanlı askeri indirecek diye ısrar etmişti. Uzun tartışmalar sonunda, Osmanlı vatandaşı bir Yahudi bayrağı indirmiş de kan dökülmesi önlenmişti. O gün Yusuf'u zor tutmuşlardı, bıraksalardı, Bulgar askerlerinin üzerine atılacak, birkaçını öldürdükten sonra şehit olacak ve Osmanlı bayrağının gönderden indirilmesine şahit olmayacaktı. Ama olmamıştı, "Şimdi ölmek neye yarar, neyi çözer" diyerek bırakmamışlardı. Yusuf, bir şey yapamamanın utancıyla Şumnu'da daha fazla duramamış, köye dönmüş, günlerce ormanda dolaşmış, ağlamış, ağlamıştı.

İşte şimdi, dört yıl sonra, güleş sevdasıyla hükümet konağına

gelmiş ve Osmanlı bayrağının yerinde dalgalanan gönderdeki Bulgar bayrağını görmüştü.

Yüreğine bir hançer saplanmıştı. Yusuf, hiç eğlenmeden hemen köye döndü, Kırkpınar hazırlıklarına başladı.

* * *

"Gülçehre'm. Kırkpınar'a, erler meydanına gidiyorum. Sana bi an önce kavuşmak için elimde olsa hemen bu sene başta güleşip Aliço ile karşılaşmak isterim. Ama mümkün değil. Aliço'nun karşısına çıkmam için biraz zaman geçmesi gerekiyor. İnan ki, sana bi an önce kavuşmak için mümkün olan en kısa zamanda Aliço ile karşılaşçam. Onun beni başpehlivan birincisi ilân etmesiyle, sana ulaştıran aşılmazı çok güç yolları aşmış olcam. Ne olur beni duadan unutma, hakkını helal et.

Sana karşı her zaman mağlup Yusuf"

Gühçehre, Yusuf'tan aldığı ikinci mektupla yanmış, yanmış ve sanki kül olmuş, Gülçehre Yusuf'ta kaybolmuş, ortada yalnızca Yusuf kalmıştı.

Gülçehre, her fırsatta, Yusuf'un Kırkpınar'da başarılı olması, bir an önce Kırkpınar başpehlivan birinciliğine kavuşması için dua ediyordu.

* * *

Yusuf, annesinin rızasını alıp ağabeyi Hasan ile mutabakata vardıktan sonra, Kırkpınar güreşlerine gitmek üzere Şumnu'ya inmişti. Filiz Nurullah'ı çok istemesine rağmen yanına alamamıştı. Annesinin Filiz'den başka yakını olmadığı için Filiz gelememişti. Filiz, bir köşeye çekilmiş, gizli gizli ağlamıştı. Filiz'i ağlarken yakalayan Yusuf'un eli ayağına dolaşmıştı. Filiz'i en iyi o anlar, bir pehlivan için güreşememenin ne demek olduğunu en iyi o bilirdi. Yüreciği yandı, ama çaresizdi. Bir sonraki sene şartlar ne olursa olsun götürmek üzere söz vererek Filiz'i bir nebze olsun teselli etmeye çalıştı.

Yusuf, Şumnu'dan Edirne'ye doğru yola çıktı, kâh yaya, kâh

trenle kâh vapurla ve yol üzerinde güreşlere katıla katıla...

Varna'ya gelişinin sekizinci günü, Köstence'den gelen bir gemiye binerek Burgaz'a geçti. Burada bir hafta kalıp çeşitli yerlerde güreştikten sonra Yanbolu'ya geldi. Yanbolu, Edirne'ye kuzeyden gelen bütün yolların kavşak yeriydi. Buradan geçen yol, Tunca nehrinin geçtiği vadiyi takip ederek Edirne'ye ulaşırdı. Deliorman tarafından Kırkpınar'a gelen pehlivanlar, hep bu yolu takip ederlerdi. Yanbolu'ya gelince de mutlaka burada birkaç gün mola verip idman yapar, hazırlıklarını tamamlarlardı.

Yusuf, Yanbolu'da Silistreli pehlivanlarla karşılaştı. Onlar da Kırkpınar'a gidiyorlardı. İçlerinde vaktiyle yendiği Deli Murat da vardı. Yusuf, Deli Murat'ı görünce huzursuz oldu. Yusuf'u farkeden Deli Murat, gülümsedi:

"Te be Yusuf. Sen de Kırkpınar yollarına düştün ha. Desene Kırkpınar'da bize bu sene ekmek yok. Nası idmanın yerinde mi?"

Deli Murat'ı görünce ters davranabilir diye tedirgin olan Yusuf, onun takılması karşısında mahcup oldu:

"Öyle deme bre Murat. Kırkpınar'da sen beni yenersin."

Murat, Yusuf'a yine takıldı:

"A be Yusuf. Beş sene önceki halinle seni yenemedim ki şimdi nasıl yenerim. Maşallah, dev gibi olmuşsun. Sakın aklına bir şey gelmesin. Senin başarıların bizim başarımızdır. Deliorman'ın başarısıdır. Aliço ve ekibinin elinden Kırkpınar'ı alma zamanı artık geliyor gibi."

Yusuf ve Silistreli pehlivanlar birlikte yola koyuldular. Kimi yaya, kimi atlı, kimi de talikayla Edirne'ye ulaştılar.

Yusuf, Edirne'ye ulaştığında, yıllardır ayrı kaldığı kara sevdalısına kavuşmuş gibi sevindi. Ama sevdiceğini ölüm yataklarında görünce de üzüldü. Edirne'ye en son iki yıl önce gelmişti. 1877-78 Osmanı-Rus Harbi sonrası yapılan Berlin Antlaşması gereğince, onbinlerce insan, ata topraklarına geri

dönmüştü. Anlaşmaya göre, savaş sırasında, ata topraklarını terketmek mecburiyetinde kalanlar geri dönebilecek, evleri, malı-mülkü kendilerine verilecekti. Ancak, dönenler çok acı bir sürprizle karşılaşmışlardı. Evleri harabe halindeydi, yıkılmıştı. Gittikleri yerde dertlerini anlatacak muhataba ulaşamamışlar, aç ve açık kalmışlar, üstelikte Bulgar çetelerinin saldırısına uğramışlardı. Bütün bu yaşadıklarından sonra tekrar ata topraklarını terkedip, Osmanlı diyarına göçten başka çare bulamamışlardı.

Yusuf, işte bu göçmenlerin Osmanlı'ya ulaştırılmasında görev almış, bu sebeple en son iki yıl önce Edirne'ye gelmişti.

İki yıl sonra bile Edirne'nin savaş izlerini aynen taşıdığını hissetti. Hâlâ meydanlarda göçmenler için kurulan çadırlar vardı. Selimiye'nin bahçesindeki kırık tekerlek, boyunduruk, yırtılmış yataklar, göçün korkunç yüzünü gösteren diğer eşyalar, Yusuf gibi acı hatıraları unutmak isteyenlere biz buradayız diyorlardı. Yüzlerden, bozgun üzüntüsü, utancı silinmemişti.

Yusuf, Silistreli arkadaşlarından Kırkpınar'da buluşmak üzere ayrıldı. Hemen Gülşeni Dergahı'na gitti. İbrahim Efendi, Yusuf'u görünce oğlu gelmiş gibi sevindi:

"Te be Yusuf'um hoş gelmişsin. Gönüllere sefalar, sürur getirmişsin. Demek Kırkpınar'a geldin ha?"

Hal hatır sorup, halleştiler. Kahveleri içtiler. Yusuf, maksadını, meramını anlatmak için harekete geçmek istedi, ama kolay olmadı. Ne hikmetse, son derece güler yüzlü, yumuşak huylu olan İbrahim Efendi karşısında Yusuf'un dili tutulur, konuşmakta zorlanırdı:

"Efendim. Eğer uygun görüp, müsaade ederseniz Kırkpınar'da güleşme arzusundayız."

Yusuf'un güreşmek için izin istemesi, İbrahim Efendi'yi gülümsetti:

"Yusuf'um, Demir Baba Dergahı'nda kispet giyme imtihanını başarmakla, sen, Kırkpınar'da güleşme hakkını daha o zaman kazandın. Duamız seninledir. Ama madem ki bizden izin istedin. Sana ufak bir vazife. Bu vazife, senin önünde nice güzel ufuklar açacak. Yoksa işimiz seni zora sokmak değil. Gelelim vazifene...

Selimiye Camii kubbesinde kırk pencere var. Cami süslemelerinde de doksandokuz çeşit lale motifi kullanılmış. Selimiye'nin kubbesi ne söyler, ne anlatır? Niçin kırk pencere, niçin lale, niçin doksandokuz. Bunların cevaplarını bir dahaki Kırkpınara geldiğinde senden duymak istiyorum. Eğer başka yere sözün yoksa burada kalırsan çok seviniriz."

Yusuf, boynunu büktü, yanlış anlaşılma korkusuyla:

"Efendim. Emriniz başım gözüm üzere. Ama müsaade ederseniz, pelvan arkadaşların kaldığı ve rahmetli ustamın tavsiye ettiği bir han var, orada kalmak isterim."

İbrahim Efendi seslice güldü:

"Anlaşıldı Yusuf, rakiplerini iyi tanımak için onlara yakın olmak istersin. Bizce de uygundur. Edirne'den ayrılmadan önce görüşelim inşallah."

Yusuf, İbrahim Efendi'nin elini öperek, duasını alıp ayrıldı. Ayrılırken, etrafının güllerle sarıldığını, gönlünde nice bin gülün açtığını, anlatılmaz gül kokularıyla kanatlandığını hissetti.

Yusuf'un aklı karmakarışıktı. Gülün cevabını bulmaya çalırışken şimdi de, karşısına Selimiye Kubbesi, kubbedeki kırk pencere, lale ve doksandokuz çıkmıştı.

Yusuf, ustasından işittiği Mestan Ağa'nın hanını buldu. Hanın bir tarafında Eski Cami, diğer tarafından Rüstem Paşa Kervansarayı vardı. Handan içeri girdi, ortalığı temizleyen yanaşmaya selam verip, selamına cevap aldıktan sonra sordu:

"Mestan Ağa burada mı?"
Yanaşma cevap vermeden önce söyle bir Yusuf'a baktı:
"Pelvan mısın?"
Yanaşmanın tutumu, çok ciddi olan Yusuf'u bile gülümsetti:

"Evet pelvanım. Ustanın yerini pelvandan başkasına söylemez misin?"

Yanaşma da gülümsedi:

"Yok be agam. Bu günlerde ustamın adını ancak pelvanlar ağzına

alır da onun için sordum. Ustam içeridedir."

Yanaşma, hanın girişindeki avluya açılan kapıyı işaret etti.

Yusuf, teşekkür ettikten sonra kapıyı vurdu, içerden tok bir "Gir" sesi gelince kapıyı açtı. İri yarı, ak sakallı bir ihtiyar kerevete oturmuş, kapıdan girene bakıyordu. Yusuf, selam verdi, Şumnu'dan güreşmek için geldiğini, oda istediğini söyledi. Hancı, duruşunu bozmadan Yusuf'u şöyle bir süzdü:

"Yalnız mı geldin? Ustan yok mudur?"

Yusuf, ikidir aynı sualle karşılaşıyordu, cevabı garipçe oldu:

"Ustam vardı, ama Harpte Şumnu'dan göç etti. O zamandan bu zamana haber alamadım."

Şumnu lafını duyan hancı, ilgilendi:
"Şumnulu musun?"
"Evet efendim."

"Şumnu'nun Nasuhçulu Köyü'nden İsmeyil Pehlivan vardı, tanır mısın?"

Nasuhçulu İsmail Pehlivan deyince Yusuf'un yüreği sızladı:
"İyi tanırım, ustamdı."
Hancı, Yusuf'un ustamdı sözüyle yerinden fırladı:
"İsmeyil Pelvan, senin ustan mıydı?"
Yusuf, üzüntülü cevap verdi:

"Evet ustamdı, ama şimdi değil, nerede olduğunu, ölü mü, sağ mı bilmiyorum. Keşke yanımda olsa da, ona hizmet edebilsem, Kırkpınar ermeydanında onun engin tecrübe ve bilgisinden faydalanabilsem. Ustam aklımdı, gönül ışığım, en güzel rehberimdi. Ustasızlığın ne kadar zor olduğunu bu yolculukta daha iyi anladım. Siz ustamı tanıyor musunuz?"

Yusuf'un ustası hakkındaki söyledikleri hancıyı çok menmun etmişti, Yusuf'u kucakladı:

"Tanıyorum, hem de ne tanımak. Benim için kardeşten ileridir. Geldikçe, burada kalırdı. Bana öyle bir iyilikte bulundu ki,

Kıyamete kadar ona, onun sevdiklerine hizmet etsem o iyiliğine karşılık veremem. Madem ki onun çırağısın gel seni bir daha kucaklayayım. Benim evladım sayılırsın."

Hancı, bütün çabasına rağmen gözyaşlarına engel olamamıştı, gözleri yaşlı Yusuf'u tekrar kucakladı. Yusuf, ustasının ismini duyunca, hancıyı bu kadar heyecanlandıran hatırayı merak etti. Ama soramadı.

"Ee Yusuf, ustan öyle bir insandı ki anlatılır değil. İnsan oydu. Onun çırağı benim evladımdır."

Hancı, çırağına seslendi:

"Halil oğlum. Çabuk buraya gel. Benim odanın yanındaki boş odada bu pehlivan yatacak. Başka kimseyi bu odaya vermeyeceksin. Ne isteği varsa yapacak, bir dediğini iki etmeyeceksin. "

Hancı, iyice dertlenmişti:

"Oğlum. Madem ki İsmeyil Pelvan'ın çırağısın. Oğlumdan ileri sayılırsın. Ustanla Kırkpınar'a geldikçe görüşürdük. On sene var ki gelmiyor. Sana verdiğim odayı Kırkpınar zamanı hep boş tutarım. Belki bu sene de gelir diyerek odasını ayırtmıştık. Demek ki çırağına kısmet olacakmış. Sahi soramadım, sen hangi boyda güleşiyorsun."

Yusuf, utandı, cevap vermekte zorlandı:

"Memleketimde başta güleşiyordum."

Hancı, Yusuf'un başta güleştiğini söylerken kızarıp bozarmasına bakarak, 'Ey Yüce Allah'ım, pelvanlarımızdaki bu ruh asaleti nereden gelmekte' diye düşündü:

"Yaa demek, ustan seni başa kadar çıkardı. Demek ki zorlu bir pelvansın. İsmeyil üle olur olmaz kimseyi başa çıkarmaz. Her halinden de başpelvan olduğun belli. Peki Kırkpınar'da hangi boyda güleşçeksin?"

"Ustam, her zaman Kırkpınar pelvanlarının iki boy üstün olduğunu sülerdi. Bunun için büyükortada güleşmeyi düşünürüm.

Ustam da herhalde bu boyda güleşmemi uygun görürdü. Siz Kırkpınar pelvanlarını yakından tanıyorsunuz. Sizin fikriniz de benim için çok önemli."

Yusuf'un, alçak gönüllülüğü, haddini bilir görünüşü, ustaya, tecrübe sahibine önem verişi hancının çok hoşuna gitti:

"Afferin sana Yusuf. Konuşmandan da gerçek mânâda pelvan olduğun anlaşılıyor. Pelvan demek, yalnızca iyi bir güreşçi demek değildir. Pelvan olmak, pelvan ismini almak kolay değildir. Pelvan olmak insan olmak demektir. İnsan olmak için de her şeyden önce haddini bilmek gerekli. Pelvan demek, mert, yiğit, haddini bilen, tevazu sahibi gerçek insan demektir. Bunun için pelvanlar, isimlerine layık olmalı, hareketlerine çok dikkat etmeli. Büyükortada güleşmek istemen benim tercübelerime göre de uygundur. Kırkpınar, pelvanlar için gerçek terazidir. Pelvanların, pelvanlık derecesi burada belli olur. Yorgunsundur. İlk önce bi güzel yıkan sonra da istirahat et."

Aliço'yla Tanışma

Yusuf, güzel bir istirahatten sonra ertesi gün, seher vakti dinlenmiş halde uyandı. Daha doğrusu uyandırıldı, hem de hiç beklemedikleri tarafından. Yusuf'u seher vakti uyandıran, vakitlerden seheri, çiçeklerden de gülü seven bülbüldü. Hemen yakındaki gül ağacında, gül kokuları arasında bülbül ötüyor, canlı cansız her şey onu dinliyordu. Yusuf, seher, gül ve bülbül üçlemesindeki doyumsuz güzelliği, sırrı biraz çözer gibi oldu.

Sıkı bir kahvaltıdan sonra, Razgıradlı Deli Murat'ı buldu. Birlikte pehlivanların kaldığı hanları gezdiler; kimlerin güreşlere geldiğini anlamaya çalıştılar. Edirne, 93 Harbi'nin, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nin yıkıcı tesirini hâlâ üzerinden atamamış, yaşadıklarına inanamamış, kabullenemiyor gibiydi. Ama yaşananlar gerçekti. Edirne'nin her köşe başında o korkunç, utanç verici bozgunun izleri vardı.

Üç Şerefli Cami'ye geldiklerinde, caminin güney batı girişindeki merdivenlerinde üç mermer direk dikkatlerini çekti. Müezzine

sorduklarında şu cevabı verdi:

"Efendim, bu camiyi yaptıran Sultan İkinci Murat Han, cami inşaatını tetkike geldiğinde bir öğle vaktidir. Kaylule için yatar. Rüyasında şerefli, büyük üç meleğin, Cebrail, İsrafil ve Mikail aleyhisselamların bu merdivenlerde oturduğunu görür. Daha sonra bu meleklerin görüldüğü merdivenlere onların hatırasına bu mermer direkler dikilir. Bundan sonra, Üç Şerefli Cami yani üç büyük meleğin şereflendirdiği cami mânâsında anılmaya başlar."

Müezzin, Yusuf ve arkadaşına, "Bu camide böyle anlamlı bir mermer direk daha var onu da görmek ister misiniz?" diye sorunca, severek kabul ettiler. Müezzin onları, caminin kuzey doğusuna götürdü, iki metre boyunda mermer bir direk gösterdi. Elleriyle direğin tepesine dokunmalarını istedi. Dokundular, hafifçe oyuktu. Bir mânâ veremediler. Müezzin, "Buna sadaka taşı denir. Eskiden, zenginler, fakire sadaka verirken kendilerine gurur gelmesin, fakirler de sadaka alırken mahçup olmasınlar diye sadakalarını bu taşın üstüne koyarlarmış. Fakirler de ihtiyacı kadar alırmış. Ya şimdi ne böyle zengin ne de fakir var. Gördüğünüz gibi sadaka taşında para falan da yok" şeklinde açıklama getirdi.

Yusuf ve Deli Murat'ın, müezzinin anlattıkları karşısında akılları başlarından gidiyordu. Yusuf, "Demek ki Osmanlı toplumunda çözülme birbirine bağlı. Sadaka taşına para bırakan zenginler, buradan ihtiyacı kadar para alan fakirler kalmayınca cephelerde de bozgunlar başladı" diye düşündü.

Yusuf ve arkadaşı, birlikte Sarayiçi'ne idman için gittiler. Burada, harabe vaziyetteki Yeni Saray'ı görünce merak ettiler, sebebini sordular. Meğer, 93 Harbi sırasında cephaneler bu sarayda muhafaza edilmiş. Rusların Edirne'ye geldiği işitilince de Edirne'yi savunmakla yükümlü paşa, işin kolayını tercih edip İstanbul'a doğru çekilmiş, cephane düşmanın eline geçmesin diye cephaneyi ateşe vermiş ve cephaneler muhteşem sarayla birlikte havaya uçmuş.

Yusuf ve Deli Murat, işittiklerine inanamadılar. İhanet boyutundaki gaflet içinde davranan bir kimse Osmanlı'ya nasıl paşa

olmuştu? İki arkadaşın bir gün içinde yaşadıkları bunlardan ibaret değildi. Yeni İmaret semtine geldiklerinde İkinci Beyazıt Camii'nin hemen yanında birçok kubbeden ibaret, harabe vaziyette bir yer gördüler. Buranın ne olduğunu sorduklarında aldıkları cevapla akılları başlarından gidiyordu. Yusuf'un ziyaret ettiği harabe vaziyetindekin bu mekan, çok değil otuz yıl öncesine kadar akıl hastanesi ve tıp medresesiymiş. Avrupa'da deliler, içlerinde şeytan var denilerek ateşte yakıldığı bir zamanda, akıl hastaları burada su, kuş sesi, çiçek kokuları, özel yemekler ve meşguliyetle tedavi ediliyormuş.

Nerden nereye? Dün bu güzelliklerle, her sahada nice bin zafer gerçekleştirilirken, bugünse her cepheden bozgun haberleri geliyordu.

Yusuf ve Deli Murat, onları hayretler içinde bırakan, sevinçlerin en anlamlısını, üzüntülerin en dayanılmasını yaşatan Edirne gezisi sonrası, hamama gidip bir güzel keselendiler. Yusuf, hana gelince, yatmadan önce bir pehlivana bütün vücudunu zeytin yağıyla bir güzel ovdurdu ve yattı. Ustası, güreşler öncesi mutlaka vücudunu zeytinyağıyla ovdurmasını söylemişti.

Günlerden 3 Mayıs 1882 Çarşamba'ydı. Güneşin yükselmesiyle birlikte Deli Murat'la birlikte bir talikaya bindiler, Karaağaç yolu üzerinden Kırkpınar'a doğru yola çıktılar. Yollar, atlı, yaya, arabalı Kırkpınar'a gidenlerle doluydu. Yusuf, büyük bir heyecan içindeydi. Üç saat sonra, Simovina Köyü'ne geldiler. Köyden çıktıklarında onları, meydandan tepe yamaçlarına doğru kurulmuş çadırlar karşıladı. Yusuf'un heyecanı dayanılmayacak seviyedeydi. Saat daha öğleye varmamasına rağmen, ortalık ana baba günüydü. Panayır iyice hareketlenmişti. Bir tarafta hayvan pazarı, diğer tarafta da gıda ve eşyaların alınıp satıldığı bölümler vardı. Her tarafa çardaklar kurulmuştu. Yusuf, güreşlerin yapılacağı meydana koştu. Kırkpınar ermeydanı, hemen Arda'nın kenarındaydı. Yanında suyunu, Kırkpınar'dan alan Kırkpınar çeşmesi vardı. Yusuf, kara sevdalısına, Kırkpınar'a kavuşmuştu. Kendinden geçmiş bir vaziyette Kırkpınar ermeydanını seyrederken yanına biri geldi.

Gençten biriydi, Yusuf'a sordu:
"Pelvansınız galiba?"

"Evet."
"Buyrun sizi ağanın yanına götüreyim."

Yerden bir metre yükseklikteki geniş bir çardakta oturan Körmutlu köylü Halil Ağa'nın yanına gittiler, ağa onları hoşladı, yanında yer gösterdi. Nereden geldiklerini sordu, açıklamada bulundu:

"Pelvanlar için oturacak ve yatacak çardaklar, çadırlar hazırladık. İsteyen çadırlarda kalır, isteyense akşamleyin arabalarla Edirne'ye dönüp ertesi gün tekrar gelebilir. Güleşler bugün dahil üç gün sürer. Misafirimizsiniz. Kazan kaynamaktadır. Yemeğimizi yerseniz bizi şereflendirirsiniz, seviniriz. Bu kalabalıkta, ikramda kusurda bulunursak hoşgörünüze sınırız"

Bu arada kahveler geldi, Edirne'nin meşhur badem ezmesi şekeri ikram edildi. Ağa, son olarak bir arzularının olup olmadığını sorarak, "Pelvanlar. Size çadırlarınızı göstersinler, güleşler başlayıncaya kadar istirahat edin. Ha belki, duymamışsındır. Kırkpınar'a gelince, ilk önce Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan Ali ile Selim'in mezarı ziyaret edilir, burada hiçbir şey yemez ve içmezden önce Kırkpınar çeşmesinin suyundan içilir. Eğer böyle davranılırsa bir sene boyunca hastalıklardan, sıkıntılardan uzak olunacağına inanılır" dedi.

Vazifeli, Yusuf ve arkadaşına kalacakları çadırı gösterdi, Ali ve Selim'in mezarlarına nasıl gidebileceklerini tarif etti. Yusuf, tek başına, savaşa hazırlık için güreşirken şehit olan ve öldükleri yere defnedildikten sonra baş uçlarından kırkpınar çıkan, böylelikle Kırkpınar güreşlerinin doğmasına vesile olan iki akıncının, alperenin mezarlarına geldiğinde çok heyecanlıydı. Demir Baba'yı hatırladı...

Yusuf, kabir ziyaretinden sonra güreş meydanını şöyle bir gezdi. Güreşlerin yapılacağı yer, çok güzel ve geniş bir çayırlıktı. Meydanın etrafı çadırlarla çevrili olup, hayvan pazarı ve diğer alışveriş yerleri güreş alanından ayrıydı. Güreş meydanı o kadar genişti ki, 15-20 çift pehlivan aynı anda rahat rahat güreşebilirdi.

Bugüne kadar çimeni böyle güzel, bu kadar uzun ve geniş bir güreş meydanını hiçbir yerde görmemişti. On çift davul zurna şimdiden vurmaya başlamıştı. Davul zurnaların cenk havasına kendini kaptırırken, akıncı cetleriyle birlikte Niğbolu önlerinde harp ettiğini zannediyordu.

Kalabalık gruplar halinde gelen köy ağalarını bizzat Kırkpınar ağası, boynuna kırmızı bir poşu bağlı çok güzel bir erkek tay ve davul zurnayla karşılıyordu. Böyle kalabalık gelen davetli gruplarını karşılamak için Selim ve Ali'nin mezarının bulunduğu tepe üzerinde bir gözcü bulunuyordu. O bayrak sallayarak haber verince, ağanın haberi oluyordu. Bu şekilde köylerinin pehlivanlarıyla toplu halde gelen köy ağaları da, Kırkpınar ağasına mutlaka koç, koyun, sığır ve tay gibi hediyeler getiriyorlardı. Hayvan getirmeyen ise, ağa çadırındaki postekenin altına karınca kararınca altın para bırakıyordu. Bu şekilde, gelen misafirleri doyuran, pehlivanlara ödül veren ağaya yardım edilmiş oluyor, Kırkpınar geleneği de elbirliğiyle yaşatılıyordu.

Güreşler, Çarşamba günü öğle namazından hemen sonra başladı. O gün akşama kadar bütün boy pehlivanlarından isteyen güreşecek, kazananlara ödüller verilecekti. Ama en önemli güreşler, üçüncü gün yapılacaktı. O gün kazananlara daha büyük ödüller verilecek, başı kazanan da 1882'nin Kırkpınar başpehlivanı ödülü unvanını alacaktı. Genelde iddialı pehlivanlar ilk iki günü güreşe soyunmaz, son günü ortaya çıkarlardı.

Yusuf, yerinde duramıyordu.

İlk defa Kırkpınar'a geldiği için çok heyecanlıydı. Yaşadıkları ona rüya gibi geliyordu. Sanki, Orhan Gazi'nin oğlu Gazi Süleyman Paşa ile Rumeli'ye çıkan ve Kırkpınar geleneğinin doğmasına vesile olan 40 akıncıdan, alperenden biriydi. Biraz da çekiniyordu. Çünkü, güreşlerini bilmediği pehlivanlarla karşı karşıya kalacaktı. Başında, kendine yol gösterecek, hangi boya soyunacağını söyleyecek, rakipleri hakkında ona bilgi verecek bir ustası da yoktu.

Yusuf, tozkoparanda güreşen yedi sekiz yaşlarındaki çocukların güreşlerinde bile heyacanından yerinde duramıyor, sanki

meydanda kendisi güreşiyordu. Adam ufağı küçük yiğitler naralandıkça yüreği gümbür gümbür atıyordu. Yenenler, büyük bir heyecanla hakem heyetinin yanına koşuyor, yenilenler ise oturup hüngür hüngür ağlıyordu. Yusuf'un yüreği de onlarla birlikte ağlıyordu. Çocukları ağlatmamanın bir yolu olsaydı...

Kırkpınar'da gördüğü gelenek onu çok sevindirdi. Ağanın adamları, mağlup olan küçük çocuklara hediyeler vererek gül yüzlerinde gülücükler açmasını, mağlubiyetin acısını unutmalarını sağlıyorlardı. Yusuf, 'Keşke çocuklar, mağlubiyetteki galibiyeti bilebilselerdi. O zaman böyle ağlamazlardı. Ama bunu öğrenmeleri için çok seneler geçmesi gerekiyor. Bre koca budala Yusuf, yaşadığın bunca şeye rağmen mağlubiyetteki galibiyeti sen öğrenebildin mi?' diye düşünüyordu.

Kırkpınar'da desteye çıkanlar içinde bile çok güzel güreş yapan çocuklar vardı. On beş veya on altı yaşlarında, delikanlılığın ilk basamağındaki yiğitlerin sanki bir başpehlivan gibi peşrev yapıp kıran kırana güreşmeleri, Yusuf'un çok hoşuna gitmişti. Nerede yetişmişti bu kadar çocuk? Hele içlerinde tombulca iri yarı birisi vardı ki her haliyle, "Yarının başpehlivanı benim!" diyordu. Yusuf'un bu genç irisini dikkatle seyrettiğini gören yanındaki ihtiyar, "Oğlum, bu delikanlı, Edirne'nin Adaiçi bucağının Kiliseli Köyü'nden Halil'dir. Edirne ağalarının gözdesidir. Ağalar, onun bir an önce zorlu bir başpehlivan olması için hiçbir fedakarlıktan kaçmıyorlar. Onu Aliço'ya çırak teklif ettiler. Aliço da, 'Bu seneki güreşlerini göreyim öyle karar vereceğim' dedi" açıklamasında bulundu. Yusuf, bu delikanlıyla çok yakın zamanda ermeydanlarında karşı karşıya geleceğini hissetti.

Küçükorta güreşlerini de büyük bir heyecanla seyretti. Bunlar, Şumnu'da başaltı ile orta arasında dolaşan pehlivanlar ayarındaydı. Bunların seyrettikten sonra, büyükortada güreşme kararının isabetli olduğunu anladı.

Güreşleri 30-35 yaşlarında Sadık Usta isimli gür sesli bir cazgır idare ediyordu. Yusuf, Sadık Usta'nın cazgırlığını çok beğendi. Edirne'de imamlık yaptığını söylediler.

Küçükorta güreşlerinin bitmesine az bir zaman kala cazgır bağırdı:

"Büyükortaya çıkacak pehlivanlar hazırlansın."

Yusuf, besmele çekerek ayağa kalktı. Heyecanlanmıştı, Kırkpınar'da, erler, alperenler meydanında güreş tutacaktı. Dizlerinden aşağı kadar uzanan beyaz gömleğini giydi. Kendisini, güreşirken şehitliğe kavuşan, Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan Ali ve Selim gibi hissetti.

Yusuf, kispetini giydikten sonra, bir başka Kırkpınar adetini de yerine getirerek, Kırkpınar ermeydanında güreşmesi nasip olduğu için bir kenarda iki rekat şükür namazı kıldı.

Cazgırın, "Büyükorta pelvanları ermeydanına" diye seslenmesiyle Yusuf, beyaz gömleğini çıkardı, altından bembeyaz vücudu ortaya çıktı. Çok beyaz tenliydi, saçları sarışın, gözleri maviydi. Kuman Türkleri'nin bütün özelliklerini taşıyordu. Vücut yapısının destanlara konu efsanevi kahraman Sarı Saltuk'la aynı olduğu söylenirdi.

Eşyalarını çadırının yanında oturan ihtiyar bir güreş sevdalısına emanet edip ermeydanına doğru yürüdü. Sanki ermeydanıyla arasında aşılmaz uzun mesafeler var gibiydi.

Kırkpınar ermeydanına ayak basmasıyla beraber, eğildi Kırkpınar toprağını öptü. Yürüyen o değil, sanki onbinlerce alperendi. Yusuf'un ortaya çıkması seyircileri şaşırtmıştı:

"Te be kim bu kızan?"

"Abe ben de bilmem. Kırkpınar'da ilk olarak görürüm."

"Çok da beyaz tenliymiş, hiç güneş yüzü görmemiş bunun vücudu. Meydanlarda hiç yanmamış mı?"

"Merak etmeyin bugün mağlup olunca hem yüreciği hem de vücudu yanar."

Yusuf, büyükortaya soyunan diğer pehlivanların yanına geldi, selam verdi. Beraber yolculuk yaptığı Deli Murat da büyükortaya soyunmuştu. Yusuf'un büyükortaya soyunması Deli Murat'ın

hoşuna gitmemişti:

"A be pelvanlar. Bugün bize büyükortada ekmek yok. Bu Yusuf'u iyi tanırım. Hepimizin tozunu silkeleyecek."

Deli Murat, Yusuf'a kızmış gibiydi:

"A be Yusuf, niçin başaltına çıkmadın? Senin yerin orası. Bize üç kuruşluk ödülü çok mu gördün?"

Yusuf, böyle bir tepki beklemiyordu:

"Te be Murat niçin üle sülersin? Küçükortada güleşen pelvanları görünce başaltına çıkmaya cesaret edemedim. Kırkpınar'da küçürorta pelvanları büle olursa, başaltı pelvanları kim bilir nasıl olur diye düşündüm. Sonra merak etme be Murat Aga'm. Beş yıldır güleşten koptum. Sen beni çok rahat yenersin."

Yusuf'un sözleri Murat'ı, sakinleştirmek yerine daha fazla kızdırdı:

"Yusuf, bizimle dalga mı geçiyorsun. Sen hiç aynaya bakmıyorsan galiba! Bu halinle seni başta güreştirmek lazım."

Yusuf, Deli Murat'a cevap vermenin, onun deli damarını daha da kabartacağını anladı ve hiç ses çıkarmadan yağlanmasına devam etti.

Kırkpınar'da ilk gün yapılan büyükorta güreşlerinde, Deli Murat ile Yusuf, sona kaldılar. Yusuf, rahat bir şekilde Deli Murat'ı yenerek birinci oldu. Yusuf'a yenilen Deli Murat kızmış, helalleşmeden ermeydanından ayrılmıştı. Yusuf ise birinci geldiğine sevinemeden arkasından baka kalmıştı.

Yusuf, giyinmek üzere çadırına geldiğinde, ağanın yardımcılarından biri Yusuf'a seslendi:

"Pelvan! Üstünü giyinince ağanın yanına gel. Ağa seni ister."

Yusuf, ağanın kendisini niçin çağırdığını merak etti, ne söyleyecekti acaba?

Yağını bir havluyla güzelce silip giyindi ve ağanın oturduğu

çadıra doğru yola koyuldu. Yaşadıklarına inanamıyordu, Kırkpınar'ın birinci gününde büyükortada birinci olmuştu. Sanki Kosova'da Murat Hüdâvendigâr ile zafer kazanmış gibiydi. Ağa, Yusuf'u güleryüzle karşıladı:

"Tebrik ederim Yusuf Pelvan. Fazla zorlanmadan büyükortayı kurtardın. Bak, bu efendi seninle tanışmak ister."

Ağa, yanında oturan, çok iri yapılı, asık yüzlü, esmer ve kel adama döndü:

"İşte büyük ortayı kurtaran Şumnulu Yusuf, bu pelvan."
Kel adam, büyük bir dikkatle, alıcı gözle Yusuf'a bakıyordu:
"Afferin pelvan. Beğendim güleşini. Beni tanıdın mı?"
Yusuf, heyecanlandı, acaba tahmin ettiği kimse miydi?

Ağanın kendisine ne kadar çok hürmetle davrandığına bakılırsa o olmalıydı. Görünüşü tariflere uyuyordu. Yusuf, hemen kel adamın elini öptü:

"Siz o olmalısınız... Efsanevi pelvan... Sultan Abdülaziz Han'ın başpelvanı... Bugüne kadar bileği bükülmeyen, dünyada tek olan Aliço Pelvan..."

Yusuf'un söyledikleri gülmez kişiyi gülümsetmişti:

"Breh breh, biz neymişiz de haberimiz yokmuş. Kim olduğumu süledin. Hele kendinin de kimler olduğunu süle. Bakalım, özünü de Kel Aliço'yu tanıdığın gibi tanır mısın? Kimlerdensin, ustan kimdir? Hele şüle otur da süle."

Yusuf, hakkında destanlar düzülen, güreşleri, acı kuvveti efsane gibi söylenen destansı pehlivanla karşı karşıya olmanın şaşkınlığındaydı. Padişahın huzurunda dahi hak bildiğini çekinmeden söylediği, kızınca vücudunun kıllarının dikilip gömleğinden çıktığı masal anlatılır gibi Deliorman'da anlatılan Aliço'yla tanışmanın heyecanındaydı:

"Müsaade ederseniz ayakta durayım. Sizin huzurunuzda ayakta durmak bizim için en büyük şeref. Şumnuluyum. İsmeyil Pelvanın çırağıyım."

İsmail Pehlivan ismi Aliço'nun dikkatini çekmişti:

"Hangi İsmeyil. Nasçıköylü İsmail mi, yoksa, Nasuhçulu köylü Kel İsmail mi?"

Yusuf, Aliço'da kel olduğu için Kel İsmail diyemedi:
"Nasuhçulu İsmeyil Pehlivan'ın."
Aliço güldü:

"Te be niçin Kel İsmeyil demezsin, ben de kel olduğum için mi? A be ben, kelliğimle iftihar ederim. Herkes beni Kel Aliço diye bilir. Terbiyen çok hoşuma gitti. Bizim Kel İsmail senin ustan ha? O ne keldir o. Ustanı iyi tanırım. Çok zorlu güleşlerimiz olmuştur. Bana meydanların dar getiren birkaç pelvandan biridir. Çok değerli bir pehlivandır. Ustan nerede, gelmedi mi?"

Yusuf, boynunu büktü, kaçıncı defadır kendisine ustası soruluyordu, ustasız, rehbersiz, sahipsiz olmak ne kadar da zordu:

"Ustam, 5 yıl önce, Moskof Harbi'nin hemen başında göç etmişti. Bir daha kendisinden haber alamadım."

Yusuf'un ustası hakkında söyledikleri Aliço'yu etkilemişti:

"Vay kel adaşım vay. Öldüyse Allah gani gani irahmet eylesin. Sağ ise, keşke nerede olduğunu bilsek de yardım edebilsek. Yeri doldurulamayacak insanlardandır."

Aliço, şöyle bir kuvvetlice Yusuf'un sırtına vurdu, Yusuf, ciğerleri dökülüyor zannetti. Aliço, Yusuf'u domdom kurşunu yemiş gibi sarsan bir soru sordu:

"Bana çırak olmak ister misin?"
Yusuf adamakakıllı şaşırmıştı:
"Ben mi? Size mi? Benim için en büyük şeref..."

Yusuf, sözünün sonunu getiremedi. Aliço'ya, 'Ben size çırak değil, rakip olmak istiyorum. Ustam olursan sana karşı nasıl güleşirim. Küçüklükten beri seninle Kırkpınar'da güreşmek rüyaları görüyorum' nasıl derdi?

Aliço, Yusuf'un söylemek isteyip de söyleyemediklerini anlamış gibiydi:

"Çırak yerine bana rakip olmak istiyorsun değil mi?"

"Estagfirullah efendim. Size rakip olmak ne haddime?"

"Evladım. Bunda utanılacak bi şey yok. Her pelvan bunun rüyalarını görür. Haklısın... Bana çırak olursan, güreşseverleri, birkaç sene içinde bu meydanda ikimiz arasında kıran kırana yapılacak güreşlerden mahrum etmiş oluruz. Ama bana çırak olmak istersen, sevinirim, he demen yeter, bildiğim her şeyi sana öğretirim. Hadi git şimdi istirahat et. İyice düşün...Cevabını sonra verirsin."

Yusuf, tekrar rüyalarının başpehlivanı, efsanevi, destansı pehlivan Aliço'nun elini öperek çadırdan ayrıldı.

Yusuf, Aliço'yu etkilemişti. Aliço'nun canı sıkkındı. Kırkpınar Ağasına içini döktü:

"Ağam. Bir iki seneye varmaz papucumuz dama atılacak gibi."

Ağa, Aliço'dan duyduklarına inanamadı:

"Sen ne diyorsun bre koca pelvan. Daha on sene Kırkpınar'da karşına kimse çıkamaz."

Aliço hayır dercesine başını salladı:

"Öyle deme Ağam. Yaş elliye merdiven dayadı. Bu Yusuf, çok zorlu bir pelvan. Eğer iyi bir usta eline, özellikle de Pomak Osman'ın eline düşerse seneye bile beni zorlar."

Ağa iyice şaşırmıştı:

"Bre Aliço bunu sen mi sülersin?"

"Evet ben sülerim. Bu Yusuf, gözümü korkuttu. Bi de Pomak Osman, Yusuf'u kaparsa işte o zaman kel başımın cayır cayır yanmasından korkarım. Başına bi iş gelmezse, bu Yusuf, bizim başımıza çok iş getireceğe benzer."

Aliço'nun son sözleri, Kırkpınar ağasını titretti. Aliço'nun, ileride kendisine rakip gördüğü pehlivanların pehlivanlık hayatını

başlangıçta söndürdüğü söylenirdi. Ağanın gönlü böyle bir şeyi Aliço'ya yakıştıramadı ancak, senelerdir benzeri söylentiler, güreş meydanlarında dolanır dururdu. Ağanın duyduğuna göre Aliço bunu yaparken de, "Güleş savaşın misalleştirilmesidir. Savaşa hazırlık sulh zamanında olur" derdi.

Yusuf'a ödül olarak bir tosun verdiler. Sürmeli gözlü tosunu gözlerinden öptü. Kırkpınar'daki ilk ödülüydü. Karaok'tan sonra bu karagözlü tosuna da ısınmıştı, tosun da Yusuf'u sevmiş gibiydi, ona tatlı tatlı bakıp hafifçe ses çıkarıyor, birşeyler anlatmak istiyordu. Yusuf, tosunu ne yapacağını şaşırdı. Köyü yakın değil ki köyüne götürsün. Birden aklına geldi. Niçin az ilerdeki hayvan pazarına götürüp satmıyordu? Yusuf'un gönlü, Kırkpınar'daki ilk ödülünü satmaya razı gelmiyordu, fakat başka çaresi de yoktu. Hemen pazara götürüp, tosunu ucuz pahalı demeden sattı. Mecidiyeleri kesesine koyamadı. Deli Murat'ın sabahki sözlerini hatırladı. Onun hakkına tecavüz etmiş gibi geldi. Ödülü ona vermek için yola koyuldu, ancak, "Sen bana sadaka mı veriyorsun. Bana nasıl büle hakaret edersin!" demesinden çekindiği için vazgeçti. Ödülü, Deli Murat yerine, dereceye giremeyen büyükorta pehlivanlarından birine hediye etti.

Sabahtan beri bir şey yemeyen Yusuf, açıkmıştı. Etrafta yüzlerce kuzu çeviren ve çadırdan yapılmış, önleri söğüt dallarından çardaklarla gölgelendirilmiş aşevi vardı. Yusuf, bunlardan birine gidip irice bir kuzuyu mideye indirdi. Daha sonra çadırına çekilerek, güreşleri seyretmeye başladı. Büyük bir heyecanla Aliço'nun güreşini bekliyordu. Ancak Aliço, o gün güreşmedi.

Yusuf, Aliço'nun niçin güreşmediğini bir türlü anlayamadı, bunu mutlaka öğrenmeliydi ama nasıl?

50 yıldır Kırkpınar'ı takip eden bir ak sakallı, Aliço'nun yalnızca Kırkpınar'ın üçüncü günü güreştiğini, çoğu zamanda üçüncü gün de kendisine rakip çıkmadığı için güreşmeden ödülü alıp gittiğini söyledi.

Aliço'nun, güreşmeden ödülü alması Yusuf'a çok dokundu, hem güreşmeden ödül alan Aliço'ya hem de Aliço'nun karşısına çıkmaya

cesaret edemeyen başpehlivanlara kızdı. Eğer, "Bu senede Aliço'nun karşısın rakip çıkmazsa, ben çıkar, Kırkpınar'ın şerefini kurtarırım. Deliorman'da başa güreşiyordum, kimse benim ona karşı güreşmeme mani olamaz" diye düşünüyordu Yusuf. Bu düşünceler, Yusuf'un Aliço'yu hiç tanımadığının, nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığının işaretiydi.

Güreşler akşama doğru bitti. Yusuf'un yol arkadaşı Silistreliler, gece Kırkpınar'da çadırda kalacaklarını söylediler. Yusuf, çadırda kalmaya alışık değildi. Mestan Ağa'yı da çok sevmişti. Handaki rahatlığı çadıra değişmezdi. Hem de hamama gider, daha sonra vücudunu bir güzelce zeytinyağı ile ovdururdu.

Hemen bir talikaya bindi, yatsı vaktine yakın Edirne'ye geldi. Hemen, hana vardı. Mestan Ağa, büyük bir sevinçle onu karşıladı, tebrik etti. Büyükorta ödülünü aldığı Yusuf'tan önce Edirne'ye ulaşmıştı. Yusuf, "Güleş haberlerini Osmanlı'nın dört bir yanına Hızır aleyhisselam ulaştırır" Sözüne bir daha gönülden inandı. Hancı, kendi çocuğu kazanmış gibi sevinmişti. Yusuf ne hikmetse, Aliço'nun kendisini çırak olarak almak istemesini söyleyemedi Mestan Ağa'ya. Söylememekle de iyi mi yoksa kötü mü yaptığını zaman gösterecekti.

Yeni Usta

Ertesi günü Yusuf, iyice dinlenebilmek için Kırkpınar'a gitmekte acele etmedi. Yorgunluğunu attıktan sonra yola çıktı. İkinci gün güreşler öğleden sonra başladı. Cazgır, "Büyükorta pelvanları meydana" diye seslenince, Yusuf, beyaz gömleğini çıkararak çayıra yürüdü. Yağ kazanına doğru yürürken arkasından biri seslendi:

"Yusuf Pelvan. Yusuf Pelvan."
Dönüp baktı, Cazgır Sadık Usta'ydı.
"Buyur ustam, emret."

Cazgır, sıkıntılıydı, dilinin altındaki baklayı çıkarmakta zorlanıyordu:

"Şey, Yusuf Pelvan. Sen büyükortada güleşmeyeceksin."
Yusuf, şaşırdı:

"Burası ermaydanı değil mi? Benim güleşmeme kim mani olabilir."

"Evladım, yanlış anladın? Güleşeçeksin de büyükortaya değil, eğer güleşmek istersen ancak başaltında güleşebilirsin."

Yusuf, kızmıştı:
"Niçin, büyükorta da güleşemiyecek mişim?"
Sadık Usta, Yusuf'un sırtını sıvazladı:

"Evladım, Yusuf'um. Sana kimsenin mani olmaya hakkı yok. Ancak dünkü büyükortadaki rakiplerin, 'Yusuf, bizden çok fazla pelvan. O artık başaltında güleşmeli' dediler. Söyledikleri bana da akla yatkın geldi. Dün seni seyrettim. Hakikaten çok zorlu bir pelvansın. Başaltı pelvanlarını bile seni aradan çıkaramaz gibime gelir. Zaten gelenek olarak da, pelvanlar, bir alt boyda birinci olanın üst boyda güleşmesini isteyebilirler. Boşuna yağlanma, başaltına çıkacaksın."

Yusuf düşününce, cazgır ve büyükorta pehlivanlarına hak verdi.

Kızgınlığı geçti, kırgınlığı sürüyordu. Yağ kazanının başındaki büyükorta pehlivanları, onun cazgırla konuşmasını takip ediyorlardı. Deli Murat'ın kendisine bakıp gülümsediğini, ellerini açıp kusura bakma mânâsında bir işaret yaptığını gördü. Yusuf da, onları uzaktan eliyle "önemli değil" anlamında selamladı ve çayırdan ayrıldı. Biraz morali bozulur gibi olmuştu. O, bugün ve yarın da büyükortayı rahatça kurtaracağını böylece ödüllere konacağını düşünüyordu, ama şimdi iş değişmişti. Başaltında onu nelerin beklediğini bilmiyordu.

Üzgün bir vaziyette, çadırına döndü, kispetinin üzerine beyaz gömleğini giydi, güreşleri seyretmeye başladı.

"Pelvan, ne oldu, büyükortada güleştirmediler mi?"

Yusuf, sese döndü. Hemen yanında 40 yaşlarında kara yağız bir kimse oturuyordu. O kızgınlıkla farketmemişti. Dertleşeçek birinin çıkması Yusuf'u sevindirdi:

"Evet, güleştirmediler. Neymiş, ben, başaltı pehlivanları

ayarındaymışım, dün büyükortada birinci olmuşum. Ama şu sakallı pehlivan Deli Hafız da bizim memlekette başta güleşiyordu. Ona bi şey demediler. Yalnızım, ustam yok diye bana büle yaparlar."

Kara yağız kimse alıcı gözüyle Yusuf'a baktı, şöyle bir tepeden tırnağa süzdü:

"Yalnız mısın? Arkadaşın yok mu?"
"Yok efendim."
"Peki ustan da mı yok."
"Vardı ama şimdi yok."
Yusuf'un cevabı kara yağız kişiyi güldürdü:
"Anlayamadım, var olan şimdi nası yok olur?"
Sorguya çekilmek Yusuf'u sıkmış gibiydi:

"Ustamla Urus Harbi'nin başında ayrıldık, beş senedir kendinden haber alamadım."

"Nerelisin?"

"Şumnulu?"

"Şumnu mu? Ooo, Deliorman'dan, pelvanlar, yiğit insanlar diyarındanmışsın."

"Ustan kimdi be yiğidim?"

"Nasuhçulu İsmeyil Pelvan'dı."

Yusuf, ustasına saygısından Kel İsmeyil Pehlivan diyememişti. Ama karşısındaki bu noksanı tamamladı:

"Kel İsmeyil Pelvan mı?"

Yusuf kızararak, "Evet" dedi.

"Yaa, İsmeyil Pelvan ustandı ha? Çok mert, çok yiğit bir adamdır, güleşte de çok ustadır. Allah için seni iyi yetiştirmiş. Büyükortada güleşemedim diye hiç üzülme. Dün seni seyrettim. Sen tam bir başaltı pelvanısın. Hatta, usta bir pehlivana çırak olursan iki seneye kalmaz başa çıkar, Aliço ile bile başa baş güleş çıkarırsın. Görüyorum ki başaltında güleşmekten çekiniyorsun, bunda da haklısın. Bu işler yalnız olmaz. Yalnız başına güleş kovalanmaz. İki

üç pelvan bir olup seni çılgara düşürürler, pelvanlık hayatını bitirirler."

"Doğru sülersin ama ne yapabilirim. Moskof savaşından sonra Deliorman'da pek pelvan kalmadı, hepsi göç etti, ustamı da kaybettim."

Karayağız adam şöyle bir iç geçirdi, Yusuf'a tekrar alıcı gözüyle baktı:

"Yiğidim, ismin neydi senin?"

"Yusuf."

"Güzel isimmiş. Yusuf'um, yiğidim. Sana bi teklifte bulunacağım. Bana Pomak Osman derler. Bu sene Kırkpınar'da son defa güleşcem. Artık yaşlandım, güleş beni bırakmadan, ben onu bırakmak isterim. Çoluk çocuğun maskarası olmayalım. Her şey zamanında güzel."

Yusuf, dayanamadı:
"Aliço da en az sizin yaşınızda, ama bırakmayı falan düşünmez."
Pomak Osman gülümsedi:

"O Aliço. Onun gibi yüzyılda ancak birkaç tane gelir. Ümidim o ki sen de o birkaç taneden biri gibisin. Dün senin güleşini dikkatle seyrettim. Güleşe uygun çok iyi bir vücut yapın var. Anladığım kadarıyla müthiş kuvvetlisin, maşallah tuttuğunu koparırsın. Kabiliyetlisin. Ustan seni iyi yetiştirmiş, güleşi de iyi bilirsin. Buraya kadar yalnız başına geldiğine göre cesursun ve kendine güvenirsin. Ama yalnız başına yapamazsın. Yazık olur senin gibi bi kabiliyete. Sakın bana kimse bir şey yapamaz deme. Bu meydanlarda öyle kurtlar var ki, hiç anlamadan iliğini emerler, güleş hayatını bitirirler."

"Haklısın ustam."

"Tahminime göre 21-22 yaşında ya varsın ya da yok. Pehlivanlık tecrübesi bakımından benim gözümde hâlâ çocuk sayılırsın.Güleşi bilirim sanırsın ama daha pelvanlığın elif ba'sında sayılırsın. Eğer kendine iyi bir usta ve arkadaş arıyorsan, sana hem yoldaş hem de

usta olurum, bütün bildiklerimi tecrübelerimi sana aktarırım."

Pomak Osman'ın 'usta' sözüyle birlikte Yusuf, elinde olmadan gülümsedi. Bu Pomak Osman'ın gözünden kaçmadı, kızdı; tepkisi sert oldu:

"Ne o pelvan, beni usta diye kendine yakıştıramadın mı?"

Yusuf, yanlış anlaşılmaktan çok üzüldü:

"Ustam, hakkını helal et. Bana usta olman benim için çok büyük şereftir. Elimde olmadan gülümsememe sebep şudur ki, dün, Aliço da beni çırak olarak yanına almayı teklif etti. Ustam yok diye üzülürken, 24 saat içinde iki büyük ustadan çıraklık teklifi geldi. Yüce Rabbimin işlerini düşünüp gülümsedim, sevindim."

Yusuf'un 'Aliço' sözü Pamuk Osman'ı şaşırttı:
"Nee? Aliço seni çıraklığa mı almak istedi."
"Evet, üle oldu."
"Peki, kabul ettin mi?"
"Düşün, sonra cevap ver, dedi."
Yusuf'un son sözüyle Pamuk Osman, iyice vurulmuşa döndü:
"Vay bee? Aliço'yu ret mi ettin?"
Yusuf, güldü:
"Yok be usta, ret de etmedim, kabul de."
"Peki nasıl oldu bu iş."

"Nasıl olcak. Aliço gibi efsanevi bir pelvan bana usta olmayı teklif edince çok şaşırdım. Hem onu hiç ustam olarak düşünmemiştim. Onunla, Kırkpınar ermeydanında güreşebilmenin rüyalarıyla büyüdüm. Evet diyemedim. Aliço da, sanki düşüncelerimi anladı. 'Benimle meydanda karşılaşmak istiyorsun değil mi? Her pelvan bunun rüyalarını görür. Sana hak veriyorum. Bana çırak olursan, güreşseverleri, birkaç sene içinde bu meydanda ikimiz arasında kıran kırana yapılacak güleşlerden mahrum etmiş oluruz. Ama yine de iyi düşün, bana çırak olmak istesen sana kapım her zaman açık' dedi."

Pamuk Osman, Yusuf'un anlattıklarıyla kafasına balyoz yemiş

gibi olmuştu:

"Yusuf'um. Demek ki Aliço da sana alıcı gözüyle bakmış ve sendeki cevheri görmüş. Senin yakın zamanda Kırkpınar'da ona rakip olacağını farketmiş ve buna mani olmak için çırak almak istemiş. Seni çırak olarak alamazsa, gelişmeni tamamlamadan seninle güleş tutup, seni ezmek isteyecektir. Çok dikkatli olman lazım."

"Aliço hakikaten beni ezmek ister mi ustam?"

"O Aliço'dur, 'Kırkpınar geleneğine uygundur, madem ki ermeydanına çıkmış, sonuca katlanmalı' deyip, güleş esnasında rakibinin iliğini emer, güleş hayatını söndürür. Sonra da ortaya çıkar, 'Burası ermeydanıdır, ermeydanında yapılan orada kalır' der. İşte bunun için sana, daha çok öğrenecek şeyin var diyorum.

"Haklısın ustam, ben de daha çok öğrencek şey olduğuna bütün kalbimle inanıyorum."

"Düşün, taşın, benim hakkımda bilgi topla. Yarınki güleşimi izle. Yarın akşam bana kararını bildir. Senin hatırın, senin daha iyi yetişmen için iki sene daha güleşirim. Sana Pomak güleşi neymiş, pelvanlığın incelikleri nelerdir öğretirim. Allah'ın izniyle de iki sene sonra şu Aliço'nun karşısına çıkar, ezilmeden onunla güleş tutar, hatta işi sıkı tutarsan onu zorlar, kimbilir belki de yenersin?"

Yusuf heyecanlandı:
"Ustam. Aliçoyu yenmek mi? Bu mümkün mü?"
Yusuf'un heyecanı karşısında Pamuk Osman güldü:

"Yusuf'um, niçin mümkün olmasın? El elden üstündür demişler. Bu el, senin elin niçin olmasın? Sonra iki sene sonra, Aliço daha da ihtiyarlayacak sen ise gücünün zirvesinde olacaksın."

Pomak Osman'ın, "Kimbilir belki de Aliço'yu yenersin" sözleri Yusuf'un kulaklarında, beyninde ve gönlünde çın çın çınladı. Yusuf ile Pomak Osman bunları konuşurken vakit epey geçmişti. Cazgır, "Başaltı pehlivanları hazır olsun" diye bağırdı. Pomak Osman, elini

Yusuf'un omuzuna koydu:

"Yusuf, pelvan. Hiç çekinme, sen, Allah'ın izniyle, başaltı pehlivanlarını da yenecek güçtesin. Bunu sana cesaret vermek için söylemiyorum. 25 senedir bu meydanlardayım. Aliço, Kara İbrahim, Kavasoğlu Koca İbrahim gibi nice zorlu pehlivanlarla çok güleşler yaptım. Bu tecrübelerime dayanarak konuşuyorum. Bugün, dikkatli güleşirsen başaltını da kurtarabilirsin. Haydi Allah yardımcın olsun."

Pomak Osman, Yusuf'un sırtını sıvazladı. Yusuf da Pomak Osman'ın elini öptü:

"Sağ ol ustam. Söylediklerim benim için çok önemli. Yarın inşallah size cevap veririm."

Yusuf, besmele çekip ayağa kalktı, beyaz, uzun gömleğini çıkardı, Rabbi yessir duasını okuyarak kazan başına yürüdü. Heyecanlıydı, hem Aliço ve Pomak Osman'ın söylediklerinden hem de Kırkpınar'da başaltında güreşecek olmasından.

Kazan başına geldi, selam verip yağlanmaya başladı. Cazgır Sadık Usta, çok iyi kalpli bir adamdı. İlk defa Kırkpınar'a gelen ve başaltında güreşmek zorunda bırakılan Yusuf'a acıdı. Başaltına Yusuf'la birlikte altı pehlivan çıkmıştı. Cazgır, Yusuf'a eş olarak Yanbolulu yaşlı bir pehlivanı verdi. Diğerlerini de eşlendirip kıbleye döndürerek şu duayı okudu:

"Allah Allah illallah.
Erler çıktı meydane,
Biri birinden merdane.
Biri ak biri kara,
Mevlâm her birine kuvvet vere,
Kırklar, yediler seyranıdır.
Nice koç yiğitler bu meydandan geçti,
Acı tatlı suyun içip göçtü.
Atlar gibi tepişelim,
Arslanlar gibi kapışalım,
Ya Muhammed, ya Ali,

Pehlivanların piri Hazreti Hamza-yı veli,
Dellal çıksın aradan,
Hepsine kuvvet versin Yaradan."

Duadan sonra pehlivanlar güzel bir peşrev çıkardılar. Yusuf'u tanıyan seyircilerin tepkisi değişik olmuştu:

"A be bu dün büyükorta birincisi olan değil mi?"

"Te be kendini başpelvan olduğunu sanır?"

"Ey ya Rabbim ne günlere kaldık. Herkes kendini başpelvan sanır."

"Te be pelvanlık bu ka ucuzladı mı?"

Yusuf biraz heyecan ve korkuyla güreşe başladı. Ne de olsa, Kırkpınar gibi bir yerde pehlivanlık derecesini bilmediği kimselerle gürüşecekti. Hasmıyla ense enseye geldiği zaman, Pomak Osman'ın, "Hiç korkma sen Allah'ın izniyle başaltı pehlivanlarını yenecek güçtesin" sözleri aklına geldi. Pomak Osman, kendisinden yaşlı ve çok daha tecrübeliydi. Kendisine yalan söylemesi için hiçbir sebep yoktu. Bunları düşünen Yusuf, biraz olsun rahatladı, heyecanı geçer gibi oldu. Güreşe girmeden savunmada kaldı.

Sakinleşerek hasmına dikkat etti, onun da pek güreşmeye niyeti var gibi gözükmüyordu. Baktı ki, hasmı da girmiyor, çekingen davranıyor, hemen saldırıya geçti. Hocasından öğrendiği ve çok pehlivanın bilmediği "Kel İsmail el ensesi"ni çekti. Hasmı diz üstü düştü. Kalkıp tekrar Yusuf'la ense bağlayınca, bu sefer diğer taraftan aynı el enseyi çekti ve rakibi yüzü koyun yere yapışıverdi.

Yusuf, haklı olarak şaşırdı. Nasıl oluyordu da, Kırkpınar gibi yerde başaltına çıkan bir pehlivan bir el ense ile yere düşebiliyordu.

Yusuf, "Bunda bir iş var. Bu adam yaşlı olduğu için mahsustan yere düşüyor. Yerde yapacağı oyunlarla beni yenmek istiyor" düşüncesine kapıldı ve üzerine gitmedi.

Gerçekten de Yusuf böyle düşünmekte haklıydı. Hasmı, bu genç pehlivanın büyükortadaki güreşini görmüş, onu ayakta

yenemeyeceğini anlamış ve yerden yapacağı bir oyunla yenmeyi tasarlamıştı. Yusuf, üzerine gelmeyince mecburen ayağa kalktı. Yusuf'un el enselerinin nice zorlu olduğunu gördüğü için de ondan uzak durdu. Hasmı, el ense yememek için dikildiği bir zamanda, Yusuf'un beklediği fırsat doğdu, ihtiyar pehlivanın dikilmesiyle birlikte ayakları açıkta kalmıştı. Yusuf bu fırsatı kaçırmadı ve rakibi ayağını geri çekmeden tekten kaptı ve hasmı kendini yere atamadan, kündeyi alıp aşırarak diz kündesiyle yendi.

Seyirciler şaşkındı:
"A be bu Şumnulu yine galip geldi."
"Büle ihtiyar rakip karşısında ben de galip gelirim."

"Hadi be susak ağızlı, sen Kırkpınar'da güleşmeyi oyun mu sanırsın!"

Yusuf, başaltındaki ilk rakibini çok kolayca yenmenin şaşkınlığıyla hasmının yerden kalkmasını beklemeden, sağ dizini yukarı kaldırıp elini sağ dizine vurup başına götürerek halkı selamladı, galibiyet temannasını çaktı. Çakmasıyla birlikte de yaptığı hatayı anladı. Nasıl olmuştu da böyle bir gaf yapmıştı. Hemen, yenilmenin şaşkınlığıyla çimenlerin üzerine oturmuş, kendisine bakan yaşlı rakibinin yanına gitti. Onun doğrulmasına yardım etti. Helalleşmek için belinden tutup yukarı kaldırdı, böylelikle her ne kadar galip geldiysem de benden üstünsün, hakkını helal et demek istedi. Ama Yusuf'un gönlü rahat etmedi, kendinden en az 15 yıl yaşlı rakibinin elini öptü:

"Hakkını helal et, ayağa kalkmanı beklemeden galibiyet temannasını çaktım. Bu edepsizliğimi, Kırkpınar'da başaltında ilk galibiyetimi alma heyecanıma ver."

Yusuf'un hatasını tamir etmek için çırpınması, galip gelerek sanki suç işlemiş gibi mahçup olması, yaşlı pehlivanı duygulandırdı. O da Yusuf'u alnından öptü:

"Üzülme bre pelvan. Sen, sözlerin ve davarınışınla hatanı tamir ettin, benim gönlümü kazandın. Çok zorlu bir pelvan olacağa benzersin. Bundan sonrasını Aliço düşünsün."

Pehlivanın sözleri, Yusuf'u çok sevindirdi. Galibiyet yüküne bir

de gönül yıkma yükü eklenmemişti. Birlikte çayırdan çıkarlarken cazgır yanlarına geldi. Yusuf'un elini havaya kaldırarak, "Şumnulu Yusuf Pehlivan hasmını künde ile yenmiştir" diye bağırdı. Bu arada yenilen pehlivan boynu bükük bir halde yanlarından ayrılmıştı. Cazgır, Yusuf'a, "Aferin Yusuf Pelvan. Kolay bir galibiyet kazandın. Ama ikinci güleşinde dikkatli ol. O, yendiğin rakibe benzemez" dedi. Yusuf, nasihatinden dolayı cazgıra teşekkür etti, cazgırın ilk defa başaltına çıkan kendisini korumak için ihtiyar rakibini bilerek kendine verdiğini anladı.

Yusuf, Pomak Osman Pehlivan'ın yanına gelip oturdu. Osman Pehlivan da, çırağı olmasını arzuladığı Yusuf'un galibiyeti sebebiyle seviçliydi:

"Tebrik ederim Yusuf Pelvan. Ben sana demedim mi, başaltı pelvanlarını yenersin diye. Bak çok kolay bir galibiyet aldın."

Yusuf kızardı:

"Yok usta bir kazadır oldu. Cazgır bilerek bana bu zayıf rakibi vermiş."

Osman Pehlivan güldü, Yusuf şaşırdı. Pomak Osman, Yusuf'un şaşkınlığına bakarak, onun söylediklerinde samimi olduğuna inandı, ama yine de takılmadan edemedi:

"Yiğidim. Sen tereciye tere satmaya çalışma. Rakibini nasıl yendiğini çok iyi gördüm. Merak etme, eğer dikkatli güleşirsen diğer rakiplerini de yenersin. Yeter ki acele etme, acele işe şeytan karışır diye boşuna dememişler. Ha, bi şey daha süleyeyim. Aliço, baştan sona güleşini takip etti. Bu da Aliço'nun önümüzdeki senelerde seni rakip olarak gördüğünü gösteriyor, ona göre çalış, ona göre davran."

Yusuf'un gözleri hemen Aliço'nun oturduğu ağa çadırına çevrildi. Hakikaten de kendisine doğru bakan Aliço'yu gördü, heyecanlandı. Bakalım, bu efsanevî pehlivanla, Kırkpınar ermeydanında ne zaman karşılaşmak kısmet olacaktı.

Pomak Osman'ın sözleri, Yusuf'a moral olmuştu. Yusuf'un galip geldiğini gören diğer çiftler, güreşlerini hızlandırdılar. Güreşleri uzarsa, kendileri daha fazla yorulacak ve dinlenmiş Yusuf'la güreşmek zorunda kalacaklardı.

Bir süre sonra diğer iki çiftten birisinin güreşi sonuçlandı. Galip gelen pehlivan, 15 dakika dinlendikten sonra Yusuf'la karşı karşıya geldi. Yusuf, bu hasmı ile yarım saat kadar güreştikten sonra, paça kasnak oyunuyla yendi. Seyirciler şaşkındı ilk defa Kırkpınar'da gördükleri Şumnulu genç, iki güreşini de kazanmıştı:

"Tebe bu Şumnulu yaman çıktı."
"Çok seri güleşir. Hiç zorlanmadan galip geldi."
"Abe boğa gibi, karşısında durmak çok zor."

Yusuf, ikinci güreşini de kazanmıştı, ama hâlâ inanamıyordu. O çok daha zorlanacağını bekliyordu. Yusuf'un, galibiyetine Yusuf'tan daha fazla, Pomak Osman sevinmişti:

"Breh breh Yusuf! Sen hepten de hızlıymışsın. Demedim mi ben sana bu pelvanlarla çok kolay baş edersin diye."

"A be ustam. Benim rakiplerim hep hasta mıydı, yoksa bana hep zayıf rakipler mi denk geldi bilemedim."

Pomak Osman güldü:

"Yusuf'um. Hasta veya zayıf pelvanlar değildi. Fark sende. Ne kadar pelvan olduğunun farkında değilsin. Şüle aradan iki sene geçsin, tam bir başpelvan olcaksın. İnşallah, Aliço ile kıran kırana güleşebileceksin. Kimbilir belki de..."

Pomak Osman, sözünün sonunu getirmedi, "Aliço'yu da yeneceksin" diyecekti, ama demedi. Yusuf, daha böyle haberi kaldıramazdı.

Yusuf, rüyada gibiydi, başaltında iki güreş kazanmıştı, Pomak Osman, "İki sene sonra Aliço ile kıran kırana güleşeceksin" demişti.

Öbür çift hâlâ yenişememişti. Belli ki yorgun yorgun Yusuf'un karşısına çıkmak istemiyorlardı. Güreşleri uzayıp gitti. Sıra başpehlivanların güreşine gelince güreşlerini berabere ilân ettiler ve o gün iki rakibini yenen Yusuf, başaltında birinci ilân edildi.

Yusuf, birinci olduğuna bir türlü inanamıyordu. İlk gün büyükortada, ikinci günse başaltında birinci olmuştu. Yusuf, bugün

de ödül olarak bir tosun verdiler, ama bu tosun dünkünden daha gösterişliydi. Tosunu hemen panayırda sattı.

Ertesi gün, Kırkpınar güreşlerinin üçüncü günüydü. Üçüncü gün, güreşler sabahtan başlıyor, ödüllerin en değerlileri de o gün veriliyordu. Üçüncü günkü birinciler, Kırkpınar birincisi sayılıyordu. Aliço'nun o gün güreşmeyeceğini öğrenen Yusuf, daha iyi dinlenebilmek için hemen Edirne'ye dönmeye karar verdi. Karnını doyurup Pomak Osman'la vedalaştıktan sonra hemen Edirne'ye döndü.

Hancı Mestan Ağa, Yusuf'un başaltında birinci olmasına inanamadı. Ancak Kırkpınar'dan gelenler de aynı şeyi söyleyince ikna oldu ve sevincinden ne yapacağını şaşırdı. Yusuf'un kafasındaysa, Pomak Osman'a çıraklık meselesi vardı. Pomak Osman, "Araştır, yarın cevabını verirsin" demişti. Yusuf'un Edirne'de Mestan Ağa'dan başka tanıdığı yoktu, ona sordu:

"Efendim. Pomak Osman, beni yanına çırak almak ister, ne dersin?"

Mestan Ağa şaşırdı.
"Pomak Osman mı? Ciddi mi sülersin?"
Yusuf, Mestan Ağa'nın şaşırmasına şaşırdı:
"Ciddi sülerim. Yarın benden cevap bekler."
Mestan Ağa, çocuklar gibi sevindi:

"Evladım, çok güzel bi haber. Hiç düşünmeden tamam de. Güleş bilgisi Aliço'dan az değil fazladır. Ancak, Aliço kadar acı kuvveti olmadığı için onunla baş edemez. Kilosu da Aliço'dan en az 20 okka az. Ama insanlıkta Aliço'dan çok çok daha iyidir. Sana mumla arasak ondan iyi usta bulamazdık."

Yusuf'un kafasına takılan bir şey vardı:

"Aliço da Osman Pehlivan da Pomak. Niçin Pomak Osman, Aliço'nun yanında değil, geçinemiyorlar mı?"

"Evladım, yapıları, karakterleri farklı. Aliço, sert mizaçlıdır, Pomak Osman ise yumuşak, merhametlidir. Aliço, liderliğini kabul

edecek insan ister. Osman da böyle bir şeye tahammül edemez. Bu sebeple, ikisi hiç geçinemezler, ikisi arasındaki güleşler kıran kırana geçer."

Mestan Ağa'dan Pomak Osman hakkında duydukları, Yusuf'u, Pomak Osman'a biraz daha yakınlaştırmıştı, zaten daha ilk görüşte ona kanı ısınmıştı. İyice kanaat getirmek için Pomak Osman'ı bir de Cazgır Sadık Usta'ya sormayı düşünüyordu.

Mestan Ağa'dan müsaade istedi. Hamamda yıkandı, daha sonra yağlanıp dinlenmeye çekildi.

Yusuf, sabah erkenden kalktı. Kendini yokladı, dinlenmişti, demek ki dünkü güreşler onu fazla yormamıştı. Mestan Ağa'nın elini öpüp duasını aldıktan sonra, erkenden Kırkpınar'a doğru yola çıktı. Kırkpınar'a ulaşınca güreşleri seyretmeye başladı. Başaltı güreşlerinin Cuma namazından sonra yapılacağı söylendi. Cuma namazından sonra soyundu, başaltı pehlivanlarını çağırmalarını beklemeye başladı.

Cazgır, "Başaltı pehlivanları meydana gelsin" diye bağırınca, Yusuf, yağ kazanına doğru yürüdü. Seyirciler, Yusuf'u artık tanımış ve en önemlisi de sevmişlerdi:

"Hadi bakalım Şumnulu, bugün fırtına gibi es."

"Sıkı dur Aliço, Şumnulu geliyor."

"O kadar da değil. Aliço'yla güleşmesi için kırk değil, yüz fırın ekmek yemesi lazım."

Yağ kazanının başında yine altı pehlivan vardı. Ancak dün Yusuf'a yenilen iki pehlivan yoktu; bugünkü güreşlere çıkmamışlardı. Yeni iki pehlivanı ise Yusuf ilk defa görüyordu. Bunların hem kuvvetli ve hem de iyi güreşçiler oldukları her halleriyle belliydi.

Yusuf'un gözü bu pehlivanların üzerindeydi. Dikkat etti, bu iki pehlivan birbirlerini yağlıyor, samimi bir şekilde konuşuyorlardı. Belli ki yakın arkadaştılar. Yağlanma bittikten sonra, cazgır pehlivanları ortaya çağırdı, eşlendirme yaptı. Dikkatini çeken yeni pehlivanlardan birini Yusuf'a eş olarak verdi. Yusuf, tedirgin oldu.

Pehlivanlar kıbleye karşı el bağlayarak durunca dualarını yaptı, salavat ve Allah Allah sesleri arasında onları ermeydanına saldı.

Yusuf, bugünkü güreşinin dünkü güreşlere benzemeyeceğini daha peşreve başlarken anlamıştı. Rakibi olan pehlivan çok güzel peşrev çekiyordu. Her haliyle peşrevin ve çayırların ustası olduğunu söylüyordu. Yusuf, göz ucuyla elinde olmadan rakibinin harika peşrevini seyrediyordu. Peşrev seyircileri de coşturmuştu:

"Maşallah deyin ba kızana ne güzel peşrev çıkarır."
"Pelvanlığı da peşrevi gibiyse yandı Şumnulu Yusuf."
"Bakalım, Şumnulu bugün dünkü gibi kolay galip gelebilecek mi?"
"Ne galibiyeti, mağlup olacak mağlup."

Nihayet peşrev faslı bitti ve Yusuf ile rakibi güreşe başladılar. Yusuf, çok dikkatli ve tetikteydi. Rakibi gözünü korkutmuştu. Saldırıların hasmından gelmesini bekliyordu. "Ah ne olur başımda bir usta olsaydı da, şimdi nasıl güleş tutacağımı bana sülerdi" diye düşünüyordu.

15-20 dakika Yusuf ve rakibinin birbirlerini yoklamaları ve denemeleriyle geçti. Yusuf, oyuna girmediği gibi karşısındaki de oyuna girmiyor, saldırmıyor, el ense değiştirip duruyordu. Bir ara Yusuf, tekten kapmak istedi. Hasmı çok ustaca el ense çekip boşa çıkardı. Çapraza girmek istedi, ancak birkaç adımdan fazla süremedi, yanbaşla çaprazdan kurtuldu. Rakibi, kuvvetli, sağlam yapılı, dengeli bir pehlivandı. Hangi oyuna girdiyse karşılığını yapıp oyununu boşa çıkarıyordu. Ama kendisi de oyun yapmıyordu.

Bu arada, Yusuf'un güreştiği pehlivanın arkadaşı hasmını yenmişti. Diğer çift de hasmını yenince, galipler birbirleriyle eşleşti. Yusuf, güreşe başlayalı yarım saati çoktan geçmiş olduğu halde, rakibine hiçbir oyun yapamaması sebebiyle sıkılmıştı. Bu tarz, güreşe alışık değildi. O tuttu mu atmalı, uzatmadan güreşi bitirmeliydi. Ama gel gör ki karşısındakine bir şey yapamıyordu.

Yusuf, iyice sıkılmaya başlamıştı. Ne oluyordu? Yoksa hastalanmış mıydı? Kendini yokladı öyle bir durumu yoktu. Sebebi

çözer gibi oldu. Karşısındaki pehlivanın bambaşka bir güreş tarzı vardı, bu tarz güreşe çok yabancıydı. Rakibi, ne güreşe girip oyun alıyor ne de oyun veriyordu. Yusuf'un her saldırısını çok kolayca karşılayıp bozuyordu.

Güreş uzadığı için yağları silinmişti. Yusuf, kazan başına doğru yürüdü. Rakibi de ses çıkarmadı. Yusuf, yağlanmaya çalışırken, birden bire yanında hiç beklemediği birini gördü. Gelen Pomak Osman'dı. Yusuf, sevindi. "Keşke bir ustam olsaydı feryadımı duydu bana usta gönderdi" diye düşündü. Pomak Osman, Yusuf'un sıkıntılı olduğunu gördü:

"Tebe Yusuf, seni sıkıntılı görürüm, hayır olsun?"

Yusuf, daha ne olsun gibilerden başını salladı:

"Hayır be ustam. Rakibime bir türlü oyun tutturamadım, ne kendi güleşe girer ne de benim oyun yapmama müsaade eder."

"Elbette tutturamazsın. Çünkü o Pomak ve ilk galip gelenin arkadaşı."

"Yağlanırlarken arkadaş olduklarını anlamıştım."

Pomak Osman, kimsenin duymaması için iyice Yusuf'a yaklaştı:

"Şimdi beni iyi dinle. Rakibine Kündeci Pomak Mahmut Pehlivan derler. Başaltının en zorlu pelvanıdır. Senelerdir başaltında birinci olur. Başta Aliço olduğu için başta güreşmez. Aliço'nun adamı olduğu için de hakem heyeti başaltında güreşmesine ses çıkarmaz. Arkadaşı galip geldiği için bu da seni yenmeye çalışacak. Yenemezse de hiç olmazsa yormaya gayret edecek. Tekrar tuttuğunuz zaman dikkatli ol. O yine savunmada kalacakmış gibi yapıp, buna seni inandırdıktan sonra birden bire paçalarına dalarak seni alta alacak ve hiç vakit kaybetmeden de meşhur Pomak kündesiyle seni atarak yenecek, onun planı bu. Bugüne kadar onun kündesinden pek kurtulan olmamıştır. Sakın gafil olma. Paçalarına dalacağını hissettiğin zaman el enselerle yere düşürmeye bak. Daldığında da mutlaka boyunduruğu yetiştir. Seni yenerse, öbür arkadaşı da rakibini yenecek, ikisi arkadaş oldukları için de biri diğerine pes ederek ödülü paylaşacaklar."

Osman pehlivan, bu şekilde öğütler verirken, Yusuf'un hasmı, Osman Pehlivan'ın Yusuf'la konuştuğunu farketmişti. O da yağ tazelemek bahanesiyle yanlarına doğru yollandı. Osman Pehlivan bunu farkedince noktayı koydu:

"Yusuf, dediklerimi anladın mı?"
"Anladım usta."
"Allah yardımcın olsun Yusuf'um."

Hasmı yanlarına yaklaşınca Yusuf, Osman Pehlivan'dan ayrılıp meydana doğru yürüdü. Bu arada, cazgır da yanına gelmişti. Birden Yusuf'un aklına dünden beri kafasını kurcalayan mesele geldi, işte meseleyi çözecek kişi de yanındaydı:

"Ustam, ayıp olmazsa sana bir şey sorabilir miyim?"

Cazgır Sadık Usta, Yusuf'u sevmişti, gülümsedi:

"Sor Yusuf Pelvan, niçin ayıp olsun, zaten sen ayıp olan bir şeyi sormazsın."

"Pomak Osman Pelvanı iyi tanır mısın?"

Cazgır, Pomak Osman ile Yusuf'un dün ve bugünkü yakınlıklarını görmüş, az çok onun ne soracağını tahmin etmişti:

"Tanımaz olur muyum? En az yirmi senedir tanırım. Çok namuslu, çok mert ve merhametli bir insandır. Çok da iyi bir pehlivandır. Ustalıkta Aliço'dan bile fazladır."

"Beni yanına çırak olarak almak istiyor da... Sana bi danışayım dedim. Aliço da çıraklık teklif etti, hangisine he diyeyim."

Cazgır, iki usta pehlivanın aynı anda çıraklık teklif etmesine şaşırdı. Pomak Osman'ın Yusuf'u çırak olarak almak istemesine sevinmişti. O da Aliço'nun yıllardır Kırkpınar'da rakipsiz kalmasından üzülüyordu. Eğer iyi bir ustanın eline düşerse Yusuf'un Aliço'ya rakip olacağına inanıyordu. Pomak Osman da Yusuf'a çok iyi bir usta olurdu. Sadık Usta, Aliço'nun Yusuf'u kendisine çırak yapmasından ve böylelikle Kırkpınar'ın Aliço ile Yusuf arasından yapılacak kıran kırana güreşlerden mahrum kalacağından korkmuştu. Diğerleri gibi o da bu düşüncelerle Pomak

Osman'ın Yusuf'u çırak istemesine çok sevinmişti:

"İyi ettin, bana danıştığına. Hiç düşünmeden Pomak Osman'ın teklini kabul et. Ondan daha iyi bir usta bulamazsın. O sana Aliço'dan da iyi usta olur. Hemen elini öp, ustamsın de. Gördüğün gibi güleş meydanlarında arkadaşsız ve ustasız mücadele etmek çok zor."

Cazgır Sadık Usta'nın sözleri Yusuf'u çok sevindirmişti, şimdi arkasında usta olarak Pomak Osman vardı. Arkasında Pomak Osman'ın bulunduğu bilmek ona güç, şevk ve istek vermişti. Cazgıra, "Allah razı olsun ustam" diyerek, daha bir güvenle ermeydanına yürüdü.

Hasmı da yağını tazelemesini bitirince ense enseye geldiler ve güreş kaldığı yerden tekrar başladı.

Pomak Osman'ın dediği gibi, hasmı yine çekingen çekingen duruyordu. Yusuf da sağ elini hasmının ensesine, sağ dirseğini de omuz başına dayamış onun paçalara dalacağı anı gözlüyordu. Nihayet Pomak pehlivan, Yusuf'un da güreşe girmeyeceğini anlayınca kendisinden çekindiğini sanıp çift paça daldı.

Yusuf da zaten böyle bir anı bekliyordu. Hemen bütün gücü ve ustalığıyla, ustası Kel İsmail'in öğrettiği özel el enseyi, rakibinin ensesine, küçük baş denilen şişkin yere uygulayarak Pomağı dizletti, sonra da ayaklanmasına fırsat vermeden, bir elini arkadan rakibinin bacak arasından sokarak kispetin ön tarafından yakaladı, diğer eliyle ensesinden bastırarak hasmını şak kündesiyle atıp, çevirerek yendi.

Bir anda davullar sustu. Başta, Yusuf olmak üzere, Pomak pehlivan, Pomak pehlivanın arkadaşları ve bütün seyirciler şaşkındı. Şaşkın olmayan iki kişi vardı, biri Aliço, diğeri de Pomak Osman'dı. Her ikisi de daha ilk güreşini seyrederken Yusuf'un nasıl bir pehlivan olduğunu anlamışlar ve onu çırak alabilmek için yarışa girmişlerdi.

Seyirciler ilk şaşkınlık geçince Yusuf'u alkışladılar, bu arada

senelerdir yorulmadan Kırkpınar'da başpehlivan birincisi olan Aliço'ya da göndermede bulunmadan edemediler. Aliço'nun rakipsiz kalması, baş güreşlerinde kıran kırana güreşlerin yapılmaması seyircileri iyice sıkmaya başlamıştı:

"Afferin bu Şumnulu'ya ba."

"O nası şak kündesiydi üle. Kündeciye künde nasıl atılırmış bi güzel gösterdi."

"Te be bu kızanda çok iş var."

"Hadi bakalım Aliço... Bi kaç sene sonra elini kolunu sallaya sallaya Kırkpınar'da gezebilecek misin?"

"Bakın bakalım, Aliço'nun kel başı kızarmış mı?"

Aliço, kendisine yapılan gördermelerden kızgın, Pomak Osman ise çok sevinçliydi. "Bu delikanlı düşündüğümden de zorlu çıktı. Çok kabiliyetli, kilo ve kuvveti de yerinde. Birkaç seneye kalmaz çok zorlu bir başpelvan olur; Aliço'ya da meydanları dar getirir" diye düşünüyordu. Kızgınlıkla çenesinden aşağı sarkmış bıyıklarını yiyen Aliço, "Bu Yusuf'u ya yanıma çırak almalı, ya da tez zamanda yapacağım bi güleşle bi daha karşıma çıkamayacak hale getirmeliyim" düşüncelerindeydi.

Yusuf, hâlâ şaşkınlığını atamayan pehlivanla helalleşip Pomak Osman'ın yanına doğru yürüdü. Pomak Osman yerinden fırladı, Yusuf'u alnında öptü:

"Afferin Yusuf. Çok güzel güleştin. Ben bile bu kadarını beklemiyordum."

Yusuf, kızardı, mahçup mahçup boynunu büktü:

"Kısmet banaymış ustam. Allah'ın izniyle ve verdiğiniz bilgiyle yendim."

Pomak Osman, alçak gönüllülüğü ve kıymet bilirliği sebebiyle Yusuf'u daha çok sevdi:

"Evladım. Sen, kabiliyetli, alçak gönüllü, çalışkan, gayretli olmazsan, bizim verdiğimiz bilgi yalnız başına bir iş yapmaz. Gayretli, mütevazı olanlar başarılı olurlar. Bu halini sakın ola

bozma. Daima alçak gönüllü ol. Kendini karıncadan bile büyük görme. Başarı, güç, mesuliyet demektir, sakın ola unutma. Başarın artıkça mesuliyetin de artar. Öbür güleş uzayabilir. Onlar yenişinceye kadar üşürsün. Üzerine bi şey al da üle bekle."

Pomak Osman, oradan bir kilim alıp Yusuf'un sırtına attı, bir babanın oğluna gösterceği itinayla Yusuf'un yüzündeki ot ve toprakları temizledi. Yusuf hem mahçup hem de memnundu. Pomak Osman'ın ilgisi ona yeni bir güç vermişti. Kendisine Kırkpınar'da yalnızlık hissettirmemişti. Daha fazla uzatmaya lüzum yoktu. Yusuf, gönlündekini, tecrübe ve danışmalar sonucu aklının işaret ettiğini hocasına söyledi:

"Ustam, ben kararımı verdim. Hâlâ aynı düşüncedeysen, beni çırak almak istiyorsan, severek size çıraklığı kabul ediyorum. İnşallah yüzünü kara çıkartmam. Müsaade ederseniz elinizi öpeyim."

Yusuf, ustasının elini öptü. Yusuf'un davranışı, ona çıraklığı kabul edişi Pomak Osman'ın çok duygulandırmıştı. Yusuf'un sırtını sıvazladı, alnından öptü:

"Evladım. Beni sevindirdiğin, sevinçten ağlattığın gibi Yüce Mevlam da iki cihanda seni sevindirsin. Çok şükür Rabbim dualarımı kabul etti. Bana aslan gibi bir çırak ve evlat nasip etti. Sende bu terbiye ve gayret varken ikimizin yüzünü de kara çıkartmazsın. Allahü teâlâ, seni yetiştiren, terbiye eden ana babadan, hocalarından ve ustalarından razı olsun."

Ustasının sözleri, Yusuf'u da duygulandırmıştı, gözleri yaşardı. Usta çırak, birbirlerinden gözyaşlarını gizlemek için başlarını eğdiler, dikkatle ve sessizce başaltındaki diğer güreşi izlemeye başladılar. Zaten gönüllerin konuştuğu yerde, söze ne hacet vardı.

Birileri daha izliyordu, ama güreşi değil, yeni usta çırağı. Sarkık bıyıkları dikilmiş, kel başı kızarmıştı. Aliço, "Tüh be, Yusuf'u Osman'a kaptırdık. Te be Şumnulu, bi elime düşersen, bana çırak olmayıp da rakip olmak ne demekmiş sana gösteririm" diye homurdanıyordu.

Başaltında güreşen diğer Pomak pehlivan, arkadaşının yenildiğini görünce güreşini hızlandırdı. Aldığı bir çaprazla rakibini ayaktan budayıp, çaprazda rakibini sürerken diz ile kalça arasında yakalayıp yüklenip açık düşürerek yendi.

Bunun üzerine Pomak Osman, yeni çırağı Yusuf'a yapacağı güreşle ilgili öğütlerini vererek, "Evladım. Yine acele etme. Bu rakibin ötekinden de usta. Güleşe girmek için acele etme. Bırak o sabırsızlansın, acele etsin, o zaman açık verir" dedi.

Galip gelen pehlivan, bir müddet dinlendikten sonra, başaltı birinciliği için Yusuf'la karşı karşıya geldi. Yusuf, ustasının tavsiyesi üzerine güreşe pek girmedi. Rakibi de güreşe girmeyince, ortaya tatsız tuzsuz bir güreş çıktı. Yarım saat kadar güreştikten sonra, vakit ilerlediği, kalan sürede ancak baş güreşler yapılabileceği için güreşlerini berabere ayırdılar. İki sarı lira altın ödülü ikisi arasında paylaştırdılar.

Cazgırın, "Başpelvanlar, koç yiğitler, ermeydanına" ünlemesiyle başpehlivanlar, başta Aliço ve Pomak Osman olmak üzere yağ kazanının başına doğru yürüdüler. Onlarla birlikte meydana bir heyecan dalgası kapladı, alkış, teşvik, hayranlık sesleri yükseldi, gönüller pır pır etmeye başladı:

"Heyy bre Aliço var mı dünyada bir eşin?"
"Maşallah deyin yiğitlere."
"Haydi Osman Pehlivan. Bu sefer Aliço'ya dur de."

Başa, sekiz pehlivan soyunmuştu. Pomak Osman, başpehlivanların vücutça en ufağı, Aliço'ysa en irisiydi.

Aliço, yağ kazanı başında bıyıkları dikilmiş, kel başı kızarmış halde Pomak Osman'a sataştı:

"Te be Osman! Sen ne yapabildin ki bana, sana çırak olacak Yusuf yapsın. Hele elime düşmeye görsün, gösteririm ben ona Aliço'ya çıraklıktan kaçıp rakip olmak ne imiş, gösteririm."

Pomak Osman aşağıdan aldı, Yusuf'un kendisine çırak olduğunu saklamak istedi:

"Yok üle bi şey be Aliço. Sonra, koca ustam niçin üle dersin. Ermeydanlarında senin çırak benim çırak olur mu? Bütün pehlivanlar senin çırağındır, sen hepimizin ustasısın."

Aliço, Pomak Osman'a cevap vermedi, homur homur homurdanarak yağlanmaya devam etti.

Aliço ve Pomak Osman fazla zorlanmadan, ikişer rakip yenerek son güreşte karşı karşıya geldiler. Son güreş için iki pehlivanı yanına çağıran Cazgır Sadık Usta, önce pehlivanları tanıttı:

Buna derler Aliço, Plevnelidir,
Kırkpınarın yıllardır bir tanesidir...
...
Buna derler, Pomak Osman,
Rakiplerinin hali hep duman
...

Tanıtmadan sonra, cazgır duasını okuyarak, Allah Allah sesleri ve salavatlarla pehlivanları ermeydanına saldı. Davullar cenk havasını vurmaya başlamıştı. Davulcu ve zurnacılar, Aliço'yu çok severlerdi, onlara bahşişi boldu. Bu sebeple, cenk havalarını bir başka vurmaya başladılar.

Aliço, tam bir huzur peşrevi çıkarıyordu, sanki Sultan Abdülaziz'in huzurundaydı. Pomak Osman da durmuş, Aliço'nun çıkardığı peşrevi seyrediyordu. Bu muhteşem peşrev karşısında seyirciler heyecandan çıldıracak gibi olmuşlardı.

Peşrev bitti, pehlivanlar ense enseye geldiler, güreş başladı. Pomak Osman, Aliço'nun yanında pek küçüktü. İşi, göstereceği ustalığa kalmıştı, o da Aliço müsaade ederse. Bir tarafta ustalık, teknik, diğer tarafta hem güç hem tecrübe hem de teknik vardı.

Aliço ile Osman Pehlivan yarım saat kadar başabaş güreştiler. Yusuf, bu güreşi çok büyük dikkatle izliyor, Aliço'nun güreş tarzını, oyunlarını öğrenmeye çalışıyordu. Gerçi ilk yarım saat içinde oyun, ustalık falan pek olmamıştı. Pomak Osman, birşeyler yapmaya çalışmış, Aliço da bunları boşa çıkarmıştı.

Yarım saat dolduktan sonra, Aliço ağır basmaya, güreşini, yükünü Osman Pehlivan'a çektirmeye başladı. Zaten Aliço'nun güreş tarzı buydu. Saatlerce hiç yorulmadan güreşir, güreşin hamallığını karşısındakine yaptırır, devamlı onu hareket halinde tutar, el enselerle ezer, sonunda da ya yener ya da pes ettirirdi. Bugün de böyle oldu. Kurnaz Aliço işini biliyordu. Yarım saat geçtiği halde, hiç güreşmemiş gibiydi. Sanki güreşe yeni çıkmıştı.

Osman Pehlivan da Aliço'nun bu güreş tarzını bildiği için, bütün enerjisini ortaya koymuş, ilk elde bir şeyler yapabilmek için saldırı üstüne saldırı yapıp bilgisini ve tekniğini konuşturmuştu. Ancak, çabaları, dağ misali bir kayaya çarpan dalgalar gibi Aliço'yu hiç etkilememişti.

Osman Pehlivan, Aliço'yu iyi tanıyordu. Senelerdir güreş meydanlarında karşı karşıya geliyorlardı. İlk yarım saat sonrası, el ense ve tırpanlarla yavaş yavaş harekete geçer, rakibini ezerdi. Eğer bir şeyler yapmazsa aynı şeyleri kendisine yapacaktı.

Osman Pehlivan, ilk yarım saat sonrası, ustalık ve teknikle bir şeyler yapmaya çalıştı. Ama netice alamayınca, kuvvet, tekniğe ve ustalığa galip geldi ve Osman Pehlivan, Aliço'ya pes etti. Bu şekilde 1882 Kırkpınar güreşlerinde de Aliço başpehlivan birincisi oldu. Seyirciler, Aliço'yu alkışladılar:

"Şu dünyada var mı senin gibisi!"

"Gösterdin yine rakipsiz olduğunu."

Aliço, Osman Pehlivan ile hellalleştikten sonra seyircileri şöyle bir selamladı ve çadırına çekildi. Aliço'nun çadırına çekildiğini gören seyirciler biraz daha rahat konuşmaya başlamışlardı:

"Te be, son yıllarda şüle kıran kırana baş güleş seyredemez olduk."

"Şu Aliço'yu hiç olmazsa zorlayacak pehlivan çıkmayacak mı?"
"İnan ki artık Kırkpınar zevk vermez oldu."
Seyircilerde biri, Pomak Osman'a dert yandı:

"Te be Osman Pelvan. Bu Aliço hep büle kolayca Kırkpınar'da birinci mi olacak, onu zorlayacak kimse çıkmayacak mı?"

Osman Pehlivan gülümsedi:

"Merak etme baba. Aliço'nun da zorlanacağı günler yakın. Bir iki sene sonra, Aliço elini kolunu sallaya sallaya Kırkpınar'da birinci olamayacak."

"Osman Pelvan, kimdir bu Aliço'yu zorlayacak pelvan. Yoksa, başaltında güleş yapan Şumnulu Yusuf mu?"

Osman Pehlivan, son soruya ve tahmine cevap vermedi, yalnızca gülümsedi ve giyinmek üzere çadırına yürüdü. Ağız tadıyla başpehlivanların güreşini seyredemeyen Kırkpınar sevdalısı seyirciler, fikir yürütmeye devam ediyorlardı:

"Ne dersiniz, bu Şumnulu Aliço'yu zorlayabilecek mi?"

"İki sene Aliço'ya yakalanmadan, onun tarafından ezilmeden ayakta kalabilirse zorlar."

Güreşlerden sonra, Yusuf ve ustası Pomak Osman, hemen Edirne'ye döndüler. Ali Paşa Hamamı'na giderek keselenip yıkandılar. Akşam, ustası Yusuf'u zeytin yağı ile ova ova bir güzel yağladı. Zeytin yağı, güreş esnasında tahribat gören vücut için en güzel ilaçtı. Yusuf rahatlamış, bütün yorgunluğunu üzerinden atmış gibiydi. Pomak Osman, Yusuf'un yanından ayrılmadan önce takıldı:

"Yusuf, nasılsın bakalım? Yarın güleş olsa güleşebilir misin?"

Yusuf, şaşırdı:

"Yarın da güleş mi var usta? Varsa güleşirim, yorgun değilim, sanki hiç güleşmemiş gibiyim."

"Çok iyi. Peki Aliço ile de güleşebilir misin?"

Yusuf, bir yerine iğne batırılmış gibi sıçradı:

"Yoo, ustam, deliysek o kadar da değil. Ben haddimi bilirim, Aliço kim ben kim?"

Yusuf'un sözlerine ustası güldü:

"Afferin Yusuf, sözlerini beğendim. Bir insan için en önemli şey haddini bilmektir. İnşallah fazlaya varmadan Aliço ile güleşeceğin

günler de gelecek. "

Aliço ile Güreşe Hazırlık

Sarayiçi güreşinden sonra, Yusuf ve ustası, bir süre Edirne, Dimetoka ve İstanbul çevresinde güreş kovaladılar. Pomak Osman, pehlivanlığın bütün inceliklerini, bir başpehlivanda bulunması gereken sanatkarlık, insanlık ve ahlâkı Yusuf'a öğretti. Pomak Osman'a göre, güreş bir sanattı; hem de çok ince, çok mübarek, alperenler, gaziler yadigârı bir sanat. Ustasının sözleri, Demir Baba Dergahı'nda İsmail Hoca'nın, daha sonra Dursun Pehlivan'ın ve Kel İsmail Pehlivan'ın sözlerinden sonra Yusuf'un gönlüne ve beynine işledi:

"Her sanatta olduğu gibi, pelvanlıkta da, sanatını sevmeyen Allah'ın verdiği kabiliyetleri en iyi yolda en iyi şekilde kullanmayan, Allah'ın gazabına uğrar, başına felaketler gelir ve ismi kötüye çıkar, mesleğinde başarılı olamaz. Sahip olunan güç, kuvvet, akıl, zeka, bilgi, iman, mesuliyet demektir. Bütün bu nimetlerin hesabı verilecektir. Nimet büyüdükçe verilecek hesap da büyür. Bu sebeple Allahü teâlâ karşısında en fazla boynu bükük kimseler peygamberlerdir, çünkü en fazla nimete onlar kavuşmuştur."

Yusuf, dönüşte Edirne'ye uğradı, Cuma namazını Edirne'de kıldı, Gülşeni Dergahı'nın hocası İbrahim Efendi'nin Selimiye'yle ilgili sorularına cevap aradı. Selimiye Camii'nin müezzini bu konuda şu bilgiyi verdi:

"Evlat, sana bu sualleri soran kişi, Selimiye'nin mânâsını çok iyi anlamış biri olmalı. Camiye dikkatle bakarsan, tabanda genişleyen mekanın, kubbede tek bir noktada toplandığını görürsün. Bu, çokluktan birliğe, yaratılandan Yaradan'a gidişi, ona iman edişi anlatır. Kubbedeki kırk pencere, kırklara, kişiyi Allahü teâlâya kavuşturan evliyalara ve aynı zamanda Kırkpınar'a işaret eder. Cami, beş kat üzere inşa edilmiştir. Bu İslâm'ın beş şartına işarettir. Caminin süslemesinde 99 çeşit lale kullanılmıştır. Lale, hilal ve Allah kelimeleri, iki lam, bir elif ve bir he harfinden meydana gelir, bu kelimelerinin ebced hesabıyla harf değerleri 66'dır. Ecdadımız süslemelerde, Allah lafzı yerine lale resmi kullanmış ve bu şekilde Allah kelimesine saygısızlık yapılmasını önlemiştir. Yani 99 çeşit lale süslemesi, Allahü teâlânın 99 ismine işarettir."

Yusuf, verilen bilgilerle Selimiye Camii'ne bir daha vuruldu. Osmanlı'nın, taştan toprağa, bitkiden, hayvana, insana, bütün canlılara, kâinatı nasıl bir bütün olarak gördüğünü daha iyi anladı.

* * *

1884'ün Mayıs ayının 5'inci günüydü. Alperenlerin hatırasını yaşatan Kırkpınar aslanlarının, ermeydanında, en yiğidi, en merdi, bulmak için karşı karşıya geldikleri, bütün hünerlerini ortaya döktükleri gündü.

Leylaklar açmış, menekşeler duaya durmuş, çiğdemler gülümsemekteydi. Arda nazlı nazlı akmakta, Meriç çok ötelerden selam getirmekteydi.

Herkes, heyecanlıydı. Ama içlerinden biri herkesten daha heyecanlıydı. Güreşlerin ilk iki günü hocası başaltında güreşmeye

müsaade etmemişti. Az sonra, başaltı güreşleri başlayacaktı. İki gündür, başaltındaki güreşleri takip etmiş, muhtemel rakiplerini çok yakından seyretmişti. Bu sene de başaltını rahatça alacağını zannediyordu. Geçen sene, başaltında çok rahat güreşler çıkarmış ve birinci olmuştu. 1882 ve 1883 yıllarındaki Kırkpınar başarıları memleketinde destan gibi söylenmişti.

Herkes, ona nasıl ikramda bulunacağını şaşırmıştı. Ama, o üç kişinin ilgisini bütün dünyalara değişmezdi. Birisi, çok sevdiği ninesiydi, onun başpehlivan olmasını herkesten fazla isteyen ninesi. Ona bugünleri, torununun Kırkpınar'da başaltı birincisi olduğunu görmek kısmet olmamıştı. Ninesi Çavuş Ana aklına geldikçe, burnunun direği sızlıyor, ciğeri yanıyordu. Diğeri de gönlünün sultanıydı. Onun her zaman yanında olduğunu, kalbinin kendisi için çarptığını dün hissetmişti, şimdi de hissediyordu. Bir de anacığı vardı, yolu gurbete düştükçe, başına çeşitli felaketler geldikçe, niçin ana gibi yar olmadığını daha iyi anlamıştı.

Gözleri ermeydanında, gönlü, zaman ve mekan tanımadan dört bir yanda dolaşan er kişi, cazgırın, "Başaltı pehlivanları hazır olsunlar!" seslenmesiyle bismillah deyip doğrulmak istedi. Ama yapamadı:

"Dur bre evladım."

Şaşırdı, hem de nasıl? Dur diyen ustasıydı. Bugün Kırkpınar'ın son günüydü, şimdi güreşemezse ne zaman güreşecekti?

"Hocam. Bugün, Kırkpınar'da güleşemicek miyim?"
"Evladım, senin durumunu iyi görmüyorum. Bu sene de büle olsun."
Sanki, tek kurşunla kalbinden vurulmuştu:
"Ama hocam nasıl olur? Ben çok iyiyim."
"Evladım, durumunun farkında değilsin. Otur yerine bre."

Oturmakta tereddüt etti, hocasını dinlemeyip, güreşmeye niyetlendi. Ama, yapamadı, hocam deyip elini öpmüştü, sözünden nasıl çıkardı. Bütün hayalleri yıkılmış, en sevdiğini kaybetmiş gibiydi.

Bu arada başaltı pehlivanları yağlanmış cazgırın önünde

sıralanmışlardı, geçen yılın başaltı birincisini göremeyen seyirciler meraklandılar:

"Te be geçen yılın başaltı birincisi bugün de güleşe çıkmadı."
"Hasta mıdır nedir, karşıda ustasının yanında oturuyor."
"Yoksa, başa mı güleşmeyi düşünür?"
"A be hemencecik kendini başpelvan mı oldu sanır?"

Aliço da, geçen senenin başaltı birincisinin niçin soyunmadığını anlayamamıştı.

Başaltı güreşleri cazgırın duasıyla birlikte başladı. Ustasının yanında sessizce duran pehlivan, canlı cenaze gibiydi, yaşadıklarına, başına gelene inanamıyordu, hocası, her şeyi güreş olan çırağına nasıl böyle bir şeyi yapardı.

Aliço'yla Güreş ve...

Başaltında sona, Aliço'nun çırağı Adalı Halil ve Filibeli Kara Ahmet kalmıştı, şimdi birincilik için güreşiyorlardı.

Ustası, vücudu Kırkpınar'da, ruhu bilinmez hangi diyar ve zamanlarda olan çırağına seslendi:

"Hadi davranasın bakalım!"
Fakat, çırak duymadı. Usta eliyle omzuna dokundu:
"Sana sülerim bre Yusuf, hazırlanasın."

Yusuf pehlivan, ustasının sesini duydu ama ne dediğini anlayamadı:

"Af buyurun ustam ne dediniz anlayamadım."

Pomak Osman gülümsedi, Yusuf'un bu hale düşmesine sebep olduğu için de üzüldü:

"Hadi hazırlanasın dedim."
Yusuf, sanki Kırkpınar'da değildi, yine de anlayamadı:
"Hazırlanmak mı? Neye hazırlanacağım?"
Ustası, Yusuf'un şaşkınlığına güldü:

"Te be Yusuf, başaltında güleştirmedim diye hepten de alıklaştın.

Güleşçi neye hazırlanır? Tabii ki güleşe."

Yusuf, duyduklarına inanamadı:
"Hocam şimdi ben başta mı güleşcem?"
Ustası bu sefer seslice güldü:

"Yok tozkoparanda... Ne şaşırırsın, tabii ki başta güleşçeksin. Yoksa seni niçin başaltında güleştirmeyeyim. Artık, başaltı sana çok hafif gelir. Aliço ile karşılaşma zamanın gelip çatmıştır. "

Yusuf, rüyada gibiydi hocasının ellerine sarıldı:

"Allah razı olsun hocam, ben de güleşemeyeceğim sanmıştım. Ben şimdi Aliço ile mi güleşeceğim?"

Pomak Osman, Yusuf'un sırtına şamarı indirdi:

"Evladım. Rakiplerini yenip sona kalırsan Aliço ile güleşçeksin. Ama ilk önce diğer rakiplerini yenmen lazım."

"Hocam, rüyada gibiyim. Süle diklerine bi türlü inanamiyem. Çok birden oldu."

"Bilerek büle yaptım be Yusuf. Baştan süleseydim, heyecanlanır, tedirgin olur, Aliço'nun karşısında rahat güleşemezdin. Şimdi sıcaklamasına ne olduğunu anlamadan, sanki rüyada gibi Aliço'nun karşısına çıkacaksın. Şimdi kulağını bana ver. Bugüne kadar Aliço'yu sana çok anlattım. Son olarak bi daha anlatayım. Aliço'yu ne kadar anlatsam azdır. Önceki anlattıklarımı unutma. Aliço'nun hiç acalesi yoktur. Güleşi rakibine yaptırır, onun güleşe girmesini bekle. Aliço'nun çalışmasını, güleş yapmasını sağla. Yaşı elliye dayandı. En önemlisi de son yedi sekiz senedir karşısına hiç ciddi rakip çıkmadı. O koca Aliço hamlaştı. Güleşçi için en iyi idman ciddi güreştir. Aliço senelerdir bundan mahrum kaldı. Yaşını da hesaba katarsak, uzayan saatler onun aleyhine olacak. Aranızda 20 yaşa yakın fark var..."

Ortalık birden karıştı, Pomak Osman sözlerine devam edemedi.
"Afferin Adalı."
"Aliço'nun çırağı işte büle olur."

"Edirne'nin aslanı."
"Aliço'nun varisi."

Adalı Halil, Filibeli Kara Ahmet'i yenerek 1884 yılının başaltı birincisi olmuştu. Başaltı güreşinin sona ermesi üzerine, Cazgır Sadık Usta seslendi:

"Başpelvanlar, Kırkpınar aslanları hazır olsunlar. Başpelvanlar kazan başına."

Başpehlivanlar hazır olsun sözüyle birlikte ortalığı heyecan dalgası kapladı. İşte beklenilen an gelmişti. Ustası Yusuf'u kolundan tutttu:

"Hadi bakalım Yusuf. Yüce Mevlam yüzünü kara çıkarmasın. Süle diklerimi unutma."

Usta ile çırak, üzerlerindeki beyaz, uzun gömleği çıkararak birlikte kazanbaşına doğru yürüdüler. Yusuf'un başa çıkması seyircileri şaşırmıştı:

"Te be bu geçen senenin başaltı birincisi Şumnulu değil mi?"

"A be Aliço bu sene biraz zorlanacak gibi."

"Bu kızan kendini ne sanır? Aliço, bunun güleş hayatını bitirir ba!"

"Üle deme, çok sağlam pelvana benzer."

Kazan başına gitmek üzere ayağa kalkan Aliço da, Yusuf'un ustasıyla birlikte kazan başına doğru gittiğini görmüştü. Ve, Yusuf'u çırak olarak alamamanın verdiği kızgınlıkla iyice köpürmüştü. Aliço, "Hep bunlar, Pomak Osman'ın işi. Kendisi bana karşı bir şey yapamadı şimdi de çırağını çıkarır. A be adam, sen ne yaptın ki çırağın yapsın! Bilmez misin, erken öten horozun başını keserler. Çırağının benim karşıma çıkması için daha kırk fırın ekmek yemesi lazımdı. Gösteririm ben şimdi ona, haddini bilmeden Aliço'nun karşısına çıkmak ne demekmiş" diye homur homur homurdanıyordu. Aliço'yu yakında tanıyanlar, Yusuf'a acımaya başladılar:

"Te be Aliço, Şumnulu pelvana çok kızdı."

"Doğru söylersin be. Baksana Aliço'nun kel başı kızarmış, bıyıkları dikilmiş."

"Kendine meydan okuma gibi gördü."
"Allah Şumnulu pelvanın yardımcısı olsun."
"A be üle deme. Bu Şumnulu da boş pelvan değil."

"Haklısın ba. Aliço'nun karşısında ezilmeyeceğine inanmasa, ustası Pomak Osman hiç onu başa çıkarır mıydı? Aliço'yu en yakından tanıyan Pomak Osman Pelvan'dır."

Aliço, kızgın bir vaziyette, kazanbaşına geldi, selam verdikten sonra, hemen Pomak Osman'a çattı:

"Te be Osman! Artık kocadığıma iyice inanmışsın ki, çırağın Yusuf'u başa çıkarmışsın."

Pomak Osman güldü:

"A be koca usta. Sen hiç kocar mısın? Seksen yaşına gelsen de meydanlarda kimse karşında duramaz. Sana meydan okumak ne haddimize. Sen sahalardan çekilmeden şu Yusufçuk da, Aliço ile güleşme şerefine ersin istedik. Yusuf, öp bakalım koca ustanın elini."

Yusuf, hemen davranıp, karşı koymasına meydan bırakmadan Aliço'nun elini öptü. Aliço, Yusuf'un elini öpmesi ve Pomak Osman'ın sözleriyle biraz yumuşar gibi oldu, ama o eski kurttu, Yusuf'un başaltına çıkmasının ne demek olduğunu çok iyi biliyordu:

"Ee bre Osman. Ben seni bilmez miyim? Benimle başa baş güleş yapacağına inanmasan, Yusuf'u hiç başa çıkarır mıydın? Neymiş, Aliço ile güleşmek şerefiymiş. Sen onu olmayan külahıma anlat. Niceleri gibi Yusuf da Aliço'dan başpehlivanlığı alma ateşiyle yanar. Ama daha çok beklerler. Tabii sen de bekleyeceksin."

Pomak Osman, cevap vermemeyi tercih etti. Bu sırada, cazgır da, eşleştirme yapmak için pehlivanları meydana davet etmişti.

Başa dört pehlivan çıkmıştı; Aliço, Pomak Osman, Hançaoğlu

Halil ve Yusuf. Hançaoğlu Halil, 1850 yılında Plevne'ye yakın Lofça kasabasında doğmuştu. Aliço ile birlikte Sultan Abdülaziz'in başpehlivanları arasındaydı. Sultan Abdülaziz'in vefatının ardından köyüne dönmüş, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi sırasında göç etmiş ve Hayrabolu'nun Çerkesmüsellim Köyü'ne yerleşmişti.

Bakalım cazgır nasıl bir eşleşme yapacaktı? Herkes merakla bekliyordu.

Pehlivanların gücünü çok iyi bilen Cazgır, Yusuf ile Aliço'nun birincilik güreşinde karşı karşıya gelmeleri, seyircilerin kıran kırana güreş seyretmeleri için Hançaoğlu ile Yusuf'u, Aliço ile Pomak Osman'ı eşleştirdi.

Güzel bir duayla pehlivanları ermeydanına saldı. Herkesin gözü, Yusuf ile Hançaoğlu üzerindeydi. Aliço, Pomak Osman'ı defalarca yenmişti. Bakalım, Kırkpınar'da ilk defa başa güreşen Yusuf ne yapacaktı?

Yusuf, heyecanlıydı. Ustasının tavsiyesine uyarak, ilk saldırının rakibinden gelmesini bekledi. Hançaoğlu, güreşi, el enselerle açtı. Yusuf, el enseleri kolaylıkla savuşturduğunu görerek sevindi. Rakibi çok açık güreşiyordu. Kendisini pek önemsemediği belli oluyordu. Yusuf, yarım saat kadar, hücum için harekete geçmedi, yalnızca zaman zaman el enselerle karşılık verdi. Bir ara rakibinin gözünün diğer güreşte olduğunu görünce şimşek gibi çift daldı. Rakibinin iki paçasını birden eline geçiren Yusuf, yüklendi ve sırtüstü yendi. Yusuf, bu kadar kolay galibiyet beklemiyordu. Galibiyet temennası çakmak bile aklına gelmiyordu, rakibi de şaşkın şaşkın kendisine bakıyordu, onun da böyle yenilgi beklemediği belliydi. Seyirciler Yusuf'u alkışladılar:

"Afferin sana Şumnulu, gösterdin nasıl bir pelvan olduğunu!"

"Sıkı dur bre Aliço, bu Şumnulu çok zorluya benzer."

"Te be Yusuf, çaksana galibiyet temennasını daha nasıl yeneceksin?"

Seyircilerin ikazı üzerine Yusuf, hemen doğrularak galibiyet

temennasını çaktı. Bu sırada, cazgır da yanlarına geldi ve "Yusuf pelvan, rakibini çift dalıp yenerek sona kalmıştır" diyerek galibiyetini ilân etti ve Yusuf'a da, "Ee Yusuf, kısmet olursa, Aliço ile güleşceksin. Sakın ola acele etme, onun el enselerle hissettirmeden gücünü, kuvvetini emmesine, güreşin yükünü sana çektirmesine müsaade etme. Aliço, yedi sekiz yıldır, zorlu güreş yapmadı. Kişi Aliço bile olsa bu kadar sene ciddi güleş yapmayınca gücünün zirvesinde duramaz. Hadi şimdi git de, istirahat et" diyerek tavsiyede bulundu. Yusuf, "Allah razı olsun ustam" cevabıyla meydandan ayrıldı.

Yusuf'un galip geldiğini gören Aliço, iyice yüklendi, Pomak Osman, Aliço'nun Yusuf'la güreşirken biraz daha yorgun olması için güreşi uzatmaya çalıştı, bütün direnmesine rağmen, Aliço'ya ancak bir on beş dakika daha dayanabildi, Aliço, topladığı bir çaprazla, tıpkı bir boğa gibi Pomak Osman'ı sürmüş ve çengelleyerek yenmişti.

Seyirciler, yıllardır Kırkpınar'da rakipsiz olan Aliço'ya hayranlıklarını dile getidiler:

"Var mı sana eş şu dünyada, aslanlar aslanı?"

"Kim senin bileğini bükebilir?"

Pomak Osman ve Aliço, helalleştikten sonra, cazgır Aliço'nun galibiyetini ilân etti ve 15 dakika kendisine istirahat için mühlet verildiğini söyledi. Bu Aliço'yu kızdırdı:

"Te be ne istirahatı, güleş mi yaptık ki? Bu insanları daha fazla bekletmeye ne lüzum var. Görelim bakalım Aliço mu yaman yoksa kızancık mı?"

Aliço, kızdığından Yusuf'un ismini söylememiş, kızancık diyerek öfkesini açığa vurmuştu. Cazgır, Aliço'ya bir şey diyemedi ve durumu seyircilere duyurdu:

"Aliço pelvan, yorulmadığını süledi, istirahat etmeyi kabul etmedi. Yusuf pelvan son güleş için acele meydana gelsin."

Cazgırın açıklamasıyla birlikte koca Kırkpınar meydanında bir heyecan dalgası esti. Müthiş kalabalık, başağa durmuş buğday tarlasının rüzgarda dalgalanması gibi dalgalandı, püfür püfür esti:

"Vay Aliço vay! Var mı senin gibisi. İstirahat etmeye bile lüzum görmedi."

"Bugün Kırkpınar adamakıllı şenlenecek desenize."

"Bakalım Yusuf, Aliço karşısında ne kadar dayanacak?"

Yusuf, hemen kazan dibine yürüdü, yağlanmaya başladı, biraz sonra da Aliço geldi, hiçbir şey demeden yağ kazanının başına geçti. Yusuf, Aliço'ya karşı güreşe çıkmakla sanki suç işlemiş gibiydi. Suçlu suçlu yağlanmaya çalışıyordu. Yağlanma bittikten sonra, Cazgır Sadık Usta, her iki pehivanı kıbleye karşı getirdi, el bağladılar ve cazgırın duasını beklemeye başladılar.

Aliço'nun esmer, Yusuf'un bembeyaz vücudu yanyana gelince ilginç bir görüntü meydana çıkmıştı. Yusuf, Aliço'dan daha boyluydu, ancak Aliço daha iriydi. Biraz sonra ormanın krallığı için ölesiye döğüşecek iki aslan gibiydiler. Herkes, büyük bir heyecan içindeydi. Bir kişi hariç. Defalarca, Sultan Abdülaziz'in önünde güreş etmiş Aliço, heyecanlı değil, yalnızca kızgındı. Cazgır ilk önce pehlivanları tanıttı:

Buna derler Aliço, ermeydanlarında tektir,
Sırtı gelmedi yere gücü aslanlara denktir,
Güleşe başladı mı bilmez hatır ve gönül,
Güleş değil yaptığı Kosova'da cenktir.
Bu yiğidi sorarsanız Yusuf'tur Şumnulu,
Nefsinin değil yalnızca Allah'ın kulu,
Hem genç hem güçlü hem de usta,
Uzatmak ister başpehlivanlığa yolu.
Ey Aliço, deme benim gibi pehlivan var mı?
Ummadığın taş baş yarar, unutma tamam mı?
Ey Şumnulu Yusuf, yaşına, saç kalmamış başına,
Sakın aldanmayasın, ona derler Gaddar Aliço,
Kırımdan gelir tatar, tozu dumana katar,
Ey Aliço, rakibin karınca olsa yine de küçük görme,
Eğer künde alırsa, manda olsan yine atar.
Ey Şumnulu Yusuf, alta düşersen apış,
Üste çıkarsan paça kasnaktan yapış,

Vur sarmayı kündeden at,
Getir Hazreti Muhammed Musfata'ya salavat.
Allah Allah illalllah,
Hep birlikte, şu iki yiğide,
Alkışlarla diyelim maşallah.
Allah derman versin...

Cazgırın Allah Allah nidalarıyla birlikte, Yusuf ve Aliço, peşrev çıkarmaya başladılar. Sanki iki dev kartal, ağır ağır kanat çırpıyorlardı. Kartallar, küheylan atlara döndüler, şahlandılar, kurt oldular atıldılar, ok oldular hedefe uçtular. Aktılar Kırkpınar ermeydanında, Türkistan'dan başlayan, Anadolu'da durmayan, Avrupa içlerinde devam eden Türk akıncıları, alperenler gibi. Her iki pehlivanın peşrevi seyircileri coşturmuş, onlar da bir anda yüzlerce yıl öncesine gidip Türkistan'dan Kırkpınar'a gönül kanatlarıyla uçmuşlardı.

Yusuf'un peşrevinin seyrine doyum olmuyordu. Deli taylar gibiydi, gençliği her halinden belliydi. Ama Aliço'nun peşrevi anlatılamazdı. Bir müddet Yusuf'la karşılıklı peşrev çıkaran Aliço, daha sonra, pehlivanların koruyusucu büyük sultan, pehlivan padişah Sultan Abdülaziz'in huzurundaymış gibi huzur peşrevine başlamıştı. Kanatlanıyor, sanki kainatı kucaklıyordu, ama padişahın yerine kabul ettiği seyircilere döndüğünde, haddini biliyor, bütün gücüm, kuvvetim sizin içindir diyordu.

Yusuf da durmuş, Aliço'nun seyrine doyum olmaz peşrevini seyrediyordu.

Seyirci adamakıllı çoşmuştu:
"Hey gidi Aliço var mı sana benzeyen?"
"Maşallah deyin sultanın aslanına."

"Hey bre koca Aliço hey. Bu meydan bir daha senin gibisini zor görür."

Peşrev bitmiş, iki aslan ense enseye gelmişlerdi. Yusuf, çok heyecanlıydı.

Yusuf, Aliço'nun ensesine dokunduğunda, mermer sütunu

ellemiş gibi oldu. Güreşe başlayan, ilk el enseyi çeken tabii ki Aliço'ydu. Hafif el enselerle güreşi açtı, tırpanlarla el enseleri tamamlıyordu. Yusuf, hafif el enselerin bile şimşek gibi çaktığını hissetti. Hafifleri böyleyse şiddetlileri nasıldı acaba?

Yusuf, uzun kollarından istifade ederek, Aliço'yu alnından itip, yanına yaklaştırmamaya çalışıyordu. Ama Aliço'yu durdurmak ne mümkün. Yusuf, el enselerin şiddetinin git gide arttığını hissetti. Hocasının sözleri aklına geldi. Hocası, "Oğlum, sakın ola aldanma. Aliço çok yavaş el enselerle başlar, fark ettirmeden şiddetini artırır. El enseler dayanılmaz hale gelip, rakibi güleşi bırakmayı düşününce, tekrar yavaşlatır, böylelikle rakibinin farketirmeden gücünü, kuvvetini emer, güreş hayatını bitirir" demişti. Aliço, el enselerinin şiddetini iyice artırdı. Seyirciler büyük bir şaşkınlıkla Yusuf'un o müthiş el enselerden etkilenmediğini görerek şaşırmışlardı:

"Te be bu Yusuf, hepten de zorlu çıktı."

"Evet, Aliço'nun top gibi patlayan el enselerine bana mısın demez be ya!"

Aliço, şiddetli el enseleri kılıç vurmasına benzeyen tırpanla tamamlamaya başladı. İlk fırtınanın geçmesini bekleyen Yusuf, Aliço'nun o müthiş el enselerinden fazla etkilenmediğini fark ederek cesaretlendi. Güreş ilk yarım saatini doldururken, Yusuf da, el enselerle Aliço'ya karşılık vermeye başladı. Seyirciler, Yusuf'un el enselerinin de Aliço'nunkilerden pek aşağı olmadığını anladılar:

"A be nasıl el ense onlar üle, sesi taa Edirne'de duyulur."

"Aliço, bu sefer çok çetin cevize rastladı."

Aliço da el enselerin şiddeti karşısında, aşka geldi, "Maşallah deyin Yusuf'a" diyerek narayı patlatı ve tayfun gibi esmeye, sağlı sollu el enselerle Yusuf'u geriletmeye başladı. Yusuf, bu fırtına karşısında gerilemekten başka bir şey yapamıyordu, seyirci de aşka gelmişti:

"Hey Yusuf, geri geri nereye gidersin; Şumnu'ya mı?"

Aliço, Yusuf'un bunaldığını görünce çapraz topladı ve Yusuf'u

sürmeye başladı. Yusuf, direnmek istedi ama ne mümkün, sanki on tane boğanın çektiği bir araba üstüne geliyordu. Aliço, hızlandıkça hızlandı, çengeli yetiştirdi, Yusuf, ancak can havliyle kendini yüzü koyun yere atabildi. Aliço, bir kartal gibi üzerine çöktü ve kemane çekmek için harekete geçti. Ustası, Aliço'nun kemanesine yakalanmanın, güreş hayatının bitmek demek olduğunu Yusuf'a iyi öğretmişti. Hemen, Aliço'nun bileklerini yakaladı, Aliço, bileklerine iki demir mengenenin yapıştığını hissetti. Aralarında korkunç bir mücadele oldu, kazanan Yusuf'tu, "Hayda bre koca usta" diyerek ayağa fırladı.

Seyirciler gözlerine inanamıyor, Pomak Osman, sevincinden ağlıyordu:

"A be Yusuf'un pençelerinde nası kuvvet var üle."

"Nası da Aliço'nun elinden kurtuldu."

Aliço, avı ceylanı elinden kaçırmış bir aslan gibi "Hadi be kızanım" diye kükreyerek yine saldırdı, el enselerini tırpanlar takip ediyor, Yusuf da aynı şekilde karşılık veriyordu.

Seyirciler, Kırkpınar'da senelerdir böyle kıran kırana bir güreş seyretmemişlerdi:

"Bugünleri gördük ya ölsem de gam yemem."

"Şunlara maşallah deyin bre. Allah nazarlardan saklasın."

Aliço, tırpan için bacağını var kuvvetle salladığında, Yusuf, topuğu yakaladı ve Aliço'yu altına aldı. Seyirciler, gördüklerine inanamıyorlardı. Kırkıpar'ın efsane ismi Aliço, Yusuf'un altına düşmüştü. Aliço, kalkmak için hemen harekete geçti. Fakat Yusuf, sağa sola savurarak kalkmasına müsaade etmiyordu. Yarım saat, yerde boğuştular. Seyircilerin, aklı başından gidecek gibi olmuştu, Aliço gibi birisi yarım saattir Yusuf'un altın kalkamıyordu:

"Te be Aliço hastalandı mı acaba?"

"Ne hastalanması idmansız, senelerdir elini kolunu sallaya sallaya güleşti."

"Bu Yusuf, hem korkunç kuvvetli hem de çok usta."

Yusuf, Aliço'nun bıyıklarının dikildiğini hissetti. Usta başpehlivan, Yusuf'u bileklerinde yakaladı ve ayağa kalktı,

kalkmasıyla birlikte, "Maşallah bre aslana" diyerek naralandı.

Aliço, patlayan bir volkan gibi Yusuf'un üzerine yürüdü, çapraza aldı ve Yusuf, çengellenip sırüstü gitmemek için can havliyle yüzü koyun kendini yere attı. Aliço, kemaneyle Yusuf'u ezemeyeceğini anlamıştı. Güreş bir saati bulmuştu. Aliço, kendi göbeğinin Yusuf'unkine bakarak biraz daha fazla inip kalktığını farketti, arada yirmi yaş fark vardı, senelerdir zorlu güreş yapmadığı için hamlaşmıştı.

Aliço, taktik değiştirdi, Yusuf'u zorlayamadığını anlamıştı. Bir an önce yenmek, Kırkpınar'da senelerdir devam eden hakimiyetini sürdürmek için künde aramaya başladı. Tam kündeyi doldurdum derken Yusuf, yılan gibi elinin arasından kaydı. Aliço, Yusuf'un kispetinin arkasından yakaladı, tekrar altına aldı, bu sefer paça kazık oyunu almaya çalıştı. Yusuf, Aliço'nun paçasındaki elini bastırdı ve Aliço tarafından tutulan ayağının üzerinden dönerek usta rakibinin arkasına dolandı. Aliço da hemen Yusuf'un iki elini yakalayarak doğruldu.

Bu kıran kırana güreş karşısında seyirciler, kendilerinden geçmişlerdi. Yusuf'un ustası Pomak Osman, "Ya Rabbi bana bu günleri, çırağım dediğim şu yiğidin Aliço karşısında ezilmeden başa baş güleş çıkardığını gösterdin ya artık ölsem de gam yemem" diyor, yanındaki seyirciler de, Pomak Osman'ı mevcut durum için bile tebrik ediyorlardı.

Aliço ile Yusuf, yine ayakta karşı karşıya gelmişlerdi. Karşılıklı tırpan ve el enseler yağmur gibi yağıyordu. Güreş üç saatini doldurmasına rağmen, yeni başlamış gibi sürüyordu. Yaşanılanlar inanılır gibi değildi. Seyirciler arasındaki en yaşlılar dahi gözyaşları içinde, "Biz bile Kırkpınar'da büle bi güleş görmedik" diye yemin ediyorlardı.

Yusuf, güreşin başından beri Aliço'nun dik güreştiğini, paçalarını, ayaklarını hiç kollamadığını farketmişti. Ustası, sıkı sıkı tembihlemiş, "Sakın ola, Aliço'nun paçalarının meydanda olduğunu görüp de dalayım deme, anında boyunduruğu yetiştirir, sen paçaları

bırakıncaya kadar boğarak soluğunu keser" demişti. Bu sebepten, dalmak için teşebbüse geçmedi.

Güreş dört saati bulduğunda, Aliço, Yusuf'a nazaran biraz yavaşlar gibi olmuştu. Seyirci ve hakem heyeti durumu farketmişti:

"A be Aliço'nun ilk hızı kalmadı."

"Normal be. Yaşı elliye dayandı, karşısındaki 25 yaşında ya var ya yok."

"Hem de kaç senelerdir, ciddi güreş tutmamıştı, idman eksikliği var."

Hakem heyeti, kendi arasında konuşup güreşi berabere bitirmek için konuştular, ama senelerdir Kırkpınar'da rakipsiz olan Aliço'ya bunu söylemeye cesaret edemediler. Ne yapacaklarını bilemediler. İhtiyarlar ve hakemler, "Hele biraz daha bekleyelim" dediler.

Başlayalı beş saati bulduğunda, güreş artık iyice yavaşlamıştı. Akşam ezanı okunmuş, hava kararmıştı. Özellikle, Aliço'nun yorulduğu iyice belli oluyordu. Böyle giderse, senelerin Aliço'su, Kırkpınar'a yenilerek elveda diyecekti. Hakemler, cazgırı çağırıp güreşi berabere bitirmek istediklerini bu konuda onun fikrinin ne olduğunu sordular. Senelerin cazgırı Sadık Usta da onlarla aynı fikirdeydi. Hakemler, güreşi berabere ayırmasını söylediler.

Cazgır, pehlivanların yanına gitti, onların kimseyi görecek halleri yoktu, davulları susturdu seslendi duyuramadı. Bu sefer son çareye başvurdu, "Allah aşkına durun pehlivanlar" dedi. Her iki pehlivan da "Allah aşkına" seslenişine boyun büktüler. Aliço kızgındı:

"Te be Sadık Usta. Ne var? Güleşi ne durdurursun."

Sadık Usta boynunu büktü, Aliço'nun güreşini durdurmanın ne demek olduğunu en iyi o bilirdi:

"Hakem heyeti, vakit çok geç olduğu için güleşinizi berabere ayırmak ister. Karanlık çöktü."

Hakem heyeti ve yaşlı başlı seyirciler de gelmiş, "Bre koca usta,

Allah ikinizden de razı olsun. Bize senelerdir yaşamadığımız bi güzelliği, hayatımızın en mutlu anını yaşattınız. Ne olur güleşinizi berabere ayırın. İsterseniz, Yusuf, size güleşi bıraksın" diyorlardı.

Aliço, durumu anlar gibi oldu, kendisini mağlubiyetten kurtarmak istiyorlardı; müthiş kızdı:

"Abe siz ne dersiniz? Burası ermeydanıdır. Güleş yenilesiye devam eder. Kırkpınar'ı doğmasına vesile olan Ali ile Selim, güleşirken canlarını teslim edip şehit olmadılar mı? Bu genç pelvanın hakkını ne yersiniz? Bırakın Aliço'yu yensin. Burası ermeydanıdır. Karanlık bastıysa meşaleleri yakın. İsteyen gitsin. Biz güleşimize devam ederiz. Ben o kadar düştüm mü ki, Yusuf'un güleşi bana bırakmasını kabul edeceğim. Sadaka mı veriyor be? Attırmayın kafamın kelini!!!"

Cazgırın son bir ümitle konuştu:

"Koca Aliço, akşam namazı vakti geçmek üzere."

Aliço, şöyle bir havaya baktı. Hakikaten ortalık iyice kararmıştı, kararını söyledi:

"Haklısın ama namaz kılacak kadar ara veririz. Güleşi tamamen bırakmak için mazaret değil. Bu arada meşaleleri hazır edin."

Cazgır, durumu hakem heyetine bildirdi, onlar da bir şey diyemedi. Karşılarındaki Aliço'ydu. Dediğinden vazgeçirmeye kimsenin gücü yetmezdi. Yarım saat içinde namazlarını kıldılar. Bu arada ermeydanı meşalelerle aydınlatıldı ve güreş kaldığı yerden tekrar başladı.

Yusuf, Aliço'nun yine paçaları, ayakları meydanda güreştiğini gördü. Sanki gizli bir davet vardı. Aliço'nun nefes alıp vermesi sıklaşmıştı. Yusuf, acaba, dalarsam boyunduruğu yetiştirebilir mi hesaplarındaydı. Bir ara Aliço'nun meşalenin ışığından gözlerini kıpıştırdığını, dikkatinin bir anda olsa dağıldığını farketti. İşte beklediği an gelmişti. Şimşek gibi daldı, iki paçayı birden eline geçirdi, Aliço, gafil avlanmış, boyunduruğu yetiştirememişti. Yusuf, yüklendi, Aliço, Kırkpınar'ın efsane ismi yenilmek üzereydi, hem

de sırt üstü.

Kimse nasıl olduğunu anlamadı, o koca Aliço, dönerek yüz üstü kendini yere attı ve Yusuf, hemen bastırdı. Seyirciler, şaşkındı, gördüklerine inanamıyorlardı:

"A be nasıl çift daldı üle, koca Aliço az kalsın gidiyordu."
"Vay koca Aliço, bu hallere düşecektin ha."
"Bu Yusuf, ne kadar da zorlu bir pehlivanmış ba."

"Te be Aliço nasıl döndü üle, Aliço'yu rüyamda bu halde görsem inanmazdım,"

Yusuf, hemen Aliço'nun arkasına geçti. Kazık oyununu almak için harekete geçti. Aliço, bu oyunu vermemek için direndi, Yusuf, zorladı. Yerde müthiş bir mücadele oluyordu. Çimler kopuyor, toprak, tere, yağa karışıyordu. İnanılmaz bir mücadele vardı, sonunda, gençlik ve kuvvet, tecrübe ve güce galip geldi. Yusuf, dış kazık vurmayı başardı. Aliço'nun bütün karşı koymasına rağmen çelik gibi parmaklarını Aliço'nun paçasına geçirdi. Seyirciler gördüklerine inanamıyorlardı:

"Te be inanılmaz şey, Yusuf, paça kazık oyununu aldı, hem de Aliço'ya karşı."

"Abe ne oldu bu Aliço'ya büle? Hastalandı mı yoksa bir oyun mu düşünür?"

"Aliço'ya bi şey olduğu yok, biraz yaşlandı o kadar, ancak Yusuf, çok zorlu çıktı."

"Aliço'da oyun düşünecek hal var mı, baksanıza."

Aliço'nun bütün karşı koymasına rağmen Yusuf, "Ya Allah, bismillah" deyip Aliço'yu bir karış kadar yerden kaldırdı künde ile çevirerek atmak için soluklandı. Aliço can havliyle, topuk keserek, dengesini bozmak için Yusuf'un topuğundan yakalamıştı.

Kırkpınar ermeydanında herkes nefesini tutmuştu:

"A be Aliço gidiyor, Aliço'nun saltanatı son buluyor."

"Dur bakalım. Acele etme. Aliço bu, onu yenmek kolay mı, baksana Yusuf'un topuğunu iyice yakalamış."

"Dış kazığı vurduktan sonra, topuğu yakalasa ne olur ki, Aliço da olsa topuk yakalamakla kurtulamaz."

"Te be bu Yusuf, bu paça kazık oyunuyla değil Aliço, manda olsa yine atar be."

Heyecan, son noktasındaydı. Yusuf, yeteri kadar nefeslenmiş olmalı ki, Aliço'yu biraz daha kaldırdı, Aliço, topuğu bırakmamak için direniyordu. Yusuf'un gözü bir anda Aliço'nun yüzünü, o yüzdeki ifadeyi yakaladı ve anlayacağını anladı. Herkesin, Yusuf'un künde ile Aliço'yu atmasınını beklediği bu anda inanılmaz bir şey oldu. Yusuf, Aliço'yu bıraktı, "Ustam pes ederim" diyerek doğruldu. Aliço, şaşkındı:

"Te be sen ne dersin. Ne pes etmesi. Beni tam yenmek üzereydin. Paça kazık oyunuyla künde atmak üzereyken pes eden nerede görülmüş."

Yusuf, boynunu büktü:

"Ustam, biraz daha zorlasam, topuk keserek beni açık düşürecektin, bunun için pes ettim."

Yusuf, hemen eğildi, Aliço'nun elini öptü ve bir şey demesine meydan bırakmadan güreş alanını terk etmek üzere yürüdü, ustasının yanına geldi. Ustası da olanlardan bir şey anlamamıştı:

"Yusuf, bir şey mi oldu, Aliço bir şey mi yaptı. Yoksa hastalandın mı? Tam güleşi kazanmak üzereydin."

"Ustam, bir şey yok. Güleşi Aliço'ya bıraktım."
Ustası adamakıllı şaşırdı:
"Ama evladım. Nası olur. Tam yenmek üzereyken."
Yusuf, kızar gibi oldu, ilk defa ustasına biraz sert söyledi:
"Aliço'ya güreşi bırakmakla kötü bir şey mi yaptım?"

Ustası, durumu anlamıştı, düşününce Yusuf'a hak verdi, o da aynı şeyi yapardı.

Seyircilerde tam bir şaşkınlık hakimdi, ne olduğunu anlayamamışlardı.

"A be ne oldu büle. Yusuf niçin güreşi bıraktı? Tam yeniyordu."

"Hastalanmış da onun için bırakmış. Kündeyi atacak dermanı kalmamış, Aliço ile altı saate yakın güleş yapmak kolay mı?"

"Hiç biriniz bilemediniz. Yusuf, isteseydi Aliço'yu yenerdi, ancak yenmek istemedi. Efsane pehlivan Aliço'nun sırüstü yenilerek bu meydanları terketmesine gönlü razı gelmedi. Afferin Şumnulu'ya yiğit, mert pehlivanmış!"

"Doğru süledin be. Hakikaten de dediğin gibi. Aliço iyice yorulmuştu."

Cazgır Sadık Usta, "Yusuf Pehlivan pes ettiğinden Aliço, bu senenin Kırkpınar başpehli..." derken sözünü tamamlayamadı.

Cazgır hızla itilmiş ve yere düşmüştü. İten bıyıkları adamakıllı dikilmiş Aliço'ydu ve sesi Kırkpınar ermeydanında top güllesi gibi patladı:

"Çağırın Yusuf'u buraya. Çabuk diyorum."

Cazgır Sadık Usta da düştüğü yerden doğrulmuştu. Herkes korku içindeydi. Aliço bu, ne yapacağı belli olmazdı. Çok acele Yusuf, Aliço'nun yanına getirildi. Yusuf, tedirgindi, yoksa Aliço, güreşte pes etmesini, kendisine acıma, hakaret olarak mı kabul etmişti. Ya Aliço, kendisine saldırır veya kötü bir söz söylerse ne yapardı. Aliço heyacan içindeki Yusuf'u yakaladı, Yusuf, kolunu kurtarmak için harekete geçince, Aliço, Yusuf'a gülümsedi:

"Gel bakalım Şumnulu. Çekinme, seninle işim yok. Gel hele de şu ermaydanındakiler, Kırkpınar'a yakışan, gerçek pehlivanı görsünler."

Yusuf şaşkındı, ne olduğunu, Aliço'nun ne yapacağını anlamamıştı. Aliço, Yusuf'un elini kaldırdı ve söyledi, kimsenin beklemediği, ummadığı sözleri:

"A be ne aptal adamlarsınız. Ne diye üle bel bel bakarsınız? Yusuf'un niçin pes ettiğini anlamadınız mı? Benim büle bir

galibiyeti kabul edeceğimi nasıl düşünürsünüz? Gerçek galip Yusuf'tur. Aliço'nun sırtüstü yenilerek ermeydanlarına veda etmemesi için pes etti. Bunu, pes etmesini kabul etmiyorum. Bundan sonra meydanlar Yusuf'undur. Bu senenin Kırkpınar başpehlivanı Yusuf'tur."

Aliço, Yusuf'u alnından öptü, "Yusuf, evladım. Gerçek pehlivan, çok mert bir insanmışsın. Hem yüreğin hem bileğin hem de gönlünle gerçek pehlivan olmuşsun. Meydanları senin gibi birine terkettiğim, başpehlivanlığı, Kırkpınar birinciliğini sana devrettiğim için gözüm arkada kalmayacak" dedi.

Yusuf, bir şey diyemedi, Aliço'nun bu mertliği, son altı senedir ağlayamaz hale gelen, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde gördüğü zulüm karşısında gözyaşı pınarları kuruyan Yusuf'u bile gözyaşlarına boğmuştu, Aliço'nun yalnızca elini öpebildi, başka bir şey yapamadı, diyemedi.

Kırkpınar'da altı saat süren güreşten sonra bu altı saatlik güreşten çok daha zorlu, çok daha anlamlı mertlik, insanlık destanına şahit olan güreş sevdalılarının hepsi ağlıyordu. Göz yaşları ak sakallardan süzüle süzele, burma bıyıklardan büzüle büzüle iniyor, oradan yanan göğüslere karışıp, o ateşte buharlaşıyordu. Hiç kimse gözyaşını, ağladığını gizlemiyordu. Herkes, ellerini açmış, duaya durmuştu:

"Allah ikinizden de razı olsun, bize bu günleri gösterdiğiniz ya."

"Allah her ikinizi de iki cihanda aziz etsin, bize mertliğin, alperenler geleneğinin, yiğit insanların hâlâ var olduğunuzu gösterdiniz."

"Artık ölsem de gam yemem, bu günü, bu güreşi, bu yiğitleri gördüm ya..."

"Biz ne talihli insanlarmışız ki böyle bir güzelliğe şahit olduk."

Aliço, Cazgır Sadık Usta'ya seslendi:

"Sadık Usta, Yusuf'un galibiyetini ilân et. Ödülünü verin."

Koca dev, sallana sallana çadırına doğru yürüdü. Yürüyen yalnızca Aliço değildi, onunla birlikte, Kırkpınar'ın doğmasına

vesile olan alperenler Selim, Ali ve diğer gazi alpler, şehitler de yürüyordu. Herkes, gözyaşları içinde bir devin gidişini seyrediyordu.

Gülçehre'ye Kavuşma

Tıkır tık, tıkır tık. Her tıkır tık sesi, Yusuf'u, Kırkpınar'a kavuşturuyor, Kırkpınar'dan alıp nice yerlere götürüyordu. Yaşadıklarına inanamıyordu. Güreşten sonra, kispeti Yusuf'un vücudundan ancak keserek çıkarabilmişlerdi. Bacakları şişmişti. Güreşten bugüne bir hafta geçmiş olmasına rağmen hâlâ bütün vücudu ağrı içindeydi. Sanki üzerinden onlarca manda geçmiş gibiydi. Aliço ile güreşmenin ne demek olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu. Eğer ustasının tavsiyeleri olmasaydı, Aliço güreş hayatını bitirebilir, kendisi de farkında olmazdı.

Ustasının Kırkpınar sonrası birlikte güreş kovalama teklifini reddetmişti, onun aklında tek bir şey vardı. Bir an önce Gülçehresi'ne kavuşmak. Başka bir şeyi gözünün gördüğü yoktu. Her anı Gülçehre ile doluydu. Araba tekerleklerinin her tıkır tık sesini o, "Gülçehre" diye duyuyordu.

Güreşin ertesi günü, ustasıyla helalleştikten sonra hemen yola koyulmuştu. Kırkpınar'ın ardından, Edirne'nin Sarayiçi'nde yapılan güreşlere katılması teklifini reddetmişti. Burgaz'a kimi yaya kimi atlı, üç günde ulaştıktan sonra, bulduğu ilk gemiyle hemen Varna'ya ulaşmış, Varna'da trene binerek Şumnu'ya gelmişti. Şumnu'dan trenden indiğinde, gördüklerine inanamamıştı. Başta kendi köylüleri olmak üzere, bütün Deliorman oradaydı, hem de vakit gece olmasına rağmen. Şumnu'nun Bulgar Belediye Başkanı dahi karşılamak için gelmişti. Yusuf, bir türlü anlayamamıştı, kendisinin o gün Şumnu'ya geleceğini nasıl haber aldıklarını. Kalabalıkları, törenleri, hele hele kendisinin övüldüğü konuşmaları öteden beri sevmeyen Yusuf'a, Şumnu'da bir saate yakın süren tören, Aliço karşısında güreşmekten çok daha zor gelmişti.

Yusuf'un köylüleri, çıldırmışlardı. Yusuf'u nereye koyacaklarını bilememişlerdi.

Şimdi, anası, ağabeyi ve amcası Koca Hüseyin ile Yörükler Köyü yolunda, tıkır tık sesleriyle giden fayton ile yol alan Yusuf, son on günde yaşadıklarına bir türlü inanamıyordu. Kırkpınar'da birinci olması, Şumnu'ya gelişi, karşılanışı ve şimdi bir güzel iş için yola düşüşleri, Yusuf'a hep rüya gibi geliyordu. Faytonda, karşısında oturan annesi ve ağabeyi Hasan, Yusuf'a, insan üstü bir varlık gibi bakıyorlardı. Yusuf, bu bakışların altında eziliyor, utanıyor ve sıkılıyordu.

Yörükler Köyü'ne vardıklarında, Hacı Salih Ağa'nın evine geçtiler. Bu ev, kocaman bir bahçe içinde bir konak yavrusuydu. Erkekler, hemen misafir odasına alındılar. Yusuf'un anası da kadınların bulunduğu bölüme geçti.

Misafir odasında ak sakallı dört ihtiyar vardı. Yusuf, ellerini öptü, Kırpınar'daki başarısından dolayı Yusuf'a dua ettiler. Yusuf'a, güreşlerini sordular. Konuşmayı zaten pek sevmeyen Yusuf, bir de söz konusu kendi güreşleri olunca, nasıl cevap vereceğini şaşırdı. Bereket, bu sırada kapı hafifçe vuruldu, içeri süzülerek bir kuğu girdi, bütün bakışlar, dikkatler bu kuğu üzerine çevrilince, Yusuf da kendisi için işkence olan güreşlerini anlatmaktan kurtuldu.

Kanatlarını açmış kuğu süzüle süzüle geldi, meclisteki en yaşlının önüne kondu, ilk ikramı ona yaptı, en sonunda sıra Yusuf'a geldi. Yusuf'un, Aliço'dan Kırkpınar birinciliğini alan pehlivanlar pehlivanının eli titriyordu. Sevdiceğinin göz nuruyla binbir renkte güller işlenmiş peşkir üzerindeki fincana uzanan eli, bütün zorlamasına rağmen Yusuf'a itaat etmiyordu, titriyor ve meraklı bakışlar önünde Yusuf'un boncuk boncuk terlemesine sebep oluyordu.

1876'da Bulgar çetecilerle, 1877- 78 Osmanlı-Rus Harbi'nde, Bulgar ve Rus askeriyle çatışan, defalarca ölümle burun buruna gelen, Aliço gibi bir devle altı saat güreş yapan ve kılı dahi kıpırdamayan Yusuf, şimdi gözleri ahu, yüzü gül bir dilber karşısında titriyordu. Yusuf, fincanı büyük bir dikkatle aldı, elinin titreyişine mani olmak istiyordu, ancak beceremiyordu ve kahvenin bir kısmı peşkirin üzerine döküldü. Yusuf, çok utandı. Gülçehre'nin işlemiş olduğu güllerin üzerine kahve dökmüş, güller boynunu bükmüştü. Özür dilemek için, gözleri Gülçehre'nin gözlerini buldu.

Kendisine gülümseyen bir gül çehre, derinliklerinde nice güller açmış kömür gözler gördü. Dili tutuldu, söylemek istediklerini unuttu. O şaşkınlıkla, sıcak kahveyi bir yudumda içine çekti, yandı ama nasıl, kulaklarından alevler fışkırdı, gözlerinden yaşlar döküldü. Ve bu halini de Gülçehre gördü, hafifçe tebessüm etti ve gül yüzünde nice güller açtı. Yusuf'un zaten uçmak üzere olan aklı hepten uçtu gitti. Gözünde, gönlünde ve beyninde Gülçehre'den başka ne varsa silindi.

Yusuf'un haline bakan odadakiler, koca Kırkpınar başpehlivanının düştüğü hali görerek mânâlı mânâlı tebessüm ediyorlardı. Gülçehre, geldiği gibi bir ceylan sekmesinde odadan ayrıldı da Yusuf da daha fazla mahcubiyet ateşlerinde yanmaktan kurtuldu.

İki Deliormanlı biraraya gelince ne konuşabilirdi ki? Tabii ki güreş. Ya ikiden fazla Deliormanlı biraraya gelirse ne yaparlar? Güreş diye nefes alırlar ve güreş diye nefes verirlerdi. Kız istemeye gelenler de, güreşten bahsederken kız istemeyi falan unuttular. Heyecandan durduğu yerde dokuz doğuran Yusuf, en sonunda ağabeyi Hasan'a durumu çıtlattı, o da amcası Koca Hüseyin Ağa'ya hatırlatmada bulundu ve Koca Hüseyin Ağa, kocaman bir top gibi patladı:

"Te be Salih Ağa. Çok uyanık adamsın ha. Güleş muhabbeti açarak, buraya niçin geldiğimizi unutturdun?"

Salih Ağa, güldü:

"A be Hüseyin Ağa. Buraya güleşten bahsedip kahve içmeye gelmediniz mi? Demek başka maksadınız da vardı ha?"

"Olmaz olur mu bre? Allah'ın emri Peygamberin kavliyle kızınız Gülçehre'yi oğlumuz Yusuf'a isteriz."

Salih Ağa, şaşırmış göründü:

"Kızım Gühçehre'yi Kırkpınar birincisi Yusuf'a istersiniz üle mi?"

Koca Hüseyin Ağa, Aliço'dan başpehlivanlığı almış birine kız istemenin verdiği iftihar hisleriyle ağzı kulaklarına vararak konuştu:

"Evet bre Salih Ağa. Şu gördüğün yiğit pehlivana isteriz."

Salih Ağa, hemen cevap vermedi, epey düşündükten sonra konuştu:

"Bak Koca Hüseyin Ağa, sana, ailene ve Yusuf'a saygım ve sevgim büyüktür. Yusuf'un insanlığından, mertliğinden ve yiğitliğinden şüphem yok. Aliço'dan Kırkpınar başpehlivanlığını alarak biz Deliormanlılara öyle anlamlı bir hatıra bıraktı ki, ömrümüzce çalışsak karşılığını ödeyemeyiz. Yusuf'a bütün malımı, mülkümü, hatta istesin canımı da veririm. Ama kızım Gülçehre'yi veremem."

Salih Ağa'nın son sözleri misafir odasına bir gülle gibi düştü, söz sahibi hariç herkes şaşkınlık içindeydi. Yusuf, kafasına balyoz ile vurulmuş gibiydi. Duyduklarına inanamıyordu. Aliço'dan başpehlivanlığı almış kendisine Gülçehre verilmiyordu ha. Böyle bir şey mümkün müydü? Hangi hayallerle gelmiş, hiç beklemediği bir durumla karşılaşmıştı. Ağlamaklı gözlerle amcası Koca Hüseyin'e baktı. Yaralı bir aslan gibi kıvranan yeğenini gören Koca Hüseyin hemen harekete geçti:

"Te be Salih Ağa sen şaka mı yaparsın, Şaka yapıyorsan bilesin ki çok soğuk bir şaka. Yeğenim Yusuf, böyle şakaları kaldıracak halde değildir. Kızınıza sevdalıdır. Bildiğimiz kadar da kızınız da Yusuf'a sevdalıdır. Yusuf'a malımı ve canımı veririm ama kızımı veremem dersin. Doğru mu anladık bre."

"Doğru anlamışsın Hüseyin Ağam. Yusuf, pehlivan kişidir. Pehlivanın yeri yurdu belli değildir, nerede akşam orada sabah diyerek hayat sürer. Benim ağabeyim de pehlivandı, yengem onun dönüşünü beklerken hastalıklara düçar oldu. Aynı sıkıntıyı kızımın çekmesini istemem. Yine üzerine basa basa sülerim, benim Aliço'dan başpehlivanlığı alan Yusuf dahi olsa pehlivana verecek kızım yok. Ama kızım, beni dinlemeden giderse ona da bir şey diyemem, o zaman da Gülçehre diye bir kızım olmaz."

Salih Ağa'nın bu sözleri karşısında Yusuf ayağa fırladı, kimsenin bir şey demesine meydan bırakmadan fırladı, kapıyı açtı koşarak çıkıp gitti.

Herkes donup kalmıştı.

"Vurun, pelvan kimmiş gösterin ona."

Hem koşuyor hem de gülerek "Vurun, vurun da akılsız başıma biraz akıl girsin" diyor, o unutulmaz akşamdan şimdiye yaşadıkları bir bir aklından geçiyordu. Salih Ağa'nın pehlivana verecek kızım yok sözü üzerine, ne yaptığını bilmeden fırlamış, Deliorman'ın, engin ağaç denizinin derinliklerine dalmış, ne yaptığını bilmeden üç gün deli gibi dolaşmıştı. En sonunda, Filiz Nurullah'ın aklına, onu, Gülçehre ve boğa ile karşılaştıkları yerde aramak gelmişti. Hakikaten de Yusuf'u saç sakal birbirine karışmış vaziyette orada bulmuşlardı. Bulunduğunda Yusuf'un aklı başında değildi. Oraya nasıl geldiğini, üç gün boyunca neler yaptığını hatırlamıyordu.

Sonra bizzat Salih Ağa defalarca ağlaya ağlaya anlatmış ve Yusuf'a, "Yusuf'um, evladım, kızım Gülçehre'yi istemen benim için en büyük şereftir. Bilmez misin ki Deliorman'da adettir, kızı ilk isteyişte vermezler. Biz de amcan ile anlaştık, hem bir adeti yaşatalım hem de sana ufak bir şaka yapalım dedik. Keşke demez olsaydık. Hakkını helal et, beni babalığa, kızım Gülçehre'yi de bir ömür boyu yoldaşlığa kabul et" demişti.

Bundan sonra, hadiseler çok çabuk gelişmişti. Söz, nişan ve düğün arka arkaya gelmişti. Üç gün üç gece düğün yapılmış, bütün Deliorman, düğüne gelmiş, atlar yarışmış, pehlivanlar güreşmiş, fakir fukara giydirilmiş, garipler sevindirilmiş ve binbir rica sonrası damat Yusuf da bir gösteri güreşi yapmaya ikna edilmişti.

İşte şimdi, perşembeyi cumaya bağlayan gece, "Vurun, pelvanlık nasılmış gösterin" sesleri arasında koşuyordu, eve, Gülçehre'ye doğru. Yatsı namazını kılıp cami kapısından adımını dışarı attığı anda ilk zorlu yumruk gelmiş ve Yusuf koşmaya başlamıştı, tabii ki peşindeki delikanlılar da.

Delikanlılar, Kırkpınar başpehlivan birincisi falan dinlemiyorlardı, yetiştikleri yerde yumruğu sırtına yapıştırıyorlardı. Yusuf, yediği bilmem kaçıncı yumruktan sonra, eve geldi,

ayakkabıları falan çıkarmadan eve daldı, arkasından da delikanlılar. O telaşla, Gühçehre'nin bulunduğu odayı bulamadı, ama yumruklar onu buldu ve koca ana diye bildiği yengesinin işaret etmesiyle kendini mecalsiz bir halde Gülçehre'nin bulunduğu odaya attı.

Odaya girmesiyle birlikte tangırtı tungurtu içinde uçması bir oldu. Hem de ne uçma! Ve nereye? Yusuf, uçtu uçtu ve büyük bir gürültüyle yuvarlandı. Konduğu yerde bir renk cümbüşü vardı. Bir gülme sesi duydu. Başını kaldırdı. Düştüğü yer, allara bürünmüş Gülçehre'nin ayak ucuydu.

Hakikaten de gülünecek haldeydi. Gel sen, koca Aliço pehlivanla altı saat boğuş, onun tarafından Kırkpınar başpehlivanı ilân edil, sonra da, gerdek odasının kapısına gerilmiş incecik bir ipliğe takıl ve boylu boyuna yere uzan. Onu kıyasıya kovalayan delikanlılar, düştüğünü görmüşler miydi acaba? Gerçi arkasından kapı hemen kapanmıştı ama içerdeki yenge hanım da, onun girişinden sonra odayı terk etmişti; düştüğünü görmüştü. Acaba nasıl düştüğünü güle güle anlatır mıydı?

Olan olmuştu. Yusuf, düşmesiyle içindeki sular ve buğdaylar sağ sola dağılmış tabakları bir kenara koydu. Su iyi geçime, buğday berekete işaretti. Bu düşüşten sonra pehlivanca doğrulmaya karar verdi.

Başı ve yüzü al bir örtüyle kapalı Gülçehre'si karşısındaydı. Acaba, karşısında mıydı? Ya Gülçehre'yi istemeye gittiklerinde olduğu gibi yeni bir şaka yaparlarsa ne yapardı? Yusuf, o şakadan sonra o kadar yılmıştı ki, eliyle tutmadan, gözüyle görmeden Gülçehre'ye kavuştum diyemeyecekti.

Yusuf, gönül sultanına seslendi:

"Gülçehre'm, gönlümün sultanı. Sana kavuştuğuma inanamıyorum. Eğer alyazmanın altındaki sensen ne olur cevap ver. Beni daha fazla merakta koma, dayanacak halim kalmadı. Yiğit düştüğü yerden kalkarmış, biz de müsaade edersen düştüğümüz yerden kalkalım. Düştüğümüzde üzüldük, ancak düştüğümüz yerin senin ayakların dibi olunca sevindik, şeref bildik. En kıymetli

hazinem, en kıymetli varlığım Sultan Abdülaziz yadigârı, hediyesi şu Aziziye Nişanı'dır. Bu nişan, kara sevdamın nişanı olsun, he de, hasretimi bir nebze olsun dindirecek sesini duyayım."

Gülçehre'den ses gelmedi.

"Peki, benim için en değerli hediye buydu. Bakalım, başka ne olabilir. Şu beşibiryerde altın. Kırkpınar'da başpehlivanlık ödülüm. Aziziye Nişanı'nın yanında bunu da vereyim. He dedin mi, bizim için ilk sözün nedir?"

"He dedim, hediyen emanetindir, canımdan özge bilirim. Bizim için, geleceğimiz için ilk sözüm, yüce Mevlam, evliliğimizi ebedi seadetimize vesile eylesin."

"Amin Gülçehre'm amin. Bu gecede ancak böyle dua edilir. Sesini duydum bir de gül çehreni, gül yüzünü görebilsem."

"Yüzümü görmenin bedeli, yüzümü örten al yazmanın mânâsını bilmektir."

Yusuf, şaşırdı, bu Gülçehre ne çetin bir gelin, ulaşılması, kavuşulması, gönlü alınması ne zor bir hedefmiş:

"Te be Gülçehre'm. Huzurunda olmakla zaten aklım başımdan gitmiş. Şimdi böyle bir sualin altından nasıl kalkarım, ama kalkmalıyım. Al yazma... al yazma... ve al bayrak... Tamam, buldum gibi. Al bayrak, şehitlerin kanlarıyla kazanılmış hürriyetimize, şehitlerin kanına işaret ettiği gibi, al yazma da, gelin olan kızın iffetine, namusuna, kendisini ailesi, evlatları için feda etmesine, şehitliğin nişanesi olan kırmızı güle işaret eder. Doğru mânâlandırabildim mi Gülçehre'm?"

Yusuf, Gülçehre'ye baktı, cevap bekledi, cevap yoktu. Yusuf, bir gül yüzlünün gönlünü kazanamamanın üzüntüsüne düşerken, bir elin al yazmayı yavaş yavaş kaldırdığını, uğruna her şeyini fedaya hazır olduğu ay yüzün, ay doğar gibi meydana çıktığını, iki kara gözün kendine gülümsediğini, gülümsedikçe, gül yüzde nice güller açtığını gördü.

Gördüğü, onun daha önce gördüğü gül çehre değildi, bu

gülçehre, sanki Cennetten gelmiş bir huriydi. Gülçehre'si, zaten dünyalar güzeliydi. Ama nikah, sevdiğine kavuşma, Gülçehre'yi güzeller güzeli yapmıştı.

Gülçehre'nin yüzü alyazmayla örtülüyken, rahatça konuşan Yusuf'un, alyazmanın gülyüzden kalkmasıyla dili tutulmuştu. Konuşamadı, bir şey diyemedi, yalnızca, Gülçehre'nin gül yüzüne, kelebeğe dokunur gibi parmak ucuyla dokundu, hemen leğen ve ibriği aldı, Gülçehre'nin itiraz etmesine meydan bırakmadan ayaklarını yıkadı, sevdiceğinin ayaklarından dökülerek leğende toplanan suyu, gerdek odasının dört bir yanına saçtı. Geçimleri su gibi aksın, kaynanasının ve babasının en kıymetli emaneti gelinin kıymeti bilinsin, ailesinden ayrılması sebebiyle mahzun olan gönlü kırılmasın diye. Yusuf, sonra, seccadeyi bulup namaza durdu.

"İsmin Koca Yusuf Olsun"

Yusuf, rüyada gibiydi. 1876 yılından bugüne, 1884'e geçen günlerde yaşadıklarından sonra şimdi içinde bulunduğu hale inanamıyordu. Bulgar isyanı, hemen arkasından gelen 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi, bu harbin Rumeli'de hâlâ bütün şiddetiyle devam eden ve Yusuf'u yakan acıları. Bu acılardan sonra gelen Gülçehreli bir dünya. Bulutlar üzerinde gibiydi. Bütün dünyası, gecesi, gündüzü Gülçehre ile doluydu.

Karasevdalım, ondan başka güzel tanımam dediği güreş aklına bile gelmiyordu. Düğün olalı bir hafta olmuş, Deliorman yöresinde bahar tam mânâsıyla dellenmişti. Kurttan kuşa ve insana bütün canlılar, baharın bu dayanılmaz davetine uymuşlar, evlerinden, barınaklarından çıkıp kırlara dökülmüşlerdi. Yusuf da bu davete uyanlardandı.

Evlerinin çok geniş olan bahçesinin ağır kış şartlarında yerinden çıkmış çitini tamir etmekle meşguldü, Filiz Nurullah da ona yardım ediyor, iki eski arkadaş tatlı tatlı muhabbet ediyorlardı. Boğazına çok düşkün olan Filiz Nurullah, her zamanki gibi, sabahki tarhana çorbasının tadı damağında, Yusuf Ağa'sına takılıyordu:

"Te be Yusuf Ağa'm. Gülçehre ablama kavuştun, güleşi unuttun.

Yoksa güleşi bıraktın mı?"

Başkasının takılmalarına çok çabuk kızan Yusuf, ne hikmetse Filiz Nurullah'ın takılmalarına kızmıyor, onunla şakalaşıyordu:

"Eee Filiz'im. Gül çehreli güzeli gördükten sonra yağlı güzeli unuttuk. Yeter senelerdir çimen yolduğumuz, ensemizin el enselerle kızarması, gözümün kaçan yağlarla yanması."

Bu sırada Yusuf'un annesi seslendi:

"Yusuf, evladım, harem kapısına bak, gelen var."

Yusuf ve Filiz merakla harem kapısına ilerlediler. Gelenler, komşu Erikli Köyü'nden Hasan Ağa ve oğlu Mehmet'ti. Yusuf, Hasan Ağa'yı güreşe olan aşırı düşkünlüğüyle hatırlıyordu. Yusuf'un hiçbir güreşini kaçırmaz, Kırkpınar güreşlerine mutlaka gitmeye çalışırdı. Selamlaştılar, Yusuf, misafirleri evin önündeki çardağa götürdü. Ayranlar geldi, hal hatır sormadan sonra Hasan Ağa, oğlu Mehmet'e döndü:

"Mehmet, evladım, öp bakalım ustan Kırkpınar başpehlivanı Yusuf Pehlivan'ın elini."

Mehmet, hemen yerinden fırladı, Yusuf'un mani olmasına imkân bırakmadan elini öptü. Yusuf şaşırmıştı:

Hasan Ağa, mahçuptu, boyun büktü, isteğinin kabul edilmesi için her türlü fedakarlığa hazır, en büyük dileğini söylemeye cesaret edemez hallerdeydi:

"Yusuf, yiğidim. Dünyada en büyük dileğim, Mehmet'imin sana çırak olması. Bunun için ne dersen yapmaya hazırız. Oğlum buralardaki güleşlerde büyükortada birinci oldu. Yaşı da on yedi..."

Hasan Ağa'nın boyun bükmüş haline gören Yusuf'un yüreği cız etti. Kendisinin güreşe başladığı ilk günlerini, güreşe olan kara sevda derecesindeki sevgisini hatırladı. Her Deliormanlı baba gibi Hasan Ağa da oğlunun pehlivan olmasını, ermeydanlarından ses getirmesini istiyordu. Yusuf, şöyle bir Mehmet'e baktı, Mehmet, sarışın, ufak tefek ama cin gibi bir çocuktu. Elinden gelse, Yusuf

Ağa'sına pehlivanlık cevherini yakından gösterecekti. Yusuf da, yanına bir çırak almak istiyordu, ustası Pomak Osman ihtiyarlamıştı, kendisine can yoldaşı olacak bir çırağa ihtiyacı vardı. Ancak, baba oğulun şevkini pek kırmak istemese de, Mehmet'i gözü pek tutmamıştı:

"Hasan Ağa'm. Buralarda orta boyda güreşiyor dersin ama Mehmet, pek ufak tefek. Pehlivanlıkta, boy pos kilo lazım. Gerçi Arnavutoğlu, Yörük Ali gibi ufak tefek pehlivanlar da başarılı olmuşlar ama, onlar yüz yılda bir gelen pehlivanlar. Kusura bakma."

Yusuf'un, sözleri, baba oğulu domdom kurşunu yemiş gibi vurmuştu, Hasan Ağa pes etmedi, dokunsalar ağlayacaktı:

"Te be Yusuf niçin üle sülersin? Mehmet'in ufaklığına bakma. Cazgırlar hep 'Şahin de ufaktır ama gökten indirir turnayı' demezler mi?"

Baba oğul, ağlamaklı bir yüzle Yusuf'a bakıyorlardı, hakimin dudakları arasından idam fermanını bekleyen mahkumlar gibi. Onların halini ancak Deliormanlılar anlayabilirdi. Yusuf da baba oğulun içinde bulunduğu halin biraz olsun farkındaydı, ama ona göre bu iş hatırla gönülle olmazdı. Yusuf'a göre Osmanlı diyarında pehlivanlık, kurallarına, geleneğine en fazla hassasiyet gösterilmesi gereken, alperenler yadigârı bir gönül ve yürek işiydi. Son sözünü söyledi:

"Kusura kalma Hasan Ağa, bu iş hatır gönül işiyle olmaz. Bizim işimiz, koca Osmanlı'nın dört bir yanına uzanır, çok zorludur."

Yusuf'un son sözleri üzerine Hasan Ağa, o kadar zorlamasına rağmen gözyaşlarına engel olamadı. Yusuf da üzgündü ama, doğru bildiğini yaptığına inanıyordu. Bu sırada hiç beklemedikleri bir şey oldu. Yusuf'un ufak tefek dediği küçük Mehmet, bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da Yusuf'u kolundan çekiyordu. Küçük Mehmet'in sözleri hiç küçük değildi, dağları yerinden oynatır kuvvetteydi:

"Sen nasıl pelvansın ba. Bir de pelvanım diye geçinirsin? Pelvan kişi, görünüşe, boya posa bakarak hüküm verir mi? Hem kendin

Yörük Ali de ufak tefekti dersin hem beni küçük görürsün. Yakıştıradım sana. Boyuma, posuma bakarak pelvanlığım hakkında nasıl karar verirsin? Benimle güleş tutmadan, güleşimi seyretmeden pelvanlığımı nasıl ölçtün? Evliya mısın? Yüreğin yetiyorsa gel de güleşelim!"

Yusuf, Mehmet'in sözleri karşısında donup kaldı. Haklıydı Mehmet, hem de bütün söylediklerinde. Böyle bir hataya, nasıl düşmüştü, Yusuf'un aklı almıyordu. Demek ki Kırkpınar'da birinci olmak, onu daha alçak gönüllü yapacak yerde kibirlenmesine sebep olmuştu. Bu düşünceler içindeki Yusuf, anlatılmayacak kadar utandı ve pişmanlık hissetti. Mehmet'i omuzlarından tuttu.

Mehmet'in sözleriyle şaşıran baba telaşlandı:

"Yusuf, Mehmet'in kusuruna bakma. Güleşe kara sevdalıdır. Çok üzüldüğü için büle konuştu. Yoksa, sana saygısızlık yapmak istemedi."

Yusuf, acı acı gülümsedi:

"Te be asıl siz kusura bakmayın, hakkınızı helal edin. Saygısızlığı Mehmet değil ben yaptım. İnsana değer vermedim; iki gönlün kırılmasına sebep oldum. Mehmet çok doğru söyledi, bana hayatımın en ibretli dersini verdi. Mehmet'i çok sevdim, pelvanlığından önce onu, cesareti, doğru sözlülüğü, yiğitliği sebebiyle bir kardeş olarak kabul ettim."

Yusuf, "Hay bre Mehmet'im yüce Mevlam senden razı olsun. Beni, insanı helake götüren kendini beğenme, kibir hastalığının içine batmaktan kurtardım. Bu hastalığa bulaştık ama, hiç olmazsa iyice batmadık, sayende kusurumuzu gördük. İnşallah tamamen kurtuluruz. Tamam bre seninle güleşiyorum, yalnız senden bir ricam var, ne olur, sana büle davrandığım için kızgınlıkla beni sakatlama. Gel seni şüle sağlamca bir kucaklayayım" diyerek hüngür hüngür ağlayan Mehmet'i, hiç Kırkpınar başpehlivanı ağlar mı diye düşünmeden, gözyaşlarını saklama ihtiyacını hissetmeden, asıl pehlivanlar ağlamalı diye düşünerek kucakladı. Yiğit evladın yavru bir kuş gibi inip kalkan göğsünü, o göğsün içinde, dünyalara bedel bir cesur yüreğin çırpınışını, o yüreği mesken edinmiş, alperenlerin

yoluna baş koymak dileğindeki bir gönlün sıcaklığını hissetti.

Hasan Ağa, Yusuf'un sözleri, bu mertçe davranışı karşısında kendinden geçti. Gözyaşlarını iyice bıraktı. Filiz de hayatında belki bir daha yaşayamayacağı bu cesaret ve mertlik sahnesi karşısında çok duygulanmıştı. Yusuf, Mehmet'in sırtına şaplağı patlattı:

"Mehmet'im, kispetini yanında getirmişsindir herhalde. Getirmedim de de, hemen derini kispet yapayım. Filiz sen de evden benim kispeti getir. Bugün işimiz zor. Bu Mehmet, Aliço'dan daha fazla bizi zorlayacak gibi." Filiz eve doğru koştu, Mehmet de kispetini giymek için ağıla yürüdü...

Bu sırada, mis gibi bazlama kokusu ortalığı kaplamıştı. Yusuf'un annesi Ayşe Hanım, küçük bir tepsiyle bazlama getiriyordu. Ancak Ayşe Hanım'ın gözü, zenbilden kispetini çıkarmaya çalışan küçük Mehmet'teydi.

Oğluna sordu:

"Te be oğlum. Kim bu sarışın küçük Yusuf? Aynı senin küçüklüğün. Sen, artık Koca Yusuf oldun, senin küçüklüğünse bu küçük Yusuf'ta yaşıyor."

Yusuf, annesinin küçük Yusuf benzetmesiyle bir daha vuruldu, kendisi, çıraklığa layık görmezken, annesi, küçük Yusuf diyerek küçük Mehmet'in kendisi için kardeşten de öte, özü, canı olduğunu ifade etmişti:

"Anam, Erikli Köyü'nden Mehmet. Bakalım kendisiyle güleş tutçaz. Eğer beni yenerse ona çırak olacağım."

Yusuf'un bu sözlerine hepsi güldüler. Yaşadıklarına inanamayan Hasan Ağa, söze karıştı:

"Yusuf Pelvan. Eğer kabul edersen oğlum Mehmet, bundan sonra küçük Yusuf diye bilinsin. Tıpkı Dede Korkut gibi, oğluma ismini Ayşe Hanım buldu. İki Yusuf birarada olunca sana da Koca Yusuf diye anılmak yakışır. Koca Yusuf ismini de annen vermiş oldu. Yiğit lâkabıyla anılır demişler, sen de bundan sonra ta

kıyamete kadar Koca Yusuf diye bilin. Ananın verdiği unvana, lâkaba itiraz etmezsin herhalde."

Deliorman'ı inleten "Hey bre Koca Yusuf!!!" narasıyla hepsi irkildi. Meğer Yusuf'un kispetini evden alan Filiz Nurullah, bu arada gelmiş ve konuşmaları duymuş, yüz okkalık vücuduyla narayı patlatınca, her şey sarsılmıştı.

Yusuf, "Bre deli Filiz, az kalsın ödümüzü patlatıyordun" dedi. Filiz de, "Te be Koca Yusuf Ağam, az bile naralandım, öyle bir naralanmalıydım ki yalnızca Deliorman değil, bütün dünya duymalıydı. Bu Koca Yusuf ismini çok sevdim" cevabını verdi. Yusuf, "Hadi be zevzek herif" diyerek hemen anasının yanına gitti, elinden tepsiyi aldı, hürmetle elini öptü:

"Anamın verdiği lâkap benim için en büyük şereftir. İnşallah bu Koca lâkabına layık olurum."

Yusuf, kispeti giymek için koyun ağılına girdi. Biraz sonra, kispetini giymiş halde çıkınca, şaşırdı, ortalık kalabalıklaşmıştı. Bu kadar insan bir anda nereden gelmişti. Filiz Nurullah'a baktı:

"Bre Filiz, bu senin işindir, sen süledin değil mi güleş var diye."

Filiz boynunu büktü:
"Te be Yusuf Ağam. Yalnızca bir kişiye süledim."
Yusuf, elinde olmadan güldü:

"İyi ki bir kişiye sülemişsin. Eğer, iki kişiye sülemiş olsaydın bir saat içinde Şumnu'dan Razgırad'a bütün Deliorman burada olurdu. "

Mehmet de kispetini giymişti. Birlikte köy çayırlığına yürüdüler. Onların güreş yapacağını işiten köyün bütün insanı, çoluk çocuk, genç ihtiyar işini bırakıp, çayırlığa, güreşi görmeye koşmuştu.

Koca Yusuf ile eski Mehmet, yeni Küçük Yusuf, yağlandılar, kıbleye karşı yanyana durdular. Cazgır Filiz Nurullah'tı. Dualarını yapıp meydana saldı. Davulsuz zurnasız idman güreşine başladılar.

Güreşe girmek üzere ense bağladıklarında, Yusuf, "Mehmet'im, yiğidim, ciddi güleşeceğiz sıkı tut" dedi. Mehmet büyük bir

ciddiyetle, "Peki usta" cevabını verince Yusuf'un yüreği cız etti. Demek ki artık kendisine de usta diye hitap edilecek günler gelmişti. Ustaları İsmail Hoca, Dursun Pehlivan, Kel İsmail ve Pomak Osman aklına geldi.

Yusuf, Mehmet'in ensesine yapıştı, şöyle bir yokladı. Aman Allah, bu Mehmet yeni adıyla Küçük Yusuf, sanki insan değil, ateş parçasıydı. O kadar atik, o kadar çevikti ki, Yusuf'un en ufak hareketini önceden seziyor, ustaca hareketlerle boşa çıkarıyordu. Ele avuca sığmıyor, Yusuf'un kolları arasından kayıp kayıp gidiyordu. Yusuf, hayretler içindeydi.

Yusuf'un hamleleri birbirini takip etti. Mehmet yine çevik hareketlerle kurtulmasını bildi. Yusuf, Mehmet'in şevki, isteği kırılmasın diye fazla ciddi tutmuyordu. Ne de olsa karşısındaki 17 yaşında çocukluktan çıkmaya çalışan bir yeni yetmeydi. Çok da heyecanlıydı. Bu heyecanın ne olduğunu en iyi Yusuf biliyordu, zamanında benzeri heyecanı çok tatmıştı.

Yarım saate yakın güreştiler. Yusuf, Mehmet'in güreşçiliğini de kuvvetini de beğenmişti. Ufaktı ama pire gibiydi, zeki ve kurnazdı. Bir pehlivan için en lüzumlu olan güreş zekası vardı. Daha gençti, vücudu da daha gelişir ve iyi bir pehlivan olurdu.

Yusuf, yeterli kanaate sahip olmuştu:

"Mehmet'im bu kadar yeter. Maşallah hepten de pelvan olmuşsun."

Mehmet davranıp hemen Yusuf'un elini öptü. Yusuf silinmek üzere yürürken Hasan Ağa, büyük bir heyecan içinde geldi:

"Yusuf Pelvan, nasıl buldun Mehmet'i?"

Yusuf, gülümseyerek oğlundan daha fazla heyecan içindeki babaya baktı:

"Mehmet'in maşallahı var. Biraz okkasız ama bir pelvan için aranan bütün meziyetler sahip. Yalnız bir konu var."

"O ne, hemen yapalım."

Yusuf, Hasan Ağa'nın heyecanına güldü:

"Te be Hasan Ağa'm. O şimdi yapılacak bir iş değil. Bugüne kadar ne yapıldıysa yapıldı. Huyunu suyunu öğrenmem lazım. Mehmet'i yanıma alacağım ama, bir şartla. Onu deneyeceğim. İki ay kadar beraber olacağız, güreşi gibi huyunu, suyunu insanlığını da beğenirsem yanıma çırak alırım. Çünkü pelvan, yiğit, mert, cesur, çalışkan, merhametli, adaletten ayrılmayan, kendinden önce başkasını düşünen, herkesin yardımına koşan insan demektir."

Bu sırada yanlarına gelen Mehmet de Yusuf'un dediklerini duymuştu ve Yusuf'a çırak olmuş gibi sevindi, o Koca Yusuf ustasına kendisini beğendireceğine inanıyordu.

+

Adalı Halil, Hergeleci İbrahim ve Mümin Pehlivan

Sene 1885, aylardan Mayıs, yer Kırkpınar'dı. Koca Yusuf, Kırkpınar güreşlerine bir ay kala, yanına Küçük Yusuf'u ve Filiz Nurullah'ı alarak yola çıkmıştı. Yusuf'a, Gülçehre'sinden ayrılmak çok zor gelmişti.

Gülçehre, Yusuf'un içinde bulunduğu zor durumu anlamış ve "Ben Kırkpınar'da Aliço'dan başpelvanlığı alan Yusuf'a eş geldim. Karalar'da çiftçilik yapan bir Yusuf'a değil. Sana verilen vazifeleri yerine getir. Yollarını severek beklerim, beklemek benim hem umudum hem de ebedi âlemde ışığım olur. Ayrılığın değil, benim yüzümden güreşten koparsan asıl bana bu zor gelir, bu beni üzer. Vazifen sebebiyle ayrılığın, hasret bağrımı yaksa da iftihârımdır, bunu yüce Mevlanın rızasına kavuşmak için en büyük vesile bilirim. Biz, gelin olduğumuzda niçin al yazmayla yüzümüzü örterler, sebebini sen söylemiştin. Al yazmayla al bayrak bizim için aynı mânâya sahiptir. Kırmızı gülü severiz çünkü şehitliğe, hak için bütün varlığını fedaya işarettir" diyerek sözleriyle Yusuf'u kat kat kendine bağlamış, ayrılığı daha zor hale getirmişti.

Yusuf, vedalaşmaya dayanamam diye bir seher vakti, Gülçehre'si uykudayken, onun yastığı üzerine, "Gülçehre'm, seninle vedalaşmaya dayanamadığım için habersiz yola çıktım, hakkını helal et, duadan unutma, senin varlığın benim gücümdür" yazılı mektubu bırakarak Karalar Köyü'nden ayrılmıştı.

1885 yılındaki Kırkpınar güreşlerinde, Aliço verdiği sözü tutmuş ve güreşmemiş, güreşlerin üçüncü gününde hakem heyetinde yer almıştı. Yusuf, efsanevi güreşçi Aliço'yu görünce hemen koşmuş, elini öpmüştü. Aliço, bundan memnun olmuş, onu gülerek karşılayarak, "Bre Şumnulu, beni Kırkpınar'dan kaçırdın, ama sıkı dur, çırağım Halil zorlu geliyor" şeklinde Yusuf'a takılmıştı.

Üçüncü günü yapılan güreşlerde, Yusuf ile Aliço'nun çırağı Adalı Halil sona kaldılar. Bir saat süren güreşte Yusuf çift kapan oyunuyla Adalı'nın ensesine biraz yüklenince Adalı Halil, "Yandım anam" diye bir feryat etmiş, bu feryatla birlikte ortalık karışmıştı. Adalı'yı destekleyen dört beş kişilik bir grup, "Yetişin bu Deliormanlı Adalı'yı öldürüyor" diye bağırarak Yusuf'a sopalarla saldırmıştı. 1885 yılı Kırkpınar güreşleri, Vali Kadri Paşa tarafından, çıkan kavga sebebiyle başpehlivan birincisi belli olmadan bitirildi.

Aliço'nun özür dilemesi ve Gülşeni Dergahı'nın hocası İbrahim Efendi'nin emriyle Adalı Halil ile Edirne Uzunköprü'de tekrar güreşen Yusuf, rakibini ezerek yendi.

Edirne'den sonra İstanbul'da güreş kovalayan Yusuf, en çok Hergeleci İbrahim karşısında zorlandı. 93 Harbi'nde memleketinden İstanbul'a göç eden, açlık ve sefalet dolu seneler geçiren Hergeleci İbrahim, Şumnulu hemşehrisi Yusuf'u İstanbul Kozyatağı'nda güreş meydanında görünce hüngür hüngür ağlamıştı. Her iki pehlivanın kucaklaşması ve yaşanan duygu dolu anlar, güreşseverleri de ağlatmıştı. Güreş çok çetin geçmiş, Hergeleci İbrahim, Koca Yusuf'un bütün oyunlarını boşa çıkarmıştı. Üç saate yakın süren güreş, hava karardığı için hakemler tarafından berabere bitirilmişti.

Hatice

Yusuf, pes demişti. İstanbul'da bir müddet güreş kovaladıktan, memleket, daha doğrusu Gülçehre hasreti dayanılmaz olduktan sonra, çıraklarıyla birlikte dönüş yoluna koyuldu. Edirne, Dimetoka, Varna ve Burgaz taraflarında birçok güreş yaptılar. Filiz Nurullah'ın korkunç yemek masrafına rağmen, aldıkları ödüllerle cepleri dolmuş olarak Şumnu'ya ulaştılar. Yusuf, masraflardan sonra

kalan ödülü eşit olarak kendisi, Küçük Yusuf ve Filiz Nurullah arasında bölüştürmüş, kendisinin başpehlivan olduğunu ileri sürerek fazla pay almamıştı. Yusuf'un ödüle ihtiyacı yoktu, babası Karalar Köyü'nün en zenginlerindendi.

Şumnu'ya öğleye doğru geldiler. Birlikte bir talikaya bindiler ve Karalar'a yaklaştıklarında, Yusuf, Filiz ve Küçük Yusuf'u kendi köylerine gönderdi. Küçük Yusuf ile Erikli Köyü'ndeki ablasına selam yolladı.

Talika, Yusufların evi önünde durdu. Yusuf, çok heyecanlıydı, dile kolay, Gülçehresi'nden ayrılışından bu yana beş ay geçmişti, köyden ayrıldığında aylardan Nisan'dı, şimdiyse Eylül olmuştu. Dış avlu kapısını açtı, evin önüne girdi, tavuk ve kazlardan başka ortalıkta gezen yoktu, kimse gözükmüyordu. Evin köpeği karakurt gelişini farketti, Yusuf'u tanıdı, şöyle bir havladı. Yusuf, "Herhalde tarlaya çalışmaya gitmişler" diye düşündü. Evini özlemişti. Eşyalarını bırakmak için odalarının bahçeye açılan kapısını açmak için davrandığında şaşırdı, bir ağlama sesi duydu, hem de bebek ağlaması. Eli ayağı tutmaz oldu. Yoksa, aklına gelen miydi? Nasıl da unutmuş, aklından çıkmıştı. Nisan ayında köyden çıktıklarında Gülçehre dört aylık hamileydi. Yusuf ise beş aylık ayrılık boyunca hep Gülçehre'yi düşünmüş, ama hamile olduğu, doğum yapacağı aklına gelmemişti. Gülçehre'yi düşündüğünde, zihni ve gönlü ondan başka her şeye kapanıyordu. Kapıyı açmaya cesaret edemedi. Hafifçe vurdu, bir müddet bekledi, kapı açıldı, Gülçehresi karşısındaydı, ama yalnız değildi.

Gülçehre'nin kucağında, gözleri yumuş yumuş bir bebek vardı. Yusuf'u gören Gülçehre'nin ağzından, duyulur duyulmaz bir feryat çıktı:

"Yusuf Bey, sen ha?"
Yusuf, zor konuştu, eli ayağı birbirine dolaştı:
"Benim..."
Gülçehre, tebessüm ederek bebeği uzattı:
"Kızımız... Hatice... Anam, Çavuş Nine'nin ismini koydu. "

Yusuf, Çavuş Nine'sinin kızı Hatice'nin yüzünde gülümsediğini

görür gibi oldu, göz pınarlarından aşağıya bağrına doğru kayan ve değdiği yeri yakan iki damla gözyaşı bunu doğruladı.

Bebeği Gülçehre'den alırken nasıl tutacağını bilemedi. O koca elleri, bebeği tutmayı beceremedi. Gülçehre bu duruma gülüyordu. Gülmesiyle birlikte, Yusuf'un gönlünde binlerce gül açtı, açan güller bütün Deliorman'ı, oradan da kainatı kuşattı.

Yusuf, 1885'in Ekim'inde Filibe'den gelen haberle yıkıldı.

Bulgaristan Prensi Aleksandre, 25 Eylül 1885'de Filipe'ye giderek, Osmanlı Devleti'ne bağlı Filibe, Varna ve Burgaz, sancaklarını içine alan Doğu Rumeli'yi, Balkanların kuzeyinde kurulan ve başşehri Sofya olan Bulgar Prensliği'ne ilhak ettiğini açıklamıştı. Araya hemen büyük devletler girerek, Osmanlı Devleti'nin asker göndermesine mani olmuşlardı. Ancak, 93 Harbi'nde Rus askerini Kırcaali, Mestanlı ve Ropçaz'a sokmayan Rodoplu yiğitler, bu kararı tanımadıklarını, şimdi de Bulgar askerini bu bölgeye sokmayacaklarını açıklamışlardı. Bu kahramanların yönetim kadrosunda Yusuf'un çok yakından tanıdığı, Bulgar isyanında Yusuf'un komutanı olan Tosun Bey de vardı.

Yusuf, sevdikleriyle helalleştikten sonra hemen Rodoplara koştu, 1885-86 kışını burada geçirerek, Rodop kahramanlarıyla söz konusu bölgenin Bulgarlara geçmemesi için mücadele etti. Bu mücadeleler sonucunda, Rodop bölgesi Osmanı Devleti'ne kaldı.

Aliço'nun güreşi bırakmasından sonra 1885-1894 arası, Yusuf ermeydanlarından rakipsiz kaldı. Onu zaman zaman Adalı zorladı. 1890 yılı Kırkpınar güreşlerinde Adalı ile beş saate yakın güreş yaptı. Kavga çıkınca güreş yarıda kaldı, başpehlivan birincisi belli olmadı. 1892 yılında ise Koca Yusuf, Kırkpınar'da güreşmedi, adalı Kırkpınar birincisi oldu.

Filiz Nurullah, Kuru Rüstem, Küçük Yusuf, yeni yeni başa güreşmeye başlayan Razgıradlı Kara Ahmet gibi pehlivanlar, Yusuf'tan bir gömlek aşağıydı. Yusuf'la Kozyatağı'nda berabere kalan Hergeleci İbrahim'in ne hikmetse bir daha Yusuf'la güreşmesi mümkün olmamıştı. Bu yıllarda Kurtdereli Mehmet Pehlivan, yeni yeni başa soyunmaya başlamıştı. Adapazarı'ndaki bir güreşte Yusuf'a karşı güreşmişti. Fakat Yusuf, Kurtdereli'yi ezmedi, ona tavsiyelerde bulundu; ileride Osmanlı'nın en büyük

pehlivanlarından olacağını haber verdi.

Güreş severler, Koca Yusuf'un karşısına zorlu bir pehlivan çıkarmak için ellerinden gelen gayreti gösteriyorlardı.

1890-1894 yılları arasında, Selanik ve çevresinde bir fırtına esiyor, önüne gelen devi deviriyordu. Bu dinmek bilmeyen fırtınanın ismi Mümin Hoca'ydı. Kendisi, Kavala'nın Zikoş Köyü'ndendi, medrese tahsilini tamamlamış, alim bir kimseydi. Medrese tahsili sırasında, güreşe ilgilisini devam ettirmiş ve usta bir pehlivan olmuştu. Mümin Hoca'nın dedesi ve babası gibi bütün kardeşleri de pehlivandı. Ama hiçbiri Mümin Hoca kadar, güreşe sevdalı değildi. Babası Sadık Pehlivan, Mümin Hoca'nın iri yapılı olmaması ve sol kolunun aynı yerden iki defa kırılıp yanlış kaynaması sebebiyle çolak olduğu için güreşmesine müsaade etmemişti. Ancak, Mümin Hoca, gizli gizli güreşip kendisini ispatlayınca, babası da güreşmesine ses çıkarmamıştı.

Mümin Hoca, 1890-94 yılları arasında yaptığı güreşlerde, Yarıcı Mustafa Pehlivan'ı Dimetoka'da iki defa, Adalı Halil'i Selanik ve Sarışaban'da üç defa yendi.

Bu güreşlerden sonra Mümin Hoca'nın şöhreti bütün Osmanlı mülküne yayıldı. Ve hem güreşin hem de dünyanın, Osmanlı'nın merkezi olan İstanbul'a geldi. Baba dostu ve daha önce büyük ortada güreş tutmuş, bilgili ve kültürlü Suyolcu Mehmet Efendi ile tanıştı, onun bilgi ve görgüsünden yararlandı. İstanbul'daki günlerinde hep onunla birlik oldu, Suyolcu ona ustalık ve arkadaşlık yaptı.

Mümin Hoca, İstanbul'a ilk gelişinde Ihlamur semtindeki Hacı Hüseyinbağı'nda Şumnulu Kuru Rüstem Pehlivan'ı, yine aynı yerde İstanbul'da yenmedik pehlivan bırakmayan Arap Said Pehlivan'ı yendi.

Kartal'da, Kurtdereli Mehmet Pehlivan ile yaptığı güreşte berabere kaldı. Erenköy'de, Erenköylü Osman Pehlivan'ı,Yalova'da Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ı ve Bursa'nın Misi Köyü'nde Mihalıçlı

Araboğlu İbrahim Pehlivan'ı yendi.

Bütün bu güreşlerden sonra Mümin Hoca, tam bir efsane oldu. Halk onu ve güreşlerini görmek için akın akın koşar oldu. İlk görenler, "Bu kadar küçük yapılı, 1.80 boyda 90 kilo ya var ya yok çolak kollu bir kişi, bütün bu pehlivanları nasıl yendi?" diye düşünüyordu. Güreşseverler, ne zaman ki onun güreşlerini seyrediyorlar, o zaman bu çolak kollu pehlivanda ne korkunç kuvvet ve zeka olduğunu, o çolak kolun onun nasıl gizli silahı olduğunu biraz olsun anlıyorlardı. Ünü bütün Osmanlı'ya yayılmıştı.

Herkesten önce Yusuf, Mümin Hoca'nın yaptığı güreşleri duymuştu. Özellikle Selanik ve Sarışaban'da Adalı'yı üç defa kısa zamanda yenmesi onu çok şaşırtmıştı. Aliço'nun çırağı Adalı, Koca Yusuf'u çok zorlamıştı. Onu iki güreşte yenmiş, iki güreşleri yarıda kalmış, bir güreşleri de berabere bitmişti. Molla ise Adalı'ya çok büyük bir üstünlük sağlamıştı. Yusuf'u güreş hayatında, en fazla zorlayan Hergeleci İbrahim olmuş, onunla bir defa güreşmiş ve berabere kalmıştı. Ondan sonra da Mümin Hoca İstanbul'a gelinceye kadar bir daha güreşmek kısmet olmamıştı. Hiçbir pehlivan karşısında Hergeleci karşısında zorlandığı kadar zorlanmamıştı. İşittiği kadarıyla, Mümin Hoca, boyu posu ve güreş tarzıyla Hergeleci İbrahim'e benziyordu.

Yusuf'un rüyalarını Mümin Hoca doldurmaya başlamıştı. Rüyasında onunla güreşiyor, yeniyor ve yeniliyordu. Açıkçası, Mümin Hoca, Yusuf'u huzursuz ediyordu. Bu korku değildi, pehlivanlıkta kendini zorlayacak bir rakibin varlığının getirdiği tedirginlik ve heyecandı. Onunla karşılaşmayı çok istiyordu. Efsane olmuş birisiyle karşılaşmayı, çok usta biriyle güreşmenin verdiği sonsuz zevki, güzelliği yaşamak istiyordu. Yenmek yenilmek umurunda değildi. Asıl olan böyle biriyle kıran kırana güreşmek, böyle bir güreşin zevkine varmaktı.

Mümin Hoca'nın İstanbul'da fırtına gibi estiği, yenmedik pehlivan bırakmadığı 1894'ün bir Eylül gününde, Yusuf'un yolu da İstanbul'a düşmüştü. Yusuf'un İstanbul'da olduğunu haber alan

güreşseverler, hemen devreye girdiler. Yusuf, Mümin Hoca ile güreş teklifine, "Mümin Pelvan nasıl isterse üle olsun" dedi. Bunun üzerine büyük karşılaşma için bir gün belirlendi.

Eylül'ün son cumasında Rami'deki güreş meydanı mahşer meydanı gibiydi. Koca Yusuf ile Mümin Hoca'nın güreş yapacağı bütün Osmanlı mülkünde duyulmuş, güreşi seyretmek için çok uzak mesafelerden gelenler olmuştu. 1894'ün İstanbul'unda Cuma günleri, Rami'de sık sık güreşler tertiplenirdi. Başhakem köşesinde Aliço vardı. Yusuf, Aliço'nun elini öptü. Aliço, "Bre Yusuf, seni iyi gördüm, Mümin Hoca buralarda yenmedik pelvan bırakmadı. Bizim çırağı üç defa su götürmez şekilde yendi. Şu Hoca'ya haddini bildiresin" dedi. Yusuf, "Haddini bildirmek bizim ne haddimize, elimizden geleni yapacağız inşallah" şeklinde cevap verdi.

Beklenen an geldi, cazgır seslendi:

"Başpelvanlar hazır olsun."

Yusuf, yağ kazanının başına geldi, yağlanmaya başladı. Selam verildi, selamı aldı, gelen uzun boylu, ince yapılı, 90 kilo ya var ya yok sakallı biriydi. Kendinden dört beş yaş genç gözüküyordu. Sol koluna dikkat etti, çolaktı. Mümin Hoca, bu olmalıydı:

"Hoş geldin Mümin Pelvan."

Yusuf'un Mümin Pelvan diye hitap etmesi, Mümin Hoca'yı sevindirmişti, birine pehlivan diye hitap etmek, ona en yüksek insanlık rütbesini vermek, onu alperenlerin mirasçısı kabul etmek demekti. Bazıları, Mümin Hoca'ya, Molla Mümin, Çolak Mümin diye hitap ederlerdi, sanki sözleriyle hocadan da güreşçi mi olurmuş demek isterlerdi. Bu da Mümin Pehlivanı çok üzer ve kızdırırdı. Mümin Hoca, gülümsedi:

"Hoş bulduk bre koca usta. Bu çolak halimle sana karşı güreşe çıktım diye kızmazsın herhalde."

Yusuf, Mümin Hoca'nın çolak koluna bakışını yakaladığını zannetti, üzüldü, kızardı:

"Kızmak ne demek Mümin Pelvan seninle güreşmek benim için

şereftir. Pelvanlık kolda değil gönüldedir, yürektedir. Sen, bugüne kadar karşına çıkanları yenmiş, zamanımızın bir tanesi olduğunu ispatlamışsın."

"Estagfirullah koca ustam. Zamanımızın bir tanesi sizsiniz, biz sizin yolunuzda yürümeye çalışırız."

Yusuf, Mümin Pehlivan'ın tevazuu, alçak gönüllülüğü karşısında gülümsedi:

"Te be Mümin Pelvan, bana öyle gelir ki bugün bana zamanımızın bir tanesinin kim olduğunu gösterecek gibisin. Kısmet bugüneymiş."

Sohbetleri, cazgırın, başpelvanlar hazır olsun seslenmesiyle sona erdi, son olarak birbirlerini yağladılar ve meydanın ortasında bekleyen cazgırın yanına geldiler, kıbleye karşı el bağlayıp durdular.

Cazgır, tezahüratların yatışmasını bekledikten sonra güzel bir dua etti. Duanın bitmesiyle birlikte, Türk'ün Türkistan'dan Avrupa'ya akışını, insanlık, adalet anlayışını temsil eden peşreve başladılar.

Yusuf, dev bir kartal gibi kanat çırparak, at gibi şahlanarak peşrev çıkarırken, sol kolu bileğinden ters kaynamış olan Mümin Hoca'nın yaptığı peşrev biraz garip kalıyordu. Bunu fark eden Yusuf da Mümin Pehlivan daha fazla sıkılmasın diye peşrevi kısa kesti, birbirlerinin sırtlarını sıvazladıktan sonra iki pehlivan ense enseye geldi ve güreş başladı.

Yusuf, Mümin'e karşı nasıl güreş yapsın bilemedi. Çolak kolu sebeyle ona acıyordu. Bu çolak kolla da, Adalı Halil gibi kendisini en fazla zorlayan bir pehlivanı hem de üç defa nasıl yendiğini bir türlü anlamıyordu.

Yusuf, hafif hafif el enselerle Mümin'i yoklamaya başladı, Mümin de tıpkı Hergeleci İbrahim gibi, vücut hareketleriyle el enselerin büyük kısmını boşa çıkarıyordu.

Yusuf'un bir şey daha dikkatini çekti. Mümin Hoca, çolak kolunu omuzuna dayıyor, bundan sonra, sağa sola bakıyordu. Yusuf, Hoca'nın başka bir yere baktığını farkettiği zaman, yıldırım gibi

paçalara indi. İnmesiyle beraber de Mümin boyunduruğu yetiştirdi. Yusuf, şaşırdı, paçalara indiği zaman, bu hoca başka yere bakmıyor muydu, nasıl görmüştü de boyunduruğu yetiştirmişti? Yüklenmesiyle birlikte, nefesi kesildi, Mümin Hoca'nın kırık bileğindeki şişlik, Yusuf'un boğazına gülle gibi dayandı. Yusuf, yüklendi, yüklenmesiyle birlikte nefesinin kesildiğini, gözlerinin karardığını hissetti. Bu sırada Mümin Hoca, "Yusuf ustam, gel inat etme, paçaları bırak" dedi.

Yusuf'un daha önce rakiplerine söylediğini şimdi, Mümin Pehlivan ona söylüyordu. Yusuf, Mümin Hoca'nın kollarındaki korkunç gücü fark etmişti, paçaları bırakmaması, onun aleyhine olacaktı, paçaları bıraktı, Mümin Hoca da boyunduruğu boşalttı. Pehlivanlar, ayağa kalktı, güreş ayakta başladı.

Ense enseye gelir gelmez, Mümin Pehlivan, birden Yusuf'u çapraza aldı, Yusuf nasıl olduğunu anlamamıştı, bu Mümin Pehlivan'ın Hergeleci İbrahim'den geri kalır tarafı yoktu. Ne zaman ne yapacağı anlaşılmıyordu. Yusuf, şaşkınlığı geçer geçmez, şöyle bir direndi, Mümin'in sürmek için zorladığını görünce, o da hızlandı, bir taraftan da, sağ elle Mümin Pehlivan'ın beline sarılıp kalçasını hareket ettirerek, rakibini savurdu, yanbaş oyununu uyguladı.

Mümin Pehlivan, inanılmaz bir çeviklik göstererek diz üstü düştü ve Yusuf yetişmeden ayağa kalktı.

Yusuf, kızmıştı, gök gürler gibi nara attı:
"Hayda bre Mümin Pelvan!!!"
Mümin Pehlivan da karşılık verdi:
"Maşallah bre koca usta!"

Yusuf, geçen yarım saat içindeki güreşte, bir şeyin farkına varmıştı. Mümin'in sakat sol kolu, tıpkı bir göz vazifesini görüyordu, bu kolunu rakibine dayadığında, başını başka yere çeviriyor, ancak bu kol vasıtasıyla rakibinin ne yapacağını hissediyordu. Bu şekilde de rakiplerini gafil avlıyordu.

Tekrar ayağa kalktıklarında Yusuf, Mümin'in sol kolunu vücuduna dayamasına izin vermedi, ikidir aynı oyuna düşmüştü, üçüncüsüne düşmek istemiyordu.

Koca Yusuf, Mümin Pehlivan ile karşı karşıya gelir gelmez kaplan gibi üzerine atıldı. Yediği yanbaş oyunu sebebiyle şaşkınlıktan daha kurtulamamış ve sağ kolu açık duran Mümin Hoca'ya, iki kolunu onun koltuk altlarından geçirerek sırtında kilitleyip çift çapraz oyununu aldı, çaprazı tam mânâsıyla doldurup sürmeye başladı.

Mümin Pehlivan, Yusuf'un kolları arasında adeta kaybolmuş, görünmüyordu. Yusuf, bir taraftan sürerken diğer taraftan da çengeli yetiştirmeye ve bu şekilde Mümin Pehlivan'ı sırtüstü yenmeye çalışıyordu. Yusuf, o telaş içinde Mümin Hoca'nın hiç karşı koymadığını hatta, bilerek daha fazla hızlandığını fark etmemişti. Koca Yusuf, bir türlü çengeli yetiştirerek Mümin Hoca'yı topuk kemiğinden köstekleyemiyor ve hızla giderken ayak da değiştiremiyordu.

Mümin Hoca, yine yapacağını yaptı, cinliğini gösterdi, birden Yusuf'un kolları arasından sıyrılarak yere çöküverdi. Koca Yusuf, tehlikeyi sezer sezmez, o iri vücuduna rağmen, büyük bir çeviklik göstererek kendini yüz üstü yere attı, son anda sırtüstü gitmekten kurtuldu. Mümin Hoca'nın yetişmesine meydan bırakmayıp emekleyerek hemen doğruldu.

Mümin Hoca, oyunu öyle hazırlamıştı ki, Koca Yusuf'un yerinde kim olursa olsun, Mümin Pehlivan'ın üzerinden takla atar sırt üstü yere serilirdi. Seyircilerin dili tutulmuştu, bu nasıl güreşti böyle, oyunlar peş peşe yapılıyor, yürekler ağıza geliyordu.

Koca Yusuf, hırslanmıştı, hocalarının "Hırs, kızgınlık, aşırı sevinç, insanın aklını örter, aklı örtülen de sonra üzüleceği işler yapar" sözü aklından çıkmıştı. Yusuf'un el enseleri yağmur gibi yağmaya başladı. Mümin Hoca'yı el enseyle sindirmek istiyordu. On dakikalık el ense fırtınasından Mümin Pehlivan'ın fazla etkilenmediğini, kendisini boşu boşuna yorduğunu fark etti. Bununla birlikte de taktik değiştirdi.

Çapraza alınan Mümin Pehlivan'ın nasıl tehlikeli olduğunu az önce yaşamıştı. Ama hırslanmıştı, Mümin Hoca'yı tekrar çapraza aldı ve fırtına gibi sürmeye başladı. Yusuf bu sefer, Mümin

Pehlivan'ın çökmesine, kılçık ve yanbaş atmasına karşı tedbirliydi. Mümin Hoca, bütün bu oyunları yapamayınca, çengelle sırt üstü gitmemek için can havliyle kendini yana attı.

Yusuf da, onunla birlikte yere düşmemek için çaprazı boşalttı. Mümin Hoca, yerden doğrulamadan Yusuf yetişti ve çullandı. Hemen sarma almaya, ayaklarıyla Mümin Hoca'nın ayaklarını içten sararak onu zaptetmeye çalıştı, ama Mümin Hoca, iyi toplanarak bu fırsatı vermedi. Bunun üzerine Koca Yusuf da rakibini yaymak için üzerine tam mânâsıyla çullandı. Mümin pehlivan bu fırsatı kaçırmadı, kalça hareketi yaparak kılçık oyunu uyguladı. Yusuf'u yan tarafa düşürdü, hemen davranıp Yusuf'u altta zaptetti. Bir anda işler ters dönmüş, alttaki üste çıkmıştı. Güreşin iyice hareketlendiğini gören davulcular son güçleriyle vurmaya, zurnalar da cenk havasını çalmaya başlamıştı.

Mümin Pehlivan, bir saniye bile kaybetmedi, hemen bel kündesi almak için harekete geçti, kündeyi doldurdu. Yusuf dahil kimse Mümin Hoca'nın bel kündesiyle Yusuf'u kaldırıp atacağına ihtimal vermiyordu, çünkü Yusuf, Mümin Pehlivan'dan çok daha ağırdı, aynı zamanda Mümin Hoca çolaktı. Ama bilemedikleri bir şey vardı, Mümin Hocanın sol kolu bileğinden kıvrılmıyor, bu bileğini bir şey kaldırırken manivela, kaldırağaç gibi kullanıyordu. Bileğinin kıvrılmaması görünüşte noksanlıktı ama onun bu noksanlığı, farklılığı kimsenin bilmediği kuvveti olmuştu.

Yusuf, topuk kesmek, Mümin Hoca'nın topuğunu kavramak için çalıştı, ancak başarılı olamadı. Mümin Hoca, çok çabuk davranmıştı. İnanılır gibi değildi ama Yusuf gibi bir pehlivanı kündeyi almasıyla beraber hemen yerden kesmişti. Bu sebeple Yusuf, topuğu yakalayamamıştı. Aliço dahil herkes nefesini tutmuştu. Aliço yanında oturan Mümin'in ustası Suyolcu Mehmet Pehlivan'a döndü:

"Te be senin Hoca çok zorluymuş, Yusuf'u götürüyor."

"Yok be ustam, Yusuf gibi birisini kündeyle atmak, sonra da çevirmek kolay mı?"

Aliço kızdı:

"A be daha nesi kalmış, Yusuf gidiyor işte, benden daha iyisini mi bileceksin?"

Suyolcu, Aliço'yu daha fazla kızdırmaktan çekinerek boyun eğdi:

"Estağfirullah ustam."

Mümin Hoca, Yusuf'u kaldırdı, Aliço hariç kimse ummuyordu ama, yerden iyice kesti, şöyle bir tarttı, Yusuf'un kolları havayı dövüyordu ve Mümin Pehlivan kimsenin beklemediği hareketi yaptı ve Yusuf'u savurdu, tıpkı koca bir dağı yerinden koparır gibi. Yusuf'un ağır vücudu, Mümin Hoca'nın Yusuf'u tam çevirmesine engel olmuştu. Kündeyi atmasıyla beraber Mümin Hoca'nın kasıklarına dayanılmaz bir ağrı girdi. Yusuf, can havliyle göbeğinin yıldız görmemesi için havada yüzüstü dönmeye çalıştı.

Ve yere sol omuzu üzerine düştü. Düşmesiyle beraber davul zurnalar kesildi. Yusuf, doğruldu, kıpkırmızı kesilmişti, boynunu bükmüş mahçup bir şekilde kendine bakan Mümin Pehlivan'a sordu:

"Te be Mümin, bu davullar niçin sustu, göbeğim açıldı mı, yenildim mi?"

Mümin Hoca, suçlu suçlu cevap verdi:

"Yok be Yusuf ustam, benim gördüğüm kadarıyla göbeğin açılmadı, çok ağır olduğun için seni çeviremedim, Allah için sen de havada iyi döndün, omuz üzerine düştün."

"Güleş bitti pelvanlar, hadi helalleşin."

İki pehlivan sese döndüler, konuşan koca usta, efsanevi pehlivan Aliço'ydu. Ne zaman yerinden kalmış, ne zaman yanlarına ulaşmış anlayamadılar. Aliço, Mümin'in Yusuf'u kündeyle atmasıyla birlikte ayağa fırlamış ve meydana koşmuştu. Yusuf, tam mânâsıyla şaşkındı, Mümin pehlivan yenilmedin derken, Aliço güreş bitti diye söylüyordu. İyice emin olmak için sordu:

"Koca ustam, yenildim mi?"

Aliço güldü:

"Te be Yusuf! Bu Mollacık, şu çolak kolu ve bu kilosuyla seni ancak bu kadar yenebilir."

Mümin Hoca fena bozuldu. Hayatında onu en fazla kızdıran şey, çolak olduğunun yüzüne karşı söylenmesiydi. Aliço ise çolak olduğunu söylemekle kalmamış, "Bu Mollacık seni ancak bu kadar yenebilir" diyerek kendisini aşağılamıştı. Sertçe konuştu:

"Koca ustam, ben iyice gördüm, Yusuf yenilmedi, biz güleşimize devam ederiz."

Mümin Pehlivan, Yusuf'un ensesine yapıştı, Yusuf ise ne yapsın bilemedi. Başhakem Aliço'ya baktı. Mümin Pehlivan'ın kararına itiraz etmesi, Aliço'yu müthiş kızdırmıştı, kel başı kıpkırmızı kesilmiş, ağzının iki yanından sarkan bıyıkları dikilmişti. İki pehlivanı kollarından sertçe tutarak ayırdı, Mümin Pehlivan'a bağırdı:

"Bre Mollacık. İşimi bana sen mi öğreteceksin. Daha dünkü pelvansınız bre. Ne çabuk pelvan oldunuz da bana itiraz edersin. Güleş bitti. Şu haddini bilmeze bak. Koca Yusuf gibi birini yendim diye sevinip bayram yapıp elimi öpmesi gerekirken kararıma itiraz eder. Hadi Molla, elimden kaza çıkmadan meydanı terk edesin."

Aliço kızgın bir şekilde Yusuf ve Mümin Pehlivan'ın yanından ayrıldı. Cazgır, Mümin Pehlivan'ın kündeyle galip geldiğini ilân etti. Mümin Pehlivan çok bozulmuş Yusuf ise tam mânâsıyla donmuştu. Mümin Pehlivan, Aliço'ya hiçbir şey demeden Yusuf'u göğsünden tutarak hafifçe kaldırdı, helalleşti ve Yusuf'un kulağına fısıldadı:

"Yusuf Aga'm. Bu şekilde, bir galibiyeti kabul edemem. Giyindikten sonra buluşalım. Kaldığın yeri sülersin. Haber gönderirim, inşallah en yakın zamanda karşılaşır, güreşimizi ayırırız."

Mümin mertliği, Yusuf'u çok duygulandırdı:

"Mümin Pelvan, dünya ahiret kardeşimsin. Tekrar karşılaşmasak

bile hiç mühim değil, senin gibi bir pehlivana yenilmek benim için şereftir, benim için galibiyetlerin en güzelidir."

Yusuf'un sözleri Mümin Pehlivan'ı gönlünden vurdu. Bir şey diyemedi, gözünden gönlüne akan yaşları göstermemek için döndü, yürüdü. Daha doğrusu yürümeye çalıştı, yürümekte zorlanıyordu. Mümin Pehlivan'a ne olmuştu? Böyle bir galibiyetin yüküyle mi sendelemişti?

Yusuf, Mümin Pehlivan'ın arkasından baka kaldı. Az önce kendisine zor anlar yaşatan yiğit zorlanarak yürüyordu. Yusuf, nasıl davranacağını bilemedi. Resmen mağlup ilân edilmişti. Şimdi, mağlup bir pehlivandı. Aliço niçin böyle davranmıştı, acaba nefsinin kırılması, hiçbir pehlivanın yenilmez olmadığını göstermek için mi?

İstanbul'da günlerce Koca Yusuf ile Mümin Hoca arasındaki güreş konuşuldu. Güreşi seyredenler, Mümin Pehlivan'ın Yusuf'u açık düşüremediğini, Aliço'nun Yusuf'tan intikam almak için mağlup ettiğini söylüyorlardı.

Yusuf, pek ortalıklarda gözükmedi. İstanbul'a inmedi. 93 Harbi'nde Lofça'dan İstanbul'a göç eden, İbrahim Pehlivan ve oğlu Said Beşir'in Eyüp'teki evinde kaldı. Çok karışık duygular içindeydi. Aliço'nun kendisini yenik ilân etmesi nefsine çok ağır gelmiş, kabullenmekte zorlanmıştı.

Rami güreşinden bir hafta sonra beklediği haber geldi. Mümin Pehlivan, Cuma günü, ikindi namazı sonrası Ihlamur'da Hacı Hüseyin Bağı'nda güreşmek üzere haber göndermişti.

Yusuf, yanına İbrahim Pehlivan ve oğlu Said Beşir'i alarak bir talikaya bindi. İkindi sonrası Hacı Hüseyin Bağı'nda hazır oldu. Mümin Pehlivan ve ustası Suyolcu Mehmet Pehlivan daha önce gelmişlerdi. Nereden haber almışlarsa, tanımadıkları on beş kadar kişi de güreş seyretmeye gelmişti. Mümin Pehlivan, Koca Yusuf'un kendisini nasıl yendiğini görmeleri için seyirci olmasını istemiş, ancak Yusuf Pehlivan kabul etmemişti. Mümin Pehlivan, "Koca usta Yusuf, her zaman beni rahatlıkla yener" diyordu.

Hacı Hüseyin çayırı, içinde çeşmesi olan çok hoş bir alandı. İstanbul pehlivanları genelde güreş çalışmalarını burada yaparlardı. Taraflar selamlaştılar, özellikle de Yusuf ile Mümin Pehlivan'ın muhabbeti çabucak koyulaştı, birbirlerine rakip değil de en can dost gibiydiler. Kispetlerini giyip yağlandıktan sonra el bağladılar. Yusuf'un bir şey dikkatini çekti, Mümin Pehlivan yürürken zorlanıyordu, Yusuf sorduğunda, "Önemli bir şey yok" dedi.

Suyolcu Mehmet Pehlivan hem cazgırlık hem de hakemlik yapıyordu. Mümin Pehlivan, peşrev çıkarırken de aksıyordu. Ense enseye geldiklerinde, Yusuf şöyle bir el ense çekti, Mümin'in, yüzünün acıyla gölgelendiği gördü. Bacaklarına dalar gibi yaptı,

Mümin Pehlivan eğilemedi. Bunun üzerine Yusuf, güreşi bıraktı. "Bu böyle olmaz Mümin Pehlivan, zaman gerçekleri konuşma zamanı" diyerek Mümin Pehlivan ve Suyolcu Mehmet Pehlivan'ı ellerinden tuttu, diğerlerinin olduğu yere götürüp Suyolcu Mehmet Pehlivan'a sordu:

"Mehmet Pelvan, anlat bakalım. Mümin'e ne oldu. Ona sorsam söylemez."

Mehmet boynunu büktü ve gerçeği açıkladı:

"Yusuf Pelvan, sana künde atarken, Mümin Pelvan sakatlandı. Kasıkları çıktı. Sırf senin hatırın için buraya güleşmeye, daha doğrusu sana yenilmeye geldi, bana da sıkı sıkı tembihledi, bir şey sülememem için. Ama sen farkettin. Durum, inşallah korktuğumuz gibi değildir de Mümin Pelvan'ın güreş hayatı bitmez."

Yusuf, endişeyle sordu:
"Mehmet Pelvan, durum o kadar ciddi mi?"
Mehmet Pehlivan üzgün üzgün başını salladı:
"Ciddi Yusuf Pelvan ciddi."

Yusuf, onun gibi sert, duygularını gizleyen bir kimseden beklenmeyen bir şeyi yaptı, Müminin boynuna sarıldı, "Kardeşim benim" diye hüngür hüngür ağladı. Çünkü, bir pehlivan için güreşememenin ne demek olduğunu en iyi o bilirdi. Orada hazır bulunanlar da iki yiğit, mert pehlivanın omuz omuza ağlamasına dayanamadılar, gözyaşlarını serbest bıraktılar.

* * *

Yusuf, çok heyecanlıydı. Yolu, Said Beşir ve İbrahim Pehlivanla birlikte Bolayır'a düşmüştü. Hedef, Bolayır'ın karşı sahili Çardak'tı. Ama ilk önce, Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan kırk alperenin komutanı Şehzade Süleyman'ın kabrine uğramışlardı. Çardak'taki Mevlevi şeyhi, oğlunun düğününde güreş tertip etmiş, Koca Yusuf'u da davet etmişti.

1894'ün Ekim gününde, güreş yolundaki Yusuf, çok durgundu. Bir hafta, kadar önce Mümin Pehlivan ile görüşmüşlerdi. Mümin Pehlivan gözleri nemli bir halde, "Koca ustam, hakkını helal et,

benim güleş hayatım bitti. Hekimler artık güleş yapamayacağımı süylediler. Memleketim Kavala'ya dönüyorum. Seninle ermeydanında karşılaşmak, şöyle kıran kırana, mertçe bir daha güreş yapmak, yarım kalan güleşimizi neticelendirmek için inan ki ömrümün geri kalan günlerini severek verirdim. Sanki bana, 'Bre haddini bilmez, sen kimsin de Yusuf Pelvan gibi birine künde ile atmaya kalkarsın, bak neticesi büle olur' dendi. Fakat asıl verilen mesaj, 'Büyüklük, noksan olmamak yalnızca Yüce Allah içindir, kul, kibre düştüğü, en güçlüyüm dediği anda işin biter' olmalı. Kader, kısmet, elden ne gelir. Senin Aliço tarafından mağlup ilân edilmen sebebiyle inan ki çok üzgünüm. Sen de şahit oldun, hadise tamamen benim dışımda gelişti. Ne olur hakkını helal et de, gönül huzuruyla memleketime döneyim" demişti.

Yusuf, dünya ahiret bütün haklarını helal ettiğini söyleyip, "Üzülme, vaki olanda mutlaka bir hayır vardır" diyerek Mümin Pehlivan'ı teselli etmeye çalışmıştı. Ama o da biliyordu ki, Mümin için güreşten kopmak, diri diri mezara gömülmekle aynı şeydi. Ve gözyaşı içinde helalleşip ayrılmışlardı.

Yusuf, mutlaka Kavala'ya gelip Mümin Pehlivan'ı ziyaret edeceğini söylemiş, Mümin de, eğer gelirse bütün dünyayı kendisine vermişler gibi sevineceğini belirtmişti. İşte bu duygular içindeki Koca Yusuf, güreşmek için Çardak yolunda, Mümin Pehlivan da bir daha güreşe dönmemek üzere Kavala'daydı.

Çardak'ta, iskeleden kasabaya giden yolun solunda yüksek ağaçların bulunduğu büyük bir bahçe, bahçenin içinde üç katlı 20 odalı bir konak vardı. Rengi sebebiyle "Kırmızı Konak" diye anılan bu hoş yapı, Gelibolu Mevlevi Dergahı şeyhi Mustafa Daniş Efendi'nindi. Mustafa Daniş Efendi, oğlu Burhaneddin Efendi'yi saraylı Nevriyye Hanım'la evlendirirken düğününü bu bahçede yaptırıyordu.

Güreşler, Alyanak Çeşmesi'nin gerisindeki yüksek çam ağaçları altında yapılacaktı. Düğüne gelen, misafir ve pehlivanları yatırmak ve yedirip içirmek için her türlü düzen kurulmuş, yiyecekler hazırlanmış, bu konuda bütün Gelibolulular ve Çardaklılar seferber olmuştu.

Güreşler 23 Ağustos 1894 Perşembe günü sabah saatlerinde

başladı. Baş hakem Aliço, cazgır da Çardaklı Çubukçuoğlu Mehmet Pehlivan'dı. Güreşleri saraydan, gelinle beraber gelen kadınların da seyretmeleri için ağaçların üzerine çardaklar yapılmış, etrafı da kafeslerle kapatılmıştı.

Küçük boy pehlivanlar güreştikten sonra, orta boyu Tophaneli Yusuf kazandı, ikinciliği ise Sebeblili Hüseyin aldı.

Sıra başaltına gelince, baş hakem Aliço, hepsi de yerine göre başa güreşmiş ve Çardak'ta da niyeti başa güreşmek olan başpehlivanlardan Koca Yusuf'u, Adalı Halil, Katrancı Mehmet ve Şumnulu Kuru Rüstem'i ayırarak diğerlerinin başaltına güreşmesini uygun gördü.

Bu karar, başpehlivanlarının hepsinin aynı seviyede olmadığını ve ayrılanların diğerlerinden bir gömlek üstün olduğunu göstermekteydi.

Aliço'nun bu kararına Kurtdereli Mehmet Pehlivan karşı çıkıp, "Ben başta güreşeceğim, Katrancı Mehmet'i daha önce yendim, Adalı Halil ile de berabere kaldım" diyerek itiraz etti. Bunun üzerine Aliço, Balıkesirli ağaların da araya girip, pehlivanlarını başta görmek istediklerini söylemeleri üzerine, Şumnulu Rüstem'in başaltında güreşmesini istedi. Rüstem de çaresiz bu karara boyun eğdi.

Başaltında Koca Yusuf'un çırağı Küçük Yusuf birinci oldu. Bu güreşten sonra Koca Yusuf'un çırağı Küçük Yusuf, her yerde Küçük Yusuf namıyla bilindi ve tam bir başpehlivan olduğunu gösterdi.

Cazgır'ın, başpehlivanları çağırmasıyla dört pehlivan yağ kazanı başına geldiler, selamlaştılar. Yusuf, Kurtdereli ile üç sene önce karşılaşmış, yenerken onu ezmemiş, güreşle ilgili tavsiyelerde bulunmuştu. Birbirlerinin yağlanmasına yardım ettiler. Yusuf, Kurtdereli'ye takıldı:

"Bre Mehmet Pelvan, görmeyeli çok gelişmişsin, görelim bakalım pelvanlığın da aynı şekilde gelişmiş mi?"

Kurtdereli şakaya şakayla karşılık verdi:

"Te be Yusuf ustam pelvanlığım öyle gelişti ki karşıma çıkarsan

yandın."

"O zaman bugün ben hiç soyunmayayım bari."

Pehlivanlar hep birlikte güldüler.

Aliço, Koca Yusuf ile Kurtdereli Mehmet'i, Adalı Halil ile Katrancı'yı eşleştirdi, normal olanı da buydu. Bu eşleştirmeyle Adalı Halil ile Koca Yusuf'un son güreşi yapmasını düşünmüştü.

Cazgır güzel bir dua ile pehlivanları meydana saldı, dört pehlivan da çok güzel peşrev çıkardılar, ama en kıvrak ve göz alıcı peşrevi, Kurtdereli Mehmet Pehlivan çıkarıyordu. Bıraksalar, kanatlanıp dağlar bayırlar aşacak, kaf dağının ardındaki peri güzelini tutup getirecekti.

Kurtdereli güreşin başlamasıyla birlikte, sağlı sollu el enselerle Koca Yusuf'a saldırdı. Koca Yusuf, fırtınanın geçmesini bekledi. Ancak, geçecek gibi değildi. Her pehlivan, Koca Yusuf'u yenmenin rüyasını görüyordu. Anlaşılan Kurtdereli'nin yalnızca rüyaları değil, her anı Koca Yusuf'u yenmekle doluydu. Katrancı gibi bir devi devirdikten sonra, Koca Yusuf gibi devler devine mağlubiyeti tattırma gayretindeydi.

Tayfun olup çılgınca esen Kurtdereli, beklemediği bir anda çapraz toplayıp Yusuf'u sürmeye başladı. Yusuf, şöyle bir direneyim dedi baktı ki, fırtına çok zorlu, kendini fırtınanın esiş istikametine bıraktı. O da hızlandı, bir taraftan da, sağ elle rakibinin beline sarılıp kalçasını hareket ettirerek, yanbaş oyunu aldı ve onu hızla savurdu. Başka bir pehlivanın açık düşüp yenileceği bu durumda, Kurtdereli büyük çeviklik göstererek elleri üzerine düştü, hemen toparlanıp kalktı. Dikkatli bir göz, Yusuf'un bastırmak için çalışmadığını görebilirdi, ancak Kurtdereli bunu görecek halde değildi.

Ayağa kalkar kalkmaz, bir yanardağ gibi kükredi:
"Haydi bre Koca Yusuf!!!"
Yusuf, Kurtdereli'nin heyecanına gülümsedi o da karşılık verdi:
"Maşallah be kızanım, hepten de zorlu olmuşsun."

Kurtdereli fırtınası durmak bilmiyordu, bu sefer paçalara dalmak istedi, ama Yusuf, geri kaçarak paçalarını vermedi. Ancak, Kurtdereli pes edecek gibi değildi. Yusuf'un beklemediği bir anda tekrar paçalara indi, iki paçayı birden ele geçirdi. Fakat Yusuf da, boyunduruğu yetiştirmişti. Kurtdereli, akıllılık yapıp, paçaları çekip yüklenerek, Yusuf'u devirmek için zorlamadı. Yusuf'un boyunduruğunun, bir mandayı dahi bayılttığını işitmiş olmalıydı. Paçaları bıraktı, Yusuf da hemen boyunduruğu boşalttı. Güreş tekrar ayakta başladı.

Bu dakikaya kadar hep Kurtdereli saldırmış, Yusuf, bu saldırıları boşa çıkarmakla yetinmiş, oyun almak için teşebbüse geçmemişti. Kurtdereli bunu, Yusuf'un kendisinden çekindiğine vermiş, saldırılarını sıklaştırmıştı. Yusuf ise, rakibinin bir anlık gafletini bekliyordu. Bu kadar üst üste hücum yapan bir kimsenin açık vermesi kaçınılmazdı. Nitekim Yusuf, el ense çekecekmiş gibi uzun kollarını Kurtdereli'nin ensesine uzattığında, Kurtdereli'nin dikildiği an paçalara indi ve arslan pençesi kuvvetindeki parmaklarını paçalardan içeri geçirip çekmeye başladı. Herkesi şaşırtan bir şey oldu, bu şimşek gibi dalışa karşılık Kurtdereli gafil avlanmamıştı. Kurtdereli de inanılmaz bir çabukluk gösterip boyunduruğu vurmuş, ayaklarını gerip, geriye doğru uzatmıştı.

Yusuf, paçaları çekti, Kurtdereli, boyunduruğu sıktı. Yusuf, Kurtdereli'nin boyunduruğunun çok zorlu olduğunu anladı, ama dayanabileceği kadar gidecekti. İki eşsiz kuvvetin boğuşması müthiş oldu. Her iki kuvvet, birbirine üstünlük sağlayamadı, ne Yusuf Kurtdereli'yi paçalardan çekerek düşürebildi ne de Kurtdereli boyundurukla Yusuf'a pes dedirtebildi. Bu eşsiz iki kuvvet karşısında biri haddini bilerek pes dedi.

Kurtdereli'nin kispeti, haddini bilerek benden buraya kadar demişti. Dana derisinden dikilen kispet, dize kadara yırtılmış ve bir parçası Yusuf'un elinde kalmıştı.

Ayağa kalkan Kurtdereli, 'Kuvvetimle paçalarımı Yusuf'un demir pençelerinde kurtardım' diye sevinip "Hayda bre Yusuf Aga'm!" diye nara atıp çırpınırken, Yusuf, Kurtdereli'ye bir şey uzattı:

"Mehmet, gülüm. Kispetinin bi parçası bende kalmış, buyur, yamamak içim lazım olur."

Mehmet'in aklı başından gider gibi oldu. Kispetinin parçası Yusuf'un elinde ne arıyordu? Şaşkınlıkla paçasına baktı, dizine kadar yırtılmıştı. Yusuf'un demir pençesine Balıkesir Telaşeli Mehmet Usta'nın özenerek diktiği kispet bu kadar dayanabilmişti.

Bu Yusuf'un ikinci kispet yırtışıydı. Seneler önce, Deli İsmail Pehlivan'ın kispeti de Yusuf'un acı kuvvetine dayanamamıştı.

Kispetin, yırtılması, güreş meydanlarında çok ender görülen bir hadiseydi. Kispet paçasının yırtılması, yağlı güreş kurallarına göre yenik sayılmak için yeterli değildi. Yenik sayılması için dizden yukarıya yırtılması gerekiyordu.

Hemen Kurtdereli'ye başka bir kispet bulundu ve güreşe devam edildi. Kurtdereli, Koca Yusuf'un dillere destan kuvvetini görünce, daha dikkat etmesi gerektiğini anladı ve daha ihtiyatlı güreşmeye başladı. Ama yine de, Yusuf'u fazla ciddiye almıyor, duruşuyla, güreş tarzıyla, sanki "Yusuf Aga'm, yaşın artık kırka yaklaşıyor, ermaydanlarını biz gençlere bırak" der gibiydi. Koca Yusuf ise, Kurtdereli'ye ezmeden, güreş hayatına zarar vermeden bir ders vermek istedi. Yavaş yavaş güreşi hızlandırdı, hücuma geçti. Paçalara inmek istedi. Kurtdereli, Yusuf'u alnından iterek kurtuldu. Yusuf'tan uzaklaşmak için bir an ona arkasını dönünce olanlar oldu. Bunu fırsat bilen Yusuf, arkadan yetişip Kurtdeli'nin beline o kuvvetli kollarıyla sıkıca sarıldı, Kurtdereli kurtulmak istedi, ama çelik mengene gibi kollardan kurtulmayı başaramadı. Kurtdereli zorluyor, Yusuf bırakmıyordu. Kurtdereli'nin aklı gidecek gibi oldu. Can havliyle Yusuf'un ayak bileklerinden yakalamak istedi ancak başaramadı. Yusuf, Kurtdereliyi iyice kavradı, kucaklayıp ayaklarını yerden kesti ve on adım kadar yürüdü. Üç adım yürümek yeterliyken Yusuf, bilerek on adım yürümüş, Kurtdereli'ye adamakıllı bir ders vermek istemişti.

Davul zurnalar, sustu, Yusuf, rakibini yavaşça yere bıraktı. Mehmet, olduğu yerde çöktü kaldı, sapsarı olmuştu. Kıpırdayamadı

başına gelenlere inanamadı. Yağlı güreş kurallarına göre, ayakları yerden kesilip, yarım daire şeklinde döndürülen veya üç adım ileri taşınılan pehlivan yenik sayılıyordu.

Kurtdereli, su götürmez bir şekilde mağlup olmuş, çocuk gibi kucakta taşınarak yenilmişti. Böyle bir yeniliş, pehlivanlıkta üzücü, utanç verici bir yeniliş sayılırdı. 1.95 boyunda, 110 kilo ağırlığındaki Kurtdereli çok mahçup ve üzgündü. Koca Yusuf, Mehmet'i teselli etti:

"Üzülme Mehmet, böyle şeyler gençlikte, her pelvanın başına gelebilir. Sen daha çok gençsin. Yetişip büyük pelvan olacaksın."

Mehmet, böyle bir yenilginin başına niçin geldiğini anlar gibi oldu, gençliğine, kuvvetine güvenip, Koca Yusuf'u yeneceğini zannetmiş, tedbirsiz güreşmişti. Doğruldu, Yusuf Pehlivan'ın elinden,Yusuf da, onun alnından öptü.

Seyirciler, iki pehlivanı da alkışladılar.

Yusuf, Kurtdereli Mehmet'i kolundan tuttu, birlikte güreşçiler için ayrılan çadıra doğru giderlerken, güreş esnasında nerelerde, nasıl hata yaptığını, çok hızlı ve dikkatsizce güreştiğini, atalarımızın, "Acele işe şeytan karışır" sözünü boşuna söylemediklerini anlatarak tavsiyelerde bulundu, kendisini kucakta taşıyarak yendiği için de hak helalliği istedi, ders vermek için böyle yaptığını söyledi.

Kurtdereli Mehmet'i, Yusuf'un mertliği duygulandırdı, "Sağ ol ustam, bu söylediklerini bir ömür boyu unutmayacağım. Haklısın, bir an seni çok rahat yeneceğimi düşündüm, gençliğim ve kuvvetimle mağrur oldum" dedi.

Diğer taraftan, Adalı Halil ile Katrancı Mehmet arasındaki güreş, bir itiş kakış şekline dönmüştü. İkisi de ağır pehlivanlardı, oyundan ziyade, kuvvetle sonuca gitme yolunu tercih ediyorlardı. Güreşleri yaklaşık beş saat el ense ve tırpanla devam edip, tam da herkese bıkkınlık gelmişken, Adalı Halil, Katrancı Mehmet'i bel kündesiyle, belinden kaldırıp çevirerek yendi. Güreşin bitmesiyle,

bütün seyirciler işkenceden kurtulmuş gibi sevindiler.

Cazgır, Adalı Halil ile Koca Yusuf'un on beş dakika sonra, son güreşi yapacaklarını duyurdu. Fakat Adalı, dinlenmek için pehlivanlar çadırına gitmedi, doğrudan düğün sahibinin ve başhakem Aliço'nun bulunduğu çadıra gitti. Aliço'nun elini öptü:

"Ustam, akşam oldu, müsaade et, Yusuf ile güreşimizi yarın ayıralım."

Aliço, düğün sahibi Mustafa Daniş Efendi'nin, güreşlerin mutlaka bu akşam bitmesini istediğini söyledi. Ancak Adalı ikna olmamıştı:

"Ustam, ben beş saattir güleşiyorum, Yusuf ise dinlendi, bu bana haksızlık değil mi?"

Aliço kızmaya başlamıştı:

"Kim dedi güreşi beş saat uzat diye. Eğer güreşmezsen, Yusuf'u birinci ilân eder, ödülü ona veririz."

Aliço'nun ödülü Yusuf'a veririz sözü Adalı Halil'i sinirlendirdi:

"Ödül kime verirseniz verin. Ben para için değil, şan, şeref için güleşirim. Yusuf'u yenersem, anam müjdeyi götürene sizin vereceğiniz beş beşibirlikten daha fazlasını bahşiş olarak verir."

Aliço, yerinden fırladı, tokadı patlatmak için Adalı'ya doğru hücum etti. Düğün sahibi Mustafa Daniş Efendi müdahale etti:

"Bırak koca usta. Bu düğünde tatsızlık çıkmasını istemiyorum, saraydan gelen misafirler var, onlara karşı ayıp olmasın."

Aliço, yerine oturdu, ama sakinleşmemişti, kel başı kızarmış, bıyıkları dikilmiş, Adalı Halil'e bağırıyordu:

"Bre terbiyesiz, haddini bil. Verilen ödülü sen nasıl küçük görürsün, ödüle değil, ödülü verene bakılır."

Mustafa Daniş Efendi'nin adamları da, Adalı Halil'i dövmeye yürüyünce Daniş Efendi, araya girdi. Adalı Halil'in hemen Çardak'tan götürülmesini istedi. Adalı Halil, düğün yerinden

uzaklaştırıldı ve beş beşibirlik ödül Yusuf'a verildi. Ödülü alan Yusuf, Kurtdereli Mehmet'i buldu, kimsenin bulunmadığı bir yere götürdü, iki beşibirliği ona hediye etti:

"Mehmet'im, bu iki beşibirlik senin hakkındır, çok güzel güreş çıkardın. Tavsiyelerimi unutma."

Kurtdereli Mehmet, iki beşibirliği almak istemese de Yusuf'un ısrarlarıyla hediyeyi kabul etti. Mehmet, Koca Yusuf'a sordu:

"Koca ustam, üç gün sonra Kara Biga'da güreş var, haberin var mı? Ödül olarak da tüylü deve varmış."

Yusuf, tebessüm etti:

"Var bre Mehmet'im. Davet geldi. Ama gidemeyeceğim. Memleketi, küçük Hatice'mi, İsmail ve Osman'ımı çok özledim. Memleketten ayrılalı, hemen hemen beş ay oldu. Yarın kısmetse yola çıkacağım."

Yusuf, Kurtdereli Mehmet Pehlivan ile helalleşti ve ayrıldı. Kurtdereli Mehmet, Yusuf'un ardından baka kaldı. "Hey bre Koca Yusuf! Demek ki bu millet sana lâkabını boşuna vermemiş. Öyle kolayca Koca Yusuf olunmuyormuş. Çocuklarına kavuşmak için beş ay bekledin de güreşler için üç gün daha bekleyemez misin? Ödülü benim almam için gelmiyorsun değil mi?" şeklinde mırıldandı.

"Koca Yusuf... Demek ki artık bana müsaade diyorsun?"

"Öyle be İbram Aga'm. Evlatları çok özledim, gözümde tütüyorlar."

İstanbul ve Çanakkale'de Filiz Nurullah ve Küçük Yusuf ile güreş kovalayan Koca Yusuf, 5 aylık bir ayrılıktan sonra eve dönmeye niyetlendi. Hem artık eskiden olduğu gibi sadece Gülçehre'si yoktu; Gülçehre'yle beraber bir veya iki değil, gözünde tütmekte olan üç evladı vardı.

İbrahim Pehlivan'ın Eyüp'teki evindeydi. Cuma günü bir ikindi sonrası, Yusuf, İbrahim Pehlivan ve oğlu Said Beşir, oturmuşlar sohbet ediyorlardı. Konu tabii ki güreşti. Bu sırada dışarıdan, "Yusuf Ağa'm, Yusuf Ağa'm" diye seslenildi. Yusuf, dışarı çıktı, gelen Filiz Nurullah'tı. Yanında da daha önce görmediği ve giyimlerinden yabancı olduğu anlaşılan iki kişi vardı. İbrahim Pehlivan, gelenleri, misafir odasına aldı. Hoş beşten sonra kahveler geldi. Filiz gelenleri tanıştırdı. Birisi Bulgar Petrof, diğeriyse Fransız Doublier'di. Her ikisi de Yusuf'a alıcı gözüyle bakıyorlardı, Yusuf, bu bakışlardan rahatsız oldu, olanı biteni anlatması için Filiz'e döndü:

"Eee Filiz anlat bakalım. Bre koca İstanbul'da adam kalmadı da, bula bula bu gavurcukları mı buldun? Hayır olsun, ne işin var bunlarla?"

Filiz güldü:

"Te be Yusuf Aga'm, sen de seveceksin bu iki gavurcuğu, işin içinde sarı sarı altıncıklar var."

Yusuf, kızdı:

"Bana bak Filiz ne altını? Benim bu gavurcuklarla ne işim olur, şunu doğru düzgün anlat, yoksa, yaşına, başına, kilona, başpehlivan olduğuna bakmadan bir güzel marizlicem seni."

Yusuf'un kızması Filiz Nurullah'ı daha da neşelendirdi:

"Ya Yusuf Aga'm, sen kızınca daha bir yakışıklı oluyorsun. Sıkı dur, çil çil altınların hikayesini anlatıyorum:"

"Bu Fransız, Doublier, eski bir güreşçi, hanımıyla birlikte sirklerde gösteri yaparak hayatını kazanıyormuş. Yolu hanımıyla birlikte bizim Filibe'nin bir kasabasına düşmüş. Bir gece, Bulgarlardan biri, Doublier'in hanımına sataşınca, hanım tokadı patlatmış, ortalık karışmış. Petrof bunları saklamış, böylelikle canlarını kurtarmışlar. Ancak, bütün iş aletleri, varlıkları, kavgacılar tarafından kırılıp dökülmüş. Petrofla birlikte binbir güçlük içinde İstanbul'a gelmişler. Tesadüfen, yolları İstanbul'da Rami'de yapılan güreşlere düşmüş. Burada beni gördüler ve bana hayran kaldılar. Fransa denilen ülkede, kışın kapalı mekanlarda güleşler yapılıyormuş ve güleşçiler çok para kazanıyormuş. Senin beni yendiğini süleyince inanmadılar, seni görmeye ve sana teklifte bulunmaya geldiler. İkimizi ve bizim münasip göreceğimiz iki kişiyi daha Fransa denilen memlekete götürmek isterler. Madridli bir tüccar yol masrafını çekecekmiş. İşte Yusuf Aga'm, ziyaret sebebimiz bu."

Filiz'in sözlerine Yusuf'un canı sıkıldı:

"Te be Filiz sen hepten de delirdin mi? Benim, gavur altınları için gavur memleketine gideceğimi nasıl düşünürsün? İşte şimdi marizi tam hak ettin. Güleşi, para için yapmadığımı, gayemin, alperenlerin hatırasını yaşatmak olduğunu bilmez misin? Bre sen beni sirk maymunu sanırsın?"

Filiz Nurullah, Yusuf'un tepkisine şaşırdı, böyle bir şey beklemiyordu. O Yusuf Ağa'sının bu teklife çok sevineceğini zannediyordu. İbrahim Pehlivan, Yusuf'un, konuştukça kızdığını farkedince araya girmek ihtiyacını hissetti:

"Yusuf, evladım. Karar vermekte acele etme. Meseleyi, yalnızca para, sirk gösterisi şeklinde görme. Asrımızın silahları değişti. Şimdi en önemli silah propaganda diyorlar. Propaganda, Frenkçe bir kelime. Bir düşünceyi, bir görüşü yaymak için söz, yazı, resim dahil olmak üzere her türlü araçla yapılan ikna çabası demekmiş.

Spor adı altında, güreş, koşu gibi çeşitli alanlarda yarışmalar yapıyorlar ve buralarda kazandıkları madalyalarla kendi ülkelerini övüyorlar. Yani Yusuf'um, Avrupa'da güreşmen Osmanlı'yı, yiğitlik ve mertliğimizi, insanlık anlayışımızı Batılılara anlatmak için bir fırsat olabilir. Bu bakımdan, hayır demekte acele etme!"

İbrahim Pehlivan'ın anlattıkları Yusuf'u hayretler içinde bıraktı, güreş ile İbrahim Pehlivan'ın anlattıkları arasındaki ilgiyi anlamakta zorlandı. Ama İbrahim Pehlivan söylüyorsa, anlattıkları doğru olmalıydı:

"Peki İbram Ağa'm, dediğin gibi olsun."

Yusuf, Filiz Nurullah'a döndü:

"Filiz, benden habersiz bir daha böyle bir iş yapma. Söyle keferelere, cevabımı üç gün sonra vereceğim."

+++

Padişah Fermanıyla Fransa'ya

Yusuf, büyük bir heyecan içindeydi. İkinci defadır bu yokuşu çıkıyordu. Kendisini almak için hususi fayton gönderilmişti. Doublier'in kendisine Fransa'da güreş teklifi yapmasının ikinci günü, evin önüne çok süslü bir fayton yanaşmış, içinden çıkan yüksek rütbeli, göğsü nişanlarla dolu yaver, Sultan Abdülhamit'in Yusuf'u beklediğini haber vermişti. İşte şimdi, tam on yedi yıl sonra, ikinci defadır, Yıldız Yokuşu'nun tırmanıyordu, fakat bu tırmanışı farklıydı. İlkinde yürüyerek tırmanmıştı; şimdiyse saraya ait bir faytonla gidiyordu. İlkinde 18 yaşında bir delikanlıydı, şimdiyse Osmanlı ülkesinin başpehlivanıydı, on yedi sene içinde nice şeyler yaşamıştı, pek az sevinmiş, çokça üzülmüştü. Güle iki defa yenilmişti, üçüncü yenilgiyi arıyordu. Gülçehre'yle evlenmiş, üç evlat sahibi olmuş, sevdiklerinden ayrılmış, sevdiklerine kavuşmuştu.

Yıldız Sarayı'na geldiklerinde, Yusuf'u Mabeyn Başkatibi'nin odasına götürdüler. Yusuf, heyecandan ne geçtiği yerlerin ne de gördüklerinin farkındaydı. Başkatip, "Padişah efendimiz sizi

bekliyor" dediğinde, "Bismillah" dedi içeri girdi. İçeri girmesiyle birlikte kendisine tarif edilen şekilde temenna edip saygı gösterirken, bir el, omzundan tuttu:

"Bre Yusuf, memleketimin başpehlivanına, padişahın huzurunda dahi olsa bu hâle düşmek yakışmaz. Hele şöyle otur, otur da abi kardeş gibi sohbet edelim, konuşalım. Ecdadımız ne büyükmüş ki, konuşmayı, aşk, sevgi demek olan, yaradılış gayesini işaret eden muhabbet kelimesiyle ifade etmiş."

Konuşan, bütün Avrupa'nın yüzlerce senedir yıkmak için içeriden ve dışarıdan bütün gücüyle çalışmasına rağmen hâlâ üç kıtada hükümran olan Osmanlı Devleti'nin padişahı, Müslümanların halifesi Sultan Abdülhamit'ti. Padişah, Yusuf'un oturmakta tereddüt ettiğini görünce, bir ağabeyin çok sevdiği kardeşini azarlaması tadında Yusuf'u hemen yanındaki bir koltuğa oturttu:

"Hoş gelmişsin Yusuf evladım. Özlemişim seni. Yüce Rabbim nazarlardan saklasın. Tam bir Osmanlı yiğidi olmuşsun. Geldiğin yerlerde ne var. Çavuş Nine'n nasıldır, hâlâ seni değneğiyle kovalıyor mu? Anlat bana, ağabeyine anlatır gibi, hiç sıkılmadan, içinden geldiğin gibi, yaşadıklarını, gördüklerini, güreşlerini. Anlat ki, senin samimi, içten gelen sözlerinle biraz teselli bulayım, şu saltanatın yükünden biraz olsun kurtulayım."

Yusuf, oldum olası konuşmayı sevmezdi. Hele hele, kendi yaptıklarını öldürseler anlatmazdı. On yedi sene önce olduğu gibi aynı şey başına geldi, Padişah, anlat deyince dili çözüldü, bir ağabeye derdini dökercesine anlattı. Öz ağabeyi Hasan olsa bu kadar sevmezdi. Padişahı, ağabeyinden öte sevmişti. Yüzündeki derin çizgileri, çökmüş omuzları, gözlerindeki bütün canlıları kuşatmak isteyen merhameti görünce, padişahın yükünü biraz olsun alabilmek için her türlü fedakarlığa razı olduğunu hissetti. Ve anlattı:

Çavuş Nine'sinin vefat ettiğini, babasının 93 Harbi'nde başına gelenlerden sonra aklını nasıl kaçırdığını, göç yolunda

yaşadıklarını, İbrahim Pehlivan'ı ve oğlu Said Beşir'i, boğa ile güreşini, Gülçehre'nin evlenmek için ileri sürdüğü şartı, Aliço ile güreşini, Gülçehre'yi istemeye gittiğinde evden nasıl kaçtığını, düğününü, Hergeleci İbrahim ve Mümin Hoca ile güreşini...

Koca Osmanlı padişahı, boğa ile karşılaşmalarını anlatırken hafifçe gülmüş, Çavuş Nine'nin, Yusuf'un babasının ve 93 Harbi'nde Rumeli'deki Müslümanların başına gelenleri dinlerken gözyaşlarına mani olamamış, sakalı üzerinden akan yaşları saklamaya çalışmamış, mendiliyle zarif bir şekilde silmişti. Padişah, Yusuf'u kolay kolay bırakmaya niyetli değil gibiydi:

"Yusuf Pehlivan, sana sıkıntı verip de bana anlatmadığın bir şey kaldı mı?"

Yusuf, padişahın bu sorusu üzerine düşündü, bulamadı:
"Hayır efendim."
Padişah tebessüm etti:

"Emin misin? Fransız Doublier ve Bulgar Petrof'un teklifi seni rahatsız etmedi mi?"

Yusuf, asıl ziyaret sebebiyle tepeden tırnağa titredi, rengi değişti, demek ki padişahın onun her hareketinden haberi vardı:

"Affınıza sığınırım efendim. İlk başta, hatırlayamadım, haklısınız, teklifleri beni çok rahatsız etti. Ancak, İbrahim Pehlivan'ın söyledikleri, beni acele karar vermekten alıkoydu."

Yusuf, İbrahim Pehlivan'ın, Doublier'in teklifiyle ilgili söylediklerini padişaha anlattı. Sultan Abdülhamit, İbrahim Pehlivan'ın söylediklerini çok doğru bulduğunu ifade etti. Olan bitenden kendisinin haberdar olmasından Yusuf'un rahatsızlık duyduğunu hissetmişti:

"Evladım, bir milletin başındakiler, ülkelerinde ve ülke dışında, memleketleriyle ilgili olan biteni bilmezlerse memleketi idare de edemezler; hakkı, adaleti sağlayamazlar, düşmanın oyuncağı olurlar. Bu demek değil ki, sade, sıradan vatandaşları takip ediyoruz. Ancak senin durumun farklı. Sen bize Demir Baba Dergahı'nın

yadigârısın. İlk tanıştığımızdan beri aklımızdan çıkmadın. İnşallah memleketine çok güzel hizmetler edeceksin."

Padişah, yorulmuş gibiydi, durdu, Yusuf'tan cevap bekledi:

"Eee Yusuf pehlivan. Gelelim sana yapılan teklife. Ne diyorsun, Fransa'ya gidecek misin?"

Yusuf tereddütsüz cevap verdi:
"Siz bilirsiniz efendim, git derseniz giderim."
Sultan Abdülhamit, Yusuf'un cevabına çok memnun oldu:

"Git evladım, git. Artık savaşlar yalnızca cephelerde olmuyor. Savaşlar, iktisadi alanda, kültürde, sportif faaliyetlerde oluyor. Git oraları gör, anlamaya çalış. Bizim Batımızın, Avrupa'nın niyeti kötü. Bizi, Avrupa'dan atmak, hatta elinden gelirse, tekrar Ortaasya steplerine sürmek dilerler. Bunun için, Batıyı, Batının silahlarını, zamanımızı anlamak, buna göre çareler bulmak, çalışmak ve çok çalışmak mecburiyetindeyiz. Bunun için git, Batıyı yakından tanı ve gel bana anlat. Batıyı bir de senin gözünle görmek dilerim."

* * *

"Haydi bre koç yiğitlerim, davranın."

Yusuf, altı yaşındaki İsmail ve dört yaşındaki Osman ile boğuşuyor, naralar atıyordu. Rakipleri de ondan aşağı kalmamak için nara atmaya çalışıyorlardı, ancak sesleri biraz cılız çıkınca ablaları sekiz yaşındaki Hatice ve anneleri Gülçehre, katıla katıla gülüyordu. Gülçehre Yusuf'a takıldı:

"Beyim, onları da pelvan yapacaksın galiba."

Yusuf, Gülçehre'nin sözlerinde hafif bir serzeniş farkeder gibi oldu:

"A benim Gülçehre'm. Bilmez misin, kadınlar dahil her doğan güreşçi doğar. Doğumla birlikte de güreş başlar, iç ve dış dünyayla mücadele, güreşlerin en çetinidir. Madem ki dünyaya geldik, nefs, şeytan ve kötü arkadaş denen çevreyle ölünceye kadar güreşe, mücadeleye mahkumuz. Yağlı güreş de bu mücadeleyi temsil eder.

Eğer, güreşçi yapmakla, oğullarımın bu işten ekmek yemesini istiyorsan böyle bir şey düşünmüyorum."

Gülçehre hayret etti:
"Peki ekmeğini nereden kazanacaklar."
Yusuf, güldü:

"Her iki oğlum da okuyacak inşallah. Alim olacaklar. Güreşi de ikinci iş, geleneği yaşatmak için yapacaklar. Güreşle ekmek parası kazanmak için memleket memleket dolaşmayacaklar. Onların, Mümin Pehlivan gibi olmalarını istiyorum, hem ilim sahibi hem hoca, ama aynı zamanda da çok iyi güreşçi. Özellikle de nefslerine galip gelmiş, hakiki imana kavuşmuş birer güreşçi olmalarını istiyorum."

Yusuf'un sözleri Gülçehre'yi çok sevindirdi.

"İnşallah beyim, inşallah."

Gülçehre, Yusuf'un uzun zaman evden ayrı kalmasından huzursuzdu, fakat bunu ona söyleyemiyordu. Bu hayatı bilerek onunla evlenmiş, hatta evlenmeleri için güreşe tekrar başlamasını şart koşmuştu. Ama elinde değildi, sevdiceğinin yanında olmasını istiyordu. Aylarca ayrı kalmak, en önemlisi de iyi kötü bir haberini alamamak, Gülçehre'yi çıldırtacak hale getiriyordu. Bu konuda bir şey diyememek, eşiyle dertleşememek, onu daha da yıkıyordu.

Gülçehre, dalıp gitmişti. Omuzuna dokunan el, Yusuf'unun, gönlünün başpehlivanının eliydi. "Müsaade et, sileyim gözünün yaşını" diyordu. Gülçehre, ağladığının farkında değildi.

Gülçehre, utandı, gözyaşlarını silmek için davrandı, ama Yusuf izin vermedi:

"Dur bre Gülçehre'm. Ağlamana sebep oldum, hiç olmazsa gözyaşını sileyim."

Yusuf'un kocaman pehlivan ellerinde gül oyalı mendil çok garip duruyordu. O koca eller, inanılmaz bir şekilde, bir kelebeği tutarcasına, Gülçehre'nin gözyaşını sildi, Yusuf, gönül kuşunu

yanına oturttu:

"Gülçehre'm, çocuklarımın anası, gönül sultanım. Bilirim, evden uzak kalmam seni haklı olarak üzmekte. Ama bir pehlivanla evlenmekle ve özellikle de beni tekrar güreşe başlatmakla bunu sen istedin. Şüle birkaç sene daha sabret. İnşallah güleşi bırakacak bir daha yanınızdan hiç ayrılmayacağım. Şuna bak, ne olduğunu anlayabilecek misin?"

Gülçehre, Yusuf'un verdiği, çok süslü kâğıdı aldı, açtı. Gülçehre'nin okuma yazması kuvvetliydi:

"Bir fermana benzer, kim için yazılmış?"
Yusuf, tebessüm etti:
"Benim için."
Gülçehre şaşırdı:
"Senin için mi, kimden?"

"Ferman olur da kimden olur? Tabii ki padişahımız Abdülhamit Han'dan. Der ki, 'Ey Yusuf, sakın ola Gülçehre kızımı üzmeyesin, yoksa kellen gider bilmiş olasın!'..."

Yusuf'un şakasına Gülçehre tebessüm etti, gözyaşlarıyla ıslanmış gül yüzde nice güller açtı.

Yusuf, anlattı Gülçehre'ye, Filiz'le birlikte Doublier'in gelişiyle başlayan hadiseleri, padişahla nasıl görüştüğünü, onun Avrupa'ya gitmesini istediğini, gittiği yerde padişahın sözünün geçtiği yerli yabancı bütün yetkililere kendisine her türlü konuda yardımcı olması için ferman verildiğini ve kendilerine bir seneyi aşan bir ayrılık gözüktüğünü...

Bir senelik ayrılık sözüyle birlikte Gülçehre'in son gördüğü, Yusuf'un çakır gözleri oldu, ondan sonrası karanlıktı, bayılmıştı.

Gözleri sonsuz mavilikteydi. Bir zamanlar Barbaros Hayreddin Paşaların, Turgut Reislerin, Cezayirli Hasan Paşaların, Piri Reislerin Osmanlı rüzgarıyla pupa yelken giden gemileriyle, Avrupalı'ya yasak hale getirdikleri Akdeniz üzerindeydi. Ama ne zaman Hızır Reislerin yaşadığı zaman, ne gemiler Osmanlı gemisi, ne de insanlar Kanuni döneminin Osmanlı insanıydı.

Zaman, sırtlanların Osmanlı'nın düşmesini bekledikleri zaman, gemi de kömürle çalışan bir gemiydi. Rotası, Fransa'nın Marsilya limanıydı. Geminin güvertesinde, korkuluklara dayanıp uçsuz bucaksız denizi seyreden de padişahın emriyle Fransa'ya, Osmanlı'yı, padişahı temsilen giden Koca Yusuf'tu.

Sultan Abdülhamit, Yusuf'a, gemi yolculuğunda namaz vakitlerini anlamak için, sarayın muvakkithanesine uğramasını, Paris'teki namaz vakitleri içinse Osmanlı Sefiri'ni görmesini irade buyurmuştu.

Yusuf, birlikte seyahat ettikleri Filiz'in neşelendirme gayretlerine rağmen, kolu kanadı kırıktı. Sevdiklerinde ayrılış ânı bir türlü aklından çıkmıyordu.

Koca Yusuf, Fransa'ya gidişten ilk bahsettiğinde Gülçehre bayılmış, sonraki günlerde, hep kırgın gezmişti. Yusuf, ayrılık ânının çok acı olacağını anladığı için, akşamdan sevdikleriyle vedalaşmış, sabahleyin gönül kuşları uykudayken 1894 Ekim'inin son günlerinde Karalar Köyü'nü terketmişti.

"Yusuf Bey'im."

Gelen Bulgar Petrov'du, Doublier ile aralarında tercümanlığı bu yapıyordu.

"Buyur çorbacı."

"Doublier, seni diğer üç pehlivan ile birlikte vapurun idman salonunda bekliyor. 'Fransa'ya yaklaştık, grekoromen güreşini yavaş yavaş öğrenmeye başlayalım' diyor."

Bu teklif, vatan ve sevdiklerinin hasretiyle yanan Yusuf'un canına minnetti. Güreşle meşgul olursa bir nebze olsun dertlerini unuturdu. Geminin alt katındaki idman salonuna indi. Filiz Nurullah, Küçük Yusuf ve Kara Osman daha önce salona gelmişlerdi. Doublier, grekoromen derslerine başladı. İlk önce, belden aşağıdan tutmanın, ayakları kullanmanın yasak olduğunu anlattı.

Yusuf ve diğer pehlivanlar buna çok şaşırdılar, "Kullanmayacak olduktan sonra Allah iki bacağı niçin vermiş, belden aşağı tutmadan hiç güreş olur mu?" şeklinde tepkilerini dile getirdiler.

Doublier, Türk ve Avrupa güreşleri arasındaki en büyük farkın buradan geldiğini, ayakları kullanma ve belden aşağı tutma alışkanlıklarından vazgeçmedikleri takdirde, yenik sayılacaklarını defalarca anlattı. Yusuf ve arkadaşları, "Bu gavurcukların işine akıl sır ermez" diyerek çaresiz söyleneni yapmaya çalıştılar.

Doublier, Filiz Nurullah ile fazla uğraşmaya ihtiyaç olmadığını anladı. O, oyunlara fazla kafa yormuyor, güreşi sadece vücudunun iriliğiyle, kuvvetiyle yapıyordu. Doublier'in bütün ümidi Yusuf'taydı, onda hem acı bir kuvvet hem de müthiş bir güreş zekası vardı, söyleneni hemen kapıyor, bir oyuna ikinci defa düşmüyordu.

Doublier, bilekten kavrayarak güreşe nasıl başlanacağını öğretmek için, Yusuf'un bileğini tuttu. Yusuf, hiç kuvvet sarfetmeden şöyle bir çekerek elini kurtardı. Sonra öyle olmaz böyle olur diyerek, Doublier'in elini yakaladı. Fransız, elinin bir mengeneye sıkıştığını hissetti, işaretle elini bırakmasını istedi. Bilek kemiklerinin birbirine geçtiğini zannetmişti. Yusuf'a, şimdilik hazırlık çalışması yaptıklarını, bu derece kuvvetle sıkmanın gerekli olmadığını anlattı. Yusuf, onun dediklerini dinledikten sonra, "Hazırlık veya ciddi tutuş diye bir şey yoktur. Bir adamı ya tutar ya da tutmazsın. Tutuş var ise bu alınacak oyuna giriş demektir, oyuna girmeyeceksem niye tutayım" dedi. Yusuf, bu anlattıklarından sonra ne demek istediğini daha iyi göstermek için tatbikata girişti. Doublier'i bileğinden yakalayıp, karşı koyulmaz bir kuvvetle kendisine çekip, "İşte şimdi seni tuttum" dedi, tek kolu ile

adamcağızı belinden sardıktan sonra, öyle bir kuvvetle sıktı ki, Fransız feryadı bastı ve külçe gibi Yusuf'un ayakları dibine yığıldı. Yusuf, Doublier'i yerden kaldırırken özür diledi:

"Kusura kalma çorbacı, biz büle güreşiriz, bizim güreşimiz hep ciddi olur."

Üzeriden fil geçmiş gibi perişan vaziyetteki Doublier, Yusuf'taki acı kuvvetin derecesini çok yakından anladı. Kendisiyle dalga geçen Fransız şampiyonlarından intikam alma zamanı gelmişti.

Doublier, Yusuf'un müthiş kuvveti ve zekası karşısında, usul değiştirmiş, ona ne yapacağını değil, ne yapmayacağını anlatmaya başlamıştı. Vapurun alt katındaki idmanlarda, artık sadece diskalifiye edilmesine, yenik sayılmasına sebep olabilecek alışkanlıkları ve oyunları öğretmeye çalışıyordu. Yusuf'un grekoromende, el ensenin yanı sıra, başarısı acı kuvvete bağlı olan çift kleyi tercih ettiğini fark etti. Yağlı güreşte, kurt kapanı denilen, sağ ve sol kolların rakibin sağ ve sol koltuk altlarından geçirilerek boyunda birleştirilmesiyle alınan oyun ile el ensenin grekoromende serbest olması Yusuf'u çok sevindirmişti.

Yusuf, Doublier'e, "Merak etme çorbacı, senin gavurcuklarını yenmek için bana el ense ve kurt kapanı yeter, başka oyun istemez" diyordu. Yusuf'un acı kuvvetini, müthiş güreş bilgi ve tecrübesini, güreş zekasını gören Doublier'in de bundan zerre kadar şüphesi yoktu. O, daha şimdiden kazanacağı sarı sarı altın frankların rüyasını görmeye başlamıştı.

Yusuf ve arkadaşları yüzünden gemide sık sık hayat duruyordu. Sırmalı potur, cepken ve Rumeli işi sarıklarıyla çok daha heybetli ve yakışıklı gözüken Türk pehlivanları güverteye çıkınca, herkes işini gücünü bırakıp onları seyrediyordu. Özellikle de 2 metre 10 santimlik boyuyla Filiz Nurullah'ı görenler şaşkınlıktan küçük dillerini yutuyorlardı.

Günlerce süren yolculaktan sonra, Doublier, Fransa'ya yaklaştıklarını haber verince, Yusuf, ekibini topladı, son tavsiyelerde bulundu:

"Arkadaşlar, hepinizin bildiği gibi Fransa'ya padişah efendimizin emriyle geldik. Burada, Osmanlı Devleti'ni, milletimizi ve padişah efendimizi temsil ettiğimizi bir an dahi unutmayacağız. Her hareketimize dikkat edeceğiz. Her ne olursa olsun, Kırkpınar ve yağlı güreş geleneklerinden taviz vermeyeceğiz. Paris'e varınca bizi Paris sefirimiz karşılayacak, Fransa'da yardımcımız olacak. Yanımda, padişah efendimizin, dünyanın neresine gidersek gidelim bize yardım edilmesini emir buyuran fermanı var."

Paris'te Üç Pehlivan

Paris'in kalabalığı, caddelerde klakson çalarak ilerleyen otomobiller, gözleri delerek yükselen Eyfel Kulesi, Yusuf ve arkadaşlarını şaşkına çevirmişti. Özellikle Parisli matmazellerin, başları açık, kırıta kırata gezmeleri, onlara hiç çekinmeden hayranlıkla bakmaları, nice aslan karşısında kılları kıpırdamayan yiğitlerin beyin ve yüreklerini alt üst etmiş, suratları kıpkırmızı kesilmişti.

Marsilya üzerinden trenle Paris'e gelir gelmez, Osmanlı Devleti'nin Paris Sefiri onları karşılamış, otellerine yerleştirmiş, en büyük endişeleri konusunda da yardımcı olmuştu. Yusuf, "Buralarda ezan sesi yok, namazımızı nasıl kılacağız?" diye sorunca, Sefir, onlara namaz vakitlerini gösteren bir kitapçık ve Paris'in kıble istikameti işaretli bir pusula vermiş, sık sık kendilerini ziyaret edeceğini ve elçilik, sefaret kapısının her zaman onlara açık olduğunu söylemişti.

Çil çil altınların ilk günlerde gösterecekleri başarıya bağlı olduğunu çok iyi bilen Doublier, pehlivanların grekoromen güreşindeki teknik ve bilgilerini artırmak için onları hemen güreşçilerin bulunduğu bir antrenman salonuna götürdü.

Renkli elbiseleri, cepkenleri, kuşakları, feslerini saran yemenileri, köstekli saatleri ve iri yapılarıyla güreşçilerimiz, hem sokakta hem de güreş salonunda büyük ilgi odağı olmuşlardı. İdman için Yusuf ve arkadaşlarından tıpkı kispet gibi diz altından göbek altına kadar uzanan ancak bedeni çok sıkı saran ve bu sebeple vücut hatlarını belli eden pamuklu bir giysiyi giymesini

istediler, Yusuf'un tepkisi çok sert oldu:

"A be, ha bunu giymişsin, ha çıplak dolaşmışsın. Büle bir şey giymeyi bizden beklemeyin."

Bir çare bulunamayınca, Osmanlı'nın Paris Sefareti'nin imamı getirildi. O çok pratik bir usul buldu. Pehlivanlar, biraz bolca ve üst üste iki kıyafet giyeceklerdi. Bu teklife Yusuf'un da aklı yattı. Üst üste iki tane giyince giysileri, bayağı kispete benzemişti, bu da Yusuf'un hoşuna gitti, "Hiç olmazsa görünüş kispete benzedi" diyerek güldü.

Doublier, Fransa'da güreş profesörü diye bilinen bir güreş ustasını, Yusuf ve arkadaşlarına eğitim vermesi için getirmişti. Profesörün ilk dersi de tıpkı Doublier gibi bilek kapma hakkındaydı. Doublier, ilk dersin ne olduğunu duyunca güldü, ancak profesöre hiçbir şey demedi. Profesör, Yusuf'a bilerek bileğini kaptırdı, maksadı bir oyun ile bileğini nasıl kurtaracağını göstermekti. Fakat olmadı, bileğini Yusuf'u kaptırmış olan profesör, zorlamasına, bilek kurtarma hareketini tatbik etmesine rağmen bir türlü bileğini kurtaramıyordu.

Yusuf, profesörün haline güldü ve bileği hafifçe sıkmaya başladı. Frenk'in acıdan gözlerinden yaş geldi, "Bu insan kuvveti değil, bu bir dev" diye bağırıyordu. Çok iri yarı bir başkası, Yusuf'a güreşe nasıl başlandığını göstermek istedi. Avrupa usulü antrenman nedir bilmeyen, içinde yenişme olmadan tutuşmanın mânâsını haklı olarak anlamayan Yusuf, rakibini tuttuğu gibi kaldırdı, acı kuvvetiyle yere vurdu. Güreşçi yerinden doğrulamadı. Herkes dehşet içinde kalmıştı. Yusuf'taki inanılmaz kuvvet, Fransızları korkutmuştu.

Doublier, hemen Yusuf'u kenara çekti, antrenmanda nasıl davranması gerektiğini anlattı. Yusuf, tercüman vasıtasıyla güreş ustasına sordu:

"Anladık, belden aşağı tutmak, çelme, tırpan, sarma yok. Peki bizim belden yukarı uyguladığımız oyunlar, çapraz, boyunduruk,

kurt kapanı, el ense ve kemane var mı?"

Bu oyunların ne olduğu soran profesöre Yusuf, uygulamalı olarak gösterdi. Profesör, bu oyunların serbest olduğunu söyleyince Yusuf çok sevindi:

"Bana bu kadar oyun yeter."

Profesör, grekoromen güreşin ikinci kuralını söyledi:

"Yenip yenilmek mutlaka minder üzerinde olacak, minder dışında yenersen sayılmaz."

Yusuf, buna itiraz etmedi:

"Ben zaten yeneceğim adamı, dikildiğim yerde yenerim. Bu Frenkleri yenmek için yerinden oynamaya lüzum yok. Bu minder onları yenmek için geniş bile."

"Eğer, güreş esnasında, sırtı yere gelerek yeniş olmazsa, fazla oyun yapan, hamle eden puan alır ve galip ilân edilir."

Yusuf'un böyle bir galibiyete aklı ermemişti:

"Sırtını yere getirmeden beni galip ilân etseniz bile bunu ben kabul etmem. Yeniş için sırtı mutlaka yere gelmeli."

Fransa'ya gelip grekoromen güreşini öğrenmek derken, günler Mart 1895'i bulmuştu. Türk güreşçileri, boyları posları, giyinişleri, yolda yürüyüşleri ve tavırlarıyla, Parislilerin büyük ilgisiyle karşılaşmıştı. Türk deyince, papazların ve Türk düşmanı seyyahların binlerce senelik beyin yıkaması sonucunda Parislilerin aklına, insanı kesen, doğrayan, saçı sakalı birbirine karışmış, şeytana benzeyen son derece vahşi insanlar geliyordu.

Parisliler, Türk olarak yüzyıl önce Paris'e gelen Osmanlı Elçisi Yirmisekiz Çelebi'yi, elçilik mensuplarını, Sultan Abdülhamit'ten kaçan jön Türkleri ve Paris'e ziyarete gelen, ziyaretiyle bütün Fransa'yı ve hatta Avrupa'yı sarsan Sultan Abdülaziz'i görmüşlerdi. Ancak bugüne kadar hiç Türk güreşçisi görmemişlerdi. Onların gözünde Türk güreşçisi demek, tuttuğunu parçalayan yarı vahşi insan demekti.

Paris gazeteleri Türk güreşçileriyle ilgili yalan yanlış haberlerle dolup taşıyordu.

19 Mart 1895 tarihli Le Petit Parisien gazetesinde çıkan haberde, "Yusuf ve arkadaşlarının yurtlarından çıkmalarına, Paris'e gelmelerine, ancak bütün rakiplerini yenmeleri şartıyla izin verilmiştir. Eğer, rakiplerini yenemezlerse, tek kurtuluşları İstanbul'a dönmemek. Rakiplerini yenmeden İstanbul'a dönerlerse idam edilecekler" deniyordu. Bu satırlar, kendisine okunan Yusuf ise gülüyor, bu şekildeki yalan haberlerin gazetelerde nasıl çıktığını anlayamıyordu. Doublier ise bu yazılanlardan memnundu, ona göre reklamın iyisi kötüsü olmazdı, o, kazanacağı çil çil altınların derdindeydi.

Yusuf'un idmanlarını seyreden Fransızların dünya şampiyonu Paul Ponse, Yusuf hakkında, "İnsanın karşısına kırılmaz bir dirençle çıkan ve bütün oyunları kollarındaki kuvvet sayesinde söküveren kişiye karşı ne yapılabilir? Yusuf'a bir kere bozduğu oyunu tekrar uygulamaya çalışmak boşuna yorulmaktır, son derece kuvvetli hafızasıyla bir düştüğü oyuna bir daha düşmüyor" diyordu.

Yusuf ve arkadaşları, çok sıkılmışlardı. Fransa'ya geleli aylar olduğu halde, yalnızca idman yapmışlar, ciddi güreş tutamamışlardı. Yusuf, çılgın gibiydi, "Te be biz buraya mandalar gibi yiyip yatmaya gelmedik, güleşmeye geldik" şeklinde tepkisini dile getiriyordu. Doublier de rakip bulmak için çırpınıyordu, geçen her gün onun aleyhineydi, parası tükenmek üzereydi, dört Türk pehlivanını doyurmak, bir bölüğü doyurmaktan daha masraflıydı.

O günlerde Fransa'da dört kişi, Paul Pons, Sabes, Tom Canon ve Charles Green dünya güreş şampiyonu olarak ortalıkta dolaşıyor, daha çok kendi aralarında güreşler yaparak birbirlerine yeniliyorlardı. Türk güreşçiler kadar, Parisli güreşseverler de sıkılmışlardı. Onlar da Padişahın Aslanları dedikleri Türk güreşçileri Fransız güreşçilerin karşısında görmek istiyorlardı. 20 Mart 1895 tarihli Le Figaro gazetesi bu durumu, "Gösteri merkezi Foli Berjer'in anlaşmalı güreşçileri arasında Rum Pierri, Fenelon, Sabes ve Furniye gibi güreşçiler var. Fakat bunların hiçbiri Sultan'ın

dört aslanının karşısına çıkmaya cesaret edemiyor. Bu sebeple, Fransız şampiyonlar kendi aralarından güreşecekler" ifadeleriyle okuyucularına duyurdu. Parisli güreşseverler bu durumu protesto etti ve Fransız güreşçilerin kendi aralarından yaptıkları güreşlere gitmediler. Organizatörler, durumun tehlikesini görünce, harekete geçtiler. Fransız güreşçiler, para ve tehditle Türk güreşçilerin karşısına çıkmaya ikna edildiler.

Nihayet beklenen gün geldi. Paris'in büyük gösteri merkezi Foli Berjer'in yöneticileri, Fransız Fenelon'un 22 Mart 1895 tarihinde Yusuf ile güreşeceğini duyurdular.

22 Mart tarihli gazeteler, güreşle ilgili inanılmaz haberlerle doluydu:

"Beklenen gün geldi. Sultan'ın aslanları güreşseverlerin huzurunda."

"Aslan mı yoksa kedi mi oldukları meydana çıkacak!"

"Fort comme un Turc3 sözü ne derece gerçek göreceğiz."

Koca Yusuf'un Paris'teki ilk güreşi, 22 Mart Cuma'ya rast geliyordu. Karşısına çıkacak olan Fenelon, Fransa'nın en teknik güreşçisi olarak tanınıyordu. "Tekniğiyle Koca Yusuf'un acı kuvvetine karşı koyar, onu teknikle yener" deniyordu. 22 Mart 1895 akşamı, Foli Berjer Gösteri Merkezi'nin önü ana baba günüydü. Bilet bulamayan yüzlerce kişi geri döndü. Güreşin başlamasına üç saat kalmasına rağmen, bütün salon hınca hınç dolmuştu. Salonun ortasına, tıpkı boks ringi gibi yerden bir metre kadar yükseklikte bir minder alanı kurulmuş, üzerine güreş minderleri yerleştirilmişti. Saat 22'ye doğru, ilk önce Fransızların şampiyonu Fenelon gözüktü; gözükmesiyle birlikte de müthiş bir tezahürat başladı: "Fenelon, Fenelon" sesleriyle sanki salon yıkılıyordu. Hemen arkasından da Koca Yusuf gözüktü. Ağır ağır ilerliyordu. İki tarafında Doublier ve Bulgar Petrov vardı. Yusuf'un ortaya çıkmasıyla salon sessizliğe büründü. Burma bıyıkları ve heybetli görünüşüyle Yusuf, yüzlerce seyircinin sesini bir bıçak gibi kesmişti.

Ve güreş başladı. Doublier, Yusuf'a Fenelon'un çok teknik bir

güreşçi olduğunu, oyuna gelmemesini söylemişti. Güreşin başlamasıyla birlikte Fenelon, hücuma geçti, Yusuf, ihtiyatla bekledi ne de olsa hiç bilmediği Frenk güreşini ilk defa yapacaktı. Fenelon, kafa kol almak için teşebbüs etti, Yusuf silkinerek kurtuldu, tek kol almak istedi, Yusuf'un yanına dahi yaklaşamadı. Bütün hücum ve oyun teşebbüsleri, kayalara çarpan dalgalar gibi sonuçsuz kalıyordu. Seyirci, güreşçilerini, "Haydi Fenelon, şu Türk'e haddini bildir" diye teşvik ediyordu, ama garip Fenelon'un yapacağı bir şey yoktu. Karşısında sanki insan değil, aşılması imkânsız kocaman bir yalçın kaya vardı.

Yusuf, heyecanı geçtikten sonra, ilk el ensesini çekti, zavallı Fenelon kendini yerde buldu. Seyirciler, Fenelon'un niçin yere düştüğün anlayamamışlardı bile. Üstelik anlayamayan yalnızca seyirci değildi; Fenelon'in kendisi de anlayamamıştı. Fenelon, ayağa kalktı, kalmasıyla birlikte, Koca Yusuf'un müthiş bir el ensesini daha yedi, yemesiyle beraber yine kendini yerde buldu. Yusuf, güreşi bu kadar uzatmanın yeterli olduğuna karar vermiş olmalı ki, Fenelon'u yerde bastırdı; sağ kolunu hasmının sol koltuk altından geçirerek boynunu buldu ve çevirmek için yüklenmeye başladı. Fenelon direnmek istedi, ancak, Yusuf'a karşı koymak ne mümkündü. Bir dakika kadar direndikten sonra, sırtüstü mindere yapıştı.

Yusuf, hakemin kendisini galip ilân etmesinden sonra, son derece kibar bir şekilde, yağlı güreşte olduğu gibi seyircileri selamladı, sonra da yerden kalkmakta zorlanan rakibinin kalkmasına yardım etti. Seyirciler, Yusuf'un Fenelon'u nasıl yendiğini anlamadılar, ancak, selamını ve rakibine yardımını çok iyi anlayarak onu alkışladılar.

Doublier, çılgın bir şekilde mindere fırladı ve Yusuf'un boynuna sarıldı. Bu galibiyet Yusuf için çok önemliydi. Bundan sonra, Paris'in bütün gösteri salonları onlara açıktı.

Bitkin bir vaziyette soyunma odasına giden Fenelon, Yusuf'u nasıl bulduğunu soran gazetecilere, "Hayatımda böyle bir kıskaca yakalanmamıştım, sanki bütün vücudum mengeneye alınmış gibi. Korkunç bir kuvveti var. Grekoromen güreşini biraz öğrenirse kimse karşısında duramaz. Boynumdan yakalayarak beni nasıl yere

attığını da bir türlü anlamış değilim" dedi.

Ertesi günkü Fransız gazeteleri, "Müthiş Türk, Fenelon'u paspas yaptı" şeklinde ifadelere yer verdiler.

Ertesi akşam, Bermand ve Pretro Dalmass güreş okulunun en iyi temsilcisi ve formunun zirvesinde bir sporcu olan Paul Fournier Yusuf'un karşısına çıkıyordu. Salon yine güreş saatinden çok önce dolmuş, en az beş yüz kişi yer yokluğundan geri çevrilmişti.

Doublier, Fournier'den çekiniyordu, Yusuf'a, "Aman Yusuf, sakın yenilme, sonra perişan olurum. Bu akşamki rakibini de yenersen istikbal bizimdir" dedi.

Yusuf, yalnızca tebessüm etti, o, Fransızların güreş derecesini anlamıştı, Fenelon'la güreşirken hiç zorlanmamıştı. Fenelon, Fransa'nın sayılı güreşçilerinden olduğuna göre, Fransızların en zorlu güreşçisi bile onu fazla zorlayamayacak demekti. Yeter ki, bilmediği, daha önce görmediği bir grekoromen oyununa düşmesindi.

Onun asıl endişesi, arkadaşlarıyla birlikte Osmanlı Devleti'ni, padişahı temsil edememek, onlara laf gelmesine sebep olmaktı.

Fournier, maçtan önce, Yusuf hakkında görüşünü soran gazetecilere, "Yusuf, çok kuvvetli, kendisine oyun uygulamak imkânsız gibi. Süratli bir oyuna getirip kuvvetini uygulamasına meydan bırakmazsam yenerim, yoksa yenemem. Onun görülmemiş derecedeki kuvveti her saldırıyı durdurmaya, her oyunu bozmaya yeterli geliyor; rakibinin gücünü tüketiyor" dedi.

Güreş başlar başlamaz, saldıran, oyun alarak Yusuf'u bir an önce yenmeye çalışan Fournier oldu. Fournier, ne yaparsa güreşin başında yapabileceğini, geçen her saniyenin aleyhinde olacağını, Yusuf'un korkunç kuvvetiyle gücünü alacağını biliyordu. Bu sebeple saldırdı; Yusuf'u grekoromen güreşinin akla gelmeyen ince oyunlarıyla yenmeye çalıştı. Fakat, kırılması mümkün olmayan bir mukavemet gösteren Koca Yusuf'a karşı bir şey yapamadı. Yusuf, çok kuvvetli ve uzun kollarıyla bütün oyunları bozuyordu. Ona, bir

oyun uygulanınca hemen kuvvet zoruyla yapılan oyunu boşa çıkarıyor ve bir daha da aynı oyuna düşmüyordu. Oyunları gayet iyi aklında tutuyordu.

Hasmına oranla uzun boylu olduğundan, güreşe hemen hakim oldu. Fournier'in ilk hızı geçmiş, yorulma işaretleri görülmeye başlamıştı. Yusuf, hücum için vaktin geldiğine kanaat getirdikten sonra, hiç beklemediği anda el ensesini çekti. Çekmesiyle beraber de, rakibi yüzü koyun mindere düştü. Bütün, seyirciler, "Faul, faul" diye bağırmaya başladı. Ayağa kalkan Fournier de, hemen hakemin yanına gitti, ensesini işaret ederek, Yusuf'un boynuna yumruk attığını söyledi.

Hakem, Yusuf'a bir ihtar verdi. Yusuf, kızmıştı, geçen akşamki hakem el enselere bir şey dememişti, bu ise faul, yasak diyordu. Fournier'i çapraz aldı, kollarını onun koltuk altlarından geçirerek sürdü, minderin ortasına doğru. Tam hakemin önüne gelince, şiddetle sağa doğru yıktı ve altına aldı. Altına almasıyla birlikte de, çift kle, yağlı güreşte kurt kapanı denen oyunu alarak, Fournier'i kıpırdayamaz hale getirdi, gücünü tükettikten sonra, yüklenerek çevirdi ve galip geldi.

Güreş yalnızca on dakika sürmüştü. Hakem, kendisini elini kaldırarak galip ilân ettikten sonra, rakibini yerden kaldırdı, sırtını sıvazlayarak helalleşti. Yusuf'un ikinci galibiyetiyle çılgına dönen, köşesinde zıp zıp zıplayan Doublier, bazı seyircilerin, sırtını sıvazlamanın ne mânâya geldiğini merak ettiğini duyunca, bunun, 'Güreş esnasında bilmeden canını yakmışsam, seni incitmişsem hakkını helal et' anlamına geldiğini söyledi. Bu incelik, asil hareket, Fransız seyircisinin çok hoşuna gitti, Yusuf'u bol bol alkışladılar.

Güreşten sonra bitkin bir vaziyette, soyunma odasındaki koltuğa yığılan Fournier'e Yusuf'la ilgili görüşü sorulduğunda, büyük bir üzüntü içinde, "Yusuf, Avrupa usulü güreşi hiç bilmiyor. Fakat, olağanüstü kuvveti karşısında yenilgiyi kabulden başka çare yok. Grekoromen oyunlarını çok çabuk öğreniyor. Gerçi kendisinin fazla oyun bilmesine lüzum yok. Kendi güreşlerinde olup grekoromende de yasak olmayan el ense, çapraz, çift kle gibi oyunlar ona yetiyor.

Bundan sonraki güreşlerde de, kuvveti ve olağanüstü soğukkanlılığı sayesinde bütün güreşçiler karşısında üstünlüğünü asla kaybetmeyecektir. Onu ancak ondan daha iri ve daha kuvvetli ve güreşi de iyi bilen birisi yenebilir. Benim bildiğim kadarıyla da bu saydığım özelliklere sahip bir kimse şu anda Avrupa topraklarında yok. Doğrusunu isterseniz Yusuf, çok üstün özelliklere sahip. Tek eksiği süratinin az olması gibi gözüküyor. Ondan daha hızlı, daha kuvvetli ve güreşi daha iyi bilen biri çıkarsa belki onu yenebilir. Ama tekrarlamalıyım ki, o öyle özelliklere sahip ki, bu sürat eksikliğinin onun aleyhine olacağına inanmıyorum" açıklamasında bulundu.

Ertesi günkü Le Petit Parisien gazetesinde, Fransızların büyük şampiyonu Paul Pons'un, Yusuf ve güreşi hakkında şu görüşleri çıktı:

"Yusuf'da acı kuvvetinin, korkunç güreş zekasının yanında bir de kimsenin dayanamayacağı el enseler var. Fransızların hiç de alışkın olmadıkları el enseye, Yusuf, öyle bir kuvvet katıyor ki, inadı bırakıp yere uzanmaktan başka çare kalmıyor. Yerde de Türk, onların kurt kapanı dedikler çift kleyi kolaylıkla alıyor. Grekoromen güreşine alışıncaya kadar Türk'ün şöyle bir savunma taktiği uyguladığını gördük: Yusuf, rakibinin bir kolunu yakalıyor ve hali hazırda bir oyun uygulamıyorsa bile, rakibinin bir yenisine başlamasına engel oluyor; uzun kollarıyla rakibini yanına yaklaştırmıyor. Kolunu sıkı sıkı tuttuktan sonra, yıpratıcı el enselerini aralıksız işletiyor, bu arada rakibinin serbest kolunu izliyor. Parmaklarında inanılmayacak öyle bir kuvvet vardı ki, herhangi bir oyun veya tutuşu büyük bir kolaylıkla istediği anda çözebiliyor. Her karşılaşma onun için yeni bir ders oluyor. Her güreş sonrası, grekoromen güreşinin hücumlarını karşılamasını öğreniyor ve yenilmesi imkânsız bir hale geliyor."

Yusuf'un iki güreşinde de Fransa'nın en önemli iki güreşçisini zorlamadan yenmesi, diğer Türk güreşçilerinin de önünü açmıştı. Artık, bütün gösteri merkezleri, Türk güreşçi talep ediyordu. Fransızlar, Osmanlı güreşçilerinin mert güreşlerini çok sevmişler, Fransız güreşçilerinin senelerce şikeli güreşlerle kendilerini aldattıklarına kanaat getirmişlerdi.

Büyük şampiyon, büyük usta diye bilinen Fransız güreşçileri, Türk güreşçilerinin, özellikle de Koca Yusuf'un karşısında kumdan kuleler gibi en ufak bir üflemeyle devriliyorlardı. Türk güreşçileri, önlerine geleni yenerek ünlerini artırıyorlardı. Ancak bu durum, hilesiz güreş görmeye susamış Parislileri memnun ettiği ölçüde, değerlerini kaybettiklerini, gerçek yüzlerinin ortaya çıktığını anlayan Fransız güreş cambazlarını sinirlendiriyordu. Hatta Yusuf ile Fransızların büyük şampiyonu Dumont arasında yumruklaşmaya kadar varan güreşler bile oldu.

Sonuçtan Doublier kadar, gösteri merkezi Foli Berjer'in idarecileri de memnunlardı. Türklerin güreşi olduğu gecelerde, en az beş yüz kişi biletler bittiği için geri dönüyordu. Diğer salonlarda gösteri yapan Fransız güreşçiler, Fransızların artık kendi güreşlerine rağbet etmediklerini gördüler. Yavaş yavaş bütün şöhretler, şampiyonlar şampiyonu Paul Pons, dünya şampiyonu Sabes ve Fransa şampiyonu Feliks Bernard, Foli Berjer'e gelerek Türklerle güreş yapmaya hazır olduklarını bildirdiler.

Nisan başına kadar yapılan güreşlerde, Fransızların gösterdiği en büyük başarı, Türk güreşçilerinin en okkasızı ve Koca Yusuf'un çırağı olan Küçük Yusuf'la berabere kalmaktı. 5 Nisan 1895'te yapılan güreşte, şampiyonlar şampiyonu diye anılan Paul Pons, dev Filiz Nurullah ile berabere kalınca, bütün Paris ayaklandı. Sevinçlerinden ne yapacaklarını şaşırdılar.

6 Nisan'da Yusuf'un karşısına Danimarkalı şampiyon Bek Olsen çıkarıldı. Bu Danimarkalı, çok iri yarı, bütün Avrupa'da zincirkıran diye anılan ve acı kuvveti dillere destan bir kişiydi. Göğsüne sardığı zincirleri, patır patır kopardığı söyleniyordu. Yusuf ile üç defa arka arkaya güreş yaptı üçünde de yenildi. Kendisine, "Niçin böyle arka arkaya yenildiğin halde güreşmekte ısrar ediyorsun" dediklerinde, "Dünyanın en kuvvetlisi olduğum halde nasıl yenildiğimi anlayamıyorum. Bari nasıl yenildiğimi anlayayım diye tekrar güreşiyorum. Ancak üç defa güreştiğim halde, nasıl yenilmiş olduğumu hâlâ anlamış değilim. Sanki mindere çıktığımda yıldırım çarpıyor ve kendimi yerde sırtüstü buluyorum" şeklinde bir açıklamada bulundu.

Yusuf'un yeni rakibi, Bordeaux'nun en acar ve gözde güreşçisi

Sabes'ti. Sabes, Fransız güreşçileri içinde en oyunbaz, en usta olan, güreş bilgisi çok ve çabukluğu dillere destan bir pehlivandı. Ne zaman ne yapacağı belli olmuyordu.

İki güreşçi, Sabes ve Yusuf, karşı karşıya geldiklerinde, adet olduğu üzere el sıkıştılar. Hakemin başlama düdüğüyle birlikte, Sabes, Yusuf'un hiç ummadığı bir şey yaptı. Yıldırım hızıyla bel çaprazı aldı. Bu oyununa şimdiye kadar hiç kimse karşı koyamamıştı. Sabes, Yusuf'u savurdu. Savurmanın etkisiyle dengesi bozulan Yusuf, can havliyle minderin kenarındaki korkuluklara tutundu ve yan üstü düştü. Hakem düdüğü öttürdü, seyirciler tam anlamıyla galeyena gelmişti. Ortalık karıştı, Fransızlar için rüya gibi bir şeydi. Günlerdir, en usta güreşçilerini yıkan Yusuf, yan düşmüştü. Herkes inanılmaz bir heyecan içindeydi. Gazetelerin her gün "Yenilmez!" diye başlık attıkları Yusuf, yere düşmüştü. Bu kadarlık düşüş bile Fransız'ların heyecan duymasına yetmişti. Herkes, hakemin Yusuf'u yenik ilân etmesini bekliyordu. Hakemler arasında büyük tartışma oldu. Yusuf, sanki hiçbir şey olmamış gibi köşesinde bekliyordu. Ancak, belli etmese de, bu şekilde savrulmak ona çok dokunmuştu. Güreşi devam ettirsinler diye içinden dua ediyordu; ettirsinler ki, onlara bir Osmanlı güreşçisini gafil avlamak neymiş gösterebilsin...

Hakemler, uzun tartışmalar sonucunda, mağlubiyet olmadığına karar verdiler. Ancak, seyircilerin büyük tepkisi üzerine güreşe devam edilemedi. Tribünlerdekiler ellerine geçirdiklerini mindere doğru atıyorlardı. Yusuf'u hemen soyunma odasına götürdüler. Hakem heyeti, güreşin iki gün sonra tekrar edilmesine karar verdi.

Yusuf, Sabes'le tekrar karşı karşıya gelinceye kadar kimseyle konuşmadı. Bol bol idman yaptı, çokça düşündü, 'Nasıl böyle gafil avlandım, ya yenilseydim, Padişahın Aslanı yenildi diye bütün kefereler, Frenkler bayram yapacaktı. Böyle bir hataya nasıl düştüm! Ya yenilseydem, hangi yüzle İstanbul'a döner, hangi yüzle padişah efendimizin karşısına çıkar, hangi yüzle Şumnu'ya gider, Gülçehre'me nasıl ben geldim derdim?' diye kendi kendini yedi.

Yusuf, son güreşle ilgili düşünceler içinde bocalarken, Osmanlı'nın Paris Sefiri kendisini ziyaret etti. Sultan Abdülhamit'in bir telgrafını getirdi. Yusuf, Osmanlı padişahından kendilerine telgraf gelmesi karşısında endişelendi. Acaba yanlış bir hareketleri mi olmuştu? Sefire teşekkür etti ve arkadaşlarını toplayarak telgrafını okudu:

"Yusuf evladım, sana ve pehlivan arkadaşlarına çok çok selam ve dua ederim. Yüzümü ak eylediniz, yüce Mevlam da sizleri iki cihanda aziz eylesin. Gülçehre kızımı ve torunlarım İsmail, Osman ve Hatice'yi sakın merak etme. Onlar çok iyi. Yenilirseniz bile sakın üzülmeyin. Frenk güreşi, bizim yağlı güreşten çok farklıdır. Siz, Paris'te, Fransızları tanıyarak bizim Batımızı, Avrupa'yı anlamaya çalışın. Bu benim için, Osmanlı için galibiyetlerinizden daha fazla önemlidir. Oraları sizin gözünüzle de anlamak istiyorum. Eğer Batı'yı tanıyamazsak, tedbirimizi buna göre alamazsak bizi çok zor günler bekliyor demektir.

Sana ve pehlivan arkadaşlarına çok selam ve dua ederim. Gurbette, cihat üzere olanın duası kabul olurmuş. Sizler de beni duadan unutmayın. Orada yaptığınız iş, Osmanlı ordusunun küffar karşısında savaşması gibi cihattır, sakın ola bunu unutmayın.

Sizleri Allah'a ısmarladım, yüce Mevlam yardımcınız olsun."

Padişahın telgrafını okuyan Yusuf, çok duygulandı, gözyaşlarına mani olamıyordu. Önce saklamak istedi, baktı ki diğer pehlivanlar da ağlıyor; yaşlarını akmaya bıraktı. Öz babası Deli İsmail'den mektup gelse bu kadar sevinmez, duygulanmazdı. Yusuf'un Sabes karşısında zor durumda kalacağı, Sultan Abdülhamit'in sanki içine doğmuştu. Üzülme diyerek teselli ediyor, ailesinden, Gülçehresi'nden evlatlarından haber veriyordu.

Padişahın telgrafı, Yusuf'un bütün üzüntüsü almış, neşesi yerine gelmişti, artık bütün Fransa karşısında olsa, bana mısın demezdi. Değil mi ki padişah duası ve rızası onunlaydı, değil mi ki, padişah ailesine gözetiyordu...

"Haydi bre Filiz'im" deyip şöyle haydalandı, koca Filiz'i sağ kolundan ve bacağından yakalayıp omuzlarına aldı; çocuk gibi

çevirmeye başladı. Ortalık bir anda şenlenmişti.

İki gün sonra, güreş saati geldiğinde, Foli Berjer gösteri salonu hınca hınç dolmuştu. Normal koltuk sayısının iki katı seyirci üst üste duruyordu. Sabes, gazetelerde çıkan beyanatında, "Padişahın Aslanı bu sefer tutunacak bir yer bulamayacak, çünkü, onu tam minderin ortasında yeneceğim" diyordu.

Yusuf ise kendisine tercüme edilen bu beyanata kızmıştı. "Onu öyle yeneceğim ki dünya durdukça söylenecek" diyordu.

Salona açılan kapıdan ilk önce Sabes gözüktü, gözükmesiyle birlikte de müthiş bir tezahürat başladı, ortalık yıkılıyordu. Salonu dolduran Fransızların, Sabes'in yenilmez denilen Yusuf'u bu akşam yeneceğinden zerre kadar şüpheleri yoktu. Onlara göre, geçen güreşte Yusuf, şansının yardımıyla yenilmekten kurtulmuştu.

Sabes'in arkasından Koca Yusuf'un da bütün heybetiyle ortada gözükmesiyle, Sabes lehine olan tezahürat azaldı, tek tük yuh sesleri geldi. Yusuf, minderin başına gelince, iki elini birden kaldırarak ve dört bir tarafa dönerek seyircileri selamladı. Bu hareketi seyircilerin hoşuna gitti, bazı seyirciler, Yusuf'u alkışladılar.

Herkes, Sabes'in yeni bir oyunla Yusuf'u yenmesini bekliyordu. Sabes, heyecanlı, Yusuf ise sakindi. Geçen güreşteki oyuna düşmemek için dikkatliydi. Bakalım, Sabes, Yusuf'u yeni bir oyuna düşürebilecek miydi?

Sabes, karşı konulamadığı söylenen ve ilk maçta Yusuf'a da büyük bir başarıyla uyguladığı oyun için yıldırım gibi saldırdı. Yusuf'u aynı oyuna kolaylıkla getireceğini ve Yusuf'un buna karşı koyamayacağını düşünüyordu. Çünkü, bu bel kündesi bir grekoromen oyunuydu, Yusuf da bu oyunu bilmediği için karşı koyamazdı. Ama, Sabes'in bilmediği bir şey vardı: Yusuf, bir oyuna en fazla bir defa düşüyor, aynı oyuna ikinci defa kesin surette yakalanmıyordu.

Sabes'in meşhur oyununu almak için saldırmasıyla birlikte,

Yusuf, uzun iki kolunu uzatarak bu hamleyi rahatça karşıladı, hemen sağ eliyle müthiş bir el ense çekerek rakibini aynı anda altına aldı; altına almasıyla birlikte de tek kle alıp sağ omzundan yüklenerek kolaylıkla sırtüstü çevirip yendi.

Hakem, seyirciler ve en çok da Sabes şaşırmıştı. Yusuf hakeme baktı, onun tamam işaretiyle birlikte, rakibini bırakarak doğruldu. Hakem, kolunu kaldırarak Yusuf'u galip ilân etti. Güreşin yalnızca ve yalnızca 4 saniye sürdüğünü açıkladı. Bu, dünya güreş tarihinde resmi kayıtlara geçen en hızlı tuştu. Bu yenilgiyle Fransızların ümitleri bir kere daha yok oldu. Yusuf, yerde şaşkın şaşkın bakan rakibi Sabes'i elinden tutarak kaldırdı ve hafifçe okkalayarak helalleşti.

Seyirciler ne yapacaklarını, nasıl davranacaklarını bilemediler. O kadar parayı ödeyip, çok ümitli oldukları güreşi seyredemediklerine mi yansınlar, yoksa Sabes'in yenilişine mi üzülsünler bilemediler. Organizatörler, hemen diğer güreşleri başlatarak, seyircilerin tepkisine mani olmaya çalıştılar. Ertesi günkü Fransız gazetelerindeki başlıklar, tam bir hayal kırıklığı ifadesiydi:

"48 saatlik rüya"

"Hayaller 4 saniyede bitti"

Bir anda, Türk güreşçilerinin, hele hele Yusuf'un ünü bütün Paris'i o derece sarmıştı ki, Ambassadeurs'ta, "Eğlenceli Büyük Güreşler" isimli bir komedi sahneye konmuştu. Bu oyunda, Fransız güreşçilerinin çok kısa sürede Türk güreşçilerine yenilmesi anlatılıyordu. Her yerde Türk güreşçi arandığı için, Zengibarlı zenci güreşçiler de kendilerinin Türk olduğunu söyleyerek iş buldular.

O günlerin şakaları, Türk güreşçiler ile Fransız güreşçiler arasındaki güreşler üzerine kuruluyordu. İşi bırakıp kaçanlara, "Türk güreşçinin karşısındaki Fransız güreşçi gibi kaçtı" deniyordu. Fransızların ünlü mizah dergisi Charivari, 7 Nisan 1895 tarihli nüshasında, Cumhurbaşkanı Felix Faure'nin milletvekilleri arasındaki düelloları bundan böyle güreşle değiştirilmesini kararlaştırdığını yazıyordu. Aynı dergide H. Henriot, Türklerin, Fransız güreşine getirdikleri yenilikleri, "Güreşin güzel günleri, Foli

Berjer'de tekrar canlandı. Fransız güreşçilerin gövdeleri, altedilemez Türk rakipleri tarafından ikiye katlanırken, halkın, 'Oturan güreşçiler istemiyoruz' diye bağırması çok manidar" şeklinde dile getiriyordu.

Türk güreşçilerindeki mutlak kazanma azmi ve gayretini Fransızlar anlamıyordu. Yusuf ve arkadaşlarından önce Fransa'da şike karşılaşmalarının gayet tabii olduğunu açıklayan Fransızların büyük şampiyonu Paul Pons, "Türklere şike teklif etmek, ölümlerden ölüm beğenmekti, imkânsızdı. Tek birşeyden anlıyorlardı, rakiplerini yenmek ve yenilmemek. Tek bir prensipleri vardı, tchamouk, tchamouk4 kazanmak. Türklerin ünü iyice yerleştikten sonra, seyircilere verdikleri para karşılığında biraz daha güreş seyrettirmek gerekliydi. Bunun için güreşleri biraz uzatmaları istendiğinde Yusuf, çıldıracak gibi oldu. 'Biz Allah'ın verdiği güce, kuvvete, ustalığa ihanet edemeyiz' diyerek kabul etmedi" diyordu.

Pons, açıklamasında, "Araya Osmanlı Devleti'nin Paris Sefiri'nin adamları girdiler. Yusuf'a, güreşleri biraz uzatmanın ihanet olmayacağını anlattılar, Yusuf ikna oldu gibi.

Bundan sonra organizatörler, tchamouku yavasha5 çevirmek için uğraştılar. Ama bu boşuna oldu. Türkler, rakipleriyle bir iki dakika oynadıktan sonra bunu yeter buluyor, sırtlarını mindere yapıştırıveriyorlar" diyordu.

Foli Berjer Gösteri Merkezi'ndeki güreşlerin dördüncü haftasında, ilk defa bir Fransız güreşçisi bir Türk güreşçisini yendiği zaman bütün Fransızlardan sevinç çığlıkları yükseliyordu.

İşin garibi, Yusuf'a dört saniye içinde yenildikten sonra da hâlâ dünya şampiyonu olarak tanıtılan Sabes'in yendiği güreşçi, dört Türk güreşçisinden en hafif olan Küçük Yusuf'tu. Hele bundan birkaç gün sonra, Fransızların büyük şampiyonu Paul Pons, berabere biten iki karşılaşmadan sonra, üçüncüde Filiz Nurullah'ın sırtını yere getirince, adeta milli bayram ilân edildi. Bir anda, güreş sahnesi, çiçekler, şapkalar ve mendillerle doldu. Bugüne kadar yapılan güreşlerde yalnızca Küçük Yusuf ve Filiz Nurullah yenilmişti, ama Fransız gazeteleri öyle bir yaygara koparmışlardı ki,

bu gazeteleri okuyan, Yusuf hariç dünyadaki bütün Türk güreşçileri perişan edilmiş zannedecekti. Artık, Fransızların bütün hedefi, Yusuf'tu. Gazeteler sadece Yusuf'tan ve onun yenilmez ününden bahsediyorlardı.

20 Nisan 1895 tarihli Le Petit Parisien gazetesinde "Bütün dünya güreşçileri diş bileyerek Yusuf'la boy ölçüşmek için sıra bekliyor" başlığıyla verilen haber gerçeği yansıtmıyordu. Güreşçilerin Yusuf'a diş biledikleri kesindi. Çünkü o gelmiş, rahatlarını, şike üzerine kurulu düzenlerini bozmuştu. Yusuf'a karşı sıra bekledikleri haberiyse ortalığı kızıştırmak için uydurulmuştu. Rakip dayanmadığından ve seyircilerin Yusuf'un güreşini biraz daha seyretmesini sağlamak amacıyla, Yusuf arka arkaya iki pehlivanla güreşiyordu.

Yusuf'a on dakika dayanana 500 frank ödül konmuştu. Ancak bu ödüle biraz olsun yaklaşan olamamıştı. Gambier ve Raul gibi meşhur iki güreşçi bile Yusuf'un karşısında 10 dakika dayanamadılar ve 500 frankı alamadılar. Artık bütün dikkatler, Fransızların uzun yıllar Avrupa'nın en kuvvetli, en usta güreşçisi unvanını kimseye kaptırmayan Paul Pons'a çevrilmişti. Üstelik Paul Pons, tam bir dev olan Filiz Nurullah'ı yenmişti.

Pons, Nisan 1895 tarihine gelinceye kadar Yusuf ile güreşmesi tekliflerini çeşitli bahanelerle geri çevirmişti. Ancak, Paris halkı ve güreş organizatörleri öyle sıkıştırmaya başladılar ki, artık kaçacak, bahane uyduracak hali kalmamıştı. Yusuf'un Paris'te bulunmasından bu yana geçen altı ay içinde Pons, Yusuf'un hiçbir güreşini kaçırmamış, onun güreş tarzını iyice ezberlemişti. Anlaşmanın yapıldığı, Pons'un Foli Berjer'de, Yusuf ile 28 Nisan 1885 tarihinde güreşeceği açıklanınca, yalnız Paris'te değil, bütün Fransa'da yer yerinden oynadı.

Gazetelerde, "Avrupa'nın Kaplanı, Padişah'ın Aslanı'na haddini bildirecek" diye yazıyordu. Biletler, piyasaya çıktığı gün bitmiş, hemen karaborsaya düşmüştü. Foli Berjer'de ancak, Fransa'nın önde gelenleri yer bulabilmişti. Onlar da baloya gider gibi, en renkli, en güzel, en son modaya uygun elbiselerini giymişlerdi.

Beklenen saat geldi. İlk önce meydana, Fransızların büyük şampiyonu Paul Pons çıktı. İki metreye yakın boyuyla bir dev gibiydi.

Seyircilerin Pons'u görmeleriyle birlikte, ortalık yıkıldı. Fransızlar hep birlikte, "Paul Pons, Paul Pons" diye üç dakika süren bir tempo tuttular. Tezahürata bakılırsa Paul Pons, güreşmeden seyirci kararıyla galipti. Tezahürat sürerken, bütün heybetiyle Yusuf, ortaya çıktı, dört bir tarafa, elini göğsüne koyarak selam verdi. Bu selama karşılık yalnızca zayıf alkış sesleri duyuldu. Yine de birtakım Fransız kadınlar, "Yasef, Yasef" diye bağırıyorlardı.

Yusuf, Fransız kadınların ismini söylemesiyle şaşırdı, utandı ve kızardı, ama büyük bir incelik gösterip onları da selamlamaktan geri durmadı. Koca Yusuf'un bu hareketi matmazellerin çok hoşuna gitti ve Yusuf'u çılgınca alkışladılar.

Seyircileri selamlayan Yusuf, hiç beklemediği sesler duyunca heyecanlandı:

Onu destekleyen sesler vardı, ama Josef veya Yasef diye değil, "Haydi Koca Yusuf!" diye. Bu sesler, er oğlu er sesiydi. Yusuf, seslere döndü, bunlar bir avuç başı fesli delikanlıydı. Çok sevindi, duygulandı, Fransa'daki altı aylık güreş günlerinde ilk olarak "Yusuf, Yusuf" diye destekleniyordu.

Yusuf, seslere doğru yürüdü. Onun yanlarına doğru geldiğini gören fesli gençler tam mânâsıyla coştular. Bir avuç Türk gencinin "Yusuf" sesleri koca salonu doldurdu, diğer sesleri bastırdı. Gençler, korumaların önleme gayretlerine rağmen tribünden inip hemen Yusuf'un etrafını sardılar. Kimisi eline sarılıyor, kimisiyse boynuna sarılıyordu:

"Yusuf Pehlivan. Allah senden razı olsun, bu Fransızlara Türk'ün ne olduğunu gösterdin. Biz Paris'te okuyan Türk öğrencileriz."

Korumalar, ite kaka Türk öğrencileri tekrar tribüne çıkardılar. Yusuf, duygulu bir şekilde arkalarından baka kaldı. Bu sırada menajeri Doublier yetişti ve Yusuf'u güreşin yapılacağı ringe çıkardı. Pons, küçümser bir tarzda sırıtarak Yusuf'a bakıyordu.

Hakem düdük öttürerek güreşçileri minderin ortasına çağırdı. Her iki güreşçinin ellerini kontrol etti, düdüğünü çaldı. İki pehlivan, tokalaştılar ve güreş başladı; daha doğrusu kovalamaca...

Fransızların büyük şampiyonu Pons, dersini çok iyi çalışmıştı. Yusuf'un, demir direk dahi olsa yerinden oynatıp üç metre ileriye fırlatan el enselerinin, toplayınca fil olsa süren çaprazının, manda olsa çeviren kurt kapanının ne demek olduğunu iyi öğrenmişti. Bu sebeple, Yusuf'a yaklaşmıyor, ona el ense çekecek fırsat bırakmıyordu. Güreş, güreş olmaktan çıkmış, tam bir kovalamacaya dönmüştü.

Yusuf, üzerine yürüyor, Pons kaçıyordu. Pons'un güreş taktiği herhalde, kendisini kovalarken Yusuf'u yormak, halsiz düşürmek ve sonra da yenmekti. Pons, kaçtıkça Yusuf sinirleniyordu. "Yahu bu nasıl Avrupa şampiyonu, güreş yerine koşuda şampiyon olmasın sakın. Diğer rakiplerim hiç olmazsa güreşmeye, bana birşeyler yapmaya çalışıyorlardı. Bunun ise kaçmaktan başka bir düşüncesi yok" diye söyleniyordu.

Yusuf, baktı ki olacak gibi değil, hakeme döndü, Pons'u göstererek, 'Ne yapıyor bu?', 'Kaçıyor!' işaretleri yaptı. Hakem gülerek aynı şekilde eliyle 'Devam, sen yakalamaya bak' dedi. Yusuf, çaresiz Pons'u kovalama işine döndü. Pons tam bir tazı gibiydi, yakalamak ne mümkün! Şu köşe yaz köşesi bu köşe kış köşesi dercesine köşeden köşeye sıçrayıp duruyordu.

Kaçmasına bakılırsa, Pons'un hakikaten de Yusuf'u koşturarak yormayı düşündüğü, kesin olarak Yusuf'a yakalanmamakta kararlı olduğu anlaşılıyordu. Ama boşuna dememişler, "Bir sıçrarsın çekirge, iki sıçrarsın çekirge, üçüncüsünde zor sıçrarsın çekirge" diye. Pons, çok sıçradı ama nihayetinde onun başına da her sıçrayanın başına gelen geldi ve sıçramak isterken, bir köşede ayağı sürçtü düştü, hemen kalktı, kalktı ama kaçamadan Yusuf'a yakalandı. Yusuf, yakalar yakalamaz el enseyi çekti. Çekmesiyle birlikte, Pons uçtu. İyi uçtu, ancak yere konmasını beceremedi, çakılır gibi düştü. Düşünce de ilginç bir şekilde feryadı bastı. Yusuf

şaşırmıştı, tek bir el ensede Pons'un nasıl bu kadar etkilendiğini, niçin yaygara yaptığını anlamamıştı. Hakem güreşi durdurdu, doktoru çağırdı.

Seyirci yuh çekiyor, eline ne geçerse mindere fırlatıyordu. Yusuf, tek kelimeyle şaşkındı. Seyriciye döndü, ellerini ne yaptım ki anlamında iki yana açtı. Doktor, bir şeyi olmadığını söylemiş olmalı ki, Pons, ayağa kalktı. Hakem, faullü güreşmekten Yusuf'a bir ihtar verdi. Yusuf, kızmıştı.

Saha ortasında yeni bir kovalamaca başladı. Bu sefer Pons, çok daha dikkatliydi, kösteklenmemek, yakalanmamak ve ayağının kaymaması için azami dikkat gösteriyordu.

Kovalama sürdü, dakikalar akıp gitti. Yusuf, çıldıracak gibiydi. Böyle bir güreş dünyanın hiçbir yerinde görülmüş şey değildi. Sonunda Yusuf da kovalamaktan vazgeçti. Minderin ortasında durdu bekledi. Arkasında Yusuf'un ayak seslerini duymayan Pons, geriye baktı. Yusuf'un gelmediğini görünce şaşırdı.

Yusuf, Pons'a, minderin ortasına gel diye işaret yapıyordu. Seyirciler de şaşırmıştı, ortada çok komik bir durum vardı. Yusuf, minderin ortasında duruyor, Pons bir köşede ürkek ceylan gibi Yusuf'a bakıyor, hakem de ne yapacağını bilemez vaziyette iki güreşçiyi seyrediyordu.

Hakem, düdük öttürdü, güreşe devam işareti verdi. Yusuf, Pons'u göstererek, minderin ortasına gelmesini istedi, menajeri Doublier'e seslendi, Doublier, yanına gelince, "Süleyin bunlara, ben tazı köpeği değilim ki büle korkak tavşanların arkasında koşayım. Güleşecekse karşıma geçmesi lazım" dedi. Doublier, bunu hakeme tercüme etti, hakem Yusuf'un bu haklı isteği karşısında bir şey diyemedi, başhakeme gitti, onunla birşeyler konuştu. Geldikten sonra, Yusuf'un elini tuttu, Pons'u da çağırdı, Pons, hakemin çağırmasına rağmen, gelmiyordu, herhalde Yusuf ile el ele tutturulup güreşe başlattırılmasından korkuyordu.

Hakem, Fransızca bir şeyler söyledi, Pons'un neşesi yerine geldi ve etrafına gülücükler dağıtarak, seyircileri selamlayarak hakemin

yanına geldi. Yusuf, olan bitenlerden bir şey anlayamadı. Seyirciler, gelişmeleri merakla izliyor, çeşitli tahminler de bulunuyorlardı:

"Pons galip ilân edilecek galiba."
"Koşu kazandığı için mi? Bu koşu değil güreş."
"Pons sakatlanmış, bunun için güreş yarıda kalacakmış."

"Yoo yooo, hiç biriniz bilemediniz. Pons Yusuf'a yakalanırım korkusuyla altına kaçırmış, ayağının kayması da bu yüzdenmiş. Koku hakemleri rahatsız etmeye başlayınca güreşi tatil etmeye karar vermişler."

Bu son benzetmeyi duyanlar katıla katıla güldüler. Hakemler neye karar vermişti, Yusuf dahil herkes heyecanla bekliyordu. Yusuf'un menajeri Doublier de sahanın ortasına geldi. Hakem, Pons'u elini de tutunca, her iki güreşçinin kollarını kaldırarak, "Güreş başlayalı 50 dakika olmuştur, vakit ilerlediği için güreş berabere bitmiştir" şeklinde ilân etti.

Bu ilânla birlikte bir kısım seyirciler ne bulurlarsa ringe atarlarken, bir kısım seyirciler de sanki galip gelmiş gibi Pons'u alkışladılar. Bazı Fransız kadınlar da yine ince sesleriyle tezahürat yaparak Yusuf'u alkışlıyorlardı. Paul Pons ise galip gelmiş gibi yerinde zıplıyor, seyircileri selamlıyordu.

Doublier, hakemlerin kararını Yusuf'a açıklayınca, Yusuf ne yapacağını bilemedi. Doublier, yarım yamalak Türkçe'siyle "Josef, burası Paris, şükür et, sen mağlup deiil" dedi.

Ringten inmesiyle beraber, Türk öğrenciler Yusuf'un etrafını kuşattılar, sarmaş dolaş oldular, diğer Türk pehlivanlarının güreşlerinin bitmesiyle hep birlikte otele gittiler. Otelde sabaha kadar konuşarak memleket hasretlerini giderdiler.

Yusuf, bu öğrencilerin Sultan Abdülhamit'i sevmediklerini fark etti. Bu ona çok dokundu. Niçin sevmediklerini de bir türlü anlayamadı. Hürriyet, istibdat diyorlardı, ancak Yusuf, onların hürriyetle ve istibdatla ne söylemek istediklerini bilemedi, bundan da çok rahatsız oldu.

Koca Yusuf ve arkadaşları Fransız gazetelerinin güreşle ilgili ne yazacaklarını çok merak ediyorlardı.

Bulgar Petrov, onlara Paris'te anlatılan bir fıkrayı tercüme etti:

"Bir hırsızın cebinden civcivler kafalarını çıkarıyorlarmış. Paçalarından da kırılan yumurtaların sarısı akıyormuş. Hemen hakim karşısına çıkarılmış. Hakim, bir diyeceğin var mı diye sormuş. Hırsız, 'Avukat istiyorum hakim bey' deyince hakim şaşırmış ve 'Sana avukat ne yapacak, civcivler cebinden başını çıkarmış, yumurtalar da paçalarından akıyor vaziyette yakalanmışsın, buna avukat ne diyecek' demiş. Hırsız boynunu bükmüş, 'Hakim bey ben de bunu merak ediyorum, bu vaziyette yakalanan birini bakalım nasıl savunacak?' demiş."

Yusuf ve arkadaşları, Petrof'un bu fıkrasına doyasıya güldüler, bakalım Fransız gazeteleri Pons'u nasıl savunacak diye birbirlerine takıldılar.

Ertesi gün Fransız gazetelerinin, sonucu merakla beklenen güreşle ilgili yazdıkları basın tarihine geçecek cinstendi:

"Büyük şampiyon Pons, yenilmez Yusuf'a dur dedi"
"Padişah'ın Aslanı'nı yenilmekten hakemler kurtardı"
"Yusuf, Pons'u az kalsın öldürecekti."

Gazetelerin yazdıkları Yusuf ve beraberindekilere tercüme edilince, yalanın bu kadarına pes dediler. Filiz Nurullah, Yusuf'a takıldı:

"Te be Koca usta geçmiş olsun, Pons'un elinden, yenik düşmekten hakemler sayesinde kurtulmuşsun."

Küçük Yusuf da takılmadan edemedi:

"Koca ustam, istersen bi an önce İstanbul'a dön. Fransız zaptiyesi seni her an Pons'u öldürmeye teşebbüs etmekten hapishaneye gönderebilir."

Akşama doğru, kaldıkları otele Türk öğrenciler geldiler. Yusuf'a güreşlerden ne kadar para aldıklarını sordular. Yusuf da söyleyince,

"Çok az alıyorsunuz. Doublier, aldığı paranın çok büyük kısmını kendine saklıyor olmalı" dediler.

Yusuf, öğrencilerden bunu duyunca çok kızdı, kendisi parayı sevmezdi, ama aldatılmaya da hiç gelemezdi. Hem burada yalnızca kendisi yoktu, üç arkadaşı daha vardı, onların geçimleri güreşe bağlıydı. Adamakıllı öfkelendi, hemen Doublier'i odasında yakalayıp getirdi, Foli Berjer yöneticilerinden ne kadar para aldığını ısrar ederek söyletti. Duydukları inanılır değildi. Doublier, aldığı paranın ancak onda birini onlara veriyordu. Yusuf, bunu işitince, Doublier'i altına aldı, epeyce hırpalamak üzereyken, adamı Filiz Nurullah zor kurtardı.

Öğrencilerin de araya girmesiyle, önceki güreşlerden dolayı 2 bin frank fark aldılar. Bundan sonraki güreşlerde de Doublier'in organizatörlerden aldığı paranın yarısını vermesini kararlaştırdılar.

Bu hadiseyle birlikte, Yusuf ile Doublier arasına bir kara kedi girdi. Doublier, Yusuf'a kin bağladı. 'Ben senden bunun intikamını almasını bilirim, benim sayemde Paris'e geldiniz, şimdi beni dövmeye kalkıyorsun, bunu sana ödeteceğim' diye yemin etti.

İlk güreşten, altı gün sonra, 4 Mayıs 1895'te Yusuf ile Paul Pons arasındaki ilk güreşin rövanşının yine Foli Berjer'de yapılacağı gazetelerde yazınca, başta Paris olmak üzere bütün Fransa'yı bir heyecan dalgası kapladı. Gazeteler, hergün güreşle ilgili dedikodularla doluyordu. Bazı gazeteler, Yusuf'un Paris'i terk ettiğini, bazısı da, Yusuf'un yenileceğini anlayan padişahın onu İstanbul'a çağırdığını yazıyordu.

Yusuf, menajer Doublier ile birlikte Foli Berjer'in idarecileriyle görüştü. Onlara, "Eğer hakem, Pons'un kaçmasına mani olmazsa, onu kovalamam, geçen sefer olduğu gibi minderin ortasında beklerim. Ben tavşan kovalayan tazı köpeği değilim" dedi. İdareciler de, maçı yönetecek hakemlerle görüştüler ve kesin olarak Pons'un kaçmasına izin vermemesini tembihlediler.

Güreş akşamı geldiğinde binlerce kişi yer bulamadığı için geri

döndü. Bu sefer kadın seyirciler daha da çoğalmıştı. Hakem, güreş başlamadan önce Pons'a sıkı sıkı güreşe girmesini telkin etti. Düdükle birlikte güreş başladı.

Kaçamayan Pons, taktik değiştirmişti. Yusuf'u yanına yaklaştırmamak için her türlü yolu deniyordu. Yusuf'u alnından itiyor, olmazsa, el ense çekiyor görüntüsü vererek yumruk atıyordu. Hakem, Pons'un balyoz gibi patlayan yumruklarını görmezlikten geliyordu. Yusuf hakeme, Pons'un yumruk vurduğunu işaret etti, ancak hakem görmezlikten gelince çok kızdı. Yumruklara aldırmadı, rakibinin zayıf anını kolladı ve fırsatını bulduğu anda da öyle bir el ense çekti ki, Pons gibi bir koca dev yere kapaklandı. Pons, "Faul, faul" diye bağırarak doğruldu. Yusuf, rakibinin kendisine yumruk attığını, el ensenin faul olmadığını anlatmaya çalıştı ama başaramadı.

Bunun üzerine Doublier'e işaret etti. Doublier, Yusuf'un yanına geldi ve Yusuf'un söylediklerini hakeme anlattı. Hakem, Pons'un yumruklarının nizami, Yusuf'un el enselerinin faul olduğunu, el ense çekmeye devam ederse, faullü güreşmekten mağlup ilân edileceğini söyledi.

Yusuf, Pons'un kaçmasına karşı tedbir almış, ancak Pons'un yumruklarına hakemlerin bir şey demeyeceğini düşünememişti. Yusuf, ses çıkarmadı. Hakemin sözlerini dinleyen Pons, Yusuf'a bakıp sırıtıyordu.

Yusuf, Türkçe, "Minderde gösteririm ben sana yumruk atmak nasıl olurmuş" diye söylendi. Hakemin düdüğüyle birlikte Yusuf, göğüs çaprazını topladı, Pons, Yusuf'tan böyle bir şey beklemediği için gafil avlanmaştı. Yusuf, bir müddet sürdükten sonra, çok zor, grekoromen güreşinde imkânsız gibi bir şeyi gerçekleştirdi, ayaklarını kullanmadan yalnız gövde hareketiyle Pons'u mindere attı. Bilmeden yarı salto oyununu uygulamıştı. Ağır pehlivanların böyle bir oyunu uygulamaları son derece zordur. Yusuf, bir kartal gibi Pons'un üzerine çöktü. Hemen, her iki kolunu rakibinin koltuk altlarından geçirip ensede birleştirerek çift kle, kurt kapanı oyununu aldı.

Yusuf, hem hakeme hem de Pons'a kızmıştı. Kurt kapanıyla, dev gibi Pons'u çevirmek için öyle yüklendi ki, Pons, feryat ederek, hareketsiz kaldı. Yusuf, boynu kırıldı diye korkarak bıraktı. Hakikaten de Pons'tan hiç hareket gelmiyordu. Hakem düdük öttürüp, güreşi durdurdu ve doktorları çağırdı.

Seyirciler, çıldırmıştı, ellerine ne geçerse sahaya atıyorlar, ağıza alınmaz küfürler ediyorlardı. Doublier, durumun kötüleştiğini fark edip, Yusuf'u, Filiz Nurullah ile aralarına alıp soyunma odasına götürdüler.

Pons'u muayene eden doktorlar, boynundan sakatlandığını ve güreşe devam edemeyeceğini söylediler. Hakemler de Pons'un sakatlanması sebebiyle güreşin yarım kaldığını ilân ettiler. Koca Yusuf'u soyunma odasında tutmakta güçlük çekiyorlardı. Bir tarafında Filiz Nurullah, diğer tarafındaysa Bulgar Petrov ile menajer Doublier, Yusuf'u sakinleştirmek için uğraşıyorlardı. Yusuf, iki seferdir, Pons'un hakemler yardımıyla elinden alınmasını bir türlü hazmedemiyordu:

"A be bu ne kahpece iştir! Geçen sefer, tazı gibi kaçmasına göz yumdular, şimdi de hem yumruk atmasına ses çıkarmadılar hem de sakatlandım bahanesiyle minderi terk etmesine izin verdiler."

Doublier, Yusuf'u omuzundan tuttu ve Petrov'a söylediklerini tercüme etmesine istedi:

"Yusuf Pehlivan. Burası Paris. Burada güreşler, hak hukukla değil, önce masa başında kazanılır, ondan sonra sıra meydana gelir. Siz Paris'e geldikten sonra, masa başı oyunlarına büyük ölçüde son verdiniz. Size bu kadar kızmalarının sebebi de bu. Masa başı oyunlarını yalnızca, güç ve kuvvetle, minderde gösterilecek başarıyla önlemek mümkün değil. Masa başına en güzel cevap yine masa başında verilir.

Siz Türklerin en zayıf tarafı da masa başı oyunlarını, kurallarını ve masa başı gerçeğini kabul etmemeniz. Sahada, savaş meydanından söylenen sözü yeter sayıyorsunuz. Asıl savaşın masa başında yaşandığını kabul etmiyorsunuz. Masa başının önemini şimdiki sultanınız Abdülhamit kavramış durumda. Bu sebeple,

Paris, Londra, Berlin, Viyana ve Vatikan, bundan çok rahatsız. Birbirlerinin düşmanı olan bu şehirlerin ülkeleri, Abdülhamit'i tahttan indirmek konusunda işbirliğine gittiler. Sizin içinizden de bir sürü yardımcı buldular."

Yusuf, Doublier'in böyle iki arada bir derede, ayak üstünde söylediklerine şaşırdı:

"Te be çorbacı, sen güreşten başka siyasetten de anlarmışsın!"

Doublier güldü:

"Yusuf Pehlivan, Paris'te kime sorsan aynı şeyleri söyler. Sizden başka bütün Avrupa bu gerçeklerden haberdar. Kendi içinize kapanmış, dünyada olup bitenlerden habersiz yaşıyorsunuz. Dışarıda olup bitenlerden haberdar olmaya çalışan hükümdarınız var. Onu da bitirmek için çalışıyorlar. Neyse Yusuf Pehlivan, siyaseti bırakalım. Pons'la yapmış olduğunuz iki güreşin de yarım kalması, Foli Berjer idarecilerini çok sevindirdi. Bu işin böyle olmasını da onlar ayarladı; böylelikle çok daha fazla para kazanacaklar. Şimdi üçüncü güreş için bastıracaklar. Üçüncü güreş teklifini kabul edecek miyiz?"

Yusuf, hayretle Doublier'e baktı:

"Ne demek, tabii ki kabul edeceğiz. Biz buraya padişah efendimizin emriyle güreşmek için geldik. Ölürüz de güreşten kaçmayız. Ama şartlarım var, bunları baştan konuşmalıyız."

Yusuf'un güreşmekteki kararlığı, Doublier'i sevindirmişti. Bu, Doublier için daha çok para demekti. Her ne kadar son kavgadan sonra Yusuf'a büyük bir kin bağlamışsa da, o, işiyle hislerini birbirine karıştırmazdı:

"Güreşi kabul etmene sevindim. Eğer kabul etmesen, Paris gazeteleri demediklerini bırakmazlardı. Şartların nelerdir, öğrenelim de bunları bir an önce burada konuşalım."

Yusuf, güreşmesi için olmazsa olmaz şartlarını söyledi:

"Birincisi, rakibimi kaçarsa kovalamam. İkincisi, el enselerin faul olmadığı kesin olarak kabul edilmeli. Üçüncüsü, Osmanlı'nın Paris

Sefareti'nden bir kimse de güreşte hazır olmalı. Hangi şartlarda güreştiğimizi görsün de padişah efendimize bildirsin. Bakarsın, Osmanlı Devleti'nin adamını, fesli bir kimseyi orada görmek, hakemlere etki eder de hakkaniyetle karar verirler."

Yusuf ile Pons arasındaki üçüncü güreşin, Yusuf'un ileri sürdüğü şartlar kabul edilerek yapılması kararlaştırılmıştı. 1895 Mayıs'ının bir pazar gününün gecesinde, Fransızlar Foli Berjer'i hınca hınç doldurmuşlardı.

Bu sefer, sağında Doublier, solunda Bulgar Petrov olmak üzere önce Yusuf meydana çıktı. Salonu dolduran Fransız kadınlar alkışlarken, erkekler ıslıkla protesto ettiler.

Yusuf, protestolara aldırmadan, seyircileri eliyle selamlayarak yerine geçti. Köşesine oturduğunda, başında fes olan bir kimse yanına geldi, "Sefir hazretlerinin selamı var. Kendisi bizzat güreşi seyretmeye geldi. Bir haksızlık yapılmaması için yöneticilerle görüşme yaptı" dedi ve oturdukları yeri işaret etti. Yusuf, işaret edilen yere baktı, protokol sırasının orta yerinde, fesli, ak sakallı, güleç yüzlü bir kişi oturuyordu. Yusuf'un kendisine baktığını görünce el salladı. Yusuf, hemen minderden indi. Sefirin yanına geldi, karşı koymasına meydan vermeden elini öptü. Osmanlı Sefiri, Yusuf'un bu hareketinden çok memnun oldu, "Oğlum merak etme, idarecilerle görüşüldü. Sana karşı en ufak bir haksızlık yapıldığını hissedersem, burayı terk ederim. Osmanlı Sefiri'nin bir yeri terketmesinin ne demek olduğunu Fransızlar iyi bilirler" dedi.

Sefirin sözleri, Yusuf'u duygulandırdı, gurbet elde, devletinin yanında olduğunu bilmek ona ayrı bir güç verdi.

Bu arada, Pons da mindere çıkmıştı. Yusuf, müsaade isteyip mindere döndü. Pons'un ortaya çıkmasıyla birlikte, koca salon gürültüden yıkılacak hale gelmişti. Sırıtarak, kendisini görülmemiş şekilde destekleyenleri selamlıyordu.

Hakem, her iki pehlivanı ortaya çağırdılar. Pons'a, yumruk atmaması, el enselere de itiraz etmemesi, bunun dikkate alınmayacağı, kaçmadan güreş yapması istendi. Hakemin söyledikleri Pons'un moralini bozdu. Elindeki bütün silahları alınmış, güreşe girmekten başka çaresi kalmamıştı.

Fransız seyirciler sustuğu anda, "Yusuf, Yusuf" sesleri ortalığı kapladı. Bir avuç Türk öğrenci, Yusuf'a destek olmak için yine yerini almıştı. Yusuf, onları özellikle selamladı.

Hakemin düdüğüyle birlikte, başta Yusuf olmak üzere kimsenin beklemediği şekilde Pons hemen saldırdı. Sağ koluyla Yusuf'un boynunu sarıp, sol koluyla da onun sağ kolunu kaparak kafakol oyununu aldı. Yusuf, rakibinin kafakol oyununu aldığını fark etmesiyle, kafasını kurtarmak için harekete geçti. Kafakolun ne kadar tehlikeli bir oyun olduğunu, ilk anda kurtulamayıp, mindere düşerse mağlup olacağını çok iyi biliyordu. Kafakoldan kurtulmanın tek çaresi köprü kurmaktır.

Esasında Yusuf, köprü oyunu kendisine gösterildiğinde, bunu öğrenmeyi reddetmiş, "Ben bu vaziyete düştükten sonra yenilmeyi baştan kabul ederim; bir pehlivan için en büyük zül, köprü vaziyetine gelip, göbeği gökyüzündeki bütün yıldızları seyrederken, yenilmedim diye iddia etmektir. Bizim güreşimizde yenilgi için omuzların yere değmesi şart değildir, göbeğin yıldızları görmesi yeter" demişti.

Yusuf, kafakolun ne kadar tehlikeli bir oyun olduğunu görmüştü. En korktuğu şey, Paris gibi bir yerde rakipleri tarafından kafakol oyununa alınmak ve sırtüstü mindere vurulmaktı.

İşte korktuğu başına gelmiş, güreşin başlamasıyla birlikte, kafakol oyununa düşmüştü. Silkinerek kafakol oyunundan kurtulamayınca, kimseden öğrenmediği halde, ayaktayken kafakol oyunuyla ilk anda yenilmekten kendisini kurtaracak hareketi can havliyle yaptı. Engin güreş bilgi ve tecrübesi imdadına yetişmişti. Yusuf, Pons tarafından mindere doğru atılmak üzereyken, boştaki sol eliyle rakibinin boynunu tutan kolunu yakaladı, rakibi tarafından tutulan sağ koluyla da Pons'un belini sardı ve "Ya Allah!" diyerek doğruldu.

Herkesin gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Ortaya insanların rüyada dahi görseler inanamayacağı bir manzara çıkmıştı. Pons, Yusuf'un boynuna asılı vaziyette kalmış, ayakları yerden kesilmişti, tıpkı

düşmemek için koca bir çınarın gövdesine gibiydi.

Durum tersine dönmüştü. Şimdi Pons, kurtulmak için çırpınıyor, ancak başaramıyordu. İşin garibi Yusuf da bir şey yapamıyordu. Yusuf, Pons'u atmak için silkiniyor atamıyor, Pons da kurtulmak için çırpınıyor, ancak bir türlü bunu gerçekleştiremiyordu. Minderde çok garip bir manzara meydana gelmişti. İki pehlivan birbirine sarılmış vaziyette, Yusuf, minderin bir ucundan diğer ucuna gitti, ancak, Pons'u atamadı. Pons, denizde boğulmak üzere olan bir kişinin kurtarıcısının boğazına sarılması gibi sarılmış, Yusuf'un boynunu bırakmıyordu. Minder içinde üç dakika kadar bu garip durum devam etti. Orta hakem de şaşırmıştı; ne yapacağını bilemiyordu; başhakem seslenince yanına gitti.

Başhakem, orta hakeme bir şeyler söyledi. Pons'u taşıyan Yusuf ve boğazına sarılmış Pons dahil herkes merak içindeydi, ne olacaktı?

Hakem, güreşçilerin yanına geldi, düdüğü çaldı. Düdük çalmasına rağmen, Pons, Yusuf'un boynunu bir türlü bırakmıyordu. Bırakırsa, Yusuf'un büyük bir hınçla kendisini mindere çarpacağından korkuyordu. Hakemin, kendisine, "Boynunu bırak, güreş ortadan başlayacak" demesine rağmen, "Bırakırsam Yusuf, beni yere çarpar" diye bağırarak bırakmayı reddetti. Hakem, bırakmazsa, hükmen yenik sayılacağını söyledi ve böylelikle Yusuf'un boynunu bıraktı. Yusuf, güreşin kilitlendiğinin farkındaydı, ancak, Pons, boynunu bırakmadıkça yapacağı bir şey yoktu. Hakemin bağırmasıyla birlikte, Pons, boyununu bırakınca o da yavaşça rakibini yere bıraktı. Türk, seyirciler, "Yusuf pehlivan, yavaş bırak bir yeri kırılmasın!" diye bağırıyorlardı.

Hakem her iki güreşçiyi minderin ortasına getirdi, düdükle birlikte güreş, tekrar ortada başladı.

Bu sefer, beklenilmeyen hareketi Yusuf yaptı. Düdükle beraber, el enseyi yerleştirdi, Pons, ne olduğunu anlamadan kendini yerde buldu. Yere düşen Pons, "Faul, faul" diye bağırarak doğruldu, ancak hakem onun bağırmalarına aldırmayarak, "Devam!" dedi.

Pons, güvendiği dağlara kar yağmasının ümitsizliğine düştü. Yusuf'un el enselerine izin verilince başına ne geleceğini en iyi o biliyordu. Minder içinde kaçması da yasaklanmıştı. Bundan sonra Yusuf'a oyun uygulaması da imkânsızdı. Geriye tek bir çare kalıyordu...

Pons, el ense çekmek için Yusuf'un yaklaşmasını fırsat bildi ve yumruğunu Yusuf'un yüzüne patlattı. Yusuf'un gözünde şimşekler çaktı. Hakem güreşi durdurdu ve Pons'a bir ihtar verdi. Pons, Yusuf'un da kendisine karşılık vermesini istiyordu. Ancak, Yusuf karşılık vermemişti. Güreş tekrar başlayınca Yusuf'a öyle bir tokat attı ki, sesi bütün salonda duyuldu. Yusuf'un canı çok yanmıştı; kulağı zonkluyordu.

Yusuf, "Bu kadarı da fazla" deyip bir Osmanlı tokadı indirmek için kolunu kaldırdı. Bunu gören Pons'un gözleri sevinçle parladı, beklediği oluyordu, kavga çıkacaktı. Yusuf, tokadını bütün gücüyle Pons'a indirecekken Osmanlı Sefiri'ni gördü, kendisini buraya gönderen padişahı hatırladı; tokattan sonra kopacak rezalet aklına geldi, haklı davasında haksız duruma düşecek, Osmanlı'ya, padişaha laf söylenecekti. Kalkan kolu indi. Düdük çalmak için Yusuf'un vurmasını, kavga çıkmasını bekleyen hakem, Yusuf'un vurmadığını görünce sanki bozuldu, mecburen düdük çaldı. Ve Pons'a bir ihtar daha verdi. Osmanlı Sefiri, Yusuf'un vurmaktan vazgeçtiğini görerek çok sevinmişti. Yusuf'un sağduyulu hareketi bir skandal çıkmasını önlemişti. Hakem de şu ana kadar müdahaleyi gerektirecek bir davranışta bulunmamıştı.

Düdüğün çalmasıyla birlikte Pons tekrar yumruk attı. Bu sefer yumruk tam yerini bulmuş, Yusuf'un burnu kanamaya başlamıştı. Pons ve hatta sanki hakem, Yusuf'un karşılık vermesini bekliyordu. Yusuf, çok kızmıştı. "Ya sabır" diyerek eliyle kanayan burnunu sildi. Yine karşılık vermemişti. Hakem düdük öttürdü, doktoru çağırdı, doktorla birlikte, Doublier de geldi ve Yusuf'un burnunu silmesini sağladı. Orta hakem, başhakemle görüştü, kararını açıkladı. Pons'a üçüncü ihtar verilmiş ve mağlup ilân edilmişti.

Seyirci karara büyük tepki gösterdi. Islık ve yuh sesleri arasında

eline geçenleri mindere fırlattı. Doublier, durumu açıklayınca Yusuf, "Hakemlere süleyin, ben büle bir galibiyeti kabul edemem, biz de hakem kararıyla galibiyet yoktur, galibiyet bileğin hakkıyla alınır. Güleşe devam edeceğim" dedi.

Doublier, durumu hakemlere bildirdi, bu sırada seyircinin tepkisi görülmemiş dereceye çıktı. Hakemler, Yusuf'un isteğini Osmanlı Devleti'nin Paris Sefiri'ne söylediler, Sefir, "Yusuf bilir, onun işine karışmayız" cevabını verdi. Güreşi devam ettirmek, organizatörlerin de işine geliyordu. Ve güreşin devamına karar verdiler. Yusuf'un hakem kararıyla galibiyeti kabul etmediği bunun için güreşin devam edeceği açıklandı.

Bu kararı duyan Fransızlar şaşırdılar. Bu nasıl adamdı böyle, galibiyeti kabul etmiyordu. Fransız erkek seyirciler ilk olarak Yusuf'u alkışladılar ve "Jozef" diye tezahürat yaptılar. Güreşin tekrar başlamasından bir kişi hariç herkes memnundu. Memnun olmayan tek kişi, Pons'tu. Güreşin devamı halinde başına ne geleceğini iyi biliyordu.

Hakemin başlama düdüğüyle beraber, bu sefer Yusuf, çok aniden hücum etti. Pons'u göğüs çaprazına aldı, masa hakemlerinin bulunduğu yere kadar sürdü. Ayaklarını kullanmadan, yarı saltoyla Pons'u mindere savurdu. Mindere serilen Pons'un kaçmasına fırsat vermeden bastırdı. İki kolunu, rakibinin koltuk altlarından geçirip ensesinde birleştirerek kurt kapanı, çift kle alarak zorlamaya başladı. Pons, kurt kapanıyla sırüstü gitmemek için direniyordu; fakat Yusuf'un korkunç kuvveti dayanılmazdı. Tam kendini bırakıp yenilgiye razı olacakken, Yusuf boyunduruğu biraz gevşetiyor, Pons ümide kapılarak, boyunduruğu zorlamaya başlıyordu. Yusuf, Pons'u bu şekilde on dakika kadar oyaladı, bütün ağırlığını ona taşıttı ve cezasını yeteri kadar bulduğuna inandığında da, hafifçe yüklendi; mağrur şampiyon sırt üstü gitti. Güçten düşen Fransızların büyük şampiyonuna hafifçe yüklenmek yetmişti.

Yusuf, Pons'a şöyle bir baktı, kıpırdayacak vaziyeti olmadığını görünce doğruldu, galibiyet selamını verdi. Hakem de düdüğünü öttürdü, Yusuf'un sağ kolunu kaldırarak galibiyetini ilân etti.

Hakemin galibiyet ilanıyla birlikte, Yusuf'u yuhalayan, eline geçen şeyleri ona fırlatan Fransız seyirciler şimdi ayakta Osmanlı'nın aslanını alkışlıyorlardı.

* * *

İki defa yarım kalan güreşten sonra, Fransızların efsanevi şampiyonu Pol Pons'u su götürmez şekilde yenmesi, Yusuf'un mağlubiyetini görmek için bütün servetini vermeye hazır olanların son ümidini de söndürmüştü.

Pons'la yaptığı son güreşten sonra, Paris'te Yusuf'a rakip bulamadılar.

Bu sırada, Doublier ile Yusuf'un yolları tamamen ayrılmış, Yusuf ve arkadaşları Bulgar Petrov ile çalışmaya başlamışlardı. Kara Osman da, Yusuf'un grubundan ayrılarak, Doublier'in menajerliğinde güreş kovalamaya başladı.

Yusuf ve arkadaşları, Türk güreşçilerine gösterilen büyük ilgi sebebiyle 1895'in Haziran sonlarına kadar Paris'te kaldılar. Güreşler yapsalar da bu müsabakalar kendi aralarındaydı. Özellikle de Yusuf'un karşısına çıkacak Avrupalı güreşçi bulunamıyordu. Seyirciler de Yusuf'u seyretmek için geliyorlardı. Bu durumda Yusuf, hemşehrisi Filiz Nurullah ile güreşmek mecburiyetinde kalıyor, Fransızlar, Yusuf'un bu devi her defasında başka bir oyunla yenişini büyük bir hayranlık içinde seyrediyorlardı.

Fransızlar, artık Yusuf'un arkadaşlarıyla yaptığı güreşlere ilgi göstermez olunca, Bulgar Petrov ve yeni bir Fransız menajerin organize etmesiyle Paris dışında güreş kovalamaya çıktılar. Türk güreşçileri, gittikleri her yerde, milli giysileriyle daha da heybetlenen iri yapılarıyla başka dünyalardan gelen insanlar gibi büyük bir ilgiyle karşılanıyorlardı. Geçtikleri yerlerde pehlivanım diye geçinenler, boylarının ölçüleri tam alındıktan sonra iki seksen mindere uzanıyor, güreş sonrası günlerce kendilerine gelemiyorlardı.

Kaderin cilvesi, Pons ile Yusuf'un yolları Belçika'nın Liege şehrinde kesişti. Karşısında Yusuf'u gören Pons, minderden kaçtı,

ancak vadedilen yüksek para karşılığında tekrar mindere döndü. Güreş başladıktan sonra ilk yarım saati yine kaçmakla geçirdi. Yusuf'a yakalandıktan sonra da, daha Yusuf bir şey yapmadan korkunç bir feryat koparak kendini yere attı ve sakatlandığını ileri sürerek güreşe devam etmedi.

Belçika'dan tekrar Fransa'ya dönen Yusuf ve arkadaşlarının yolları, Fransız üzümlerinin gönülleri aldığı, ağızlara nice bir tat bıraktığı Eylül ayında, Fransa'nın sahil şehri Marsilya'ya düştü. Burada da yaptıkları güreşleri kazanarak, Marsilyalılara Türk güreşini tam anlamıyla öğrettiler.

Yusuf ve arkadaşları yaz ve güz aylarında Fransa'nın çeşitli yerlerinde güreş kovaladıktan sonra, 1895'in Kasım'ında, tekrar Paris'e döndüler. Paris'teki pehlivanlık sıralamasında, Yusuf bir, Filiz Nurullah iki, Fransızların şampiyonu Pons üç numaraydı. Parisliler için gökte nasıl güneş tek ise güreşte de Yusuf tekti. Parislilerin belli başlı dedikodusu, Yusuf'u yenecek kimsenin çıkıp çıkmayacağı konusundaydı.

Yusuf'a mağlup olanlar arasında en iddialı olan Pons, Yusuf hakkında bir şey söylemiyordu, çünkü dersini tam almıştı. Rum Pierri ve Tom Cannon ise intikam peşindeydiler, mutlaka Yusuf'u yenecek birisini bulmak istiyorlardı.

Zaman zaman bir araya gelip, "Bu Yusuf'u nasıl mağlup ederiz?" diye kafa yoruyorladı. Bir gün, Türkleri daha yakından tanıyan Rum Pierri, "Buldum, buldum, Yusuf'un nasıl mağlup edileceğini buldum!" diye bağırdı. Cannon, "Git be rüya mı görüyorsun, Yusuf'u kim mağlup edebilir?" şeklinde tepki gösterince, Rum Pierri, "Bir Türk'ü ancak bir Türk mağlup edebilir!" dedi. Bu cevap, Cannon'un da aklına yattı, evet, Koca Yusuf gibi Kırkpınar kökenli bir Türk'ü ancak bir Türk pehlivan mağlup edebilirdi. Mesele, bu Türk'ü bulabilmekteydi.

Rum Pierri, Paris'te yaşayan Rıdvan Paşa'nın oğlu Fuat Bey'i buldu. Durumu ona anlattı. Bu fikir paşa oğlunun da hoşuna gitti. O da Parislilerin gerçek pehlivanlık, gerçek güreş neymiş görmelerini istiyordu. Fuat Bey ve Rum Pierri, Yusuf'a rakip bulabilmek için hemen İstanbul'un yolunu tuttular.

1895 Kasım'ının son günlerinde, Paris Kış Sirki'nde her gece dört bin kişi, Filiz Nurullah ile Kara Osman arasındaki alaturka karşılaşmaları ve zaman zaman bu iki pehlivanın Avrupalı güreşçilerle mücadelesini seyrediyor, sonra da heyecanla güreşleri Fransa'da destan gibi anlatılan Koca Yusuf'u bekliyorlardı. Yaşarken efsane olan büyük Türk güreşçisini yenene verilmek üzere ilân

edilen 1000 franklık ödülü kazanmak ümidiyle bir sürü güreşçi ismini sıraya yazdırmışdı.

17 Kasım 1895 tarihli Le Journal gazetesi, "Her gece Yusuf'u yenebilmek için onlarca pehlivan mindere çıkıyor. Çok kısa zamanda arka arkaya yenilerek minderi terkediyorlar. Hatta Yusuf'a on dakika dayanana ödül konduğu halde bunu başaran çıkmıyor" diye Koca Yusuf gerçeğini yazıyordu.

21 Kasım 1895 sabahında, Fransız menajer, yanında Bulgar tercüman Petrov olduğu halde, büyük bir heyecanla Yusuf'un odasına girdi. Telaşından kapıyı vurmayı dahi akıl edememişti. Yusuf, içeride Kur'an-ı kerim okuyordu. Paldır küldür girenleri görünce mukaddes kitabı yavaşça kapadı. Gelenlere baktı, kızmış gibiydi:

"Hayır olsun çorbacılar. Ne zamandır kapıyı vurmayı unutur oldunuz?"

Menajer, telaş içinde gazeteyi gösterdi. Elinde 21 Kasım 1895 tarihli Gil Blas gazetesi vardı. O konuştu, Petrov tercüme etti:

"Yusuf Pehlivan. Pierri ve Tom Cannon, senden intikam almak için rakip olarak İstanbul'dan Türk pehlivan getiriyorlarmış. Gazetede yazıyor."

Menajerin telaşlı halini gören Yusuf güldü:

"Te be çorbacı, ne telaşlanırsınız? Ne kadar güzel, şüle ağız tadıyla bi güleş yaparız."

Kendisine rakip gelecek olmasına Yusuf'un sevinmesi, menajeri şaşırttı:

"Gelen pehlivan senin İstanbul'da yenemediğin İbrahim Pehlivan ve onun çırağı Kara Ahmet'miş."

İbrahim Pehlivan ismini duyan Koca Yusuf, gök gürler gibi "Allah, Allah" diye naralandı. Menajer, koca pehlivan tarafından bir de, "Gel bre seni kucaklayayım, büle bi sevinçli haber getirdiğin için" denilerek kucaklanınca şaşkınlıktan olduğu yere çöktü. Bu

Türkler, anlaşılması ne zor insanlardı, en zorlu rakibi gelecek diye, şöyle bir ağız tadıyla güreşelim diyerek sevinçten havaya uçuyorlardı.

Yusuf'un, Hergeleci İbrahim'in geleceğini duyup sevinçten "Allah Allah" diye nara atmasından bir hafta sonraydı. Paris'in meşhur tren istasyonu ana baba günüydü. Binlerce kişi, tren istasyonunu doldurmuştu. Paris'in bütün muhabirleri oradaydı. Parislilerin gözü, Marsilya'dan gelecek trende ve o treni bekleyen, duruşları, giyinişleriyle binlerce kişi arasından farkedilen farklı kişilerdeydi.

Koca Yusuf ve arkadaşları da Marsilya'dan gelecek treni bekliyorlardı. Ancak onların hem gözleri hem de gönülleri tren yolundaydı. Oldum olası kalabalıkları sevmeyen, kendisine gösterilen ilgiden rahatsız olan Yusuf, ter içinde kalmıştı. Parisli matmazeller, Yusuf'u birbirlerine göstererek gülüyorlardı. Yusuf, görmek için canını seve seve vereceği bir yolcusunu beklemeseydi, bir an burada durmazdı. Bakışlardan çok rahatsız olup, tam Filiz'e, "Buradan gidelim" diye seslenecekken Filiz, ortalığı inleten sesiyle bağırdı:

"Tren geliyor, dumanı gözüktü."

Yusuf, baktı, gerçekten de tren yolunda önce duman, arkasından da kara bir tren gözükmüştü. Çok heyecanlıydı. Can dostu, şu dumanlarını savura savura gelen kara treninin vagonlarından birindeydi.

Tren durdu. Herkesin gözü vagonlardaydı. Vagon kapıları açıldı, inişler başladı. Köylüsü, Parislisi, Fransız'ı, İngiliz'i indi. Birkaç fesli kişi de indi. Gazeteciler ve Yusuf, onlara koştular, ancak inenler içinde bekledikleri yoktu. Bu sırada, Rum Pierri gözüktü, gazetecilere birşeyler söyledi. Gazeteciler dağıldı. Yusuf, hemen Petrov'u yolladı, durumu öğrenmesini istedi. Pierri, beklenen misafirlerin daha sonra geleceğini, ancak hangi trenle geleceklerinin belli olmadığını söylemişti.

Yusuf'un kolu kanadı kırıldı, askere gidip beş sene sonra dönüşü

beklenen öz kardeşi gelmemiş gibi üzüldü. Kimseye bir şey söylemeden, döndü. Tam gidecekken, duyduğu bir sesle irkildi. Biri, "Yusuf, bre Yusuf" diye naralanmış, avazı semayı tutmuştu.

Yusuf, sesin geldiği yere baktı. Biri vagon kapısından inmeye çalışıyor, başka birileri de engellemek için çırpınıyorlardı. Çırpınışlar fayda vermedi. Tutulmaya çalışan kişi, vagondan indi, Yusuf'a doğru koşmaya başladı:

"A be Yusuf, benim İbram."

Yusuf baktı, gelen hakikaten de Hergeleci İbrahim'di. Avazı, gönlündeki hasreti, sevgiyi dinlendirdi:

"İbram Pelvan! Yiğidim!"

Koştu ve can dostuna ulaştı. Sanki iki dağ birbirine kavuşmuştu. Tek gönül, tek beden oldular, doyasıya birbirlerine sarıldılar. Bu sevinç halkasına, İbram Aga'm diyerek gelen Filiz Nurullah ve diğer pehlivanlar da katılıp, araya Fransız gazeteciler de karışınca, ortalık tam bir bayram yerine döndü. Ortalık sakinleşince Yusuf sordu:

"Te be İbram, bize şaka mı yaptın üle, bizimle maytap mı geçtin. Ne oldu üle, seni tutmak isteyenler kimdi? Az kalsın görüşemeyecektik."

Yusuf'u görmekten gözleri ışıl ışıl yanan İbrahim Pehlivan, boynunu büktü:

"Sorma ba Yusuf. Ben de anlayamadım. Pierri, 'Dışarıda çok kalabalık var, sıkılırsın, ortalık sakinleşsin ondan sonra inersin' dedi. 'Tamam' dedim. Bilirsin ben de senin gibi kalabalıkları sevmem. Bir ara vagonun penceresine yaklaştım, seni gördüm. Hemen dışarı çıkmak için koştum, bu sefer de İngiliz Tom tutmaya çalıştı. Gerisini biliyorsun, neler döner, niçin böyle yaptılar anlamış değilim."

Bu sırada gazeteciler, Yusuf ve Hergeleci İbrahim'in etrafını sarmışlardı. Yusuf'un menajerinin tercümanlığıyla Hergeleci'ye sordular.

"İbrahim pehlivan, Yusuf ile güreşin hakkında ne diyorsun, onu yenebilecek misin?"

Gazetecinin sorusu tercüme edilince, Hergeleci İbrahim şaşırdı. Tepkisi çok sert oldu:

"Ne dedin, ne dedin, Yusuf'la güleşmek mi? Ben buraya Yusuf'la değil, Frenklerle güleşmeye geldim."

Şaşırma sırası gazetecilerdeydi:

"Pierri ve Tom Cannon, bize, senin Yusuf ile güreşeceğini, senin Yusuf'u İstanbul'da yendiğini söylediler."

"Tövbe, tövbe" diyen Hergeleci İbrahim, çok üzülmüştü Yusuf'a döndü:

"Yusuf Pelvan kusura kalma, hakkını helal et. Onlara büle bi şey sülemedim. Bana Frenklerle güleşeceğimi sülediler."

Yusuf, gülerek Hergeleci İbrahim'i kucakladı:

"Üzülme bre İbram. Seninle Paris'te güleşmek benim için en büyük şeref. Görsünler şu gavurcuklar Osmanlı Türkü'nün güleşi nasıl olurmuş. Pierri ve Cannon'un seni niçin gözlerden gizlemek istediği iyi anlaşıldı. Beni burada görünce, hilelerinin ortaya çıkacağını fark ettiler. Hadi bizim otele gidelim, hem konuşur hem de hasret gideririz. Baştan süleyeyim, güleşten kaçmak yok ha. Te be şüle kıran kırana güleş yapmayı çok özledim. Bunun için her şeye razıyım, sakın ola hayır deme."

Yusuf'un sözleri, Hergeleci İbrahim'i çok duygulandırdı:

"Çok mert bir insansın be Yusuf. Senin yerine başka birisi olsaydı yüzüme bakmazdı."

Hergeleci ve öğrencisi Kara Ahmet, Yusuf ile birlikte otele gittiklerinde, Tom Cannon ve Rum Pierri'yi orada buldular. Araya, Yusuf'un menajeri girdi, her ikisi de hem Yusuf'tan hem de Hergeleci İbrahim'den özür dilediler. İbrahim Pehlivan'ın gözü Koca Yusuf'taydı.

Hergeleci'yi Paris'te görmek Yusuf'u çok neşelendirmiş,

rahatlatmıştı; adamakıllı bunaldığı bir zamanda, Hergeleci imdadına yetişmişti:

"Te be İbram. Haklısın, sana karşı yapılan çok ayıp bir şey. Ama bilmeden bana çok büyük iyilik yaptılar. Sana kavuşmamı, seninle şüle kıran kırana tekrar güleş yapma imkânını sağladılar. İnan ki çok özlemişim bre, seninle, Aliço usta, Mümin Hoca, Adalı Halil ile yaptığım güleşleri. Burada güleşler çok kahpece. Kaçmaktan başka bir şey bilmezler. Kaçanı tutmak için koşa koşa hepten de tazıya döndüm. Ne dersin, şu Frenklere, gavurcuklara Türk güreşi nasıl olurmuş gösterelim mi?"

Hergeleci, gülümsedi:

"Tamam bre koca usta. Dediğin gibi olsun, güleşelim. Bu gavurcukları da senin hatırına affettim."

"Sağ ol İbram Pelvan. Rabbim senden razı olsun, iki cihanda aziz etsin."

Yusuf ve Hergeleci'nin menajerleri biraraya geldiler. Anlaştılar, Yusuf ile Hergeleci 5 Aralık Çarşamba günü saat 17'de Paris Kış Sirki'nde karşı karşıya gelecekler, güreşleri yağlı, Kırkpınar usulü olacaktı.

Güreşten bir gün önce 4 Aralık 1895 tarihli Le Journal gazetesinin, "Sultanın Aslanları Yusuf ile İbrahim, dünya şampiyonluğu için karşılaşacaklar. İbrahim, Yusuf'un Türkiye'de yenemediği tek pehlivan. Güreşler alaturka olacak" şeklindeki haberi, Fransızların bu güreşe hangi gözle baktığını gözler önüne seriyordu. Onların gözünde bu güreşte galip gelen dünya şampiyonu sayılacaktı. Doğrusu da buydu.

Yusuf, Hergeleci İbrahim'in gelmesiyle biraz teselli bulur gibi olmuştu. Memleketini, tabii başta Gülçehre ve kızı Hatice, oğulları Osman ile İsmail olmak üzere bütün sevdiklerini çok özlemişti, hasretleri dayanılmaz hale gelmişti. Dile kolay, sevdiklerinden ayrılığı onaltı ayı bulmuş, hasret ateşi bağrını kül eylemişti. Bu sefer kararlıydı. Hergeleci İbrahim ile güreştikten sonra, Osmanlı'nın Paris sefirinden izin alacak ve çok sevdiği memleketine dönecekti.

Ona kalsa şimdiye kadar çoktan sevdiklerine doğru kanat açacaktı, ancak Sefir efendi müsaade etmemişti.

Güreş tarihinin kararlaştırıldığı gün, menajerleri de yanlarında olduğu halde Koca Yusuf ve Hergeleci İbrahim, basının huzuruna çıktılar. Güreşin cazgırlığını yapacak Ressam Galip Bey, tercüman olarak bulunuyordu. Pehlivanlarımız, milli kıyafetlerini giymişler, heybetlerine heybet katmışlar, orada Osmanlı'yı, padişahı, Türk insanını temsil ettiklerinin şuurunda, vakarla kendilerine sorulacak sualleri bekliyorlardı. Tabii ki ilk sual Koca Yusuf'a oldu.

"Yusuf Pehlivan. İbrahim pehlivanı İstanbul'da yenemediğin söyleniyor. Burada yenebilecek misin?"

Yusuf, seslice güldü:

"İbram Pelvanı yenemedim değil, onun elinden yenilmekten zor kurtuldum. O, Aliço ve Mümin Hoca ile birlikte hayatımda tanıdığım en zorlu üç pelvandan biridir. Onunla güleşirken çektiğim sıkıntıyı Moskof kafiriyle savaşırken çekmedim. Güleş tarzı, tam bir cin çarpma usulüdür, ne zaman ne yapacağı belli olmaz. İki taraflı pelvandır, yani hem sağ, hem de soldan çok iyi güleşir.

Genel de pelvanlar sağ tarafıyla güleşir, çok azı da soldan. Ama İbram Pelvan her iki tarafıyla güleşir. Sen, onun sağ tarafından hücum beklerken, o hiç beklemediğin anda sol yanından saldırarak adamı cin çarpmışa döndürür. Çok usta, çok oyuncu bir pelvandır, güleşin bütün inceliklerini bilir. Bununla da kalmaz, güleş esnasından, güleşin gidişatına göre, yeni oyunlar bulur ve seni en kuvvetli sandığın yerinden vurur.

Onunla güleşirken o güne kadar hiç olmadığım şekilde bunaldım, hemen hemen oturup ağlayacaktım. Onun kilosuz gözükmesi sizi aldatmasın. Baştan başa adeledir, her yanı çelik gibidir."

Yusuf'un anlattıkları, Hergeleci İbrahim'i kıpkırmızı eylemişti. Nasıl oturacağını, ne yapacağını bilemedi, Yusuf, bu sözleri

söylerken orada bulunmamak için her şeye razıydı, ama orada bulunmak mecburiyetindeydi.

Yusuf'un sözleri, Parisli gazetecileri domdom kurşunuyla vurulmuştan beter etmişti. Bu nasıl işti, dünya şampiyonu kabul ettikleri pehlivanları Pons'la çocuk gibi oynayan Yusuf, İbrahim Pehlivan'a yenilmekten zor kurtulduğunu, onun kendinden çok zorlu bir pehlivan olduğunu söylüyordu. Acaba yanlış mı görüyoruz diye İbrahim Pehlivana baktılar, Yusuf'un yanında biraz değil epey hafif kalıyordu. Yoksa Yusuf, hatır için mi böyle konuşuyordu. Ancak bir yıldır Yusuf'u tanımışlardı, o, öldürseler doğru olmayanı söylemez, doğru bilmediğini yapmazdı. Bütün bunlara rağmen, Hergeleci İbrahim'in Yusuf'u nasıl zorladığını akılları almamıştı. Her şey Kış Sirki'nde yapılan güreşte belli olacaktı. Görünen o ki çok zevkli bir güreş seyredeceklerdi.

İkinci sual, İbrahim Pehlivanaydı.

"İbrahim Pehlivan, Yusuf'un söylediklerini duydun, sen ne diyorsun, Yusuf'u İstanbul'da elinden kaçırmışsın, burada yenebilecek misin?"

Yusuf'un söyledikleri karşısında zaten ter içinde kalan Hergeleci İbrahim, bu sualle, iyice sıkıldı, nasıl cevap versin bilemedi, ancak konuşmak mecburiyetindeydi, bu gavurcuklar, analarının ağzından düşecek yemi bekleyen yavru kuşlar gibi onun ağzına bakıyorlardı.

"Yusuf Pelvan, çok mütevazı, alçak gönüllü olduğu için büle konuştu. O gün, güleş bi dakika daha devam etseydi, olduğum yerde çöküp kalacaktım. İyice tükenmiştim, Yusuf ise daha güleşe yeni başlamış gibi dipdiriydi. O, gelmiş geçmiş en kuvvetli, yorulmak bilmez insanlardan biridir. Yüce Mevlanın bir insan vücuduna koyduğu en acı, en fazla kuvvete misaldir. Enseni, rakibinin omuzuna koyunca esneme hissedirsin. Yusuf'un vücudu tam bir mermer direk gibidir, en ufak bir esneme hissedilmez. Pençeleri, çelik gibidir, tuttuğunu koparır, iki defa manda derisinden yapılmış kispeti parçalamıştır. Onun güleşirken gerilediği bugüne kadar görülmemiştir. Yusuf, hep ileri doğru giderek güreşir. O, yalnızca

pelvanları değil, manda boğasını da yenmiştir."

Manda boğasını yendi sözü, gazetecilerin çok ilgisini çekti, hadiseyi anlatmasını istediler. Hergeleci de, Yusuf'un müdahale etmesine rağmen, "Sen beni üle anlatırsın ha, senden intikam almak için fırsat çıkti" diyerek büyük bir neşe içinde ballandıra ballandıra Yusuf'un manda boğasıyla olan güreşini, boğanın kuyruğunu kıstırıp nasıl kaçtığını anlattı. Kızarıp bozarma sırası Yusuf'a gelmişti.

Gazeteciler, anlatılanlara inanamıyorlardı. Bu toplantıda onlar için çok güzel malzeme çıkmıştı. Sonunda olanlar oldu ve Yusuf'u çok kızdıran sual geldi:

"Yusuf Pehlivan. Gördüğümüz kadarıyla İbrahim Pehlivla birbirinizi çok seviyorsunuz. Birbirinizi öve öve bitiremediniz. Birbirinizi bu kadar çok seven çok yakın iki dost, ciddi güreş nasıl yapacaksınız? Yoksa siz de bizim Fransız güreşçiler gibi güreşiyor gözüküp bizi aldatacak mısınız?"

Yusuf, ayağa fırladı, elini masaya vurdu, masanın üzerinden ne varsa devrildi, saldıracak korkusuyla gazeteciler sağa sola kaçıştı:

"Siz ne dersiniz bre? Bizi kendiniz gibi iki yüzlü mü sanırsınız? Bu sözleriniz, bize en büyük harakettir. Biz de, güleş yapılan yere yiğitlik, mertlik, merhamet, insanlık ve ebedi güzelliklerin sergilendiği yer mânâsında 'ermeydanı' denir. Bir defa ermeydanına çıktık mı, karşımızda babamız olsa, acımadan güleşiriz. Güleş meydanına hayda bre dedik mi, dostluk, kardeşlik biter, orada yalnızca rakip vardır, güreş kaideleri içinde güreş yapılır."

Koca Yusuf'un kızmasının ne olduğunu en iyi bilenlerden Tom Cannon, müdahale etme gereği duydu:

"Arkadaşlar, Türklerin, güreşin kaidelerine, mertliğe, doğruluğa ne kadar bağlı oldukları hakkında bir misal vermek istiyorum. Yusuf, güreşlerini çok çabuk bitirdiği için, seyirci şikayetçiydi. Ona, güreşlerini biraz uzatması karşılığı büyük paralar teklif ettik, yine de kabul etmedi. Böyle bir teklifte bulunmamıza o kadar kızdı ki

elinden zor kurtulduk."

Gazetecilerin yanında, her iki pehlivanın kilo ve vücut ölçüleri alındı. Hergeleci İbrahim'in boyu 1.85, kilosu yüz kiloydu, bileklerinin çevresi 34.5 cm, pazularının çevresiyse 42.5 cm idi. Koca Yusuf'un kilosu ise 120, boyu da 1.90 cm idi.

Basın, toplantısı, Parisli gazetecileri çok etkilemişti. İki pehlivanın birbirleri hakkında söylediklerine inanamamışlardı. Her iki pehlivanın konuşmaları, hal ve tavırları, gazetecileri çok etkilemişti. Bu; merakla beklenen müthiş güreşin yapılacağı gün olan 5 Aralık 1895 tarihli gazetelerin haberlerinden anlaşılıyordu:

"Padişahın Aslanları, dostluk başka, güreş başka diyor."

"Yusuf, İbrahim'den korkuyor!"

Ve beklenen saat, geldi. Daha güreşin başlamasına iki saat kala, Paris Kış Sirki hınca hınç dolmuş, biletler iki gün önceden bitmiş, karaborsada, inanılmaz fiyatlarla alıcı bulmuştu.

Saat 17'de, her iki pehlivan da, minderde hazır oldu. Koca Yusuf ve Hergeleci İbrahim, kispetlerini giymiş, zeytinyağıyla yağlanmış halde gözükünce, salon tezahürattan yıkılacak gibi oldu. Vücut yapıları, görünüşleri ve vakarlarıyla zaten heybetli olan Türk güreşçileri, ışık altında pırıl pırıl parlayan vücutlarıyla Fransızların gözüne, başka dünyalardan gelen varlıklar gibi gözükmüş, akılları başlarından gitmişti. Fransızlar, her iki güreşçiyi de çılgınca alkışladılar.

Mindere çiçekler, bayan seyircilerden mendiller yağdı. Her iki güreşçimiz de ağırbaşlı bir şekilde, ellerini göğüslerine koyarak seyircileri selamladılar.

Hergeleci'de Fransız kadınların önünde güreşecek olmanın huzursuzluğu vardı. Yusuf ise bir yıldır buna alışmıştı. Fransızlar, selvi boylu Hergeleci İbrahim'i sevmişlerdi. Bütün güreşçilerini minderde düz eden Yusuf'a rakip çıkan İbrahim, bir anda Fransızların kahramanı, hatta sanki beyaz atlısı olmuştu. Cânı gönülden İbrahim'i destekliyorlar ve onun galip gelmesini,

Yusuf'un minderden yenik ayrılmasını istiyorlardı.

Koca Yusuf, pehlivanların ustası yiğitler yiğidi Hergeleci İbrahim ile güreş yapacak olmaktan çok neşeliydi. İbrahim ise, gurbette bir emrivaki sonucu Yusuf ile güreşmek mecburiyetinde kalışı sebebiyle üzüntülüydü. Yusuf, İbrahim Pehlivan'a takıldı:

"Te be İbram, beni İstanbul'da değil de bu gavurcukların önünde yenecek olmaktan üzüntülüsün galiba."

Hergeleci İbrahim boyun büktü:

"Bana büle takılma be Yusuf Ağa'm. Senin karşına büle bir yerde çıkmaktan, gavurcukların oyununa alet olmaktan üzüntülüyüm."

Yusuf güldü:

"A be İbram. Bırak üzülmeyi. Ben çok sevinçliyim. Bugün bizim bayramımız. Paris'in göbeğini Kırkpınar ermeydanına çevireceğiz, Fransızlara, vatan edinme destanımız Kırkpınar geleneğini göstereceğiz. Bir de davul zurnamız olsaydı..."

Koca Yusuf daha sözünü yeni tamamlamıştı ki, az sonra davul vurmaya, zurna çalmaya başladı. Yusuf ve Hergeleci şaşırmışlardı; yoksa hayalî sesler işitip gönüllerinde vuran davulla zurnayı gerçek mi zannediyorlardı? Ama ses gittikçe kuvvetleniyordu. Fransız seyircilerle birlikte, sesin geldiği yere baktıklarından, fesi, mahalli kıyefetleri, güm güm vuran davulu, Kırkpınar havası seslendiren zurnasıyla iki kişilik davul zurna ekibinin mindere doğru geldiğini gördüler. Ekip iki kişiydi, ancak ortamdaki tesiri, onlarla birlikte sanki yüz bin davul zurna hey heyleniyorcasına inanılmazdı.

Yusuf'un sevincine diyecek yoktu, dayanamadı, koştu, davulcuya sarıldı, arkasından da zurnacıya. Müthiş bir alkış koptu. Davulcu ve zurnacının arkasında gözleri zevkten ışıl ışıl parlayan ressam Galip Bey vardı. Yusuf, "Bu senin işindir bre Galip Bey. Yüce Mevlam ne muradın varsa versin" deyip öyle bir sarıldı ki, Galip Bey, kaburga kemikleri kırılıyor zannetti.

Meğer bu iki kafadar davulcuyla zurnacının yolları, Edirne'ye

gelen bir sirk vasıtasıyla ta Paris'e kadar düşmüştü. Galip Bey, kendilerine rastladığı sırada Fransızlara davul zurna ile açık hava konseri verip üç beş kuruş kazanıyorlardı.

Hergeleci neşelenmişti, yerinde duramıyor, "Te be Yusuf Ağa'm, işte şimdi oldu, işte şimdi seninle kıran kırana bir güleş yapar, şu kefereciklere güleş nasıl olurmuş göstereriz, sıkı dur ha" diyordu.

Hergeleci'nin neşelenmesi Yusuf'un coşkusuna coşku katmış, hedefe atılmak için eşinen, sabırsızlanan küheylanlara dönmüştü.

Davul zurna, hemen minderin kenarında, yerini aldı. Ressam Galip ile tercüman Bulgar Petrof, iki pehlivanın yanına geldiler. İki pehlivan, ortalama bir tahmin yürüterek kıbleye karşı el bağladılar. Galip Bey, Kırkpınar'ın nasıl doğduğunu, Ali ile Selim'in güreşirken nasıl şehit olduğunu, defnedildikleri yerden kırkpınarın nasıl fışkırdığını, yağlı güreşin bu iki alperenin hatırasını yaşatan bir vatan ediniş destanı olduğunu, niçin kıbleye karşı durduklarını, niçin "Allah Allah" sesleriyle meydana salındıklarını çevresindeki Fransızlara anlattı. Dinleyenler duyduklarına inanamıyorlardı. Bu anlatılan sıradan bir güreş değil, bir medeniyetin, şanlı bir tarihin canlandırılmasıydı.

Galip Bey, daha sonra dua yaptı. Duasında, pehlivanlara öğüt verdi. Söylediklerini Bulgar Petrov hemen tercüme ediyordu. Galip Bey, gücün, kuvvetin yüce Yaradan'ın bir emaneti, ihsanı olduğunu, güç, kuvvet, mal, ilim arttıkça, mesuliyetin de arttığını, bunların hesabının verileceğini, hak, adalet yolundan ayrılmamalarını, insanlığın zirvesi gerçek insan alperenlerin hatırasını yaşattıklarını unutmamalarını söyledi. Hazreti Muhammed'e salavat ve "Allah Allah" nidalarıyla Koca Yusuf ve Hergeleci'yi ermeydanı kabul edilen güreş minderine saldı.

Davul zurnanın Kırkpınar cenk havalarını vurmasıyla birlikte gelmiş geçmiş en büyük Kırkpınar başpehlivanlarından olan iki yiğit, iki aslan, Koca Yusuf ve Hergeleci İbrahim, peşreve başladılar.

İki küheylan, Ötüken'de şaha kalktı, "Batıya, daha batıya... Kızılelmaya!" diyerek kanatlandılar; Semerkant'a, Taşkent'e

ulaştılar; Seyhun ve Ceyhun'un suyunda hararetlerini söndürdüler; Malazgirt'te Alparslan'ın atlısı oldular, Süleyman Şah ile İznik önlerine vardılar, Osman Gazi ile Söğüt yaylalarında yayladılar; Şehzade Süleyman ile Rumeli'ye geçtiler ve Kırkpınar ermeydanına ulaştılar. Bu meydanda kartallaştılar, kanat açtılar, Tuna'nın suyunda yıkanarak çelikleştiler, Viyana'ya doğru sefer ettiler, Paris'te karar kıldılar. Döndüler, ok oldular, nice bin hedefi buldular, kurt oldular, itleri vurdular.

Davul zurna cenk havalarını vuruyor, Koca Yusuf ve Hergeleci peşrevlerin en güzelini anlatılmaz bir ahenk içinde çıkarıyordu. Salonu dolduran bütün Fransızlar, daha önce şahit olmadıkları peşrevi hayretten gözleri yuvalarından çıkacak gibi açılmış seyrediyorlar, davul zurnanın tüyleri diken diken eden cenk havalarını dinliyorlardı.

Yusuf ile Hergeleci peşrev çıkarırken, Galip Bey, davul zurnayı susturdu ve toprağı öpmenin, rakibinin ayağına değen eli başına götürmenin, rakibinin sırtını sıvazlamanın ve bütün bunları kendinden toplayan peşrevin ne mânâya geldiğini kısaca anlattı ve bağırdı: "Vur davulcu!"

Peşrev bittikten sonra, iki pehlivan, birbirlerinin sırtlarını sıvazlayarak hem birbirlerinin güzelce yağlanıp yağlanmadığını kontrol ettiler hem de helalleştiler ve güreş başladı.

Güreşin başlayıp davul zurnanın cenk havalarını vurmasıyla, Koca Yusuf ve Hergeleci İbrahim, bir anda kendilerini Kırkpınar ermeydanında bulmuşlar, birbirlerine amansız iki rakip olmuşlardı. Ense enseye gelmeleriyle birlikte, Hergeleci, hemen paçalara daldı. Koca Yusuf, gafil avlanmıştı. Hergeleci'nin, hiç beklenmedik anda cin gibi nasıl çarptığını unutmuştu. Unutması da normaldi bir yıldır Fransa'da güreş mi yapmıştı ki? Sadece tazı gibi rakiplerini kovalayıp durmuştu.

İbrahim Pehlivan, o kadar aniden paçalara dalmıştı ki, Koca Yusuf, boyunduruğu yetiştirememişti. Can havliyle ancak kendini yüzüstü atabildi. Doğrulamadan da Hergeleci kendisini panter gibi yakaladı. Fransız seyirci şaşırmıştı. Gözlerine inanamıyorlardı, Koca

Yusuf'un bu hallere düştüğünü rüyada görseler inanmazlardı, ama işte olmuştu. Herkes, Yusuf Pehlivan'ın hemen kalkmasını bekliyordu.

Yusuf da aynı fikirde olmalıydı ki, kalkmak için harekete geçti. Fakat kalkamadı, Hergeleci, kalkmasına engel oluyordu. Yusuf, kalmakta zorlandıkça, daha bir kendine geliyor, için için neşeleniyordu, özlemişti şöyle kıran kırana güreşmeyi. Hergeleci'nin sağ elini, demir pençe sağ eliyle bileğinden yakaladı; mindere kuvvetlice dayadı ve bunu manivela gibi kullanıp etrafından dönerek sarmayı çatır çatır söktü, Hergeleci'nin arkasına dolandı.

Durumlar tersine dönmüş, Hergeleci altta kalıp, Yusuf üste çıkmıştı. Fakat, üste çıkmakla Yusuf Pehlivan hiç de iyi yapmamıştı. Kimbilir belki de Hergeleci üste çıkmasına müsaade etmişti. Hergeleci altçı pehlivan olmakla ünlenmişti. Yusuf Pehlivan, Hergeleci'nin üzerine yükleneyim derken, onun bileğini bırakmadığına çok pişman oldu. Hergeleci, bir kalça hareketiyle Yusuf'u üzerinden aşırdı.

Yusuf, can havliyle ve inanılmaz bir çeviklik göstererek havada döndü, sırtüstü düşmekten son anda kurtularak yan üstü düştü.

Bu nasıl bir güreşti böyle? Oyunlar peş peşe uygulanıyor, Yusuf'un altında ezilecek zannettikleri küçük pehlivan, akıllara durgunluk verecek oyunlar gösteriyor, Yusuf gibi efsanevî bir devi zor durumlara düşürüyordu.

Bu sefer Hergeleci, Yusuf'a ayağa kalkma fırsatı vermeden bir kartal gibi Yusuf'un üzerine hörelendi. Ancak Yusuf, onun sarma alarak kendini yerde zaptetmesine fırsat vermedi. Çelik mengene gibi elleriyle İbrahim'i bileklerinden tuttu ve rakibinin bütün karşı koymasına rağmen ayağa kalktı. Hergeleci, bileklerinin kopacak gibi olduğunu zannetti. O da iyice güreşin havasına girmişti, naralandı:

"Hay da bre Yusuf yiğidim. El değil aslan pençesi maşallah."

"Hayda bre İbram! Nedir senden çektiğim. Bu beni kaçıncı

çarpışın."

Bu bağırmalar da neyin nesiydi? Yoksa kavga mı edeceklerdi? Pehlivanların naraları karşısında seyircilerin şaşkınlıklarını farkeden Bulgar Petrov, yağlı güreşte naranın, rakibini teşvik etmek, cesaretlendirmek olduğunu çevresindekilere anlatınca, Fransızlar biraz daha şaşırmışlardı. Bu nasıl güreş anlayışı, bu nasıl insanlık anlayışıydı ki, rakibini cesaretlendiriyor, güreşe, kendisini yenmeye teşvik ediyordu?

Petrov'un açıklamasından sonra, salonda müthiş bir alkış koptu. Fransızlar her iki güreşçiyi çılgınca alkışladılar. Daha sonra da Hergeleci lehine müthiş bir tezahürat başladı, koca salon, "Abram, Abram" sesinden yıkılıyordu. Hergeleci İbrahim, Fransızların gönlünü hemen fethetmişti. Her iki pehlivan da Fransa'da olduklarını unutmuş, sanki Kırkpınar ermeydanında, mertlik diyarındaymışlar gibi hırs ve ateşle güreşiyorlardı.

Yusuf, cin çarpar gibi güreşiyor, ne zaman ne yapacağı belli olmuyor dediği Hergeleci'nin çarpmasından korunmak için, onu yanına fazla yaklaştırmamaya, özellikle de onunla yerde güreşmemeye gayret ediyor, sert el enselerle uzaktan uzağa vurmayı, yıpratmayı, yormayı tercih ediyordu.

Hergeleci İbrahim ise çok ahenkli vücut hareketleriyle Yusuf'un mandayı yere yıkacak güçteki el enselerinden kurtuluyor, Yusuf ile arasındaki büyük kilo farkına rağmen, inanılmaz bir dirençle onun karşısında ezilmiyor, ona kafa tutuyordu.

Fransızlar, yenilmezliği, gücü, Fransa'da değil bütün Avrupa'da efsane olan ve Türk gibi güçlü, mert sözünü Avrupalıların beynine yerleştiren Koca Yusuf'un karşısında, böylesine dayanabilen, onu zor duruma düşüren küçük adamı, Hergeleci İbrahim'i çılgınca alkışlıyor, destekliyorlar, Yusuf'un şimdiye kadar kimsenin kurtulamadığı oyunlarından büyük bir rahatlıkla sıyrılışını heyecanla alkışlıyorlardı.

Fransızlar, zeytin yağının güreşteki etkisini bilmediklerinden,

her iki pehlivanın birbirlerinin oyunlarından kurtuluşundaki esrarı anlayamıyorlar, peri masalı dinler gibi kendilerinden geçmiş bir vaziyette güreşi seyrediyorlardı. Hergeleci, tam anlamıyla Fransızların beyaz atlı prensi, bir senedir gururlarını mindere seren, yerden yere vuran, burunlarını kanatırcasına sürten Yusuf'u yenmesini bekledikleri kahramanları olmuştu.

Yusuf ile Hergeleci, bir bakıyorsunuz düğündeymiş gibi şen şakrak güreşiyorlar, bir bakıyorsunuz Mohaç Meydan Savaşı'nın en kanlı anındaymış gibi birbirlerine kıyasıya saldırıyorlardı. Fransızlar, birbirlerini teşvik ederek cesaretlendiren, dostlukları bu kadar ileri olan pehlivanların, birbirlerine kıyasıya saldırmalarını, varlarını yoklarını ortaya koymalarını anlayamıyorlardı. Anlamaları için de ermeydanının alperenler ve onların izindekilere ne ifade ettiğini öğrenmeleri, hissetmeleri gerekiyordu. Ancak, ermeydanında, erler, alperenler tarafından yapılan kıran kırana güreşi anlamalarına pek de imkân yoktu.

Hele Hergeleci'nin, her el ensesinde Avrupalı güreşçileri halı gibi yere seriveren Yusuf'a dayanmasını, onun acı kuvvetine karşı koymasını, ezilmemesini anlamaları hepten imkânsızdı, çünkü Paris'in göbeğinde yapılan bu güreş, kuvvetle hünerin, ustalığın savaşıydı.

Türkoğlunda güreş, mertliğin, cesaretin yaşatılması, kuvvetiyle mağrur olmanın değil tam tersi gücün, kuvvetin, hakkın, hesabın verilmesiydi.

Tıpkı İstanbul'da olduğu gibi, Yusuf, yine Hergeleci karşısında nasıl güreşeceğini bilemiyordu, onun hareketlerini gözlemekten, korkunç el enseleriyle yoklamaktan başka bir şey yapamıyordu. Hergeleci de, Yusuf'a ayakta bir şey yapamayacağının farkındaydı. O, kimsenin bilmediği yeni yeni oyunlarını ancak altta, yerdeyken yapabilir, rakibinin gücünü, aleyhine ancak rakibi üstteyken kullanabilir, rakibini kendi silahıyla, kendi gücüyle vurabilirdi.

Güreş salonunun bir köşesinden gelen farklı gürültüyle bir an da olsa Yusuf'un dikkatinin dağıldığını farkeden Hergeleci, aradığım fırsatı buldum dedi ve hiç düşünmeden şimşek gibi Yusuf'un

paçalarına daldı ve inanılmaz bir şekilde her iki paçasını da eline geçirdi. Omuzuyla, Yusuf'un dizlerinden yüklendi. Yusuf için kurtuluş yok gibiydi. Paris'in göbeğinde sırtüstü gitmek üzereydi. Bütün seyirciler ayağa kalmış, efsanevi bir devin sırtüstü gidişini görmek istiyorlardı.

Herkesin sırtüstü gidiyor diye düşündükleri bir anda Yusuf, kendisinin de anlayamadığı bir şekilde son anda, Hergeleci'nin boynunu sağ koluyla sararak boyunduruğu yetiştirdi. Yusuf, çok büyük bir tehlike atlatmıştı. Boyunduruğu iyice doldurup kendini garantiye aldıktan sonra, "Eh be İbram, yaptın yapacağını az kalsın beni götürüyordun" dedi. Hergeleci de bir taraftan "Ustam, yaptık bir hata kusurumuzu bağışla" diye cevap verirken diğer taraftan, paçaları çekerek omuzlarıyla Yusuf'a yükleniyordu.

Yusuf, "İbram gülüm, ne olur, zorlama, paçaları bırak ben de boyunduğuru boşaltayım" dedi. İbrahim Pehlivan güldü, "Te be ustam, bu fırsat kaçar mı, hele biraz gayret edelim, bakarsın yıkarız" dedi. Hergeleci'nin son sözleri bu oldu, Yusuf, boyunduruğu sıktı, sıkmasıyla beraber de Hergeleci'nin gözleri karardı, söyleyen dilleri söylemez, gören gözleri görmez, işiten kulakları işitmez oldu. Suratı kıpkırmızı kesildi. Yusuf, "Bre İbram, bırak şu paçaları da boyunduruğu boşaltayım" diyordu. Ancak, Hergeleci yüklenmeye devam ediyordu. Yusuf da hiç istememesine rağmen, boyunduruğu sıkıyordu.

Yusuf, gördüğüyle irkildi, Hergeleci'nin burnu kanıyordu. İbrahim'in kanı, Yusuf'un göğsünü bir anda kırmızıya boyamıştı. "İbram", dedi, "Burnun kanıyor, boyunduruğu boşaltıyorum."

Yusuf, boyunduruğu boşalttı. Galip Bey'e seslendi:

"Usta, İbram'in burnu kanıyor."

Galip Bey, hemen kenardaki doktora seslendi. Doktorla birlikte, hakem heyeti geldi. Hergeleci'nin burnunun kanadağını gören seyircinin tepkisi sert oldu:

"Durdurun şu canavarı, rakibini boğacaktı."
"Minderden atın, artık Paris'te güreştirmeyin."

"İnsan değil canavar."

Parisliler, bir yıldır güreşçilerini silindir gibi ezen Yusuf'a olan şuuraltı tepkilerini böyle gösteriyorlardı. Hakem heyeti içinde bulunan ve defalarca Yusuf'a yenilen Pons, Galip Bey'in tercümanlığıyla İbrahim Pehlivan'a sordu:

"Yusuf'tan şikayetin var mı, varsa, hemen mağlup ilân edelim"

Pons'un bu sözlerine hem Yusuf hem de Hergeleci şaşırdı. Yusuf, bu tarz hareketlere alışıktı, daha önce böyle bir durumla karşılaşmayan Hergeleci'nin tepkisi sert oldu:

"Siz ne dersiniz be. Ne şikayeti. Ne mağlup ilân etmesi. Yusuf'un aldığı boyunduruk oyununda, bizim güleş kurallarımıza aykırı bi şey yoktur. Ben paçaları bırakmadığım müddetçe, o da boyunduruğu boşaltmaz. Burnumun kanaması, hava değişikliğindendir. Önceden de başka bir yere gittiğimde burnum kanardı. Sizin havanız bana yaramadı."

Hergeleci'den bekledikleri desteği bulamayan Pons'un dahil olduğu hakem heyeti, yerine döndü. Galip Bey, durumu seyircilere duyurdu, seyirciler bu açıklamadan tatmin olmamışlardı. Onlar, Yusuf'un mağlup ilân edilmesini bekliyorlardı. Yusuf'u protesto etmeye devam ettiler. Fransa'da güreşmek Yusuf'u iyice yorar olmuştu. Bu insanlara daha fazla tahammül edemeyecekti.

Hergeleci'nin burun deliklerine pamuk koyarak kanamanın önüne geçtiler. Yusuf, "İbram, istersen güleşmeyelim" deyince İbrahim Pehlilvan, "Te be usta üle şey olur mu, bu kadarcık şeyden güleş kesilir mi, Selim ile Ali pelvanların güleşirken şehit olduğunu unuttuk mu?" şeklinde tepki göstererek kabul etmedi.

Güreş, ayakta tekrar başladığında, Yusuf, bugüne kadar yapmadığı bir şeyi yaptı. Yusuf, genelde rakibinin saldırısını bekler, güreşini ona göre ayarlardı. Bu sefer, öyle yapmadı, seyircinin tepkisi çok canını sıkmıştı, güreşi bir an önce bitirmek istiyordu, yenmek yenilmek onun için artık o kadar mühim değildi. Yenilse de hiç gam çekmezdi, yenilirse dünyanın en teknik pehlivanı

Hergeleci'ye yenilmiş olacaktı.

Ve güreşin tekrar ayakta başlamasıyla birlikte, hemen saldırıya geçti. Yusuf'un güreş tarzını iye bilen Hergeleci de bu işe şaştı, gafil avlandı. Yusuf, kollarını Hergeleci'nin koltuk altlarından geçirip sırtında ellerini bağlayarak çapraz topladı, koca koca ağaçları kökünden söken fırtına gibi Hergeleci'yi sürmeye başladı. Hergeleci, kollarının arasından sıyrılmak istedi, başaramadı. Yana fırlatarak yanbaş atmak istedi yapamadı. Yusuf, çengeli yetiştirdi, Hergeleci, büyük bir çeviklik göstererek kendini yüzü koyun yere atmayı başardı.

Yusuf, bir kaplan gibi Hergeleci'yi ayağa kalkmasına fırsat vermeden bastırdı. Hemen yere iyice yaydı ve hiç beklemeden her iki kolunu Hergeleci'nin koltuk altlarından geçirip ensesinde birleştirerek kurt kapanı oyununu almak üzere harekete geçti. Hergeleci, Yusuf'un atağı karşısında şaşkına dönmüştü.

Bu tarz, onun tanıdığı Yusuf'un güreş usulü değildi. Hergeleci, kurt kapanı oyununu vermemek için direniyor, Yusuf da almak için bütün gücünü gösteriyordu. Sonunda, acı kuvvet, ustalığa galip geldi, Yusuf, kurt kapanı oyununu aldı. Bunda, Hergeleci'nin az önce, boyundurukta kalmış olmasının tesiri de vardı. Yoksa Hergeleci gibi bir kimse, Yusuf'a kurt kapanı oyununu verecek bir duruma düşmez, düşerse de bir çaresini bulup bundan kurtulurdu.

Fransız seyirciler, büyük bir heyecanla, iki pehlivan arasındaki kurt kapanı için yapılan mücadeleyi izlemişler, Yusuf'un bu oyunu alamaması için dua etmişlerdi. Yusuf'un oyunu aldığını görünce de hayal kırıklığına uğrayarak tekrar şiddetli bir şekilde Yusuf'u protesto etmeye başladılar.

Yusuf, kurt kapanıyla rakibini döndürmek için zorluyor, Hergeleci de direniyordu. Herhalinden Hergeleci'nin son derece zorlandığı belliydi; yüzü kıpkırmızı olmuş, sık nefes alıp vermeye başlamıştı. Seyirciler, Hergeleci'yi kendi pehlivanları olarak o kadar benimsemişlerdi ki, onlar da aynen Hergeleci gibi zorlanıyorlar, boyunlarının kırılacak gibi olduğunu hissediyorlardı. Sanki

hipnotize olmuşlar, sevdikleri pehlivanın acısını aynen çekiyorlar, ona bu acıyı çektiren rakibine, Yusuf'a çok kızıyorlardı.

Bu mücadele, bir müddet devam ettikten sonra, Yusuf, sabırsızlanır gibi oldu, son bir gayretle iyice yüklendi. Bu yüklenme sonrası, Hergeleci boynunun kırıldığını zannetti ve elinde olmayarak feryat etti.

Hergeleci'nin feryadını duyan matmazeller, "Öldürüyor" diye ağlamaya, feryat etmeye başladılar. Paris'in önde gelenleri, ellerindeki süslü bastonlarını sıralara vurarak, "Öldürüyor, niçin bekliyorsunuz!" diye bağırarak, jüri heyetine seslendiler.

Bu ikazlara ilk önce, Yusuf'a defalarca yenilmesi sebebiyle kuyruk acısı bulunan Pons uydu, hemen mindere fırladı, arkasından da diğer jüri üyeleri. Galip Bey, bunlara mani olmak istedi, "Müdahaleyi gerektirecek bir durum yok! Güreş kurallara uygun, gayet merdâne bir şekilde sürüyor" diye bağırdı, ama dinleyen kim...

Yusuf'un yanına ilk önce ulaşan Pons, hızla omuzundan iterek, "Bırak onu vahşi adam" dedi. Yusuf, niçin ittiğini anlamadı. Anlamadığı gibi Pons'u görünce bütün sinirleri ayaklandı. Zaten öteden beri Pons'a kızıyordu, onun omuzundan itmesi Yusuf'u iyice kızdırdı. Yusuf'un en sevmediği şey, birinin onu itmesiydi. Nitekim, bu bütün Türk pehlivanlar için geçerlidir. Pehlivanlar, bugün olduğu gibi şakayla dahi olsa, birinin kendilerini itmesine tahammül edemezlerdi.

Yusuf, Galip Bey'e baktı, Pons'a mani olması için. O ise, yanındakilere Fransızca bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Yusuf, "Ya sabır" diyerek, Hergeleci'ye yüklenmeye devam etti. Hergeleci, korkunç bir boyundurukla karşı karşıya kaldığı için üstünde olanların farkında değildi.

Yusuf'un Hergeleci'yi bırakmadığını gören jüri heyeti ve birtakım seyirciler, Galip Bey engelini aştılar, bazıları ayağa kalkıp saldırır düşüncesiyle biraz çekingen bir şekilde de olsa ellerindeki

bastonlarla, "Bırak onu canavar" diyerek Yusuf'a vurmaya başladılar. Yusuf'un aklı başından gidecek gibi oldu, ne yapsın, nasıl davransın bilemedi. Bu arada, Hergeleci İbrahim'i Paris'e getiren Cannon da yetişmiş, Pierri'den öğrendiği yarım yamalak Türkçe'yle, "Bırak pehlivanımı, öldürecek misin, pis Osmanlı!" diye bağırıyordu. Pis Osmanlı sözünü duyan Yusuf, Hergeleci'yi bıraktı, "Ya Allah" diyerek doğruldu; doğrulmasıyla birlikte de Tom Cannon'u kavradı, bir bebek gibi kaldırdı, o hırsla fırlattı. Cannon, çuval gibi minderin dışına düştü. Ortalık birden karıştı, polisler mindere fırladı. Beş polis birden Yusuf'u tuttu. Bu sırada Pons gelip, "Barbar" diyerek Yusuf'a tükürdü. Yusuf çıldıracak hale geldi; şöyle bir silkindi, beş polis birden, dalından düşen olmuş armutlar gibi dört bir yana saçıldılar.

Yusuf, bir adımda Pons'un yanına geldi, Osmanlı tokadını vurmak için kolunu kaldırdı. Pons, gözlerini açmış, dehşetle Yusuf'a bakıyordu. İnecek Osmanlı tokadının hayatını söndüreceğini anlamış gibiydi. Yusuf, tokadını indirmek üzereyken, "Dur Yusuf, yapma" diye bir feryat duydu.

Feryadın geldiği yere baktı, Osmanlı fesini, o fesin altında, Sultan Abdülhamit'in, Osmanlı Devleti'nın ak sakallı Paris Sefiri'ni gördü. Kalkan eli indi. Sefir, mindere girdi, Yusuf'u elinden tuttu, "Yusuf, evladım, hem kendine hem de seni sevenlere, Osmanlı'ya, padişah efendimize yazık etme" dedi. Yusuf, başını eğdi, "Ama efendim, pis Osmanlı dediler, yüzüme tükürdüler" cevabını verdi.

Bu arada trübünler karışmıştı. Polisler, kenarda güreşi seyretmekte olan Filiz Nurullah ve Küçük Yusuf'u zaptetmekte güçlük çekiyorlardı. Yusuf, onlara dönerek, oturmalarını söyledi, boyun eğip oturdular.

Sefir, "Sen şöyle yanıma gel" diyerek Yusuf'u aldı, polislerin nezaretinde, soyunma odasına götürdü. Kapıya, on polis dikilmesini sağladı. Her ne olursa olsun, Yusuf'u dışarı salmamalarını, kendisinin bilgisi olmadan kimseyi de içere almamalarını söyledi. Tekrar, güreşin yapıldığı yere döndü. Bu sırada, Rum Pierri, gazetecileri etrafına toplamış, kurt kapanının yağlı güreşte de yasak olduğunu, bu oyunu alanların yağlı güreşe göre yenik sayılması gerektiğini söylüyordu. Hergeleci ayağa kalmış, şaşkın şaşkın olan

bitene bakıyordu. Gazeteciler, hemen Hergeleci'nin etrafını alıp, ona Galip Bey vasıtasıyla sordular:

"Yusuf ile aranızda düşmanlık mı vardı, seni niçin öldürmek istedi?"

Gazetecilerin sorusu kendisine tercüme edilen Hergeleci hem şaşırdı hem de kızdı:

"Siz ne öldürmesinden bahsedersiniz be. Yusuf istesin ben seve seve canımı veririm, o da benim için ölür. Biz, bırakın birbirimizi öldürmeyi düşünmeyi, kardeşimizin en ufak bir acı çekmemesi, üzülmemesi için seve seve bütün varlığımız veririz. Ama siz bunu anlayamazsınız."

Şaşırma sırası gazetecilerdeydi, fakat pes etmediler:

"Senin boynunu kırmak istedi, bu öldürmeye teşebbüs değil mi?"

"Siz hepten de yangıncı, fitneciymişsiniz be. Sizin ağzınıza bakılırsa, insanlar haksız yere birbirlerini katlederler. Yusuf'un aldığı oyun, kurt kapanı oyunudur; gayet nizamidir. Hatta sizin minder güreşinizde de yasak değildir. Bunu da en iyi sizin şampiyonunuz Pons bilir. Yahu, siz ne biçim insanlarsınız, niçin müdahale ettiniz, ne güzel güleşiyorduk!"

Hergeleci'nin ne güzel güreşiyorduk sözleri, gazetecilerin yaşadıklarıyla zaten havalanmış olan akıllarını hepten uçurdu:

"Sizin ne güzel güreş dediğiniz, kadın erkek bütün seyircilerin aklını başından aldı, hepsi dehşete düştü, kadınlardan başka erkekler bile ağlamaya başladı. Herkes Yusuf'un senin öldürmek istediğini zannetti."

Gazetecilerin bu sözlerine Hergeleci güldü:

"Te be bizde erkekler, ermeydanlarında, savaş meydanlarında yiğitçe, mertçe güleşir, savaşır, gülerek ölüme gider, mağlup olduğunda da, mertçe, gülemseyerek rakibini tebrik eder, onunla helalleşirler. Kadınlarımız da ancak, sevdiği, mertliğe, yiğitliğe aykırı bir şey yaparsa vah benim talihsiz başım diye ağlar,

sevdiklerinin hasretiyle feryat eder, bunu da kimseye belli etmez, bağrına taş basar, isyana düşmez. Biz de hiçbir kadın, oğlum, eşim, yenildi diye ağlamaz, yenilgiyi olgunlukla karşılamanın en büyük şeref olduğunu bilir."

Fransız gazeteciler, Hergeleci'nin anlattıklarını anlamakta güçlük çekiyorlar, acaba Galip Bey, yanlış mı tercüme ediyor diye şüpheyle bakıyorlardı. Bazıları Bulgar Petrov'a da sordular, o da aynı şeyleri söyleyince biraz olsun tatmin oldular.

Bu arada, jüri ve hakem heyeti güreş hakkında karar vermek için toplandı. Osmanlı Sefiri de aralarındaydı. Hakem ve jüri heyeti, uzun tartışmalardan sonra, Yusuf'un yaptığı oyunun yasak olmadığına karar verdiler, güreşi tatil ettiler.

Hergeleci, Yusuf'u sordu, soyunma odasında olduğunu haber alınca, sefir ile birlikte hemen onun yanına gittiler. Yusuf'u gözleri kızarmış, sırtından kanlar akıyor halde gördüler. Hergeleci, Yusuf'un boynuna sarıldı:

"Te be Yusuf Ağa'm, hakkını helal et. Büle olmasını istemezdim."

Yusuf, üzgün bir şekilde cevap verdi:

"Asıl sen hakkını helal et be İbram. Paris'teki ilk güreşin yarım kaldı. Burada hakkıyla güleş yapamadığım için iyice hamlaşmıştım, güleş devam etseydi, rahat beni yenerdin."

Hergeleci güldü:

"Te be Yusuf Ağa'm, sana vurarak güreşi kesmeselerdi, yenilmiş, göbeğim Paris'in yıldızların görmüştü."

"A be seni yenmek o kadar kolay mı, bir yolunu bulur, mutlaka kurtulurdun."

Sefir, doktor çağırdı, doktor yaralarına bakım yaparken Yusuf, sefire bir çocuk gibi yalvardı:

"Efendim. Ne olur, bana artık müsaade edin. Bu Fransızların yaptıklarına dayanacak gücüm kalmadı artık."

Sefir gülümsedi:
"Seni, Paris'ten ayrılmaya zorlayan yalnızca Fransızlar mı?"

Yusuf, boynunu büktü:

"Sefir hazretleri, çoluk çocuğun hasreti de dayanılmaz oldu. Hasretlik her yerde zor. Ama dili dilimize, dini dinimize, âdetleri âdetlerimize benzemeyen Frenkler içinde çok daha zor oluyor."

Sefir, öz evladını seven bir baba gibi Yusuf'a sarıldı:

"Yusuf'um ben de sana bugün müjdeyi verecektim. Padişah efendimiz, memlekete dönmeni uygun gördüler. İstanbul'a gelince beni görsün, oradan da memleketine geçsin, buyurdular."

Müjdeli haberi duyan Koca Yusuf, sefirin eline sarıldı, babasının elini öpercesine öptü.

"Hay bre Koca Yusuf'um, pehlivan evladım, hoş gelmişsin, sefalar getirmişsin. Yaklaş, şöyle bir sarılayım sana."

Türklerin hakanı, hâlâ üç kıtada topraklara hükmeden, Müslümanların Halifesi Sultan Abdülhamit, Koca Yusuf'u bir babanın evladını bağrına basması gibi kucakladı. Koca Yusuf, bütün dert ve sıkıntılarının gittiğini hissetti. 1896 yılının Ocak başında, Yusuf, ekibiyle birlikte İstanbul'a ulaşmış, Yıldız Sarayı'na geldiğinde kapıda kendisini tanıtmadan onu hemen içeri almışlardı.

Sultan Abdülhamit, Koca Yusuf'u iki omuzundan tuttu, uzun müddet yüzüne, gözlerine baktı, koca padişahın göz pınarlarından iki damla gözyaşı süzüldü. Sultan Abdülhamit, hiç telaş etmedi, gayet zarif bir şekilde İstanbulin ceketinin iç cebinden bir mendil çıkardı, göz yaşlarını sildi. Yusuf'ta neler görmüş, onu görünce neler hatırlamıştı acaba? Yusuf, koca Osmanlı padişahını ağlatanın ne olduğunu bilmek için, sahip olduğu her şeyi vermeye hazır olduğunu hissetti. Yusuf, padişahın, bir evlada kavuşan babanın hisleriyle ağladığını öğrenseydi ne yapardı acaba?

Padişah, omuzlarından tutarak Yusuf'u koltuğa oturttu, kendisi de hemen karşısına geçti, hal hatır sorduktan sonra, "Yusuf Pehlivan, Paris'te yüzümü ak eylediğin gibi yüce Mevlam da senin yüzünü iki cihanda ak eylesin. Orada Osmanlı'yı çok güzel temsil ettiniz, orduların savaş meydanlarında yapamadığını yaptınız. Hele anlat evladım, Paris'te neler gördün, Parisliler ile ilgili intibaların, kanaatin nedir? Neler yaşadın?" diye sordu.

Yusuf, başından geçenleri anlattı, Parisli pehlivanları tazı gibi kovalarken nasıl yorulduğunu, Fransızların şampiyonu Paul Pons'un kavga çıkarmak için nasıl yumruk attığını, ziyafet veren Marsilyalı bir zenginin Türk pehlivanlarının iştahı karşısında aklını oynatacak hale nasıl geldiğini... Sultan Abdülhamit, Marsilyalı zenginin tepkisini duyunca güldü. Hergeleci ile güreşindeki yaşananları işitince de çaresiz bir baba gibi içini çekti:

"Evladım, işte Avrupalı bu. Avrupalı devletler ve Rusya, tıpkı Hergeleci meselesinde olduğu gibi, ülkemizde yaşayan Hıristiyanları sanki bizden daha fazla düşünüyormuş, onların hakkını savunuyormuş gibi yaparak, onları kışkırtıyorlar. Rumu, Sırbı, Bulgarı, Romeni bizden böyle kopardılar. Aynı yolla Arabı, Kürdü, Ermeniyi koparmak için gayret ediyorlar.

Aynı senin Pons ile güreşinde olduğu gibi, başta İngiltere olmak üzere Avrupalılar, tahrik ederek haklı olduğumuz davamızda, onlara bahane verecek harekette bulunmamızı, böylelikle defterimizi dürmek istiyorlar.

Ne yazık ki sadrazam yapmak mecburiyetinde kaldığım bazı devlet adamları dahil olmak üzere içimizdeki bazı gafil ve hainleri, hürriyet, eşitlik, adalet diyerek, bazılarını da çil çil altınlarla yanlarına almayı becerdiler.

İşimiz çok zor evladım çok zor. Devletimizi bugünlere getirdim, ama hangi bedelleri ödeyerek! Eğitim için, yetişmiş eleman için kendi kesemden nice okullar açtım, ama yeterli değil. Koca Avrupa, Osmanlı'yı yemek için ağzından salyalar akarak bekliyorlar. Çare, günümüzün şartlarını anlamak, sıhhatli zayıflamak ve çok çalışmak. Fakat bütün bunlara vakit bulabilir miyiz, bilemiyorum. Bugünlerde bana bıraktığın demir ayakkabılar çok terlemeye başladı. Memleketim, insanımız için endişeliyim."

Sultan Abdülhamit, her şeyi Yusuf'a inceden inceye sordu, Fransızlar hakkındaki görüşlerini, Fransa Devleti-Osmanlı Devleti, Fransız-Türk karşılaştırmaları yaptırdı, notlar aldı.

Padişah, Koca Yusuf ile tam iki saat görüştü. Sanki Yusuf ile görüşmesi, halkıyla dertleşmesi, milletine hesap vermesiydi. Sultan Abdülhamit, Yusuf ile başbaşa yenilen bir yemekten sonra kıymetli hediyelerle onu yolcu etti.

Yusuf, anlatılmaz duygularla Sultan Abdülhamit'in yanından ayrıldıktan sonra, Lofçalı İbrahim Pehlivan ve oğlu Said Beşir ile buluştu, hasret giderdi. Bütün ısrarlarına rağmen ancak bir gece kalabildi, bu çok sevdiklerinin yanında. Memleket, sevdiklerinin hasreti dayanılmaz olmuştu. Ve yola çıktı, gönlü ve ayakları Şumnu,

sıla yolundaydı.

* * *

"Sabahın seher vakti görebilsem yarimi" türküsü, hiç durmaksızın dönüp durmuştu, Yusuf'un beyninde ve gönlünde. Bir seher vakti değil de ikindi sonrası köyüne ulaştı, güneşin kızılelmaya döndüğü demde. Yusuf'un heyecanı anlatılır değildi, dile kolay tam on altı ay geçmişti sevdiklerinden ayrılalı. Kararlıydı, güreş falan gözü görmüyordu, bir daha her ne olursa olsun sevdiklerinden ayrılmayacaktı. İhtiyarlıyor muydu ne, ayrılık artık çok zor gelmeye başlamıştı. İhtiyarlıyorum düşüncesine gülümsedi Yusuf, henüz kırk yaşına merhaba derken, ihtiyarlıktan dem vuruyordu.

Yusuf, bir talikayla, 1896 Şubat'ının soğuk bir gününde köyü Karalar'a girdi. Kimsenin kendini görmesini istemiyordu. Tuna üzerinden gelen kuzey rüzgarı, düzlükte kurulmuş Karalar Köyü'nü dondurup geçiyordu.

Arabacı'nın, "Beyim burası mı" sözüyle Yusuf, daldığı hatıralar deryasından içinde bulunduğu âna döndü. Evet, sokak onların sokağıydı. "Efendi hakkını helal et" diyerek arabacının parasını verdi, bahşişi de bolca tuttu. Sevdiklerine aldığı hediyelerle dolu iki tahta valiziyle kapısına geldi.

Kapıyı açmak için elini uzattığında, şaşırır gibi oldu. Kapı değişik geldi. Bu kapı, 16 ay önce Kırkpınar'a giderken bıraktığı kapı değildi. Herhalde değiştirmişler diye düşündü. Kapıyı açtı ama bahçe de değişik geldi. Değişiklikler ile uğraşacak vakti yoktu, hızla eve doğru yürüdü, sevdiklerinin hasreti dayanılmaz hale gelmişti.

Gönül çiçekleriyle arasında yalnızca birkaç adım vardı. Kapıyı açmak için kapı koluna uzanan eli havada kalakaldı. Kapı da değişikti. Sevdiklerine kavuşmanın heyecanıyla yanlış yere mi geldim diye bu sefer daha dikkatli baktı. Hayır bahçe onların bahçesiydi, gerçi harem duvarları yenilenmiş, ağıl, ahır ve samanlık elden geçmişti ama hepsi bildikti. Fakat ev bildik ev değildi. Ata

yadigârı ev gitmiş, yerine yepyeni iki katlı bir konak gelmişti.

Yusuf'un yüreğine ateş düştü. Acaba evdekilerine, sevdiklerine bir şey mi olmuştu. Aklına binbir kötü düşünce geldi. Kavuşma sevinci, ayrılık ateşine dönüştü. Kapıyı vurmaya, içerdekilere seslenmeye cesaret edemedi. Ya kapıyı başka biri açıp, sevdiklerinin öldüğünü, hayatta kalan son kişinin de kendilerine burayı sattıklarını, kendilerinin de buraya yeni bir ev yaptıklarını söylerse ne yapardı? Neler olmuştu da bu yeni ev, ata yadigârı evlerinin yerine kondurulmuştu. Kapıyı çalmaya kuvvet bulamayan Yusuf, omuzlarını düşmüş, her iki elindeki tahta bavullar tonlarca ağırlığa ulaşmış halde otuz sekiz yıllık hayatında kendinden bin bir hatıra taşıyan mekana sırtını çevirdi, harem kapısına doğru yürüdü.

"Bubaa!"

Seslerin en güzeli, en anlamlısı Yusuf Pehlivanı durdurdu, onu en hassas yerinden vurdu, endişelerini doyumsuz, tarifsiz bir sevince çevirdi, seslerin en tatlısına döndü. "Buba" diyen kızı Hatice'ydi. Ciğerparesi koştu, Avrupa'yı dize getiren pehlivanlar pehlivanı da dayanamadı, bugüne kadar yapmadığı bir şeyi yaptı, o da koştu. Bir kebeleği tutarcasına kuzusunu kucakladı. Doya doya kokladı. On yaşını doldurmak üzere olan ilk göz ağrıları Hatice de, gözyaşları içinde babasının boynuna sarılmış, "Babacığım, babacığım" diye ağlıyordu.

Bu sırada poturunun çekildiğini hissetti. Baktı, İsmail ve Osman'dı. Onlar da, "Buba buba" diyerek bacaklarına sarılmışlardı, eğildi; ikisini birden tek koluyla kucakladı ve doğruldu, üç meyveli koca bir çınar ağacına benzemişti.

"Aranızda bize yer yok mu beyim?"

Seslerin en tatlısıyla yıkandı Koca Yusuf; hücreleri tekrar hayat buldu, gönlünde binbir çeşit gül açtı, yavaşça yönünü çevirdi. İşte karşısındaydı, gönlünün sultanı, ciğerparelerinin annesi. Boynunu bükmüş, yaşlı gözlerle yiğitler yiğidi eşine, gönlünün padişahına bakıyordu.

Yusuf, kendini zor tuttu, kucağındakileri bırakıp, Gülçehre'sine koşmamak için. Yapamadı, koşamadı, al yazmalısına, kara sevdalısına. Ciğerpareleri kucağında Gülçehresi'ne yaklaştı, gönülden gözlere, oradan da kendisine ulaşan sevgi, hasret ışıklarıyla kuşatıldı, konuşamadı, sanki dili tutuldu, en küçük oğlu Osman, "Ana, bak bubam gelmiş, artık gitmeyecekmiş" deyince, söylemez dili söyler oldu.

"Sizin yeriniz gönlümün her zaman sıcak yaz köşesinde" dedi, çocukları yere bıraktı, Gülçehre'yi ellerinden tuttu. Gülçehre, karşı koymasına fırsat bırakmadan, Yusuf'un elini öptü. Yusuf, ne yapacağını bilemedi, ancak, elinin öpülmesi karşısında zaten ağır olan yükünün çok daha ağırlaştığını hissetti. Gülçehre'yi sağ kolu, çocukları da sol koluyla kuşattı:

"Gülçehre'm, elimi öpmek, dileğin dileğim, sevdiğim sevdiğin, beklediğin beklediğim demekle, gönül yükümü daha da ağırlaştırdın."

Gülçehre, gülümsedi:

"Niyetimiz, yüküne yük eklemek değil, bir nebze olsun yükünüzü alabilmekti."

Yusuf, kara sevdalısına söylemek isteyip de söyleyemeyemenin dolmuşluğundaydı, mevzuyu değiştirmezse, dayanamayacağını hissetti. Kendisini yıldırım vurmuş hale getiren meseleyi sordu:

"Gülçehre'm, yüreğim ağzıma geldi. Bu ne haldir? Başınıza bi şey geldi zannettim. Evimizin yerinde yükselen bu konak ne?"

"Efendimizin düğün hediyesi."

Yusuf, şaşırdı:

"Bre düğünümüzden on bir sene sonra bu düğün hediyesi neymiş? Koca bir konağı hediye eden cömert kimse kimdir?"

"Padişah efendimiz. Geçtiğimiz yaz, Kırkpınar güreşlerinin yapıldığında inşaata başladılar, üç ay içinde tamam ettiler."

Sultan Abdülhamit'in bu ihsanı karşısında ne diyeceğini, ne söyleyeceğini bilemedi Koca Yusuf. Bu anlamlı hediye karşısında eridiğini hissetti. Hükümdar, Frenk ülkesindeki başarılarını böyle

mükafatlandırmıştı. Evleri dökülüyordu, Yusuf, güreş peşinde koşarkan, ev ile ilgilenememiş, ha bu sene, ha bir dahaki sene derken seneler geçmişti.

Yusuf, gönül kuşlarıyla birlikte, padişahın hediyesi yuvasına yürüdü.

İstikamet Amerika
"Gitme buba, ne olur bizi bırakma!"
"Buba biz de seninle gelelim."
"Buba hani beni de götürücektin, birlikte güleşlere gitcektik?"

Yusuf çaresiz, Gülçehre sessizdi. Ferman gelmiş, uyulacaktı. Üç yavrusu bacaklarına sarılmış, Yusuf'u bırakmak istemiyorlardı. Fransa'dan döndükten sonra Yusuf, güreş kovalamayı bırakmıştı. Yalnızca idman yapıyor, ancak güreşlere gitmiyordu. Hatırını kıramadığı kişiler araya girince bazı düğünlerde güreşmiş, sevenlerinin gönlünü hoş etmişti.

1896 ve 1897 yıllarında, Yusuf, Kırkpınar dahil, hemen hemen büyük güreşlerin hiçbirine katılmamıştı. Fransa, Frenk diyarı Paris, gönül olarak onu o kadar yormuş, güreşten o kadar soğutmuştu ki, güreşin adını ağzına dahi almaz olmuş, bütün vakitlerini dört sevdiceği arasında geçirir, gözü başka hiçbir şeyi, Gülçehre ile tanışmadan, evlat nimetine kavuşmadan önce "tek kara sevdam" dediği güreşi dahi hatırlamaz olmuştu. Ta ki, o gelene kadar.

O gelmiş, hayatı yine altüst olmuştu. Ama uymaya mecburdu, başka çaresi de yoktu. 1897 yılının son günlerinde, bir telgraf gelmişti İstanbul'dan. Şumnu'nun Bulgar valisi bizzat kendisi getirmişti Yusuf'a, dört sevdiceği arasında dünyayı, İstanbul'u, Paris'i unutmuş Koca pehlivana.

Telgraf, İstanbul'un, Edirne'nin, Bursa'nın, Selanik'in, Üsküp'ün, Mekke ve Medine'nin, Bağdat'ın, Konya'nın, Erzurum'un padişahı, Türklerin hakanı, Müslümanların halifesi Sultan Abdülhamit'tendi. Telgraf kısaydı, "Pehlivan evladım Yusuf, sana yine yol göründü. Acele İslambol'a gel" diyordu.

Osmanlı padişahı, "Pehlivan evladım gel" demişti, Yusuf nasıl

hayır derdi, pehlivanlığın gereğini yerine getirmeliydi. Seve seve kabul ediyordu ama, ah şu sevdiklerinden ayrılık olmasaydı.

Yusuf eğildi, üç evladını birden kucakladı, bağrına bastı. O anda gönlüne bir ateş düştü. Gönlündeki sıcaklık, ateş, bütün bedenine yayıldı, beyni sancıdı, evlatlarını son defa kucaklıyormuş gibi geldi. Anlaşılan, iki yıla yakın süren son ayrılık ona çok dokunmuştu. Can parçalarını tek tek seven ve "Merak etmeyin döneceğim, hem de çok yakın zamanda" diyen Yusuf, gözyaşlarını içine akıtma gayretinde onları annelerine teslim etti.

Kara sevdalısıyla vedalaşmaya gücü yoktu. Gülçehre'nin yüzüne bakmadan, "Evlatlarım ilk önce Rabbime sonra sana emanet. Ne olur, hakkını helal et, bu son ayrılığımız olacak" şeklinde son sözlerini söyleyen Yusuf, tahta bavullarını aldı, kendini bekleyen talikaya doğru yürüdü.

Bir daha geri bakmadı, tam talikaya adımını atarken acı bir kişneme sesi duydu. Sesi tanıdı, geri baktı, bu yirmi yıllık can yoldaşı Karaok'tu. Ahırın penceresinden başını çıkarmış kişniyor, sanki Yusuf'a, 'Bana veda etmeden mi gideceksin?' diyordu. Yusuf döndü, Karaok'un pencereden uzanan başını öptü. Karaok, hüzünlü hüzünlü kişnedi. Tekrar talikaya binmek üzere dönen Yusuf'un gönlü ve gözleri, elinde olmadan ciğerparelerine kaydı, annelerinin bacaklarına sarılmış kendisine bakan kuzularını ve boynunu bükmüş, al yazmasıyla gözyaşlarını silmeye çalışan Gülçehre'sini gördü.

Yusuf, biraz daha bakmaya devam ederse, evden ayrılamayacağını, sultanın emrini yerine getiremeyeceğini hissetti, el salladı ve hızla talikaya bindi, "Sür efendi, Şumnu'ya!" dedi.

Bilinmezlere doğru uzaklaşan talikanın arkasında baka kalan gözü yaşlı dört canın, bedenleri gidenin arkasından koşamadı, ama mesafe bilmez gönülleri onunla birlikteydi.

Gülçehre, anlatılamaz duygular içindeydi. Bu ayrılık diğerlerinden çok farklı olmuş, onu çok yaralamıştı. Gönlüne

düşen, kara sevdalısını, evlatlarının babasını, bir daha göremeyecekmiş düşüncesini uzaklaştırmak istedi, ancak başaramadı, bu his, kor oldu, bedenini, gönlünü yaktı. Gözleri ufukta kaybolan talikada, gönlü, o talikanın içindeki yiğidinde, aklı, o yiğidin ayrılırken, evlatlarına söylediği, "Merak etmeyin döneceğim, hem de çok yakın zamanda", kendisine fısıldadığı "Ne olur, hakkını helal et, bu son ayrılığımız olacak" sözlerindeydi. Yusuf, inşallah, Allah izin verirse demeden, hiçbir zaman böyle sözler demezdi. Ne olmuştu da bu sözleri kullanmıştı. Anlaşılan, bu son ayrılık Yusuf'a çok zor gelmiş, aklını başından almıştı.

Evet aklı başında değildi. "Pehlivan evladım Yusuf, sana yine yol gözüktü. Senin Avrupa'daki başarıların okyanuslar ötesine, Amerika'ya, yeni dünyaya ulaşmış. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı, benden seni ülkesine göndermemi istedi. Amerikalılar, kuvvete aşık insanlardır. Bunlara en güzel cevabı, ancak senin gibi hem pehlivanlığı hem gönlü hem de lakabı 'Koca' olan biri verebilirdi.

Seni siyasi ilişkiler açısından resmen gönderemiyoruz. Pierri, Tom Cannon ve Doublier ile görüşüldü, onlar Paris'te seni bekliyorlar. Onlarla birlikte Amerika'ya gideceksin. Görünüşte resmî bir hüviyetin olmayacak. Ama hiçbir zaman Osmanlı Devleti'ni temsil ettiğini unutmayacaksın. Tıpkı Fransa'da olduğu gibi Amerika'yı, Amerikalıyı anlamaya çalış. Kısmet olursa, dönüşte bana yaşadıklarını, anladıklarını, intibalarını anlatırsın. Ölümlü dünya, kim ölür, kim kalır bilinmez. Seni kaç seferdir yoruyor, sevdiklerinden ayırıyoruz, hakkını helal et" demişti, Osmanlı mülkünün padişahı.

Şimdi, okyanusun dalgaları arasında Amerika'ya doğru yol alan gemide, yönü ve gönlü geldiği diyarlarda olan Yusuf, yaşadıklarını anlamaya, anlamlandırmaya çalışıyor, ama zihnindeki sorulara cevap bulamıyordu.

Paris'te, ilk önce Osmanlı Sefiri'ni bulmuş, ondan sonra gelişmeler çok hızlı olmuştu. Rum Pierri, Tom Cannon ve Doublier ile bir araya gelinmiş, anlaşma yapılmıştı. 11 Ocak 1898 tarihli bu anlaşmaya göre, 1 Şubat ile 31 Haziran tarihleri arasında beş ay süreyle Amerika'da yapacağı karşılaşmalar için Yusuf'a yemek ve yatma masrafları ödendikten sonra ayda 17 Osmanlı altın lirasının karşılığı olarak 80 dolar ödenecekti.

Yusuf'un gemiyle kendisine doğru ilerlediği Amerika'da, 1898'li yıllarda, spor tamamen eğlence niyetiyle yapılıyordu. Bu sebeple, Sandow gibi işi sirk cambazlığına vuran ve gazetelerde türlü

oyunlarla reklam sağlayanlar daha çok tutuluyordu. Çelik gibi yapıya sahip olan Sandow, Amerika'nın en önemli sporcularındandı. Özel bir çalışma usulü bulmuş, kendi adıyla anılan jimnastik aletleri geliştirmişti. Güreşten ağırlık kaldırmaya kadar her türlü gösteriler yaparak dünyayı dolaşıyor, herkese meydan okuyordu. Öyle ki bir aslanla bile güreşmeye kalkışmıştı. Bir organizatörün beyaz ayı ile arslanı güreştirme teşebbüsü polis tarafından önlenince, Sandow ortaya çıkmış, ağızlık takılmış ve pençeleri meşinle kaplanmış bir aslanla güreşmeyi kabul etmişti. Sandow aslanı yenmiş, ancak gazeteler, aslanın verilen uyuşturucu ilaçlar sebebiyle yarı uyur vaziyette bulunduğunu yazmış, bu iddia da kimse tarafından yalanlanmamıştı.

İşte Yusuf'un 15 Şubat 1898 yılında New York'ta ayak bastığı Amerika'da, meydan sirk cambazlarındaydı.

Güreş sporu, Sandow gibi yarı uyutulmuş ayı ve aslanlarla güreşenler tarafından yapılan ve cüce, kadın, çamur veya kar üzerinde güreş gibi türlü eğlencelerle süslenmiş bir sirk cambazlığıydı. Piyasada tutunabilmek, bu işten ekmek yiyebilmek için, ya bu tip eğlencelere ya da sırtını mindere bırakmaya razı olmak gerekiyordu. Bunların her ikisi de Yusuf'un öldürseler yapmayacağı işlerdi.

Yusuf'u Amerika'ya götüren organizatörler, bir kuvvet, mertlik ve ahlak abidesiyle karşı karşıya olduklarını biliyorlardı. Bütün propaganda çalışmalarını bunun üzerine kurdular.

19 Şubat tarihli Evening World ve New York World gazeteleri, Yusuf'a babasının ismini de ilave ederek, "Yousouf İsmailolo" gibi esrarlı bir isim verip, Yusuf'un gelişini Amerikalılara, "Güreş âleminin İskenderi, Napolyonu geldi... Fethedecek yeni dünyalar arıyor..." şeklinde duyurdular.

Daha Lahn adlı gemiden karaya ayak basar basmaz Yusuf'un menajeri Rum Pierri ile Yusuf sayesinde zengin olan Doublier'in ilk işi, başta grekoromen şampiyonu Ernest Roeber ve serbest güreş şampiyonu Strangler6 Lewis olmak üzere, yeni dünyanın, Amerika'nın bütün güreşçilerine meydan okumak oldu.

Milyonu aşan tirajıyla o gün dünyanın en çok satan gazetesi olan New York World'de yayınlanan bir açık mektupta Doublier, kim

olursa olsun Yusuf'un karşısında üç tuştan ikisini kazanana 300 dolar (60 altın) vereceğini ilân ediyordu.

Amerika'nın reklam usullerini çok iyi bilen Rum Pierri'nin gayretiyle hemen hemen bütün basında Yusuf hakkında, "Sultanın dünyada yenmedik güreşçi kalmasın diye özel olarak gönderdiği başpehlivan" şeklinde yazılar çıkıyor, Amerikalıların hayal dünyalarını süsleyecek inanılmaz hikayeler yazılıyordu.

Yusuf'un hiçbir şeyden haberi olmadığı halde, Doublier ve Pierre, onun adına gazetelere beyanat veriyorlardı. 20 Şubat tarihli New York World gazetesinde çıkan yazı, bunu bütün açıklığıyla meydana çıkarıyordu:

"Müslümanların lideri [Sultan Abdülhamit], ona kendisinin üstünlüğünden tereddüt eden herkesi yenmesini emretti. Amerikalı sporculara garip gelebilir, ancak, bu Türk için para hiç önemli değil. O bilir ki, şan elden ele geçmez. Osmanlı İmparatorluğu'nda, onun dininde, zenginlik mutluluk değildir, mutluluk Sultan'ın duasını, rızasını kazanmaktadır.

Yousouf İsmaillolo'yu görmeyen onun nasıl olduğunu hayal edemez. O, 6 feet, 2 inch7 boyunda, 250 pound8 ağırlığında. Elbisesi, Konstantinapol'deki imparatorluk sarayındandır. Yousouf yürürken peri masallarındaki devleri hatırlatır.

Çirkin ve hantal gibi gözükür. Ancak ringe gelince bir kedi gibi çevik, bir kaplan gibi yırtıcıdır. Onun görünüşü ve bakışı, rakibinin gönlüne korku salar, titretir. Yousouf'un meydan okumasını kabul eden Amerikalı güreşçiler, kendilerine çok kötü durumlara hazırlamalıdırlar."

ABD gazeteleri, Yusuf'u korkunç kuvvetli bir dev olarak anlatmakla kalmadılar, Yusuf'u çok çirkin görünüşlü, diken bıyıklı biri olarak çizdiler ve yazdılar.

Yusuf'un Amerika'ya gelişinin daha ikinci gününde Amerika ve Dünya Grekoromen Şampiyonu olduğunu iddia eden Ernest Roeber, karşılaşmaya hazır olduğunu açıklamış, ancak, işin sonu

gelmemişti. Basın, Roeber'in menajeri Julian'ı, Amerika'da güreşi kalkındırmak, sevdirmek için gelen en iyi şansı berbat etmekle suçluyordu. Amerikan basını, kendi güreşçileriyle alay ediyor, hatta hakarete varan yazılar yayınlıyordu. 26 Şubat 1898 tarihli New York World gazetesinde yazanlar çok ilginçti:

"Amerika'da boksu kalkındıran namuslu John Sullivan'dı. Şimdi güreşin Sullivan'ı Yousouf geldi. Güreş yapmak istiyor ve isteğinde gayet samimi. Parasını yatırdı, gelgelelim karşısına çıkacak Amerikalı bulamıyor. Bundan çıkan anlam, bizimkilerin, onun kuvvetinden ürktükleridir.

Danışıklı güreş yapanlar tabii ki Yusuf'un karşısına çıkamazlar.

Müthiş Türk Yousouf, maçlarını New York'a gelmeden önce anlaşmaya bağlamadığı ve güreş etmek istediğini ulu orta söylediği için hata etmiştir. Böyle bir açıklama Amerikalı güreşçileri paniğe uğratmak için yeterliydi. Anlaşıldığına göre, şimdiye kadar şampiyonuz diye poz veren adamlar, Türk bu memlekette kaldıkça meydana çıkamayacaklar."

Gazetelerin kül kedisi kadar uysal dedikleri Yusuf, bu tartışmaların dışında New York'ta 24. Cadde'deki West 16 adresinde basit bir odada oturuyor, bol bol uyuyor, günde altı saat idman yapıyor, genellikle patatesli etten ibaret yemeğini yiyor, üç şişe şerbet içiyor ve arada da şehirde dolaşarak Amerika'yı ve Amerikalıları tanımaya çalışıyordu.

Yusuf'un bütün derdi, sevdiklerinden, memleketinden ayrılıktı. Onu, kiminle güreşeceği zerre kadar ilgilendirmiyordu. Onun işi çalışmak, önüne kim çıkarsa çıksın, binlerce yıllık Türk güreş geleneğinin, atalar yadigârı Kırkpınar'ın gerektiği şekilde güreşmekti.

Yenmek ve yenilmek bu işin bir parçasıydı. Mühim olan Türk güreş geleneğinin icap ettirdiği gibi merdâne bir şekilde güreşmekti. Yusuf, 'Bir an önce Amerika'daki işim bitsin de memleketime döneyim, sevdiklerime kavuşayım' diye düşünüyordu. Bu sefer ayrılık çok zor gelmişti. Gülçehre'nin gözyaşları içinde kendisine bakışını, evlatlarının bacaklarına sarılarak, "Bizi bırakma

baba" diye feryat edişini bir türlü unutamıyordu. Sultan Abdülhamit'in isteği olmasaydı, bütün dünyayı verseler sevdiklerinden bir an dahi ayrılmayı kabul etmezdi.

Doublier'in bir gazeteciye söylediği gibi, kendi lisanında bile, "Ya hayır söyle ya sus"9 diyerek ağzından gereğinden fazla tek kelime çıkmayan Yusuf, her sabah aynı soruyu soruyordu:

"Bugün güleşecek miyim?"

Ne yazık ki, menajerleri Yusuf'a "Evet, bugün güreşeceksin" diyemiyorlardı. Koca Amerika'da Yusuf'a rakip bulunamıyordu. New York World gazetesinin 1 Mart 1898 tarihli nüshasında yazılanlar, o günkü Amerikalı güreşçilerin durumunu, Yusuf'un nasıl bir oyunu bozduğunu açıklıyordu:

"Yousouf, anlaşmalı güreşlerle son derece mutlu güreşçiler ailesinin huzurunu bozmaktan sorumludur. Şimdiye kadar güreşçilerden istenen bir sirkle birlikte seyahat etmek ve söylenileni yapmaktan ibaretti. Yıllar boyunca bu usul, seyirciler dahil herkesi mutlu etmişti. Oysa Yusuf, herkesin mutlu olduğu bu güzel düzeni berbat etti.

Durumun, özellikle güreşçiler yönünden en kötü tarafı da, halkın gerçek güreşin ne olduğunu öğrenip onların da böyle güreş etmelerini istemeleri ihtimalidir. Bu ihtimal, güreşçilerin kabus görmesine sebep oluyor. Yousouf'la güreşmeye zorlanmak ABD'li güreşçiler için ölümüne tehlike.

Müthiş Türk, son derece kararlı. Buraya güreşmeye geldim diyerek güreşmek istiyor. Eğer birileri ona, Amerika'da şikeye, anlaşmaya bağlı usulleri anlatıp, güreşmesi için bunları kabul etmesi gerektiğini anlatmazsa, Yusuf, güreşmek için daha çok bekleyecek gibi."

Gazetenin bu sözleri, aslında Yusuf'un menajerleri Doublier ve Pierri'ye yönelikti. Onlara, anlaşmalı güreşi kabul etmezseniz, güreşçinize burada rakip bulamazsınız, deniliyordu.

Doublier ve Pierri, nihayet New York'un sayılı

organizatörlerinden W. A. Brady ile anlaşabildiler.

1 Mart tarihli New York World gazetesi bu anlaşmayı duyurarak, "Büyük organizatör W. A. Brady, 'Müthiş Türk'ün herkesle güreşmeye hazır, yakın zamanda Roeber, Evans, Amerika ağır sıklet boks şampiyonları Corbett ve Fitssimmons ile güreşecek ve hepsini de minderden atacak' diyor" haberini verdi.

New Yorklu menajer Brady'in temasları başarılı oldu ve New York'un en büyük kapalı salonu olan Madison Square Garden'da grekoromende dünya şampiyonu olan Amerikalı Roeber'le 26 Mart 1889 tarihinde karşılaşması konusunda anlaşmaya varıldı. Anlaşma Yusuf'a haber verildiğinde, sevdiğine kavuşmuş gibi sevindi, günlerdir beklemekten iyice canı sıkılmıştı.

Maça, daha 18 gün vardı. Roeber'in menajerleri ve Roeber, ortalığı kızıştırmak için her gün değişik şekillerde gazetelere demeçler veriyorlardı.

Roeber, Yusuf için, "O kuyruklu bir yalan, onun kadar iri değilim, ancak daha zekiyim" diyordu.

19 Mart tarihli New York World gazetesinde güreşle ilgili haberler, halkın merakını güreşe çekmeye yönelikti:

"Roeber: 'Yousouf'un kilodan başka ne zeka ne de oyun bilgisi yok. Hem Yousouf'a hem de Yıldız Sarayı'ndaki sultana sürprizim var. İkisi de bunu hayatları boyunca unutmayacaklar.'

Yousouf, çok sakin, Roeber'i yeneceğinden emin. 'Benim işim güreş. Ben, cevabımı güreşirken veririm' diyor.

Müthiş Türk ile Roeber arasında 26 Mart tarihinde yapılacak güreş, Amerika'da dikkatlerin bokstan güreşe dönmesi için bir fırsat olacak.

Madison Square Garden'ın koltukları dolarsa, W. A. Brady, Yousouf ile diğer Amerikalı güreşçiler arasında güreş düzenlemek için harekete geçecek."

20 Mart 1898 tarihli, New York World gazetesinde çıkan

yazılarda, Yusuf'un çok çirkin ve korkunç olduğu, görünüşüyle rakiplerinin yüreğine korku saldığı yazıyordu.

21 Mart 1898 tarihli New York World gazetesinde, Yusuf ve 26 Mart'ta yapılacak güreş hakkında şunlar yazıyordu:

"Amerikan Şampiyonu Roeber, Yousouf ile güreşmeye hazır.

Kazanan 500 dolar alacak.

Yusuf'un bütün düşüncesi yemek ve güreş, ancak hangisini daha çok sevdiğini söylemekte zorlanıyor.

Güreş üç tuş üzerinden yapılacak ve iki tuş yapan galip sayılacak.

Yousuof'un menajeri Doublier, 'Biz buraya güreşmeye geldik, konuşmaya değil, Yousouf güreşmek istiyor, o, ancak güreştiği zaman mutlu oluyor' diyor.

Yousouf, müthiş iştahlı ve yemeğe çok düşkün. İçki ve sigara içmez, eşinden başka kadınlarla ilgilenmez. Onun elinde bir koyun budu akıl almaz bir hızla mideye iner ve kaybolur.

Bu ülkede güreşe ilgi yok. Müthiş Türk'ün güreşe ilgiyi uyandıracağına inanılıyor. Fransa'da onun güreşini seyredenler, Yousouf'un çok dürüst olduğunu, parayla satın alınamaycağını söylüyorlar. Eğer öyleyse, danışıklı güreş yapan bizim Amerikalı güreşçiler yandı. Amerikalılar! Mertçe güreş yapan birisini seyretmeye hazır olun.

Yousouf, Amerika'da güreşin sevilmesi için çok büyük fırsat.

New Yorklu güreşseverler, Yousouf karşısında ABD bayrağının şerefini kimin kutaracağını merak ediyorlar."

23 Mart 1889 tarihli Evening World gazetesi ise, "Yousouf'un hiçbir teknik bilgisi olmadığı iddialarını ele alan New York Atletik Kulübü Güreş Antrönörü Hugh Leonard, 'İddiaları daha dikkatli ileri sürmek gerek. Teknik bilgiye sahip olmayan hiçbir kimse, tekniği kuvvetli kimseyi yalnızca kuvvetle yenemez. Sadece kuvvet ve sürat, tekniğe dayanamaz. Türk'ün yeteri kadar tekniğe sahip olduğuna inanıyorum, eğer tekniği olmasaydı, kilosu ona yakın

bulunan ve aynı zamanda da çok teknik bir güreşçi olan Fransa Şampiyonu Paul Pons ve benzeri güreşçileri yenemezdi.' dedi" şeklinde haber vererek, Yusuf'un yalnızca acı kuvvetiyle güreş kazandığı iddialarına cevap veriyordu.

Roeber ve arkadaşları, Yusuf hakkındaki kampanyalarını son güne kadar devam ettirdiler. 26 Mart 1898 tarihli New York World gazetesinde, Roeber'in yardımcısı Fitzsimmons'un, "Türk, bir ordu adamı yenecek kadar iri olabilir, ancak Roeber'in zekasını asla" şeklindeki beyanatını, Amerikan şampiyonu Roeber'in, "İşimi bitirmeden önce o iri adama minderin tozunu yutturacağım" sözleri tamamlıyordu.

Yusuf'un demeciyse, "Kazanmam gerek ve kazanacağım. Sultan beni buraya Amerika'nın en iyi güreşçilerini yenmeye gönderdi. Bunu yüzümün akıyla başaracağım, kuvvetliyim, ustayım, işimin ehliyim" şeklinde tevazu gösterisiydi.

Güreş günü olan 26 Mart tarihli New York World gazetesinde güreşle ilgili yazılanlar çok ilginçti:

"Amerikan ve Türk şampiyonları Yousouf ile Roeber, dünya şampiyonluğu için bu akşam karşılaşıyor.

Türk, güreşin favorisi.

Roeber, güreşi kazanacağını söylüyor.

Bu akşam, Madison Square Garden'da, Yousouf ile Roeber arasındaki güreşi seyretmeye çok kalabalık seyirci kitlesi bekleniyor.

Roeber, usta ancak, Yusuf'un vücut ölçüleri ve bakışları, görenleri dehşete düşürüyor.

Güreşin galibi, Lewis ile 3 bin dolar ödüllü güreşi yapacak.

Taraflar, Dünya Grekoromen Şampiyonluğu için üç tuş üzerinden güreş yapacaklar, yani iki tuş yapan galip sayılacak."

26 Mart akşamı, güreş için menajerleriyle birlikte 10 bin kişi kapasiteli Madison Square Garden gösteri merkezine giden Yusuf, heyecanlıydı. Heyecanı, rakibinden dolayı değildi. Rakibi kim olursa olsun, o heyecanlanmazdı, güreşte, elinden geleni yapar,

sonra tevekkül ederdi. Onun heyecanı, tıpkı Paris'te olduğu gibi, rakiplerinin işi çirkinliğe dökmeleri, onu, kızdırıp, memleketine, padişaha söz getirecek hareketlere zorlamaları ihtimaliydi. Bunun için her adımında ya sabır çekiyor, dua ediyordu.

Yusuf, nice acılarla dolu seneler yaşamış, başından akla hayale gelmeyen olaylar geçmişti. Bütün bu yaşadıkları, Yusuf'a sabır etmenin, haklı olmak için güçlü olmanın gereğini öğretmesine rağmen, hâlâ, en ufak bir haksızlıkta sabredememekten, kontrolünü kaybetmekten çok rahatsızdı. Her seferinde bundan sonra sabredeceğim diyor ama, karşılaştığı ilk haksızlıkta zıvanadan çıkmaktan kendini alamıyordu.

Soyunma odasında, göbekten ayaklarına kadar uzanan iki kat güreş mayosunu giydikten sonra, saat 21.30 civarında menajerleriyle birlikte, güreşin yapılacağı salona girdi. Girmesiyle birlikte şaşırdı. Salonda, bugüne kadar görmediği bir kalabalık vardı. Güreş yerini görünce daha da şaşırdı. Orta yerde boksörler için kurulmuş bir ring bulunuyordu. Bu ringin üzerine minderler yerleştirilmişti. Ringin yerden yüksekliği de 1,5 metreye yakındı.

Yusuf'un ringe çıkmasıyla, salondaki uğultu azaldı. Yusuf, sağ elini kalbinin üzerine koyup, zarif bir şekilde seyircileri selamladı. Bu hareket, seyircilerin çok hoşuna gitti, Türk pehlivanı alkışladılar.

Yusuf, menajeri Rum Pierri'ye, ringi göstererek, "Bre çorbacı, burada güleşmek çok tehlikeli. Hiç olmazsa, minderin çevresine kazıklar konup iple bağlansaydı. Güleşirken insan farkında olmadan düşebilir, ipler buna mani olurdu" diyerek ikaz etti. Pierri, durumu organizasyon heyetine bildirdi, ancak bir değişiklik yapılmadı. Yusuf'a bu söylenince kızdı, "Bunlar, sanki birilerinin ringten düşmesini isterler" dedi, ama kimse dinlemedi.

Az sonra, Roeber de salona girdi, onun girmesiyle birlikte bir alkış tufanı koptu. Hakem, her iki güreşçiyi minderin ortasına çağırdı, güreşle ilgili kuralları tekrarladı; tabii İngilizce olarak. Ne yazık ki o anda yanlarında, Yusuf'a hakemin dediklerini anlatacak kimse yoktu.

Yusuf, hakemin söylediklerine anlamayınca, on binlerin içinde yalnızlığını, sevdiklerinden, güzel vatanından ayrı düşüşünü hatırladı, yüreği sancıdı, ciğerparelerinin hasreti, gönlünü yaktı. Hasret, ayrılık diye düşünüp dertlenirken, Yusuf'un hiç ummadığı bir şey oldu.

Salonda, "Yusuf, Yusuf" sesleri, bütün gürültüleri bastırdı. Yusuf, kulaklarına inanamadı. Sesin geldiği yere baktı. Kendisine uzak bir yerde, bir avuç fesli insan, "Yusuf, Yusuf" diyerek çırpınıyordu. Ringe yakın koltuklar çok pahalıydı, anlaşılan, "Yusuf, Yusuf" diye çırpınanlar ancak uzak köşeden yer bulabilmişlerdi. Yusuf, onlara döndü, el salladı. Onları görmekle Paris'i hatırladı. Orada da bir avuç Türk, Yusuf'u Frenk ilinde yalnız bırakmamıştı. Hiç aklına gelmezdi, dünyanın öte ucunda da soydaşlarını göreceği. Bu onu şaşırtmamalıydı. Yağlı güreşe başlarken yapılan peşrev, Türklerin Türkistan'dan Avrupa'ya akışını, yeni vatanlar edinişini temsil etmiyor muydu?

Şecere-i Terakime'de, "Oğuz ili göçüp yürümedik yol var mı/ Evin tutup oturmadık yurt var mı?" denmiyor muydu? New York'ta, "Yusuf, Yusuf" diye bağıranların halini en iyi Yusuf anlamalıydı. Ama memleket, sevdiklerinin hasteriyle yanan Yusuf, bunları düşünecek halde değildi.

Yusuf'un kendilerini farkettiğini anlayan bir avuç insan, öyle coştular ki alkış ve sedaları, salondan taştı, semayı tuttu. Yusuf, bu bir avuç insanın, on bin, yüz bin olduğunu, kendisine doğru bir ışık seliyle aktıklarını, onu kuşatıp, aralarına alarak salondan taştıklarını, okyanusu aştıklarını, İstanbul'a, oradan da Şumnu'ya ulaştıklarını, sevdiklerinin hasteriyle yanan kendisini, evine götürdüklerini hissetti. Elinde olmayarak gözlerini kapattı, kapatmasıyla birlikte de kendisini evinde, ciğer parelerinin arasında gördü, onların sıhhatte olduklarını anlamakla, hasreti bir nebze olsun rahatladı.

Yusuf, tiz bir sesle, Şumnu'dan New York'a, güreş alanına döndü. Onu sevdiklerinden tekrar koparan hakemin düdüğüydü. Hakem düdüğüyle, güreş, daha doğrusu kovalamaca başladı. Hâlâ

yaşadıklarının etkisinden kurtulamayan Yusuf, rakibine doğru yürüdü, ancak, üzerine yürüdükçe Roeber kaçıyordu. Aynı şey, Paris'te de başına gelen Yusuf, "Yahu bu gavurcuklar, güleşi kovalamaca mı zannediyorlar" diye düşünerek ya sabır çekmeye devam etti.

Yusuf kovalıyor, Roeber kaçıyordu. Seyirciler, ıslık çalmaya, eline geçirdiklerini mindere atmaya başladılar. Yusuf durdu, seyircilere dönüp, "Ben ne yapayım, adam tazı gibi kaçıyor" dercesine işaretler yaptı. Seyircilerin bir kısmı gülerken bir kısmı da Roeber'i ıslıklamaya başladı.

Roeber, bir tazı gibi kaçıyordu. Güreşçiliğini gösterecek bir harekette bulunmadığı için, Yusuf, Roeber'in pehlivanlık derecesini anlamamıştı, fakat, çok hızlı bir koşucu olduğu inkar götürmezdi. Yusuf, geçen iki dakikaya rağmen, Roeber'e dokunmayı bir türlü başaramamıştı. Çaresizdi, Roeber'den daha kilolu olduğu için, Roeber kadar hızlı koşamıyordu.

Bir şeyin farkına vardı, güreş yaptıkları ring fazla geniş değildi. Roeber'in peşinde koşmaktan, nokta hücumu yapmaktansa, saha hücumunun daha iyi olacağını farketti ve taktik değiştirdi. Roeber'in minder köşesine geldiğini gördüğü anda, onu kovalamaktan, doğrudan Roeber'in üzerine gitmekten, nokta hücumu yapmaktan vazgeçti. Alan hücumuna geçti.

Bir dev gibi uzun kolunu açabildiğince açtı. Böylelikle, sağlı sollu yaklaşık üç metrelik bir alanı kontrol altına aldı. Ve bu şekilde Roeber'e doğru yavaş yavaş ilerlemeye başladı. Yusuf'un son taktiği karşısında bütün salon sus pus olmuştu. Başta Roeber olmak üzere salondaki herkes, Yusuf'un ne yapmak istediğini anlamaya çalışıyorlardı.

Yusuf'un maksadını ilk önce Roeber anladı, ama iş işten geçmiş, Yusuf, onu köşede sıkıştırmıştı. Roeber, sağdan kaçmak istedi başaramadı, soldan kaçmak istedi olmadı. Sonunda seyiciler de, Yusuf'un ne yapmak istediğini farkettiler ve "Yousouf, Yousouf" diyerek Yusuf'u alkışladılar.

Yusuf, avının kaçamayacağından emin bir kaplan güveninde ağır

ağır ilerliyordu. Sağdan ve soldan kaçmayı başaramayan Roeber, tek kelimeyle köşeye sıkıştırılan kediye dönmüştü. Yusuf ile arasındaki mesafe kısaldıkça, Roeber panikliyordu. Öyle ki, aradaki mesafe bir metreye düşünce, Roeber'in paniklemesi dehşete dönüştü. Görülen o ki, gazetelere Yusuf hakkında canavar, kemik kıran gibi sözlerin yazılmasını sağlayan Roeber, sözlerinden en fazla yine kendisi etkilenmiş gibiydi. Kendi yalanına kendisi inanmıştı.

Yusuf, Roeber'in yanına gelip, tam onu yakalayıp, kolları arasında alacağı sırada kimsenin beklemediği bir şey oldu. Roeber feryat ederek, kendisini 1,5 metre yükseklikteki ringten aşağı atı. Roeber'i sarmayı bekleyen Yusuf'un kolları boş kalmıştı. Yusuf, ne yapsın bilemedi. Hakeme baktı, hakem düdük öttürerek Yusuf'u minderin ortasına götürdü.

Düştüğü yerden, Roeber'in feryatları geliyordu. Seyirciler de Yusuf gibi şaşırmışlar, daha rakibi dokunmadığı halde Roeber'in nasıl düştüğünü bir türlü anlamamışlardı. Bahis işlerinde tecrübeli bazı seyirciler, oynanan oyunu farkeder gibi oldular ve ıslıklamaya başladılar.

Bu sırada, Roeber'in başına gelen doktorlar, onun sakatlandığını, güreş devam edemeyeceğini söylediler. Hakem heyeti toplandı ve kimsenin beklemediği, güreş tarihini yerinden oynatacak karar açıklandı. Yusuf, faullü güreşmesi sebebiyle hükmen mağlup ilân edildi. Garip Yusuf, rakibine dokunmayı başaramadığı halde, faullü güreşmekten yenik sayılmıştı. Herhalde rakibine nefesiyle faul yapmıştı. Gerçi, nefesinin ona etki edeceği kadar da yaklaşamamıştı ya.

Karar açıklanınca, ortalık karıştı. Seyircilerden müthiş bir protesto yükseldi. Ellerine ne geçerse hakem heyetinin üzerine atmaya başlayan Amerikalı seyirciler ne olduğunu anlamışlardı. Güreşin kesin favorisi Yusuf'tu. Bahisçilerin yüzde 95'i Yusuf'un galibiyeti üzerine para yatırmıştı. Ancak, maçın sonucunu bilen organizatörler, menajerler ve mafya liderlerinin dahil olduğu çok az kimse, Roeber üzerine para yatırmıştı. Roeber, galip ilân edilince, ona para yatıranlar bire beş yüz, bire bin kazanmışlardı. İşte seyirci, bu oyunun farkına varmış ve zaptedilmez hale gelmişti.

Bu arada, seyirciler arasında bazı kimselerin İngilizce, "Vurun, öldürün, linç edin Yusuf'u, sattı bizi" sözleri duyuldu. Bu sözler, seyirciyi iyice çıldırttı. Yusuf, ortada şaşkın şaşkın duruyordu. Kimse ne olduğunu, doktorların ne dediğini, hakemlerin ne karar verdiğini ona anlatmamıştı. Bu sebeple Yusuf, sert güreşti diye tepkilerin kendisine olduğunu zannetti, kızdı. Minderin kenarına geldi, güreş işareti yapıp bağırarak, "A be biz de güleş erkekçe olur, kaçarak güleş olmaz. Gelin, gelin üçünüz, beşiniz birden gelin, hepinizle güleşmeye hazırım" diyordu.

Zaten galeyana gelen seyirci, Yusuf'un hareketini ters anlamış, "Bu anlaşmalı güreşin içinde sen de varsın!" diyerek tepkisini Yusuf'a yöneltmişti. Seyirci, Yusuf'un üzerine yürümek için polis kordununu zorlamaya başladı. Yusuf, hâlâ ne olduğunun farkında değildi, herkese meydan okuyordu. Yusuf'a neler olduğunu anlatması, galeyana gelen seyirciden kurtarması gereken menajerleri Tom Cannon ve Rum Pierri de ortalıkta gözükmüyorlardı. Her ikisi de, seyircilerin protestosuyla birlikte fare gibi kaçmışlardı.

Yusuf, ölüm tehlikesiyle karşı karşıyaydı, ancak farkında değildi.

Yusuf, "Gelin, gelin" diyerek seyirciye tepkisini dile getirirken, biri kolundan tuttu. Yusuf baktı, yüz Türk yüzü, bakış Türk bakışıydı. Yusuf'a, "Yusuf, ben Türk'üm, halk galeyana geldi, senin anlaşmalı güreştiğini düşünerek sana saldırmak istiyorlar. Çabuk benimle gel" dedi. İşte bu zaman Yusuf, ne olup bittiğini fark eder gibi oldu. İlk önce aklına, "Şunlarla adamakıllı bir dövüşeyim, Osmanlı, Türkoğlu kimmiş göstereyim" düşüncesi geldi. Ancak aklına geride bıraktıkları, Sultan Abdülhamit'in, "Sen orada Osmanlı'yı, Türkoğlunu temsil edeceksin" sözü geldi ve kendisini çeken kişiye tabi oldu.

Bu sırada, polisler de yanlarına geldi, meçhul kişi polislere bir şeyler söyledi, polisler hemen Yusuf'u daire içine alarak bir koruma alanı oluşturdular. Çok büyük zorluklarla Yusuf'u soyunma odasına ulaştırmayı başardılar. Soyunma odasının önünde toplanan elliye yakın polis, galeyana gelen seyircininYusuf'a ulaşmasına güçlükle mani olabildi.

Yusuf, üç saat sonra ancak gece yarısına doğru, Madison Square Garden'dan, polislerin ve kendinden bir an ayrılmayan on kadar Türk'ün yardımıyla ayrılabildi. New Yorklu Türkler, Yusuf'u koruyabilmek için, çılgına dönmüş seyircilerin yumruklarına hedef olmuşlar, tam mânâsıyla Yusuf'un etrafından etten duvar örmüşlerdi. Bu arada, isminin Mehmet olduğunu söyleyen ve Yusuf'u ringden indiren Türk, "Yusuf, ben Malatyalı'yım. Şu gördüklerinin kimisi Harputlu, kimisi Erzincanlı. Ekmek kavgası için buralara geldik. Gazetelerden senin güreş yapacağını okuyunca seyretmeye geldik. İyi ki gelmişiz. Yoksa durum çok fena olacakmış" diyerek kendisini tanıttı. .

Yusuf, hemşehrilerinin kendisine gösterdiği ilgiye çok memnuş olmuştu, ancak hâlâ neyin fena olacağını tam mânâsıyla anlamış değildi:

"Te be Mehmet Ağa, bu gavurcuklara ne yaptım ki, niçin fena olsun? Benimle ne zorları var. Rakibimle güreş yapmaya muvaffak olamadım, tam yakaladım dediğim anda, kendini cansız yere attı. Ne oldu anlayabilmiş değilim."

Malatlayalı Mehmet Ağa güldü:

"A be Yusuf Pelvan. Burası Amerika. Paris'te üç dalavere dönüyorsa, burada beş dönüyor. Burada, Osmanlı'ya ihanet edip, binlerce Türk'ü öldürdükten sonra kaçan Ermeniler var. Seyircilerin arasında gördüm onları. 'Öldürün bu Türk'ü, bizi sattı' diye bağırarak seyirciyi kışkırtıyorlardı. Eğer biraz geç kalsaydım, seni linç edeceklerdi."

Ve Mehmet Ağa, Yusuf'a anlattı; Amerika'daki spor anlayışını, Amerikalıların, "Güç, para her şeydir" diyenlerin elinde nasıl oyuncak olduklarını, soyulduklarını, Roeber ile güreşinde nasıl bir oyun oynandığını, seyircinin niçin bu kadar çok kızdığını, Osmanlı Devleti'nden göç eden Ermenilerle verdikleri mücadeleyi, Amerika'da ancak güçlü olanın ayakta kaldığını, zayıfların yok olup gittiğini...

Yusuf, duyduklarına inanamıyordu. Anlatılanlar karşısında, memleketinin, Osmanlı'nın, sevdiklerinin hasreti daha da fazla yakar oldu gönlünü.

Mehmet Ağa, "Amerika'da yaklaşık 1 milyon civarında Osmanlı vatandaşı var. Bunların 150 bini de Türk asıllı. İlk zamanlarda çok zahmet çektik. Ne imamımız, ne camimiz, ne de ölenleri defnedecek mezarlığımız vardı. Çok şükür çalışmalarımız netice verdi. New York Belediyesi, bize Lynbrook'ta mezar yer gösterdi. Mezar taşlarımız ayyıldızlı, ancak ya isimlerimiz ya da soy isimlerimiz İngilizce. Amerika'daki ırkçı yaklaşımı kırmak için başka çare bulamadık.

Osmanlı Teavünü isminde bir yardımlaşma cemiyeti kurduk. Bu yeni dünyada, Türk ve Müslüman olarak kalmak için çırpınıyoruz. Bir defa gelmiş olduk dönemiyoruz da. Gayretimiz kaybolmamak için. Evlatlarımız, Türk ve Müslüman olarak ayakta kalabilir mi diye sorarsan, çok zor gibi, çaresisiz. Senin gelişinle biraz olsun teselli bulduk."

Yusuf ve Mehmet Ağa ile can yoldaşları yatmadılar, sabaha kadar konuştular, memleketten, Osmanlı'dan, Amerika'daki Ermenilerden, onların Osmanlı düşmanlığından, ama en fazla da güreşten bahsettiler.

Yusuf, Malatyalı Mehmet Ağa'nın anlattıklarıyla hasretinin daha da fazlalaştığını farketti. Anlattıkları, inanılır gibi değildi, ancak gerçekti. Amerika'daki daha ilk güreşinde, linç edilme tehlikesiyle karşı karşıya kalması Yusuf'u üzmüştü. Onu üzen, ölüm tehlikesinden ziyade, kendisi sebebiyle Osmanlı'ya, Sultan Abdülhamit'e söz gelmesiydi. Gazetelerin yalan yanlış haberleri onu ürkütüyordu. Bakalım, bu akşamki güreş hakkında neler yazacaklardı, her halde ne canavarlığını ne de vahşiliğini bırakacaklardı.

Yusuf, Mehmet Ağa'nın yardımıyla kaldığı oteli buldu. Otelin girişinde, menajerleri Pierri ve Cannon'u görünce sinirleri tepesine çıktı. Kaçmalarına fırsat vermeden her ikisini de yakalayıp köşeye sıkıştırdı:

"Bre korkak fareler, akşam neredeydiniz. Binlerce çıldırmış adamın arasında beni ölmeye, linç edilmeye nasıl bıraktınız."

Pierri yarım yamalak Türkçe'siyle Yusuf'a dert anlatmaya çalıştı; yardım getirmek için polis karakoluna koştuklarını, gece yarısından

beri bütün New York polisinin Yusuf'u aradığını söyledi. Yusuf, mertlikten, insanlıktan uzak, yalnızca paradan, gücün dilinden anlayan bu iki kişiye kızmanın, kendi kendini yemekten öteye geçmeyeceğini anlamıştı, onları itti, "Eğer, akşamki güreşin anlaşmalı yapılmasına uzaktan yakından bulaşmışsanız, hele hele Roeber üzerine kumar oynamışsanız, sizinle olan işim burada biter. Gazetelerdeki güreşle ilgili yazılanları bilmek istiyorum. Pierri, gazeteleri temin edip odama gelsin" diyerek odasının yolunu tuttu.

Bakalım gazeteler güreşi okuyucularına nasıl duyurmuşlardı, Yusuf çok merak ediyordu. O zaman dünyanın en büyük gazetelerinden olan New York World gazetesi 27 Mart 1898 tarihli nüshasında yazdıklarını Pierri okudu, yazılanlar karşısında Yusuf'un dudakları uçukladı, duyduklarına inanamadı: Gazetede "Canavar Türk, Roeber'i ringden yere attı" yazıyordu.

Yusuf, bu kadar yalan yanlış haberin yazılmasına yetkililerin ve vicdanların nasıl razı geldiğini anlayamadı. Roeber'e dokunmadığı halde, itti diye yazılmış, kendisi tam bir canavar gibi gösterilmişti. Yusuf, diğer gazetelerin de okunmasını istedi. Onların da ne yazdığını çok merak ediyordu.

Pierri, 27 Mart 1898 tarihli Daily Eagle gazetesini Yusuf'a okudu. Bu gazete de, güreşi, cereyan ettiği gibi tarafsızca yazmıştı. Pierre, Daily Eagle'nin yazdıklarını tercüme edince, Yusuf, "Bu gazetenin sahipleri insaf sahibiymiş, doğruyu yazmışlar" şeklinde takdirini dile getirdi.

Illustrated Police News, "Roeber, daha mindere çıkmadan yenilmiş bir adamdı. Bir tek an güreşmeye çalışmadı ve hırslanan Türk onu oyuna sokmak için üzerine yürüyünce platformdan düşüverdi. O anda menajeri açıkgöz Julian, Roeber'e yere yatıp kalkmamasını fısladı" şeklinde güreşi duyurdu.

28 Mart tarihli Evening World gazetesi, "Yusuf'un Roeber'in minderden aşağı ittiği iddiası komiktir. Herkes, Roeber'in Türk'ün mücadeleci davranışından son derece korktuğunu ve Yusuf'a yakalanmaktansa, bir evin dördüncü katından kendisini fırlatacağını fark etmişti" diye yazıyordu.

Güreşin hemen ertesi günü verdiği haberle, Yusuf'un faul yaptığını söyleyen, onu canavar gibi gösteren New York World gazetesi bile 28 Mart 1898 tarihli nüshasında, "Her şey bitti, Roeber parayı aldı" diye yazarak gerçeği dile getirmek mecburiyetinde kalmıştı. Yusuf'un Roeber'le yapmak isteyip de yapamadığı güreş hakkında en ağır eleştiri, Yusuf'u zamanında Paris'te Foli Berjer'de seyretmiş olan, değerini hakkıyla bilen bir Fransız sporcusundan geldi. Memleketinin tanınmış bisikletçisi olan ve yarışmalar için New York'ta bulunan Lamberjack, karşılaşmayı diğer sporcular ile birlikte özel bir locadan seyretmişti. Yusuf'un temiz, mert ve gerçek sporcu yanını o kadar takdir ediyordu ki, Madison Square Garden'da güreş yapmadan mağlup ilân edilince, gerçeği 29 Mart 1898 tarihli The World gazetesinde haykırdı:

"Yusuf, dünyanın en muhteşem güreşçisidir. Akıllı, kuvvetli ve usta pek çok güreşçi gördüm ve onların Yusuf'la karşılaşmalarında bulundum. Tek bir tanesinin dahi onun karşısında varlık gösterebildiğini hatırlamıyorum. Sizi temin ederim ki Avrupa'daki büyük başarılarının hiçbiri şişirme değildir. Kendisini ringden aşağı atan Roeber karşısında Yusuf'un faullü güreşmesi sebebiyle mağlup ilân edildiğini duyunca kulaklarıma inanamadım. Çok iğrenç bir karardı. Roeber, Yusuf'un karşısında durabilecek bir adam değildir. Karar da kötü ve aşağılık. Bu, tam mânâsıyla planlanmış bir hırsızlıktır. Yusuf'un iki eli arasında Roeber'in bir sıkımlık canı vardır. Onu sinek gibi ezebilir. Yusuf'la mukayese edilince Roeber, çocuk gibi kalıyor. Söylüyorum size, Yusuf bir harikadır."

Herkes, Roeber ve menajeri Julian'ın ve onunla ortak hareket eden hakem-doktor-mafya işbirliğinin Roeber-Yusuf güreş komedisini sahneye koyduklarından emindi, ancak yapacak bir şey yoktu. Olan, güreş seyretmek için gelenlere, Yusuf'un üzerine para yatıranlara ve Yusuf'a olmuştu.

Güreş anında olanları, Roeber de, 28 Mart 1898 tarihli The World gazetesinde şu şekilde itiraf etti:

"Minderde Türk'ten kaçtım mı? Kaçtım tabii. Onunla kuvvet denemesine girecek kadar deli olduğumu sanmıyorsunuz herhalde. Benden üç defa kuvvetli ve usta olduğu ortada. Hepsini mindere çıkmadan önce düşünmüş ve kuvvete karşı kazanmak için tek yolun

teknik olduğuna karar vermiştim. El sıkışır sıkışmaz ondan açıldım ve minderin etrafında dönmeye başladım. Türk, beni minder dışında da takip etti. Kazanacağıma o anda inandım, zira onu kızdırmıştım. Pençesi birkaç defa kolumun ve kafamın kenarını sıyırarak geçti. Artık birkaç saniye içinde beklediğim fırsatın geleceğini inanıyordum. Derken bana çıldırmış bir boğa gibi hücum etti, hem de platformun tam kenarında bulunduğum sırada, birden sanki topla atılmış gibi fırladım ve geri dönmedim"

Roeber, gazeteye verdiği beyanatta, minder kenarında kaçmayı bir güreş tekniği olarak anlatmıştı.

30 Mart tarihli The World gazetesi, "Bütün New Yorklu sporseverler Türk için tekrar bir maç düzenlenmesini arzulamaktadırlar. Hepsi, şahidi oldukları Yusuf'un büyük kuvvetini göstermesini istemektedirler" şeklinde New Yorkluların hislerine tercüman oldu. Aynı gazetenin başka bir sayfasında da Yusuf'un mektubu yayınlandı. Yusuf, bu mektubunda New Yorklu güreşseverlere seslenerek şunları söylüyordu:

"Salı gecesi Madison Square Garden'da Ernest Roeber ile güreşi, son derece ani ve inandırıcı olmayan bir sonuca bağlanan müthiş Türk Yousouf, tercümanı vasıtasıyla halk oyuna aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

'Halk oyuna:

Roeber'e karşı davranışımdan dolayı beni insafsızca yargılamayınız. Ona kötülük yapmak istemedim, bilmeden canını yaktıysam hakikaten özür dilerim.

Gurbet elde, memleketinden uzakta bir yabancıyım. Lisanım, minderde karşıma çıkan kişinin dili değildir. Uzun uzun konuşmalar oldu ve bir sürü insan aynı zamanda konuştu. Yardımcım Pierri, hakemin söylediğini tercüme etti, gürültüden bir şey anlaşılmıyordu. Anlayabildiğime göre, minderin üzerinde güreşecektik. Ama, rakibim benimle güreşmiyordu. Ben oraya güreş yapmak için çıkmıştım, yoksa koşu yapmak için değil.

Roeber, kuvvet ve maharet denemesine girmek istemiyordu. Durmadan platformun üzerinde ve minderin dışında dolaşıp

duruyordu. Ona yaklaştığım sırada setin kenarından duruyordu ve kendini birden geriye fırlattı. Doğrusu ona şöyle hafifçe parmaklarımla dokundum. Ancak onu yere yuvarlayan parmaklarımın teması değil, kendi yaptığı hareketti, kendini yere fırlattı.

Kazanmak için hiç kimseye faul yapmaya ihtiyacım yoktur. Hayatımda hiç yenilmedim ve beni yenecek adam çıkacağına da inanmam. Amerika'da ilk maçımdı. Yüzde yüz galibiyetle kazancağım bir maçı faul yaparak rakibime vermem için deli olmam lazım. Şimdi dinleyiniz beni ve sözümün eri olduğumu kabul ediniz. Eğer, Roeber, benimle bir kere daha karşılaşmaya razı olursa kurallar dahilinde her şartını kabul ediyorum. Ayrıca galip gelen bütün parayı alsın. Ancak minderin kenarına ip gerilmelidir. Böylelikle Roeber'in bende kaçması ve dışarı atlaması önlenmiş olur.

Amerikalıların dürüst davranışlardan hoşlandıklarını söylüyorlar. Türk ve yabancı olmama rağmen bana da dürüst güreşmek hakkı tanıyınız ve bırakınız da güreşeyim. Güreşçi miyim, yoksa boş bir palavracı mıyım, size ispat edeyim.'"

Yusuf'un rüyaları, yine sevdikleriyle ve kendisini yenmek isteyen rakiplerle doluydu. Sevdikleriyle arasında azılı rakipler oluyordu, yeniyor, yeniyor yine de bitmiyorlardı. Son zamanlarda rüyalarına güller karışmıştı. Güllerle sevdikleri, onu yenmek isteyen rakipleri iç içeydi. Güller arasında, sevdiklerini rakiplerinden ayırmakta güçlük çekiyordu. Yusuf, rüyalarını tabir edemiyordu, yakınlarında rüyalarını tabir edebilecek kimse de yoktu.

Ona, Demir Baba Dergahı'nda öğretmişlerdi; rüya tabirinin çok önemli olduğunu, rüyaların tabir edildiği gibi çıktığını, anlatılmadan önce rüyanın ayağı bağlı bir kuş olduğunu, anlatıldıktan sonra kuşun geri dönmemek üzere uçtuğunu, rüyaları hayra yormak gerektiğini...

Yusuf, mektubunun gazetede yayınlanmasından önceki gece yine güllerle ve sevdikleriyle dolu bir rüya görmüştü. Ama bu rüya diğerlerinden farklıydı. Rüyasında, hem kendisi hem de Gülçehresi ve çocukları güllerle kuşatılmıştı. Onlara ulaşmak isterken, güller

onu iyice içlerine alarak, gökyüzüne kaldırmışlar ve sevdiklerinden uzaklaştırmışlardı. Sevdiklerini yeryüzünde göremez olunca, bağırmak istemiş ve bu sırada uyanmıştı.

Yusuf, bu rüyadan çok etkilenmiş, Demir Baba'nın güle üç defa yenildiğinde gerçek pehlivan olacaksın sözünü hatırlamıştı. Güle iki defa yenilmişti, yenilgisinin biri Gülşeni büyüğüne, diğeri Gülçehre'ye olmuştu. Güle üçüncü yeniliş nasıl olacaktı acaba? Yusuf, sabah namazından sonra bir türlü uyuyamamış, "Ya Rabbi rüyamı hayırlara vesile kıl, sevdiklerime kavuşmamı nasip eyle" diye dua etmişti.

28 Mart sabahı, Yusuf, rüyanın tesirinde, otelin önünde gezinirken, Malatyalı Mehmet Ağa, birkaç arkadaşıyla birlikte ziyaretine geldi. Yusuf, Mehmet Ağa ve beraberindekileri görmekle sevindi. Akşamki rüyadan sonra, gönlü onları görmekle bir nebze olsun rahatlamıştı. Rüyayı anlatmak için, dayanılmaz bir istek duydu, fakat rüya tabir edildiği gibi çıkar sözünü hatırlayarak vazgeçti, anlatmaya cesaret edemedi.

Mehmet Ağa, o günkü The World gazetesinde yayınlanan mektubunu tercüme edince, Yusuf'un aklı başından gidecek gibi oldu, fırladı, garsondan, hemen Rum Pierri'yi uyandırmasını ve aşağıya çağırmasını istedi. Mehmet Ağa, Yusuf'a ne olduğunu soramıyordu.

Pierri, büyük bir telaşla aşağı, otelin lobisine inip de, Yusuf'un elinde o günkü gazeteyi görünce durumu anlar gibi oldu, sarardı, soldu. Yusuf, gazeteyi büyük bir kızgınlıkla, Pierri'nin yüzüne çarptı:

"Bre Pierri denen herif. Bu sözleri ben sana söyledim mi, bunları gazeteye benim haberim olmadan nasıl yazdırırsın?"

Pierri, Yusuf'u yatıştırmak gayretindeydi:

"Hangi sözleri Yusuf? Ben senin söylemediğin hiçbir sözü onlara söylemedim. Bilmez misin Amerikan gazetelerini, günlerdir senin hakkında bir sürü yalan haber yazdılar, şimdi de böyle olmuştur."

Pierri'nin sözleri Yusuf'u biraz frenledi, söyledikleri doğru

olabilirdi, hakikaten de kendisini hakkında bir sürü yalan yanlış şeyler yazmışlardı, bu da öyle olabilirdi:

"Te be, gazetede, benim, 'Hayatımda hiç yenilmedim ve beni yenecek adam çıkacağıma da inanmam' dediğimi yazıyor. Yahu ben hiç böyle bir şey der miyim, biz de rakibin karınca dahi olsa kendini karıncadan büyük bilme, denir. Mümin Hoca, beni hataladı, Hergeleci İbrahim, yenmekten beter yaptı. Bundan sonrada, nice Mümin Hocalar, Hergeleci İbrahimler çıkarak bana gökteki yıldızları saydırabilirler. Söyle bakalım, ben sana böyle bir şey dedim mi?

"Demedin Yusuf."

"Demedimse bunlar, gazetede nasıl çıkmış?"

Mesele anlaşılmıştı, Pierri, zaman kazanarak Yusuf'u sakinleştirmek istedi:

"İzin verirsen açıklayayım. Bana kalırsa gazetede böyle çıkması, bizim açımızdan iyi olmuş, bedavadan reklamımız yapılmış."

Yusuf, kızdı:

"Sen ne dersin be? Demediğim sözlerin gazete yayınlanması nasıl iyi olurmuş. Reklam dediğin şey nedir?"

Pierri rahatladı, Yusuf'un dikkatini başka şeye çekmeyi başarmıştı:

"Te be Yusuf Pehlivan, reklam sizde bilinmez. Bir şeyi, halkın almasını, milletin ilgi göstermesini sağlamak için, yazı ile söz ile fotoğraf ile övmek, olduğundan daha iyi göstermektir."

"A be öyle şey olur mu? Bu düpedüz insanları aldatmaktır."

"Burada bu, insanları aldatmak olarak kabul değil, işin, ürünün tanıtılması olarak kabul ediliyor. Gazetede çıkan yazı da bu şekilde senin reklamın olmuş."

Yusuf, iyice köpürdü:

"Olmaz büle şey. Bu düpedüz sahtekarlık bre. Sakın ola benim

için böyle şeyler yapmayasınız, sonra, ben size reklam dediğiniz şeyden yaparım, ama ondan sonra size kimse müşteri olmaz."

Pierri, Yusuf'un gazabından böyle ucuz kurtulduğu için sevinçliydi. Yusuf'un dikkatini başka tarafa çevirmekle iyi yapmıştı, yılışık yılışık gülümsedi:

"A be Yusuf Ağa'm. Tamam, Rum milletindeniz, ama seni kızdıracak kadar Rum değilim."

Pierri'ni bu sözleri, Yusuf'un kızgınlığına su döktü, elinde olmadan gülümsedi. Yusuf, Mehmet Ağa'ya, "Bre Mehmet Ağa, gel gidelim, bu Rum'un yanında daha fazla durmayalım, yoksa bizi de kendisine benzetecek" diyerek, koluna girdi, birlikte Yusuf'un odasına yürüdüler. Yusuf'un Mehmet Ağa'ya anlatacağı çok şeyler vardı, anlatmazsa, anlatmadıkları onu yiyip bitirebilirdi. Bir daha Mehmet Ağa gibi onu anlayacak kişiyi ya bulurdu ya bulamazdı.

Roeber maçından sonra, Yusuf, menajerlerinin kendisini aldattıklarını, 5 ay için ayda 80 dolar ve masraflarını karşılamak şartıyla kendisiyle anlaşma yapan Doublier, Rum Pierri ve Cannon'un mümkün olduğunca daha fazla para kazanmak için karşı tarafla anlaşmaktan çekinmediklerini fark etti. Onlardan kurtulmanın yolunu aradı. Roeber ile yaptığı maçta, bahisler hep Yusuf'un lehine oynanmıştı ve Roeber için para yatıranlar çok kazanmıştı. Yusuf, bu konuda, Mehmet Ağa'ya araştırma yaptırdı, Pierri ve Cannon'un da Roeber için para yatırdıklarını öğrendi. Mehmet Ağa, bahis merkezine gitmiş, biraz para vererek, Pierri ve Cannon adına kesilmiş makbuzlara ulaşmıştı. Yusuf, çok kızdı, gidip, ağızlarını, burunlarını dümdüz etmek istedi. Ancak Mehmet Ağa araya girerek, böyle bir hareketin, hem kendisine büyük zarar vereceğini hem de Osmanlı'ya söz getireceğini söyleyince, sinirlerine hakim oldu. Anlaşmayı, Pierri ve Cannon'un gözleri önünde yırttı. İtiraz ederlerse, elindeki makbuzu polise vereceğini söyledi. Pierri ve Cannon, Yusuf'un elinde makbuzu görünce kıpkırmızı kesildiler, çok korktular, bir şey diyemeden Yusuf'un yanından ayrıldılar.

Yusuf, kendi şartlarını söyleyerek, anlaşmalı güreşi hiçbir zaman kabul etmeyeceğini belirterek ve asla yaptığı güreşlerde bahis oynamayacağı sözünü alarak ve bunu mukaveleye de işleyerek New Yorklu Brady ile anlaştı. Brady, daha mert birine benziyordu, Amerikalıyı, Amerika'nın şartlarını daha iyi biliyordu.

Etraftan, Yusuf'la maç için teklifler yağıyordu. Evan Lewis, Tom Jenkins, McLeod ve Charles Wittmer gibi zamanın büyük güreşçilerinin menajerleri bir maç için 1.000 dolara kadar para yatırmaya hazırlardı. Hatta, Charley White adında bir menajer, o tarihlerde de devam edegelen Türk-Yunan gerginliğinden yararlanmak ve Amerika'daki Yunanlılardan para koparmak için, arslandan file kadar her hayvanla güreş edip yenmiş, tek kolu ile bir atı kaldırabilen, Yusuf'u bozuk para gibi harcıyabilecek kişi iddiası ve reklamıyla 23 yaşında bir Rum'u ortaya çıkarmıştı. 31 Mart 1898 tarihli Evening World gazetesinde, Yorgi Heraklides isimli bu Rum'un, Avrupa'da yenmedik şampiyon bırakmadığı ileri sürülüyordu.

Yusuf, bu komik iddialara cevap dahi vermedi. İşin tuhafı Yusuf'un menajerliğinden uzaklaştırılmış olmasına rağmen bu iddiaya ilk itiraz Rum Pierri'den geldi. Pierri, 2 Nisan 1898 tarihli The World gazetesinde, Heraklides'in bir yalancı, şartlatan olduğunu, Yusuf'un, Roeber'i, hatta dünyada güreşçi olarak tanıdığı herkesi yenebileceğini, Yusuf'u ancak kendisinin Türkiye'den getireceği başka bir Türk pehlivanın yenebileceğini açıklayarak, "Heraklides gelsin önce benimle güreşsin, beni yensin" dedi.

Yusuf'un Amerika'daki ikinci güreşi, John F. McCormick ile yapması kararlaştırıldı. Yusuf, tekrar güreş yapacak olmasından çok memnundu.

Güreş, Philadelphia'da yapılacaktı. Anlaşmaya göre Yusuf, 1 saat içinde McCormick'e karşı üç tuş yapmazsa, yenik sayılacaktı. Yusuf, "Bir saat içinde on tuş yapmaya da razıyım, yeter ki rakibimin minderden kaçmasını önleyin" dedi. Yapılan anlaşmayla, bilerek minder dışına çıkanın yenik sayılacağı kabul edildi. Ve Yusuf, 7 dakika içinde üç tuşu yaptı. Yakaladığında, rakibini kollarıyla

sıkıyor, onun külçe gibi ayakları dibine serilmesiyle tuşunu tamamlıyordu.

Bu karşılaşmayı, "Yusuf bir harika, sanki başka dünyadan gelmiş" başlığıyla veren 5 Nisan 1898 tarihli The World gazetesi, "Türk, McCormick ile alay etti, bir çocukla oynar gibi oynadı" diyordu. Gazete, Koca Yusuf'un kendisini zorlamamasını, güreş seyretmek için gelenlere biraz güreş göstermesini alay olarak değerlendirmişti.

Koca Yusuf, Amerika'nın batı sahilindeki Baltimore, Boston gibi şehirleri dolaştı ve çeşitli güreşler yaptı, bunların hepsini de hiç zorlanmadan kazandı. Koca Yusuf güreş yaparken, menajeri Brady de Roeber ile ikinci güreş için anlaşmaya vardı.

Yusuf'un şöhreti, her güreş sonrası biraz daha yayılıyordu. Daha önce hilesiz, şikesiz güreş seyretmeyen Amerikalılar, çok kısa sürmesine rağmen, Yusuf'un güreşlerine bayılmışlardı. Gazeteler, büyük boyda Koca Yusuf resimleri basıyorlardı.

Roeber ile yapılacak ikinci maçın tarihi yaklaştıkca, gazetelerde Roeber'in tekrar kaçıp kaçmayacağı fazlasıyla tartışılıyor ve güreşseverler, "Roeber bu sefer tazı gibi kaçmamalı, erkek gibi güreş yapmalı" diyorlardı. Hemen herkesin kafasında Yusuf'la başa çıkamayacağına inandıkları Roeber'in yine bir dalavere, bir sürpriz yapacağı endişesi vardı.

Amerikalıların, bu endişelerinde haksız olmadıkları görüldü. 30 Nisan, akşamı Roeber ile Yusuf, ikinci defa karşı karşıya geldiler, Yusuf, yine güreş yapamadı. Roeber bu sefer, minderin etrafına ip gerildiği ve minder dışına çıkanın mağlup sayılacağı için, ringten kendini atamadı, ama başka bir yol buldu.

1 Mayıs 1898 tarihli The World gazetesi Roeber ile Koca Yusuf arasındaki güreşi şöyle verdi:

"Dün gece, Yousouf'la Roeber, ikinci defa karşı karşıya gelişlerinde önceki güreşte olduğu gibi ancak iki dakika karşı karşıya kalabildiler. Sonraki yarım saat tam bir mahalle kavgasına benzedi. Gerçi önceki güreşte iki dakika karşı karşıya kalamamışlar, Roeber kaçmış, Yousouf kovalamıştı. Bu sefer böyle bir şey olmadı,

ancak, Roeber ve menajerinin tasarladığı ve kimsenin ummadığı başka şey oldu.

Güreşin başlamasından yaklaşık yarım saat geçtikten sonra, yine iki dakika kadar Yousouf, Roeber'i kovaladı. Yakaladığı anda, Roeber, bu sefer kendini atamadı, ama yumruklarını attı, hem de Yousouf'un yüzüne. Yousouf, bir şey yapmadığı, Roeber'in yumruklarına karşılık vermediği halde polis, müdahale etti ve hakem de maçı tatil etti. 5 bin kişi böylece Metropolitan Opera'dan güreş seyredemeden ayrıldı.

Hadise şöyle gerçekleşti: İlk anda Roeber, Yousouf'a yaklaşır gibi oldu. Ama hemen vazgeçti, yarı çekilir ve yarı kaçar hava içinde peşinde Türk olduğu halde iplere doğru kaçtı. Türk onu yakaladı, iplere doğru fırlattı, Roeber iplerde yaylanıp tekrar önüne gelince Türk, onu altına aldı. Roeber, köprü kurarak durumu kurtardı. Yousouf, oyun yapmayı denemedi, abandı, Roeber, köprüde dayanıyordu. Salondan, 'Fırlat onu', 'Ez onu' sesleri işitiliyordu.

Bu sırada, iki polisin, karşı koymasına rağmen, mindere yakın oturan ve Yousouf'a saldırmak isteyen kel kafalı, favorili birini salondan çıkardıkları görüldü.

Metropolitan Opera'da alışılmamış eğlendirici bir sahneydi bu. Seyirciler, müthiş bir şekilde Roeber'i ıslıklıyordu. Brady, mindere çıktı ve gürültüler devam ederse karşılaşmanın iptal edileceğini açıkladı. Bu arada haç ile hilalin çekişmesi minderde devam ediyordu. Pembe ve küçük 82 kiloluk Roeber, bir kurbağa gibi dirsekleri ve kollarını sıkarak büzülmüş, hareketsiz duruyordu. Siyah saçlı, sarı ciltli Türk ise bir İsviçre köyü üzerine düşen çığ gibi hasmının üzerine kapanmıştı. Türk oyun uygulamaktan ziyade rakibini ezerek işini bitirmek istiyor gibi görünüyordu.

Bir müddet sonra, Türk, rakibini bıraktı, sanki onunla eğlenmek veya seyircilere biraz güreş göstermek istiyor gibiydi. Türk'ün kendisinin bıraktığını farketmeyen, çabasıyla kurtulduğunu zanneden Roeber, hücuma geçti, birkaç defa dalış yaptı. Oyuna girmeye çalıştı. Türk ise onun bu hücum teşebbüslerine gülerek, hiç

zorlanmadan karşılık veriyordu. Türk, bu kadar oynaşmanın, gösterinin yettiğine inanmış olmalı ki, Roeber'in üzerine varıp sağ elinin ayasını Alman'ın köprücük kemiğinin üzerine koyarak minderin gerisine doğru itti. Bu Türk güreşinde, el ense diye söylenen bir oyunmuş. Roeber, herhalde bunu ensesine yumruk atmak gibi anladı.

Yousouf, aynı hareketi tekrar yaptı. Roeber, ne olduğunu anlamadan geriye doğru uçarken acıyla, 'Ne yapıyor bu?' diye seslendi.

Menajeri Julian ile kardeşi, ikisi birden, 'Vur yumruğu' diye bağırdılar. Roeber de bu işareti bekliyor olmalı ki, yumruğu, Yusuf'un yüzüne patlattı. Yusuf şaşırdı, kıpkırmızı oldu. O müthiş pencesini kaldırdı, herkes ne olacağını bekliyordu. Roeber, donmuş gibi yerinde duruyordu. Ne oldu bilinmez, Yousouf, vurmaktan vazgeçti. Bu arada hakem Wolf, güreşçileri ayırmak için koştu, Roeber'i geriye itti. Türk, her zamanki gibi rahat, kötülük taşımayan haliyle gülümsüyor, herhangi bir hata yapmadığını ifade için omuzlarını silkiyordu.

Amerikan grekoromen güreşinde itmeyi yasaklayan herhangi bir kural olmasa da, hakem Wolf, Roeber'i geri doğru iterken, o, yine Türk'e hınçla bir sol yumruk salladı. Yumruk, Yusuf'un burnunun ucundan geçti ve bu anda Roeber'in kardeşi mindere fırladı. Menajeri Julian da, 'Ye onu' diye bağırdı. Aynı zamanda, Yousouf'un menajeri Brady de, 'Faul, faul, yumruk attı' diye bağırarak ringe girdi. Birden, Roeber'in yardımcısı Bob Fitzsimmmons'un uzun silüeti minderde görüldü, kendisi Amerika ağır sıklet boks şampiyonudur. Sanki tabanca varmış gibi eliyle cebini kaldırmıştı. Brady'i, yakasından ve paçasından yakalayıp ihtiyatla kaldırdı, yana yatırıp iplerden geçirdi ve gazete muhabirlerinin masasının üzerine uzattı. Aynı saniyede Charlie White, ringe daldı ve Fitz'e bir boyunduruk geçirip geriye doğru fırlattı. Saniyenin beşte ikisi kadar bir zaman geçmemişti ki 15 polis ringe dalmış, Yousouf'u, Roeber'i, Julian'ı, Fitzsimmons'u, Brady'i ve White'i birbirlerinden uzaklaştırmışlardı. O anda hakem ortaya çıktı ve 'Baylar, gayet müşkül durumdayım, karşılaşmayı tatil

ediyorum' dedi."

Evet, 1 Mayıs 1898 tarihli The World gazetesi, Yusuf ile Roeber, arasındaki güreşi böyle anlatmıştı. Yusuf'un anlayamadıkları birkaç hareketini yorumda yanılmış, ama genelde tarafsız bir şekilde güreşi okuyucularına ulaştırmıştı. Amerikalılar, el ense oyununu hiç görmedikleri gibi, pehlivanlarımızın rakibini teşvik için, hayda bre diye seslenmelerini, çırpınmalarını, alay etmek olarak anlamışlardı.

Güreş esnasında Yusuf da Roeber'in çok kuvvetli köprüsü karşısında şaşkın kalmış, ne yapacağını bilememişti. Roeber'in köprüsü inanılmaz derecede kuvvetliydi. Köprünün ancak yüklenmekle bozulmasına izin vardı. Yusuf, yüklenmiş, Roeber dayanmış, bu durum Yusuf'un canının sıkılıp ayağa kalkmasına kadar devam etmişti. Amerika gazeteleri, Roeber'i isterse, biraz olsun Yusuf'un karşısında dayanabileceğini ispat ettiği için tebrik ediyor, ancak yine kavga çıkararak maçı yarıda kestiği, dalavere çevirdiği için tenkit ediyordu. Bu olaylarda en çok dikkati çeken husus, özellikle bir kısım basının vahşi ilân etme çabalarına rağmen, Amerikalıların, Yusuf'un, gayet sakin ve akıllı, ahlaklı, mert insan olduğunu anlamış olmalarıydı. Yusuf'un içinde bulunduğu ruh halini ve gerçek sporcu kimliğini, sporun ruhuna olan sadakatini Amerikan basını da farketmişti.

Amerika'nın grekoromen şampiyonu Roeber ile olaylı geçen ikinci karşılaşmalarından sonra Koca Yusuf, menajeri Brady ile Amerika turuna çıktı. Yanlarına Yusuf'un isteği üzerine Malatyalı Mehmet Ağa'yı da almışlardı. Mehmet Ağa'ya aylık 30 dolar vereceklerdi. Bu Mehmet Ağa için bir servet demekti. Önce kabul etmek istemedi, "Ben severek sana arkadaşlık yaparım. Bunun için para almayı kendime en büyük hakaret kabul ederim" dedi. Fakat Yusuf'un ısrarı karşısında kabul etmek mecburiyetinde kaldı.

Yusuf için Mehmet Ağa'nın varlığı çok mühimdi, onunla vatan hasretini bir nebze olsun dindiriyor, dertleşiyordu. Amerika, onu Fransa'dan daha fazla yormuştu, yorgunluğu gönül yorgunluğuydu. New York'tan çıkıp koca Amerika ülkesinin içlerine doğru yola

çıktıklarında, Yusuf, New York ile Amerika'nın diğer taraflarındaki insanların çok farklı olduklarını gördü. New York dışındaki insanlar, daha cana yakındı. Herkes, büyük bir koşuşturma içinde, daha büyüğünü yapma, daha büyüğünü yakalama derdindeydi. Amerika'da tek bir ölçü birimi vardı; büyük. Her şey bununla ölçülüyordu.

Yusuf, bir sürü şehir dolaştı. Her tarafta büyük ilgi ile karşılandı. Sakin hâli, dalavereler karşısındaki sabırlı davranışı ona büyük sempati kazandırdı.

Eskisinden çok daha fazla para kazanıyordu. Kazancını mutlaka altın frank olarak alıyordu. Altınları belindeki kuşağa yerleştiriyor ve vatana döneceği günü iple çekiyordu. Nedendir bilinmez, Amerika onu çok daha fazla sıkmış, Amerika'ya geleli henüz iki ay olduğu halde sevdiklerini, memleketinin dağını, taşını, her şeyini özlemişti.

Amerika şampiyonu Jenkins ile Cleveland'da karşı karşıya geldi.

Jenkins ile karşılaştıklarında, Yusuf, onun, 85 kilo civarında olduğunu gördü. Pire gibiydi, takip etmek çok zordu. Rakibim sağ tarafımda diye düşünerek buna göre tedbir alıp hücum geliştirirken, onun, nasıl olduğunu anlamadan soluna geçtiğini görüyor, takipte zorlanıyordu. Güreşten kaçmıyordu. Yusuf, el enseyi çektiği anda, Jenkins eğilerek veya vücut hareketiyle bundan kurtuluyordu. Yusuf, tam kollarım arasına aldım, yakaladım, zapt ettim dediği anda, Jenkins, yağ gibi kolları arasından kurtuluyordu. Yaklaşık bir saat geçmesine rağmen, Yusuf, Jenkins'i zaptetmeyi başaramamış, dolayısıyla da hiç tuş yapamamıştı. Zaten Yusuf'un rakibini yakalaması tuş demekti. Eline geçirdiği anda, kolları arasına alıyor, mengene gibi sıkıyor, altına alıp tek kleyle, kolunu, rakibinin koltuk altından geçirip enseye getirerek çevirip tuş yapıyordu.

Bir saat geçmesine rağmen, rakibini yakalamayı başaramayan Yusuf, sinirlendi, ancak kızması rakibine değil, kendisineydi. Çünkü rakibi Jenkins, bugüne kadar Amerika'da karşılaştığı en hilesiz, hurdasız güreşen kişiydi. Gayet merdâne ve güreş kuralları içinde Yusuf'un karşısında tutunmaya çalışıyordu.

Jenkins, son derece çevik ve oyunbazdı. Ancak, Yusuf karşısında bir saatlik dayanma gayreti sonrası, halsiz düştü ve direnci kalmadı, kaçamaz hale geldi. Güreş başlayalı bir saat bir dakika olduğunda Yusuf, Jenkins'i sağlam şekilde kolları arasına, hemen arkasından da bükerek altına aldı. Ve o karşı konulmaz gücüyle, sağ kolunu rakibinin koltuk altından geçirip enseye getirerek tek kle oyunu aldı ve çevirerek tuş etti. Bu tuşun hemen arkasından da diğer iki tuş geldi ve güreş bitti. Güreşle birlikte Jenkins de bitmişti. Jenkins, minderin ortasında sırt üstü kala kalmıştı. Son tuştan sonra doğrulamamıştı.

Yusuf, hemen gitti, Jenkins'i iki kolundan tutarak kaldırdı, tıpkı yağlı güreşte olduğu gibi, helalleşmek için hafifçe yerden kaldırdı. Mehmet Ağa'yı yanına çağırdı. Onun vasıtasıyla Jenkins'ten hakkını helal etmesini istedi. Yusuf'un davranışı Jenkins'i şaşırttı. Yusuf, "Çok teşekkür ederim. Amerika'ya geleli ilk defa güreş gibi güreş tuttum. Bu benim için en büyük mükafat. Mertçe güreştiğin için sana çok çok teşekkür ediyorum. Ödülün yarısı olan 50 doları sana veriyorum" dedi.

Yusuf'un hareketi ve sözleri Jenkins'i çok duygulandırdı, gözyaşlarını tutamadı, "Yousouf Pehlivan, sen ne kadar mert, ne kadar iyi bir insanmışsın. Seni bize bir vahşi, bir canavar gibi tanıtanlara yazıklar olsun" dedi.

Yusuf, Jenkins'in sözlerine yalnızca tebessüm etti.

1898 Haziran ayının ortalarına gelindiğinde, Yusuf, sıtma hastalığına yakalandı. Vatan hasreti vücut direncini düşürmüş olmalı ki, otel odasından çıkamaz oldu. 41 derece ateşle kendini bilmez bir şekilde yatıyor, uykuyla uyanık arasında Gülçehre'yi, çocuklarını sayıklıyordu. Mehmet Ağa, bir an olsun başından ayrılmıyor, sirkeli suya mendil batırıp ateşini düşürmek için gayret ediyordu.

Hastalanmadan önce Cincinnati tiyatrosunda, Amerika'nın gözde şampiyonlarından Charles Wittmer ile güreş için anlaşma yapılmıştı. Güreş günü geldiğinde, üç bin kişi tiyatroyu doldurdu. Fakat, Yusuf, 41 derece ateşle yataktaydı. Doktor gelmiş, Yusuf'u muayene etmiş ve kesin olarak güreşemeyeceğine dair rapor vermişti.

Meneceri Brady, deli gibiydi. "Eğer Yusuf güreşemezse, mindere çıkmazsa bu halk beni linç eder" diyordu.

Yusuf, bir ara kendine gelir gibi oldu ve Brady'in ne dediğini Mehmet Ağa'ya sordu. Mehmet Ağa, tercüme edince, "Yardım edin bana, giyineyim" dedi.

Mehmet Ağa, duyduklarına inanamadı:

"Bre Yusuf Pehlivan ne giyinmesi? Bu halde güreşmeyi düşünmüyorsun herhalde."

Yusuf, kendini çok zorlayarak tebessüm etti.

"Te be Mehmet Ağa, bu Brady gavurcuğunu gözüm tuttu. Onu, seyircilerin linç etmesine nasıl razı geliriz? Merak etme, bizim ölümüz bile onların en birinci pelvanıyla güleşir."

Yusuf'un bu halde güreşmek istemesine Brady bile razı değildi, ancak Yusuf'a birşey demedi. Çünkü Brady, vicdanı ile cüzdanı arasına sıkışmıştı. Mehmet Ağa'nın bütün itirazlarına rağmen, Yusuf, giyindi. Mehmet Ağa ve Brady'in yardımıyla güreşin yapılacağı yere geldi. Dışarı çıkmak, hareket etmek, Yusuf'u biraz kendine getirmişti, ancak yine de çok halsizdi, ayakta zor duruyordu. Yanındakilerin yardımıyla bin bir zahmetle göbeğinden diz kapak altına kadar uzanan mayosunu giydi ve mindere çıktı.

Brady, elindeki doktor raporunu seyircilere ve hakem heyetine gösterek, "Yusuf, çok hasta, ateşi 41 derece. Ancak, siz seyircilerin burada toplandığını görünce, sizlerin hatırına bu halde güreşmeyi istedi. Biz onun güreşmesine engel olmak istedik, ancak, o, 'Benim için yenilmek o kadar önemli değil. Güreş seyretmeye gelen bu insanları hayal kırıklığına uğratmağa hakkımız yok. Minderde öleceğimi bilsem yine güreşirim' diyerek huzurlarınıza geldi" açıklamasında bulundu.

Seyirciler, Yusuf'a baktılar, her halinden hasta olduğu belli oluyordu. "Yousouf, Yousouf, Yousouf!" diye bağırarak çılgınca alkışladılar. Yusuf, halsizce elini kaldırarak seyircileri selamladı.

Ve güreş başladı. Wittmar, fırsatı kaçırmak istemiyordu.

Amerika'da efsaneleşen Yusuf'u yenen ilk güreşçi olmak ateşiyle yanmaya başladı. "Hele onu bir yeneyim, Yusuf'un hasta olmadığını gazeteler vasıtasıyla, değil Amerika'ya bütün dünyaya inandırırım" şeklinde düşünerek, ölüm döşeğindeki aslana saldıran sırtlan gibi saldırdı.

Wittmar'ın bütün saldırıları boş gitti. Yusuf, Wittmar'ı alnından tutarak geri itiyor, hastalığı sebebiyle okşama yerine geçecek hafif el enselerle rakibini uzak tutmaya çalışıyordu.

2,5 saat süren güreş boyunca, Yusuf, oyun alamadı, yalnızca savunmada kaldı, ama bir defa olsun Wittmer'e oyun vermedi. 2,5 saat dolunca Yusuf'un ayakta duracak hali kalmamıştı, güreşin bitiş düdüğüyle birlikte, Yusuf, mindere yığıldı, bayılmıştı.

18 Haziran 1898 tarihli Illustrated Police News gazetesi bu güreşi, "Wittmer'e yazıklar olsun. Yousouf'un ölüsünü bile yenemedi. Güreşçilerimizin ne kadar güreşçi olduğu böylelikle iyice meydana çıktı" haberiyle okuyucularına duyurdu.

Yusuf, bu güreşten bir hafta sonra biraz iyileşir gibi oldu, ancak hâlâ kendini tam anlamıyla toparlamış değildi. Menajeri Brady, Yunanlı Heraklides'in gazetelere, "Yousouf, korktuğu için benim karşıma çıkamıyor, hastalık falan hepsi bahane" diye konuştuğunu söyledi.

Yusuf, "Heraklides'e haddini bildirmem için tam mânâsıyla iyileşmem şart değil; bu halde de onunla rahatça güreş tutabilirim" diyerek, güreşin hemen olmasını istedi. İki gün sonra, Heraklides ile New York'taki Madikon Square Garden'ı dolduran binlerce Rum taraftarının önünde güreşti.

Yusuf, ilgi ve alkış toplamak için türlü şaklabanlıklar yaban Heraklides'e el enseyi yerleştirdi, rakibi uçtu ve iki metre öteye yuvarlandı. Rakibini hemen bastırdı, sağ kolunu koltuk altından sokup ensesini bularak çevirdi ve Heraklides, tuş oldu. Güreş başlayalı yalnızca 47 saniye olmuştu. Hakemler dahil kimse gördüğüne inanamıyordu. İşin garibi, Koca Yusuf, el enseyi o kadar sağlam vurmuştu ki, Heraklides, yerde üç dakika kadar baygın kaldı, doktorlar zor ayılttılar. Heraklides'in taraftarları, "Faul, faul!

Türk'ü diskalifiye edin" diye bağırıyorlardı. Hakem heyeti toplandı, Yusuf'un hareketlerinde faul olmadığına karar verdi. Çünkü, güreşi satılık hakemler idare etmiyordu, Yusuf, Brady ile kesin olarak konuşmuş anlaşmalı güreş istemediğini kati olarak söylemişti. Heraklides on beş dakikalık dinlenmeden sonra ancak kendine geldi.

Heraklides'in kendisine gelmesiyle birlikte gitmesi bir oldu. Bu sefer daha kısa zamanda gitti. Yusuf, aynı oyunla, el ense ve tek kleyle Heraklides'i ikinci defa tuş ettiğinde, ikinci güreş başlayalı yalnızca 23 saniye olmuştu.

20 Haziran 1898'de, Chicago'da, Yusuf ile Boğazlayan Lewis'in serbest dünya şampiyonluğu için bir güreş yapmaları konusunda mukavele imzalandı.

Koca Yusuf sıkı bir şekilde bu güreşe hazırlanıyordu. Hergün öğleye kadar idman yapıyor, öğle namazını kılıp tekrar yatıyor ve 3'e kadar uyuyordu. Daha sonra bir lokantada kendisi için özel ısmarlanmış dana etini yiyor, yemekten bir saat sonra da 1,5 saat durmadan üç kişi ile birden ve üçü de yeter deyinceye kadar idman yapıyordu. Güreşten sonra da üç güreşçi, Yusuf'a bir saat boyunca masaj uyguluyorlardı.

Güreşten bir gün önce Yusuf'a, Amerikalı bir gazetecinin kendisiyle görüşmek istediğini söylediler. Yusuf, gazetecilerle görüşmeyi sevmezdi, ama yaşadıkları ona, gazetecilerle iyi geçinmek gerektiğini öğretmişti. Malatyalı Mehmet Ağa ile birlikte otelin lobisine indi. Karşılarına ufak tefek bir Amerikalı çıktı. Altmış yaşları civarındaydı. Gözlerinde, çok görmüş, çok yaşamış insanların hüznü vardı. "Ben serbest gazeteci Henry Maegeman" şeklinde kendini tanıttı. "Pehlivan, rahatsız olmazsan sana şöyle iyice bir bakabilir miyim?" diyerek Yusuf'tan izin istedi. Yusuf, gerek Fransa'da gerekse Amerika'da, şike veya kadınların kendisiyle beraber olma isteği gibi birçok teklifle karşılaşmıştı. İnsanların kendisini meraklı gözlerle izlemesine de alışmıştı. Ancak böyle açık bir isteğe ilk defa rastlıyordu. Şaşırmakla birlikte sesini çıkartmadı.

Gazeteci, uzun uzun Yusuf'a baktı ve hiç beklemedikleri bir anda Yusuf'un boynuna sarıldı. Yusuf, şaşırmıştı. Senelerdir aradığı oğluna kavuşmuşçasına Yusuf'a sarılan gazeteci, onu uzun uzun bağrına bastı. Yusuf ile Mehmet Ağa'nın şaşkınlığına şaşkınlık katıyordu. Meçhul gazeteci ağlıyordu, hem de içini çeke çeke. Bir sandalye çekti oturdu, Yusuf'u da yanına oturttu ve anlattı:

"Hareketlerime şaşırdınız değil mi? Ama dinledikten sonra hak vereceksiniz. Bundan tam 25 sene önceydi. O zaman, macera

ateşiyle yanan genç bir gazeteciydim. The New York Herald gazetesinin Londra bürosunda çalışıyordum. Rusların, Batı Türkistan'daki Hive Hanlığı'na yapacağı sefere katılmam istenince büyük bir sevinçle kabul ettim. Rus ordusuyla birlikte, Seyhun-Ceyhun nehirleri arasında yaşayan Türkmenlerle tanıştım. Rusların, onlarla tanışması, karşı karşıya gelmesi ölüme, benim tanışmam ise hayran olmama, ufkumun açılmasına sebep oldu. Oğuz boylarının en asil boyuyla, Osmanlı, Selçuklu, Gazneli, Harezm gibi tarihin en muhteşem, en medeni, en insancıl, en adil medeniyetlerini kuran Türkmenlerle tanışınca gönlüme sanki güneş doğdu. İnsanlığın, yiğitliğin, cesaretin, kadın erkek ölüme gülerek gitmenin, misafiri için can feda etmenin ne olduğunu gördüm. 1873 yılında, yeryüzünde böyle bir topluluğun yaşadığına inanamadım. Onları tanıyınca, Osmanlı'nın, 500 çadırlık bir obadan muhteşem bir devlet ve medeniyeti nasıl kurduğunu daha iyi anladım. Onları tanımakla huzurun, sevincin en güzelini, en anlamlısını tattım; acının da en acı, en yakıcı olanını. O yiğit insanların, Ruslar tarafından katledilişine şahit oldum. Aradan geçen 25 yıla rağmen, ölürken bile güzel, düğüne gider gibi ölüme giden, kadınları dahi Rus askerlerine bedel o insanların katledilişini unutamıyorum."

O günleri hatırlamak, Henry Maegeman'ın heyecanlandırmış, ağzı kurumuştu. Su istedi. Yusuf ve Mehmet Ağa, ihtiyar gazetecinin anlattıklarıyla çarpılmışlardı. Sanki masal gibiydi. Gazeteci Henry Maegeman, suyunu içtikten sonra kaldığı yerden anlatmaya devam etti:

"Yusuf Pehlivan, senin Fransa'daki güreşlerini, oradaki yaşayışını, şikeye alet olmayışını bir gazeteci arkadaştan bütün ayrıntılarıyla dinledim. Senin halin, davranışın, bana, 25 yıl önce tanıdığım Türkmenleri hatırlattı. Özellikle de bugüne kadar tanıdığım en yiğit insan olan Sadık Han'ı. Sana sarılınca ona sarılmış gibi oldum. Kendimi tutamadım, ağladım.

Amerika'ya geldiğini duyunca çok sevindim. Hemen senin yanına koşmak, hayat anlayışı senin hayata bakışından çok farklı olan bu ülkede sana yardımcı olmak istedim. Ama olmadı. Hastalanmıştım. Fakat, bütün güreşlerini gazetelerden takip ettim, muhabir arkadaşlardan dinledim. Sen bana, güreş tarzın, davranışların ve görünüşünle, Seyhun-Ceyhun arasındaki Türkmenlerin reisi Sadık Han'ı hatırlattın. Hakikaten de

görünüşün, rengin, boyun posun o kahraman insana çok benziyor. Seni görünce onu görmüş gibi oldum. Heyecanımı buna ver. Seni gördüm, seni tanıdım ya artık ölsem de gam yemem.

Osmanlı'nın başşehri İstanbul'a gitmeyi, orayı görmeyi, padişahınızla tanışmayı çok istedim. Ama mümkün olmadı. Osmanlı'nın 1877-78 Rus Harbi'nde Ruslar karşısında o kadar zelil duruma nasıl düştüğünü bir türlü anlayamadım."

Gazeteci Maegeman anlattıkça, Koca Yusuf daha da dertlendi. Onun anlattıkları, cevapsız kalmış, yıllardır beynini ve gönlünü burgu gibi delen sorulara cevap olmuştu.

1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'ni bütün korkunçluğuyla yaşayan, koca Osmanlı'nın düştüğü zelil durumu görerek kahrolan, vatanını savunmak yerine İstanbul yollarına düşen Osmanlı insanını anlamak için çırpınan Yusuf, gazeteci Maegeman'ın sözleriyle gerçeğe kavuşur gibi oldu. Anlaşılan o ki, geçen 600 sene içinde, zamanın değişmesiyle Türkmenler de değişmişti. Seyhun-Ceyhun arasında sahip bulunduğu ve kendisine dünyanın en muhteşem devlet ve medeniyetini kurduran hasletlerini kaybetmiş, nimetin kıymeti bilinmeyince nimet de elden çıkmıştı.

Koca Yusuf ile Amerikalı gazeteci o gün akşama kadar birlikteydiler. Yusuf, Amerikalı gazeteciye hep Seyhun-Ceyhun nehri arasında yaşayan ve Ruslarlar savaşırken şehit olan Türkmen Beyi Sadık Han ve arkadaşlarını sordu. O asil, yiğit, mert, korku bilmez insanların destansı mücadelesini dinledi. Gazeteciye, Türkistanla ilgili bütün hatıralarını anlattırdı.

Ve Yusuf, üzüldü, bugüne kadar atalarının geldiği diyarlardan, oralarda kalan kardeşlerinden ve onların çektiği sıkıntılardan haberi olmadığı için.

Gazeteci Henry Maegeman, Yusuf'un Lewis'le olan güreşine mutlaka geleceğini söyledi. Ayrılırken, Yusuf'a yine sarıldı. Sanki kırk yıllık dostundan ayrılıyor gibiydi. Yusuf da, bu ihtiyar gazeteciyi çok sevmişti. Yusuf, bu insana kendisine o kadar yakın kılanın, 25 yıl önce yaşadığı hatıralar olduğunu farketti. O da,

yüzlerce sene önce Türkistan'da bıraktığı bir yakınını dünyanın öte ucunda, Amerika'da bulmuş gibiydi.

Yusuf'un yanından ayrılırken, gazeteci Henry, "Seyahat notlarım bu kitapta var. Kitap Osmanlıca. Amerika'da basıldıktan çok az bir zaman sonra Türkçe'ye çevrilip İstanbul'da basılmış. Bu baskıdan bir tane de bana göndermişler. Sana verdiğim kitap, o baskıdır.

O zaman çok hayret etmiştim. Kitaptan nasıl haberleri olmuştu? Hemen Türkçe'ye çevrilmesindeki gayretin arkasında ne vardı? Daha sonra işittim ki, bu konularda Osmanlı Sultanı Abdülhamit çok gayretliymiş. Türk ve Müslüman dünyasıyla ilgili olan ve özellikle Avrupa ve Amerika'da basılan eserleri yakından takip ettirip Türkçe'ye tercüme ettirirmiş. Bir gazeteci olarak Sultan Abdülhamit'in siyasetini çok yakından takip ettim. Onunla tanışmayı çok isterdim, ama mümkün olmadı. Eğer görüşürseniz, hürmetlerimi bildirin" diyerek Yusuf'a bir kitap verdi. Ve geldiği gibi sessizce gitti.

* * *

Yusuf, gazeteciyle görüştükten sonra, hemen odasına çekildi. Şaşkınlığı devam ediyordu. Gazetecinin anlattıkları onu tam anlamıyla gönlünden vurmuştu. Hemen kitabı açtı. Kitap Türkçe'ye, "Hive Seyahatnamesi" diye tercüme edilmişti. İlk sayfası, "Londra'da bulundığım ve Rusyalıların Hive'ye asker sevk ittigini haber aldığım esnada..." diye başlıyordu. Yusuf, kitabı bitirmeden yatmadı. Okuduklarıyla dehşete kapıldı. 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'ni bütün acı hatıralarıyla tekrar yaşadı.

Yusuf, güreş günü sabah Chicago caddelerinde yürüdü, sanki Şumnu sokaklarında yürüyormuşcasına. Sabahın bu vakti, tıpkı İstanbul'da gibiydi. Kuşlar, aynı terennümlerle tıpkı Karalar Köyü'ndeki güzellikte aynı lisanda ötüyor, çiçekler aynı güzellikte kokuyordu. İnsan dışında, bütün kainatın lisanı tekti, aynı dili konuşuyorlardı. Yusuf, "Dünyayı yaşanmaz, farklı kılan biz insanlarız" diye düşündü. Memleketini, sevdiklerini aklından bir türlü çıkaramıyordu. İçinde sanki onları bir daha göremeyecekmiş

gibi bir his vardı. Bu son güreşiydi. Meneceri Brady ile görüşmüştü; artık dönecekti.

Yusuf, güreş günü, 20 Haziran 1898'de kimseyle görüşmedi. Aklı fikri memleketinde, sevdiklerinde, gazetecinin anlattıklarındaydı. Güreşi hiç düşünmüyordu. Nasıl olsa diğer güreşlerinden farklı olmayacaktı.

Akşam 21.00 civarı, Chicago'nun Tattersall gösteri merkezine geldiğinde, 10 bin kişilik salonun dolduğunu gördü. Güreş kıyafetini giyip mindere çıktığında, büyük alkış tufanı koptu. Amerikalı seyirciler, "Yousouf, Yousouf" diye tezahurat yaparak Yusuf'u destekliyorlardı. Yusuf, sağ elini kalbinin üzerine götürerek herkesi selamladı.

Biraz sonra, Boğazlayan Lewis de geldi. Sağa sola gülücükler dağıtıyordu. Hayrettir, Amerikalı seyirciler, Lewis'i pek alkışlamadılar. Bu güreşe bu kadar ilgi göstermelerinin sebebi de Yusuf'tu. Hepsi Yusuf'un şikeye kesinlikle bulaşmadığını, çok mertçe güreş yaptığını duymuş ve bu sebeple, Yusuf'un Lewis ile yapacağı güreşi seyretmek için koşmuşlardı.

Maçın hakemi Tim Hogan'dı. Yusuf'un menajeri Brady'e bu hakemin ismi çıktığı, şikeli güreşlerin adamı olduğu söylense de, ne düşündü bilinmez itiraz etmedi.

Ve güreş başladı. Güreş, grekoromen değil, serbest stildeydi.

Güreşin başlamasıyla birlikte Lewis, saldırmaya başladı. Yusuf şaşırdı. ABD'ye geldi geleli ilk defa bir güreşçi kendisine saldırıyordu. Yusuf, el enseyle hafifçe yokladı, Lewis de diğerlerinden farklı değildi, hafif bir el enseyle sarsılmıştı. Öyleyse, pervasızca Yusuf'a saldırma cesaretini nereden buluyordu. Yusuf'un aklına, Roeber'le yaptığı güreş geldi. Yoksa, bu Lewis de mi hakeme güveniyordu? Yusuf, çok dikkatliydi. faul sayılacak hareketleri yapmamaya gayret ediyordu. Bu sırada, hiç beklemediği bir anda, Lewis, çift daldı, Yusuf'un dizden aşağı iki bacağını birden yakaladı. Yusuf, rakibinin başını koltuk altına alıp boynuna kolunu

dolamaya muvaffak olarak boyunduruğu yetiştirdi. Bunun üzerine Lewis, Yusuf'un ayaklarını bıraktı, Yusuf da boyunduruğu boşalttı.

Lewis'i, el enselerle yoklama zamanının geldiğine karar vermesiyle beraber Yusuf, bir el ense çekerek tırpanla tamamladı. Lewis, kökünde kesilmiş koca bir meşe gibi yüzü koyun yere serildi. Yusuf, Lewis'i bastırdı, ayaklarıyla sarma vurarak yerde zaptetti, daha sonra, sağ kolunu rakibinin koltuk altından geçirerek ensesine getirdi, böylece kurt kapanı oyunu alıp Boğazlayan'a abandı. Diğer eliyle de onun çenesinden tuttu. Güreş başlayalı fazla olmamıştı. Yusuf, eline kan bulaştığını farketti. Hakeme işaret etti. Hakem, kanı görünce düdüğü çaldı. Her iki güreşçiyi köşesine yolladı. Doktor çağırarak Lewis'e baktırdı.

Beş dakika sonra, hakem ortaya geldi bir şeyler söyledi, tabii ki Yusuf, ne söylediğini anlamadı. Hakemin sözleriyle birlikte ortalık karıştı. Seyirciler, ıslık çalıp, yuh çekerek, ellerini geçeni Lewis'e doğru atmaya başladılar. Menajeri hemen geldi ve Lewis'i soyunma odasına doğru götürdü. Seyirci çıldırmış gibiydi. Ellerine ne geçiyorsa Lewis'in üzerine atıyorlardı. Polis korumasında Lewis'i büyük güçlükle soyunma odasına götürebildiler. Yusuf, şaşırmıştı, hakem ne demişti ki, seyirciler bu kadar çok Lewis'e kızmışlardı. Menajeri Brady'e seslendi. Menajer, Mehmet Ağa ile birlikte geldi. Yusuf, neler olduğunu, sordu, Brady söyledi, Mehmet Ağa, tercüme etti:

"Yusuf Pehlivan, çıldıracak gibiyim. İnanılır gibi değil. Böyle bir şeye nasıl karar verdi, inanamıyorum."

Koca Yusuf , kızdı:

"Te be çorbacı. Lafı geveleyip durmayasın. Hele süle bre, neye karar verdi. Ucunda ölüm mü varki büle zorlanırsın."

"Daha ne olsun Yusuf. Seni mağlup ilân etti. Hem de üç tuş birden. Neymiş faullü güreşmiş, yasak kravat oyunu ile rakibini boğmaya çalışmışsın."

Yusuf, tam mânâsıyla şaşırdı:

"A be büle rezillik olur mu? Faul var diye en fazla bir tuş verebilir. Aleyhime üç tuş birden nasıl hükmetti? Sen bu hakemi tanımıyor muydun?"

"Biraz tanıyordum."

Yusuf, iyice kızmaya başlamıştı:

"Bre tanıyordun da hakem diye bunu nasıl kabul ettin? Ben sana sülemedim mi? Şikeye karışacak bir hakemi katiyen kabul etmeyesin diye!"

"En iyisi buydu."
"Breh, en iyi diye bula bula bunu mu buldun? Ne olcak şimdi?"
Brady, boynunu büktü, çok üzgün gibiydi:
"Güreş bitti, yapılacak bir şey yok."

Mehmet Ağa, Brady'in son sözlerini, Yusuf'a tercüme edince çıldıracak gibi oldu. Hırsla, Brady'i iki yakasından yakaladı:

"Sen ne dersin bre? Yapacak bir şey nasıl olmaz? Yoksa sen de onlarla birlikte misin? Bahislerde herkes benim üzerime oynadı değil mi? Lewis kazanırsa, Lewis'e oynayanlar bire yüz kazanacak. Tamam, sen de onlarla birliktesin. Öldürürüm seni. Bu güleş yapılacak. Bunca insan buraya güleş seyretmeye gelmiş. Kimse beni kumara alet edemez. Ne yap et, güleşin devamını sağla. Yoksa kırarım kemiklerini."

Yusuf, bu sözlerden sonra Brady'i hızla itti. Brady, kireç gibi olmuş, konuşamıyordu.

Yusuf'un Brady'i sıkıştırdığını gören polisler, mindere girdiler, Yusuf'u iki kolundan tutup, Brady'in yanından uzaklaştırdılar. Mehmet Ağa'ya Yusuf'un niçin kızdığını, ne söylediğini sordular. Mehmet Ağa anlatınca, polis şefi, Yusuf'un söylediklerini, aynen seyircilere duyurdu. Seyircilerde büyük dalgalanma oldu. Bütün salon, "Yousouf, Yousouf" sesleriyle inlemeye başladı. Yusuf, elini kalbinin üzerine götürüp seyircileri selamladı, köşesine gidip beklemeye başladı.

Biraz sonra, perişan bir vaziyette Brady geldi ve bir açıklama

yaptı:

"Yusuf ve ben buraya halkı soymaya gelmedik. Yusuf, beni yanlış anladı. Güreşin devam etmesini ben ondan fazla istiyorum. Yusuf, 'Benim için mühim olan buraya gelen insanların güreş seyretmesidir. Parada pulda gözüm yok' diyerek ödülün Lewis'e ait olan kısmını vermeyi peşinen kabul ediyor. Yusuf'un bütün isteği güreşe devam etmek, fakat bu hakemle değil. Burada hazır bulunan herhangi bir hakemle güreşin devamını istiyoruz."

Bu sözler, seyircileri coşturdu, salon "Yousouf" tezahüratıyla yıkılıyordu. Lewis'e güreşe devam etmesi için tehditler yağıyordu.

Sonunda, soyunma odasından Lewis'in bu kararı kabul ettiği haberi geldi. Bu sefer de başka bir pürüz çıktı. Yusuf'u yenik ilân eden hakem, ringden çekilmeyi reddediyordu. İkinci güreşi de kendisinin idare edeceğini söylüyordu. Bir türlü ikna edemediler. Durum Yusuf'a anlatıldı. Yusuf şöyle bir yerinden doğruldu. Hakem Hogan'a doğru yürümeye başladı. Yusuf'un geldiğini gören Hogan, itirazı bıraktı, hemen ringden inerek gözden kayboldu.

Hogan gitmişti ama dert bitmemişti. Şimdi de, yeni bir hakem üzerinde anlaşma sağlanamıyordu. Lewis, Yusuf'un menajeri Brady'in teklif ettiği hiçbir hakemi kabul etmiyordu. Yusuf ise halkı daha fazla bekletmemek için hakem seçimini Lewis'e bıraktı. Böylelikle üç tuş üzerinden yeni bir maça başlanabildi. Yeni maçta, boyunduruğun yasak edildiği duyuruldu.

Güreşin başlamasıyla birlikte, Lewis de kaçmaya başladı. Yusuf, Fransa ve Amerika'da onlarca defa kaçanlarla güreştiği için, kaçanı tutmakta tecrübe sahibi olmuştu. Lewis'i bir köşede görüğü an, kollarını açıp, sağını solunu kollayarak Lewis'i üzerine yürüdü. Amerikalı güreşçi, tek kelimeyle köşeye sıkıştırılmış bir kedi gibiydi.

Yusuf, Lewis'in boynunu koltuk altına alarak kafa kol oyununu uygulayabilmek için harekete geçtiği anda, hakem düdük çaldı. Yusuf'un faul yaptığını belirterek, Lewis'e bir tuş verdi. Yusuf, şaşırmadı, hiç tepki göstermedi. Ama seyirci yine sahneye

konulmaya başlanan oyunu anlamıştı. Lewis ve yeni hakem müthiş şekilde protesto ediliyordu.

Yusuf, seyirciye merak etmeyin ben yapacağımı bilirim diye bir işaret yaptı ve Lewis'i bir köşede sıkıştırdı. Yanına yaklaşmasıyla beraber, Lewis ne olduğunu anlamadan el enseyi yerleştirdi. Lewis, yüzü koyun mindere uzandı. Yusuf, bir kaplan gibi üzerine atıldı. İyice yere yayıp, ayaklarını kullanıp sarma aldı ve zaptetti. Daha sonra, acı kuvvetini kullanıp sağ kolunu, Lewis'in sağ koltuk altından geçirip eliyle ensesini tutarak tek kle oyununu aldı ve yüklenmeye başladı. Yusuf, bu oyunu minder kenarına yakın yerde almıştı. Yüklenmesiyle birlikte, Lewis, kayarak minder dışına kaçtı ve güreş tekrar ayakta başladı. Kalkmalarıyla beraber Yusuf, şimşek gibi çakan bir el enseyle Lewis'i tekrar yüzü koyun mindere serdi, ama bu sefer minderin ortasına düşürdü. Hemen tek kle oyunun aldı, çevirmeye başladı.

Yusuf, boşta kalan sol kolunu, Lewis'in yakalayıp ağızına götürdüğünü farketti, yüklenmeye devam ettiği için kaçıramadı. Ve Lewis, Yusuf'un kolunu var gücüyle bileğine yakın yerden ısırdı. Yusuf'un müthiş canı yandı, fakat Lewis'i çevirmeyi bırakmadı. Lewis ısırdı, Yusuf yüklendi. Yusuf, canı çok yanmasına rağmen dayandı, hakeme de şikayette bulunmadı, sonunda pes diyen Lewis oldu ve sırtüstü mindere yapıştı.

Hakem, düdüğü çaldı, güreşçileri köşelerine gönderdi. Tuşlar, eşitlenmiş, durum 1-1 olmuştu. Brady, Yusuf'un kolunu görünce dehşetle irkildi. Lewis'in hayvanî bir şekilde dişlediği yer kopacak hale gelmişti. Hemen doktor çağırdı, kolunu sardılar.

On beş dakikalık aradan sonra güreş tekrar başladı, tuşu yapan galip sayılacaktı. Yusuf, Lewis'i bir bohça gibi bir köşeden diğerine savuruyordu. Amerikalı güreşçi her el enseyle, yere seriliyor, fakat Yusuf, üzerine gitmiyordu. Lewis, yattığı yerden, "faul faul" diye bağırıyor, maçı bedavadan kazanmak istiyordu. Hakem seyircinin tepkisinden korkmuş, bu sebeple, hakkıyla güreş idare etmeye çalışıyordu. Lewis, Yusuf'un kolunu yeniden ısırmak için gayret

ediyor ama başaramıyordu. Yusuf, gayet temkinli güreşiyordu.

Yusuf, Lewis'in yediği el enselerden kıpırdayamaz hale geldiğini görünce çift kle uygulayıp, iki kolunu rakibinin koltuk altların geçirip ensesinde kilitleyerek kurt kapanı oyunu aldı. İkinci defa sırtını mindere yapıştırdı. Seyirciler, Yusuf'u alkışlamak için ayağa kalktı, ama Lewis kalkamadı; sedye ile soyunma odasına götürdüler. Hakemin bitiş düdüğüyle birlikte, seyirciler çılgın bir şekilde "Yousouf" sesleri arasında Türk pehlivanı alkışladılar. Yusuf, gayet zarif bir şekilde onları selamladı.

Amerika'da, yeni dünya denen bu kıtadaki son güreşinde, Amerikalı seyiciler tarafından alkışlanmak Yusuf'u duygulandırmıştı. Bu sırada, birinin koluna dokunduğunu hissetti, baktı, Lewis'ti. Mehmet Ağa da yanındaydı, Lewis konuştu, Mehmet Ağa tercüme etti.

"Yenilgiyi kabul ediyorum. Hem ustalıkta hem de kuvvette bizden çok çok üstünsün. Güreş esnasında yaptıklarım için özür dilerim. Bizim burada işler böyle yürür."

Yusuf, Lewis'in kollarından tuttu, "Mert adammışsın bre çorbacı" dedi ve soyunma odasına doğru yürüdü.

Yusuf'un son güreşiyle ilgili Amerikan gazetelerinde şu haberler yer aldı:

21 Haziran 1898 tarihli Chicago Tribune: "Lewis, hakem Hogan tarafından kendisine hediye edilen 2 bin 250 doları utanmadan aldı. Bu para Yousouf'un hakkıydı, ama o sırf insanlar güreş seyredebilsin diye bu paraya bakmadı bile."

22 Haziran 1898 tarihli Illinois Police News: "Türk müthiş güreşçi. Lewis'i bütün dalaverelere rağmen yendi. İki güreşçi arasında karşılaştırma yapmaya kesinlikle imkân yok. Yousouf, apaçık bir biçimde Lewis'i saf dışı etti. Lewis, son devreye çıkamayacak hale gelmişti ve hakeme de bunu söyledi, ancak seyircilerin tepkisinden korkarak mindere çıktı."

22 Haziran 1898 tarihli The Chicago Tribune: "Olaylar

hakkında geniş bilgiye sahip bir kişinin söylediğine göre, hakem Hogan'a 3 bin dolar ödenmiş."

21 Haziran 1898 tarihli Chicago Daily News: "Yusuf, para için yapılan ilk güreşi hileyle kaybetmesine karşılık, hilesiz güreşi o derece kolaylıkla aldı. Büyük Türk, hiç şüphesiz muazzam kuvvetli bir adam. Bir saatlik güreş onun üzerinde, derin nefes alarak yapılan sakin bir yürüyüşten fazla etki göstermedi."

Yusuf, güreşin ertesi günü, 21 Haziran 1898 tarihinde, New York'a hareket etti. Kemerine sarılmış, 7 bin dolar karşılığı Fransız altını vardı.

Elveda Yeni Dünya

Beş ay önce geldiği bu kocaman ülkeden nihayet ayrılıyordu. Geldiğinde ilk hoşgeldin diyen, ayrılırken de en son güle güle diyendi. İlk gördüğünde çok şaşırmıştı. Elinde kocaman bir meşale, başında taç olan bir kadın bulutların arasından bakıyordu. Sonradan Rum Pierri anlatmıştı, bunun, Fransızlar tarafından Amerika'ya hediye edilen, kaidesiyle birlikte yüksekliği yüz metreyi bulan Hürriyet Anıtı olduğunu, halk arasında Bayan Hürriyet diye bilindiğini, 12 yıl önce Fransa'dan parça parça getirilip oraya dikildiğini. Yusuf, ilk gördüğünde de çok yadırgamıştı Bayan Hürriyet'i. Neyi temsil ettiğini, hangi hürriyeti ifade ettiğini bir türlü anlamamıştı. Beş ay sonra, Amerika'dan ayrılırken, yine anlamıyordu. Kendi tecrübe ettiği kadarıyla hürriyet, zorbalar, güçlüler ve kuvvetliler içindi.

Ne iştir bilemiyordu; burada Fransa'da olduğundan daha fazla zorlanmış, daha fazla yalnızlık çekmiş, gönlünün hep Şumnu'da, sevdiklerinin yanında kaldığını hissetmişti.

Fransa'da istediği gibi güreşmesine rağmen, Amerika'da doğru düzgün güreşmesine bile müsaade edilmemişti. Gerçi iyi para kazanmıştı ama Yusuf'a, sanki bu paraları hak etmemiş gibi geliyordu. O elinden geleni yapmaya çalışmış, ancak, güreş mafyası, hakemleri satın alarak güreşmesine meydan bırakmamıştı.

Yusuf, Amerika'dan Fransa'dakinin tam aksi duygularla ayrılıyordu. Fransa'da fazla para kazanamamış, fakat istediği gibi güreşmişti. Orada kimse hileyle onu hükmen yenik ilân etmeye çalışmamıştı. Tek hoşlanmadığı husus, Fransızların galip gelememenin verdiği duygularla, kendisini vahşi, gaddar ve merhametsiz ilân etmeleri olmuştu. Amerikalılar ise her fırsatta onun dürüst yanını, mert güreşini methetmiş, Fransa'dan fazla para kazanmasını sağlamış, fakat istediği gibi güreşmesine engel oldukları gibi, yendiği zaman galibiyeti normal olarak vermeye yanaşmamışlardı.

İşte şimdi, 2 Temmuz 1898 Cumartesi günü öğleden sonra, bu koca, bambaşka memleketi Yusuf terk ediyordu, Bourgogne isimli bir Fransız gemisiyle. Gönlü İstanbul'a, Şumnu'ya doğru akıyor, mesafe dinlemiyordu. Gemi tayfasının çoğu İtalyan'dı. Şu İtalyanlar ne kadar gürültücüydü. Bağıra bağıra çalışıyorlar, bağıra bağıra konuşuyorlardı, seslerini işiten kavga ettiklerini sanırdı.

Gözü Fransız gemisini pek tutmamış, gönlü de pek ısınmamamıştı. Mehmet Ağa ve Brady, bu gemiyle yola çıkmasını istememişler, bir hafta sonra kalkacak Fransız gemisini beklemesini söylemişlerdi. Ancak, içi memleketin, sılanın, sevdiklerinin hasretiyle yanan Yusuf, onları dinlememiş, bu gemiyle gitmekte ısrar etmişti.

Yusuf, dalgın gözlerle, Hürriyet Anıtı'nın ufukta silinişini izledi, görünmez olunca üçüncü mevkideki kamarasının yolunu tuttu.

Bulutlar arasında kaybolan ve hürriyeti temsil eden Hürriyet Anıtı mı yalan söylüyor, yoksa Amerika'da yaşadıklarını doğru mu anlayamamıştı, bilemedi. Bedeni yorgun, gönlü yorgundu. Bu yabancı eller, dili diline, dini dinine, gülüşü gülüşüne, ağlayışı ağlamasına benzemeyen bu insanlar onu çok yormuştu.

Geminin güvertesi tam mânâsıyla mahşer meydanı gibiydi. Tavuklar, hindiler ve kazlar insanlarla iç içeydi. Gemide, Suriyeli, Mısırlı Arap, Macar, Avusturyalı, Sırp ve İtalyan göçmen gruplar çoğunluktaydı. Yusuf, dertleşebileceği Türkçe konuşan birini aramış ancak bulamamıştı. Artık öğrenebilmiş olduğu kadarıyla çat pat İngilizcesiyle İtalyan tayfalara derdini anlatıyordu.

3 Temmuz Pazar günü, pek ortalıkta gözükmedi. Amerika'dan ayrılmayı çok arzu etmesine rağmen, sevinçli de değildi; anlatamadığı duygular içindeydi. Gemide konuşabileceği, dili diline benzer kimseyi görememişti. Kalabalıklar içinde tek kelimeyle yalnızdı. Kamarası iki kişilikti. Ancak Yusuf, yabancı biriyle günler süren bir yolculuk yapmamak için iki kişilik parası vermişti ve kamarada tek başına kalıyordu. Nitekim üçüncü mevkideki diğer yolcuların hali içler açısıydı.

Yusuf güverteye çıktı. Ortalıklarda kimse yoktu. Çocuklar, annelerinin kucaklarında koridorlarda uyuyor, anneleri de çocuklarına sarılmışlar, onlarda huzuru bulmuşlardı. Hava, hafif sisliydi. Buna rağmen, doğuda, güneşin geldiği yerde çok hafif bir kızıllık vardı. Yönünü doğuya, ışığın geldiği yöne çeviren Yusuf, doğuya, daha doğuya bakmak, İstanbul'u, Şumnu'yu sevdiklerini görmek istiyordu. Ama çok, çok büyük mesafeler, aşılması gereken Okyanus, Akdeniz vardı. Gemi, Fransa'nın Le Havre limanına ulaşacak, Yusuf, buradan başka bir gemiye binerek İstanbul'a doğru yola koyulacaktı.

Yusuf'un dikkatini bir şey çekti. Yolculuk yaptığı gemi, belirli aralıklarla acı acı düdük öttürüyordu. Yusuf, 'Herhalde sis sebebiyle' diye düşündü. Sanki fazla uzak olmayan bir yerden başka bir düdük sesi de kendilerine ulaşıyor gibi geldi.

Yusuf, okyanusun sisine karıştığını, İstanbul'a oradan da Şumnu'ya Karalar Köyü'ne ulaştığını hissetti. İnanılmazdı, ama üç yavrusu ve analarını görüyordu. Şumnu'da öğle vakti, eşi ve can yavruları, bahçede koşturup duruyorlardı. Yusuf, elini uzatsa onlara dokunacağını, seslense işiteceklerini zannetti. Eşinin, büyük kızı Hatice'ye seslendiğini duyar gibi oldu. Haticesi ilk göz ağrısı gelinlik kız olmuştu. Gelin demek, ayrılık demekti. Bu düşünce tam Yusuf'un bağrını delmişti ki o korkunç sarsıntıyla kendini yerde buldu. Her tarafı su içinde kalmıştı. Sanki, bir anda Şumnu'dan okyanusa düşmüş, okyanusun derin sularında yol alarak Bourgogne isimli geminin güvertesine gelmişti.

Düşmesiyle birlikte yüzüne çarpan tuzlu deniz sularıyla Yusuf, kendine geldi, hayal mi gerçek mi olduğunu tam anlamıyla fark edemediği sihirli dünyadan elle tutulur dünyanın katı gerçeğine

döndü. Gördüğü karşısında dehşetle irkildi. Bir geminin siyah burnunun bir deniz canavarı gibi kendi gemilerini tam ortadan diklemesine yardığını gördü.

Yusuf, rüyada gibiydi. Koca okyanusta iki geminin birbirleriyle çarpışmasını aklı almıyordu. Büyük bir şiddetle yüzüne çarpan dalga, rüyada olmadığını haykırdı. Güvertede kimseler yoktu. Aşağıdan canhıraş feryatlar gelmeye başlamıştı.

Yusuf'un aklına, koridorlarda yatan çocuk ve kadınlar geldi. Hemen güverteden üçüncü sınıf yolcuların bulunduğu koridorlara götüren merdivenlere atıldı. Merdivenleri güverteye bağlayan demir kapı yan yatmış, kapının arkasında onlarca kadın yığılmış, kapıyı açmaya çalışıyorlar, kapının açılması için imdat istiyorlardı.

Yusuf, şöyle bir kapıyı yokladı. Yalnız başına açılacak gibi değildi. Acele güverteye çıktı. İtalyan tayfalara seslendi. İşaretle, güverteye çıkış kapısının kapalı olduğunu anlatmaya çalıştı. Tayfalar en ufak bir ilgi göstermediler. Hepsi, kendi canlarının derdine düşmüştü.

Tayfalar, filikalara koşuyorlardı. Yusuf, bir iki tayfayı zorla çekmeye çalıştı. İtalyan tayfalar bıçaklarını çekince vazgeçti. Bu arada, gemiden müthiş çatırdılar geliyordu. Diğer tarafta, Bourgogne'yi tam ortasından mahmuzlayan siyah burunlu gemi, okyanus dalgalarının tesiriyle kurtulmuş ve belki yakındaydı ama sisler içinde kaybolmuştu. Bourgogne'deki yolcular, batmak üzere bir geminin üzerinde kala kalmışlardı.

Yusuf, kapıyı kaldırmak için manivela görevi görecek bir demir parçası aramaya başladı. Çarpmanın tesiriyle bir ucu serbest kalan güverte korkuluğunu bütün gücüyle çekti, yerinden sökmeyi başardı. Güverte kapısına koştu. Aşağıdan gelen feryatlar dayanılmaz olmuştu. Çoğunluğunu, kadın ve çocukların meydana getirdiği çaresiz insanlar, üst üste yığılmışlar, kapıyı açmaları için feryat ediyorlardı, ama feryatlarına kulak veren yoktu.

Çeşitli milletlerden insanlar, çoluk çocuk bağırışıyorlardı. Yusuf, dillerinden anlamıyordu, fakat her hallerinden imdat istedikleri

belliydi.

Koca pehlivan, demir parçasını büyük bir güçlükle kapı ile duvar arasına yerleştirmeyi başardı. Bir yüklendi, kapı bana mısın demedi. Ama duvar esner gibi oldu. Yusuf, bu sefer ağırlığı duvar tarafına verdi. Duvar, Yusuf'un korkunç kuvvetine fazla karşı koyamadı, iyice esnedi, sağa doğru yattı. Yusuf, bu sefer kapıya saldırdı. Fazla zorlanmadan, geriye doğru yasladı. Yaslamasıyla birlikte de, az kalsın eziliyordu. Herkes, kapıya hücum etti. Bir anne, çocuğunu düşürmüş, belli ki çocuğum çocuğum diye feryat ediyordu. Yusuf, hemen yere atıldı, çocuğun üzerine kapandı, ezilmekten kurtardı, evladım diye figan eden anneye teslim etti.

Çocuğu annesine veren Koca Yusuf, üçüncü sınıf yolcuların bulunduğu bölüme doğru koştu. Her tarafı su basmıştı ve su hızla yükseliyordu. Yükselen yalnızca su değildi, kadın ve çocuk feryatları da dayanılmaz bir hal almıştı. Gülen, şarkılar söyleyen, anne diye seslenen ağızlar, kadın ve çocuklar, can derdine düşmüş, yavrular anne diye feryat ederken, anneler çocuklarını kucaklamış, yardım isteyerek güverteye varma telaşına düşmüşlerdi.

Kadın ve çocukların yürek yakan feryatları Yusuf'un gönlüne kızı Hatice'yi, oğulları İsmail ve Osman'ı düşürdü. Ciğerpareleri de Yusuf'un aklına altınları getirdi. Yusuf'un gönlü daraldı, utandı. Feryatlardan altınlara giden düşünceyi anlayamadı. Alın teriyle koca kıta Amerika'da kazandığı altınlarla, Şumnu'da, memleketinde, bir çiftlik almayı, çocuklarıyla birlikte, onlardan bir daha ayrılmadan, güreş peşinde daha fazla koşmadan yaşamayı düşünüyordu.

Yusuf, kamarasına doğru koştu. Kamarada sular, yarı beline kadar yükselmişti. Altınların olduğu dolaba doğru atıldı, ama gidemedi, kamara kapısından gördüğü manzara, onu hemen kamaradan dışarı çıkardı. Bir anne, feryatlar içinde çocuğunu taşımaya çalışıyordu, ancak başaramıyordu. Sulara kapılmış sürükleniyorlardı.

Yusuf, altınlara ulaşmayı bıraktı anne ve çocuğa koştu, altı

yaşındaki oğlunu suya kaptırmamak için gayret sarfeden annenin yanına geldi, çocuğu kucağına aldı. Anne dehşetten irileşmiş gözlerle Yusuf'a baktı, bir şeyler söyledi, kendi dilince ancak Yusuf anlamadı. Kadına güverteye çıkan koridoru gösterdi. Kucağında çocuk, kuşağından tutan kadınla büyük bir güçlükle güverte çıkışına vardığında su, Yusuf'un belini aşmıştı.

Yusuf, merakla kamarasına baktığında, girişin sular altında kaybolduğunu gördü. Kendi gönlünde zaten bir yeri bulunmasa da, evlatlarının geleceği demek olan, ekmek parası anlamına gelen altınlar, Yusuf'un aklından da düştü.

Anne ve çocuğuyla güverteye yürüdü, daha doğrusu yürümeye çalıştı. Koridorlar devrilen çeşitli eşyalarla doluydu. Suda sürüklenen boğulmuş kadın ve çocuk cesetleri, Yusuf'un bile tüylerini diken diken etti. Beraberindekileri bir anda önce güverteye çıkarmak için zorlu bir mücadeleye girişti.

Büyük gayretten sonra, güverteye çıkmayı başardı. Ortalık mahşer yeri gibiydi. Gemi, tam ortasından büyük yara almış, yavaş yavaş suya batıyordu. Yolcuları kurtarması, filikalara bindirmesi ve filikaları suya indirmesi gereken tayfalar, canlarının derdindeydi. İtalyan tayfalar, ellerinde bıçaklar, filikalara kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Bazı erkekler, tayfalarla kavga ederek, kadın ve çocukları bir filikaya doldurmayı başarmışlardı. Ancak ortalıkta filikayı indirecek kimse yoktu. Üstelik makaralar sıkışıp çalışmadığı için filikalar denize indirilemiyordu. Havada asılı vaziyette kalmış kadın ve çocuklar ağlaşıyordu. Bir filika da, denize tam indirilirken, çıkan kavga yüzünden tayfalar makarayı bırakmışlar, filika dengesini kaybetmiş ve içindeki kadın ve çocuklar denize dökülmüştü.

Yusuf, güvertede yaşananları görünce dehşete kapıldı. Herkes, filikaların bulunduğu tarafa hücum etmişti. Ancak, onlara kimse yaklaşamıyordu. İtalyan tayfalar bıçaklarını çekmişler, yaklaşanı bıçaklıyorlardı. Böyle bir zalimliği Yusuf'un aklı almadı. Görevleri tehlike anında insanları kurtarmak olanlar, nasıl bu kadar acımasız olabilirlerdi.

Yusuf, kuşağından Çavuş Ninesi'nin yadigârı hançeri çıkardı. Bazen hançerle bazen de her biri gülle tesirindeki Osmanlı tokatlarıyla yol açarak, kucağındaki çocuğu ve anasını filikaların bulunduğu yere ulaştırdı. İtalyan tayfalar, filikanın dolu olduğunu işaret ederek kadın ve çocuğu almak istemediler.

Yusuf, buna da bir çare buldu. Çocuğu anasına verdi, filikanın içine uzandı, güçlü kollarıyla tayfalardan birini yakalayıp gemiye alıp anne ve çocuğun filikaya binmesini sağladı. Filika denize inerken, o annenin bakışları, en anlamlı teşekkür cümlelerine bedeldi.

Anne ve çocuğun kurtulmasını sağlayan Yusuf, ortada şaşkın şaşkın dolaşan kadın ve çocukların diğer filikalara binmesi için koşturdu; tayfalarla ve vicdansız erkek yolcularla mücadele etti. Kolundan ve karnından yaralandı.

Artık son bir tanesi hariç, güvertede filika kalmadığını gördü. Suya indirilmek üzere bulunan ve tayfalarla dolu son filikanın içinde boş yer olduğunu farketti. Yakınlarında kurtarılacak kadın ve çocuk da yoktu, koştu. Filikayı denize indirecek makara çalışmaya başlamadan önce yetişti. Tayfaların karşı koymasına rağmen, acı kuvvetiyle binmek üzereyken, poturu çekiştirildi. Bir kadındı, ağlayarak Yusuf'a bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Kadının dilinden olmasa da halinden anladı. Belli ki Yusuf'u yardıma çağırıyordu.

Ne yapacağını bilemedi. Son filika denize indiriliyordu. Kadına yardım etse bile zaten onları götürecek kayık kalmıyordu. Yusuf, "Hiç olmazsa kadın kurtulsun" dedi, kayığa binmekten vazgeçti. Kadına kayığa binmesini işaret etti. Kadının kayıkla ilgilendiği yoktu. Bağırarak Yusuf'u çekmeye, bir yere götürmeye çalışıyordu. Yusuf şaşırmıştı, "Bunda da bir hikmet vardır" diye düşünerek kadına uydu. Güverteye çıkan yan yatmış bir merdivenin başına geldiler.

Yusuf, güverteyi tutan çatı demirlerinin arasına sıkışmış 8 yaşlarında bir erkek çocuğu gördü. Ağlıyor, inci gibi gözyaşları gül yanaklarından aşağı süzülüyordu. Çocuk feryat ediyor, annesi

çırpınıyor, Yusuf'un yaraları sızlıyor ve kanıyordu. Gariban anne, hemen çocuğuna koştu, ama kavuşamadı, arada demir engeller vardı, yalnızca ellerinden tutabildi. Sanki, ellerinden oğlunun ellerine oradan da bütün vücuduna, bütün gücünü, canını vermek istiyordu. Yusuf, annede kara sevdalısı Gühçehre'yi, çocukta, aynı yaşlardaki oğlu Osman'ı gördü, diğer yavruları Hatice ve İsmail'i hatırladı.

Yusuf, çocuğun çıkmasına mani olan büyük demir parçasını şöyle bir yokladı. Yerinden kıpırdayacak gibi değildi. Biraz zorladı, santim bile oynamadı. Çocuk, Yusuf'un kendisini kurtarmaya geldiğini farketmiş, ağlamayı kesmiş, ellerini ona doğru uzatmıştı.

Yusuf, demiri kımıldatmayı denedi, başaramadı, "Bu demir, eşek ölüsü gibi bre" diye söylendi. Demir sözüyle de birlikte 20 yıl önce kendisine görünen Demir Baba'yı, o güne kadar kimsenin kaldıramadığı fındık kırma taşını kaldırışını, onun, "Yusuf, evladım güle üç defa yenildiğinde gerçek pelvan olacaksın" sözünü hatırladı. Sebepler âleminde kaldırılmaz gözüken fındık kırma taşını nasıl kaldırdığını aklına getiren Yusuf, çare aramaya başladı. Gözüne kaldıraç olarak kullanabileceği uzun bir demir parçası çarptı. Demiri şöyle bir yokladı. Sağlamdı. Çocuğun çıkmasına engel olan büyük demir parçasının altına yerleştirdi. Ve yukarı doğru kaldırdı. Fakat demir parçası hiç esnemedi. Gemiden korkunç çatırdı sesleri gelmeye başlamıştı. Çocuk ağlıyor, anne feryat ediyor, Yusuf'un hem yaraları hem de sevdiklerinin hasretiyle gönlü sızlıyordu.

Yusuf, uzun, silindir şeklindeki demiri büyük demir parçasının altına tekrar besmeleyle yerleştirdi. Gönlünden Demir Baba'ya sığındı, "Ey Demir Baba, yüce Yaradan'ın evliya kulu. Fındık taşını kaldırmada yardım ettiğin gibi bu demiri kaldırmada da bana yardım eyle. Eyle ki bu çocuğu kurtarabilelim, ciğeri kavrulan anneyi sevindirebilelim. Ya Allah, ya Demir Baba!" diyerek yüklendi.

İnanılmaz gerçekleşti, demir parçası esnedi. Tekrar bütün gücü ve gönlüyle yüklendi, bu sefer, demir kalktı. Yusuf, öyle zorlanıyordu ki, kulakları zonkluyor, beyninde şimşekler çakıyor, hücreleri tek tek birbirlerinden ayrılıyordu. Yusuf, beyninde çakan

şimşeklerin güle dönüştüğünü görür gibi oldu.

Bu sırada, gemi korkunç bir gürültüyle sarsıldı. Sarsılmayla birlikte, Yusuf'un kaldırmaya çalıştığı ve yerinden oynattığı demir parçası, çocuğun geçebileceği kadar açıldı. Ancak, güvertenin tonlarca ağırlığı Yusuf'un, elindeki kaldıraçta dengelenmişti. Kaldıracı bıraktığı anda tonlarca ağırlıktaki gemi parçası Yusuf'un üstüne devrilecekti.

Durumu farkeden Yusuf, gülümsedi başına gelenlerdeki esrara. Açılan yerden çocuğunu alması için kadına işaret etti. Kadın Yusuf'a baktı, çocuğunu kurtaran kişinin ölümle kucak kucağa bulunduğunu anlıyordu. Bakışlarıyla teşekkür ederek, ağlayarak, yakararak birşeyler söyledi ve kucağında çocuğuyla kaçarcasına uzaklaştı.

Yusuf, yalnız başına kala kaldı. Çocuk kurtulmuş, kendisi ölüm tuzağına yakalanmıştı. Kaldıraç vazifesi yapan demiri bıraktığı anda, tonlarca ağırlıktaki gemi parçası üzerine düşecekti. Ölüm kaçınılmazdı. Bir taraftan da sular her tarafı dolduruyor, Yusuf ne yapacağını bilemiyordu. Takati tükenmişti. Kelime-i şehadet getirmeye başladı. Tam demir çubuğu bırakmak, ölümle kucaklaşmak üzereyken vazgeçti. 'Daha gücüm yerindeyken demiri bırakmakla intihar etmiş olurum. Sonuna kadar direnmeliyim. Bilinemez, birkaç saniye içinde neler değişmez ki...' diye düşünen Yusuf, demiri bırakmadı. Fakat gücünün sonuna gelmişti. Beyninde şimşekler çakıyordu. Şimşeklerin, serhat boylarında şehitliğin işareti sayılan kırmızı güllere dönüştüğünü fark etti. Güllerin arasında hocası İsmail Pehlivan'ı ve Demir Baba'yı gördü. Gülümseyerek kendisine el sallıyorlardı. Demir Baba, gülleri gösterip eliyle üç işareti yaptı. Yusuf, anlamıştı; demek ki yenileceği üçüncü gül ölümdü. Güller, Yusuf'u kuşatmaya başlamıştı. Güllerin arasına, kara sevdalısı Gülçehre, kızı Hatice ve ciğerpareleri de karışıyordu. Gayri ihtiyarî, "Haticem, yavrum... Gelinlik kızım!" diye feryat etti.

İsmail Pehlivan, Demir Baba ve bütün sevdikleri, Yusuf'a

yardıma koştular, hep birlikte demirin bir ucundan tuttular. Yusuf, yükünün hafiflediğini, onlarla birlikte güllerin arasına karıştığını, uçtuğunu hissetti.

Göremediği birisi, "Yusuf, işte şimdi gerçek pehlivan oldun. Mazlumlara yardım için bilerek ölüme koştun, ölüme yenildin. Ancak nefsini yendin; kişinin ameliyle kavuşabileceği en yüksek mertebeye, şehitlik mertebesine kavuştun" diyordu.

Yusuf, şaşkınlık içindeydi, 'Ben öldüm mü?' diye kendi kendisine soruyordu. Oysa hep ölümün korkunç acılar içinde gerçekleşeğini düşünmüştü. Şimdiyse, güllerin arasında kanatlanmış gidiyordu.

Yoksa ölmemiş miydi, gördükleri bir rüya mıydı?